

KÖPRÜLÜ KÜ
430
M. Asım By

مجمع الفوائد ٤٤٠

٤٢٠

٨٥

دیوان وهبی

(بسم الله الرحمن الرحیم)

کتاب مرقوم یشهده المقربون

الهی سنسن اول قاضی حاجات که لایقدر سکا عرض مناجات
الهی سنسن اول معبود بالحق وجود واجبك موجود مطلق
نقایصدن منزه نور ذاتك او ذاتیله قدیمدر صفاتك
الهی حی و قیوم ابدسن شریکك یوقدر الله احدسن
تمانع ایله اولمشدر مبرهن اله العالمین سنسن معین
ازل سنسن ابد سنسن الهی چو سنسن پادشهلر پادشاهی
جهان حکمکده در یوقدر وزیرك محال اندر محال اولمش نظیرك
الهی سنسن اول باقی و دائم سنك امرکله عالم اولدی قائم
جهانی وار ایدوب کتم عدمدن حدوث ایتدردك آثار قدمدن
ینه عالم فنا اندر فنادر سنك غیرك سراپا بی بقادر
زمان جاری دکلکن ساکه اصلا زمانی ایلدك تکوین و انشا
دکل اغراض ایله فعلك معلل بو بر برهان قاطعدر مدلل

بزه نص کریم ایتدی افاده که سنسن صاحب کل اراده
سکا محتاجدر عالم سراپا سنك یوق احتیاجك غیره قطعا
مرید فاعل مختار سنسن حکیم مطلق جبار سنسن
الهی سنسن اول فعال صانع سنك غیرك دکل معطی و مانع
عباده نعمتك بیحد و پایان سزا انجق سکا حمد فراوان
الهی سنسن اول خلاق و رزاق ایدرسن جمله مخلوقاتی ارزاق
عطا و لطفکه یوقدر نهایت نیجه اولسون سپاس و شکره غایت
الهی ایلیوب تنزیل فرقان بزه احسان قیلدك نور ایمان
رسولك مصطفایی قیلدك ارسال کلوب تبلیغ امرین ایتدی اکمال
عباده ایلیوب یارب عنایت طریق حقه ایتدردك هدایت
بحمد الله نه نعمتدر بو نعمت که اولدق اویله بر سلطانه امت
آنی اذنك ایله روز جزاده شفیع ایت روز محشرده عباده
خصوصا تورتاره بو ناتوانی ایدنجه اوستنه حمله زبانی
بنم اول مذنب پرجرم و عاصی کرفتار مناهی و معاصی
ایدوب نقد حیاتی فسقه مصروف بو خسران ایله قالدم زار و ملهوف
نه ایتدم قوللغه لایق عبادت نه قیلدم بر دقیقه حسن طاعت
دریغا ایلدم ضایع شبابی تلف ایتدم او وقت مستطابی
اولوب افتادهٔ عشق مجازی مثال طفل ایدردم خاکبازی
اولوردم که نظرباز سیهکار خیال چشم خوبانیله بیمار
کرافتاده قالوب چاه ذقنده کهی دست تشنکی فکر دهنده
باقوب که گیسوان مشکنابه دوچار اولدم هزاران پیچ و تابه
خط عنبر شمیم و خال دلبر سویداده اولوب سودای مضمر
کهی موی میان شوقیله نال کسسته تار اولوردی سلك آمال

تماشات ایلیوب نفس وهوایه	بوکونه عمرمی ویردم هبایه
یا کلدم کنج ایکن شیطانه اویدم	ندامت کلدی پیر اولدقده طویدم
ایدوب الدانمغه صدکونه افسون	نه شیطانلقلر ایتدی باکه ملعون
امان یارب بوعبد روسیاهی	بوجرم آلوده پیر پرکناهی
مددسورمه مددنار جحیمه	رفیق ایتمه او شیطان رجیمه
مدد ای غافر ذنب وخطایا	کرم قیل ایتمه دیوانکده رسوا
مدد قیلمه بنی القای سجین	اغثنی یاغیاث المستغیثین
زبانیلر النده ایتمه پامال	فمنک العون فی خوف واهوال
بلی چوقدر بوعاصینک قصوری	بیلور اما که معنای غفوری
اکرچه پرکناه تیره رودر	امیدی مژدهٔ لاتقنطوادر
تهی دست ایسه ده حسن عملدن	انری یوق اعتقادنده خللدن
حقیر وناتواندر ضعف بنیاد	قوی ایمانیدر مانند پولاد
امان ایمانمی حفظ ایت خدایا	حضور عزته اولسون هدایا
امان آخر نفسده ویرمه الکنت	اوله جاری زبانمده شهادت
سزای مغفرت قیل بوکدایی	شفیع ایله محمد مصطفایی
امان محروم دیدار ایتمه یارب	اوحرمانه کرفتار ایتمه یارب
جهانده بعد ازین اولدقچه باقی	بنی قیل حسن اعماله ملاقی
قپوکدن غیری بابه ایتمه محتاج	دلمدن ماسوایی ایله اخراج
فنون شعرمی سحر مبین ایت	متون شرح کفتارم متین ایت

دلم عشقکله پرشوق وصفا قیل
زبانم نعتکوی مصطفا قیل

❀ درنعت شریف فخر المرسلین علیه الصلاة والسلام ❀

زهی پرتونمای آفرینش	عیون کائناته نور بینش

اودر درونقطه از تاج لولاک	شه بالانشین تخت افلاک
اودر شاه سریرلی مع الله	نه شاه اما ملک جند وفلکجاه
اودر سلطان صاحب سرمعراج	سرعرش اوزره نعلینی کهرتاج
اودر خلق عظیم ایله معظم	پسندیده حبیب الله اعظم

رسول حق ابوالقاسم محمد
نبی هاشمی محمود واحمد

کلید مخزن علم لدنی	ندیم بزم خاص ادن سنی
ثنای سروقدی قم فانذر	صبای کلشن اخلاقی فاصبر
خطوط راسیتی انا فتحنا	لوای نصرتی انا کفینا
عطایای الهی قلمش ارضا	آنی بروفق منطوق فترضی
بیان معجز وهر نطقی افصح	کتاب دین او منطقدن مصحح
حیات افزا اولمی هرکلامی	کسوبلر نکتهٔ یحی العظامی
مکحل نرکسنده کحل مازاغ	دهانی غنچه سنده بوی ابلاغ
لسانی طوطی وحی شکرخا	دلی آیینهٔ الهام مولا
فلک سرکشتهٔ سرد رهواسی	ملک آشفتهٔ نور لقاسی
سکسر قاشلرندن طاق کسری	یقلدی جنبشندن لات وعزی
اوللدن نور حسنی جلوه داده	صنملر خاک راهنده فتاده
نوازش ایتدیکچون هر یتیمه	اکادر یتیم اولمش تمیمه
اومه کوستردی انکشت هلالی	ایکی شق اولمسونمی بدر عالی
نهالندن دوشیدی خاکه سایه	اولوردی ذره لر خورشید پایه
عجبمی ابر اولورسه سایبانی	کونشدن صاقنور مولاسی آنی
نه حکمت قیلمش اول امی مادر	کتاب غیبی بی تعلیم ازبر
نه قدرتلی قلم اول صاحب آیات	اوله نسخ آور انجیل وتورات

ختام مسکیدر مهر نبوت
که ایتدی انبیایه خاتمیت

مکرمدر اگرچه نسل آدم
مفضل جمله دن اول ذات اکرم

چون آدم چشمنی آچدی عدمدن
انک مهریله اولدی صبح روشن

او دور ایلردی بین الماء والطین
بو نور اولمشدی پرتوبخش تکوین

ره دریای جودی ایتدی مفتوح
کلوب جودی یه ایندی کشتیٔ نوح

طویلمامشدی داودک صداسی
سماع آور ایدی چرخه نواسی

وزان اولدی خلیل اوزره نسیمی
گلستان ایتدی آتشزادیمی

کلیمه لمعه افشان تاب رویی
که اولمش مشعلندن شعله جویی

مسیحا مقدمندن مژده رسدر
انکچون جانفزا اصحاب نفسدر

مبارک ذاتی حقک رحمتیدر
نیازسی امتیدر امتیدر

سرای شرعنک اول چاریاری
معلا چار رکن استواری

نجوم اهتدا اصحاب و آلی
نه نجم اما فلکدن قدری عالی

یترای وهبی پامال و نومید
نه ممکن ذره دن تعریف خورشید

تادب قیل بو طورنا بجادر
آنی مدح ایلمین چونکیم خدادر

روان ایله او نور مجتبایه
صلاتیله سلام بی نهایه

چیقوب کرسیٔ تقریر و بیانه
عیان ایت عرش معراجن جهانه

❀ در معراج حضرت فخر الانبیا علیه اکمل التسلیمات واجمل التحایا ❀

خوشا فرخنده شب وقت مبارک
که تبجیل ایتدی آنی حق تبارک

زهی شب مطلع صبح سعادت
نتیجه آور مهر مسرت

نه شب آبستن الطاف مولا
اوشبدر معنیٔ اللیل حبلی

نه شب کیم قدربخش لیلهٔ قدر
برات روشنایی شب بدر

نه شب زلف بتان خطهٔ چین
شکنج طره سندن چین بر چین

اوشبدر

اوشبدر لیلهٔ معراج پرنور
سر گردونده گوهر تاج پرنور

اوشب اولمزمی شادی و طربده
که اولدر مورد اسری بعبده

چون اول سیمرغ قاف عز و اقبال
علوی شرکیندن فارغ البال

اوشب اولمشدی باشوق نهانی
انیس حجله گاه ام هانی

دل بیدار و چشم خوبی درخواب
نه خواب اماکه عینیله شکرخواب

او شاهک نزدینه گلدی شتابان
سفیر پادشاه پادشاهان

امین وحی حق ناموس اکبر
همای پرواز قدسی نور شهپر

ایدوب تفخیم و تعظیم ایله اکاه
دیدی دعوت ایدر بالایه الله

او مدعو تجلی گاه حضرت
اولوب فرمانبر امر اجابت

براق برق رخشه ویردی جولان
همان نور علی نور اولدی رخشان

هوالندی همای تیزپرورش
اوچوب باد سحرله وردتروش

اوسبقت کردهٔ اقصای غایات
ایرنجه مسجد اقصایه بالذات

طوروب عرض ایتدی قامت انبیایه
امام اولدی هزاران مقتدایه

معلا طاق ابروی مقوس
اولوب محراب ارواح مقدس

نه ابرو کیم گورنلر دیردی یکسر
زهی محراب در الله اکبر

سفربر اولمش ایدی راه حقه
توجه ایلیوب درگاه حقه

ادا قیلدی ایکی رکعت نمازی
ایدوب روح آشنالر نیازی

دعا گفتم دیوب صف بستگانه
مثال نور چیقدی آسمانه

او علوی زمره یه اولدی معین
زمیندن آسمانه فرقی روشن

اولوب ذات البروج پرتوافشان
او خورشید جهانتاب درخشان

عروج ایتدکده اولکی سمایه
کف احسانینه ماه آچدی آیه

ایکنجیده عطارد آلدی خامه
یازردی شوقله تشریفنامه

اوچنجی یه ایدنجه عزم و آهنک
صفادن زهره آلدی دستنه چنک

چهارمده اولنجه پرتو افکن	دیدی خورشیده عیسی دیده روشن
بشنجیده دوشوب پاینه مریخ	همان اولمشدی نعل اسبنه میخ
چون التنجیده قیلدی عرض جوهر	ملکلر مشتریسی چیقدی یکسر
یدنجی اوزره اولدقده شتابان	اکا مشعل کش نور اولدی کیوان
اولنجه قطب وش نامنده ثابت	پر اولدی نورله چشم ثوابت
چون اولدی اطلس اوزره پانهاده	اوپای انداز اولوب ایردی مراده
ایدوب آماده جوهردن ارائک	طورردی منتظر جمله ملائک
رفاقت ایده رک روح الامینه	چیقنجه کرسی عرش برینه
وداع آیینن ایتدی آنده تتمیم	ایدوب عزتله اسرافیله تسلیم
طورردی حاضر و آماده رفرف	انک ظهرین دخی قیلدی مشرف
آنکده جنبش اهتزاز اولدی بالی	مقامات ایدی چون اعلی الاعالی
حبیبی واصل حق اولدی تنها	اولوب سیر انکی اعلادن اعلا
نه تیر راست رو اول فخر کونین	نشان منزلیدر قاب قوسین
ایرشدی یعنی بزم لامکانه	مکین اولدی مکان بی نشانه
اولوب نور تماشای تجلی	ضیا بخشنده چشم تسلی
اگرچه وصفی لاتدرکه الابصار	اکا مخصوصدر بو عرض دیدار
کلیمه دیندی امالن ترانی	ولی بو عینی ایله کوردی آنی
جهات و حیز ایدی لیک نابود	وجود واجب حق عین موجود
بیلور اصحاب ابصار و رؤیت	نه یوزدن رونمون اولدی او رؤیت
محمدسی محمد همدم اولدی	حریم راز عشقه محرم اولدی
آنی بی واسطه قیلدی مخاطب	حضور عزتنده حضرت رب
کلام نفسی حقدر او گفتار	دکلدی حرف و صوت آنده بدیدار
آلوب آنده برات عز و رفعت	همان اجلاله ایتدکده عودت

ینه کرم صفا بولدی یتاغن	کرم اسی سوینه رمز چراغن
بونی کوش ایلینجه قیلدی تصدیق	که دینه‌دی حضرت بوبکره صدیق

یتر وهبی خموش اول مقدر اسلم
اودر رأی صواب الله اعلم

❀ درستایش حضرت پادشاه اسلام خلد الله ملکه الی یوم القیام ❀

چو قیلدک ای دل فرخنده آثار	مناجاتیله بدأ نظم گفتار
یازوب هم نعت و معراج رسولی	مقام رحمته بولدک وصولی
سر آغاز ایله وصف پادشاهه	ثنای حضرت ظل الهه
اودر تأیید ایدن احکام دینی	اودر تأسیس ایدن شرع مبینی
فروغ تاج و تخت کامرانی	سپهرک کوکب صاحبقرانی
مه برج شرف مهر خلافت	مدار ارتفاع دین و دولت
ضیا بخشنده اورنک شاهی	مجسم نور تأیید الهی
همای اوجگاه شوکت و شان	سعادت سایه ظل رب منان
خداوند جهاندار جوانبخت	در اکلیل شاهی زیور تخت
سکندر شوکت و دارای دوران	فریدون حشمت و جمشید عنوان
سرافرازان شاهان کهر تاج	درنده سر برهنه عبد محتاج
جهانک سلطنت زاد قدیمی	کریم ابن الکریم ابن الکریمی

شهنشاه جهان سلطان سلیم خان
شرفبخشای نسل آل عثمان

سلیم ثالث عثمانیاندر	مسلم پادشاه کامراندر
دلنده سر الهامی هویدا	کرامت فیضی اطوارنده پیدا
آنی حامی ایدوب دین مبینه	خلیفه قیلدی حق روی زمینه
عدالت تختنک بالانشینی	سلیمان وش جهان زیر نگینی

مؤید ایلیوب اول شهریاری
خدا محکومی قیلمش روزکاری

اورتبه وارکه صفوت سینه سنده
سکندر کورمدی آیینه سنده

بلی آیینه سن قیلمش جهان بین
سکندرده نه ممکندر بو آیین

❀ قطعهٔ معما بنام سلیم سلمه الله تعالی ❀

کهی عزم ایلیوب ساحل سرایه
صفا بخش اولمه بحر دلکشایه

آقوب چون سیل موج آور سراپا
کلور بوس ایتمکه پایینه دریا

اوتاغ هفت طاقی چرخ کردان
که زرین شمسه سی مهر درخشان

دکل بالاسنه شایسته دیبا
قبای اطلس چرخ معلا

خداوندانه درجوش عطاسی
یم وکانه قیاس اولمز سخاسی

درافشان ایسه ده یم تیغ رودر
کهر پاش اولسه ده کان تندخودر

نوال همتی اول رتبه موفور
کدای کاسه لیس لطفی فغفور

اکر داراتنی کورسیدی دارا
مدار حالی اولوردی مدارا

در یکتای ذاتی بی بهانه
کهر وش هر معارفده یکانه

درون دشمنه زور کمانی
آثار سهم قضای ناکهانی

جلادتله ویرنجه رخش جولان
صانور سهمکم جریدی برق رخشان

النجه دسته تیغ خونفشانی
کیدر نیرانه جان دشمنانی

صدای دانهٔ ضرب تفنکی
ایدر خون سینهٔ شیر وپلنکی

هزاران فرسخه ایدوب اصابت
نشانی داغ بر دل ایلر البت

اودر انواع فیض حقه مظهر
شهنشاه هنرمند سخنور

ندر اول شوکت ذات همایون
نه خسرودر که طبعی بویله موزون

مسلم نظم رنکینی مذهب
زهی شاهانه دیوانی مرتب

سخن سنجان اجداد عظامی
اکرچه نظمه ویرمشلر نظامی

ولیکن

ولیکن بونده وار دربنقه قوت
اداسنده نمایان طرز شوکت

اوخاقانی ایدوب تبجیل یزدان
سخن ملکنده قیلمش اکه احسان

الهی قیل آنی هر دم مؤید
زمان دولتی اولسون مؤبد

جهانده هر امورین ایله آسان
اوله اعداسی یکسر خاکه یکسان

❀ در وصف کلام موزون بلاغتمون ❀

نیجه وصف ایتمیم اول شهریاری
مسلم خسرو شوکتمداری

که هم شاهنشه و هم نکته داندر
سخندان کریم وکامراندر

بولور اهل دولی طبع سلیمی
مرجح بیقرایه هر ندیمی

سخن قدرین بیلور بحر هنردر
که نظمی سلک معناده کهردر

سخندانه عجبمی ایتمه رغبت
اوشاه عالم موزون طبیعت

که موزون اولدی غنچون سرو رعنا
کورندی کلستانده قدری اعلا

چو وزن ایتدی سرافراز اول نهالی
نیجه موزون کلام اولمیه عالی

سخن بر کوهر عالی بهادر
که ایلر بیجکر مردی بهادر

کلور اشعار ایله طبعه جلادت
ایدر تحریک آثار شجاعت

غزاده شعر اوقوردی بعض اصحاب
اوعادتدر هنوز آیین اعراب

سخندر منطق عشق الهی
نتیجه استمز بوسوز کواهی

سخندر مایهٔ عشقیله مخلوق
نیاز عاشقان وناز معشوق

دکر بر مصرع برجسته مضمون
بنم عندمده بوز بیک کنج قارون

بولور اهل سخن معناده لذت
نه ممکندر شکرده اول حلاوت

خیال نازنیندر شاهد خوب
نه لازم شاعرانه غیری محبوب

ویرر کن نشئهٔ رنکینی مضمون
نه حاجت اهل طبعه جام کلکون

قلوب شاعرانکیم پرصفادر
همان آیینهٔ عالمنمادر

اولور البته استاد سخنور
محل گوی و ظریف و نکته پرور

سخنور درکهر سنج معانی
کلید گنج حکمتدر لسانی

لسان غیبه شاعر ترجماندر
زباندان حقایق شاعر اندر

عجمی اولسه نظم بی بهانه
کمال آدمیتدن نشانه

که موزون صد مناجات ایتدی آدم
جناب حقه هر کسدن مقدم

اولندی فخر عالمدن روایت
بیانه سحر دیمک شعره حکمت

ایدردی شعره تحسینلر او سلطان
دکلمی شاعرانی کعب و حسان

نظامی خمسه سنده باصراحت
دیمشدر شعر ایچون جزء نبوت

انک معناسنی ارباب تحقیق
بو وجهیله ایدرلر رمز و تدقیق

که اول حسان صاحب نظم مبرور
اولنجه هجو کفار ایله مأمور

کلوب روح الامین ایلردی القا
دهان پاکنه صد کونه معنا

کلورمی انبیادن غیره جبریل
ایدرمی وحی سائر نامه تنزیل

بونی رمز ایلمش اشته نظامی
عیاندر عارفه بو سر سامی

ثنای رودکیده یازدی وصاف
بیلنلر اول محلی ایلر انصاف

که اول استاد دانای سخندان
بیک التونه یازدی بر نظم ذیشان

ایدنجه تا که آغاز ترانه
شتابان ایتدی شاهی مولیانه

ایدر طبع سلیمه بویله تأثیر
کلام دلپسند خوب تعبیر

عطای شاعریتدر خداداد
اکا مظهر دکل هر آدمی زاد

سنوحات اولمسه نظم مسلم
ایدردی کسب و تحصیل آنی عالم

اکرچه هرکس استر اوله شاعر
خدا فیض ایتمسه امانه قادر

اولور بی شبهه وهبی الهی
اوراهه اوله مز بیکانه راهی

دکلمی فخره شایسته بو عنوان
که دیرلر شاعر استاده سلطان

کیمی خسرو کیمی خاقانی اولمش
سخن اقلیمنک سلطانی اولمش

ایدر دیوان ایله اظهار شوکت
اوشاهان اقالیم بلاغت

اولور آرایش اشعار رنگین
مدار حسن آثار سلاطین

سخنورلر اولور شاهانه وصاف
قدیمی بویله در آیین اسلاف

ثنای شاعراندر ملکه رونق
که آنلر حسن تعبیره موفق

هنوز نظم بلند خواجه سلمان
اوقوندقجه ملکشاهه ویرر شان

اولور الآن روح شاه سنجر
فروغ انوری ایله منور

یازوب شهنامه فردوسی استاد
ریاض نظمی قیلدی جنت آباد

نیجه تعبیر جانبخش انده مشهود
انکله زنده در اذکار محمود

حسین بیقرا بزمنده جامی
دکلمی نشئه بخشای مدامی

بیلوب قدرین علی شیر نوایی
نوایاب ایلدی اول خوش نوایی

باقلسه جمله آثار سلفدن
اولور بی شبهه مشهود و معین

که اولمش هر دولده اهل عرفان
بوکونه مظهر انواع احسان

ملوکک قدردانان بی نهایت
کرده شاعرانه قیلدی رغبت

که شاهانک او صنفه اعتباری
اولور ملکک مدار افتخاری

جهانی کشت ایدوب نظم سخندان
ایدر اوصاف شاهی دهره اعلان

ثناسی ورد اولوب جمله زبانده
قالور باقی هم اوراق زمانده

بلی دولتلره شاعر کرکدر
ولیکن شاعر ماهر کرکدر

که اوله دلپسند اشعاری مشهور
کهروش نظم پاکی در منثور

بیله از جمله تاریخ جهانی
رسوم طور اسلاف شهانی

اوله هم منشی استاد دانا
کهی نظم و کهی نثر ایده انشا

کلامن کیم ایشتسه اوله عاشق
دیه اشته بو سوزدر شاهه لایق

بوکونه شاعر استاده رغبت
سلاطینه اولور بادی شهرت

ملوک ایتدکجه حسن اعتباری

سخنندانک اولور پیدا هزاری

در بیان سبب ترتیب دیوان در زمان سعادت اقتران حضرت سلطان سلیم خان

نوایه باشله ای طبع سخن‌ساز … نی کلکک ایلسون بر نغمه آغاز
خموشی ناسزا اهل رقمده … صریر البته لازمدر قلمده
مآل راز مکتومکک عیان ایت … بو شوقک اصلنی بر بر بیان ایت
ندر بو جمع گفتار پریشان … نه اولدی باعث ترتیب دیوان
بیلنسون سوزلرکدن حسب حالک … بو رازه ترجمان اولسون مقالک
ایدنجه طبعمه بویله خطابی … همان بو وجهله ویردی جوابی
دیدی قلمش خدا بو نامرادی … اباعن جد معارف خانه‌زادی
سلوک ایتدم ره اجداده بنده … هنرمندانه اولدم یعنی بنده
اولوب خواهشگر کسب معارف … جهانده ایتمدم میل زخارف
نقود عمری صرف ایتدم کماله … بیلوب راجح متاع علمی ماله
ایرشدم قنده بر استاد کامل … اولوردم درسنه البته داخل
سیاحت ایلیوب وافر دیاری … آرادم اهل علم نامداری
کمال شوقله اصحاب فضله … قرین اولدم نیجه ارباب فضله
بولوب سرچشمهٔ فیض فنونی … صو گبی ازبر ایتدم چوق متونی
کتاب اولمشدی عالمده انیسم … همان بحث علوم ایدی جلیسم
آلوب استاددن اذن و دعایی … اوقتدم نیجه درس منتهایی
ولی امر معاش اولدی ضروری … سبب ترک ایتمکه درس و حضوری
گهی حاکم اولوب بعض بلاده … شریعت اوزره حکم ایتدم عباده
اولوب گه زمرهٔ کتابه داخل … دیدی اهل قلم منشیء کامل
خصوصا شعرم اولدی دهره مشهور … جلادت گوستروب بو طبع پرزور
زبردستان فن شعر و انشا … ایدوب آلارقه‌سی پرده سراپا

اولور

اولوردی هر بریسی قبضه طالب … گوروب آثارمی اسلافه غالب
عجمده ایتدم اجرای بلاغت … سخن سنجانی اولدی غرق حیرت
نه حاجت کندمی مدح و ثنایه … جهان شاهد ایکن بو مدعایه
دلی ذل ایتمیوب عرض سخنده … رذالت ویرمدم طبع بلنده
اسافلدن ایدوب امید احسان … کلامم قیلمدم معیوب نقصان
سخن پرداز استغنا پسندم … بلاغت عرصه‌سنده شهلوندم
بلی جمع ایتمدم مال فراوان … غنای قلب ویردی رب منان
سخن گیم گوهر درج شرفدر … انی نااهله صرف ایتمک سرفدر
قصیده گزدروب باب رجاله … تنزل ایتمدم جر سؤاله
طلبسز یازمدم بر فرده تاریخ … جهانده اولمدم شایان توبیخ
قصیده ویردیکم ارکان فخام … شهنشاه و وزیر و شیخ الاسلام
دخی وصف ایلدم برقاچ کباری … کبار اما کبارک نامداری
معارف قدرین اکلر اهل پرور … گهرسنج هنر ذات سخنور
جوانمرداندن احسان و تحسین … عروس نظممه اولمش گرچه کابین
ولیکن دوشمز ارباب کماله … وسیله ایلمک شعری سؤاله
دکلدر جائزه امیدی جائز … گدا چشمان صانورلر آنی فائز
یاقشمز شاعره وادی جرار … بودر ارباب طبع پاکه بیوک عار
یازر بعض گدا رسوای عامی … زفاف و مولد خاص و عوامی
یاپوب تاریخلر سور ختانه … کسر چوق ایشلر انگشت بیانه
بریسی صو آقتمه چشمه ساره … اولور اجرای مدحه پاره پاره
ایدر ریزان او سویه آب رویین … صانور بیچاره گیم بولدردی صوین
برآدم ایلسه نیت بنایه … تمل وضع ایلر اوله ثنایه
بهار اولسه اسوب باد مقالی … خزانه اوغره در باغ خیالی

یاپوب و زنیله معجون و مربا   ویرر اطرافه نور دوزیه آسا
اولور هر مرده نك مرثیه خوانی   بدندن چقمه دن اوجه جانی
قازوب تاریخلر سنك مزاری   عذابه اوغرادر موتای زاری
ایدر نظم كلامی جره منجر   اوكونه بداد اجرار احقر
كزوب اول دربدر اصحاب جاهی   قپولرده اوقور كویا الهی
سنوالك فتح ایدوب هر درلو بابن   دلنجی طوربه سی ایلر كتابن
بو تعجیزی كوروب اصحاب خیرات   ضروری ایتدی سد باب خیرات
معاذالله ندر بویله رذالت   كه اشعار اوله معناده تجارت
بحمدالله كه لطف مستعانی   مصون ایتدی بو عبد ناتوانی
جهانده ویرمدم بر فرده ثقالت   ایدوب اشعار ایله اشعار كلفت
نه كونه نظم رنكین ایتسم انشاد   صفای روح ایچون ایلردم ایراد
یازوب بر مقتضای طبع موزون   هزاران كفتهٔ پاكیزه مضمون
ایدردم یادكار اهل عرفان   طاشردی نسخه سن باشنده یاران
هدایا وش كیدوب سائر دیاره   اولوردی تازه تحفه روزكاره
بو وجهیله اولوب مشهور آفاق   جهان اشعارمه اولمشدی مشتاق
احبا كرچه كیم ایلردی ترغیب   ولیكن ایتمشدم جمع و ترتیب
یازردی بعضیسن یاران و احباب   اولوردی اكثری نابود و نایاب
كیمین سرقت ایدردی نوهوسلر   شكر یغماسی بولمشدی مكسلر
كیمی افتادهٔ سر طاق نسیان   غبار آلوده اوراق پریشان
اولورکن بویله ضایع نیجه كفتار   ینه موجود ایدی وافرجه آثار
كلوب بر كون حریق ناكهانی   یاقوب برباد ایدنجه خانمانی
طوتشدردی علو كیری احراق   نه انواع كتب قالدی نه اوراق
كیدوب سرمایهٔ عمرم هبایه   كولن صاوردی باد غم هوایه

بنی

بنی یك یاقدی بو چرخ ستمكار   اولوب سوزان هزار انشا و اشعار
نیجه رنكین غزل نیجه قصیده   نیجه آثار خوب و ناشنیده
خصوصا منشآت بی بهانه   مسلم در منثور یكانه
كه ایجاد ایلمشدم چوق زمانده   یانوب برآنده قالمادی جهانده
بو كونه شیوهٔ ناساز دوران   قیلوب كسب معارفدن پشیمان
كسل كلمشدی طبع ناتوانه   الم وارمزدی تحریر و بیانه
هم ایتمشدی ظهور ضعف پیری   فتور آور بو اشكسته ضمیری
كیدوب اول ضعفله هر درلو ذوقم   دلمده قالمشدی عشق و شوقم
دخی بوندن بتر در كم زمانه   عداوت كوستردی نكته دانه
هنر عیب و كمال اولمشدی نقصان   بیوك تهمت ایدی عالمده عرفان
محبت ایلیوب اصحاب ماله   جهان دشمن ایدی اهل كماله
متاع معرفت اولمشدی كاسد   ایدردی اقچه كالای مفاسد
خصوصا شعر و انشا و فصاحت   اولوب همصورت لفظ فضاحت
سخندانان ایدی منفور عالم   سوزین بیلنلر اولمشدی مكرم
نیجه بدنام اولوردی نائل كام   سخن سنجان ایسه نابود و كمنام
جتال یازی دینوردی نظم پاكه   كورن یرتوب آتردی آنی خاكه
فلك انشایی ایتدرمشدی انشا   قلم اهلی كریبانچاك و رسوا
قزلباش ایدی كویا فارسی دان   مثال رافضی مردود و حیران
حرف مقبول ایدی دردكهردن   جهالت معتبر ایدی هنردن
فرح البال اولوب زاغ سیه رو   قفسبند ایدی طوطی شكركو
جمنده بلبلان بولمزدی لانه   كل اولمشدی غرابه آشیانه
كوروب بو بندهٔ بركشته سامان   غبار آستان اهل عرفان
بو كونه نابجا طور زمانی   شكست ایتمش ایدم كلك بیانی

دهی

سکوتیله اوروب مهری دهانه　　مقال شعری الماز دم لسانه
رسوم نظمه ویرمزدم نظامی　　تکلم ایتمیوب موزون کلامی
سخنورلکدن اولمشدم پشیمان　　قالوب بو یأسله مبهوت و حیران
ایدردم غبطه اسلاف کرامه　　قرین اولدقلر ایچون احترامه
که تحصیل ایتمش انلر نام و شانی　　بولوب وقت ملوک قدردانی
کیمی اولمش ندیم پادشاهی　　مقام رفعت ایتمش صدر جاهی
کیمی اولمش وزیرانک قرینی　　کرمدیده چراغ کامبینی
ایدوب بو غولهٔ نسیانده زاری　　چکردم بنده هردم انتظاری
کلورمی دیردم آیا بو جهانه　　سخنور پرور شهنشاه یکانه
بحمدالله که بختم اولدی یاور　　طلوع ایتدی هله بر مهر انور
نه مهر اما جهان نوریله مشحون　　یاننده ذره در خورشید کردون
اوللدن مهر روی پرتو افکن　　زمانک چشم بختی اولدی روشن
کریم و کامبخش و سخندان　　شه کردون حشم سلطان سلیم خان
که اولدر زیب تخت کامرانی　　اودر هم خسرو ملک معانی
او خاقان جهانبان سرافراز　　معارفله یگانه شاه ممتاز
مدار فخر شاهان سلفدر　　اب و اجداده خیر الخلفدر
زماننده سخن بولدی رواجی　　هنر اربابی چکمز احتیاجی
کروه شاعران دلشاد و خرم　　که اولدی هر بری حدنجه مکرم
اگر جامی کوریدی بو صفایی　　فدا ایلردی بزم بیقرایی
کچوب کستاخلقدن چرخ کردون　　هنرمندانی قیلدی بویله ممنون
خصوصا بو پریشان حال و پامال　　جفای چرخله دمبسته و لال
اولور تنهانشین کنج عزلت　　جهاندن ایلمشکن قطع الفت
او سلطان جوانبخت یکانه　　ایدوب شفقت بو پیر ناتوانه

دکلکن

دکلکن ذرهٔ انعامه شایان　　اولوب خورشید احسانی درخشان
فروغ رأفتی بو خاکساری　　کوروب شایان اوج اعتباری
کمال لطفله دلشاد قیلدی　　دل ویرانمی آباد قیلدی
ایدرکن کشت دشت ظلمت غم　　یتشدی خضروش اول شاه اکرم
ایدوب آب حیات لطفن اجرا　　بو دلتشنه ضعیفی ایتدی احیا
اودرتبه قیلدیکم احیای الطاف　　ایدر غبطه بکا ارواح اسلاف
چراغ ایتدی بو شمع خاندانن　　امکدار قدیم دودمانن
جوان سال ایلدی کویا بو پیری　　روانبخشی احسان وفیری
بو شوقیله طبیعت بولدی قوت　　همان وقت شبابم ایتدی عودت
فراموش ایلدم جور زمانی　　اولوب مشغول عیش و شادمانی
آچلدی غنچهٔ خاطر کل آسا　　نواسنج اولدی طبعم بلبل آسا
مثال نی ینه کلک سخنساز　　نوانو نغمه یه ایتدی سر آغاز
کمال شوقله قیلدی طبیعت　　همان ترتیب دیوانه عزیمت
نه انشاد ایلدیسه اوج لسانده　　بولوب موجودین اوراق زمانده
جدید و کهنه آثار پریشان　　بولندی هر نه ایسه حسب الامکان
رسوم محو و اثبات اوزره یکسر　　ایدوب که طرح و کاهی نقل مسطر
اوکونه منتخب وافرجه آثار　　مفید و مختصر دیوان اشعار
قیلوب هر نوعنی بشقه مهذب　　اولندی اوج لسان اوزره مرتب
اگر یازمش ایسه سعدی کلستان　　بو آثاره دیسونلر سنبلستان
بو رسمه بولدی چونکیم حسن ترتیب　　اولوب رونقنمای زیور و زیب

دیدم تاریخنی جوهر کبی خوب
معارف کنجیدر دیوان مرغوب

بو ترتیبی همان باعون هادی　　مجرد لطف شاهی اولدی بادی

قصورین عفو ایدرسه اول شهنشاه — مرادم ایتمه در تقدیم درگاه
اکر کیم اولمسه مشهور دوران — مآل قصهٔ مور وسلیمان
انی تقدیمه ایتمزدم جسارت — دلی اول قصه دربادیٔ جرأت
عنایت ایله وهبی یه الهی — که دیوانی اوله مقبول شاهی
دخی شهد نکرو بو عبد ناچار — یازه وصفنده بیحد تازه آثار
او سلطان جهانک ایله یارب — نظام دولتن دائم مرتب
اولوب اطواری عالمده مسلم — مدیحه کوی اولسون جمله عالم
لواسن ایله منصور و مظفر — ایدوب اعداسنی یکسر مدمر

هامیشه منتظم اولسون الهی
جهانده شوکت دیوان شاهی

❁ تاریخ ترتیب دیوان در زمان سلطان سلیم خان ❁

دیوان عبد احقر اولمازایدی مرتب — کر اولمسیدی یاور عون وعنایت رب
اول فیض بخش مطلق چون ایلدی موفق — ذاتنده اولدی الحق بو تحفهٔ مهذب
سن ایله یا الهی مقبول پادشاهی — کاهی ایدوب نکاهی اولسون کشاده مشرب
تحسینله اداسن عفو ایلیه خطاسن — بو عبد بینوا سن کویا ایدوب مخاطب

تاریخنی سلیم خان دیرسه دکلمی شایان
شاهانه اولدی وهبی دیوان نو مرتب

بسم الله الرحمن الرحيم | اوست طلسم در گنج عظیم

نظيرة لقصيدة البردة في نعت النبي عليه الصلاة والسلام

اذا رتبعت بوادي الحي في علم	قف في الربوع على ربع بذي سلم
واقرأ سلامي على قوم فراقهم	قد اودع العين عوارا راق دمي
مهاجرين عن الاوطان قد طلبوا	مطالب الفيض من بعد ومن امم
مسافرين الى البطحاء قد نزلوا	منازل القدس بين الحل والحرم
من لعلع وربي سلع وكاظمة	وذي اثيل وذي قار وذي اضم
ومروة وحجون والصفا ومنى	ومستجار واركان ومستلم
سقين من ديم الوسمي ادومها	ما اذن الرعد في الآفاق بالديم
يا من يعير في بث الجوى دنفا	احشاؤه قد حكت لحما على وضم
والجلد ملتصق بالعظم من كمد	والعظم ملتهب من لوعة السقم
والعين في غرق من سيل ادمعها	والقلب في حرق من شدة الضرم
جاوزت حدك في نصح وفي عذل	حتى تطلبت عذر الوجد في الهرم
نصحت ظنا بان العذل يردعني	وقلت جهرا بصوت زاد في الم

يا مرضعا بلبان الشيب والهرم	حتام تذكر جيرانا بذي سلم
دعني ودأبي فاذني منك في الم	والروح في وهم يا ليت من صمم
ذكر الحبيب كفى في الوجد معذرة	يا لائمي لو دريت الحب لم تلم
هب بت اكتم نار الوجد في كبد	والوجد اظهر من نار على علم
قل كيف اخفي زناد الشوق في خلدي	والشوق مزعج صبار على الصدم
نادمت اهل الحمى يوما بذي سلم	فارقتهم وندمي بعدهم ندمي
عاشرتهم غانما بالطيب والطرب	هاجرتهم نادما بالهم والسدم
اصبحت من وصلهم في الروح والفرح	امسيت من هجرهم في الضر والسقم
في ربعهم عشت ملتذا بصحبتهم	والدهر يعتقب اللذات بالالم
فصرت لا اتمنى بعدهم ابدا	الا ملاقاتهم في ذلك الحرم
من لي بامنيتي والدهر يائسة	عن المنى آذنت باليأس والعقم
وكيف لا وهي من طول المدى هرمت	والعقم لابد حين الشيب والهرم
حاشاي ما كنت من يختار فرقتهم	لكن قضاء جرى في اللوح بالقلم
لا شوق صاحية اذوق صافية	فهل يميل الى لهو ذوو الهمم
وهل ذري كل دمع قد حكى دررا	هوى عوارض ذي ظلم لمبتسم
او بات كل فريد طول ليلته	من هجر ضاحكة لمياء في لمم
او صفرت كل خد قد حكى ذهبا	انامل البيض تحكي حمرة العنم
او صاد كل لبيب ظبية رتعت	في مرتع القلب لا في الضال والسلم
او حيرت كلهم فرعاء قد حورت	تزهو على الحور من فرع على قدم
او شاب كل رضيع الحب في شغف	حتى يموت رضيعا غير منفطم
او عاشت الخلق في الدنيا سواسية	لا والذي خلق الدنيا من العدم
في جبهة المرء ما يغنيك عن نبأ	الصبح اصدق انباء من الكلم
هذا مشيب تخبر فهو مختبر	عدل صدوق امين غير متهم

من يصطبح بعتيق من سلافته … لم يبغ صافية شجت بذي شبم
ومن يصاحبه يعرف اذ يصاحبه … ما من نديم له اخرى من الندم
ومن يلاحظه لم يفرق لواحظه … من الاديم وخد ناعم الادم
ومن يغازله او يسمع تغزله … على مغازلة الغزلان لم يحم
ومن يجالسه يستحقر لحشمته … كل المحاسن الا الحسن في الشيم
ومن به ازداد نوراصبح غرته … لم يغترر بظلام الكحل والكتم
ومن به انفتحت اجفان همته … الى اغن غضيض الطرف لم يهم
فلا سعاد اذا بانت تحزنني … ولا سليمى اذا اصدت عن الذمم
ولا طلول كبال الوشم بالية … ولا خيام خلت عن ساكني الخيم
ولا نسيم ربى نجد يفرحني … ولا حديث حكى عن ارض ذي سلم
ولا تعشق غزلان اقمن بها … ولا تغزل عشاق ولي هيم
ما هاج دمعي لا رسم ولا طلل … ولا وميض سرى في الليل من اضم
ما زاد وجدي لا بان ولا علم … بل شوق خدمة اهل الوجد من امم
خدام روضة خير المرسلين الى … كل البرية من عرب ومن عجم
من اصطفاه حبيبا حيث انشأه … عن كل عيب بريئا باري النسم
لو لم تكن في نظام الكل خلقته … لم يودع النقش لوحا خالق القلم
او لم يحرك سما الفيض جوهره … لم يرتبط حادث في الدهر بالقدم
او لم تحدد محيط الكل همته … لم يقبل الكل الا صورة العدم
او لم يكن حبه يوم المعاد لما … تعود نفس ولو كرها الى الرحم
على ثبوت مسمى العقل بينة … سوى وجود رسول الله لم تقم
فاق الخليقة طرا في خلائقه … تم الكمال به كالمرء بالكرم
ما كاد يحوي علاه كاتب بيد … او مدرك بالنهى او ناطق بفم
اذا اسالت ضيا الصبح في فلق … والشمس في ضحوة والبدر في عتم

والانجم الزهر في الاسحار لامعة … واليوم والليل في نور وفي ظلم
من احسن الخلق في خلق وفي خلق … واكرم الناس في ذات وفي شيم

يقول متفقا في الصدق كلهم … محمد افضل الاخيار كلهم

به النبيون قد تموا فجاء لهم … كالروح للجسم والسلطان للحشم
لو لم تظلل عليهم شمس رايته … لاصبحوا ليس فيهم صاحب العلم
عيون حكمته ابدت منابعها … درا يفوق لآلي اليم في القيم
هو الحكيم تتبع آي حكمته … واحكم بباهر علم فيه واحتكم
قانون حكمته حاوي منافعه … شفاء كل عضال غير منحسم
لا تجحد الشق ان تسمعه في قمر … من جاوز العرش ان يقسمه ينقسم
ولا تعجب اذا ما الروح يخدمه … من يخلق الله ان يأمره يرتسم
قل للذي يبتغي في الله فلسفة … تعطي اليقين وحبلا غير منفصم
اني خدمت من استوفى خزائنه … من مستدل ومن خصم ومن حكم
فريدة الحق جلت عن مخازنهم … وان حكى الدر ما ابدوه من كلم
تكفي لطالب محض الصدق حكمته … في طلعة الصبح ما يغني عن النجم
فيا لها شيما اكرم بصاحبها … وحبذا شيم ناهيك من شيم
منه الاكارم قد نالوا مكارمهم … ولم يدانوه في الاخلاق والهمم
اصحابه العظماء الاولياء بهم … ترجى النجاة غداة الحشر من نقم
يا خير من يرتجي العاصي شفاعته … عند الكريم غدا في زلة القدم
ما استطيع مديحا استقيل به … ذنوب نفس سعت في الشعر والحكم
وما صديق شفيق استعين به … الا اعان على اثمي ومجترمي
وما صوالح اعمال الوذ بها … لكن نظرت بلا عذر الى كرم
ومن يجي باب اهل العفو منتظرا … صفح الذنوب بلا عذر فلم يلم

عليك من صلوات الله كاملها   ما بات يحكي العلي من حيرة العلم

وما روى ناطق عن مجدهم خبرا   وما تفصح عنه الطير بالنغم

❀ ومما انشده ايضا في نعت النبي عليه السلام ❀

ابا بريد الحمى ان تأت عجلاني   ارضا بها حل جيراني وخلاني
انشد لهم من لساني عند صحبتهم   مقالة من رضي وهي بيتان
لولا تذكر ايامي بذي سلم   وعنده ذات اوطاري واوطاني
لما قدحت بنار الوجد في كبد   ولا بللت بدمع العين اجفاني
ولا اصابتهم عين الزمان وهل   جاء الزمان باخوان كاخوان
والله ما ذكرت يوما مآثرهم   الا استهلت بصوب الدمع اجفاني
يا حادي العيس مه رفقا بمضطرب   يعدو اسير الهوى في اثر ركبان
في اثر خدام من قد كان يخدمه ال   روح الامين بتنزيل الفرقان
ومن تواتر في التوراة مدحته   وفي زبور وانجيل وقرآن
ومن علا في العلى ادنى فضائله   فضائل الخلق من جن وانسان

محمد افضل الرسل الكرام ومن   يدعو العباد الى ازكى اديان

هو الرسول يد الله الكريمة في   تخريب كفر وفي تعمير ايمان
فالعز من سيفه والجود من يده   يكاد يحكي لدى قهر واحسان
يا ظهر معشر اهل الحق كلهم   لدى التعارض من حق وبطلان
انت الغياث لهم في كل داهية   يوما تقابل للدعوى فريقان
الدين طالب معوان يعاضده   والكفر جالب ركبان ورجلان
فان بدا لاعاد الجو منكدر   سنان رمحك في اجراء ميدان
كانهم هرباء الحتف قائدهم   افواج جن رأوا اضواء شهبان

اوعدة من ضعاف الرقش قد جلبت   بصنعة السحر تسعى عند ثعبان
والقلب في دهش والعين في خفش   من لمع بيض جلتها كف اقيان
والنفس في دهم والاذن في صمم   من التقارع فيما بين اقران
والاسد في قسطل الهيجاء جائلة   بين الفريقين تمشي مشي غضبان
لا اسد غاب الشرى بل اسد معترك   اسد الشرى عندهم افواج غزلان
آثار سيفك في الاسلام مستند   طوت روايتها اخبار شجعان
فالله ابداك اظهار القدرة   وجئت بالحق زها قا لبطلان
آيات نطقك بالقرآن معجزة   اعيت شقاشق عدنان وقحطان
من بعض مالك من نعت ومنقبة   تقاصر العد نقصا اي نقصان
لو اجترأت بلا فهم فلا بأس   والنمل انشد مدحا في سليمان
كانوا الحيرتهم من باقل اعيى   في نظم نعتك افواج كسحبان
وان اعان زهير فيه نابغة   ولو تظاهر سحبان بحسان
بل لست احسب قولي فيك منقبة   لكنه منتهى دركي وحسباني
وانت تعلم اني ما ادوم به   ما دام مادح ذي جود وسلطان
اذ كان يكتسب الدنيا وزينتها   من طول المدح في معن ونعمان
وقد تركت هوى الدنيا وزخرفها   رجاء لطفك في اوراق نسيان
يا احسن الخلق في خلق وفي خلق   واكرم الناس قدرا عند رحمان
ان لم تكن شافع العاصين يا اسفا   لدى صراط وميزان ونيران
وان تكن شافعا يوم الجزاء بهم   بشرى لهم كلهم فازوا بغفران

عليك اوفى صلاة الله ما سجعت   ورق الحمام على خضراء افنان

❀ ومما انشده في نعته عليه السلام وارسله الى روضته المطهرة ❀

نسيم نواحي طيبة في شآميا   وبالطيب رياه لقلبي شافيا

ايا معشر الخلان خلوا دربكم ... مهب الصبا ان كان تاتك النواحيا
لعل الصبا تجلوا اذا ما تنسمت ... على بريا ارضهم هم باليا
بريد الحمى ان تأت يوما ديارهم ... فبلغ اليهم ثم بلغ سلاميا
سلاما يؤدى بعض وجدى ولوعتى ... الى ساكنى ارض الحبيب مباهيا
سلاما غدا يتلو من الهم آية ... سلاما اتى عن حرقة القلب حاكيا
سلام اشتياق من فريد مهاجر ... يبيت من الاوطان والاهل نائيا
فان سئلوا عنى وعن حال مهجتى ... فقل بعد تبليغ السلام مناديا
اليكم لكم منكم عليكم اعزتى ... حديثى دعائى ذكر قلبى ثنائيا
الا يا اخلائى اذا ما ذكرتكم ... فوالله لا ادرى الضحى من عشائيا
على اذا جاد الزمان بمنيتى ... زيارتكم يا رهط بالرأس جائيا
غدا الدهر للمشتاق داء فليتنى ... عرفت لهذا الداء شخصا مداويا
ايا معشر العذال كم تعذلوننى ... دعوا واسمعوا ما قلت بالصدق آتيا
اذا كان بالى عن اخلائى خاليا ... فكان اذن والله بالى وباليا
الا تسئلان الدور اين احبتى ... واين اناس بينهم عشت راضيا
قفا نبك عند الرسم حيث بدت انا ... بيوت عن الخلان بانت خواليا
فهل ينجلى قلبى بارض وما ارى ... صديقا شفيقا بل عدوا مداجيا
وكم تستعين الهجر فيما تريده ... كفى بك للخلان خصما معاديا
فوا عجبا حتى بغير معشر ... محاسن امر المرء ظنوا مساويا
يقولون دع شكوى الفراق اذ الورى ... تعد الهوى داء على المرء طاريا
الا ايها النصاح بالله ربكم ... ذروا النصح عنكم لا على ولا ليا
فهل تسلى بعد قلبى وما ارى ... بمن فى هواها عمرى مباكيا
نواها البعد من فلاة غزالة ... تصيد بعينيها الظباء الجواريا
تحننت فى آنا يومى وليلتى ... اليها كمن يرنوا الماء صاديا

سممت

سممت بذكراها فصرت كاننى ... سقيت باقداح من الخمر خاويا
فسقيا لعيش قد مضى فى وصالها ... وتبا لعمر كان فى الهجر باقيا
حكت مقلتى سود السحائب كلما ... تذكرت ايا ما مضت ولياليا
فوالله صارت ليلة فى فراقها ... لايام وصل قد مضين تلافيا
ايا ليت شعرى هل يعود الذى مضى ... وهل قدر الرحمن فينا تلاقيا
وهل لصريع الحب فى الحى عودة ... وهل لسليم الهجر من بات راقيا
وهل كان بالماضين مابى من الهوى ... وهل فى النوى باتو بحال كحاليا
اقول وان كان الورى فى مقالتى ... تظنوننى فى مذهب الود غاليا
الى الله اشكو منك يا دهر ساكنا ... كفى ما بدا فى علمه عن مقاليا
واستنصر المدعو فى كل حاجة ... ونور اسيد الخلق بالحق قاضيا
من اختاره الله حبيبا ومرسلا ... ومن كان مهديا للدين وهاديا
ومن بالهدى للناس قد جاء حجة ... ومن فى الورى يدعى اميرا وناهيا
عن الحق بالسمر العوالى مدافعا ... الى الله بالبيض القواطع داعيا
يجر على جرد الجياد كتائبا ... بنصب العوالى يخفضون الاعاديا
يصيدون ابطال الرجال كانهم ... ليوث تصيد الشادنات الجواريا
ومن فى الورى ادعوه جهرا وخفية ... شفيعى لدى الديان بالعفو راجيا

حميد ومحمود رسول محمد
فارضاه مولاه وقد كان راضيا

بشير نذير صادق الوعد شافع ... سنى على الآفاق كالنور ضائيا

الا يا صبا بلغ بكل نسيمة
لروضته العلياء طيب سلاميا

※ ومما ابدعه فى نعته عليه السلام ※

ان كنت فى سنة من غفلة الزمن ... فانظر لنفسك واستيقظ من الوسن

ليس الزمان بمأمون على احد	هيهات ان تسكن الدنيا الى سكن
ودع مصاحبة الدنيا فليس لها	الا مفارقة السكان عن وطن
ان زلزلت هذه السفلى فلا عجب	تدور فى الفلك الاعلى رحى الدجن
هى الليالى تراها عين خائنة	الا على احمد المختار لم تخن
هو الذى ناصر للدين منفردا	فى مجمع من بنى عبادة الوثن
هو الذى كان بدأ المكرمات به	كالشمس تبدأ بالاعلى من القنن
من يكنز اليوم من علم ومن كرم	كنز اسواه عليه غير مؤتمن
هيهات ان الندى والعلم تم به	احيى المعالم كالارواح للبدن
كشاف مظلمة غواص ملحمة	فياض مكرمة دكاك مرتهن

منا الصلاة عليه ما بدا قمر
فانجاب عنه حجاب الغارب الدجن

❀ ومن تشبيهاته نظير القصيدة كعب بن زهير رضى الله عنه ❀

سلمى على رحلها والرحل محمول	والركب مرتحل والقلب متبول
تودع الصحب فى لهو وفى اسف	وقلبها لى عن الاصحاب مشغول
ترنو الى بطرف مدنف غنج	ودونها من سجوم الدمع مبلول
تحكى بالحاظها ما فى جوانحها	فيا لها خلد ابا لحب مجبول
وخلت منزلها ليلا على وجل	من اهلها وقناع الليل مسدول
مالت الى وقالت وهى ضاحكة	يا طارق الليل جن انت ام غول
هلا تخاف والحراس ايقاظ	وبين عينيك مذبوح ومقتول
فقلت انى صب هائم وجل	قد اجترأت ومنك العفو مأمول
فقبلتنى وقالت مرحبا بفتى	اغواه حبى وعذر الصب مقبول
انعم مساء فنعم الضيف انت لنا	والروح فينا على الضيفان مبذول
جرت بذيلى الى اهلى اريكتها	ومهدها عبق بالطيب مشمول

فارقتنى وجاءت فى غلالتها	حسناء ممكورة حوراء عطبول
بيض تراثبها سود ذوائبها	فى قرطها من نظيم الدر عثكول
ضمت بصدرى الى صدر لها بهج	كانه الشمس او بالشمس مصقول
فنمت فى اطيب العيش الرغيد بها	زعمت ان معها فى ليلنا طول

فنبهتنى وقالت وهى باكية
قم واهرب فسيف الصبح مسلول

❀ ومما انشاه شيخ الاسلام محمد اسعد افندى ابن الوصاف عبد الله افندى رحمهما الله ❀

بانت منازل خلانى وجيرانى	يا صاحبى بذكراهم اجرانى
اين المغانى التى كنا نعيش بها	وكيف احوال سمار وسكان
وما على الطير لا يتلو مآثرهم	على الخمائل من رند ومن بان
وكم سهادى فى ليل بلا سحر	من كوكب فاتر الاجفان وسنان
واين جمع يحاكى النجم مجمعهم	واصبح الدهر اجلاهم واجلانى
اشكو الى الله من طول الفراق ومن	دهر حريص على تفريق خلانى
فحده صرف آمالى الى املى	يظننى من ذوى فضل وعرفان
وما سجاياه الا الف مظلمة	ولا عطاياه الا الف حرمان
اى البدايع اتلو من صحائفه	واى عادية اشكو وعدوان
حب الزخارف ام بعض المعارف ام	عوز الفتوة ام فقدان فتيان
قرب الاباعد ام بعد الاقارب ام	رفع المسرة ام توفير احزان
نقص الكمال ام استكمال منقصة	ذل العزيز ام استعزاز ذلان
حتى السهى بعد ما استخفى سنا قمر	يقول ضوئى وضوء الشمس مثلان
والليل يجهر فى شوهاء ظلمته	بان لونى ولون الصبح سيان
والزاغ يشدو باعلى الصوت مفتخرا	على العنادل فى ترجيع الحان
والشوك يزهو لتزيين الزمان له	بين الرياض على ورد وريحان

استغفر الله ما شكواي من احد   الا من النفس في عيبي ونقصاني
فانها من كمال الجهل قد كسبت   بقية العلم ربحا فيه خسراني
يا لهف قلبي على سعي مضى عبثا   ويا حنيني الى تضييع ازماني
آنست في العقل نارا فالتجات به   لكشف ما بي من هم وهيمان
وقلت جئتك في امر لترشدني   فقال يا لك من سهو ونسيان
فهل يزيل عن الحيران حيرته   الا على الرشد داعي كل حيران
مفتي الانام الذي من روض شيمته   شقايق الفضل قد لاحت كنعمان

من اسمه مجتبي من ذات اسعده
فاق الاكارم في فضل وعرفان

جميعهم اخذوا الالاء منه فهم   كقطرة اخذت من بحر عمان
فصار مستجمعا ادنى فضائله   فضائل الكل من اعلام ازمان
هو الذي شاع في الاقطار مدحته   بكل محمدة في كل ديوان
لا يدرك الوصف في نهج يليق به   من طول المدح في اعيان احيان
فقلت لما هداني العقل ممتسكا   بذيل مولاي مرجوي ومعواني
يا من علا وبه ازداد العلى شرفا   ومن به افتخرت اشراف اكوان
يا ظهر اهل المنى انت الذي كرما   تحيي القلوب بتلطيف واحسان
البرق في المزن لو دامت صواعقها   والمزن لو كان هتانا العقيان
انت الغياث لنا في كل نائبة   انت المعين لمن يبقى بحرمان
ان لم تكن ترحم الوهبي يا اسفا   لدى شماتة حساد واقران
وان تكن مشفقا بنبذة هممها   بشرى له قد نجا من كل احزان
فانظر اليه بعين اللطف في زمن   القاه فردا بلا ظهر واعوان
بك الرجاء وفيك الجود منحصر   سواك ليس بمعط غير خسران

ادامك الله في الافاق ملتمعا

ما اشرق الصبح من اقطار اكوان

❀ ومما اعطاه الى شيخ الاسلام اسعد زاده شريف افندى ❀

ايا من يداوي الناس دعني ودائيا   علاج لذيع الحب ليس التداويا
دواؤك عن داء النوى ليس شافيا   ومالي غير الهجران كنت داريا
توقد نيران الهوى بين اضلعي   ومر عليها العمر دهرا كماهيا
قد استغرب السالون طرا صبابتي   ووجدي ولهفي واضطرابي لما بيا
الى الله اشكو من زمان معاند   يعاوقني عن نيل اقصى مراديا
سقاني بكاس الهجر ما مر طعمه   سقاه بها الرحمن ما قد سقانيا
ايا دهر مهلا بعض جدك في الاذى   فحتام ترمي بالسهام فؤاديا
ويا دهر ما بالي بظلم رميتني   الى ارض قفر لن يرى اما نيا
وانسيتني في عيشة مشمازة   يرى المرء ما يرجو مدى الدهر نائيا
واقصمت ظهري من هموم صغارها   تحاكي الجبال الشامخات الرواسيا
فايقنت ان الدهر لن يدع الاذى   بياس وحرمان تسارعت شاكيا
الى باب من في الكون ما كان مثله   مغيثا لكل الناس بالخير ساعيا
من امتازه الرحمن للخلق مشفقا   كآبائه اعلام دين عواليا
بدورا لافلاك المعالي لوامعا   نجوما على اوج السعود دراريا
لرايات عز افعا بعد رافع   لاركان مجد بانيا ثم بانيا
فاباؤه الامجاد كانوا مقدما   وهذا بحق تلوهم جاء تاليا
هو الغيث مدرار العطف ورافة   هو البحر زخار وفيه لآليا

كريم تجلى فيه كل مكارم
شريف على الاشراف قد فاق عاليا

مضى نور الفضل كالشمس في الضحى   وبدر الدجى من ضوئه متلاليا
ايا علم الاسلام والدين والتقى   كانك نعمان حنيفا وهاديا

وذاتك منسوب الى نسب العلى   بنسبته صار الزمان مباهيا
عيون نجوم الزهر في الكون ما رأت   بانوار افضال اليك مضاهيا
طلوعك مسعود ونجمك اسعد   على افق الاسعاد اشرقت ضائيا
فانك قطب في سماء محامد   تدير لاجرام العوالم ساميا
ثناؤك لا يحصى بارقام حاسب   جمعت علوما ليس فيها تناهيا
فيا لك من نثر يكاد سياقه   يكون عن الالهام والوحي حاكيا
ويا لك من نظم يصير بحسنه   لنظم لبيد بل زهير مباديا
كفى نظم قيس عند ذي الطبع شاهدا   فان له الدعوى ومنك القوافيا
علمت فما في الخلق مثلك مشفق   كما ليس مثلي في الورى لك داعيا
بقيت بمجد في امان ودولة   وفيض على ما اصبح الدهر باقيا

عليك عطاء الرب اني لناظر
اليك وراج منك نيل رجائيا

❁ ومما ارسله لبعض الاحبة ❁

تنائيت عني يا خليلي عاديا   وغادرت نارا تلتظي في فؤاديا
اساة الهوى راموا علاجي وعالجوا   بكل مداواة وما بي كما بيا
دوائي دوائي منك يا صاح في الورى   فراقك دائي والوصال دوائيا
من الله ارجو عود وصلك عاجلا   واسئله ان لا يخيب رجائيا
اتاني كتاب منك والبين قد جفا   على القلب حتى كاد يصبح فانيا
كتاب غدا في الفيض يحكي عن الحيا   فاحيا فؤادا رسمه صار عافيا
فعظمته لما رأيت ختامه   وقبلته ثم استعدت مباهيا
الا ليت شعري هل تجود بمثله   على من غدا في الهجر يرجوه نائيا

او الدهر لا ينسى العداوة والاذى
وتجعلك الايام للعهد ناسيا

وهما

❁ ومما ضمنه على قصيدة امرئ القيس ❁

زمان الجوى لما تمطى بصلبه   واردف اعجازا وناء بكلكل
غدوت لفرط الهم انا وتشفيا   فهل عند رسم دارس من معول
وابكي واستبكي خليلي قائلا   قفا نبك من ذكرى حبيب ومنزل
ويعذلني قوم وينصح معشر   يقولون لا تهلك اسى وتجمل
كتابك مثل الروض يحكي شميمه   نسيم الصباحات بريا القرنفل
فجاء وليل الهجر ارخى سدوله   علي بانواع الهموم ليبتلي
عباراته في السطر تزهو كانها   عذارى دوار في ملاء مذيل
فاحيى فؤادا كان كالرسم دارسا   بسقط اللوى بين الدخول فحومل
ومضمونه في الحسن يحكي عنيزة   اذا ما اسبكرت بين درع ومجول
وفي طيه بيت تعرض نظمه   تعرض اثناء الوشاح المفصل
فلما قرأت البيت صرت كانني   صبحت سلافا من رحيق مغلغل
كان كلا شطريه كاس مدامة   غذاها نمير الماء غير محلل
لقد جئتكم رجلان لا باستعانة   بمنجرد قيد الاوابد هيكل
ولكن حروف الدهر شدت مفاصلي   بامراس كتان الى صم جندل
ايا جيرتي والله لولا مفاصلي   بكل مغار الفتل شدت بيذبل
وان لم اجد زادا وسراي مهمه   به الذئب يعوي كالخليع المعيل

هنيئا لكم حلو التعيش انني
لدى سمرات الحي ناقف حنظل

❁ قال ابن المعتز ❁

فمشمومي ومشروبي وراحي   وصبحي والصبوح مع صباحي
لهيب في لهيب في لهيب   صباح في صباح في صباح

❁ مما اورده في نظيره ❁

علينا قد ادارت كف ساق — خضيب الكف جاما من رحيق
كان الراح فيه وهو فيها — عقيق في عقيق في عقيق

❀ مما حرره في المعسكر السلطاني الى حضرة رئيس الكتاب ❀

يالهف قلبي على لوم مع الالم — ويا حنيني الى هم بلا تهم
العين في غرق والقلب في حرق — والروح في قلق والجسم في السقم
هل من كريم يواسيني برافته — ويشفق العاجز المسكين في النقم
ام في الزمان ذوو الاشفاق قد فقدوا — ام غاب في الغاب اسد من اولى الهمم

فلا الوذ الى من لم يواسيني
الا بمن مسني باللطف والنعم

❀ مما ضمنه على بيت الوصاف ❀

فذوقا من الايام ما مر طعمه — لما خضت حلواها مذاقا ومشربا

❀ بيت الوصاف ❀

وصبرا على خير الخمار وشره — بما قلت اهلا للكؤس ومرحبا

❀ وله ❀

من لي بلقاك يا حبيبي — هيهات ودونه منازل
ام كيف وبيننا جبال — في البيد وبينها جنادل
اني وشد آند المنون — شدت قدمي بالسلاسل

❀ وله ❀

ان المداهن قد اخفى مفاسده — في صورة المدح بين الجد والهزل

❀ وله ❀

ثديين قد ضانتا بالصدر مشرقة — كدرة وضعت في لوح بلور

❀ وله ❀

اترجة وضعت في لوح فضته — ذا الثدي ناعمة بالصدر انجلتا

❀ مما قاله متمما في هذا المقام ❀

عبدك الواهي ربي لو عصاك
ماله مامول عفو من سواك

تم

فارسی

بسم الله الرحمن الرحیم	هست ازاو وای فیض عمیم
الهی زبانرا بیانی بده	بیانرا بدیع ومعانی بده
معانی که باشد زفیض ازل	بنظم ازان هم میانی بده

در ستایش کاری حضرت سلطان مصطفی خان علیه الرحمة والغفران

شهنشاهی که قدرش رفعتی تا انجنان دارد	فلک خودرا بفرق شوکت وسایبان دارد
بعنقا جای ار است زیر بال جلالش	هما در طاق اقبالش امید آشیان دارد
فروغ لطف او شد مردمانرا نور بینشها	که گرد آستانش جای برچشم جهان دارد
سکندر ریشود سیراب از سرچشمهٔ جودش	که خضر از عین احسانش حیات جاودان دارد
نهد اسب جلالش پای خودرا بر سر گردون	مه نو از سم نعل سمند او نشان دارد
میندارید شیر از جوشش تب لرزه رنجوراست	ز تاب هیبتش لرزد ز قهرش بیم جان دارد
کند دارا بداراتش هزاران غبطه زحشمت	شهنشاهی دهر را در آستانش پاسبان دارد

سریرآرای شوکت مصطفی خان عمر هیبت	که چون حیدر بقهر دشمن دین داستان دارد

سبکروحست چون باد صبا طبع همایونش	بتمکین در وقوری هیئت کوه گران دارد

کهر

کهرباشی احسانش جهانرا کرد مالامال	چه بحرلست آن دل پرجوش ودست او چه کان دارد
شهنشاها خدیوا مرحمتکارا خداوندا	جهان از سایهٔ عدالت چنان امن وامان دارد
که میباشد کبوترلانهٔ شهباز را مهمان	گروه گوسفند از گرگ خونخواران شبان دارد
کسی نشنید در ایام دادت آه مظلومی	مگر عاشق ز جور دلربای خود فغان دارد
بزخم خویش دهی مرهم از لطف شما خواهد	چو خرما سینه اش جای بجیب استخوان دارد

جهان از کوکب مسعود اقبالت منور باد	مه وخورشید تا روز وشب این آسمان دارد

عیدیه بحضرت صدر اعظم راغب پاشا برای تشکر داده است

ماه عید شادمانی روی تابان شما	آسمان جدی وحمل را کرده قربان شما
کاسهٔ دریوزهٔ مهر ومهش را پر نمود	بنگرد چشم فلک برخوان احسان شما
از بدخشان ویمن گر میدمد لعل وعقیق	جوهر لطف وعطا پروردگان کان شما
خار آزاری ندید وباتهی دستی نرفت	انکه گلچین امل شد از گلستان شما
در زمین خشکسالی انجنین سیراب کرد	سنبل پژمردهٔ را فیض باران شما
عید بر بالای عیداست این زمان خرمی	شاد شد دهی هم از لطف فراوان شما

این نگاه مرحمت در صورت حالش بست	باد همواره نگاه حق نگهبان شما

بجناب شیخ الاسلام اسعد زاده شریف افندی داده است

از بخت تیره شکوه گلوگیر شد مرا	در کاروان سرمه جرس کی دهد صدا
اقبال را پریدن ناگاه در قفاست	بخت سیه بود دو بسرم سایهٔ هما
چون سرو تا بمصرع موزون رسیده ام	در موسم بهار وخزانم یک قبا
تا کرده ام بدوش قبای برهنگی	زربفت شد بمن اثر نقش بوریا
بد گردش سپهر چنین است از ازل	برماه وآفتاب تفوق کند سها
بلبل زبون بنجهٔ خاراست در چمن	بالانشین سرو بلند است زاغها

در راه کعبهٔ املم خار ریخته اند … بیهوده میدوم من بیکس برهنه پا
آیینهٔ امید چنان زنکها گرفت … کر عکس آفتاب نمی ایدش جلا
کنجینها بدل زهنر داشتم چه سود … مار حسد نشانده بجان نیش اژدها
بیرون زد فتر امل از شق خواجکی … بی بهره ام زرتبه و مطلب هم از قضا
حیرت برنک مصرع رنکین شوکت است … افتادکاه من بمیان دو کهربا
دارم امید مرحمت از اهل پروری … کز خاکپای اوست اکر هست کیمیا

مفتی الانام حضرت علامهٔ بنام
درکاه او بلندتر از کنبد سما

مهرش بخاکساری من مهربان شود … پرتو ز آفتاب رسد چشم ذره را
آنانکه روی شاهد مقصود دیده اند … از خاک درکهش بربودند توتیا
بیخار میدمد همه کلهای تازه اش … در کلشنی که همت او میدهد نما
رویدز نوک خار کل تازه هم بباغ … کر میوزد بشمهٔ اخلاق او صبا
از جور چرخ سفله نواز و ستیزه کار … بهتر ز آستانهٔ او نیست ملتجا
انجا تو انکر ان نیابند فرصتی … جای قرار شد در لطفش بهر کدا
باشد که میکشد بر کاهی زخرمنش … زانرو کرفته چهرهٔ من رنک کهربا
از خضر همتش مددی کر نمی رسد … جوی امل کجا و من تشنه لب کجا
وهبی زابر رحمت او قطرهٔ بست … نشو و نمای سنبل بژمردهٔ ترا
شد حاجتت روا که محالست در جهان … بی بهره باز کشتن از ان درکه عطا
اکنون بخرمی دل و شادیٔ درون … بهر دوام دولتش آغاز کن دعا

باشد بجاه دولت و اقبال برقرار
در صدر رفعتش بنکهداری خدا

❁ مثنوی خوب در بیان حال زمان بضمن داستان مرغکی ❁

بسپاس و حمد یزدانست افسر … بفرق هر کلامی همچو گوهر

صلات

صلات شاه دیهیم رسالت … بان کو هر فزاید قدر و قیمت
پس از حمد و تحیت وهبی زار … کند باد استانی کشف اسرار
چه خوش تمثیل خوب و دلستانست … که مفهوم جهان این داستانست
شبی با نوجوانی کفت پیری … کهن دردی کشی صافی ضمیری
چو خم صاحبدلی روشن روانی … درین دیر کهن پیر مغانی
که باد نوبهار از ابر آذار … شنیدم خیمه زد در طرف کلزار
بهر کلشن هزاری ساز برداشت … بهر سروی تذرو آواز برداشت
صلای یوسف کل شد جهانکیر … زلیخای جوان شد عالم پیر
درین موسم که ایام بهارست … سراسر کوه و صحرا لاله زارست
جهان رشک نکارستان چینست … صبا مشک ختن دل آستینست
زمان عیسی دم و عنبر سرشتست … زمین مینوش ازارد بهشتست
چو می باران نیسان خوشکوارست … قدح در دست ابر نوبهارست
شراب فیض در مینای ابرست … پیاپی رشحهٔ صهبای ابرست
کلستان خوش چو روی باده نوشست … چمن دلکش چو کوی میفروشست
رخ کل را که عکس روی یارست … هوا مشاطه آب آیینه دارست
پریشان زلف سنبل از نسیمست … نسیم از بوی آن عنبر شمیمست
بنفشه در کنار جویباران … چو خط کرد لب سیمین عذاران
شکر خند از دهان غنچه ریزد … سحر نرکس خمار آلوده خیزد
قد سرو سهی در طرف کلزار … دهد یاد از نهال قامت یار
نقاب افکنده باد از چهرهٔ کل … کرفته شور در شوریده بلبل
دل آشفته کان را برده از دست … پریشان نالهای قمری مست
بسیر کل بهر سو کلعذاران … بریشان رو چو ابر نوبهاران
خرامان هر طرف رعنا تذروی … چمان در هر چمن بالیده سروی

گرفته هر گلی در هر کناری
بپای گلبنی دست نگاری

بگلشن شاخ گل پیمانه در دست
تماشایی خراب و باغبان مست

مرا با انکه وقت از من گذشتست
چو شام هجر صبحم تیره گشتست

اگر پیرانه سر بودی دماغی
دماغ از باده می شستم بباغی

دلی پیری چنانم برده از کار
که نشناسم مل از خون و گل از خار

ترا امروز روز نوجوانیست
زمان عیش و وقت شادمانیست

که گفتت در چنین فصلی حزین باش
چو من تنها نشین خلوت گزین باش

به پیران کهن غم سازگار است
تو شادی کن ترا با غم چه کار است

زمان خوشدلی تنگست دریاب
شتاب عمر بین در عیش بشتاب

بساط از خانه بیرون ده که وقتست
قدم در طرف هامون نه که وقتست

چمن پیرایِ دست صبا بین
صبا را در چمن صنعت نما بین

گزین همصحبتی روشن روانی
خردمندی ظریفی نکته دانی

جهان پیموده‌ٔ که زکاری
قدم فرسوده‌ٔ در راه یاری

زدرس آشنایی نکته خوانی
رموز عشق را روشن بیانی

چو من در دوستی صاحب وفایی
زکین بیگانه با هر آشنایی

که در پای دلش در کوی یاری
بود خاری و دامنگیر خاری

غم هجرش جگر خون کرده باشد
سرشکش چهره گلگون کرده باشد

زخود رایی جفایی دیده باشد
جفا از بیوفایی دیده باشد

دلش را خورده باشد شیشه بر سنگ
رخ از غم کرده باشد کهربا رنگ

ره کوی بتی پیموده باشد
جبین بر خاکپایی سوده باشد

گهی صحرانورد وادیِ عشق
درین وادی دلیلش هادیِ عشق

برخساری نگاهی کرده باشد
بدل از دیده آهی کرده باشد

زبهر ازیش جانرا بهره ور کن
بهمراهیش بر هر سو گذر کن

گهی

گهی بر دامن دشتی روان شو
گهی برگشته دامن کشان رو

نسیم آسا گهی بر سبزه بگذر
گهی بر گل گهی بر لاله بنگر

گهی روی سمن که یاسمن بین
بهر جا حسن یار خویشتن بین

گهی بشنو پیام آشنایی
زنالان مرغکی دستان سرایی

گهی با او بگلزار وطن کن
وطن در سایه‌ٔ سرو چمن کن

باهنگ تذروان خوش آواز
ببانگ بلبلان نغمه پرداز

چو نرگس برلب جویی قدح گیر
چو شاخ گل زگلرویی قدح گیر

دل از کف ده عوض بستان زساقی
میی کز لعل ساقی مانده باقی

می گلگون گزان میناچو مینوست
صفای میفروش از صافیِ اوست

میی کان آتش افسرد گانست
روانبخش دل ازغم مرد گانست

غم دیرینه گر در سینه داری
چه غم گر باده‌ٔ دیرینه داری

بهار عمر را وقت انقدر نیست
چو فصل گل دو روزی بیشتر نیست

بهوش ار باشی از غم خسته باشی
بجهدی کوش کز غم رسته باشی

تمتع گیر هر جایی ز رنگی
زهر گل بویی از هر لاله رنگی

چو گفت این پند پیر از مهربانی
لبش خاموش گشت از درفشانی

برادر دان جوان با خاطر تنگ
خروشی دلخراش از سینه چون چنگ

بگفت ای مرشد دانای اسرار
بهر گوشی نوایی شد سزاوار

بر بلبل زگل افسانه نیکوست
حدیث از شمع با پروانه نیکوست

بمستان نقل میخوران خوش آید
بیاران قصه‌ٔ یاران خوش آید

دلی کاندرسرش سودای لیلیست
زسلمی یا سعادش کی تسلیست

سری کان خاکپای مقبلانست
هوایش خدمت صاحبدلانست

بمن غم مهربان یارست بگذار
مرا با غم سر و کار است بگذار

اگرچه گفته‌ٔ یونانیانست
که می جان پرور روحانیانست

فرحبخش دل هر مستمند است
پسند طبع هر مشکل پسند است
بساط خاکیان زان رشک مینوست
دماغ قدسیان زان عنبرین بوست
حکیمان ـــ الهی راز خوانند
دوای درد غم از باده دانند
خلل در کار عقل از باده نقلست
که می هر قطره اش دریای عقلست
دو چیز آرد بس از پیری جوانی
رخ گلرنگ و راح ارغوانی
دو چیز انده برد از خاطر تنگ
نی خوش نغمه و مرغ خوش آهنگ
ولی گر نغمه گرمی گر بهار است
نباشد خوش چو دور از روی یار است
اگر جانان نباشد جان نباشد
چه سود از جان اگر جانان نباشد
مبادا عیش بی یاران جانی
که بی یاران غم آرد شادمانی
جفاکش چون وفاکیشان نباشد
پریشان باش اگر ایشان نباشد
چو خالی گشت بزم از میگساران
حریفان جملگی رفتند و یاران
ز صافی مشربان کس نیست باقی
نه مینا ماند و نه ساغر نه ساقی
کنون تار طرب بگسسته بهتر
نی مطرب چو دل بشکسته بهتر
چه آیم سوی باغ از منزل تنگ
چه بینم گز غم آساید دل تنگ
نه خندان غنچه نه سرو از غم آزاد
نه گل خرم نه بلبل خاطرش شاد
هزار امروز هم آواز زاغست
گل از بی رونقیها خار باغست
بنالد سرو از پژمردگیها
بنالد قمری از افسردگیها
جفای چرخ بی اندازه گشتست
جهانرا رسم و آیین تازه گشتست
مبارک فال مرغان جغد شومست
همایون پر هما همبال بومست
سها در جلوه گاه خودنماییست
بمهرش دعوی صاحب ضیاییست
دری کش جز کف شاهان صدف نیست
بهایش قیمت مشتی خزف نیست
بتیغ ارزیز جوهر میفروشد
صفا خارا گوهر میفروشد
چراغ جهل کش پرتو دروغست
فروزان شمع دانش بی فروغست

وفارا

وفارا اسم و رسمی در میان نیست
زیاری نام و از یاران نشان نیست
دل خوش در قفای رفتگان رفت
بغم ماندیم و ماو کاروان رفت
کنون از هیچ سو بانگ جرس نیست
درین وادی کسی فریادرس نیست
بگفتش پیرکای فرزانه فرزند
دل از دور فلک میدار خرسند
که این گردندهٔ دیرینه بنیاد
چه دهقانیست چابکدست و استاد
درین بستان کند هر لحظه کاری
بیارد از پس هر دی بهاری
جوان گفتش که ای پیر خردمند
سخن خوش گفتی اما لب فروبند
که من خوی زمانرا می شناسم
سرشت آسمانرا می شناسم
فلکرا عادت دیرینه اینست
که با آزادگان در بند کینست
بجا مے پرورد بیحاصلی را
گزان دل بشکند صاحبدلی را
فکم اعلی بلید افوق رأس
واخلی صدره من هم بأس
وکم اعطی لبیبا کأس یأس
سقاه الله من یأس بکأس
نه امروزش چنین رفتار بودست
فلک تا بوده اینش کار بودست
مگر نشنیدی ای فرزانه استاد
مثالی دلکش از شیرین و فرهاد
که وقتی مرغکی در بوستانی
بشاخی ریخت طرح آشیانی
بخواری خار و خاشاکی کشیدی
بران شاخش بصد امید چیدی
خس سعیش چو از خاری فزودی
نمودی از شغف دلکش سرودی
چو طرفی زان خراب آباد کردی
ز شادی نغمهٔ بنیاد کردی
چو وقت آمد که بختش بار آید
گل امیدش از گلبن برآید
دران فرخنده جا منزل گزیند
دران حرمسرا خوشدل نشیند
شراری ریخت بر کاشانهٔ او
که درهم سوخت عشرتخانهٔ او
بجا نگذاشت در اندک زمانی
ازان جز مشت خاکستر نشانی
که ابر ناگهان دامن کشان شد
وزان برقی عجب آتش فشان شد

چو دید این بازی از برق آن غم اندوز — کشید از دل چو برق آهی جگر سوز
نه دست آنکه با گردون ستیزد — نه پای آنکه از دوران گریزد
بکریدی گهی بر خویشتن سخت — بخندیدی گهی بر سخنی بخت
بدل هر چند زخمی بس عجب داشت — ولی دامان صبر از دست نگذاشت
غبار از خاطر آشفته میرفت — فریب خویشتن میداد و میگفت
بدل گر گشت خاشاکی بخاکی — چو در کف هست خاکی نیست باکی
جهان گر جمله از من رفت گو رو — زمشتی خاک ریزم طرحش از نو
دراز برقم بردن شد خرمن از دست — بحمد الله کف خاکسترم هست
بسازم بستر از خاکستر گرم — وزان پهلو نهم بر بستر نرم
هنوز این حرف میگفت آن بلاکش — که آمد صرصری ناگه بجنبش
چه صرصر برده از شاخ آشیانها — خراب از جنبش آن خانمانها
بیکجنبش اساسش راز جا برد — خراب آباد او باد صبا برد
بر آن بستر که بود از خستگیها — بان صدگونه اش دلبستگیها
سبکدست آنچنان از پشت پایی — کزان هر ذره افتاد جایی
نماندش یک کف خاک آن غم اندیش — که افشاند ز حیرت بر سر خویش
چو از احسان خویشم بنده کردی — زفیض دم دلم را زنده کردی
چو دریا در فشان از جوش بنشین — سخن سر کرده خاموش بنشین
دلی بکند راز زین افسانه گویی — حدیث از بزم و از میخانه گویی
مخوان از دشت و باغ و راغ بیرنگ — بمرغی کش بود این نه قفس تنگ
که جای جسم و جان هر یک جهانیست — جدا هر طایری را آشیانیست
اگر چه شور عشقی در سرم هست — ولی در سر هوای دیگرم هست
می جویم که کویش بی نشانست — می خواهم که بزمش لامکانست
می کز وی حکمت خواندم راز — می کز سر وحدت گویدم باز

میی کاینه جان میزداید — میی کان عکس جانان مینماید
میی کز وی خرد بیمانه نوشست — همه بیهوشی اما اصل هوشست
چو دانم زان می دیرینه دارے — بده ته جرعه گرد و شینه دارے
چه خوش گفت آن برهنه پای سرمست — چو رخت از طرف این میخانه بربست
که دنیا محفلش شورے ندارد — کشیدم باده اش زوری ندارد
زجام وحدت آنانے که مستند — دو عالم را بسر ساغر شکستند
می بزم فنا بے آب و رنگست — صفایش بر دل صافان چو زنگست
سر درد و سورش آخر سوگ و شورست — که گفتت کاین جهان جای حضورست
گل رعنا بهار این زمانست — که روی دیگرش رنگ خزانست
زیارانش وفایی کس ندیدست — جفای دوستان هر جا بدیدست
بکنج محنتی عزلت گزین باش — ز شادی بکذر و زار و حزین باش
اگر با غم نشینی خوش نشینی — ز مکر حاسدان رنجی نه بینی

بذکر فکر یزدان باش مشغول
که باشی در دو عالم مرد مقبول

❀ تخمیس بغزل صائب صفاهانی ❀

هزار ار زار بودم گلشن ناز و عتابش را — کشیدم خار خار شیوهای بیحسابش را
نسیم ناله با اشکم فزوده آب و تابش را — گل اندامی که میدادم بخون دیده آبش را
چسان بینم که گیرد دیگری آخر گلابش را

هنوز چون غنچه نشکفته بودان ورد رنگینم — بر و پاشیده شد این ژالهای اشک خونینم
چو باد نو بهاران بیقراری گشت تمکینم — در آغوش نسیم صبحدم بی پرده چون بینم
گل رویی که من واکرده ام بند نقابش را

سمند جستجویم سالها شد در تمنایی — که در میدان عشقش میکنم جولان شیدایی
زمام اختیارم رفت از کف این چه رسوایی — بدست غیر چون بینم عنان طفل خود رایی

که وقتی سواری میکرفتم من رکابش را

هنوزان طفل ابجدخوان بوده پرحنادستش
بردم درد بستانش کرفتم دست بادستش
چه نویسد ببین چون سرنوشتم پرجفادستش
بخونم زد رقم تا در قلم شد آشنا دستش

پری رویی که میبردم بمکتب من کتابش را

شدم وهبی زعشقش همچو خم پرجوش وپادرکل
نداده جرعهٔ ازساغرش آن ساقیٔ غافل
بسان انکورشد درخاطرم این عقدهٔ مشکل
نهالی راکه همچون تاک پروردم بخون دل

چسان بینم بجام دیکران صائب شرابش را

❀ تخمیس غزل شیخ سعدیٔ شیرازی ❀

بامنت این همه تاریکیٔ هجران تاچند
غیر راروز وصال تو فروزان تاچند
ازتوام درد دل سوخته پنهان تاچند
آخرای سنک دل وسیب زنخدان تاچند

توزما فارغ ومااز تو پریشان تاچند

تابکی ای صنم سروقد وغنچه دهان
دره عشق که افتان روم که خیزان
تاسرکوی توآیم رسدرم کاربجان
خاردرپاوکل ازدور بحسرت نکران

تشنه بازآمدن ازچشمهٔ حیوان تاچند

نشوے از دل بیمارمن آکه تاکی
میکشم دردوغم هجرتوای مه تاکی
دستم ازکوشهٔ دامان توکوته تاکی
کوش درکفتن شیرین توواله تاکی

نظر از منظر مطبوع توحیران تاچند

انچه دیدم بفراق توزبیداد عناد
ازرقیبان ستم پیشه بدشمن نرساد
نیست دیکر بدلم طاقت تحمیل زیاد
بیم آنست دمادم که برآرم فریاد

صبر بیدادوجکرخوردن پنهان تاچند

توآن قامت دلجوی ورخ جان افروز
ماداز داغ غمت جان ودلی درتب وسوز
بودایاشوداز وصل تو بختم فیروز
توسرنازبراری زکریبان هرروز

مازجورت سرفکرت بکریبان تاچند

آنچه

آنچه درعشق توای ماهلقاحاصل ماست
مهررخسار چوماه تو درآب وکل ماست
تیغ نازتو همین درصدد بسمل ماست
رنک دستت زحنانیست که خون دل ماست

خوردن خون دل خلق بدستان تاچند

اینچنین کرزکل رخسار چمن افروزی
سرداز جنبش نازتوخرام آموزی
غافل ازمحنت وهبی اسستم اندوزی
سعدی ازدست توازپای براید روزی

طاقت خار جفاتاکی وهجران تاچند

❀ تخمیس بغزل خواجه حافظ شیرازی ❀

عشاق ترا نبود آن تاب شکیبایی
تنمایی بایشان رو دل ازهمه بربایی
رحمت بمهجورت کرلطف بفرمایی
ای پادشه خوبان داد ازغم تنهایی

دل بی تو بجان آمد وقتست که بازآیی

بازآ وغمت بنکر کزجور چسانم کرد
وین آتش هجرانت افروخته جانم کرد
تنهاکه نه تنهایی بی تاب وتوانم کرد
مشتاقی ومهجوری دوراز توچنانم کرد

کزدست بخواهد شد پایان شکیبایی

زینسان که چوتو نبود معشوق کل اندامی
نبود بغمت چون من بی سروسرانجامی
شاید که کنی شادم ازوصل به پیغامی
ای دردتوأم درمان دربستر ناکامی

وی یادتوأم مونس درکوشهٔ تنهایی

جز خاک درش نبود برچشم دلم مقصد
کانجارسم آسایش برجان وتنم بخشد
ترسم بره شوقش پای طلبم لغزد
صد بادصبا انجابی سلسله میرقصد

اینست حریف ای دل تاباد نپیمایی

کاهی زره دانش دروادیٔ تعلیمیم
وزبیخردی کاهے مستخرج تقویمیم
کاهے بشوم تردل که بیجکر بیمیم
دردایرهٔ قسمت مانقطهٔ تسلیمیم

رای انکه تواندیشی حکم آنکه توفرمایی

دل جز مژهٔ جانان مفتون خدنکی نیست
درکیش وفاکشتن قربان تونکی نیست

غیر از تو بکس مارا صلح و سر جنگی نیست   ساقی چمن و گل را بی روی تو رنگی نیست

شمشاد خرامان کن تا باغ بیارایی

جانا بگلستانت این آب نمی ماند   وان نرگس فتانت در خواب نمی ماند
وان زلف چو ریحانت پر تاب نمی ماند   دائم گل این بستان شاداب نمی ماند

دریاب ضعیفانرا در وقت توانایی

ساقی بنشاط امشب بر باده کشان می ده   زان باده همان ساغر بر ساز و پیاپی ده
خود نوش و بحیرانت با یاد جم و کی ده   زین دائرهٔ مینا خونین جگرم مے ده

تا حل کنم این مشکل بر ساغر مینایی

از جوش تمنایت ان گونه برآشفتم   کاحوال پریشانی از غیر تو ننهفتم
از بسکه بهجرانت بی تاب و خور و خفتم   دیشب گله از زلفت با باد صبا گفتم

گفتا غلطی بگذر زین فکرت سودایی

یاری که بود دائم پرسندهٔ احوالم   یکدم نبود غافل از من که همی نالم
مے بیند و میداند کز درد چه پامالم   یارب بکه بتوان گفت این نکته که در عالم

رخسار بکس ننمود آن شاهد هرجایی

دهبی بغمش بوده کان لاله عذار آمد   بر نخل خزان دیده چون باد بهار آمد
جان و دل زارم را صبری و قرار آمد   حافظ شب هجران شد بوی خوش یار آمد

شادیت مبارکباد ای عاشق شیدایی

❀ برای دعوت محبی بکاغذخانه ❀

ای گل گلشن باغ عرفان
بگلستان حضورت چو نسیم
عرضه اینست پس از عرض دعا
که بهاراست کنون وقت صفاست
جو بها آمده در جوش و خروش

بلبل بزم صفاے یاران
زین طرف باد و زان صد تسلیم
اینچنین است نیازم بشما
موسم گشت و گذار صحراست
نخلهای چمنستان گلپوش

بلبلان

بلبلان ناله کنان در گلشن
بچمن گشته چمان سروقدان
جمله یاران بذوق و عیشند
ما چرا خانه نشین میباشیم
بشتابیم همین فرزانه

گلرخان نغمه زنان سوی چمن
همه افتاده بحیرت نگران
غیر از عیش نمی اندیشند
بغم دهر حزین میباشیم
همچو احباب بکاغدخانه

بلب جوی روان خوش کنیم
همه اندوه فراموش کنیم

❀ ابتدای غزلیات در حرف الف نظیره بشوکت ❀

خدایا آب و رنگ لعل و گوهر ده بیانم را   در گنجینهٔ راز حقیقت کن دهانم را
ز خود رفتم بیاد گردش چشم سیه مستی   که کردم سرمهٔ آهو غبار کاروانم را
نمینالم زبی برگی خود چون بلبلان باغ   ز تاب شعلهٔ گل دادم آتش آشیانم را
ز شرم خامی خود داغ بر داغ خجالت شد   نمودم لاله را این سوزش زخم نهانم را
ز حیرت حلقهٔ قمری بود نظاره ام دهبی   چو بینم در کنار دیگران سرو روانم را

❀ نظیره بصائب ❀

سرخ رویی زر و زیور نتوان کرد مرا   کیمیاییست قناعت برخ زرد مرا
بیم و امید ندارم که شدم خاکستر   آتش عشق تو گرداز دو جهان سرد مرا
نیست از دایهٔ غم طفل دلم را گریه   دایهٔ چرخ باین شیر بپرورد مرا
شیشهٔ خاطر عالم همه از یک گهرست   بدل خویش شکست آنکه ستم کرد مرا
نشمارد بمن آن نور رقم در دفتر   گرد چون نقطهٔ بیرون شدهٔ فرد مرا
در بغل شیشهٔ بی باده چرا میگیرم   بار بیهوده شدست این دل بی درد مرا
زیب دستار کند چون گل و سنبل دهبی   هر که در گلشن معنی بکف آورد مرا

جان بجانان کی رسد جانان کجا و جان کجا / ذره است این آفتاب آن این کجا و آن کجا
دست ما گیرد مگر در راه عشقت جذبهٔ / ورنه پای ما کجا وان راه بیپایان کجا
در لب یار است آب زندگی با حیرتم / خضر میرفت از پی سرچشمهٔ حیوان کجا
ترک جان کردم نهادم پا بصحرای طلب / تا درین وادی مرا از تن براید جان کجا

چون جرس با ناله عمری شد که ره طی میکند
تا رسد وهبی بگرد محفل جانان کجا

جوانی مگذرد یارب بکام دل جوانی را / که سازد کامیاب از خویش پیر ناتوانی را
بقتلم کوشی ای زیبا جوان و من درین حیرت / که از قتل کهن پیری چه خیزد نو جوانی را
تمام مهربانانرا بخود نامهربان کردم / بامیدی که سازم مهربان نامهربانی را
چه باشد جا دهی ای سرو سرکش در کنار خود / تذروی بی‌پناهی قمری بی آشیانی را

مکن آزار بر جان وهبی آزرده جان دیگر
گزین افزون نشاید جست جان خسته جانی را

مهر رخسار و مه جبین شدهٔ / آفت دل بلای دین شدهٔ
مهر و مه را شکستهٔ رونق / غیرت آن و رشک این شدهٔ
دل ز رشکم طپد چو بسمل باز / بهر صیدی که در کمین شدهٔ
پیش ازین دوست بوده ایم از مهر / دشمن من کنون ز کین شدهٔ
من چنانم که پیش ازین بودم / تو ندانم چرا چنین شدهٔ
نشنیدی چرا دمی با من / گرنه با غیر همنشین شدهٔ

غزلی گفتهٔ دگر وهبی
که سزاوار آفرین شدهٔ

قبلهٔ کوی تو درگاه نیاز ست مرا / طاق ابروی تو محراب نماز ست مرا
دود آهی که برون از دهنم می آید / عجبی نیست بدل سوز و گداز ست مرا
همه حال دل من در نظرش پنهان نیست / که بطرف نگهی محرم راز ست مرا

گر ببندند حسودان در امید چه غم / در که فیض سحرگاه چو باز است مرا

منت ساقی و مطرب نکشم چون وهبی
اشک می نالش من نغمهٔ ساز است مرا

❀ قطعه ❀

گر فاش شود عیوب پنهانی ما / ای وای بخجلت و پریشانی ما
ما غره بدینداری و شاد از سلام / گبران متنفر از مسلمانی ما

❀ در حرف با ❀

بلب جوی نشین آب روان را دریاب / همچنان رفتن عمر گذران را دریاب
راستی سخن پیر چو تیر است عیان / اثر خم شدن پشت کمان را دریاب
طاس گرمابه که هر دم بکف ناپاکیست / آنچنانست هم اقبال جهان را دریاب
گل رعنا بچمن آمده با اکاسی / در بهاران همین رنگ خزان را دریاب
فرصت یکدمهٔ دهر بود زود گذار / بیقرار آمدن باد و زمان را دریاب
دامن عصمت یوسف شده از دست که چاک / از پس پرده چنان مکر زنان را دریاب

ز نی خامهٔ وهبی نواهای عجم
نغمهٔ دور روان وصف مهان را دریاب

بسیه روزی فکر خط جانان امشب / دل سودازده شد واله و حیران امشب
من بتاریکی هجران شمارم انجم / بکدام انجمنست آن مه تابان امشب
شد ز آشفتگی طیف خیال زلفش / همه در دیدهٔ من خواب پریشان امشب
بفلک رفت و شهاب آمده بر دیو رقیب / شرری جست گر آه دل سوزان امشب
تا بصبح از غم هجرش چو چراغی بودم / بدل سوخته و دیدهٔ گریان امشب
یاد کردیم خیال مه کنعانی را / بود کاشانهٔ ما کلبهٔ احزان امشب

روشن از روز شود بزم نشاط وهبی
ساغری گردهد آن مهر درخشان امشب

❁ در حرف تا ❁

داغ غم رخش بکل تر برابر است ‖ این زخم دلپذیر مرا سر برابر است
کی آبگینه پاره بسیم است یکعیار ‖ آیینه را مگو که بان بر برابر است
ابرو چه خوشنماست بر آن روی تابناک ‖ اینجا هلال و مهر منور برابر است
انرا که کرده چشم سیه مست او خراب ‖ طرف نگاه و گردش ساغر برابر است
سنجیده شد بکفهٔ میزان مهر و ماه ‖ حسنت بیوسف ای مه انور برابر است
کر میکند نمایش همدوشی و قدت ‖ از سرو این معامله نادر برابر است
دشنامهای تلخ ز شیرین لبت مرا ‖ در چاشنی بقند مکرر برابر است
دوری ز جوی لطف کریمان بهشت ماست ‖ چون آب رو بچشمهٔ کوثر برابر است

وهبی چراخراش کنی کان سینه را
اکنون که قدر خاره و گوهر برابر است

دوش دیدم سالکی را روی بر دیوار داشت ‖ خوب فهمیدم که با تنهایی خود کار داشت
سیر سر تا پای خود در بیخودیها کرده است ‖ بی سر و پایی که کفش از خار و مو دستار داشت
لایق دلبستگیها نیست این دیر خراب ‖ خانه پرداز محبت کی سر معمار داشت
نیست پرواز بلند ار اثر در بال او ‖ مرغ این گلشن هزاران آشیان بر خار داشت
شهر گمنامی ندارد سوز یاد ره وزهٔ ‖ رهرو این ره کجاکی توشه بار هوار داشت
چشم پوشیدن بود عین صواب از هر جهت ‖ دیده کو خوابیده میباید دل بیدار داشت

فارغ البالی شود وهبی خموشی در جهان
در قفس دیدم که طوطی جای این گفتار داشت

ز غمزهٔ چشم تو یک تیر در کمان نگذاشت ‖ کرا دل از دل مجروح من نشان نگذاشت
ز بیوفایی گل بود مرغ دل آگاه ‖ کزان بگلبن این گلشن آشیان نگذاشت
ز شوق دیدن آن گل ستم نگر که شدم ‖ رضا برخنهٔ دیوار باغبان نگذاشت
ز ناز بر دل پیر و جوان درین محفل ‖ کدام داغ که آن نازنین جوان نگذاشت

رسید کار بجایی که یار نگذارد ‖ ز التفات بر دل من دستی و آسمان نگذاشت

شکایتی ز سگانت نبود وهبی را
باستان تو اش جور پاسبان نگذاشت

هر گزم امید و بیم از وصل و هجر یار نیست ‖ عاشقم عاشق مرا از وصل و هجران کار نیست
هر شب از افغان من بیدار خلق اما چه سود ‖ انکه باید ناله ام را بشنود بیدار نیست
گلشن کویت بهشت خرم است اما دریغ ‖ کز هجوم زاغ یک بلبل درین گلزار نیست
در حریمش بار دارم لیک در بیرون در ‖ کرده ام جا تا چو آید غیر گویم یار نیست
هر کجا گلچهرهٔ بینم رقیبان گرد اوست ‖ در گلستان جهان هرگز گل بیخار نیست
جایگاه بیغمیها و فراموشی ز خلق ‖ بهتر از بزم شراب و خانهٔ خمار نیست

سر عشق یار با بیگانگان وهبی مگوی
گوش این ناآشنایان محرم اسرار نیست

❁ غزل مذیل که بصدر اعظم مرحوم راغب پاشا داده است ❁

خورشید از ان بفرق فلک افسر زر است ‖ گر ز دی مهربانی خود ذره پرور است
از سوزهای غم هنرم شد ز دل بدید ‖ خوشبویی عبیر ز مجمر با خگر است
بخت بدم که نیش خورم روز و شب از ان ‖ برنده عقربست چه طالع چه اختر است
اید ز لجهٔ دل دانشوران برون ‖ ان نظم آبدار که همقدر گوهر است
گوید صریر خامه که وهبی ز من شنو ‖ بخت سیه نوشتهٔ فرق سخنور است
از بخت تیره شکوهٔ بیهوده نارواست ‖ اکنون که وقت قدرشناسی داور است

مارا برغبت دگرش کامران کند
صدری که راغب هنر و اهل پرور است

حرف غمت از دهان ما جست ‖ یا آتشی از دهان ما جست
رو جانب دام یا قفس کرد ‖ هر مرغ گر آشیان ما جست
یک یک ز نشان فراتر افتاد ‖ هر تیر که از کمان ما جست

آتش بسپهر زد شراره‌ی / کز آه شرر فشان ما جست

غیر از که شنید راز عشقت / حرفی مگر از زبان ما جست

زینسان که رود نسیم بر گل / تیر تو ز استخوان ما جست

وهبی چو شراره که ناگاه / ز آتش جهد از میان ما جست

قطعه

این چرخ که آبگینه رنگ آمده است / با اهل دل از ازل بجنگ آمده است

یا شیشهٔ دل از و بسنگ آمده است / یا سنگ از و بپای لنگ آمده است

دیگر

جام طربم ز بخت آشفته بریخت / اشک از مژه‌ام چون در ناسفته بریخت

در داکه ز شاخ در گلستان مراد / گلهای امیدم همه نشکفته بریخت

دیگر

با من که رخم شکسته رنگ آمده است / هفت اختر و شش جهت بجنگ آمده است

بر مرغ دلم که آشیان دگر است / این قفس فراخ تنگ آمده است

دیگر

در وادی عشق کز جهانی دگر است / ارضی دگر است و آسمانی دگر است

هر قافله را راه درین بادیه نیست / این بادیه را کاروانی دگر است

دیگر

گل راز نشاط می نابی بودست / هر مرغ غزلخوان خرابی بودست

هر شاخ گلی ساقی مینا بکفی / هر لاله پیالهٔ شرابی بودست

دیگر

گلزار و می است و مطرب و مهتابست / عیش و طرب آماده و غم نایابست

دلبر بکنار و ساغر باده بکف / چشم بد آسمان مگر در خوابست

دیگر

شادی و طرب بعهد ما نایابست / در ساغر ما بجای می خونابست

زین ورطهٔ بی‌بری برون رخت ای دل / طوفان و شبست و کشتی و گردابست

دیگر

این یار که طرح مهر با یاران ریخت / از دیدهٔ یاران ز غمش باران ریخت

دیدی چگونه دم زد ز وفا اول / آخر بچه سان خون وفاداران ریخت

دیگر

در باغ طرب نهال امید که کشت / کز باد غم آخر گلش آشفته بگشت

ایام شباب و عهد شادی افسوس / چون باد بهار آمد و چون برق گذشت

دیگر

از عشق که زد است بر لبم مهر سکوت / هردم رسدم بر دل و جان قوت و قوت

من بندهٔ عشق و مذهب و ملت من / عشقست علی ذلک احیی و اموت

در حرف ثا

چو نقل بوسه نباشد بود شراب عبث / چرا کنم جگر خویش را کباب عبث

بمعنی خط و خالش کنیم و فتها / که بهر ما ننوشتند این کتاب عبث

مکن بپردهٔ گیسو رخت ز من پنهان / بروی مهر منیر است این نقاب عبث

اگر بگنج خیال تر انمی شاید / چرا بخانهٔ دل میکنی خراب عبث

ببستر دگران خسپد آن مه امید / نمی رودم همه شب از غمش بخواب عبث

ز گریه بار نیاورد این نهال امل / بنخل خشک همین داده ایم آب عبث

خموش باش که او را اگر همین الزام / بمدعی معاند مده جواب عبث

بیک نظاره فنای جهان را فهمید / ببست دیدهٔ خود را چنین حباب عبث

ببست نالهٔ جانسوز عاشقان وهبی / بزم یار نوای نی و رباب عبث

در حرف جیم

دلم بناوک مژگان او چو شد آماج
چرا بغمزهٔ تاتار میکند تاراج

جنان ماهلقا کودکی زمادر چرخ
ندیده پیره زن دهر گشته تا بازاج

بدرد عشق حکیمان گفته اند همه
ز وصل یار دگر نیست آزموده علاج

امید بوسه کنم من ز شوخ مغبچهٔ
که او هنوز بشاهان نداده است خراج

مکن بکعبهٔ دلها خراب تا نشوی
بحشر قافله سالار موکب حجاج

تسلی دل حاسد ز مقبلان اینست
که بهر دولت ایشان بگوید استدراج

کساد در سخن جاهلان رسد وهبی
همیشه کالهٔ عرفان بود بقدر رواج

در حرف حا

هست پنهان مهرها در پردهٔ اسرار صبح
روشنست انوار فیض از مشرق دیدار صبح

از سر شب تا سحر آه حزینان میوزد
میگشاید زین صبا گلغنچهٔ گلزار صبح

عکس انوار تجلیها دران صور تماست
چشم شبخیزان بود آیینهٔ رخسار صبح

بگذر از پرتو نمایی دروغ بی ثبات
گز فروغ صدق باشد روشنی در کار صبح

تا بکی خواب فراموشی ترا شب در گذشت
گشت از موی سفیدت آشکار آثار صبح

در دل شبها بپاش اشک پشیمانی تو هم
ژاله افشانست هر جا ابر رحمت بار صبح

منت ساقی مکش بهر صبوحی هر سحر
جام خورشید است وهبی ساغر سرشار صبح

هر صبح باگشادگی دل کشم صبوح
باشد مرا ز درگه پیر مغان فتوح

من پندها گرفته ام از پیر میکده
با نصح زاهدان نکنم توبهٔ نصوح

در عاشقیست زندگی جاودان مرا
چون عشق نیست دایهٔ مرگست عمر نوح

بیهوده است کلفت تن پروری ما
مهمان بی تکلف این خانه است روح

دلرا چنین سانحهٔ سر معنوی

وهبی ز فیضهای ابد میکند سنوح

مطربا بزم مرا دور روانست قدح
که بود راحت ارواح چه جانست قدح

با گدایان دهد جوش نشاط شاهی
دستخوش جم و پرویز جهانست قدح

غنچهٔ تازه چه خوبست بشاخ گلها
در کف ساقی گلچهره چنانست قدح

حیف باشد اگر آن زاهد بدخو شکند
که دعا کردهٔ صد پیر مغانست قدح

خبر بوسهٔ لعل لب دلدار دهد
بسلام از دهنش مژده رسانست قدح

نیست بیهوده حبابش که بصد چشم مدام
برخ ساقی گلرو نگرانست قدح

گلشن میکده راهست بهار جاوید
که گل فصل زمستان و خزانست قدح

انجمنها ز سبکروحی او خوشحالند
گرچه با همسری رطل گرانست قدح

با یمالم ز خمار غم دوران وهبی
که درین بزم بدست دگرانست قدح

در حرف خا

کرد بزم عیش ما را شورش ایام تلخ
جامها نوشیم از غم صبح تلخ و شام تلخ

سینه را پر شور میسازد که غم هردم چنین
میچکد از دیدهٔ ما گریهٔ آلام تلخ

در مذاق عاشقان با چاشنی دیگر است
از لب شیرین جانان گر بود دشنام تلخ

بوسهٔ آن نونهالم لذت نوباده داد
گرچه میگویند باشد میوهای خام تلخ

زهرهای چشم شوخش را شکر خوابش ببرد
با شکر گردد گوارا گر شود بادام تلخ

بگذر از من آن لب شیرین را جان میدهم
زاهدا آید بدل این پند بیهنگام تلخ

شکوه از غم نیست اهل درد را وهبی چو من
می نباشد در مذاق رند دردآشام تلخ

در حرف دال نظیره بصائب

کی دل آگه ز سوی دیده روشن میشود
این شمالی خانه مستغنی ز روزن میشود

مهر روشندل ندارد از نم شبنم گزند
در چراغ سینهٔ صافان آب روغن میشود

هر که چون موری بخرسندی گزیند گوشهٔ — نیمهٔ ارزن بچشمش به ز خرمن میشود
حاجت زخم دگر نبود ستم کیشانرا — نیش آه پایمالان خار دامن میشود
رهروی کو از سبکباران بود در کاروان — در شبستانها چراغش چشم رهزن میشود
گر دهن چون غنچهٔ تصویر داری بسته لب — نوبهار بیخزانت رشک گلشن میشود
پیشهٔ گردون شکست شیشهای طبع ماست — زنکی خودبین چنین آینه دشمن میشود
همچو عنبر نعل در آتش بود اهل هنر — سوزها در سینه ام از دانش من میشود

گر چنین صائب بود افکار دهبی دور نیست
پیرو دانا دلان استاد هرفن میشود

❀ این هم نظیره با اوست ❀

بزم امشب مگر آن آفت خونخوار می آید — که بوی خون زجا که هر در و دیوار می آید
سپند شعلهٔ جواله شد از بسکه دلسوزان — نمیدانم کدامین آتشین رخسار می آید
بیاد حلقهٔ زلفش اگر از خود در دم یکدم — برون از هر سر مویم هزاران مار می آید
چرا نازِ مسیحا میکشد دلخستهٔ عشقش — علاج دردمازان دیدهٔ بیمار مے آید
صبا از طره اش بوی که ملک چین را آورد — هنوز از عقدهاے نافهٔ تاتار می آید
بده همچون گل تر رنگ و بوی برگ هستی را — که در گلزار عالم آدمے یکبار می آید

چو خورشید آنکه هر شب یکدو ساغر میکشد دهبی
ز جیب صبح با پیمانهٔ سرشار مے آید

بتان نخست چو در دلبری میان بستند — میان بکشتن عشاق ناتوان بستند
دعا اثر نکند گر ز درم تو چون راندے — بروی من همه درهای آسمان بستند
فغان که مدعیان از جفا برون کردند — مرا ز شهر تو و راه کاروان بستند
مگر میان بتان روی آن صنم دیدند — که اهل صومعه زنار بر میان بستند
با شیانه نبستند عندلیبان دل — اگر دو روز درین گلشن آشیان بستند
در آمدند ز هر سو چنانکه گلچینان — در چمن همه بردی باغبان بستند

جفا کشان سخنان داشتند با تو ولی
چو دهبی از ادب عاشق نهان بستند

❀ نظیرهٔ شیخ سعدی ❀

ای پری چهره خود آرائی ز نفسان تا چند — تو بخود سازی و ما دیدهٔ حیران تا چند
محرم گلشن بزمت همه غیر از من زار — من و محرومی از آن سیر گلستان تا چند
بتمنای وصالت همه شب تا بسحر — سیل اشکم رود از دیده بدامان تا چند
زلفت از باد صبا سلسله جنبان تا کی — عاشق سوخته ات بی سر و سامان تا چند
تا بکی دست من از حسرت دیدار بسر — تو با غیار چنین دست و گریبان تا چند
نیستم یوسف کنعانی و در مصر عزیز — با من این سینهٔ پر کینهٔ اخوان تا چند
بغمش چیر تم از دیدهٔ خون افشانست — نیست دریا و در او این همه طوفان تا چند
جای رحمست گرم رخصت دیدار دهی — من دلخونشده را طاقت هجران تا چند

بلبل و قمری این باغ نوا یاب از تو
بینواے تو بود دهبی نالان تا چند

❀ قطعه ❀

یکلحظه کسی که با تو دمساز آید — یا با تو دمے همدم و همراز آید
از کوی تو گر سوی بهشتش خوانند — هرگز نرود دگر برود باز آید

❀ دیگر ❀

کی غم رود از دلم مگر می برسد — کی جان بتن آیدم مگر دی برسد
کی در شب غم کسی بفریاد دلم — از همنفسان رسد مگر نی برسد

❀ دیگر ❀

گفتی بدلم از غم عشقت چه رسید — وز دستت دل و دیده درین غم چه کشید
عشق آمده ذره ذره در دل بنشست — دل خون شد و قطره قطره از دیده چکید

❀ دیگر ❀

وقتست دی ازمیان کناری کیرد — کل آید و در چمن قراری کیرد
خوش وقت کسی بود که مستانه بباغ — در پای کلی دست نکاری کیرد

❀ دیکر ❀

خوبان همه عاشق وفادار کشند — بس بی کنه این قوم جفاکار کشند
ای دل سر خود کیر و ازین کوی برو — ورنه دو سه روز دکری زار کشند

❀ دیکر ❀

دل باخته کم رنکی ماهش نکرید — نمناکی مژکان سیاهش نکرید
در کلبن آرزویم از پا تا سر — دزدیده نکه کردن و آهش نکرید

❀ در حرف ذال ❀

مراست زان لب شیرین همه خطاب لذیذ — بود ز تلخی دشنام او جواب لذیذ
شداست مجلس ما تلخ کر کنی مددی — بنقل بوسهٔ لعلت بود شراب لذیذ
ز شور عشق دل سوزناک را اثریست — که میشود ز نمکسودکی کباب لذیذ
بفکر آن لب شیرین خفته ام امشب — که شد بدیدهٔ سحر نکشیده خواب لذیذ
چنین که زهر ندامت خورم دم پیری — کذشت عمر ز غفلت چو در شباب لذیذ
کناه اکرچه بذوقست در جهان شیرین — ولی بخوانچهٔ محشر شود ثواب لذیذ

اکرچه مجلس یاران خوش بود وهبی
مراست از همکی صحبت کتاب لذیذ

❀ در حرف را ❀

جام بهار ابده ای ساقی کلرو سرشار — تا بکی میکشم این درد سر از رنج خمار
نو بهار است روم سوی چمنها چون آب — با امیدی که کشم سرو روانی بکنار
من ازین باغ همین غنچه لبی میخواهم — نیستم عاشق کلهای چمن همچو هزار
هست از عنبر خالش بمشامم بویی — بید ما غم کند آمیزش مشک تاتار
کر بخواهی که رخ ماه امیدت بینی — همچو نجم سحری باش بچشم بیدار

مکن اندیشه ز بردار شدن چون منصور — بهر حق کوی خود پرده ز پشت بردار
کرم بد منشان زهر هلاکست مرا — بهر تریاک جهان هضم کنم منت یار
آخر کار فتادند بخاک خواری — دیده ام رتبه بلندان جهان را بسیار

نیک و بد را همه از بخت شناسم وهبی
نکنم شکوهٔ بیهوده ز چرخ غدار

در خرابات مغان بنشین ز دوران غم مخور — کر بود این کنبد فیروزه ویران غم مخور
نقد عمر کل چو صرف خندهٔ یکروزه شد — کر نمی باشی درین کلزار خندان غم مخور
خون دل خوردن بود بهتر ز خوان خسروان — در کدایی بهر نعمتهای الوان غم مخور
همچو یوسف با عزیزی بکذری ایام را — پاکدامان شو ز تنکیهای زندان غم مخور
بوی پیراهن رساند کلبهٔ احزان را — هست چون پیک صبا از ماه کنعان غم مخور
در وصال یار از بیم فراق ایمن مباش — با امید وصل دل خوش کن ز هجران غم مخور
شکر کن کر میشوی محسود کان هم نعمتست — در خور غم نیست از طعن حسودان غم مخور

نو بهار آمد بکلشن بر لب جویی نشین
بادهٔ کلرنک خور وهبی بخوبان غم مخور

❀ قطعه ❀

چشم بیدار و اخترم خفته نکر — آشفته کیم ز بخت آشفته نکر
در کلبن آرزویم از پا تا سر — پژمردکی غنچهٔ ناشکفته نکر

❀ دیکر ❀

باز آ و بکنج فرقتم فرد نکر — واز درد فراق چهره ام زرد نکر
از مرک دوای درد خود میجویم — بیمار نکر دو انکر درد نکر

❀ دیکر ❀

ای دوست اسیر دشمنم فرد نکر — وز دوری تو چنین رخم زرد نکر
حالم تبه از طالع نامرد ببین — روزم سیه از اختر شب کرد نکر

دیگر

ای گل ز پا قتیل من خسته جگر
چون سرو گر بستی و ترسم که اگر

بینی گفتم چو لاله آغشته بخون
ریزد همه ارغوانت از نرگس تر

در حرف زا

مردمی را نشود غمزهٔ شوخش همراز
که نگهدار بود دراز کسان راغماز

از سر کویش اگر سوی بهشتم خوانند
نروم گر بروم زود همی آیم باز

در چنین شهر چه سود است ز دیوانگیم
کودکی نیست که باشد بسرم سنگ انداز

چون کند نالهٔ عشاق حزین بیدارش
آنکه خوابیده بصد ناز و نوای شهناز

مشو از دیدهٔ خسبیدهٔ شوخش ایمن
بهر نخچیر بود دوخته چشم شهباز

سوی میخانه روانیم تو ما را بگذار
زاهدا در صف رندان نشود پیش نماز

روشن است اینکه بلاهای بلندی بقفاست
کی رها یافته شد شمع سرافراز ز گاز

شد خراشیده ز ناسازی زاهد گوشم
مطربا بزم مرا بانی خوش نغمه بساز

جوشش عشقست همه نشئهٔ نظمم وهبی
که چو حافظ شده ام مست شراب شیراز

در شیراز گفته است

مرا از اصفهان خوشتر نماید کشور شیراز
که دیدم ناز و خوبی را فزون در دلبر شیراز

بگلگشت مصلا زندگی تازه می بخشد
ز دست ترک شیرازی می جان پرور شیراز

نوای عاشقان باشد بباغ دلگشا بلبل
رخ خوبان بود آنجا گل رنگین تر شیراز

شمیم جعد گیسوی جوانان دلاویزش
خوش آمد در مشام من ز مشک و عنبر شیراز

بجنبشهای رقص و عشوه سازی برزمین آرد
ز گردون چنگی ناهید را بازیگر شیراز

بلند است آنچنان هم گردن بلور خوبانش
صفا بخشست زانرو شیشهٔ بالاسر شیراز

چسان نبود در انجام دمان بیهوش از حیرت
که باشد هر پسر مستانهٔ رز دختر شیراز

روان شد اشکها از دیده ام چون جوی رکناباد
بپای سرو قدان تا بصحرا از در شیراز

خیال دلکشم وهبی بایران هم مسلم شد
رقم داد از سر تحسین بدستم داور شیراز

قطعه

برداشته شد نقاب از دختر رز
در پرده شد آفتاب از دختر رز

شهریست پر انقلاب از دختر رز
زیبا بسر آن خراب از دختر رز

در حرف سین

از غم آتش هجر تو چنانم که مپرس
همه شب شمعهٔ افروخته جانم که مپرس

بگسلد رشتهٔ شوقم بهراس خنجر
تار پیوستهٔ آن موی میانم که مپرس

خوب فهمیده ام آسایش درویشی را
تکیه در خانقه پیر مغانم که مپرس

کعبهٔ کوی ترا خویش رسانم شاید
من درین بادیه چون ریگ روانم که مپرس

نتوانم که برون آورم از لب پاسخ
باغم دهر چنان بسته زبانم که مپرس

همسر کوه بلندست علو قدرم
آنچنان بر دل حساد گرانم که مپرس

بخیال شکر بوسهٔ لعلش وهبی
تر زبان طوطی شیرین بیانم که مپرس

فکر آن قد سهی سرو روان ما را بس
همچو قمری ز غمش آه و فغان ما را بس

بالب خشک نشینیم بدریا چو صدف
قطرهٔ چند ز نیسان بدهان ما را بس

هر بهاری که رسد هست خزانش در پی
عبرت از شادی و اندوه زمان ما را بس

همچو گلچین بهمه دست درازی نکنیم
غنچهٔ زین چمنستان جهان ما را بس

سخن تازه دهد ذوق جوانی وهبی
پیر گشتیم اگر طبع جوان ما را بس

قطعه

در کشور عشقست دیاری که مپرس
دوشینه مرا فتاد کاری که مپرس

در گلشن حسن گلعذاری دیدم
در پای دلم شکست خاری که مپرس

❀ در حرف سین ❀

در جهان با سینهٔ صد چاک همچون شانه باش	سر بهم پیوستهٔ گیسوی هر جانانه باش
سایه ات گردد بفرق پادشاهان سایبان	بال همت باز کن همچون همایی لانه باش
سینهٔ بی عشق را بنیاد آبادی کجاست	بهر گنج شایگانی با دل ویرانه باش
تا نمیساز د ترا اندوه دوران پایمال	بوریای صفهٔ آسایش میخانه باش
چو بهار جوشیده هر سو از خروش نو بهار	در چنین وقتی تو هم با نعرهٔ مستانه باش
راز عشق خویش را بلبل ز نالش فاش کرد	با دل پر سوز بی آواز چون پروانه باش
جوهر خود را چو مرجان رنگ دلجویی بده	گر نباشی ساغر می سبحهٔ صد دانه باش
خویش را پر نشئهٔ سرشار کن مانند می	که بمینا زیور و که رونق پیمانه باش
بیوهٔ دنیای دون بسماندهٔ صد شوهر است	دست شوی از مهر او با همت مردانه باش
از پی خویش و تبارت خویش را رسوا مکن	آشنای خلق شو از قوم خود بیگانه باش

این جواب آن غزل وهبی که صائب گفته است
هر کجا دام تماشایی که بینی دانه باش

کند گر دستگیری تار گیسوی پریشانش	دل افتاده بیرون آید از چاه زنخدانش
بیاد چشم آن لیلی نگه رفتم بصحرایی	که از مجنون گریزانند با وحشت غزالانش
نمیدانم چسان خود را رهاند آن مه کنعان	رسد روزی اگر این دست کوتاهم بدامانش
بگلشن بشنویم امروز نالشها فزونتر شد	مگر دیدند تا که عندلیبان روی خندانش
ندیدم میزبانی همچو این چرخ سیه کاسه	همه از خوردنی منتش سیر است مهمانش
چو راغب هست در عالم بکالای سخن وهبی	چرا اکنون فروشی پیش نادانان ارزانش

فروغ مهر و مه هر روز و شب از عالم بالا
بخاک در گهش افتد زبهر بوس دامانش

❀ قطعه ❀

بمیرسے ز غمها شوی گر بهوش	زمن آزموده دواسے بگوش

بسوسے چمنها کنارسے بگیر	بخوبان شراب پیاپی بنوش

❀ در حرف صاد ❀

آن مه رقاص چون دامن فشان آید برقص	دل ز شوقش میطپد از سینه جان آید برقص
چنگی ناهید را مشکر بود در بزم او	با دف خورشید و ماهش آسمان آید برقص
چشم شوخش گر نگاه سرمه ریزی میکند	همچو گرد باد ملک اصفهان آید برقص
بهر شمع از سوختن پروانه را کی هست باک	بر سر نار غمش عاشق چنان آید برقص
با کرانجانی خود این زاهد سالوس هم	از دو یک پیمانه دامن درمیان آید برقص
شیوه انگیز مست هر حرفم چنین با نازکی	کز بیان جنبش جانان زبان آید برقص

خامهٔ وهبی بدستش آن نی خوش نغمه است
کز نوای رو جنبش او جهان آید برقص

❀ قطعه ❀

نی و دف و مطرب و ساقی رقاص	همه آماده و یاران ز خواص
بلبل و جوسے و چمن هم تنها	چشم بد دور ازین مجلس خاص

❀ در حرف ضاد ❀

کوشش تن پروری نیست ز انسان غرض	تن چو زخاک است شد پرورش جان غرض
توبه ز مینا بود زود شکن زاهدا	بسکه ترا چیست از توبه ز ندان غرض
غمزهٔ جلاد او تیغ ز ابرو کشید	کشتن عاشق مگر هست بجانان غرض
خاطر عشاق را جمع نسازد چو باد	چیست ندانم ازین زلف پریشان غرض
گردش پیمانه و جنبش مستانه است	رند می آشام را از همه دوران غرض
بهر تماشای آن سرو روان شد چو جوی	نیست با فتاده اش سیر گلستان غرض

خسروی خویش را عرض بحاسد کند
ورنه بوهبی دگر نیست ز دیوان غرض

❀ قطعه ❀

باطول دغرض درد دل خویش کرد عرض	بیچارهٔ که پر شد از آهش سما وارض
بهر خدا اکناه بود کر نمیدمی	بر گردنت ادای دو دیک بوسه است فرض

❀ در حرف طا ❀

چون کلف تیره برروی چو ماهست خط	صفحهٔ امید را نقش سیاهست خط
مصحف حسنش پر از نکتهٔ باریکهاست	نیست ز معنی تهی جای نکاهست خط
روشنی چشمهٔ خضر بظلمت بود	لعل روانبخش را نور سیاهست خط
حسن کلوسوز او خانهٔ دلرا بسوخت	از اثر دود آن آتش آهست خط
سینه سفید از سمن روی چو کل سرخ رنک	آن چمن عشوه را سبز کیاهست خط
صفحهٔ رخسار را رونق دیکر دهد	بسکه طرازندهٔ رقعهٔ شاهست خط

صورت حشر است از ان چهره بوهبی عیان
حسن عمل عارضش رنک کناهست خط

❀ قطعه ❀

مصحف روی ترا دانهٔ خالست نقط	هم کشیدند برا و بسملهٔ خوب ز خط
آیت حسن بخوانیم ازان بی کم وکاست	نبود در قلم احسن تقویم غلط

❀ در حرف ظا ❀

هست از خوبان مرا بار نجش اغیار حظ	نیست نزد عندلیبان از کل بیخار حظ
عاشق پر درد خرسندست با یاد لبش	میکند از صحبت دارو دل بیمار حظ
ما بسیر زلف بیچا پیچ او خواهشکریم	دیکرانرا کر نباشد از نکاه مار حظ
بهرهٔ نبود بزاهد از فروغ حسن او	کور کی میباید از خورشید پر انوار حظ
دلبسندی نکاران نزد ما با جلوهاست	غافلست انکس که کرد از صورت دیوار حظ
باحواسم هریکی را از خیالش هست ذوق	دیده تنها میکند از لذت دیدار حظ

نظم ذهبی را که سنج سخن داند که چیست
کی بناموزون طبعان بخشد این اشعار حظ

❀ قطعه ❀

مراز دیدهٔ جانانه هست این ملحوظ	که باشد از نظر مردمان بد محفوظ
کهی کند نکهی سوی من بغمزهٔ شوخ	شوم بحسن نظرهای او قرین حظوظ

❀ در حرف عین ❀

هر که میباشد بشبها با دل سوزان چو شمع	میکند در بزمها سیر رخ جانان چو شمع
روشنت باشد که زود انجام کردد رفعتت	کر شوی بالانشین در محفل دوران چو شمع
اهل دولت را بشبها خواب آسایش کجاست	بر سر تاج زر خود میشود لرزان چو شمع
بر سر فانوس شد پروانه سرکردان دریغ	آن رخ پرتاب را از ما مکن پنهان چو شمع
انکه شد امشب چراغ روشن بزم دکر	من ز هجرش بوده ام با دیدهٔ کریان چو شمع
ساقیا با شبچراغ جام بلورت شبی	کلبهٔ تاریک ما را باش نور افشان چو شمع

پرتو کفتار ذهبی انجمنها را کرفت
روشنی باید ازان هر شب دل یاران چو شمع

❀ قطعه ❀

بسر زلف تو شد دلها جمع	تا بکی خود نشوی با ما جمع
رحم کن بهر پریشانی ما	تو باشیم همین تنها جمع

❀ در حرف غین ❀

من نمی کردم ز تیغ غمزهٔ او جان دریغ	کرد مردمکش نکاهش راز من جانان دریغ
کشت از تاریکی خط لعل جانبخشش نهان	تشنه لب ماندیم ما زان چشمهٔ حیوان دریغ
چون کتان با سینهٔ فرسوده ایم از حسرتش	روی خود ننمود ما را آن مه تابان دریغ
اشکهای خویش را در شوره زاری ریختم	دانهٔ حاصل نشد زین رشحهٔ باران دریغ
می ببزم دیکران نوشد چنین بیهوده من	سینه را از آتش عشقش کنم بریان دریغ
کشتم از قربانیان عیدکاه جلوه اش	روی آن مه راندید این دیدهٔ حیران دریغ
در کنار جوی اشکم سرو قدی جای کرد	من همین بیهوده کردم چشم را کریان دریغ

کی رهاند اهل دانش خویش را از نیش غم — در کف خار است دامان گل خندان دریغ

بود وهبی را بگنجه دلبران بهتر ز گنج
بادل ویران بیرون آمد از ایران دریغ

❀ قطعه ❀

اهل دل باشد ملول از سیر باغ — بلبلان نالان همه در خنده زاغ
گل گریبان چاک همچون عاشقان — مینماید درد دل هر لاله داغ

❀ در حرف فا ❀

عشاق در گذر که جانان طرف طرف — بر راه خسروان چو گدایان طرف طرف
بهر سلام آن شه خوبان فتادگان — صف بسته اند واله وحیران طرف طرف
استاده اند برلب جویی چو سروها — اکنون بباغ عشوه نمایان طرف طرف
ماهم رویم با تو بسوی برای عیش — رفتند عاشقان چو بخوبان طرف طرف
مشکی چو کاکل تو بچین وختا نیافت — باد صبا که گشت شتابان طرف طرف
از چشم زخم گشته نگهدار دیده اش — باتیر و نیزه آن صف مژگان طرف طرف

وهبی. نو قماش سخنهای من روند
سوداگران کالهٔ عرفان طرف طرف

❀ قطعه ❀

آنکه راهست دل چو آینه صاف — نگرد هم بدیدهٔ انصاف
بهر انشاد شعر من گوید — به ز آثار صائب و وصاف

❀ در حرف قاف ❀

شد لوح سینه ام همه فصل خطاب عشق — از خط وخال یار نوشتم کتاب عشق
بوی دگر دهد بسر خوان درد وغم — باشد ز لخت لخت جگر ها کباب عشق
شب بخبر شو ز شوق رخ تابناک او — گاید برون ز مشرق دل آفتاب عشق
بسیار هست همنفسان همچونی دلی — ناید ز نالهٔ همه بوی شراب عشق

هر گوش آشنای نوایش نمیشود — در پرده هاست نغمهٔ تار رباب عشق
کی میرسد بگنج فراوان در دها — معمورهٔ دلی که نباشد خراب عشق
در شوره زار سبز شود تخم آرزو — باران فیض بارد اگر از سحاب عشق
چون موی ناتوان که همیشه بر آتش است — کی رسته میشود دلم از پیچ وتاب عشق
تا خویش را بآینه رویی برد چنین — سیماب گشته است دل از اضطراب عشق
چشم گشاده بایدت از بهر سیر یار — دشوار نیست ور نه گشاد حجاب عشق

وهبی بهر غمهای غمش لانه میکنم
گر همتی رسد بسرم از جناب عشق

توپنداری بذوق وصل شادان میشود عاشق — نمیدانی که خرم دل بهجران میشود عاشق
سرشک تلخ فرهادست جوی شیر از آن هردم — ز شوق لعل شیرین تو گریان میشود عاشق
کجا جمعیت خاطر بود در زلف مشکینت — صبا گر آورد بویش پریشان میشود عاشق
مگر طاقت نیارد شوخی طرف نگاهش را — بصحرا چشم بر چشم غزالان میشود عاشق
ز تاب شمع بزم آرا نه تنها سوخت پروانه — بمعشوقش چنان پیوسته سوزان میشود عاشق
بدست ناامیدی چاک سازد دامن خود را — اگر بیچارهٔ با ماه کنعان میشود عاشق

ندارد طاقت گفتار در نزدیکیش وهبی
چو دور افتد ز بزم او پشیمان میشود عاشق

بالاتر از سپهر بود آستان عشق — برحرش گنبدیست مگر آسمان عشق
هر چیز با زبان خودش یاد میکند — هر ناشناس لیک نفهمد زبان عشق
بارش چو تنگ سرمهٔ بخت سیاه ماست — بی ناله میشود جرس کاروان عشق
بنود براه درد وغمش توشهٔ دگر — خون جگر خورند همه رهروان عشق
رعنا گلیست کو بگلستان دل رسد — رنگین بود همیشه بهار وخزان عشق
صد لخت گشته است جگر اهل دردرا — یاقوتهاست آنکه نهان شد بکان عشق
خود را فسانه سازد و بر سوی کوه ودشت — از قیس وکوهکن میشود داستان عشق

بانقدهای ناسره جرئت نداده اند ‖ ورنه نشسته اند برویت دکان عشق

لالست هرزبان زگفت وشنید او
وهبی مگر بود قلمت ترجمان عشق

❀ قطعه ❀

همین زمیکدهٔ کهنه طاق هفت طباق ‖ امیدوار صفاییست کاین دل مشتاق
زدست ساقی سیمین ساق می بکشد ‖ کند کهی سنکی هم بکردن براق

❀ درحرف کاف ❀

خروش کریه مستانه است کریه تاک ‖ بباید آکهی ازفیض دیدهٔ نمناک
بود بدیدهٔ ترسبز کشت زار امل ‖ که آبیاری باران بجوید این سرخاک
زکرد سیل یم صاف تیره رو نشود ‖ زحادثات زمانه چه باک بردل پاک
برای خندهٔ یکروزه چون کل سوری ‖ مشوز سوک درین بوستان کریبانچاک
ازان همیشه روانم بسوی عالم آب ‖ که سوزهاست بسینه زشعلهٔ ادراک
فریب دشمن جانرامخور بتزویرش ‖ چه سود زهر بود کر بصورت تریاک
بحرف باده میالا زبان خود زاهد ‖ دهان تانکنی پاک باسر مسواک
بفر بهیست پسندیده کشتن نخجیر ‖ مراچسان کند آن شهسوار در فتراک

زآتشین سخنهای سرکشم وهبی
بسوزشند حسودان چون خس وخاشاک

❀ قطعه ❀

دربزم توغیر سوزدم زآتش رشک ‖ کلکون کنندم چهره بخوناب سرشک
آیدز دلم رود زچشمم شب وروز ‖ چون نی همه ناله چون صراحی همه اشک

❀ درحرف لام نظیره بصائب ❀

چونرکس آنکه بغفلت کند نظارهٔ کل ‖ نکرد دیدهٔ خود روشن از ستارهٔ کل
درین چمن نبود خنده بادل بی درد ‖ نموده است زهر داغ آشکارهٔ کل

هوا ببوی صباخوب وبلبل از شادی ‖ پرنده رقص نماید بچار پارهٔ کل
بهار عمر کذارنده خرمی دمیست ‖ ندیده است کسی خندهٔ دوبارهٔ کل
زفیض پاک نهادی چو ژاله صافدلان ‖ بآفتاب رسید نداز کنارهٔ کل
بناله جست زخوابش هزار زار امشب ‖ رمیده است زخاری دراستخارهٔ کل
جواب صائب رنکین خیال دشوار است ‖ که خاروخس ندهد رونق نظارهٔ کل

بجای ژاله زکلکشن کهر چکد وهبی
بود بکلشن تحسین کوشوارهٔ کل

❀ این هم نظیره باوست ❀

چیند مکر از پیرهنت دست صبا کل ‖ هرصبح فشاند بکریبان هوا کل
ازحیرت نظارهٔ این چهرهٔ کلکون ‖ ماند بکف نازتوچون رنک حنا کل
درکلشن جنت نشنا سیم کل ازخار ‖ کیرد نکه مازسر خار جفا کل
درصورت شبنم عرق شرم بریزد ‖ زان عارض خوبکرده بود غرق حیا کل
بلبل بچمنها نشنیده ست ونديده ست ‖ همچون رخ رنکین تو یکخنده نما کل
ازنیش غم اهل هنر آسوده نباشد ‖ درپنجهٔ خاراست باین حسن وبها کل
مکشاد دهن خویش درین باغ چوغنچه ‖ کزغارت کلچین نتوان یافت رها کل
خوابیده دلان عقده زدل باز نکردند ‖ بافیض سحرکاه بود دیده کشا کل
جوید نم لطفی مکر از عالم بالا ‖ هرصبح چنین بازکند دست رجا کل
باالطف سخن نرم شود سخت دلان هم ‖ روید اکر از خاره بامداد هوا کل
برسوختهٔ آتش شوقیم چوبلبل ‖ پیدا شود از تودهٔ خاکستر ما کل

تقلید بصائب چه خیالست که وهبی
رنکین سخن اوست بفرق شعرا کل

❀ قطعه ❀

بر کشته از شراب غم او بسینه دل ‖ مانند شیشه ایست که مملو بسینه دل

آنجا خیال سرو قدش ریشه کیر شد ‖ شکل صنوبریست از ان بر و بسینه دل

❁ در حرف میم ❁

بیمهرے اکرچه بیوفا هم ‖ جور از تو نکو بود جفا هم

در وصل چو هجر سوزدم جان ‖ از درد بجانم از دوا هم

بیکانه و آشناند اسنی ‖ بیکانه کشی و آشنا هم

ای کل که زهر کلی فزونست ‖ در حسن رخ تو در صفا هم

پیش که برم شکایت از تو ‖ از خلق نترسی از خدا هم

شد فصل بهار و بلبل و کل ‖ در باغ بعشرتند با هم

جانا ستم است اکر نباشیم ‖ چون بلبل و کل بباغ ما هم

بس تجربه کرده ام ندارد ‖ آه سحری اثر دعا هم

جز دهی بینوا دران کوے ‖ شاه آمد و شد چنین کدا هم

❁ از اصفهان بشاهزادهٔ ایران نوشته بود ❁

مپرس ای کل زمن کز کلشن کویت چسان رفتم ‖ چو بلبل زین چمن با ناله و آه و فغان رفتم

نبستم دل بمهر دیکران اما ز کوی تو ‖ ز بس نامهربانی دیدم ای نامهربان رفتم

منم آن بلبل مهجور کز بیداد کلچینان ‖ بدل صد خار خار عشق کل از کلستان رفتم

منم آن قمریٔ نالان که از بس سنک بیدادم ‖ زدند از هر طرف از باغت ای سرو روان رفتم

بامیدی جوانی صرف عشقت کردم و آخر ‖ به پیری ناامید از کویت ای زیبا جوان رفتم

ندیدم زان کل بیخار جز مهر و وفا اما ‖ ز باغ از جور کلچین و جفای باغبان رفتم

سخن کوته بناکامی ز جور آسمان وهبی ‖ زیاران عجم دل بردم و از اصفهان رفتم

❁ قطعه ❁

دل در خم طرهٔ نکارے دارم ‖ جان بستهٔ فتراک سواری دارم

ای عقل برو که با توام کاری نیست ‖ وی عشق بیا که با تو کارے دارم

❁ فرد ❁

همین نقد حیاتم مصرف یکخنده میباشد ‖ بعالم چون حباب موج دریا نیستم هستم

❁ دیکر ❁

ندیدم راحتی در کسوت شاهی و درویشی ‖ اکر باشد کمان اورا امیدی در کفن دارم

❁ در حرف نون ❁

طعن دشمن شد فروغ کوهر عرفان من ‖ سرزنشها تیشه کاری میکند در کان من

در خرابیٔ دلم کوشیدنش بیهوده نیست ‖ کنج میباید حسود از خاطر ویران من

تیره طبعانرا اکنم صافی ز روشن مشربی ‖ سیل باشد شسته رو از صحبت عمان من

بهره ام زین سخت رویان خرمن بیحاصلیست ‖ تخم را در سنکلاخ افشانده چون دهقان من

آستین افشاندم از کلهای این باغ امل ‖ خار غم دستش کشید از کوشهٔ دامان من

ابر بخت تیره ام را ساختند از دود آه ‖ میرساند سنبل از تخم سمن باران من

صورت خورشید روی در نظر دارم همین ‖ نیست چون آیینه سیر دیدهٔ حیران من

قامت کلکون قبایی هست در دل ریشه کیر ‖ سروها کلپوش میروید از بستان من

جوهر تیغست پنهان تا بود اندر نیام ‖ فارغست از منت پوشش تن عریان من

عارض خوی کرده اش از جوش می بیتاب شد ‖ میشود زین موج آتش جوشش طوفان من

بند فتراکش بوقت نی سواری کرده است ‖ صید بیتاب دلم را آن سبک جولان من

از خیال دیدن لؤلوے آن دندانها ‖ آب کوهر میچکد از دیدهٔ کریان من

موشکافی کرده ام در وصف کیسویش چنین ‖ تار زلف حور شد شیرازهٔ دیوان من

خسرو نظمم که وهبی روح خاقانی کند ‖ ضبط قانون سخن از شوکت دیوان من

❁ در اصفهان نوشته بود ❁

بهتر است از چارباغ و نوبهار اصفهان ‖ سیر این چار ابروان کلعذار اصفهان

در نهاوند و عراق او نمیگیرد مقام / میکند عشاق در ایران قرار اصفهان
از سیه‌چشمی خوبانش نشان دارد مگر / سرمهٔ آهو نگاهان شد غبار اصفهان
به بیاغش به زناف دلبران همسر است / غبغب خوبان بسیب تابدار اصفهان
این دل بی‌تاب را در ساحهٔ عشقش گرفت / با سر چوگان زلف آن شهسوار اصفهان
سینه امرا همچنین آیینه خانه ساختند / صورت زیبندهٔ هر عشوه کار اصفهان

من چنان دانم که وهبی نیمهٔ از وصف اوست
گر عجم نصف جهان گوید دیار اصفهان

❀ قطعه ❀

آینه دوست روی نیکوست ببین / عکسی که درین آینه زان روست ببین
چشمی بگشا عکس که و آینه چیست / عکس اوست نگر آینه هم اوست ببین

❀ دیگر ❀

تنها همه عمر خون دل خوردم من / گز ناله چرا گوشش تو آزردم من
چون شمع سحر رسید شام اجلم / خوش باد شبت که درد سر بردم من

❀ در حرف واو ❀

غافل از معنی حسن صورت خوبان مشو / همچو آیینه بعکس ساده رو حیران مشو
در چمنها غنچهٔ دم بسته و خاموش باش / از گشایش دست بردار چو گلچینان مشو
میرساند تیر را زور کمانش بر هدف / در جوانی بی نصیب از صحبت پیران مشو
جاهلان در زندگی خویش همچون مرده اند / گر ز تنهایی بمیری همدم نادان مشو
بافراخی عزیزی میرساند خویش را / همچو یوسف تنگدل از سیلی اخوان مشو
ذره ذره جسم خاکی را بخورشیدی رسان / از گرانجانی غبار خاطر دوران مشو

اسب طبع نکته‌پردازان همه پسمانده اند
بسکه وهبی در ره معنی سبک جولان مشو

❀ قطعه ❀

آن

آن ماه که آفتاب حجاب می دارد ازو / وز شرم بر رخ نقاب می آرد ازو
ساقیست ببزم امشب و مینا بکفش / ابریست که آفتاب می بارد ازو

❀ در حرف ها ❀

کنم از جلوه گاه او گذار آهسته آهسته / شوم تا سیر چشم از سیر یار آهسته آهسته
بگوشش حرف آهم کند آزرده جانانرا / که در گلشن وزد باد بهار آهسته آهسته
چو مهر از پردهٔ ابر سیه شد عارضش روشن / بزیر گیسوان مشکبار آهسته آهسته
نشان داغهای عاشقانرا میکند دقت / خرامان میشود در لاله زار آهسته آهسته
بیا ای گلبنی چون نرگس از دست گل اندامی / بکش بی چشم بگشا از خمار آهسته آهسته
مباد اشکسته از سختی دوران شاید ای ساقی / سبوها را ببزم ما بیار آهسته آهسته
ندارد در غبتی صید دل آوارهٔ ما را / چو جولان میکند آن شهسوار آهسته آهسته
بشیب عزل زود آیی زجاه سربلندت گر / بود عزم فراز کوهسار آهسته آهسته

سرشکم رفته رفته جوی شد وهبی بامیدی
که آید سرو قدی در کنار آهسته آهسته

❀ قطعه ❀

ساقیا می بن زار بده / بکفم ساغر سرشار بده
که بکن نقل لبت در دهنم / که بلب بوسه ز رخسار بده

❀ در حرف یا ❀

اگر بکف کف ساقی و جام جم داری / بیای خم چو نشینی ز غم چه غم داری
بود عیار تو سنجیده در ترازو دها / ببین گرانی قدرت اگر درم داری
ز ابر آه تو بارد گهر بجای سرشک / اگر بساحل دل بحرها چو یم داری
بکشتن من بیچاره چون نیندیشی / دو ابروان چو تیغت چرا بهم داری
ز پیچ و تاب سر زاده کی توانی بود / بدل هوای سر زلف خم بخم داری
ز شکوه همچو گریبان خود کنم صد چاک / رسد بدستم اگر دامن کرم داری

مگر بجانب شیراز رفته‌ٔ دهبی
که در خیال چنین شیوهٔ عجم داری

روز و شب خون جگر میخورم از درد جدایی / نا گوارست بمن زندگی ای مرگ کجایی
چون بپایان نرسد محنت هجر از شب وصلم / کاش از مرگ بپایان رسدم روز جدایی
هر شبم وعده دهی کایم و من بر سر راهت / تا سحر چشم بره مانم و دانم که نیایی
که گذارد که بخلوتگه آن شاه درایم / من که در کوچه او ره ندهندم بگدایی

بستهٔ کاکل و زلف تو بود دهبی و خواهد
نه ازان قید خلاصی نه ازان دام رهایی

❀ قطعه ❀

آمد سپه بهار و شد لشکر دی / بر شاخ نگر شکوفه چون افسر کی
زان پیش رسد خیل دی بر سر دی / در پای گل از دست مده ساغر می

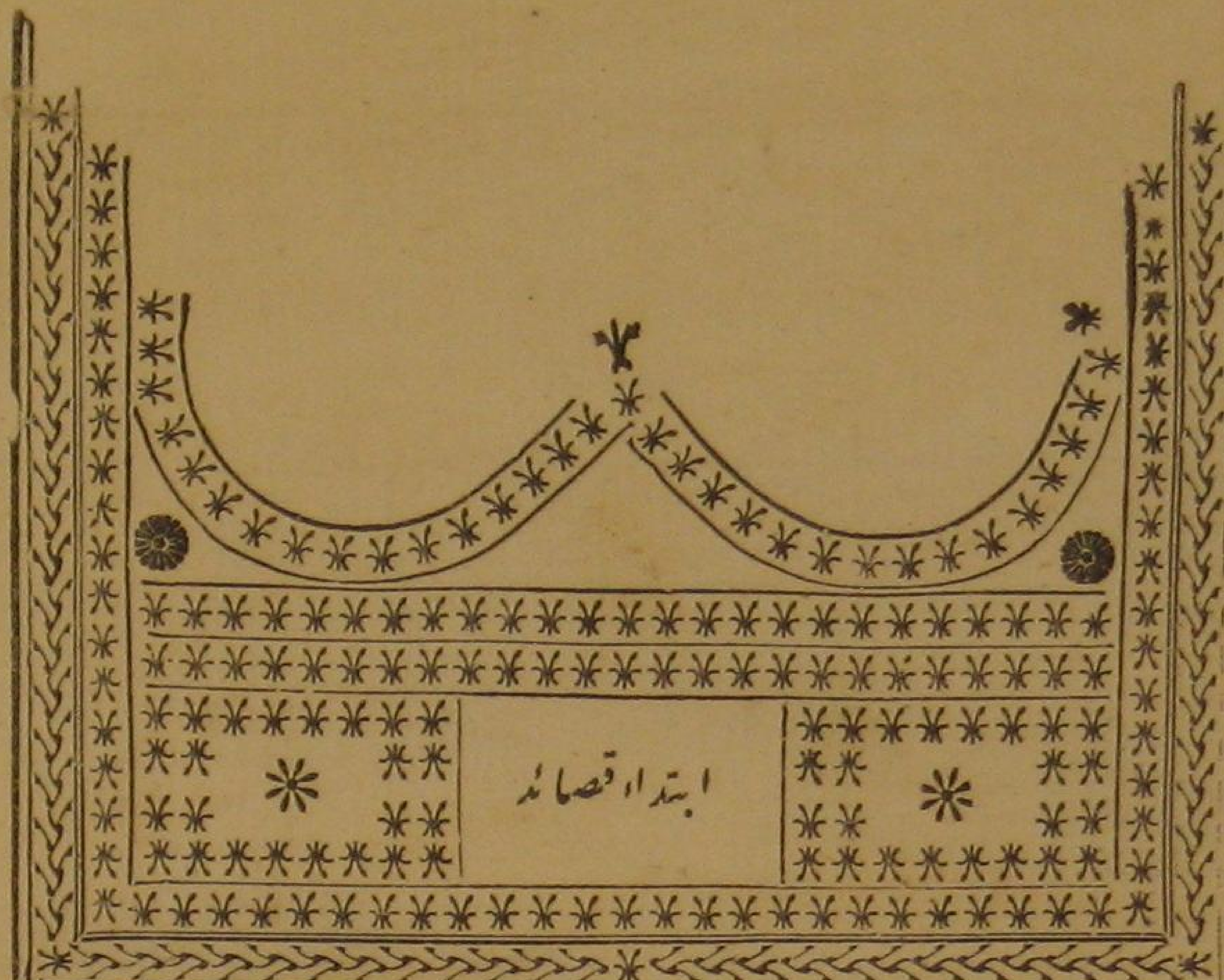
❀ تاریخ ختام این دیوانچهٔ فارسی ❀

میکنم شکر و سپاس یزدان / باز بانے که بگویدسه زبان
که دلم را بشکر گفتارے / کرد چون طوطی شیرین بیان
نظم تازی و دری و ترکی / گویم از لطف خدای منان
عربی هر سخن ار نکنیم / شد چو آثار لبید و حسان
فارسی شعر پسندیدهٔ من / شده رشک شعرای ایران
سخن ترکی اعجاز اثرم / غبطهٔ نادره گویان جهان
لیک از جور سپهر ناساز / بودم آزرده و زار و حیران
همه آثار پریشان اوراق / سالها بود بطاق نسیان
حمد لله که بجمع و ترتیب / فرصتی یافته‌ام از دوران
شده ام دست رس آسایش / بعطا بخشی شاه دوران
کرم حضرت سلطان سلیم / کرد این طبع حزین را شادان

منتظم باشد ابد دیوانش / در جهان با شرف و شوکت و شان
که مرتب شده بارغبت او / این پریشان سخن تازه زبان
سنبلستان سخن را دهبی / زیب و رونق دهد ابر احسان

بهر تاریخ یکی آمد و گفت
خوب و ممدوح شد این نو دیوان

تم

بسم الله الرحمن الرحيم
تاج گهر بر سر نظم کريم

رموز عشقکی قیل زیور حسن بیان یارب
لسان غیبه اولسون تا زبانم ترجمان یارب

مقالم اولمیه پیرایه بخش لغو بی‌معنی
مصون ایله‌بنی سهو و خطادن الامان یارب

❁ نعت شریف فخر الانبیا علیه افضل التحایا ❁

زهی نور مجسم آفتاب عالم آرادر
که مهر طلعتی نور جبین ماه غرادر

ضیاسی منجلی هر ذره‌ده اجزای عالمدن
او مهرک التماعی مبدأ ایجاد اشیادر

عجب نور معظمدر که خورشید جهان آرا
او روی تابناکه نسبتیله چشم حربادر

مثال آیت نور اول جمال عالم افروزک
همان نور علی نور اولدیغی کون گبی اجلادر

فروزان پرتو قدرتله مشکات الهیده
ابد بوروزکار اوزره مصون بیم اطفادر

او نور مجتبادر مطلع والشمس ایله مقصود
جبین والضحادن نور پاش زیر و بالادر

تجلی ایلیوب آنست نارا اقتباسندن
او نورک جیب و ساده ضیاسی دست بیضادر

زمینه سایه انداز اولمه جای تعجبی
که اول ظل الهی سر بسر نور تجلادر

او انوار محمددر فروغ روی احمددر
ضیاسی چرخه ممتد در زهی نور معلادر

فلکلر

فلکلر مشتری اول نوره جمله نقد انجمله
که اسعادی شرفبخشنده چشم ثریادر

شب میلادی روز روشن آسانورله مملو
او بر بدر معلادر که قدری بویله اعلادر

نه بدر منجلیدر کیم غزای بدره آماده
هلال ابرولری گویا ایکی تیغ مجلادر

مثال آیت سیف اول مجلا تیغ پرتابک
شعاعی آتش انداز سر مقهور اعدادر

خوشا نطق حیات افزاسی فیض وحی ربانی
دم معجز بیانی سر اعجاز مسیحادر

صباحت بخش یوسف اول لقای پر ملاحتدر
که جاروب حریم عصمتی زلف زلیخادر

معمای حقیقی ذاتیدر انواع احسانه
جمال باکمالی مظهر اسماء حسنادر

دل پاکیزه‌سی دریای الهام خدادر کیم
حدیث دلپسندی نه صدفده دریکتادر

عجبمی سدره‌دن بالاتر اولسه رفعت شانی
او قد منتهای طیبه کلک تماشنده طوبادر

او شاهنشاه قرب معنوینک ملک رفعتده
معلا پایه تختی قاب قوسین او ادنادر

روادر غاشیه بر دوشی جبریل امین اولسه
او عبد مجتبی مدنو تنویل تدلادر

دوشندی عبقری چرخ اطلس رهگذارنده
که نقش پای رونقبخش فرش عرش اعلادر

نگاه ایلرمی روی ماسوایه بو بصیرتله
چو مازاغ البصر اول چشمه کحل جواهر آسادر

لوای حمدله را ایتکش میدان رستاخیز
سپهسالار خیل انبیا خیر البرایادر

دو نیم اولمقدن ایلرمی تردد بیلنکاهنده
قمر آماده یکجنبش انگشت ایمادر

سراپا سر نهاده رهگذارنده تواضعله
تکاپولر ایدر اشجار اگر چه بی سر و پادر

حصا انداز فرق دشمنان اولدقده رامیسی
حقیقتده مددکاری تأییدات مولادر

عجبمی خاکپای یار غاره رو یمال ایتسه
هزاران سال اوکیم آواره نیل تماشادر

ترالدن پرده چلمک قصدی ایله چشم عدوانه
عناکب تار و پود شوقله نساج دیبادر

سراپا خار و خاشاکیله سد راه اعدایه
کبوترلر صفای باالله حاضر مهیادر

ایا کان کرم اول رحمة للعالمین سنسین
که جود دور افتک سرمایه دنیا و عقبادر

فضای روضه گه رومال ایچون مشتاقدر غایت
سپهرک قدی خم ایلین هب بو تمنادر

مؤید ایلدی احکامنکی مهر نبو تکیم
جهانی بیت معمور ایلدک هدم ضلالتله
نیجه تجیل اولنماز پای اجلالک که عالمده
کواه انبیادر امتک عدلک مزکیسی
وجوهیله رضای حقه مظهرسنکه حقکده
اجل معجزاتک یعنی قرآن عظیم الشان
کوروب عدنانی و قحطانک فصاحت آزمایانی
نتیجه تالی انجیل و توراتک مزایاسی
هزاران تشنه‌یی سیراب ایدر یکقطرهٔ لطفک
ثیاب روزمره نوروش بالای سبطینه
آلوب یکقبضهٔ خاکی ضیافت ایتدک اصحابه
نجوم لمعه پاش اهتدادر آل و اصحابک
کمال رحم و شفقت او زره بین المؤمنین اما
شرفیاب اولدیغیچون درکهکده هر بری آنک
کلوب اول کعبهٔ درکاهه ایتدی التجا آخر
بو عبد بر کناهکده او درکاهه ایدر رومال
بن اول وهبی عاصی یم یم جرم و معاصی یم
دریغا ذکر و فکره بر نفس صرف ایتمیوب عمرم
زوالندن حیات بی ثباتک غافلم حیفا
حضور کده نیجه شرم ایتمیم ای فخر عالم
بنم اول قیس بی سامان سودای مجازکیم
سیهکارم که هر لحظه خیال خال جانانه
بلی مستغرق دریای جرمم یا رسول الله

مسجل حجتک ظهر یه سنده ختم وامضادر
مبارک مقدمک کسرافکن ایوان کسرادر
جلادتله لکدکوب قفای لات و عزادر
او ساعتکم مقام هولناک فصل دعوادر
عطایای الهی تا بمقدار رفتر ضادر
که حکم محکماتی ناسخ ادیان اولادر
بلاغتله تمام اعجازنی باقلدن اعبادر
مقدم شانکی تأییدایچون صغری و کبرادر
او انکشت مبارک جوی فیض حقه مجرادر
نکاه التفاتکله نه خوش دیبای زیبادر
کف بی امتنانکده تطیر من وسلوادر
سپهر اعظم شرعکده نور چشم دنیادر
دم شمشیر له اشرار کفاره اشدادر
امام مسلمین و مقتدای اهل تقوادر
آنکیچون تا ابد ابن زهیرک کعبی اعلادر
قصورین عفوله امنیه سی نیل عطایادر
که طوفان کناهم موج شور انکیز دریادر
مقالم لغو بیمعنی خیالم شعر و انشادر
کریبانم اگرچه کردنمده صورت لادر
عصات مؤمنینه سیأتم خجلت افزادر
پریشان خاطرم دلبستهٔ کیسوی لیلادر
مثال حبة السوداسویداده هویدادر
شفاعت بحرنه تشنه‌یم اما قطره‌مادر

صلاتیله سلامم درکه اجلالکه کویا
دهان موردن پیشکش سلیمانه هدایادر

بروضهٔ مطهرهٔ نبوی فرستاده است

صباحک والیل رویک والضحادر یا رسول الله
زمینه دوشمسه جای عجبمی سایه قدک
خطاب عزت لولاکه مظهر ذات پاککدر
حیات افزا اولور دلتشنهٔ صحرای عصیانه
سراپا آل و اصحابک هدایت آسماننده
صدیق یار غارک حضرت صدیق از جمله
عدالت پیشه خیراندیشه اول فاروق اعظم کیم
شهید و کاتب فرقان عثمان ابن عفان هم
سوار دلدل و ذوالفقار اول صهر ممتازک
حسن ذاتنده احسن هم حسین اول سبط مستحسن
دو عالمدن غنا ویردی بکا سرمایهٔ عشقک
صفاهان سرمه سن کوزدن چیقردم عینمه آلم
مدد بو کمترین امتک وهبی عاصینک
آنی بی بهره رد ایتمک نه ممکندر که درکاهک

جمالک مهر برج اصطفادر یا رسول الله
وجودک پرتو نور خدادر یا رسول الله
ظهورک بادی ارض و سمادر یا رسول الله
زلال شفقتک آب بقادر یا رسول الله
نجوم لمعه پاش اهتدادر یا رسول الله
سرافراز کروه اولیادر یا رسول الله
جهانده پیشوای اتقیادر یا رسول الله
منور طلعت و کان حیادر یا رسول الله
در علم لدنی مرتضادر یا رسول الله
طراوتبخش خاک کربلادر یا رسول الله
غبار آستانک کیمیادر یا رسول الله
او خاک پاک کحل روشنادر یا رسول الله
شفاعتدر سؤالی بر کدادر یا رسول الله
عصات مؤمنینه ملتجادر یا رسول الله

صلاتیله سلامم روضهٔ جنت مثالکده
وزان اولمقده همراه صبادر یا رسول الله

این همه را بروضهٔ مطهره فرستاده است

رسول کبریا خیر الوری یا احمد مرسل
سریر قاب قوسین او ادنی تختکاهکدر
سوار رفرف اولدک غاشیه بردوش ایدی جبریل

شفیع مشفق روز جزا یا احمد مرسل
شهنشاه اقالیم رضا یا احمد مرسل
ایدنجه سیر معراج علا یا احمد مرسل

دلی آفرینشک سر لولاکه ایدوب مظهر   وجودک منشا ارض و سما یا احمد مرسل

کل خویکرده رخسارهٔ پرآب و تابکله   بولور باغ جهان نشو و نما یا احمد مرسل

مؤید اولدی تبلیغک ظهور معجزاتکله   دکلدر منطق وحیک هوا یا احمد مرسل

سنی حق رحمة للعالمین ایتدی نبیلر هم   ایدرلر سندن امید عطا یا احمد مرسل

حریم کعبهٔ کویکده سعی بر اتکا بولر   بحق مروهٔ عشاقه صفا یا احمد مرسل

نه حکمتدر که برء الساعه تأثیر احسانک   اولور رنجوره آنامه دوا یا احمد مرسل

همان اول حقهٔ لطف فراوانکده ورانجق   دل بیماره امید شفا یا احمد مرسل

صلاتیله سلامن شرمسارانه ایدر دهبی
مطهر روضه که هردم هدایا احمد مرسل

❀ قطعهٔ معراجیه ❀

اول مفخر کونینه ایدوب راهنمالق   جبریل ایدی بر پیک شتابان محمد

قدر شب معراجی ایچون عید ایدوب چرخ   جدی فلکی ایلدی قربان محمد

بطغرای محمد سید الکونین والثقلین نوشته شد

رسالت تختنک سلطانیدر اول مفخر عالم   محمد نامنه چکمش قلم لوح اوزره طغرایی

کشیده ابروانی نورله دیوان بارگه   شفاعت امرنه بویله چکر توقیع غرایی

❀ وصف شهریارآیین و تاریخ ولادت حضرت سلطان سلیم ❀

بحمد الله بشاشتلر کورندی روی دنیاده   بو جمیله کورن حیران اولور حسنک تماشاده

جهان مسرور و خرم تا عدم آباده کتمش غم   فلک جور و جفادن هم پشیمان در بو اثناده

کوکل آیینه‌سی کرد کدردن اویله صافی کیم   اوکونه صفوت اولماز روی مرآت مجلاده

صفالر اول قدر کیم عید بربالای عید اولدی   شب و روزی مرجحدر بو عصرک قدر و اعیاده

بو های هو ایله بو نعرهٔ مستانه‌لر شیمدی   صفا کیفیتنده دکلدر نشئهٔ باده

فلک عالمده برحالی ضیافت ایلدی ترتیب   توانکر بذل نعمت ایده کیدا الرخوان یغماده

سخایه مایل اولدی طبع دونی بلکه کردونک   همان حاتملنور هر بینوا بذل عطا باده

کرزوب خوبان بالا قدله افتاده بر برده   تکلف برطرفدر حاصلی اعلا واد ناده

شکست شیشهٔ صهبایه تعریض ایلیوب بربر   بوله مستانه‌لر هر کوشه‌دن طاش اورسه زیاده

اسیر درد و محنت قالمدی لاقید اولوب هر کس   بودمده حلقهٔ قمری طاقلمز سرو آزاده

نیامه کیردی شمشیر ستم اما که محبوبان   قارشیم تیغ ابرولی دیررسه چشم جلاده

پریشان پرچم جانان ایچون مجنون اولوب عشاق   طاغتمش عقلنی کویا سر کیسوی لیلاده

مذاقن ایلمه‌دن اجرا کوب شیرین لبلردن   کنار جوی شیری بکله مک لایقمی فرهاده

نگار آولشدر دوب هب خواب خرکوش ایتمده یاران   بو طوشان بچه‌لر البت کیررلر دست صیاده

گلستان جهانک بشقه آب و تابی وار شیمدی   اچلمدی صورت دیواردن کلملر بو اثناده

عجمی بلبل تصویر ایدرسه نغمه پردازی   سراسر غنچه‌لر بولدی طراوت نقش دیباده

بودمده نطقه کلمش صورت زیبنده‌لر کویا   نزاکتلرله حرف انداز اولورمانی و بهزاده

بو صورتده نگارستان چینک رونقن بوزمش   نیچه تحسین اولنماز خامهٔ نقاش استاده

بو زیب و زینتی بو نقش و تصویر دلارایی   تصور ایلمک قابل دکلدر بلکه خولیاده

عجب بولمش زیبنده‌یی بویله چراغانی   جهانک چشم خواب آلوده‌سی کورمشمی رؤیاده

هیله‌ین کورمدم اما کزنلردن صور ردم هب   نه کورمش نه ایشتمش وار بو شهر آیینی دنیاده

قنادیل فروزان انجم سیاره‌دن افزون   زمین ایلر تفوق آسمانه بو دونماده

چیقوب ماهیه‌لر سیر ایتمکه بام فلک اوزره   زمینه‌دن کیجه ماه منور اولمش افتاده

سرای پادشاه عالمه آویزه قصدیله   فلک قندیل مهر و ماهی چوقدن ایتمش آماده

باقوب چرخ فلکله زینت باب همایونه   سپهر انجملرین بوزمش طاغتمش طاق میناده

کباب اولسه دل ماهی عجبمی تاب خوفندن   بو شب بحری فشنک باصدردی عکس ماهی دریاده

هنر اظهار ایدوب سحر آفرینان فکر و دقتله   عجب صنعتلر ایجاد ایلمشلر خارق عاده

باقلمه صنعت نادیده‌یه حد و نهایت یوق   قالورمی طاقت سیر و تماشا چشم بیناده

سپهرک انجم کیسو دارنه تقلید ایله بر کس   طاقر قندیله تللر شکل خوب نجم شعراده

شماتت ایتمسون بربد نظر دشمن دیوناکه   شماته تللرین پرده چکرلر چشم حساده

بلند آوازه ایله آفاقه تبشیر سرور ایلر
دکل بیهوده بو صیت وصدا الطبل وسرناده

شفق صانمه کیمنش آل اتکلک جنکی وناهید
او یونلر کوستررد ور فر حکمنجه بالاده

آلوب مهپاره لر وش دستنه جلپاره سن خورشید
صفادن رقص ایدر پیرامن چرخ معلاده

اصولیله دفن ضرب ایلر اما ظاهرا مطرب
اوررر غمیله سله رودی چرخ کینه معتاده

نهاوندو عراق واصفهانده کورمش عشاق
نوا سنجان ناز وشیوه لی بو طرز رعناده

بولندقلرله قانعدر شکردن کام آلوب عالم
همان مور ومکسدر جمع اولان دکان قناده

جهان نور علی نور اولدی شمدی دیده لر روشن
دکلدر یالکز قندیل نوری زیر وبالاده

بو کون بر طالع مولود عالی بخته ناظردر
شرفله برتو اسعادوار چشم ثریاده

ندر کهواره کردونده بو آهسته جنبشلر
مکر کیم زیور مهد شهود اولمش او شهزاده

سپهر سلطنتدن طالع مسعود ایله بویله
جهانه کوکب دری کبی اولدی ضیاداده

تجلی جمال قدرت وانوار سبحانی
عیاندر رویِ بخت پادشاه عالم آراده

شهنشاه معظم مصطفی خان جهانبانک
خدا نسلن بشر فنجش ایلدی تکوین وایجاده

طلوع آفتاب حسننه مشتاق ایدی دنیا
فلک قدن خمیده ایلمشدی بو تمناده

آچلدی کلستان سلطنتده اول کل زیبا
نیجه کللر کبی آچلسون دللر بو اثناده

یکانه درشهوار سعادت پاک کوهردر
نه ممکن بویله قدر وقیمت اولمق دریکتاده

صدفکاری دبر لؤلؤ ایدوب کهواره سن دایه
طوتار اول کوهر تابنده یی آغوش لالاده

نه کوهر در که اولدر زیور سرتاج سلطانی
اولورمی بویله پرتو شبچراغ عالم آراده

سلیم ثالث اماکیم جهانه روح ثانیدر
حیات تازه ویردی مژدهٔ مولودی اجساده

عجب نور بصر در اول جهانک قرة العینی
مصون اولسون همیشه بد نظردن حفظ مولاده

کوروب بر بویله زیبا غنچه لی باغ لطافتده
نوله هر برمژه بر خار اولورسه چشم اعداده

طوتا تمثلر قماش معرفتله سوق حرفانی
هنر اظهار ایدوب اهل معارف عرض کالاده

سلیمان زمانک درکه اجلالنه بنده
کتوردم برقصیده موروش طرز هدایاده

جسارت ایلدم بر بویله دستاویز ناچیزه
همان بریادکار اولسون دیو وصف دو تماده

بلی امثال واقرانم کبی یوق جاه وسامانم
ینه ممتاز اقرانم فنون شعر وانشاده

دعا آوازه سن چرخ تیز شدرو هپ سامعهٔ مدی
ملکلر جمله آمینه مهیا عرش اعلاده

خدا اولاد وانسابیله اول شاه جهانبانی
ایده روتقفزای سلطنت بو تخت علیاده

مرصع ایکی تاریخ مسلم ایلدم انشاد
جواهرلر کبی تابنده بربیت دلاراده

سلیمی مصطفی خانه مبارک تاجدر کویا
نمایان جوهر آسا درج شوکتدن بو شهزاده

بحضرت سلطان مصطفی خان بس از چراغ کردن بخواجکانی در ضمن طلب ثمن
روباه سیاه از رجب پاشا

قلم احیا ایدر بر لحظه ده بیک لفظی جانی
دوانم ظلمتندن نوش ایدنجه اب حیوانی

شکسته بسته بر ناپارهٔ بی دست وپا اما
ینه بردمده سیر ایلر نهاوندو صفاهانی

او شوخ واسطیدر واسطهٔ تعبیر ومعناده
ضمیر مدر اکرچه مهبط الهام ربانی

عجب کنجینهٔ باد آوردر اعجاز در نطقم
طلسم ایله آنک ثعبان خامه م اولدی دربانی

بیان سحر ایدر برمار روتی ایمش کویا
اکاتوا مدر انجق اژدر موسای عمرانی

قیلورموی میان وصفنده تا اول رتبه دقتکم
چالشسه قیل قلمله یازه مز بر حرفنی مانی

بولورهپ یاقه سی آچلمدق نو جامهٔ مضمونی
نوله اهل قلم رشکیله چاک ایتسه کریبانی

عطارد منشیسی چیقدی صاچدی نقدنی پروین
یراعهم عرض ایدنجه کالهٔ زردوز عرفانی

معارف مشق ایدرلر نو نوبر جنس کلکمدن
سپهرک پیر بهرامی ایلر استاد کیوانی

هنر دعوا رنده والقلم دیر ایلسم تحلیف
نه حاجتدر کواهه کیمسه انکار ایده مزانی

شناور لک ایدر دریای کوهر خیز طبعمده
انکچون پر اولوردر دکهرله جیب ودامانی

دوشیم نال اولور عجزمن ییلوب جف القلم اما
یازرکن لوح نظمه وصف سلطان جهانبانی

خدیو مهر طلعت پادشاه آسمان رفعت
که برجسه مباهات اوزره در کتاب دیوانی

شه صاحبقران خاقان دوران مصطفی خان کیم
اودر سیف و قلمله مظهر الطاف سبحانی

ثریا قبضهٔ تیغنده زرین مهره در کویا
مه نو در فلکده کلکنک سیمین قلمدانی

جهانه جویبار معدلتدر آب شمشیری
قلمدر کلشن احسانک سرو خرامانی

ایدوب تبدیل جامه بیم تیغ خونفشانندن
فساد اتاهلنک اولدی لباسی احمر قانی

فتن اربابی کوزلردن نهاندر شمدی کورمش یوق
مکر عاشق کوره رؤیاده چشم شوخ جانانی

اسد بام سماده بیم شمشیریله لرزاندر
نوله جدی فلک بیک جانله اولورسه قربانی

آلوردی انتقام قیسی بکمز زلف لیلادن
حواله ایتسه خاکه نیزهٔ سرتیز دبرانی

صدفلر داغ بردلدر کهر باشی دستندن
بو خجلتدر جکر خون ایلمین لعل بدخشانی

نمایان اولسه کلنار آب کوهر تاب لطفندن
اولور هر دانه‌سی بربیبدل یاقوت رمانی

همانک سایه بخش دایهٔ اقبال اولان بالی
سرای شوکت و اجلالنک جاروب میدانی

قضا اول خسروک محکومی قیلمش ربع مسکونی
نکیننده مربع دفق ایدوب مهر سلیمانی

اودر تنظیم ایدن منظومهٔ آسایش ملکی
اولور شهنامه‌یه بیت القصیده وصف دیوانی

دکلدر توسن کردوددن اصطبلنه لایق
بکمز بشهسوار همتی صحرای امکانی

مکرز منجدر مر تحکیم د دشمندی نعلندن
باصنجه فرق مهره پایین اسب چرخ جولانی

رکاب رخشنه برکره تقلید ایلمش مهتاب
نمایاندر درونده هنوز داغ پشیمانی

خداوندا مراعی اولدیغیچون شرع و قانونه
خدا ایتمش سنی بو دولت و دینک نکهبانی

منور وجهکی هیچ وجهی یوقدر مهره تشبیهک
ادبر نور آتیدر ایلدی آفاقی نورانی

غنوده امن و آسایشله عالم دور عدلکده
صانور شمع شب آرا کورسه آهو چشم شیرانی

کبوتر بازایله بازیچه‌دن هیچ احتراز ایتمز
ایدر کبک دری شاهینه انسانس اخوانی

اراده ایلسک تحویل ماهیت قیلور ماوی
سمندر جوی ماهیلر دردن نار سوزانی

تعلق ایتسه جزئیاته جزئی نسبت حلمک
دیرر هر جزئنه کلیت کبرای برهانی

ارسطو حکمة الاشراق اوقور طبع منیرکدن
قره تخکدن یازرهم بوعلی قانون عرفانی

خم خجلتده قالدی رأیکی کوردکده افلاطون
محصل عقل اول اوله مزادرا کله ثانی

سبکردی طبعکدن صبا شرمنده در اما
ایدرلر زنده زور همتک کوه کرانجانی

ترشح قیلسه کمتر قطرهٔ دریای احسانک
لباب طولدررنه کاسهٔ کردون کردانی

افندم اول عدالت پیشه منکم کرک خویندن
آلورسن بی توقف انتقام کوسفندانی

طوتوب درکاه عدلک حلقه‌سن حلقه بکوشانک
فراموش ایتدیلر نوشین روان معدلترانی

جسارت ایلمدم تقدیمه بنده شرمسارانه
رکاب مستطابه عرضحال نابسامانی

براز بخت سیاهمدن شکایت ایلرم اما
اوزاتم کاکل دلبر کبی حال پریشانی

اولوب بکرنک روباه سیه بردامه دوش اولدم
تحمل بایدش کالای وصلک چیقدی هجرانی

سیه پرچملی دلبرلر کبی اول بوالعجب کورکی
رجب باشا تماشا ایلینجه اولدی شعبانی

اصولیله کجردی یاقه‌دن انجق بونا کامه
حواله ایتدی بر تحویل ایله چاک کریبانی

عجمی بنده بوماه رجبده شکوه ایلرسم
دودستمله طوتوب شاها عنان عدل و احسانی

حیل بابنده کویا کتخدای بابی رو بهدر
رسوم خواب خرکوشی فریب آموز ساسانی

انکده بشقه یوزدن قابی وار در فرو معهوده
قبور یکلیده ایتمز جامهٔ دعوای بطلانی

شکایت بندرای وهبی او شاه معدلتکارک
مراد کجه صدور ایلرموکه امر و فرمانی

قنادیل دعاسن طاق عرشه ایله آویزه
چراغ ایتدی سنی چون لطفنک شمع فروزانی

اوله تا شمع مه فانوس کردوندن ضیا کستر
چراغ مهر ایده تا کیم منور خاور ستانی

چراغ خاور اساشمع بختی ایلسون یارب
صباح حشره دک بونه طباق چرخ نورانی

❀ برای مصلحتی بحضرت سلطان مصطفی خان عرض کرده است ❀

ای شاه جهان حضرت اللهیچون اولسون
پیغمبر ذیشان فلکجاه ایچون اولسون

احرامه کیروب زمرهٔ حجاج کرامک
تعظیمله یوز سوردیکی درکاه ایچون اولسون

پیشانی ارباب تهجدده نمایان
نور اثر آه سحرکاه ایچون اولسون

اخلاص درونیله ایدوب گریه وزاری
حقه متوجه دل آگاه ایچون اولسون

بو وهبی بیچاره نك اول چاره رسانی
ای شاه جهان حضرت الله ایچون اولسون

قصیدهٔ طنانه که در حین عودت از سفارت ایران ببغداد بجای تقریر معروض عتبهٔ علیا شده است

زهی فیض الهی دودمان آل عثمانه
که مظهر ایلمش اول خاندانی عدل واحسانه

خوشا احکام دولتکم نظام ملك وقانونی
موافق شرع فخر المرسلینه نص قرآنه

مدینه مکه وقدس شریف اول ملکه داخلدر
انکچون قبله در درگهلری شاهان دورانه

ستایش کردهٔ نعم الامیر ایتمش قیلوب توفیق
خدا قسطنطنیه فتحنی اول نسل ذیشانه

تواریخ آشنایان اتفاق اوزره ایدر ترجیح
بوشان وشوکتی اسلاف شاهان جهانبانه

فریدون دوندر صد مرتبه اول فر وحشمتدن
تعالی الله ندر بو سلطنت طرز ملوکانه

اولوب نوشین رواندن بیشتر عدلیله عالمگیر
شهان پیش دادی بکزمز اول دادکارانه

اودرگهده سکندر رساکن دراولمغه طالب
نیجه رشك ایتمسون دارا بو دارات وبو عنوانه

طورر صفدر روآصف کبی صد بنده صفدر صف
کلور تیمور مور آسا او درگاه سلیمانه

خصوصا پادشاهان جهان هپ بنده اولمشدر
شهنشاه معظم حضرت عبد الحمید خانه

سپهر اعظم دولت فروغ مطلع شوکت
علو همتی رفعت ویرر خورشید رخشانه

کیانی ماکیان عد ایلیوب سیمرغ اجلالی
همای شوکتی سایه فکندر فرق شاهانه

جدا ایلر سرندن بیم تیغی هوش هوشنگی
عجب زرمی ویرر ضربی دل سخت نریمانه

کچوب سرکشلکندن چارلرجا سارلر ناچار
ایدرلر سرفرو اول تیغ آتشتاب ویرانه

هزاران نادری معدوم ایدر شمشیر خونخواری
گریزان اولسه ده فرضا خراسانه هراسانه

زهی کرار صولتدرکه تاب پنجهٔ قهری
مکر استخوان اردشیره ایردی شیرانه

تهمتن تهمتن اقرار ایدر لاف شجاعتده
کورنسه رسم رستم اوزره پرخاش دلیرانه

مهند

مهند سیف جوهرداری کتسه صورتا هنده
هیولاده دوشر جان خوفی کیکاوس وخاقانه

سپهر مهربانیدر که کاسه لیس احسانی
اتار زر کاسهٔ مهری فراز طاق نسیانه

چراغ خاوری چوقدن ایدردی روزکار اطفا
اگر فانوس چرخی آلمسیدی زیر دامانه

مزاج ناره تأثیر ایلسه خاصیت لطفی
چکر آغوشه شمعی لیك یانمز بال پروانه

حیات دشمنه سیلاب زهرآلود اولور اما
اگر بر قطره زهر قهری دوشسه ماء حیوانه

زمانده سر موحدی یوقدر کیمسه نك جوره
سر گیسوی دلبرده مگر بر تل قره شانه

عجم برکوسفند آلمق نه قابلدر رعایادن
نگهبانلق ایدر شیر اجم شمدی غزالانه

کمال رشدی هارون الرشیدی ایلیوب حیران
قالور بهلول وش سر ایتسه بو ترتیب دیوانه

منوچهرك صولار گل چهره‌سی بیم ستیزندن
نه دم افراسیاب آسا گیررسه رزمه مردانه

همان سرسام وبی سامان اولوب کاری اوله زاری
رسوم کارزارین سام کورسیدی مهیبانه

شهنشاها سن اول سلطان عالم سنکه فرمانك
رواندر ماوراء النهردن ایران وتورانه

سن اول فرخ رخ ویکتا سوار اسب دولتسن
پیاده لشکرك مات ایلمش صد شاه فرزانه

هلاکولر هلاك جنك جنکیزی ستیزکدر
بیلورلر قهرمانلر بیم قهرك کار ایدر جانه

شکست ایلر سر فغفوری برکاسه کبی ضربك
هجوم لشکر خشمنك قیلور ایرانی ویرانه

نیجه ضحاکی دلشاد ایلمش یکخندهٔ لطفك
بو وجهیله سنی تشبیه ایدرلر ورد خندانه

دل جم لشکرك جم غفیرندن شکست اولمش
قروب پیمانه‌سن کلمش قپوکده عهد وپیمانه

زناد فتنه وبد زند کانیسن ایدوب اطفا
اتارسن گوشهٔ قهرکده زندی زنده زندانه

ازلدن صدمهٔ شمشیر خون افشان اجدادك
قزلباشك سربی دولتی غرق ایلمش قانه

قولکده خاکپا یکله واروب ملك صفاهانه
انی بن سرمه ایتدم چشم فرمانران ایرانه

ازلدن گرم وسرد روزگاره اعتیادم وار
نه باقدم گرمی صیفه نه سردی زمستانه

ره یکساله‌یه مانند هدهد ایلدم پرواز
سلیمان زمانك نامه سیله نامدارانه

کچوب لاهور وماهوری عجمده سیر ایلدم وصفك
نهاوندده عراق واصفهانده نغمه سنجانه

دیهی

صدفلز کوشنی تشنیف ایله کوهرفشان اولدم / کف دریا شکنک وصفیله کتدم سوی عمانه
خراسان اهلنه اشراب ایدرکن آب شمشیرک / سراغازا ایتدیلر افغانیان فریاد و افغانه
مبارک نامهٔ نامی ایله شیرازه عزم ایتدم / عجب شیرازه بنداولدم اوراق پریشانه
نمایان ایدی اطوارمده شان وشوکت دولت / مثول بی محابا ایلدم نزدکریمخانه
خراسانی سرمده فروهٔ سمور دوشمده / یدمده سربرابرنامهٔ مرغوب شاهانه
ایدوب تفخیمله تلثیم الملیه ایلدم تسلیم / کمال احترام ویردی حیرت اهل دیوانه
قیاما الدی تعظیمیله اوپدی قویدی باش اوزره / همای عزت ورفعت سرنده ایلدی لانه
کلاه افتخاری همسرتاج سپهر اولدی / که سنسن پادشاه هم تاج بخشا تاجدارانه
اشارت ایتدی اوچ دفعه قعوده پیشگاهنده / اوتوردم بنده شان دولتم اوزره دورانه
سراسر اولدی ارکان عجم دبسته وحیران / باقوب که زینت دستاره که اسلوب ارکانه
زبان فارسی برله ایدنجه پرسش حالی / جوابنده توقف ایتمدم اصلا حکیمانه
کمال سطوتنک اظهار ایدوب حال ومقالمله / تزلزل ایلدم القا قلوب اهل عدوانه
نه سویلرسم بکا برهان قاطع اولدی شمشیرک / نیجه سرکشلک ایتسون مدعیلر اویله برهانه
عباددرکهمک فخرایتسه لایق ابن عباده / که ادنی بنده نک سامانی غالب آل سامانه
ایکی کمترنوکرظن ایلدم شکل عجم اوزره / باقنجه اعتماد الدوله ایله خان خانانه
وزیر اعظمک تمثیل اولنماز انلره حاشا / مشابهمی اولور هیچ ذره‌لر مهر درخشانه
ملکشاهک نظام الملکنه رجحانی ظاهردر / سنی حق مالک ایتمش اویله بردستور ذیشانه
جناب شیخ الاسلامک یانندهملاباشیسی / همان برقطره در رفعت ایله دریای عمانه
رجال دولتک ممتاز دربالجمله انلردن / رسوم سلطنت خصیصه درچون آل عثمانه
خراسانی بسربرهنه ناچیز درکاهک / تنزل ایلمز اقلیم سربست خراسانه
موکل ایلسک بربنده کی شمشیرقهرکله / مشابه ایلر آذربایجانی جسم بیجانه
دونرتب لرزه بیم ودهشتندن اهل تبریزه / براقسنک کرمی خشمکدن آتش همت کرمانه
خداوندا اسنک فسحت سرای ملکه نسبت / همان مازندران زندان درکاشان کاشانه

ستا

ستانبول جمله عالمدن عبارت بشقه عالمدر / عجم نصف جهان تعبیر ایدرکرچه صفاهانه
دردون خاص باغچه کده اولان بستانیان آلماز / ویررسه چارباغک چارکل برکهنه فنجانه
نشیمنگاه تالارطویله جای کمتردر / دراصطبل خاصکده اولان خدام ودربانه
بشکطاشنک اولورسه منعکس تصویردلجویی / اولورسنک خجالتله شکسته آینه خانه
سرای چل ستونی چله کهدر آکه نسبتله / هله هشت بهشت اولماز بدل اول باغ رضوانه
خجالتله عجمی طاق کسری منکسر اولسه / که قیصر پاسبان اولمز او دوالاقصر دیوانه
بوکاغدخانهٔ آبادی تقلید ایلمش کویا / سرزاینده رود اوزره او سعد آباد ویرانه
تماشا ایلدم نوباغ دنوتالارشیرازی / اوکلخنده نه ممکن اوله آب وتاب گلخانه
اوکلکشت مصلا ایله باغ دلکشاسنده / گشایش کلمدی بوغنچهٔ طبع پریشانه
لب دریاده ساحلخانه‌لر آسا صفا دیرمز / کنار آب رکنی مشرب پاکیزه طبعانه
بزم استانبولک بستانلرندن برک ادناسن / دکنشم مرقد سعدیده کی اعلا گلستانه
مقامنده تفال ایلدم دیوان حافظده / ظهور ایتدی نشاط افزا ایکی بیت مستانه
عجم اوغلانی میدانندهکی بازیچهٔ طفلان / هرجحدرهله بازیکران کوی دچوکانه
تماشا ایتدر نیجه فیللی اصحاب فیل آسا / همان الفیل ماالفیل دیوب کجدم ظریفانه
دیدم هم خوک طینتدر او وجیله دکل میمون / برزم دولتده رغبت وار در انجق اسب وارسلانه
معاذالله ندر بغض واهانت بعض اصحابه / ندراول رافضیلرده نیجه سب سفیهانه
بحمدالله شریعت اوزره ملک سلطنت سنده / که ذاتک مقتدا اولمش سراپا اهل ایمانه
ودادنابجادن شاهسونلرنادم اولمازمی / باقوب سن کبی محبوب قلوب مسلمانانه
جهان دلسیر انواع نعمد رفیض لطفکدن / قیاس اولماز بلاددن خوانچه‌لر بوخوان احسانه
قوری عنواندر واد یلری آب مروت یوق / همان جای کوسترلر تشنه‌لب کلدکجه مهمانه
بوغلمش دود تنباکویه کوردم برالای منحوس / باشنده یانسه آتش دم جکرشو قیله قلیانه
کریم الشان سلطان جهانسن فخر ایدوب بنده / تنزل ایتمدم انعام ناچیز کریمخانه
نیجه فخر ومباهات ایتمیم شوکتلو خنکارم / بلی مور ضعیفم انتسابم وار سلیمانه

تفوق ایلدم هر فنده فرزندان رندانه
افندم دولتکده فایقم امثال واقرانه

مرجحدر سخن سنجان دهره طبعم البتّه
بنم ممدوحمک رجحانی واردر پادشاهانه

بوکونه ایلمزدم وصفنی خنکارمک اما
سفر ضعف وفتور ایراث ایدرمش طبع انسانه

دم عیسی کبی اظهار اعجاز ایلدی نطقم
حیات تازه ویردم قالب معنای بیجانه

هزاران سحری ابطال ایلدم معجز بیانمله
الملده خامه بکزر اژدر موسای عمرانه

نه اژدر کیم جهانده زهره لر چاک ایلمش زهری
او ساحرلر نیجه طاقت کتورسون بویله ثعبانه

عبور ایتدکده بابلدن بولوب هاروت وماروتی
فسونمله بن چاهه قاچردم شرمسارانه

اکر انصاف اولنه صافدر وصافدن ذهنم
بو حسن طبعله فخر ایلرم حسان وسحبانه

حریری خیالم بو مرز کشتارادالرله
نه اورنکلر چیقارمش کالهٔ زردوز عرفانه

ابوطیب کلوب بزممده تطییب دماغ ایلر
بخور افروز اولورسم مجمر طبعمله دورانه

عجمی اقتباس نور ایدرسه انوری بندن
فروغ مهر اندیشم ضیا بخش اولدی اکوانه

خطادر فکرمه نسبت ایله اندیشهٔ صائب
خجالت بخش اولور نظمم نظامی سخندانه

دکلدر عاریت طبعمده وهبی الهیدر
بو فیضا فیض نظم پاک گفتار بلیغانه

اکر باقی اولوب نفعی کوریدی تابش نظمم
اتاردی شرمله فخریه سن هب نار سوزانه

قدیمی اشتهارمدن زیاده شهرتم شمدی
یتشدی هندوسندده خطهٔ ایران وتورانه

طنین انداز آفاق اولدی بویله صیت عرفانم
سزادر نام مرغوب قصیده‌م اولسه طنانه

شهنشاه جهانک دولتنده بویله بی پروا
معارفله مباهات ایلدم خیلی ادیبانه

جلادت کلدی طبعه شوق وصف پادشاهیدن
نشاط آور مسلم بر غزل یازدم لوندانه

نوله شیرازی دیرسم بن او خال عنبر افشانه
بولنماز هندوکشمیرده ختنده بویله بر دانه

هدنده کورمدم دردانه دندانک کبی لؤلؤ
لب لعلک نظیرین بولمدم کندم بدخشانه

بو حسن وجذبه لر افتاده ایلر ماه کنعانی
عجبمی ماه نخشب دوشسه اول چاه زنخدانه

مصادف اولمدم فرخار وچین وسند وکابلده
سیه خال وسیه مو بویله بر کاکل پریشانه

قزل المایی سیب غبغبه بخش ایلدم اما
نه چاره پورتقال اولمز بدل نارنج پستانه

شکر گفتاری قندلب شیرینکه وهبی
سمرقند ایله ملک قندهاری ویردی شکرانه

یترسود اکر هند وعجم وش عرض کالالر
بو بازار معارفده باقلمز خود فروشانه

دوام پادشاه دین ایچون حقه مناجات ایت
یوزک سوردکجه برج اولیاده خاک نعمانه

جهات سته ده تا چار یارک حسن اذکاری
اولورسه ساری موالید ثلاث وچار ارکانه

سراسر دشمنک مقهور ایدوب شمشیر قهریله
خدا عمر ابد ویرسون شهنشاه جهانبانه

❀ در تقریرش نوشته بود ❀

دلبسته اولان لطف خداوند کریمه
ربط امل ایتمز کرم زند کریمه

قصیدهٔ طیاره در ترتیب جزای شاهینکرای بدرای باارادهٔ همایون ازردوس نوشته

مؤید ایلمشدر تا ازلدن حضرت باری
معلا دولت عثمانیان معدلتکاری

نه دولتکم ولی نعمت عظمای عالمدر
کیم ایلرسه خیانت در قفاده سیف قهاری

ایدر فرعون وش اعداسنی غرق یم خسران
بو ملکک حفظی ایچون جادهٔ الله بویله در جاری

بو دولت کیبی منصور اللوا بر سلطنت یوقدر
تتبع ایلدم هر برلسانده نیجه اسفاری

ایدر صاحب شریعت دائما احکامنی تأیید
جهانده پیشوا ایتدکلری ایچون شرع مختاری

او شاهان عظامک جمله سی اعدایه غالبدر
که قیلمش هر برین حق مظهر اسرار جباری

خصوصا جمله دن ممتاز قیلمش فیض ربانی
جناب حضرت عبد الحمید خان جهانداری

خداوند معظم شاه فاروقی شیمدر کیم
ید قهرنده واردر قوت بازوی کراری

شهنشاه ملک منظر خدیو قهرمان پیکر
هلاک ایتمش هلاکوخانی بیم جنک دیکاری

ثریا منزلت خورشید طلعت ماه صورتدر
سزا بهرام چرخ اولسه رکابنده سلحداری

رسوم سلطنت خصیصهٔ ذات همایونی
ملوکانه عطاسی هر اداسی جمله خنکاری

موفق ایلمش بر صدر عالیقدره کیم مولا   مرجحدر نظام الملکه حسن رأی واطواری
سلیمان زماندر کیم قرین آصف اولمشدر   سکندردر که خضری رهنما قیلمش اکابری
او قطب سلطنت حکم ایلسه ادوار گردونه   ایدر گردونه سیر و تماشا چرخ سیاری
سمندر گبی ماهیلر ایدردی آتشی مسکن   مثال آب تلطیف ایلسه ماهیت ناری
جهانده پادزهر لطفی داروی حیات اما   دل اعدایه تأثیر ایلسه زهری اولور ماری
لوندانک اوجاغن بر نفسده ایلدی برباد   سوندردی کرامتله شرار نار اشراری
ظهور نصرت یزدان ایله محو و هلاک ایتدی   نیجه طاهر عمر گبی نصیری مردم داری
پرستو بچه‌لر مار سیهدن احتراز ایتمز   جهانده عدلی منع ایتمش رسوم جور و آزاری
همای بیهمال همتی زیر جناحنده   ایدر آسوده‌ء ظل حمایت جمله اقطاری
دیلرسه مطبخ قوشخانه سندن بذل نعمتله   ایدر دلسیر انواع نعم شاهان امصاری
اگر سیمرغ عدلی آلمیدی زیر شهباله   شکست ایلردی دوران بیضه‌ء چرخ دواری
عقاب پنجهٔ شهباز قهری اضطرابندن   فلک اوجنده نسر طائره دهشت اولور طاری
خصال جعفر طیاری وار عنقای ذاتنده   چیقارمش آشیانندن نیجه عیار و طیاری
عدوی تیره روی بر اوچار قوش اولسه ده فرضا   اولور چنگال باز قهرنک البت گرفتاری
هوادن ایندرر و باز جمله شهبال کرامتله   قفس بند ایلدی شاهینکرای نابهمواری
توپن دوزمک هواسنده گزرکن دوش اولوب دامه   شکست اولدی پر و بالی قرلدی چنک و منقاری
زوال سلطنتدن قوش سودیله سلنوب آخر   قزایچدکده اظهار ایلدی کفرانه انکاری
نعم پرورده‌سی دیو سویلردی بی پروا   برایکی کون ییوب ایچمکله خوک و خمر کفاری
کیوب قوزغون سیاهی جامه‌لر راهب گبی صایمش   تشبث ایده جک اسبابدر اثواب فجاری
نقابیله عیوبن ستره سعی ایلردم اما کیم   یوزندن پرده صیرلدی بیانه چیقدی اسراری
ردوسده باغی مسکن ایلمشدی باغی خاین   کتوردم قلعه بند ایتدم اوچاقر گوزلو مکاری
کیانی عدا ایدرکن کندوسن بر ماکیان اولدی   کلنجه گوشنه بانک خروس صبح بیداری
فرانسز قونسولوسی دارمدارین پناه ایتدی   جهانی باشنه تنک ایلینجه خوف بر داری

صو

صوبندی جامه‌ء ترسایه گیردی گیدی ترس اثواب   ازلدن خلقتی بویله لباس عاردن عاری
دخیل اولماغی معتاد ایلمشدی دشمن دینه   خیانت ایله مدخول اولمه‌سندن کار و کرداری
کتوردی شهین شان خاندان آل جنکیزه   قبول ایتمز اساطین سلاطین اول تبهکاری
هزاران منطق الطیر اوقودم چقمم دیدی آخر   قنات صالدی گورنجه ضرب طوپ هفت قنطاری
صاوردی کندوی شاهین گنجشک اولدی خوفندن   گورنجه قاره قوشلر گبی صیادان خونخواری
امان حفظ جناح مرحمت ایلمک دیوب اولدم   غراب روسیاه آسا ایدردی ناله و زاری
اگرچه دین بیلوب ذاتی آلیوب سرکشلک ایتمیسیدی   چکوب غداره‌می صدپاره ایلردم او غداری
کریم خان گبی بر فرزانه واری شاهی مات ایتدم   سوروب میدان فرزندیده برقاچ اسب رهواری
دیدم اویله جلالی سیرته کندولسانیجه   توای نو دولت خودرو شه مادا چه پنداری
کلاغ و زاغ صاندم آکه نسبت او غلیوازی   قنادین قیردیغن بولدم بلندی خدومشواری
درون قلعه‌یه ادخال ایدنجه چیقدیغی یردن   نزاکتله قوناق ویردم حصار حبس دزداری
اگرچه مرغ زیرک ظن ایدردی کندوسن اما   تحمل ایلسون طوتدم دوزاغیله او فراری
دونیم ایلردی اول اره ایله اهل اسلامی   عروقنده نمایان اولدی شمدی نبض منشاری
قریم خلقی ایدر اول دوزخی ایله تطیر کیم   کف کفاره ویردی اویله ملک جنت آثاری
او طاوس العجمی طارمشتومدر بیلدم   اوچنجه مرغ جانی ذوق و شادیدن طوتدی اقطاری
فلکلردن ملکلرده آنی رجم ایلیوب گویا   ابابیل فلاکت باشنه یاغدردی احجاری
فساد ایله چلار چاریار صاوورکن ساحه‌ء ملکی   چاپول ویردی دیار عمرنه بخت نگونساری
صبا رفتار دیرلردی ازلدن قوم تاتاره   دبور ایتدی بونک رفتارنی آثار ادباری
بشارتگونه کاغدلر اوچوردم درکه‌ء عدله   کبوترله اطاره ایتدم اخباره بو اخباری

شهنشاها کرامت دستگاها آسمان جاها
سکا عون خدا آسان ایدر هر کار دشواری

تفال ایلدم غالب اولورسن جمله اعدایه   غزای اکبر ایتدک قتل ایدوب اول نابهنجاری
مغولستانه کتسه دشت قبچاغه فرار ایتسه   ینه احضار ایدردک کوندروب برایکی تاتاری

سن اول خورشید رفعت سنکه اوج اعتبار کرده / اوکونه خاکسارک قدری یوقدر ذره مقداری
نیجه تاب آور اولسون ضربکه برادیله طاغی کیم / دونیم ایتمش جهانده بیم تیغک نیجه کهساری
خس وخاشاکدن کلزار اجلالک مبرادر / چیقردک باغ وراغ شوکتندن خار دیواری
ملوک چار اطراف ایلیوب درکاهکه رومال / جناب حق سکا فرمانبر ایلر چار چاساری
هزاران قلعه نک قفلن آچرسن دست نصرتله / کلور درکاهکه تا باب الابوابک اناختاری
نه قوشلر قوندرردم کلنهال وصفکه اما / فلک آوارهٔ غم ایلدی مرغان افکاری
نیجه تأسیس ابیات ایلسون معمار اندیشهم / ایدر کردون دون هردم مجازات سنماری
قضا حکمنجه قهر دهر ایلدی طی السجل آسا / بلی طی ایلمشدم چوق زمان طومار اشعاری
امید نیل احسانک کتوردی شوقه خنکارم / ینه پیرانه سر الدم اله دیوان وطوماری
تصنع ایتمیوب انجق وقایعنامه طرزنده / کتوردم سلک املایه بو نو نظم کهرباری
سزادر وصف شاهیده بو نظمه دینسه طیاره / که بویله قوش دلنجه ایلدم تعبیر وتذکاری
فتیل شمع بختم کرچه ایتدی روزکار اطفا / چراغ ایت پادشاهم برنفسله بو امکداری
هنرمندان عالم شش جهتده افتخار ایتسون / افندم سنده دن منصبله شاد ایله بو ناچاری
بیلورلر لوح سینهم تخته مشق معارفدر / اکر سر لوحه اولسم کیمسه ایتمز طعن وانکاری

بوکرمیستله سنبللی صوینده برغزل یازدم / کوروب خوی کرده رخلرده تر اولمش زلف دلداری

ینه صید ایلدم برعشوه باز کبک رفتاری / عجایبدن شکار آلدم دیسم شایسته درباری
تماشایه چیقر قمری سر سرو چمان اوزره / تذرو خوشخرامم کاهی کشت ایتسه چمنزاری
مسلم طورنه تللی اسیری بر بوره بحقدر کیم / اوچوردم مرغ عقلم چاره یوق اولدم هواداری
عجب آیینهٔ دورانده کورمش وارمیدر بلبلم / شکر لبلرله بویله طوطی شیرین کفتاری
صبا ایله وزان ایتدم سبایه هدهد شوقی / کتورسیدی دله باری پیام وصلت یاری
اوسوکلدن کیبی شوخک جنبشندن بیقرار اولمش / مکر بیهوده بیهوده صانرردم ناله وزاری
نسیم لطف شاهیدن آچلدی غنچهٔ کامم / جکردم بلبل آسا کرچه چوقدن محنت خاری

دعای دولت واجلالنه حصر ایتدم ای وهبی / مثال مرغ حق کوصبح وشام اورادو اذکاری

مؤید شان وشوکت ایله اقبال وسعادتله / خدا تختنده دائم ایلسون شاه جهانداری
معلا بختنک خورشید وماه عالم آرا وش / جهانی روز وشب تابنده قیلسون فیض انواری
اوخاقان معظم سربسر دنیایی فتح ایتسون / سر اعداسی اولسون طعمهٔ شمشیر خونخواری
مظفر ایلسون صدر معلا قدرنی مولا / همیشه جند امداد الهی اولسون انصاری

همان تاره کخلر یازسون بو کمتر عبد درکاهی / فتوحاتنک پیاپی منجلی اولدقچه آثاری

❀ در صحرای ادرنه برای وصف اردوی همایون نوشته ❀

فیاض ازل یاور اردوی همایون / سنجاغ نبی مفخر اردوی همایون
زر شمسه سیدر شمسه مرجع اولوانک / اولمقده ضیا کستر اردوی همایون
اسکندر دوراندر انک سابق جیشی / خضر اولسه سزا رهبر اردوی همایون
قیلدی او سلیمان زمان صاحب مهرین / سردار کزین سرور اردوی همایون
اول آصف حاتم شیمک عاطفتندن / دلسیر نعم لشکر اردوی همایون
دست کرمی راتبه بخشای عساکر / توغ وعلمی زیور اردوی همایون
ذات هممی اراسی همی مه کنعان / پرتوله مه انور اردوی همایون
رو ینده جلی لمعهٔ انوار فتوحات / منصور در اول داور اردوی همایون
المنة لله که نظام اوزره مرتب / تدبیر ایله سرتاسر اردوی همایون
آمادهٔ حمله رمهٔ دشمن دینه / مردان غضنفر فر اردوی همایون
آثار شئامت کوریر سمت عدوده / مسعود نما اختر اردوی همایون
بو وهبی کمترده غزات ایله برابر / مشغول دعا چاکر اردوی همایون

هر حالده غالب اوله اعدای لئامه / سرداری ایله عسکر اردوی همایون

❀ در صحرای صوفیه برای تشریف غزات نوشته بود ❀

امان یارب دیوب چیقدق غزایه یکدر الله یک — توکل ایلدک عون خدایه یکدر الله یک
جناب حق بزه امداد ایدرکیم التجا ایتدک — لواء النصر فخر الانبیایه یکدر الله یک
تفأل ایلدم انا فتحنا چیقدی مصحفدن — یقینم وار بو فال دلکشایه یکدر الله یک
مثال آیت سیف اهل اسلامک سر تیغی — ایزر فرق عدوی بدلقایه یکدر الله یک
آقن ایلر غزات امواج دریا کبی هر سودن — مجارستان کافر ماجرایه یکدر الله یک
فلکلرده ملکلرده بزمله صبحه دک نالان — چیقار کلبانکمز هر شب سمایه یکدر الله یک

قبول ایلر مناجات غزاتی قاضی الحاجات
همان سن بشله ای وهبی دعایه یکدر الله یک

❀ دیکر در صحرای نیش نوشته بود ❀

الله الله دیوب ایتدک سفر الله یکدر — بولورز دشمن دینه ظفر الله یکدر
عزم ایدوب زیر لواسنده رسول اللهک — علم افراز اولورز بی خطر الله یکدر
بویله چرخ فلکه قارشو چکوب کلبانکی — دیه لم شوقله شام و سحر الله یکدر
سیب غبغبلوسن المالی دیو غازیلر — قزل المایه قدر عزم ایدر الله یکدر
الامان دیر الامان دشمنی ان شاء الله — آلورز ملکنی سرتا بسر الله یکدر
محنه حربه سنه حربی ابد کردارک — حفظ باری اولور البت سپر الله یکدر

وهبیا بنده ظفرنامه یازوب در کهنه
شاه اسلامه کیدر مژده لر الله یکدر

تقریر منظومه که در عودت از حکومت اردوی همایون با امر سؤال نوشته بود

بحمد الله مبارکدر سفر شوکتلو خنکارم — نمایان اولدی آثار ظفر شوکتلو خنکارم
ظهور معجزاتیله علمدر فتح و نصرتده — لوای حضرت خیر البشر شوکتلو خنکارم
آنک زرشمسه سی شمسه مرجع مهر خاوردر — ایدر آفاقه نشر نور دفر شوکتلو خنکارم
سن اسکندرسن اردوی همایونه جناب حق — سراغ خضری قیلدی راهبر شوکتلو خنکارم

بحق

بحق آیت سیف اهل عدو انک بو دملرده — ایزر باشینه شمشیر و تبر شوکتلو خنکارم
کزند ایرمز محنتدن حربه سندن حربی شومنک — اولور حفظ خدا البت سپر شوکتلو خنکارم
کزیده لشکرکده اویله سردن کچدیلر وار کیم — فدا ایلر یولکده جان و سر شوکتلو خنکارم
کمانکش پهلوانلر ناوک انداز اولدیغی دمده — دل سخت عدویه طاش دکر شوکتلو خنکارم
سنان جانستانی نیزه داران دلیرانک — ایدر فولاد جوشندن کذر شوکتلو خنکارم
اوجاغن سوندروب اعدای دینک آب شمشیرک — ویرر سیلابه ملکن سربسر شوکتلو خنکارم
سواری و پیاده عسکرک بیحد و پایاندر — عدویی صالمز اول پرزورلر شوکتلو خنکارم
ملوکه ملتجا ایتمش خدا ذات همایونک — ویررسن شهلره تاج و کمر شوکتلو خنکارم
سن اول شاهنشه روم و عرب صاحب قرانسنکم — عجم شاهی قپوکده بر نوکر شوکتلو خنکارم
جهان آباد تختنده امین اولمازدی رای هند — مقدم ویرمسیدک رای اکر شوکتلو خنکارم
صدامی چیقمدی فغفور چینک چوق زمانلردر — شکسته ایلمش ضربک مکر شوکتلو خنکارم
قرال بدفعال نمچه نک جانن یاقوب قهرک — دل پرسوزینه دوشمش شرر شوکتلو خنکارم
آنی سر عجیلر تعقیب ایدوب قاچمغه یول ویرمز — دیمزمی اول زمان این المفر شوکتلو خنکارم
زن مکارهٔ مسقو طیانمز بویله مردانه — صالارلرکن ایدوب هر بر نفر شوکتلو خنکارم
ایدوب یوزاقلغی بحر سیه سوینده غازیلر — اولور حکمکده جمله بحر و بر شوکتلو خنکارم
الامان دشمنی شیمدی عجمی الامان دیرسه — دوشوب جان خوفنه ایلر حذر شوکتلو خنکارم
اسیرک سیب غبغبلولرین المایه شوقندن — قزل المایه دک جنکک کیدر شوکتلو خنکارم
عدو زیر زمینه کردی زیرا جند اسلامه — زمین صحرا سیدر یر یر مقر شوکتلو خنکارم
رجال غیبدن نیجه دیمش واردر دو مشواری — بو کونلرده وزیرک فتح ایدر شوکتلو خنکارم
درادینه واردین غیرتیله عسکر اسلام — کلور درکاهکه بویله خبر شوکتلو خنکارم
هزاران مژدهٔ فتح و ظفر تعقیب ایدر کویا — قولک اوجه کلدم مژده بر شوکتلو خنکارم
غزاتک بوسنه حدودنده اولان جنکن — عدولر نیجه یللر یاد ایدر شوکتلو خنکارم
صفالر ایله تختکده کورندی صورت نصرت — کیدر آیینهٔ دلدن کدر شوکتلو خنکارم

همان انطاق حقدر کیم ظفرنامه مالنده — سنوح ایتدم بو نظم مختصر شوکتلو خنکارم
نکاه التفاتتک بنده که عین عنایتدر — دکلدم لایق حسن نظر شوکتلو خنکارم
زمان دولتکده شیخ الاسلام همکار کی — بو ناچاره ایرشدی چاره‌کر شوکتلو خنکارم
قضایه اوغرامشکن از قضا توجیه اولده — یکی منصبله قیلدی کامور شوکتلو خنکارم
دعای دولتکدر مقصدی دهبی ناچیز کی — دکلدر وقت اظهار هنر شوکتلو خنکارم

ظلام دهری آچسون مهر آفتاب شمشیرک
بودر اورادمز شام و سحر شوکتلو خنکارم

❀ تاریخی که برای گرفتن مهادیه بوغازی بامر اراده نوشته بود ❀

حضرت پادشه جم حشم دورانک — خشمنه مظهر اولوب بولدی بلاسن نمچه
نقض عهد ایتمه دکل جزیه‌یی ایلردی قبول — اول شهنک بیلمه بو صولتله غزاسن نمچه
آستاننده سرایدار اغه‌ده راضی ایدی — جرمنی عفو ایله جلب ایتسه رضاسن نمچه
کلاه کله شکن ضربی ایله سرگردان — شمدی طاشدن طاشه اورمازمی قفاسن نمچه
ارادی بولدی قضایی نوله محکوم اولسه — حکم شاهی‌یه ویروب جمله قضاسن نمچه
عید اضحاده کلان مژده بودر دولتله کیم — جزیه نامیله ویررقانی بهاسن نمچه
بزکیوب جامهٔ نو عیدده بالا ایتدک — یأس ایله کیدی بودم یأس لباسن نمچه
تملندن بوزیلوب ملکی خرابات اولدی — دولتک ضربنه اوغراتدی اساسن نمچه
ییقیلوب کندی غزانک یورش خوفندن — کوره‌جک قلعه سنک قلع بناسن نمچه
ویره‌سن طوتمیه‌لر دیهمی ایله قیلدی فرار — آردنه باقمدی فهم ایتدی وراسن نمچه
می نخوتله طولو شیشه‌یه دونمشدی همان — تپه‌سی کلدی یره آتدی تپاسن نمچه
اهلولر اولسه علیهنده سزا زجر اله — اختلاس ایتمشیدی بعض قراسن نمچه
طیانوب قوتنه ویرمیجک جنکه جواز — پاپانک باشنه چالمشدی عصاسن نمچه
شمدی ناچار ندامتله کناهن سویلر — رومایه مشنده بولوب ریم پاپاسن نمچه
ویردی سرحدلرینی حدینی بیلدی شمدی — طغره لنمشدی دکشمشدی اداسن نمچه

زن مسقوله براش یاپدی صاوردی نامرد — کوردی جنک ارلرینی بلدی خطاسن نمچه
اوغرادی رنکه بویارلردن اوتانمزمی عجب — نیچه صاقلر یوزینک قاره بویاسن نمچه
بنده آزاده دلم دیرمی جهانده عجبا — قید و بندیله کورر کن اسراسن نمچه
آتش قهریله صولدی قوریه قالدی نمی — باغ عیشک بوله‌مز اسکی نماسن نمچه
محن آتسون صویونوب جامهٔ بخکاریسن — غیری چکسون باشنه کهنه پلاسن نمچه
چنقراقلر له طوناتسون چیقروب شاپقه‌سنی — خجلتندن چاله‌مز چونکه دراسن نمچه
رنج افرنج کبی زخمنه یوقدر چاره — دردینک بولمدی بر درلو دواسن نمچه
بوغازی کیردی ایله چاک کریبان ایلر — حاصلی قورتاره‌مز غیری بقاسن نمچه
ایکی مصرعده دو تاریخ مجوهر یازدم — دهبیا بولدیغی دملرده جزاسن نمچه

بقاسن الدی هجومیله بوغازی عسکر
بوغازین ویردی الهکسدی صداسن نمچه

❀ تاریخ برای شکستن طابور کبیر نمچه نوشته ❀

شهنشاه مظفر حضرت عبدالحمید خانک — جهانی فتح ایدر بویله کیدرسه جند منصوری
مغازی پیشه عدل اندیشه خاقان معظم کیم — خلوصیله ایدر رام جهاده جهد موفوری
شه بهرام صولت شهسوار عرصهٔ همت — بکمز ابلق کردونی برادنی سلحشوری
غزای بدری کوستردی فلکده خصمه شبخونی — ایدنجه غرهٔ شمشیری تلمیح آیت نوری
خطیب منبر عرشه اوقتسون نامنی غازی — بلنسون اول امام مسلمینک سعی مشکوری
اوقوتسون داستان قهرمان ورستمی عالم — یازوب شهنامه‌یه شمدنکر بو جنک مشهوری
صدای طبل و سرنای مسرت طوتدی آفاقی — هلاک اولدی عدو کویا ایشتدی نفخهٔ صوری
خزانه اوخراب اوب ماتمله صولدی چهرهٔ دشمن — آچلدی کلشن اقبال شاهیده کل سوری
عجب امن و اماندر خطهٔ ملک همایونی — عدالت امرنه ربط ایلمش بالجمله مأموری
توحش ایتمیوب آهو بره شیرین امر شیر کی — که عدلی ساحهٔ عالمده محو ایتدی شر و شوری
زمان دولتنده بینوالر کوشمال اولماز — اصولیله بوره مطرب مکر کیم کوش طنبوری

شهنشاها غزا مبرور وسال نو مبارکباد
نوید فتح ونصرتله همان نشر ایله منشوری

هیله شاد ایلدک ارواحنی اجدادمغفورک ابو الفتحک نمایان اولدی سنده راز مستوری
جهان زیر نکین دولتکدر صاحب مهرک سزادر عسکر منصورکه بذل ایتسه ممهوری
موفق ایلمش مولاسنی اول صدر ذیشانه امور دین ودولتده عیاندر بذل مقدوری
سلیمان زمانسن شهه سز الهام باریده سپهسالار قیلمق اویله آصف کیبی دستوری
عدونک ایلدی بلقیس ملکن حکمکه تسلیم دکلمی لایق تحسین افندم سعی مبروری
سن اولصاحبقران سنکم هراس ضرب دستکدن دل کسراده ظاهردر هنوز آثار مکسوری
قرال بدفعال نیجه حدین بیلدی عهدکده قاچردک قهرله صحرای هیهاته اومقهوری
بتی صندی بوزلدی عرضی اول خودبین بی دینک ذلیل ایتدی جناب رب معبود اویله مغروری
چراغ بختی سوندی صرصر قهرکله بردمده اگرچه شوقله کافر یاقردی شمع کافوری
جهانی کورمدی دود کبود طوب شاهیدن اولوب کوندز کوزیله مبتلای درد شبکوری
دل مجروحنی پرشرحه قیلدی ضرب شمشیرک مثال رنج افرنجی اولکمز زخم ناسوری
قاچوب جان خوفی ایله صاقلنور کن پردهٔ شبده شعاع تیغک ایتدی روز روشن شام دیجوری

قراللق اد عاسندن کچوب بدنام دهر اولسون
دکشسون برمز خرف اسمه لفظ ایمپراطوری

❀ این چارابیاتش بالغت فرنکی آمیخته بود ❀

زن مکارهٔ مسقو دیسون قومسته وستریه افنیوه دفنیوه دیوالد اتدی سنیوری
کناهن سویلیوب آلسون نصیحت ریم پاپاسندن بونقض عهده چونکم قابل اولمزدی سناطوری
اتلمدی پاره دن برلعبله بوکدی بلین بوردرد واردوب اوپاره لرده اوینانسون بازی قنبوری
کرده هرسکانی سنک صحرای فرار اولدی الکه صاتسون واردوب شمدنکرو جمله الکتوری
محقق بیلدی سردن کچدیلردن قورتلش بوقدر ندرچاره قلیچدن کچدی یکسر جیش منفوری
زباسنی یه زبان حالله یانسون جهنمده اوزخمین مرده لرجانسوزی شمشیر وساطوری

بوذوق وشوقله برعاشقانه نوغزل یازدم
سرورایامیدر معذوراوله دارایسه محذوری

اوکافرماجرانک بک سوزلمش چشم مخموری کورنلر اولمسونمی جام عشقک مست ورنجوری
قزل الماليدر اول سیب غبغب آفت مینوش ایچر مسکت شرابی استمز صهبای انکوری
مسلم حرمه صاحبلی بجلی مجلی برجواندر کیم اودرلرمی کورن افتاده لر اول حسن پرزوری
فرنک آیینه سی صاندم کورنجه سینهٔ صافن صفای کردنی ایلر شکسته قدر بلوری

ندر بوحسن صورت اول بت ترسازاده ای وهبی
چیقرمز عکسنی مرآت دلدن دوری صوری

خداوندا بوجوشا جوشله دریای طبعمدن چیقردم مدحتکده کرچه خیلی درمنثوری
سلیمان زمانسن بویله دستاویز ناچیزه جسارتمی ایدردم بلمسیدم قصهٔ موری
خراب اولسون عدونک خانمانی ضرب دستکله بوکونه فتح وتسخیر ایت هزاران ملک معموری

بوتاریخیله ایلر آصفک درکاهکه رومال
بوزلدی پادشاهم دولتکده نیجه طابوری

❀ نظیرهٔ بهاریهٔ نفعی درضمن تاریخ جلوس همایون حضرت سلطان سلیم خان ❀

شه نوروز چیقدی تخته صحن کلستان اوزره قورلدی نخل کلدن سایبانلر بلبلان اوزره
دکل ابر بهارک سایه سی سلطان نوروزک فلک کوردی بوموسمده اوتاغن بوستان اوزره
اوکنده توغ شاهی چکدیر ردای کلشنده سفر ایتمش جهان آباددن کلبایکان اوزره
کچوردی آب برف آسا زمینه بوزدی طابورین آتوب قارطوبلرین بربرسپاه مهرجان اوزره
صبا تحریک ایدنجه غنچه یی آهسته آهسته کورن تخت سلیماندر صانور باد وزان اوزره
دم اردبهشت ایردی چیقرمی باغدن آدم بورونقله جهان ترجیح اولنمزمی جنان اوزره
هوای سنبلی کلشنده آچمش تازه سنبلر صانورسن زلف شبو درعذار دلستان اوزره
فزون تر درکل ترده لطافت ساده رولردن بنفشه کج کلاهیله مرجح نوخطان اوزره
سهی قدلر چمنده نازایله کلدکچه رفتاره تماشایه چیقر قمری سرسرو چمان اوزره

نظر ایلر نکاه مستله نرکس دیو شاید / کل بادام ناظر اولدی چشم دلبران اوزره

همان ناز و نیاز عاشق و معشو قدر کویا / کل خندانه قارشو بلبل شید افغان اوزره

کلوب بر ساده یازاق استه‌ازهار کلشندن / کل و سنبل آتر طوب طوب چچکلی باغبان اوزره

قورلمش انجم آسا انجمنلر باغده کردون / قوسون جام هلالی سفرهٔ صهبا کشان اوزره

کل خورشیدی ایتسون زیور سر شیشهٔ رندان / نیچون زرین قدح بیهوده طورسون آسمان اوزره

شراب ارغوانی نوش ایدوب پیمانهٔ کلدن / قونار بو کیفله بلبل درخت ارغوان اوزره

بو موسمده صانوردم ریزش بارانی نابرجا / بساط کلزمین سبز نو نقش زمان اوزره

مکرز یباصو دیباسی دوشرمش ابر زیب آور / مبارک مقدم شاه کریم و کامران اوزره

خداوند جوانبخت و شهنشاه سکندر تخت / عدالتله تفوق ایلمش نوشیروان اوزره

سلیمان منقبت آصف خدم سلطان سلیم خانکیم / جهانده امر و فرمانی روان در انس و جان اوزره

سریر عرش اعلادن ملانک ایندی تبریکه / جلوس ایتدکده تخت شوکت عثمانیان اوزره

امام مسلمین اولدی معلا خطبهٔ نامن / اوقورسکان کرسی منبر کون و مکان اوزره

سزادر سکه‌سن ضرب ایتسه اولشاه فلک رفعت / زر خورشید و سیم ماه و نقد اختران اوزره

وجوب انقیاد امریدر با نص قرآنی / جهان محکومیدر حکم خدای مستعان اوزره

بولوردی کندوسن کاوزمینک زیر پاینده / قونلسه کوه تمکینی سپهر سرکران اوزره

عجمی بیضهٔ فولاددن اولسه هما پیدا / جناح لطفیدر سایه فکن شمدی جهان اوزره

کوررمی بویله بر صاحبقرانی دیدهٔ کردون / هزاران سال اولورسه چند سیاره قران اوزره

چراغ بختنه زرشمعدان در مهر عالمتاب / فلک فانوس میناداراو زرین شمعدان اوزره

اولور تابنده در هر بنده سی مهر منیر آسا / ایدوب وضع جبین وقت سحر اول آستان اوزره

قیلورمش ارتفاعن سلمی برهان ایله اثبات / بغلکیری اولان تخته چیقر کن نردبان اوزره

ایدر زرین رکابی برق وش رخشنده آفاقی / سوار اولدقجه رخش چابک آتش عنان اوزره

اسد برجه کیروب تب لرزهٔ خوفده دچار اولمش / کورلدن رستمانه حمله سن شیر ژیان اوزره

هوایه آتسه فرضا تیرنی هنکام عودنده / دوشر سوق قضا ایله قفای دشمنان اوزره

بتردی حشره دک هر بر کیاهی لاله وش خونین / سنان قهرنی دکسیدی خاک قهرمان اوزره

سر آتشده هر بر قطره سندن کل بتراما / دوشرسه شبنم لطفی کباب خونچکان اوزره

عدودین استیمان ایدر شمشیر بر کردن / رقاب اهل ایمان دور عدلنده امان اوزره

کچوب خود ایلقدن بلکه رای استردی رای هند / آققسه جیش دریاجوشنی هندوستان اوزره

طریقن بولمیوب سمت نجاتنک دست قهرندن / نکهبان اولدی رهزنلر یورر کن کاربان اوزره

وبال زیردستانی آکورمی بو نته کیمسه / کشیده ایلمشکن تیغنی کردنکشان اوزره

عطارد خامهٔ بهرام ایله سیف آیتن یازسون / او تیغ روشن جوزانطاق خونفشان اوزره

هزاران میل یردن چکلک استر چشمنه خورشید / ایدوب خاک درین ترجیح کحل اصفهان اوزره

خداوندا همایون ذاتنک اول ظل الهیدر / که اولمش سایه انداز امان اهل زمان اوزره

فروغ مهر عدلنک ماهتابه ایلسه تاثیر / ضیاسی مرهم کافور اولور زخم کتان اوزره

سرای یوسف ایلر یرلرین دوشدکجه ردیاده / خیال پرتو عفوک سر زندانیان اوزره

ایدر موج سرابی تار سلک کوهر سیراب / دوشرسه ابر لطفک قطره سی ریک روان اوزره

دمادم سینهٔ اعدایه اوردقجه اولوب رنکین / کل و لاله بتر دستکده شمشیر و سنان اوزره

بحمد الله شهنشاه کریم اهل پرورسن / عطا و شفقتک مبذولدر دانشوران اوزره

زمان والد مرحوم و مغفور کده خنکارم / معارفله تفوق ایلمشدم خواجکان اوزره

چراغ خاص ایدم اما فلک ناکه سویندردی / مخالف روزکار اسدی بو عبد ناتوان اوزره

نیچون جورین فزون ایلر بکا بو چرخ دون بلمم / قدیمی طوریدر کرچه ستم دانشوران اوزره

سربی بختی بویله خرقه حرمانه چکمشکن / ینه تیغ جفاسن بنده هر دم امتحان اوزره

قالور خالی محل دافریری کر ایلسم خرمن / تتون محصول لطفن چشم مور ناتوان اوزره

سنی تخت جهانبانیده کوردم تازه جان بولدم / بو دولتدر مرجح باکه عمر جاودان اوزره

افندم چاکر موردنکم منتی وار شمدی / نیاز ایلر بکا کردون اولور کن امتنان اوزره

بهارستان وصفکده بوکونه نظم رنکینم
اولور فایق کتاب کلستان بوستان اوزره

اواستادم که چکدم سر قلمدن خط بطلانی
سطور نظم ونثر شاعران ومنشیان اوزره

دلم کنجینهٔ معنی قلم دستمده اژدرها
نکهبانلق ایدر هر دم او کنج شایکان اوزره

دیز ر نظم ثریا قدرمی کوهر کبی کردون
کهی اکلیل مهره کاه فرق فرقدان اوزره

ایکی برجسته مصراعیله هر پیوسته مضمونم
مثال بیت ابرو جانشیندر چشم جان اوزره

رسنباز خیالم نکتهٔ باریکه دلبسته
چکوب تیغ زبانم صانکه او بنارریسمان اوزره

نهال سدره در کلزار طبعمده قلم کویا
که صالمش سایه سن فردوسی خلد آشیان اوزره

جکر بر شعله دن شمشیر هردم برق اندیشم
سراسر بست فخر نفحی آتش زبان اوزره

ینه شو قیله بر موزون ومستثنا غزل یازدم
چمنده دونکی کون سیر ایتدیکم سرو روان اوزره

دوکلمش طره لر خال رخ پرتو فشان اوزره
اولور کن خون عشاق سیه بختیله زنک آلود

کوردم بن نجم کیسودار صاندم آسمان اوزره
دل آواره کیم رمکرده طرف نکاهکدر

نه حاجت وسمه لر چکمک او تیغ ابروان اوزره
شکایت ایلمز دم سینه چاک اولسمده جور کدن

بصر هر خطوه سنده چشم شوخ آهوان اوزره
مثال شانه قونسیدم او مشکین کیسوان اوزره

حذر قیل تل قیرارسن بلکه ابرام استمزدهبی
صارلمه بویله پک دوشمه امان اول مومیان اوزره

دکلدر وقت دعوای هنرجای ادبدر بو
دعایه باشله شمدن فصکره داب شاعران اوزره

اوسلطان سلیم القلبی عون ونصرت باری
مظفر ایلسون جیش عدوی بدکمان اوزره

همیشه دائم اولسون عمر واقبال وسلامتله
سریر سلطنتده شوکت واجلال وشان اوزره

سزا تقلید سیفنده مجوهر اولسه تاریخم
ایکی مصرعده کیم هر مصرعی حسن بیان اوزره

شه جم شوکت فرمانروا سلطان سلیم اولدی
قوشاندی سیف فتحی طورمیوب چکسون جهان اوزره

درهجوم وغارت تاتاران برای اخذ انتقام شاهینکرای بقضا زغره بعتبه علیا فرستاده

ای شهنشاه فلک مرتبهٔ هفت اقلیم
مهر تابنده رخ مطلع الطاف عمیم

وی شه روی زمین مهر مه دولت ودین
حامی شرع مبین ظل خداوند علیم

سن سین اول قبلهٔ عالم که ملوک اطراف
حجر اسعد درکاهکی ایلر تلثیم

روح دارا وسکندر در اجلالکده
بوایمش باب سعادت دیرک اولدی مقیم

نیل احسانکه درمیل وتمنای فلک
بویله خمکشته اولوب شانکه ایلر تفخیم

فرش ایدوب پرتونی ساحهٔ اقبالکده
بوز سورر پایکه خورشید بوجه تعظیم

قوشانور تیغکی مریخ سلحدار کدر
بوینانه لازم اولان خدمتی ایلر تتمیم

نجم بخشکده بولور لامعهٔ اسعادی
نه زمان کلک عطارد چیقررسه تقویم

طالع پرشرفک ناظری چشم پروین
شمس در کوکب مسعودکه اهل تنجیم

قلم کاتب قدرت ملأ اعلاده
لوح محفوظه ایدر وصفکی بویله ترقیم

شاه فرخنده صفت داور دارا حشمت
خسرو جم عظمت زیور تخت ودیهیم

نخبهٔ پادشهان عمدهٔ آل عثمان
مایهٔ امن وامان حضرت سلطان سلیم

جد بجد مهر ضیابخش سپهر شوکت
مطلع ذات همایونی کریم ابن کریم

اوسلیمان جهاندر که مؤیدیدنه
قیلدی فیاض ازل خاتم ملکی تسلیم

عطر شاهی یه دونر نکهت ازهار چمن
بوی خلقیله دزان اولسه کلستانه نسیم

اثر عاطفتی قیلسه صبایه تأثیر
کل کبی غنچه تصویر یده ایلردی بسیم

تشنهٔ شفقتی اول منبع جود وکرمک
جوی لطفنده بولور لذت آب تسنیم

شعلهٔ خشمی فروزان اولیجق اماکیم
آتش قهری اولور دشمنه نار جحیم

قسم ایلرسه سزا اهل غزا تیغنه کیم
حامیهٔ آیت سیفیله اولنمش توسیم

قبضه یه آلسه کمانن هدف مهری فلک
قوس برجنده نشانکاهنه ایلر تقدیم

دانهٔ ضرب تفنکی پرایدر نقطه کبی
قلهٔ قاف نشان قونسه اکر حلقهٔ جیم

نیزهٔ صولتنی دیکدیکی دمده خاکه
اوله فوارهٔ خون انده نیجه عظم رمیم

ضربه ٔ حربه سنی ملک عدمده ایشدوب رستمک کیردی رک جاننه سرنشتر بیم
برق رخشنده اولور دست شکوهنده جرید عزم میدان ایدیجک رخشله اول نور جسیم
قیلمش انواع فیوضاته موفق آنی حق نه در اول قلب سلیم و نه در اول طبع فهیم
قوت فکری ویرر رسم خیاله صورت حدت ذهنی ایدر جوهر فردی تقسیم
شهرت بزمنه شرمنده اولوردی نادم بایقرا مجلس عرفاننه اولسیدی ندیم

داورا دادکرا شاه معلا قدرا
ای ایدن معدلتی خاص و عوامه تعمیم

قالمدی ناله کنان شکوه ایدن دورکده ایلمه کریه مکر دایه ستمه طفل فطیم
شیر ماده بولوب آهو بره لی شیر ویرر اولدی عدلکله ستم ساحه ٔ عالمده عدیم
کهر وصفکی دهی قوللک ای شاه جهان بویله می ایلر ایدی سلک خیاله تنظیم
قلم جادو و اتمدن ایدوب مشق فسون سحری هاروته ماروته ایدرزدم تعلیم
شعرای عجم اولمشدری یانمده عجمی شاه ایرانه مزایالر ایدنجه تفهیم
زهره سن حکم نظارتله ایدردی دایه سرنوزاده ٔ طبعمده دوتوب چرخ عقیم
قوت ناطقه عالم ایکن هر سخنم چاره نه ایلدی ابکم ستم دهر لئیم
حیف صد حیف شعورم دخی مسلوب اولدی شعره بو دردله رونق ویره مز طبع سقیم
اشقیا باصدی کلوب محکمه می حاکم ایکن بوکار اضیمی اولور قاضی ٔ حاجات حکیم
سته قاضیلرینه شش جهت عالمده بوقضا کیبی عجب اولدیمی برحکم وخیم
صویدی دلکی کبی اسکی زغره خلقی بنی چیقردوب پوستم ایدنجه یاقه می بویله دونیم
ملک ساماننه تاتار دیروب چاپولی کتدی یغمایه تمون رخت و بساط زر و سیم
کینه ٔ قوم هلاکو دوشروب مهلکه یه ایتدیلر صورت تسمیم و هلاکم تصمیم
صید شاهینکر اینجه قیدک دیه رک اوجاقرنجه لیلر کوردی بکا قید عظیم
فرصتم بولدیلر اولشدیروب اول خونیلر قفس غمده طوتلدم نه شفیق و نه حمیم
قنادم یوقکه اوچوب جان آتایم برطرفه بویله بر دامه دوشردی بنی بو بخت ذمیم

اوجمغه

اوجمغه لانه ٔ تندن پر و بال آچمشیکن قوشنجه جانم هله قورتاردی اوخلاق رحیم
باغ جنت کبی استانبوله حسرت قودیلر ایلمدی آدمه آنجق بونی شیطان رجیم
بوقدر آتش درد و غمه دوش اولمشمی نار نمروده دوشنجه عجبا ابراهیم
چکمدی وقعه ٔ قبطیده بو رتبه خوفی قوم فرعونک الندن دخی موسای کلیم
بکا ایتدکلرینی ایتمدی عیسایه یهود چیقدی افلاکه فغانم بیلور اول رب علیم
بدر پیری تاتار قوردی هلاک ایتدی دیو قانلر آغلتدیلر اطفالمه مانند یتیم
کعبه ٔ اقلیمی حجاج ستم یقدی مدد قیل او ویرانه یی لطف ایله افندم ترمیم
حضرت والد مغفور ایله عم مرحوم قوللکی قیلمش ایکن مظهر الطاف عمیم
نه روادر که زمانکده امان خنکارم اوله پامال اراذل بو اسکدار قدیم

انتقامم قومه حشره مدد ای شاه جهان
جمله دشمنلریکی قهر ایده قهار عظیم

عرضحالیست که بخاک عتبه ٔ سلطان سلیم خان باسته‌های منصب عرض کرده است

نه در ای طبع سخنکوی پسندیده کلام بو خموشی یه سبب یوقمی مداد و اقلام
ایتمز اولدک نیچون آبا دهن یارانی اثر نیشکر خامه ایله شیرین کام
نه روا اولمیه مشکین رقمک نقطه لری ساده روی ورقه خال و خط عنبر فام
قدرتک قالمدیمی حسن ادای سخنه یوخسه بلمزمیسین انواع جناس و ایهام
عربی نظمکه احسنت دیوب روح لبید فارسی شعرکه خوبست دیمشدی اعجام
ابکم اولمق نه دیمک بویله دم خرمده که اوله اهل سخن جمله سزای انعام
بو سکوتک ستم چرخ جفاجودن ایسه یعنی اولدکسه اکر لال ملال آلام
عرضحال ایله نیچون حال دل نالانی ایلمزسین در سلطان جهانه اعلام
او شهنشاه فلک جاه ثریا شرفک پرتو شفقتیدر نور جمال ایام

❀ معمای لفظ سلطان سلیم ادام الله ❀

ذاتی خورشید جهان لطفنه یوقدر پایان فیض احسانی سراپا ایدر آفاقی بکام

وهبی

❁ معمای بنام سلیم سلمه السلام ❁

نیجه خورشید جهاندرکه ویرر ماهه ضیا — کلک برجیس یازر وصفنی بر وجه مرام
صورت حال برایایی کرامتله بیلور — قلبی آیینهٔ فیض آور نور الهام
مایهٔ ارفتیدر راتبه بخش عالم — درکه دولتیدر مقسم ارزاق انام
پادشاهم درلطف وکرمکده وهبی — یوزسوروب خاکه نیاز ایله ایدر استرحام
هدف تیر ستم ایلدی تاتاربنی — انتقام آلمغه عزم ایلیوب اول قوم لئام
یکی کورکم دخی اسکی زغره شهرنده — اولدی پوشیدهٔ دوش سفهای بدنام
کیمدن امید عنایت ایده یم خنکارم — وارایکن درکه لطفک کبی جای انعام
منصبم اولدی هدر ماحصلم رنج وکدر — غیری کیم شفقت ایدر بنده که ای شاه انام
یعنی اسکی زغره محو وتلف اولدی ایسه — یکی منصبله افندم بنی قیل شاد وبکام
عرضحالم اوقیوب حالمه رحم ایلرسن — ایده یم بنده دعا ایلیه رک ختم کلام

امر وفرمانکی تنفیذ ایدوب احکام قضا
حکمک آفاقده جاری اوله تا روز قیام

❁ نظیرهٔ نفعی در ضمن تشکر عنایت حضرت سلطان سلیم باحسان منصب ❁

خاکساران که فیض پرتو احسان بولور — ذره تاب آفتاب ایله علوشان بولور
خضر شفقت رهنمون اولدقده بر دلتشنه یه — ساحهٔ ظلمت سراده چشمهٔ حیوان بولور
عالم بالایه کیم اولسه دهن باز نیاز — تلخکام ایکن صدف وش رشحهٔ نیسان بولور
اهل همت بر نفس ایلرسه مانند صبا — گلشن امید بردن گللرین خندان بولور
دست معمار مروتدن قرین لطف اولان — خاطر ویرانه‌نی بردمده آبادان بولور
بویله جوش ایتدکجه جوی رحم وشفقت سوبسو — تشنه لب قالمز صوین البت کرجویان بولور
کرچه ضایع ایلمشدر قدرینی امّا فلک — وقتیدر شمدی رواجن کالهٔ عرفان بولور
بو نه هنگام مسرتدرکه ارباب هنر — بوقلمه کنج درونن خرم وخندان بولور
حمد لله اویله بر وقت عنایتدر بوکیم — اهل دانش رغبت شاهنشه دوران بولور

حضرت

حضرت سلطان سلیم خانکیم سپهر سربلند
مهر وماهن درکهنده روز وشب دربان بولور

خسرو صاحبقرانکیم هر سحر بهرام چرخ — بیم تیغندن گریبان شفقده قان بولور
ملکنه نسبتله تاریخ آشنایان جهان — دولت سامانیانی بی سر وسامان بولور
شرع وقانونده زره امر ونهیینی ادراک ایدن — حکم منشورین قرین معنیٔ قرآن بولور
بادپای برق رخشی اول سلیمان شوکتک — تنگنای چشم موری عرصهٔ جولان بولور
کرچه زیر پایه فرش ایتمک استر آسمان — اطلسن اما که وجدانده ناچسبان بولور
امری ایله عالمی کشت ایلسه برچاکری — جمله شاهانی اوشاهه بندهٔ فرمان بولور
صیت قهر وصولتی ایردکجه کوش جانه — قهرمان ملک عدمده کند وسن لرزان بولور
تیر دلدوزین خیال ایتدکجه هردم دشمنی — سینهٔ پرکینه‌سن منزلکه پیکان بولور
ساحهٔ رزمنده اعدا اکلهٔ بی دولتن — کوی خاک افتاده وش پیوستهٔ چوکان بولور
وصف شمشیرین ایشتدکجه کروه سرکشان — بیم ترتیب جزادن جسمنی بیجان بولور
خشمی یکسر تنگ وتار ایلر جهانی باشنه — گنبد گردونی خصمی گوشهٔ زندان بولور
قدرتی رفع منافات ایلیوب اضداددن — همتی امر محاله صورت امکان بولور
روشنایی بخش شبتاب اولسه نجم شفقتی — اوج استعلاده قدر ورفعت کیوان بولور
خاکه تأثیر ایتسه فیض قوت دراکه‌سی — کند وسن مهر کیا همطینت انسان بولور
سایهٔ عدلنده عالم اولقدر آسوده کیم — سینهٔ شیری غزالان جای اطمینان بولور
حکمت قانونیدر دهره شفای صدر اولان — درکه لطفنده هر درمانده بیک درمان بولور
ناامید اولمز عطاجویان باب رأفتی — دست جودکده گهرپاشی بحر وکان بولور
اهل استحقاق آرر بذل کرمده همتی — قوت الهام ایله انعامنه جهبان بولور

خسروا انوار لطفکدن اولورسه بهره یاب
ذرهٔ ناچیز شان نیر رخشان بولور

درکهکدن غیریه دست نیازی باز ایدن — جیب آمالنده آنجق مایهٔ خسران بولور

پادشاهم دولتکده چرخ ایتم سرفرو
آستانکده قولک هر مشکلی آسان بولور

چرخ استغنا ایدرسه طورنا برجا میدر
برکدا کیم التفات خسرو ذیشان بولور

نجم بختم زهرهٔ چنکی یه دوندی شوقله
دور احسانکده هرکس بنده کی رقصان بولور

طرز اشعارم اولورسه لایق حسن قبول
بوکمینه عبدادنی شهرت حسان بولور

ایلدکجه وادی اوصافکه عطف عنان
ضبط اولنمز اسب طبعم وسعت میدان بولور

روح خلاق معانی غبطه ایلر کیم بکا
نطقم ایله قالب الفاظ تازه جان بولور

عالم عقباده سیر ایتسه سواد نظممی
دیدهٔ صائب جلای کحل اصفاهان بولور

جمله نک معلومیدر نفعی یه غالب اولدیغم
نکته دانلر هر قصیده مده اکا رجحان بولور

جاه بابلدر دواتم خامهٔ چالاک دست
سحر هاروتی درونده آنک پنهان بولور

برعصای موسویدر کیم اوکلک پرفسون
دیدهٔ حساده قارشو هیئت ثعبان بولور

بحر طبعمدن غزلجوی اولسه غواص خیال
کوهر نایاب وش شایان استحسان بولور

دل تماشای جمالندن صفای جان بولور
چشممی آینه وش رخسارکه حیران بولور

پنجهٔ عشاقدن جانا کریزان اولمه کیم
ماه کنعان مبتلاسن دست در دامان بولور

سبزهٔ خطک کورن رؤیاده شبولر کبی
صبحدم بالینی اوزره جابجا ریحان بولور

ساغر رندک حباب باده سن تقلید ایچون
زاهد ذوق آشنا بر سبحهٔ مرجان بولور

هاله وش کرچه خم اولمش قامتی دهبی پیر
سینه ده اما که هر شب بر مه تابان بولور

یوز سوروب خاکه دعای خیره آغاز ایت همان
وصف بی تعداد شاهی صانمه کیم پایان بولور

آفتاب شوکتی اولسون ضیا بخش جهان
ماه غرا تا فروغ مهر نور افشان بولور

کلشن عمر در ریاض دولتی شاداب اوله
باغ عالم تا که فیض رشحهٔ باران بولور

❀ قطعه در ذیل این قصیده نوشته بود ❀

ایدردم کرچه غبطه دهبی اول اکلدقجه
رسیده اولدیغیچون دور احمدخان ذیشانه

بحمد الله یتشدم قوت بختم ایله بنده
زمان کامبخش حضرت سلطان سلیم خانه

بکا شیمدنکر رشک ایلسون روحی او مرحومک
کداولدم بنده وصاف اولیله بر شاه سخندانه

کریم کامران وقدر دان اهل پرور در
مدار افتخار اولدی ملوک آل عثمانه

جهانده قنقی شاعر در اولان اسلافده بلمم
بنم کبی بو رتبه مظهر اولمش لطف واحسانه

همان دهبی اولمی بکا رشک ایلین آنجق
بنی محسود قیلدی پادشاهم جمله اقرانه

سریر سلطنتده دائم اولسون عمر وشوکتله
بو ادنی بنده یازسون وصفنی اوراق اکوانه

❀ تاریخ مسمط در تبریک سال جدید سلطان ❀

مهر سعادت رونما جنبشده ابروی هلال
سال مسرت اتمام ایتدی کلوب عرض جمال

قیلدی مبارک مقدمی دلشاد وخرم عالمی
سعد وشرف در توأمی خلق جهان آسوده حال

هر دلده برشوق جدید اولدی بو دملرده بدید
کویا سرور قدر وعید آرایش روز ولیال

سلطان سلیم ایامیدر جوش کرم هنکامیدر
اهل هنر برامیدر بووقت بهجت اشتمال

فخر سلاطین سلف اجدادنه خیر الخلف
مهر ومه برج شرف ظل خدای لایزال

شاهنشه کردون حشم اسکندر داراهمم
سرمایهٔ امن امم پیرایهٔ جاه وجلال

اولدی بوجا اقتضا محکومی فرمان قضا
امرینه بر وفق رضا ایتمکده کردون امتثال

انوار فر وشوکتی ویرسون جهانه زینتی
ایام عمر دولتی اولسون هزاران ماه وسال

اولجه باخیر دعا تبریکنی ایتدم ادا
تاریخی اولدی دهبیا بوسال نوفرخنده فال

❀ قصیدهٔ عیدیه در ستایش حضرت سلطان سلیم ❀

هلال عید قیلدی جبههٔ آفاقی نورانی
ینه یاد ایتدی عاشقلر خم ابرودی جانانی

نیجه یاد ایتمسونلر کیم نزاکتله ایدر ایما
هلالک کوشهٔ ابروسی ذوق وصل خوبانی

طوتوب جام هلالی الده دوندی ساقی بزمه	فلك رندانه كوستردی ینه مشربجه دورانی
بنم كویا السانمدن دیمشدی وهبی اول	بو رعنا بیتی كیم یازدم كوروب تضمینه ارزانی
قاچردی یوسف صومی زلیخای فلك شمدی	هلال عید صانمه الده قالدی طرف دامانی
بهار و عید توأم كلدی بو دوركل ومدر	دونوب پیمانه‌لر كل كبی آچسون طبع رندانی
زمیننده اولور هر نقش پابر لاله كلكون	بهار اول رتبه رنكین ایلدی صحن كلستانی
بو دمده قان یوتار واعظ باقوب صهبای كلفامه	ایچر بلكه غضبله بولسه خون می پرستانی
ایدردی روزه‌ده میناشكنلك زاهد بدخو	كلوب سیر ایلسون شمدی شكست عهد و پیمانی
قبای سبز عیده كیوب شوخ سهی قدلر	شكسته قدر ایدر كلزارده سرو خرامانی
طاغلر می باشندن عقلی انصاف ایله عشاقك	كورنجه صاچلی سنبل كبی هر كاكل پریشانی
دكلمی عیش اخضر رو زخضره قارشو كلشنده	می كلكون ایچمك سبز خطان ایله پنهانی

عجب فرخنده بر دمدر جهان دلشاد و خرمدر
زمان شاه اعظمدر بو وقت ذوق و شادانی

نه شاه ماه طلعت كیم هلال عیدی كردون	اكر جفت اولسه ایلردی ركاب زین یكرانی
سپهر سلطنتده آفتاب عالم آرادر	كه انجم كبی پنهان ایتدی سائر تاجدارانی
فراز قافدن دهشتله پرواز ایلدی عنقا	دیرلدن ولوله آفاقه كوس شوكت و شانی
شهنشاه جهان سلطان سلیم كامبخشا كیم	اودر رونق طراز خانه‌دان آل عثمانی
همایون ذات كردی صفاتیدر قوی برهان	ملانك اوزره ترجیح ایلمكده نوع انسانی
مجسم نوردر كیم هر كورن بو حسن طلعتله	صانور اینمش زمینه آسماندن مهر رخشانی
ایدر بحر محیطی بی تلاطم اولسه موج انكیز	شكوه قلزم پرجوش طوفانخیز عرفانی
قلمرو در سخن اقلیمی زیر دست حكمنده	او خاقان جهان هم ملكت معناده خاقانی
ضمیر انورین مرآت مهر منجلی دیردم	كسوف آلوده زنك ایتمسیدی كاهیجه آنی
ارسطویه ایدی دستیاری رهبر رایی	سكندر زیر پاینده بولوردی آب حیوانی
نسیم ایلمه كیدر رسوی بحره شمه خلقی	ایدر هم طینت عنبر كف دریای عمانی

اولور

اولور هر تار موجی بر مسلسل سلك كوهربار	سرابی ایلمه سیراب فیض ابر احسانی
نه مهر صبح دولت شهسوار چرخ جولاندر	كه رخشنده دخی رخشان صباح الخیر پیشانی
عنان آتشین اولسیدی برق اول خوش چالاكه	بولوردی بلكه همسیر اولمغیچون راه امكانی
كورنلر سرعت سیرین او اسب بادپای اوزره	صانور آلمش كیدر باد صبا بر در خندانی
كباب ایلر كچوب كاوزمینه نوك جانسوزی	دیكرسه نیزه‌سن خاكه ایدر ركن كرم جولانی
ایدر نقش پلنكی ریخته برك خزان آسا	جبالی لرزه‌ناك ایتدكجه بیم تیغ برانی
سر كوه اوزره ایتسه امتحان اول تیغ خونریزی	اولور رنك میاه جویباری احمر قانی
شب تاریكده فرضا نشانی چشم مور اولسه	خطا ایتمز ینه تیر اصابتكاری برانی
شهنشاها جهانه سایه بخش امن دراحسن	همایون ذات رأفت كستركدر ظل یزدانی
غزالان دشت عدلك خوابكاه راحت ایتدكجه	چراغ ایلر سر بالینی اوزره چشم شیرانی
صارلسه شعله جواله نخل خشك دوركده	كزند ایتمز بلی زرین كمردش زین ایدر آنی
بهار لطفك اول رتبه نمابخش جهاندر كیم	خزان پژمرده ایتمز بعد ازین اوراق بستانی
سحابندن دكلدر ریزش بارانی پیدرپی	عرقریز خجالت ایتدی جودك ابر نیسانی
ایا شاه جهان حدم دكل وصف همایونك	نه ممكن ذره تعریف ایلمك مهر درخشانی
غذای روح ایدندم لذت اوصافكی اما	حیات افزا اولور هر دم بكا اول ذوق روحانی
معنون خسرو نظم اولمسیدم ملك معناده	جسارت ایلمزدم اولمغه وصاف سلطانی
بنم اول فارس الخیل بلاغت كیم بو وادیده	كمیت كلكك ایله پسمانده ایتدم چوق كحیلانی
چیقوب میدانه اسب تازی طبعیله بی پروا	عجم فرسانی ایله اوینادم هم كوی و چوكانی
دل دریا خروشم بحر طوفانخیز حكمتدر	ایدر غرقاب حیرت موج فكرم عقل یونانی
سر كلك ترم معنای شاداب ایتمسه بولمه	ابدی آب اولوردی كوهر كان سخندانی
سواد نقطه مفهوم اولور ابكار مضمونك	رخ رنكینی اوزره مشك خال عنبر افشانی
یترلاف هنر وهبی یوزك سور خاك دركاهه	ادا ایله دعای دولت شاه جهانبانی
صفالرله كلوب كتدكجه ماه روزه آفاقه	بهار و عید خرم ایلدكجه طبع اكوانی

کل اقبالنی کلزار عمرک جاودانیده
کشاده ایلسون هردم بهار فیض ربانی

خدا هر برشب فرخنده سن همقدر قدر ایلسون
اوله هر روز فیروزی جهانده عید شادانی

* قصیدهٔ بهاریه در ستایش حضرت سلطان سلیم *

باد بهار دلکشا فیض آور بوی ارم
عنبر کبی سنبل هوا مشک ختندن اوردی دم

کلشن عجب رونقنما هر نخلی پر نشو و نما
شبنم دکلدر جا بجا کلکلر هوادن قابدی نم

سرو بلند سبز سر رفع لوا ایتمش مکر
سلطان نوروزک جکر پیشنده خضر آسا علم

سوسن دیزلمش هر طرف تیغ و تبرله صف بصف
زرین کمر خنجر بکف مانند پیک محتشم

ریحان و شبو سو بسو عنبر شمیم و مشکبو
هر برشکوفه تازه رو بوی بهاری ایتدی شم

سیر ایله کیم شاخ کلی الده طوتر جام ملی
مست ایتمکیچون بلبلی باغه قورلمش بزم جم

لاله چراغ شعله ور یاقمش شب آرا اق ایدر
بزم چراغاندر مکر بو رونق نور و ظلم

ازهار شاخ ارغوان زرین قدحله کلفشان
جام صبوحیدر همان دفع خماره صبحدم

بر تازه در صانکیم چمن قد سرو سینه یاسمن
کلغنچه در کویا دهن سنبلده زلف خم بخم

عکسن آلوب دلجولرک سیره کلن کلزارلرک
قوپمز صفاسی جولرک مرآت دلده کرد غم

اول عاشقه صد آفرین کیم رام ایدوب بر نازنین
کلشنده اولمش همنشین سینه بسینه فم بفم

کہ کل کبی می نوش ایدر کہ صوت بلبل کوش ایدر
موج صفاسی جوش ایدر اجرای ذوقی ملتزم

شمدی کوکلر شاددر هنکام عدل و داددر
عالم نشاط آباددر محو اولدی کیتدی حزن و هم

صانمه کلوب فریاد ایدر ذکر کلی اوراد ایدر
اوصاف شاهی یاد ایدر هر عندلیب خوش نغم

اول پادشه کیم رأفتی کلزار دهرک بهجتی
قیلدی جهانی همتی کل کبی سیراب نعم

شاه معالی منقبت ماه ثریا منزلت
خورشید نورانی صفت لشکرکش انجم خدم

هم خصلت پیغمبری حیدر نهاد سروری
عثمانیانک مفخری صدیق فاروقی شیم

ظل خداوند علیم شاه جهان سلطان سلیم
فرض اولدی بر نص کریم امرینه رام اولمق امم

درکاهیدر بی اشتباه جمله ملوکه قبله کاه
چون ملکنی قیلمش اله بیت الحرم مله محترم

افلاکه همسر پایه سی فرق همایه سایه سی
اولمش سعادت دایه سی بو رتبه در عالی همم

شهلرده یوق بو مرتبه فر و شکوه و دبدبه
کردون کبی بر کوکبه خورشید دوش زرین علم

شیر خدادر رسم سزا کیم اوله لی هیبت نما
خوفندن اولدی مبتلا تبلرزه یه شیر اجم

چکدکجه تیغن خشمناک بهرامی ایلر سینه چاک
اعداسنه زخم هلاک اورمازمی بیم جان اودم

طاقت کلورمی تیرنه دلدوزی تأثیرنه
شمشیر عالمکیرنه اهل جهاد ایلر قسم

هم شاه تخت داوری هم خسرو نظم آوری
ملک سخنده چاکری خاقانی ایله محتشم

طبع سلیمنده عیان انوار فیض مستعان
الهام حقدر بی کمان بو دانش و فهم و حکم

عهدنده اکسیر هنر کنجینه‌لردن معتبر
عهدنده اولدی سربسر اهل معارف مغتنم

غافل بولنمش انوری مدح ایتمده شه سنجری
درک ایلسه بو دملری اولوردی پر سوز ندم

عالم غریق نعمتی شاداب جوی شفقتی
جوش عطا و همتی رشک آور باران دیم

دورنده هرکس شادمان آسوده عدلیله جهان
ییلم ایدر رسم دلبران عشاقنه جور و ستم

کبک دری بیک نازایله رفتاری ابراز ایله
پرواز ایدر شهباز ایله طوتمش یانینده لانه هم

هر خطوه‌ده آهو بره جنبش نما شیر نره
بیباک و پروا بزیره جمع اولمده کرک و غنم

انجم سرد کردون جناب بن ذره یم سن آفتاب
وصفکده پامال حجاب بو ذرۀ ناچیز دکم

پامال ایسمده ماحصل قیلمش بنی فیض ازل
روم و عربده بی بدل رشک بلیغان عجم

وصاف خاقان جهان ابتادلور معجز بیان
اشته بو استاد زمان اول اکمل دانادلم

حسن ادای خوش نما عرض جمال ایلر بکا
سینه مدر اول خلوتسرا کیم بکر معنی یه خرم

افسوننی اجرا ایدر سحر کلام املا ایدر
تسخیر صد معنا ایدر دستمده جادوی قلم

اهلیتم دنیا بیلور قدرم بیلن رعنا بیلور
وصافدن اعلا بیلور انشامی ارباب رقم

کاهی ایدوب عطف عنان نظمه اولور رسم خسروان
نقشی یه تنک اولور همان میدان اقلیم عدم

دهبی نه در بو ادعا لاف و کزاف نابجا
ای خاکسار بینوا حدک دکل لاف و نعم

جای ابدر بو مقام بولسون سخن حسن ختام   شمدی بو جا احترام خیر دعا امر اهم
تا دور چرخ اولدیجه هر ماه و هر سال سعید   سلطان نوروز جدید باصد فتحه بو باغه قدم
قیلسون اوشاهک دائما کلزار اقبالن خدا   پر بهجت و رونقنما سیراب باران کرم

طبع شه عالی نژاد کللر کبی اولسون کشاد
هر دم عدوسی بدنهاد آزردهٔ خار الم

نظیره بقصیدهٔ مشهورهٔ نفعی معجز بیان در ستایشکاری حضرت سلطان سلیم خان
سلمه الله الملک المستعان

بارک الله ای سپهر کاه خورشید افسری   شرق و غربه ویردی شانک پرتو اسکندری
قوت شیر خدادر سنده کیم قیلدک زبون   پنجهٔ قهر کده پنجه قهرمان و صفدری
صاقلنور برج اسدده دوش اولوب تیلر زه یه   خشمله خورشیده کوستر سک هلال خنجری
کرمی پیکانی نسر طائری ایلر کباب   چرخه پرتاب ایتدیرر سک تیر آتش شهپری
باصدی فرق فرقدانه پای اسب شوکتک   اولدی نقش نعلی چرخک مهر و ماه انوری
سیر ایدن شیر سوار ابلق کردون صانور   رخشله اولسک فروغ ساحهٔ جولانکری
قان ییرینه نوک شمشیر کدن اولدم زهر آقار   سل سیف ایدوب سورر سک اسب اژدر پیکری
برق عالمسوز درغیری جلالی ییلر اول   چکمه فرق آفتابه تیغ آتش کستری
خون فشانلقله نه مانع طوتسه ده یکپاره زنک   خوش نما ایتمزمی وسمه ابروان دلبری
چرخه عکس ایتسه ضیاسی کاهی خون آلود ایکن   دوندررر هب شیشهٔ حجامه چشم اختری
رعدوش صیت تفنکندن قیامتلر قوپار   دهشت کلبانکی کوستردکجه هول محشری
دانه سی ضرب نشان ایلر شب تاریکده   دیدهٔ نجم سها اولسه سپهر اوزره یری
پیچش دود کبود طوبکی صانور کورن   اول بولندر کیم جکر جوسه مایه اژدری
سنسن اول دلدل سوار عرصهٔ اجلال کیم   نقرهٔ مه رخشکه برساده رخت حیدری
صفحهٔ مهره عطارد بویله تحریر ایلمش   وصفکی ای آسمان شوکتک نوردفری
داور کردون حشم انجم سپاه محتشم   تاج بخشای سرجم زیب تخت سروری

منبع

منبع عدل و عنایت آب روی سلطنت   کلشن شاداب دین و دولتک ورد تری
حضرت سلطان سلیم خان معلاشان کیم   خاندان آل عثمانک مدار مفخری
اول شهنشه درکه ادنی بنده سی مجد و شرف   درکه اجلالنک اقبال کمتر چاکری
خسرو صاحبقرانکیم قیلدی دورنده فلک   طالع اعدایه ناظر چشم نحس اکبری
فیض حقیله دل الهام پذیری شبهه سز   الملوک ملهمون اسرارنکدر مظهری
مهر مرآت ضمیر انورنده جلوه کر   صورت ادوار چرخک جمله سر مضمری
نام و شانیله سلیم ثالث اجدادیدر   عقل اول شانهٔ ذهن فطانت پروری
بر جهان آرا مثلث وفق دولتدر مکر   ربع مسکونی مسخر ایتمکه انکشتری
کیم سلیمان کبی بو یلدوزکاره حکم ایدوب   بحر و بری ایلمش زیر نکین داوری

❀ معمای سلطان ❀

لطف بی پایانی آرام درون قلب ناس   راحت افزای جهاندر عدل و داد وفری

❀ معمای اسم سامی سلیم ❀

سرفراز سلطنت اولسون ابد اجلال ایله   عالمک آنجق بودر میل دل خواهشکری
لفظ جود معنی معنی عطاسی محو ایدوب   طی اولندی ذکر خاتم کیمسه اکمز جعفری
زهد و تقوی اولقدر معروفدر عصرنده کیم   شیخلر یاد ایتمز اولدی رسم نهی منکری
بحر و برده فیض بخش طیب اجزای جهان   نکهت خلقیله تخمیر ایتدی مشک و عنبری
آتش اندازی قهری بحری ایلر شعله ور   بویله نور محض ایکن ذات همایون منظری
معدن سیماب وش پولادی ایلر لرزه ناک   یک نکاه کرم خشم آلوده دهشت آوری
نارهٔ تأثیر ایتسه اما کیمیای همتی   جوش آب و تابله یاقوت اولور هر اخکری
اخکری یاقوت رمانی ایدوب هم درعقب   فیض لطف جوهر اکسیر ایدر خاکستری
عنصر خاک اولسه قوتیاب فر و حشمتی   سد ایدر بر ذرهٔ ناچیز راه صرصری
پادشاها ظل یزدانسن که داد و رأفتک   اولدی دهره سایه انداز عنایت کستری
بولدی ایامن مساعد بعد ازین فلک فلک   ساحل دریای لطفکده براقسون لنکری

عرقنی کسدک فساد اهلنن جکرخون ایلدک
نیزهٔ قهرک رک جاننه اولدی نشتری

دامن کهسارعدلکده خرامن کوستردب
خندهٔ نازایتمده شهبازهر کبک دری

اضطراب اوزره قالوردی اره میده قیلمه
کوه تمکیننک محیطاوزره بسیط اغبری

سینه سن برداغ خجلت ایلمش انجم دکل
قهرقدرکله سپهرایتدکده لاف همسری

مهرومه صانمه حضورده عودوعنبر یاقمغه
سیم وزردن وارالنده چرخک ایکی مجمری

سطح دریادن نسیم خلقک ایلرسه کذر
بیضهٔ ماهی بولور آثار مشک اذفری

لمحهٔ انظار عین لطفکه بر ایشیدر
کوهرد اکسیر قیلمق سنک وخاک کمتری

قیلدی نور التفاتک همسر خورشید چرخ
ذرهٔ پامال ایکن اشته بو عبد احقری

قدردان شاه جهانسن پایکه قیلدم نثار
بنده درج دلده پنهان بویله درد کوهری

خیراوله سال مبارک اولدی تاریخ زمان
بوتفألله ایدر خامه م ستایش کستری

تارفکروطبع تیزی رشته وسوزن ایدوب
وصفکه اولدم قباد وزبلاغت پروری

مدحت شاهانه کی تحریر ایدرسم هرنه شب
شمع کاشانه م اولورشوقیله روح انوری

نخل طوبی سرفرو ایلرنهال کلکمه
غبطهٔ نوبادهٔ فردوسدر بار وبرے

لیقه سی کیسوی جادودر مداد خامه مک
کیم ایدر دقتله عقد رشتهٔ افسونکری

وصف ابکار مضامینم یازلرکاغده
سایهٔ مژکان حور اولمرسه تارمسطری

اول سمندردرکه طبعم مرغ آتش زاد ایکن
رشحه پاش آب کوثردرینه بال وپری

آفتاب کیمیاکررشک ایدر کفتارمه
بیلدیکمچون ناشنیده نوزبان زرکری

سیم وزرعرض ایلین شمس وقمری یالکز
جوهر اشعارمه یلدز قدر وار مشتری

منت ایتمم بویله روشن شبچراغم وار ایکن
یاقمسون کردون دون استرسه شمع خاوری

بحرمعنادر دلم بوخسه همان نفعی کبی
طمطراق لفظه بوغم نظم کوهرزیورے

اشته میدان سخن کلسون هنرپیرالرک
وارایسه بر پهلوانلق کوستررزور آوری

همعنان اولمق نه ممکن شهسوار طبعمه
یاده کویان زمانک اسب فکر لاغری

قدرکی انکاره ای دل کیمسه ده یوقدر مجال
بسدر اثبات وجوده دعوی دانشوری

برغزل یازکیم مسلسل بستهٔ زنجیر ایدوب
رقصه کلسون زهرهٔ چنکی اچرخ چنبرے

آه کیم سودم ینه برحرمه صاچلی دلبری
باشمه سوداي عشقیله طاقندم تللری

رشک ایدرمرآت اسکندر صفای سینه مه
چکدم آغوش وصاله برمه سیمین بری

عکس روی آتشین ساقی کلچهره دن
کاسهٔ خورشیده دوندی بزم عیشک ساغری

شرحه شرحه ایلسون تنک سینه می ظالم امان
کوستر اول چفته بچاغیله مجلا خنجری

دهیبا خلوتده تسخیر ایلدم افسونله
دعوه وفق مرام اوزره کلنجه اول پری

که تمدح که تغزل نابجادر بعد ازین
یوزسوروب خاکه دعالر ایله کیم کلدی یری

تا اوله عالمده احکام شریعت برقرار
حق مؤید ایده دین حضرت پیغمبری

اول شه اسلامی مولا ایلسون اجلال ایله
مستدام عمر و دولت زیب تخت داوری

شوکت واقبالی دائم امروفرمانی مطاع
عون وصون مستعانی اوله یار ویاوری

خامهٔ تأیید حق نصر من الله آیتن
ایده ثبت شقهٔ آیات نصرت رهبری

❀ عیدیهٔ مرحوم راغب پاشا ❀

جبههٔ عید سعید اوزره ایدوب عرض جمال
خم ابروسنی کوستردی هلال شوال

نه هلال اهل دلک جام هلالی آسا
سینه سن جوش نشاطیله ایدر مالامال

نه هلال ایلدی شیرین دهن شیر وشکر
طفل بی دایهٔ دل ایلر ایکن استهلال

مژدهٔ عیدی بوشهره کتوروب برکیجه ده
راه یکماهه لی طی ایتدی علی الاستعجال

ایدر آفاقه سلام مه عیدی تبلیغ
انحنا صورتی کوسترسه عجبمی او هلال

عید دستور فلک رفعتی تبریکه کلوب
وجه تعظیمله دامانته ایلر رومال

دامن لفظنه رومال ایله یعنی مه عید
مهر فضلندن اولور مقتبس نور کمال

آصف صف شکن وصفدر رحم مرتبه کیم
بویله تحریر ایدراوصافکی وصاف خیال

صدر دین پرور همنام رسول الثقلین
راغب خیر ورضاجوی خدای متعال

فیضیاب اثر مبدأ فیاض خرد
جمله افعال پسندیدهٔ عقل فعال

دقت رأیی اولوب ثانی عقل اول
ذات والا کهری جوهر ذاتی بی مثال

منجلی آینهٔ طبعنه هر صورتده
حسن تدبیره موافق نه ایسه صورت حال

پرتو لطفی ضیابخش مه ومهر اولسه
تا ابد اوله مصون اثر نقص وزوال

وزرادن بو کمالاته کیم اولمش مظهر
اکا نسبت ایله ناقص کورینور ابن کمال

شعر حکمت اثری رازکشای اعجاز
طور انشای فسون پرور ایدر سحر حلال

فضل وعرفانی اکرچه مثل سائر در
ضرب شمشیریده عالمده ضروب امثال

لطفی خاصیت اکسیر ویرر خاکه ولی
باد قهری ایدر آتش کبی آبی اشعال

داور ادادکرا صدر معلا قدرا
فخر ایدر پایکی تقبیل ایله اهل اقبال

عدا اولنمیدی عباد دراجلالکدن
ابن عباده اولوردی سبب جاه وجلال

کالهٔ نسبه نظمی حسبان دیه مم
دوش اوصافکه ای آصف زیبنده خصال

بارے دامانکی تقبیل ودعاذیلنده
ایده یم برغزل پاکله تذییل مقال

رنک رخسارکه اویمش نه کوزل جامهٔ آل
غنچهٔ حسن ایدک آچمش سنی بوکلکی شال

کردن سیمکی سیر ایتمکه پک مشتاقز
شالی نازیله صاروب بو نوکه کل آلمه دبال

بزه بوزردی عقیدیله صیامی اولشوخ
بوسهٔ نقل لبی بزمه ایدوب نقل نوال

مجمر عنقه قیوب یاقدی دل عشاقی
آتشین رخلری دستنده کی عنبر کبی خال

دهی بیار روزهٔ هجرانه تحمل مشکل
عاقبت اولمسه کر واسطهٔ عید وصال

یوز سوروب پایکه اول آصفک ایتدک بیرام
طورمیوب خیر دعا رسمنی ایله اکمال

مژدهٔ عید ایله تا بویله کلوب آفاقه
نشر انوار مسرت ایده ماه شوال

متیمن ایده حق عید سعیدین هر دم
روزی عید وشبی قدر اوله هزاران مه وسال

❀ درستایش صدر اعظم درویش محمد پاشا اوقت عودت از سفارت ایران ❀

برشاه کیم خدا ویره ملک سکندری
خضر هدایت ایدر البته رهبرے

مرآت منجلی کبی کشف حقایقه
الهام پذیر حکمت اولور قلب انوری

یعنی اوشاهه ملک سلیمان رواقیلوب
ایلرسه مهر ینک بو جهانی مسخری

برآصف زمانه موفق ایدوب انی
فرماننک مطیعی ایدر جمله کشوری

کور فیض حقی شاه ملکشاه جاکره
قیلدی نظام ملکی آنک بویله صفدری

همنام فخر عالم وپرلطف ومکرمت
جمله محامد شیمک اولدی مظهری

صدیق منقبت عمری معدلتکه وار
ذاتنده نور حلم وحیاجود حیدرے

صدر جهان ایکن بنه درویش طور اولوب
ایتمز کدایه لطفی مرجح توانکری

قیلمش جناب حق او خداوند اکرمی
سیف وقلمله واسطهٔ دادکستری

شمشیر ایله اماتهٔ اعدای دین ایدوب
احیا ایدر قلمله نیچه بینوالرے

بی شبهه دسترس اکا حقدر که طوتمش اول
دستنده حبل شرع متین ومطهری

بیت الشرفده طالع اقبال و بختنک
سعد السعود عقد ثریا درافترے

کالای لطفک اطلسه ترجیح ایدوب فلک
نقد نجومله چیقرر ماهی مشترے

اول مهر برج دولته تقلید ایدر دیو
خورشیده ماه نو نوله کوسترسه خنجری

چرخک طلای مهرے ایله نقرهٔ مهی
اولماز سمند لطفنه بررخت حیدری

خوفیله تا فلکده اسد لرزه ناک اولور
وار نیچه سنده قوت وفر غضنفری

عالمده بیم صدمهٔ شمشیرے وارایکن
باش کوستر می اصل شقا شمدی سرسری

کورمشمی قهرمان عجبا برانک کبی / یکتا سوار ساحهٔ جنک و دلاوری
بردل ایدر کتیبه‌یی قلب اسد کبی / هیجاده جای ایدنسه نه دم قلب عسکری

ای داور زمانه و یا نور فیض حق
وی آسمان معدلتک مهر خاوری

سر مسند سجاده سنی کورسه شرمله / حاتم ایدردی طی بساط کرموری
اطفای نار جور و ستم ایتدک اویله کیم / لطفک درون آبده صاقلر سمندری
دفع کزنده صادر اولان امرکی کوروب / پنبه درون سینه ده حفظ ایلر اخکری
ضعف سفرله قالمدی تاب تحملی / معذور طوت بو بابده وهبی چاکری
طبعک مجالی یوق ره یکساله دن کلور / پک سورمدم انک ایچون اول اسب لاغری
عفوه قرین اولورسه قصورم بو دفعه ده / سلک دکرده نظم ایده‌رم درد کوهری

صدرکده مستدام ایدوب الله سنی همان
هم لطفکه قرین ایده بو عبد احقری

در ذیل این قصیده برای طلب یکی از منصب مقابلهٔ پیاده و سواری معروض شده

ای درکه عنایتی کهف الامان اولان / ای باب لطفی ملجأ بیچارکان اولان
ای نور بخش باصرهٔ اهل عز و جاه / وی خاکپایی سرمهٔ چشم جهان اولان
ای همت علیه‌سی جنت سما کبی / غیرت دهنده داد رس بیکسان اولان
ای روز و شب دعای بقاسی خلوصله / اوقات خمسه ده بکا ورد زبان اولان
ظل ظلیل رأفتکه ایتدم التجا / ای سایه‌سی بو بنده‌سنه سایبان اولان
عیدارته سنده رتبه‌لی منصب امید ایدوب / هپ اوستنه نظام ویرر خواجکان اولان

اسب اصل سواری اولوب قوشما سوزمی یا
وهبی کبی پیاده قالوب ناتوان اولان

قصیده بدارنده‌لی محمد پاشا شکایت برای توجیه منصبش موقوفات ابکرپاسی نادان

ایا صدر کزین خاتم آرای سلیمانی / جهانده عدل و انصافیله سن سین آصف ثانی

گلستان جهان سرسبز و شاداب اولدی لطفکله / زلال شفقتکدر آب روی ملک عثمانی
فلک اشراق صبح صادقک پنهان ایدرناکه / فروغ افشان اولنجه رأیکک خورشید رخشانی
عنایتدر کرمدر مقتضای جوهر ذاتک / افندم کیبی عالمده بولنماز مرحمتکانی
قصیده صورتنده جرأت ایتدم بسط و تقدیمه / بو کونه عرض حال نابسامان و پریشانی
هلال اولدم سپهرک کردش جور آزماسندن / مکر تکمیل ایده خورشید احسانک بو نقصانی
دریغا طفل ابجد خوانه دوندم مکتب غمده / طریق خواجکانک اوله‌لی بند دبستانی
نیابتله کتابتله ایدوب سد رمق پیدا / خلاص ایلر ایدم دست ضرورتدن کریبانی
آلوردم قسمتم قاضی ایکن اول تکمله / اولوب جمله اموال عباده وارث ثانی
اکر خواهی سلامت ماجراسندن اولوب غافل / قضا راچار موج یاسه بوغدم صکک عرفانی
مثال مرغ دام افتاده باشم اوغرادی درده / قفس اولدی سرآزاده مه بادخراسانی
امیدم شمدی ختم خواجکانه اولدی وابسته / بو درچون نقشبندان غمک آیین و ارکانی
کرده اهل دیوانه باقوب دیوانه وش بنده / تدارک ایلدم ارکان و اوست رخت دیوانی
لباس مستعار آسانه تجاره ردایتدم / ضمان نقص قیمتله چکوب انواع خسرانی
حقوق اصحابی عقد الفت ایتدردی کشاکشله / کیدر چاک کریبانم بولور هر لحظه دامانی
نه چاره بویله اولدی حکم و امضای قضا دیردم / اکر ادنی معیشتله رضانک اولسه امکانی
باقوب قرص مه و خورشیده روز و شب تحسرله / تماشا ایلرم بام فلکده صورت نانی
ضرورت اولقدر درکیم قضایه راضیم شمدی / کتورمم عقل و فکره غیرت امثال و اقرانی
بنی دلریش ایدن درویشدر دولتلو سلطانم / چیقاردی اوستنه خلقک برایکی تازه اوغلانی
قبای جاهمی هم دوش کرباسی یه کیدردی / همان فرق ایتمیوب کرباس ایله کالای عرفانی
خراسانی بلاسیله کیدوب ملک خراسانه / سیاحت ایلمشکن خطهٔ ایران و تورانی
مردتمی افندم منصبمله کامیاب ایتمک / معارف قدرنی فهم ایتمیوب بر اویله نادانی
معارفدن مراد انشا ایسه کاغد قلم حاضر / اکر شعر ایسه اشته رسم و آیین سخندانی
اکر علم ایسه مقصد هر فنونه انتسابم وار / بلاغت ایسه ایکم ایلرم نطقمله سحبانی

بودعوای مجرددردی نورسه امتحانیلر   اولور هر مدعانک منجلی اثبات وبرهانی

عنایت پرورا صدرا کرمکارا فلک قدرا
اگرچه ایلدک بوبنده یه لطف فراوانی

دیرلسه شق اول اختیار ک شقی یوق اصلا   مطیب ایلمک قابلمی شق ثالث وثانی
وزارت رتبه‌سی احسان اولنسه استم حاشا   افندم نرده قالدی اختیار میرمیرانی
طریقم ترک ایدنجه نادم اولدم دیمسون انجق   چرا کاری کنند عاقل که باز آرد پشیمانی
حلال اولسون سفارتده قلمده چکدیکم زحمت   ینه اسکی طریقمدر بکا اکرام وشادانی

خدا صدرنده دائم ایلسون اقبال ودولتله
قضایه اوغرادب دلشاد قیل وهبی نالانی

❀ این نیز بوزیر مشارالیه بربالای عرضحال استدعای تبدیل طریق نوشته بود ❀

سلیمان زمان مظهر اولوب فیض خداداده   موفق اولدی بر آصف کبی پرشفقت وداده
شه عالم سکندردر رفیقی خضر اولوب گویا   دلالت ایلدی آب حیات عدلی ارشاده
نه آصفدر که روشن ایلدی عدلیله آفاقی   نمایاندر فروغ مهر لطفی زیر وبالاده
عباد اللهه ذاتی مایهٔ امن وامان اولدی   کمال رأی وتدبیری مرجح ابن عباده

سمی مفخر عالم وزیر اعظم وافخم
نظیرین دیدهٔ آدم عجب گورمشمی دنیاده

عدالتله ایدوب دین محمد غیرتن درپیش   نمایان کوثر تأثیرا سمای مسماده
گوریدی جوشش انهار عدلک باغ عالمده   همان جسر نجاتدن کچردی کوپریلی زاده
کمال علم وفضل زهد وعفت جمله جمع اولمش   تعالی الله اوذات بیعدیل وعالم آراده
خداوندا کالک قدردان فضل ودانشدر   نیاز ایتم زمانکده سپهر کینه معتاده
معارف کانیم بنده بلنمسون قیمتم شیمدی   روامی گوهرم قالمق درون سنک خاراده

افندم دولت واجلالکی افزون ایده مولا
نظر قیل عرضحال وهبی محزون وناشاده

❀ دررسیدن الحاج یکن محمد پاشا بصدارت عظمی دراثنای طریق کبیر ❀

فلک برحسن صورتله ضیابخش اولدی دنیایه   که عکس ایتدی زمینک انجلاسی چرخ مینایه
کدورتدن اثر یوق رونمادر شاهد مقصود   صفالرله دونوب هر سینه مرآت مصفایه
خصوصا طبع ارباب سخن آیینه دن روشن   شکرریز مذاق شوق اولور طوطی گویایه
خمار آلودکان غم بو مدده مست وشاد یدر   نه حاجت ساقی خاطر کشایه نوش صهبایه
سرمو قالمدی دللرده آثار پریشانی   مگر کیم اوغرایه باد صبا زلف تمنایه
مکافات ایتدی دوران روزه داران غم بهره   زمانه دوندی روز خرم عید دوبالایه
طراوت بولمسونمی طبع عالم گل کبی شیمدی   که رونق ویردی باران کرم باغ تمنایه
نیجه بینوایه لر اولدی سزای نعمت احسان   جهان شکر ایتسونمی بو قدر یغمای نعمایه
بحمد الله گتوردی بر وزیر مرحمتکاری   ترحم ایلیوب شاه جهان حال برایایه
قدوم مسعدت ملزومی اولدی مایهٔ راحت   بلی محتاج ایدی دنیا براویله کارفرمایه
اوخاقان کرامت پیشه ملهمدر امورنده   موفق اولدیغی بی شبهه در تأیید مولایه
سلیمان زماندرکیم بولوب بر آصف منصف   انی مهریله لایق گوردی بوصدر معلایه
ایدوب تسلیم خاتم روزکاری ایلدی محکوم   اودستور عدالت حکم صدر عالم آرایه
نه صدر معدلتکار ومشیر شیر صولتکیم   علی شیر نوایی کلسه اولماز آکه همپایه

سمی فخر عالم صدر اعظم نیر افخم
وکیل ظل ربانی خداوند هماسایه

عماد دین ودولت اعتماد ملک وملتدر   معادلمی اولور ابن العمید اول صدر والایه
اوبرنور مجسم آفتاب چرخ اعظمدر   که تا اوج فلکدن ماه آچار احسانه آیه
کمال لطفی ایلر لفظ جود معنی بیمعنی   سخاده طبعی غالبدر عطای حاتم طایه
غبار آستانی مایهٔ کبریت احمردر   کف ارباب کافه کیرسه کافیدر اوسرمایه
ایدرلر سایه سنده مالک اکسیره استغنا   اولانلر جبهه سا اول خاکپای کیمیاسایه
اوعالی کوکبه ناظرنه نجم برشرف درکیم   فروغ طالعی پرتو ویرر چشم ثریایه

ارسطویه ایدر تعلیم فن حکمت آرایی
شفای سینه در قانون رأیی ابن سینایه
امور دین دولتده اصابتاوزره دردائم
خرد مفتون وحیراندر اورأی عالم آرایه
ایدر سیف وقلم احکامن اجرا ایلیوب تخصیص
برین تدمیر اعدایه برین احباب احیایه
سیاست باغنه جوی رواندر آب شمشیری
قلم کلزار احسانندە بکزر سرو رعنایه
سرآغاز ایلدکجه کلکی نثره سیر ایدوب نثره
سمادن رشک ایدر اول کوهر منثور انشایه
کورنجه حسن خطک کاتب برجیس اولوب حیران
الی تحسینله تعلیق ایدر بازوی جوزایه
دل اعدا اولور صدپاره فکر ایتدکجه شمشیرین
اکر منحنیده یکلخت اولسه فرضا سنک خارایه
دکلدر کهکشان چرخ اوزره قالمش سایه‌سی بولمه
غزاده تیغنی آصدقده طاق عرش اعلایه
طیانمز قهرمان اولسه جیوش دشمن مقهور
هجوم ایتدکجه رستملر کبی میدان هیجایه
غضنفرلر اولورلرزنده جمله بیشه زارنده
ویرنجه حمله شیرانه‌سی تبلرزه اعدایه
اکر تبدیل ماهیت مراد ایتسه قیلور پرتاب
درون شعله‌یه ماهی سمندر قعر دریایه
درون پنبه‌ده یاقوت وش محفوظ اولور اخکر
تعلق ایتسه حکمی الفت اضداد اشیایه

خدیوا داورا صدرا خداوندا فلک قدرا
ایا مسند طراز آصفی دستور جم پایه

جهان ممنون احسانک قضا محکوم فرمانک
علو رتبه وشانک بو صدره ویردی پیرایه
زمانکده زمین فرخنده چشم آسمان روشن
رسیده فیض مهر عدل ودادک زیره وبالایه
ایدردی ظلمتی تابنده مالک اولسه اسکندر
دل روشن نهادک کبی مرآت مجلایه
تشنه‌دک خضر وش اهل ستانبول العطش دیرکن
نثار آب احسانکله تاب دهری اطفایه
زلال لطفک اطفا ایتدی اماسوزش دهری
شرر پاش اولدی نار قهرک اشرار اثرایه
نکهبان جهانسن سایه عدلکده بی پروا
اولور آهوی وحشی شیر ایلمز بر ده همسایه
بو دمده کرک خونی اولدی راعی کوسفندانه
تعدی ایلمک قابلمیدر کیمسه رعایایه
قونارسه کوهسار همتک دامانه بر دم
پرستو بچه استعلا ایدر قاف اوزره عنقایه
زمان دولتکده چرخ استغنا ایدوب بنده
تنزل ایلمم جور فلکده بط شکوایه

بلی

بلی پامال غم ایتدی قضا جور و تحکمله
طریق خواجکیده قطع ایدرکن رتبه وپایه
خراسانی جهانی باشمه تنک ایلیوب یعنی
خراسان وعراق وچینه دک کیتدم تماشایه
انک ریش دل غمخورده‌سی مستور درباری
قیاس اولمز بنم زخم درونم چاک خرمایه
بحمد الله دراقبالکده کسب تعلقدر
سپهر دونه اصلا ارتکاب ایتمم مدارایه
بکا اهل سخن رشک ایلسون شیمدنکرو زیرا
موفق اولدم اوصافک بو کونه نظم واملایه
بیلوب رجحانینی اسلافه عالم فیض مدحکله
بنی ترجیح ایدر اول کچن وهبی دانایه
کهرکانی بنم جوقدن طوتاردم سینه‌ده مکنوز
نثار خاکپا ایچون نیجه درکر انمایه
بنم ابکار مضمون دلادیزم ابوالعذری
کوریدی نظمی باقرزدی وامق رودی عذرایه
تحدی رتبه سنده لهجهٔ تازیده اشعارم
اولور اعجاز ایله حیرت فزا اعراب عربایه
قالور سحبان وائل شرمله عیی من الباقل
بلاغتله سرآغاز ایلسم تعبیر معنایه
بیانم سحر اندر سحر وشعرم وعین حکمتدر
بو رتبه انتسابم وار فنون شعر وانشایه
بها اولمزدی مال هند وسنده تحفهٔ ایران
دیرلسه درنظمم تاج کیکاووس ودارایه
ایشتمش جانب شیرازه عزمم شرم ایدوب عرفی
همان سعدی وحافظ ایله کیرمش زیر غبرایه
کورنجه قوت طبعم عجم شیر اجم صاندی
بوصولتله علیشیری قاچردم بیشهٔ صحرایه
ایدر سحر آفرینان زمانک سینه‌سن صدچاک
المده خامه بکزر اژدر چالاک موسایه
خداوندا بیلورسن معرفت قدرین حضورکده
نه حاجت خودفروشانه ادایه عرض کالایه
تمدح ایتسه ده شاعرینه ممدوحه راجعدر
امید عفوله ایتدم جسارت بویله اطرایه
مرادم ذرهٔ ناچیزوش کسب تعلقدر
فروغ الطفکه ای آفتاب مرحمت سایه
بحق اسم اعظم ایلدم دعواتکی منضم
مداوم اولدیغم اذکاردن اسماء حسنایه
جهانی روز وشب تا ایلیه انوارله مملو
فلک خورشید وماهن زین ایدوب بو طاق مینایه

صدارت مسندنده دائم اولسون ذات مسعودک
فروغ عدل واحسانک ضیا بخش اوله دنیایه

❋ بهاریه درستایش صدر مرحوم خلیل پاشا ❋

وهبی

دم عیسا میدر باد بهارک فیض آثاری که بادی اولدی احیا ایتمکه بردمده ازهاری
دمادم مشکبوی اولمقده چین طرهٔ سنبل صبا کشت ایلیوب کلمش مکر کیم چین و فرخاری
یینه اردی بهشت ایردی کلوب سیر ایلسه رضوان بهشت اندر بهشت اولمش صانور صحن چمنزاری
مکر آذین شهر آیینی وار درشاه نوروزک طوناتمش کالهٔ سبز ایله بویله دشت وکهساری
هزارک هر سحر رنج خمارین دفع ایچون بویله طوتار دستنده شاخ کل هزاران جام سرشاری
فغانی عندلیبک گریهٔ شادی ایمش زیرا دهان غنچه دن آلمش پیام عرض دیداری
تر وتازه خط نوخیز دلبر کبی عنبر بو بورونقله بنفشه اولدی رشک مشک تاتاری
بوله مرغ دل عشاق اوچارسه بلبلان آسا تماشا ایتمکه هر کوشه ده بر ورد بیخاری
کیدردی بید مجنون بلکه سوی کوه وهامونه چمن بند ایتمسیدی پاینه زنجیر انهاری

کشاده اولدی بو تازه غزل کل کبی طبعمدن
اوقورکن پیر وبلبل اولوب کلشنده اشعاری

پریشان ایلمه هر حلقه سنده بیک کرفتاری طاغتمه ای صبا اول طرهٔ مشکین طراری
دکلدر ژاله برک کلده اول شوخ کل اندامک عرق ریز خجالت قیلدی آب ورنک رخساری
چمنده حلقهٔ نظاره بر سرو سرافرازک مثال طوق قمری اولدی بند ناز ورفتاری
نشان بوسه کوردم کردننده روی آلنده عجبمی لاله وش بر داغ ایدرسم سینه زاری
نیجه چاک کریبان ایتمیم کوردکجه خار آسا او شوخ کلعذارک دامننده دست اغیاری
صبا اولمازدی آه عاشق آسا بویله بی آرام اگر کیم اولمسه بر سنبل زلفک هواداری
حسد اولرنده کیم بر باغه تنها جه آیق چکمش طوتار برالده جام مل برالده دست دلداری
مال نغمهٔ مرغ بهاره ایلدم دقت کلستانده اوقور اوصاف دستور کرمکاری
نه دستور هما همت نه صدر آسمان رفعت نه مهر مشتری طلعت نه فیض رحمت باری
عجب صدیق سیرت داور فاروق خصلتدر که اولدر مظهر نورین علم وجود کراری

خلیل پاشای افخم صدر اعظم آصف اکرم
وکیل مطلق اورنک پیرای جهانداری

خدیو

خدیو معدلت کستر خداوند همم پرور نظام آرای کشور دولت ودینک نکهداری
ارسطوی حکم سنج خرد تدبیرنه حیران اولوردی ابن سینا کورسه کر مفتون اطواری
اصابت تابع رأی جهان آراسیدر هردم سهو انتیاب ایدر بر لحظه ده بیک کار دشواری
کرانجاند رصانتسیله اول طبع سبکروحه سبکسر اکلدم میدان تمکیننده کهساری
اکر خلق حمیدی تربیت بخشای الطاف اولسه ایدر آب حیات رود جر در عنصر ناری
نمای همتی نیسان نمای ابرنیساندر سحاب فیض حقدر عالمه دست کهرباری
دکلدر آبیاری کف احسانه مشکل مبدل ایلمک یاقوت رمانی یه کلناری
عطاسی صفحهٔ عالمده دفع احتیاج ایتدی بو دمده کیمسه کورمز حرف جردن غیر جراری
ایدر حب ذهبله زرد رویان غمه تدبیر عجب نبض آشنا دردست جود حکمت آثاری
کل نخل سرشتندن اولورسه مایه شهدی اوله نحلک لعاب نوش پرور نیش آزاری
زمین تلخ شوره نیشکر نخلیله مالامال اوللدن جوی شیرین عطاسی عالمه جاری
اکر تلخ اولمسه صاف اولسه طوفان ایتمسه کاهی دل پر فیضنه تشبیه ایدردم بحر زخاری

فلکجاها همکارا مشیرا مشتری قدرا
ایا بالانشین دست دستوری وداداری

مکر خاصیت اسم جلیل بی عدیلکدر جهان پر سوز ایکن بولمق بو کونه رنک کلزاری
هزاران خاطر ویرانی اباد ایلدی الطافک مثال نامداشک همتکدر کعبه معماری
سرای قدرکه هر شب سزا در پاسبان اولسه سراپا جمله انجمله سپهرک چشم بیداری
صبا کرد ره احسانکی نشر ایتسه کلزاره اولوردی عین صحت دیدهٔ نرکسده بیماری
کلستان جهانی اویله سیراب ایتدی الطافک کم اودکا فیض بخش اولمازنمای ابر اذاری
عباندر رتبهٔ رجحان قدرک ابن عباده عباد درکه احسانک ایتدک جمله احراری
درون سنک دآهنده نهاندر وار ایسه شمدی جهانده ایلدک الطافک شرار نار اشراری
سرمو بوقدر آثار پریشانی زمانکده صبا آنجق طاغتمشدر ایشتدم کاکل یاری
احاطه ایلمک ممکن دکل اوصافکی حاشا هزاران سال اکر دور ایلسه اندیشه پرکاری

کهر قدرین بیلورکان هنرسن نکته پرورسن
که نظمم دولتکده بولدی قدر روز شهواری

دکان سینه ده کرد کساد آلوده قالمشدی
بولنمازدی قماش شعر وانشانک خریداری

بحمدالله کر انقدر اولدی میل واعتبار کله
زمان دولتکدر اول متاعک روز بازاری

افندم بعد ازین اوصاف غیره صرف ذهن ایتم
مقدم کرچه اتلاف ایلدم چوق نقد افکاری

مؤسس اولدیغیچون نظممک هر بیت معموری
فلکدن بهره م اولمشدی مجازات سنماری

بلی موی میان یاردن وقتلیدر فکرم
کرجای پیچ وتاب موشکافان اولدی هر تاری

چب اندازی وزنکی طینتان معرفت دشمن
شکست ایتمش ایدی آیینهٔ طبع جلاداری

سرم اولمشدی چوقدن پردهٔ ناسه فرو برده
چکلمش ایدی زیر دامنه پای طلبکاری

ره غمده همان فریادرس شوقیله بیهوده
درای کاروان آسا ایدردم ناله وزاری

سن ای مهر سپهر کامرانی ایلدک همسر
سپهر خورشید له بو ذرهٔ ناچیز وناچاری

هجوم غم تلف ایلردی بو نومید ناکامی
تلاقی ایتمه لطفک جفای چرخ غداری

دکلدم خاره وش شایستهٔ احسن نظر اما
نکاه شفقتک همقدر کوهر ایلر احجاری

شکایت ایلمم شمدنکرو بخت زبونمدن
کتور رحم خاطره جور سپهر نابهنجاری

مثال سبزهٔ بیکانه پامال غم اولمشکن
نمایاب ایلدک بو سنبل پژمرده طوماری

هزار خوشنوای کلشن آساده هپ زارک
دعای دولتکدر صبح وشام اوراد واذکاری

❀ نظیرهٔ نفعی در ستایش مرحوم مشار الیه ❀

بو نشاطک بلمم ای دل نشئهٔ صهبامیدر
بو خمه جوشا جوش کیف نظم شوق افزامیدر

برصفاوارسنده آیا خاطرک آیینه وش
جلوه کاه صورت زیبندهٔ معنامیدر

مطرب فکرک النده دف میدر خورشید وماه
چنکی بزم خیالک زهرهٔ زهرامیدر

نظم کوهر زیورک عقد ثریا می عجب
در کبی منکوش کوش دختر جوزامیدر

تره تر درنثار کدن ایدر کسب ضیا
پرتو شعرک فلکده کوکب شعرامیدر

بکر مضمون دامنن طوتمش زلیخالر کبی
تازه فکر دلپسندک یوسف رعنامیدر

تازه لنمش شوقله طبع کهن سالک ینه
باشقه عالمدر جهان بلمم یکی دنیامیدر

ایلمین بودمده نای خامه کی آتشنوا
سوزش انفاس سرآهنک مولانامیدر

سرفرو ایتمش سکا نوبادهٔ مضمون دیرر
دست فردوسی طبعکده قلم طوبامیدر

باغلین سحر آفرینانک زبان آفرین
کلک افسون پرورکمی اژدر موسامیدر

قالب الفاظه نفخ روح معنی ایلین
نطق جانبخشکمیدر فیض دم عیسامیدر

پرتو انداز تجلی کاه نظم تابدار
انوری دست فکرکمی ید بیضامیدر

کل کبی ایتمش کشاده خاطر دمبسته کی
فیض انفاسک نسیم کلستان پیرامیدر

عندلیب آسا خموش ایتمشکن احزان خزان
سویلدن شمدی سنی بر غنچهٔ زیبامیدر

بوسه لر وعد ایلیوب یارک شکرمی چینه دی
بو حلاوتله دهانک طوطی کویامیدر

وادی نارفته ده بویله تکاپولر نه در
اسب طبعک پیرو نفعی بی پروامیدر

بو خمه مقصودک دهن شوی کلاب نظم اولوب
ترزبانسی مدیح صدر بیهمتامیدر

همدم شاه سلیمان جاه اسکندر سپاه
آصف دورانمیدر خضر همم پیمامیدر

صدر اعظم دادور افخم وزیر محترم
اعتماد الدوله خاقان ملک آرامیدر

قبلهٔ حاجت خلیل پاشای عالیجاه کیم
درکهی اهل منایه کعبهٔ علیامیدر

قدرنی عرش معلا کبی حق ایتمش بلند
رتبهٔ کردوندن اول مرتبه اعلامیدر

کورمدک اکرچه ملکشاهک نظام الملکنی
بویله آیا کیم آنکده طوری مستثنامیدر

کوردک اما صورت کارین نیجه تاره بخده
حاش لله بو قدر کار آزما دانامیدر

عقل افلاطون دخی حیران فهم ودانشی
ابن سینامی ارسطوی حکم فرسامیدر

حدی یوق پایانی یوق حسن خصال ذاتنک
مدحت خلق حمیدنده سوزم اطرامیدر

غیرتی ثابتدر قدمدر وعدنی انجازده
چرخ کردان همتنده اویله پابر جامیدر

بذل جودین اکلسه شرم ایلر ابر درنثار
دست کوهرپاشی یعنی معنی پاشامیدر

ابره تشبیه ایلمم جوش عطاده دستنی
جودی اول دریا کفک برایکی قطره مامیدر

نا بجا در ذاتمه تعبیر دریا کف دخی
طبعی پرشور شمیدر صفوتده بحر آسامیدر

آب تیغن خانمان دشمنه سیلاب ایدر
قصدی حکمن ماوراء النهره دک اجرامیدر

قهرمانلر بیم قهرندن ایدر ترک دیار
رستم واسفندیار عرصهٔ هیجامیدر

لطفی رفع ایتمش کرزند آثاری اضداددن
دیر تنور ایچنده ماهی مسکنم دریامیدر

اوج عدلنده برابر پر آچوب پرواز ایدر
بربرندن فرقی یوق شاهمیدر ورقامیدر

زاهد خشک ایله همشرب دل پرجوش رند
بربره کلسه بلمز سنکمی مینامیدر

داور داد آور اصدر مکارم پرورا
نعمت بی امتنانک قابل احصامیدر

خوان احسان خلیل اللهی تذکر ایتدیرن
سفرهٔ جودنده یغما اولنان نعمامیدر

بویله پرواز بلند ایلر همای همتک
سایهٔ شهبال لطفک ملجأ عنقامیدر

بوی خلقک ایلدی خلقک مطیب خاطرین
نافهٔ مشک ختن می عنبر سارامیدر

بیم شمشیرک امانن کسدی یکسر دشمنک
خنجر بهرامی بلمم بویله خونپالامیدر

چرخده قوس قزحمیدر کمانک عکسی
تیر دلدوزک نشانی سینهٔ اعدامیدر

غبطه فرمای فریدوندر بو فرد حشمتک
یالکز رشک ایلین دارا نکه دارامیدر

نطق روح افزای لطفک بنده کی یاد ایلمش
بیلمنک بو نیم جان محنتی احیامیدر

یوخسه قصد دولتک حسن نظر ملحوظنی
گوشهٔ ابروی استغنا ایله ایمامیدر

آه افندم دردمی سویلمه ایتسم عرضحال
قورقرم خشمیله دیرسن مقصدک شکوامیدر

باشمه تنک ایلمشدی عالمی جور فلک
بنده دستارم زمینه اوردیغم بیجامیدر

یول بولمزدی مزاحمدن برادنی منصبه
یعنی تبدیل طریق ایتدمسه بیمعنامیدر

کیمسه تمییز ایلمزدی عرض کالا ایلسم
قطنی ابدرنک کرباسیمیدر دیبامیدر

جانمی برنار خلقت اولقدر یاقمشدیکیم
مشعل کیوان منحوس اویله آتشزامیدر

بولمدم ذاتک کبی اول دمده بر عالی همم
ایتدیکم کستاخلقمی چرخ استغنامیدر

واصل سرمنزل کام ایتمک استرسک بنی
بو طریقمده عنایت امر نابرجامیدر

واقف راز نیازمدر ضمیر ملهمک
همت بی منتک موقوف استدعامیدر

آسمانی وعبائی عیبمی ستر ایلسون
بیلمسونلر بنده کی قاضیمیدر منلامیدر

لوح سینه م تختهٔ مشق هنردر فی المثل
دفعه سرلوحه اولسم رتبهٔ والامیدر

دارالیه فرضا بنده اشتهارم جمله
سمعه احراز ایلسنلر فاضل و دانامیدر

طغره لنسون قالمسون دون رتبه ده بو چاکرک
جمله دن اعلا دکلسه جمله دن ادنامیدر

کرچه عیبمدر هنر نقصانم اولمشدر کمال
تهمت وجرممده بلمم شعله انشامیدر

ماحصل رجحانم اثبات ایلرم اقرانمه
بحر عرفانم دیولا فم قورسه دعوامیدر

برغزل سویله کوزل وصفنده بسدر گفتگو
ای دل بیچاره قصدک چرخله غوغامیدر

قاشلرک منشور حسنکده جلی طغرامیدر
جبههٔ مهر اوزره عکس غرهٔ غرامیدر

بنده بلمم دانهٔ فلفلمیدر کافورده
گردن صافکده یاخود خال عنبرسامیدر

رنکی بردجیله روی آلکه بکزر سه ده
کل بوکونه عطر شاهیلر کبی بویامیدر

نوخرامم باغه کل قارشوکده بوی کوسترمسون
سرو رعنا قد دلجویک قدر بالامیدر

طفل نازم زیور مهد فلکسن روز وشب
مهر ومه کردشکرده دایه و لالامیدر

برکون انصاف ایلیوب انجازه میل ایتمزمیسن
هپ مواعید وصالک وعدهٔ فردامیدر

کلدک آغوش خیاله جامه خوابمده بوشب
بلمم ای مه رو عجب رؤیامیدر خولیامیدر

مهر رخسارک کورنجه غیریه ایتمز نکاه
عاشق روشن نظر ماهیدهٔ حربامیدر

خودفروش اولمه حضور آصفیده وهبیا
صدر دولت جای عرض تحفهٔ کالامیدر

سوز تمام اولدی دهان لافه اور مهر سکوت
کالهٔ بی اعتبارک قابل تمغامیدر

کشتی اقبالنه باد دعای قیل وزان
شمدی بحر فیض باریده قبول ایمامیدر

چون عنایتله سنی محسود اقران ایلدی
شکر نعمتله ادای محمدت هنکامیدر

ثابت اولسون کوکب جاهی ملکلر سیر ایدوب
بربرینه سویلسون قطب فلک پیرامیدر

تا ابد فرقی ایتمسونلر زیب فرق فرقدان
طالع مسعودیمی مهر ضیا بخشامیدر

❀ تخمیس قصیدهٔ منیف در ضمن ستایشکاری مشار الیه ❀

حق بوکیم سن اول ممتاز انام دولت
کرچکی نکله شرف بولمده نام دولت
ذات والا کهرک فخر کرام دولت
ای نکهبان مقالید نظام دولت
وی نسقساز اعاظم مهام دولت

رای حکمت اثرک رشک فلاطون حکم
رفعتک کوکبه آموز سپهر اعظم
ثابتات فلکه کوکب بختک توأم
صدر پروین علم وصفدر سیاره حشم
داور عالم ارسطوی بنام دولت

طالعک نجم ثریای سعادت منظر
فرقدان پرتو قدرکله بولور زینت وفر
سن اول مطلع فخر کرم ای نور سحر
نیر صبح ظفر غرهٔ سعد اکبر
ماه مهر اختر خورشید غلام دولت

حسن تدبیرک اولوب داروی دفع شر و شور
ویردی معجون جواهر کبی هر قلبه سرور
صدری تشریفکی حق قیلدی شفابخش صدور
سن اول نبض شناس علل طبع امور
درج رأیکده در اجزای قوام دولت

اوله لی شاه جهانبانه وکیل مطلق
شاهد سلطنتک رویه کلدی رونق
دعوی شاهسواری ایله سا که احق
سنی شایسته کورب ایلدی تأیید ایله حق
ید اقبالکه تسلیم زمام دولت

نیجه شهنامه و تاریخ دلارا کوردک
نیجه وصاف کبی معتبر انشا کوردک
سنک اوصافکی اسلافدن اعلا کوردک
کورمدک حق بوکه اقرانکی اما کوردک
نیجه دارای زمان و نیجه سام دولت

رک دشمن کسلوب صدمهٔ شمشیرک ایله
خونچکاندر اثر نشتر تدبیرک ایله
بو حکیمانه مراعات مقادیرک ایله
نوشدارودی شفاخانهٔ تدبیرک ایله

بر طرف اولمده اسقام سام دولت

قدرکی اولدی رفیع ایتدی جناب مولا
که سرای همتک قصر فلکدن اعلا
فخر ایدر شان بلندک ایله صدر والا
رفعت غرفهٔ اجلالکه نسبت حالا
اولدی پایه در اعلای سنام دولت

وفق دلخواهکه توفیق الهی اوفق
حفظ ایدر رفعتکی بیم تزلزلدن حق
اعتلای رتب دولته ذاتک الیق
سکا مخصوص بو توفیق ترقی الحق
لیک نااهله خطر در لب بام دولت

مدحت ذات حمید الصفتکله طوتدی
صیت نام آوری محمدتکله طوتدی
کوس پردبدبه امنزلتکله طوتدی
شرف کوکبهٔ منقبتکله طوتدی
عالمی ولولهٔ شهرت نام دولت

اولکه کفتار ایله دعوی اعجاز ایلر
وصفکه کلدیکی دم عجزنی ابراز ایلر
آنده اطناب سخن ایتسه ده ایجاز ایلر
مدحت ذاتکه بوکونه سر آغاز ایلر
نکته سنجان پسندیده کلام دولت

آصف منصف جم مرتبه رشک دارا
صفدر صف شکن و صد رعد التفرما
پیشوای وزرا مظهر توفیق خدا
رایت افرازهٔ زهره شکاف اعدا
سیف مسلول وغا شیر کنام دولت

نیجه آصف که کلوب اهل معالی صف صف
آستانندهٔ طور ورقعهٔ امنیه بکف
دودمان همم و معدلته خیر خلف
کل دستار شرف درهٔ پاکیزه صدف
رسم پیرای سلف فخر کرام دولت

ایلمش ذات محامد اثرین رب صمد
باعث تقویت شرع قدیم احمد
تا ابد مدت جاهی اوله پیوسته بمد
کوه تمکین خرد کامروای سرمد
سرو زیبنده قد سدره خرام دولت

ایلدی بارقهٔ شفقتی خورشید صفت
نیجه ذراتی سرآزادهٔ قید کلفت

شب چراغ کرمی لامعه پاش رأفت | کاربند نصفت نور چراغ عفت

افسر فرق مباهات همام دولت

تشنگان املهٔ رشحهٔ لطفی زمزم | آستان همتی اولدی مطاف عالم
فیض خلتله سراپردهٔ رازه محرم | یعنی همنام اساس افکن محراب حرم

کابندی درگاهنی حق بیت حرام دولت

سعی ایدر کعبهٔ لطفنده نیجه ذات کرام | اولمغه قابل تقبیل کنار احرام
عدلی نارستم وجوری ایدوب برد وسلام | سدهٔ بارگهی قبلهٔ اقبال انام

درجود و کرم باب سلام دولت

عدل واحسانله اول صدر سعادت پیرا | اولدی ملک ومله فیض رس لطف وعطا
حکمنی شرعله قانونله ایلر اجرا | ذاتی سرمایهٔ آسایش دین ودنیا

مقدمی میمنت افزای مقام دولت

رأیت افراز ظفر راتبه بخشای انام | حامیٔ حوزهٔ دین ماحیٔ آثار ظلام
نظر خشمی جگرسوز عدوی خودکام | دیدهٔ لطفی نگهبان لوای اسلام

صدمهٔ قهری نگونساز خصام دولت

فکرنک هر اثر خیرده تأثیری اولور | کار سخت ایمک مایهٔ تیسیری اولور
حل اشکاله سبب رأی جهانگیری اولور | اولکادنی عمل ناخن تدبیری اولور

انحلال آور تعقید مهام دولت

پرتو مرحمتی مطلع امید اولدی | لطفی روشنگر زنگ دل نومید اولدی
عکس نقش قدمی افسر ناهید اولدی | اولکه رشک آور آیینهٔ خورشید اولدی

یمن پابوسی ایله فرش رخام دولت

معنیٔ مصحف اخلاقیدر اول وجه منیر | یوخسه نور آیتی حرفیله اولنمز تفسیر
فهم ایدر آنی معانی کورن استاد خبیر | ابروی شاهد بختی نیجه معنایی مشیر

دیده سی عین عطارده سی لام دولت

دور ایدن السنه ده محمدتیدر جمله | حسن نظم شعرا منقبتیدر جمله
بو محامد اکا حق موهبتیدر جمله | آستان کرم و عاطفتیدر جمله

التجاگاه اساطین عظام دولت

نیجه بر داعیهٔ مصرف و فکر ایراد | کیمیای نظرندن ایده لم استمداد
معدن جود و کرم ایتمش آنی رب عباد | گرد راه قدمی مایهٔ اکسیر مراد

ریزهٔ سنگ دری نقرهٔ خام دولت

رشحهٔ لطفی نما بخش ریاض آمال | غنچهٔ کام آچیلور رشحه‌دی گل تازه مثال
دهری سیراب عطا ایلدی مانند زلال | جوی عدل و همی آب بقای اقبال

بوی خلق حسنی عطر مشام دولت

کاسهٔ چرخی پر ایتمکده می شوق جدید | بو صفادن نوله رقص اتسه فلکده ناهید
دور ایدر دائره وش دائره سنده خورشید | اولدی رونق شکن جام صفای جمشید

دور لطفنده هله گردش جام دولت

جمله دن مرتبه کی ایلدی والا مولا | همتک اولدی نیجه اون طاق فلکدن اعلا
ملتجای ضعفاسنسین افندم حالا | آصفا اد کرا صدر بلند اقبالا

ای ملاذ امم و کهف انام دولت

خوفله خانه خراب اولدی عدوی مقهور | همتک ایله لی غیرت تأسیس ثغور
سطح اشکسته گردونی قیلورسین معمور | سنسین اول هندسه پرداز مبانی امور

که اولدی رأیک نسق آرای قیام دولت

دشمن دینی کورن لرزش ایله مشغله ده | ملک آرامی خراب اولدی صانور زلزله ده
بیم و دهشتله قالور مملکتی ولوله ده | اثر سطوتک اول رتبه که صد مرحله ده

که ظهور ایلسه اعدای لئام دولت

عزم رزم ایلدیگک دمده دل خصم لئیم | نیم ضربکدن اولور جرم هلاکیله دونیم
ایدوب اوجه مفاتیح قلاعن تقدیم | اعتذار ایله ایدر عرض متاع تسلیم

دخی سن ایلمه‌دن شد خرام دولت

فارغ البال غم پنجهٔ گیرا اوله‌لی — شهپر لطفکله همسر عنقا اوله‌لی
اوج رفعتده اوجار رتبه‌سی اعلا اوله‌لی — آشیانسازپناه آور سکنا اوله‌لی

گوشهٔ قاف جلالکده حمام دولت

سنسین اول قدر بلند ایله معلا مسلکک — رافتنک سایه‌سی پیوستهٔ سماک و سمکک
زیر شهبال همای همکده بی شکک — بولدی رفعت او قدر کیم ایره مز نسر فلکک

ایتسه پروازایله قصد سر بام دولت

پرتو کوکب دری یگانه بختنک — نور بخشنده مه نورفشانه بختنک
نجم آسایش مسعود زمانه بختنک — رافتنک خواب صفا ویردی جهانه بختنک

اولدی بیدار ایکن چشم منام دولت

فیلسوفان خرد غبطه گر اطوارک — فن میزان ایله سنجیده گوروب آثارک
حسن تدبیرکی وزن ایتمده درانکارک — حاصلی رأی حکمسنج اصابتکارک

اولدی هر کارده بر وفق مرام دولت

ذاتکی فیض خدا مایهٔ نعمت قیلدی — بویله پیرایهٔ سر مسند دولت قیلدی
در کهک مقسم ارزاق عنایت قیلدی — حائز قدح معلای صدارت قیلدی

سنی حق تا دم تقسیم سهام دولت

منبع عین عطا لجهٔ احسانکدر — بحر دوش جوش همم لازمهٔ شانکدر
ابر مدرار کرم دست درافشانکدر — جمله مستغرق احسان فراوانکدر

سر بسر صنف خواصیله عوام دولت

سرمهٔ چشممی خاک قدمکدن ایله — بو کرمدیده‌یی ادنی خدمکدن ایله
بندهٔ خاک سرای همکدن ایله — خوان یغمای نوال کرمکدن ایله

بنی ده بهره‌ور نعمت عام دولت

طوتدی صیت کرمک رهگذر سامعه‌یی — صدا ایدر رسم نوله راه دگر سامعه‌یی

قیل

قیل خطابکله مشنف خبر سامعه‌یی — خیلی دمدر که بر ایتمشدی در سامعه‌یی

فرط آوازهٔ الطافیله پیام دولت

جذبهٔ پرتو تار نگهکله چکدی — آرزوی کرم کامکهکله چکدی
میل رخسودکی بار کهکله چکدی — قصد مالشگری خاک رهکله چکدی

بنده‌کی جاذبهٔ شوق دغرام دولت

قیلدی حق دسترس بندهٔ افکنده سنی — بند ایدر حلقه بگوشانی اوهمت رسنی
شکوه‌دن مهر سکوتیله قبارسم دهنی — سینه‌ده داغ عبودیتم ایتمزمی سنی

مستعد شرف نقش ختام دولت

دانهٔ سوخته‌وش قالدی مدد خاک آمیز — تشنه‌در قطرهٔ احسانه بو عبد ناچیز
یتشس ای ابر گهرریز طراوت انگیز — ایلمسون ساحهٔ خشکک املم نامیه‌خیز

اثر تربیت رشح غمام دولت

و هیبا واجبه‌ذمتمز در توصیف — بویله انجاز ایله ممکن اولور اما تعریف
تنگدر قافیه شاید بوزیلور حسن ردیف — ایتمه اطناب سخن شمدی بودملرده منیف

فرضدر ادعیهٔ خیر دوام دولت

ایلسون بارگه رفعتنی رب ودود — سایبان فلک آسا شرف آرای سعود
سایه‌سن هر دم ایده فرش زمینه ممدود — حشره دک تا که اوله بستهٔ اوتاد خلود

ساحهٔ دهرده اطناب خیام دولت

قدر عیدک شرفی لیل و نهارنده اوله — یمن اقبال ایسه پیش و پس کارنده اوله
منفصل اولمیوب اجلالی قرارنده اوله — اتصال اوزره یمیننده یسارنده اوله

فتق و رتق قلم و تیغ نیام دولت

پای شبدیزی بصه چرخ سبکرفتاره — نعل زر میخنه حیران قاله هر سیاره
رام اولوب توسن گردون اوهمم گرداره — زیر راننده اوله صحت ایله همواره

رخشس مه غرهٔ پروین سنام دولت

دخی

قال النبی صلی الله علیه وسلم بروایة عن ابی هریرة رضی الله عنه بکت السموات السبع ومن فیهن ومن علیهن والارضون السبع ومن فیهن ومن علیهن لعزیز ذل وغنی افتقر وعالم یلعب الجهال به صدق رسول الله الملک المتعال فی کل ماقال

❀ درمضمون این حدیث شریف برای مصلحتی بحمید خلیل پاشا نوشته بود ❀

صانمه آنجق بکابو دیدهٔ کریان آغلر   دردمی یازدیغی دمده قلم قان آغلر
طفل بی وایهٔ دل کریه سن آرتر مده‌در   عالمه کلدیکنه اولدی پشیمان آغلر
بیکسم اویله که بو حال غریبم کورسه   کندو دردک اونودوب باکه یتیمان آغلر
پنجهٔ خار ستمده کوره‌لی دامنمی   چشم شبنمله همچون کل خندان آغلر
ظلمت راه طلبده بو تکاپولر ایله   تشنه لب قالدیغمه چشمهٔ حیوان آغلر
کشت زارامله شوره زمین اولدیغنه   کریهٔ شفقت ایله ابر بهاران آغلر
طمله یاقوته دونر قطرهٔ خون اشکی   سختیء بختمه فانلر دوکه رک کان آغلر
بویله عریان تن اسباب امل قالدیغمه   چاغلیوب لوله کرمابهٔ سوزان آغلر
خشکیء باغ امید دل بی برکم ایچون   ناله وزار ایله دولاب کلستان آغلر
جوشش اشکمی سیلاب کبی کوردکجه   عین پر شفقتله جوی فراوان آغلر
پرخمار اولدیغمی چشم حبابیله کوروب   جرعه افشان اوله رق ساغر رندان آغلر
برق کهساری دخی نالهٔ کرمم اریدوب   یوره کی طاشدن ایکن کوه کرانجان آغلر
خونچکان اولدیغنه صانمه سبب آتشدر   سیخ غمده دونه رک حالیمه بریان آغلر
روغن تاب کدازشله ایدوب اشک روان   سوزش سینم ایچون شمع شبستان آغلر
بویله افتادهٔ کرداب ملال اولدیغمه   اشک تلخن صاچه رق موج عمان آغلر
غم هجران بنی همحالت یعقوب ایده‌لی   کریه ونالشمه کلبهٔ احزان آغلر

آصفا کولدر اوغمدیدهٔ محزونی مدد
درلطفکده کلوب دهی نالان آغلر

❀ درستایشکاری شیخ الاسلام چلبی زاده عاصم اسمعیل افندی ❀

بیلور تحقیق ایدنلر حکمت تعلیم اسمایی   بنی آدم ایچنده امتیاز مرد دانایی
ایدرهم نکته اهل بستویدن فهم واستدلال   فضائل اهلنه مخصوص اولان قدر معلایی
مال نورپاش انجا بخشاده روشندر   دل داناده ایلر خشیت باری تجلایی
وجود واجبی ذاتنده وصف علمله موصوف   انکیچون ویردی حق علم شریفه شان والایی
اولی الامر اولدیغندن امر معروف اولوب مأمور   علوم اهلی طوتار باش اوزره عرف شرع غرایی
شبیه انبیا درهر بری وجه شبه معلوم   معانی آشنایی شبهه اکلر بو مزایایی
وراثت کسبی ایلمه اول قدر آبای علوی یه   بولور عالم اولانلر دولت دنیا وعقبایی
وجودی اهل دانش محو ایدر زهر جهل اما   نه خاصیت که ایلر شمه‌سی تسمیم اعدایی
غبار پای عالم توتیای عین عالمدر   اودر کحل الجواهر کیبی پرتو بخش بینایی
کلورمی صدر علمه بویله بر فاضل دیو چوقدن   ایدردی انشراح صدرله عالم بو خولیایی
بحمد الله فلک ارباب استعداده کوستردی   بو اوصاف اوزره بر علامهٔ بی مثل وهمتایی
نیجه علامه کیم محجوب اولور کشاف فضلندن   همان رازی کبی تفسیر ایدنجه راز معنایی
نه فاضل کیم ملازم درد رنده ابن حاجب هم   فحوله ملتجا ایتمش خدا اول باب علیایی
رسوم شرعی مرعی ایتدیکیچون ایلدی تشریف   کلوب صدر الشریعه موقعنده صدر افتایی

جناب عاصم اسمعیل افندیکم قدومنده
فلک جدین فدا ایتدی قیلوب عید دوبالایی

اودر علامهٔ نحریر اودر فهامهٔ تحریر   دل پر فیضی اولمش مهبط الهام مولایی
معین ملت بیضاده بیضاوی عالمدر   بواسبابیله کیمش خلعت زیبای بیضایی
بحق سورهٔ نون عفتی ذوالنونه غالبدر   اودر همحال نیل مصر ایدن دریای تقوایی
شرفله کوکب سعد اقترانی برج رفعتده   فروغ افشان اسعاد ایلمش چشم ثریایی
سپهرک انحنا کوستردیکی تعظیمله بویله   دراجلالنه رومال ایچون ایلر تمنایی
تنزل ایلمزدی مهدن استرداد انواره   فروغ طبعی تنویر ایتسه مهر عالم آرایی
فقط کنجینهٔ موروث علمی ادخار ایتمش   وجوه بره صرف ایتدکده سائر ارث آبایی

زلال دانشی تا ماورای نهره جاریدر
خدا اسر چشمهٔ فضل عمیم ایتمش اوجرایی

فلاطون خم نشین شرمساری قالدی فضلندن
کتوررمز مجلس بخشه ارسطو وش هیولایی

محیط فضلنڭ هر قطره سی بر بحر رایقدر
عجمی درمختار اولسه هر نطق کهر زایی

مهابتله آلور رسته پنجه بخشه ابو اللیثی
غزالی بیم ودهشتدن بولور بر دشت تنهایی

بداهتله مسلم علم و فضلی جمله عالمده
نتیجه استمز بو مدعا صغرا و کبرایی

تلون رفعتی ایجاب ایدلدن حکم افتاسی
سراسر جامهٔ اهل مظالم اولدی فتوایی

کروه اهل کافه ماحصل اکسیر کافیدر
غبار آستان و خاکپای کیمیاسایی

فلکدن کاسه لیس خوان لطفی چکمیوب منت
ایدر بر سنگ نخوتله شکسته طاق مینایی

علو کعبهٔ ذات رفیعی آسمان پایه
بو تقریب ایله اولمش آسمانی زیوربایی

مساوی اولدی بغیچون کنبد خضرای کردونه
اولور پوشیدهٔ کردونه سی بو کونه خضرایی

ولی النعمتا صدرا همکارا افلاک قدرا
ویا بالانشین مسند دینی و دنیایی

کرامتله مؤید دست لطفڭ بر اشارتله
مشار بالبنان ایلر هزاران بی سروپایی

علو همتڭ کوه بلند قافله همسر
فلکڭ درکاهڭه جاروب ایدر شهبال عنقایی

همان بر قطره سیل ابر شفقت بار الطافڭ
ایدر عذب و فراته منقلب تلخی دریایی

دلڭ آیینهٔ الهام حقدر کیم بو صورتله
سکا کشف الهی منجلی ایتمش خفایایی

بو رتبه واردات فضل نامحصوردن فضله
سرخامه کده جمع ایتدڭ فنون شعر و انشایی

خطاسن فهم ایدوب صائب اولوردی طالب فیضی
کوریدی بو نظامی طورڭ اوزره نظم معنایی

دل جامی اولوب لبریز شوق فکر رنکینڭ
نکات شعرکه ذیل ایلمش فن معمایی

ظهیر ایلر بلاغت بخشنده سندن استظهار
ندر بو مظهریت بو رسوم نکته پیرایی

حریری فرش بیت عنکبوت ایلردی کالاسن
اکر بلسیدی بو ملفسج ایدرسن نقش دیبایی

ایا نقاد علم و معرفت هر دم حضورکده
ایدر اهل معارف کونه کونه عرض کالایی

عجمی ساحهٔ صفکده ایتسم بنده بای انداز
قماشن نظم رنکینم کبی دیبای زیبایی

بنم اول شاعر ماهر بنم اول منشی ساحر
که طبع پرفسونم لال و حیران ایتدی دنیایی

بنم اول خسرو شوکتمای ملک معنا کیم
دکر بر نظم شهبیتم نیجه تخت بخارایی

حیات افزا اولور معنای روحانی بهر لفظم
خدا نطقمده پنهان ایتمش اعجاز مسیحایی

اولوردی شرمله فرمانبر خاقانی طبعم
نشان آرای منشور نظمم کورسه طغرایی

ایدر بیکڭ قیس بی سامانی هر تارنده درزنجیر
خیال موشکافم وصف ایدرسه زلف لیلایی

بیان عذر ایدردی ابتلای نابجاسندن
کوریدی چشم وامق بکر فکرم کبی عذرایی

اکرچه دامن کوه هنرده سنبلم اما
نه چاره ابر بخت تیره ویرمز قطرهٔ مایی

اثر ایتمز دل سخت زمانه ریزش اشکم
مقطر آب شوره نرم ایدرمی سنگ خارایی

نصیبم آرد نه دور ایلسمده آسیاب آسا
دهانمده ینه بر حبه قالمز کور تماشایی

بنم زحمتمده باری اویله مستور اولسه اعدادن
درونمده نهان در کیسه کورمز چاک خرمایی

خم اولدی جور کردوندن دیندن قامتم اما
اوزاتمم وادی طول املده قد شکوایی

بحمد الله پناه ایتدم او درکاه فلکجاهی
سپهر دونه شمدن صکره ایتمم هیچ مدارایی

بوشو قیلینه برجیس چرخه بر غزل یازدم
عجب رقصه کتوردم زهره ایله شوخ جوزایی

صالندرمز چمنده نو خرامم سرو رعنایی
کورنلر طوغروسی طورمازمی بویله قد بالایی

بو دزدیده نکهله غمزه سی اولشوخ کنعانڭ
چکر لمح البصرده سرمهٔ چشم زلیخایی

او مست عشوه نڭ بللور صاندم کردن صافن
کورنجه بوس ایدرکن طشره اورمش رنگ صهبایی

خیال خال عنبر باری دلده جایکیر اولمش
چیقرمق خیلی مشکلدر سویدادن او سودایی

پری دوشدکجه بن بر غنچهٔ نشکفته یم دیرسن
ندر بو جای بوسه کل یکا غنچه ده بهر جایی

لب لعلڭ دهانه آلمغه پك تشنه در عشاق
بیلور بیچاره لر خاصیت یاقوت حمرایی

شکرله بسلدم مرغ دل آواره می وهبی
غدای روح ایدوب فکر لب لعل شکرخایی

یتر لاف و کذاف خود پسندی و هنرمندی
یتر حدڭ دکل بویله خودآرایی و خودرایی

توجه ایلیوب درگاه علام خفایایه
دعاذیلمنده ترتیل ایت نیجه اوراد اسمایی

علومك پرتوی تنویر ابصار ایلیه تاکیم
ایده شمس معارف تا جهانه نور بخشایی

اولوب ذات کریمی مسند علمیه ده محفوظ
خدا حصن حصین ایتسون اکا اسما حسنایی

قصیدهٔ شمسیه در ستایشکاری شیخ الاسلام پیری زاده صاحب عثمان افندی

ذرهٔ ناچیز دوش پرتو گدای آفتاب
برکون اولمازمی قرین انجلای آفتاب

شبنم افتاده دوش پامال باغ حسننی
جذب ایدر بالایه مهر دلربای آفتاب

ذره دن شبنمدن ایتمز نور احسانك دریغ
اولسه افلاکه سزا اوراعتلای آفتاب

زهره وش اولماز نظرباز جمال دیگران
دیدهٔ خرباکبی چشم آشنای آفتاب

گریهٔ ابر سیاهی دفع ایدر آفاقدن
خنده لر ایتدکجه روی دلکشای آفتاب

بنده بر مهر سپهر فضلك اولدم بنده سی
کیم فروغ لطفیدر نور لقای آفتاب

حضرت همنام ذی النورین کیم وار بابنه
انتساب ماهتاب واتمای آفتاب

شیخ الاسلام فلکجاه دگرمور کیم کلوب
اقتباس نور ایدر اندن گدای آفتاب

جبهه سنده منجلی انوار توفیق خدا
صبح صادقدرکه اولمش پیشوای آفتاب

قطب عالمدر سپهر اعظم اجلالده
مرکز درگاه لطفی ملتجای آفتاب

پرتو ذات شریفندن ایدر کسب شرف
اختر مسعود نوراسنی نمای آفتاب

نسر طائر اوج اجلالنده مرغ خانگی
لانه ساز طاق اقبالی همای آفتاب

نسخهٔ شمس المعارفدر وجود دولتی
جدول زرینیدر آنك طلای آفتاب

فضله شمس الائمه اولدیغیچون ذاتنك
جامع الفتواده وصفی مقتدای آفتاب

کورسه انوار کمالن دیدهٔ ابن نجیم
دیردی عصرنده بودر نور ضحای آفتاب

هر بری نوبتله روز و شب کلوب دربان اولور
آستانی مستقر ماه وجای آفتاب

تاب فضلندن اولوردی چشم گردون خیره در
گرد راهن ایتمسیدی توتیای آفتاب

چرخ مینا قلب پرانوارینك مرآتیدر
انعکاس پرتوندندر جلای آفتاب

بحر الطافنده آچسون بادبان فلك فلك
بولدی چون ایامنك انده ناخدای آفتاب

علمله ذاتی علمدر حلقهٔ بابك طوتوب
شمسهٔ زرین ایدر سرده لوای آفتاب

بخیه دوزی اولمق استر سوزن عیسا ایله
ثوبنك خیط الشعاع نارسای آفتاب

بلکه مهر انوری تشبیه ایدردم طبعنه
اولمسیدی عاریت ماهه عطای آفتاب

ذاتنی ذات البروج عاطفت قیلمش خدا
مشرق الطافیدر طلعتنمای آفتاب

هب او در ارباب حاجاتك ایشن آلتون ایدن
شمس تعبیر ایلمه قالمش کیمیای آفتاب

همترازو اوله مز احسان بیپایانه
اولسه میزان ایله سنجیده سخای آفتاب

خاورستاندن کلوب هر کون ایدر وضع جبین
آستانندن ندر بلم رجای آفتاب

کوکب دری ذات پاکنه اولمز دلیل
نه صدفده کوهر عالم بهای آفتاب

نور در چشم ثوابتده شعاع شفقتی
مهر طبعی شعشعه بخش ورای آفتاب

ایلر اثرنده تعاقب بر برین سیاره لر
ماه ایدرسه دور دائم اقتضای آفتاب

وار ایسه بر مثلنی تفتیش ایچوندر دائما
شرق و غربه ورزش بی انتهای آفتاب

تا ابد نعم البدل اولمازمی قلب انوری
فرض اولنسه آسماندن انتفای آفتاب

همتی اکلیلنك سرگشته سی افلاکده
اولسه لایقدر لکدکوب قفای آفتاب

زیرپاینده حضیض خاکله یکسان اولور
ارتفاع شاننه نسبت سمای آفتاب

کاله لطفی سراسر چرخی استیعاب ایدوب
اطلس احساننیدر زرین قبای آفتاب

گردش گردونله کورمزدی تحویل و زوال
خامه سی چکیدی خط استوای آفتاب

نیر وجه منیرندن حیا و شرمیدر
کوشهٔ مغربده وجه اختفای آفتاب

قورقرم بو شرمله هرکون مه نخشب کبی
چاه نخشب اوله جای انزوای آفتاب

سیر چشمه خوان لطفی سفرهٔ آفاقدن
اولمسون بر قرص ایچون کرم اشتهای آفتاب

منبع عین عنایتدر که هر وقت سحر
فیض نورندن اولور مملو دعای آفتاب

کهکشان خرمن احسانی اولمق شوقنه
کوسترر زردی رودین کهربای آفتاب

جشمنی هر ذره نک بر مهر عالمتاب ایدر   خاک پایی اولسه کحل روشنای آفتاب

وهبیا بر کون سنکده روشن ایلر جشمکی
کاهی برج سنبله باصمازمی پای آفتاب

همتن سندن دریغ ایلرمی ای بیچاره کیم   خاکه دوشمکله حقیر اولمز ضیای آفتاب

مطلع فجر سعادتده فروغ طالعی
اوله مادار الفلک پرتوفزای آفتاب

❀ درستاینکاری مشارالیه بتلمیحات اسامی کتب ❀

زهی اول جامع الکلم کمالات ونکوکاری   مثال مصحف عثماندر ذات پر انواری
معلا نسخهٔ کبرای دانشکم مجالسده   ایدر تفسیر هر محکم حدیثی نیجه اسراری
مبارک خلعت بیضاسی زیب ملت بیضا   معالمده نوله سبق ایتسه بیضاوی یه آثاری
مصابیح هدایه ضوء مصباح تقاسیدر   طریقتده ایدر ارشاد راه حقه اخیاری
جناب شیخ الاسلام معالی منقبتدر کیم   مطهر نخبهٔ جر ثومه در ذات کرمکاری

سمی جامع قرآن پیری زادهٔ تحریر
بولنمز فضلمله اشباهی دیریسم شبهه دن عاری

اوروشندل عجب شمس المعارفدر مطالعده   همان مشکات نور آسا ایدر تنویر ابصاری
مصفا مشربیدر ملتقای ابحر افضال   غرردن منجلی طبعی دررد رجمله کفتاری
مقاصد اهلنه اول بی نهایه لطفی کافیدر   شفا درخستهٔ یأسه اشارات عطاکاری
مجلاسینه سی مرآت تصدیقات دینیه   که اولدی مسند صدر الشریعه صفهٔ داری
فتوحات کرم مفتاح باب لطفنه محصور   اولور حصن حصین اهل منایه ظل دیواری
خیالی امتحان از کیایه ناقد اکمل   نمایاندر کروه اهل فضلک انده معیاری
ایرشمش منتهایه حلیهٔ تهذیب اخلاقی   رسوم حکمة العینه موافق جمله اطواری
دقایق کنز نه شایسته تحفه درهٔ نطقی   حقایق کنجنه کوهر فشاندر بحر ادکاری

کرمکار اسن اول قاموس عرفانسنکه ناچسبان

محیط طبعکه تشبیه ایتمک بحر زخاری

جهانده روضهٔ بهجت فزا بستان اقبالک   حدایقدن آنی ممتاز قیلمش فضلمک اثماری
نصوص حل وعقد کدر فصوص حکمت آسایش   عیون فتق ورتقک دوات ودینک نکهداری
منار همتنک عالی مقامات تصوردن   کمال رفعتک پس پایه ایتمش چرخ دواری
بو عزو شانله دیباجهٔ مقصود عالمسن   کرمله بندهٔ درکاهک ایتدک جمله احراری
نه رتبه ایتسه تعریفاتکی توضیح وصافک   بینه اوصافکک ایضاح اولنمز عشر معشاری
بو نظمن برک سبز ایتمش بهارستان اجلاله   کلستان غمک بر سنبل پژمرده طوماری
مطول ایتمه بحثی مختصر در وهبیا مقبول   دعای خیرله تلخیص خوشدر طرز اشعاری

اسامی کتب تاکیم اوله فوایده جاری
وقایه ایلسون ذات کریمن حضرت باری

❀ قصیدهٔ وردیه درستاینکاری مشارالیه ❀

اورنک باغه چیقدی کلوب تاجدار کل   شوکتنما لقایتمده صاحب وقار کل
شبنم دکل نمودهٔ ملوکانه زین ایدر   تاج مرصع اوزره درشاهوار کل
شاهانه چارباغه مربع نشین اولوب   فصل ربیعی حکمنه قیلمش مدار کل
چرخ فلکله قارطوبنی زین ایدوب جکر   کلبابکانه لشکر انجم شمار کل
سوق ایتدی باغه عسکر نوروزی بغتة   جند شتابی قلمغیجون تار مار کل
باغی ایدر زمین نشابور وجینه دک   نوشاددن ایدوب سفر نوبهار کل
زرین قدحله نوش می ارغوان ایدر   نوشروان حکومت وجم اقتدار کل
کلکونهٔ رخی می کلکونه عکس ایدوب   کوستردی شیشه دهینه روی نکار کل
برخنده وکشاده دل ومست وسینه چاک   چکمش پیاله لرله مل بی خمار کل
کلکشت نوبهاره چیقن تازه لر کبی   سبزیله کلکلی کینور عشوه کار کل
تحریک شوق بلبل ایدر دمبدم صبا   شهنازده اصولله ایتسه قرار کل
آلدرمسیدی بک آچیلوب غنچه نقشنی   کار نهفتی ایتمز ایدی آشکار کل

طوتمازدی بویله پرده بردن اوج ناله سن
اول بی نوایه اولسه اکر سازکار کل

پروانه سن کل ایلرایسه شمع کلفشان
بیچاره عندلیبی یاقربی شرار کل

افتاده بر در اولدیغن ابراز ایچون ایدر
دوشدکجه شبنمی ینه زیب کنار کل

اولمش نمای همتله تازه رومکر
بو آب وتابله کورینور کامکار کل

فیض نسیم شفقتی برسنده پرورک
کلزار روزکارده آچمش هزار کل

باغ کرم دوسی نعم کلبن همم
کیم بوی رأفتندن اولور روایه دار کل

مفتی الانام حضرت عثمان افندیکم
نورندن اولدی نور کبی تابدار کل

خلق کریم فخر رسالتله عطرناک
بولدی شمیم خوبی ایله اشتهار کل

نعمان سیر تنده کوروب تاب رشکله
ماننده شقایق اولور داغدار کل

درکاهی کلزمین هممدر زمانه ده
اول بابه انتسابه ایدر ابتدار کل

کلخانه دعوتنده دوشوب زیر پاینه
تبجیل ایله بولنده اولور خاکسار کل

تبشیر ایدنجه مقدمنی کلشنه صبا
اوراقن ایتدی زیب سر رهکذار کل

اول خاکپایه رشحه فشان کلاب اولور
بیجا دکلدر اولدیغی شبنم نثار کل

شوق شکوفه دانی ایله دسته باغلنور
باغندن افتراقی ایدوب اختیار کل

اولسه نهاده شیشه ایله پیشکاهنه
میناسرای چرخه ایدر افتخار کل

کلنخل همتک کبی ای روضهٔ امید
اولمز بو کلستانده برسایه دار کل

کلدکجه باغ شهه لطفکله دمبدم
بو نکهتی صبادن آلور مستعار کل

سیراب ایدرسه عالمی باران رأفتک
خاراده کل. تو باوله خاشاک وخار کل

رفعتله همسر کل خورشید چرخ اولور
بولسه درکهده ذره قدر اعتبار کل

نیسان طبعک اولسه چمنزاره قطره پاش
ایلر مثال ژاله در کوشوار کل

بلبل بهنله نشر ایده لی بوی وصفکی
اولدی نثار عطرله شهر تشعار کل

رنکینی معانی نظمم کوروب ایدر
حسن ادای بلبل ایله اعتذار کل

آچماز نهال طبع سخن پرورم کبی
کلشنده هر نموده اولان شاخسار کل

پژمرده برک سنبلم امایدرینه
کلدستهٔ خیالمی کوردکجه عار کل

صد مصرعیله برکل صد برک تازه در
ابیات نظمم ایله اولنسون شمار کل

طرح ستایشکده ایا کلشن همم
بو نوزمین غزلنه کوزل آبدار کل

بکزرمی روی آلکه ای کلعذار کل
بلبل فدا ایدرسنی کورسه هزار کل

ایتمش کلاب ترعرق روی خجلتک
خویکرده عارضکدن اولوب شرمسار کل

بو خال عنبرین وخط مشکبوی ایله
کیم کوردی کلرخک کبی برمشکبار کل

برکلشکر آرر لب شیرینکه بدل
اولمش بوکونه شوقله کلکون سوار کل

بوس ایلرز کلم دیه رک روی دلبری
رنکین کورنسه چشممزه وجهی وار کل

بزم چمنده اولدی بوچار ابروانله
اول مست عشوه نک قدح لعلی چار کل

پژمرده طبع ایدر چمن معرفتده کیم
وهبی یتشدررسه ده بوروزکار کل

بلبل سکبی بوبندهٔ بی برک وبینوا
استر بهاره قارشو کلوب برکذار کل

سردی مهرجان غم روزکار ایله
برنخل خشکه دونمش اولی برک وبار کل

مانند عندلیب اوستمخواره عن قریب
لطفک دیرمی سنده کل ای دلفکار کل

دعوات خیرک اولمش اکا ورد صبح وشام
اوراد بلبلان ایسه لیل ونهار کل

هردم بهار اوله چمن عمر دولتک
اولدقجه زیب ورونق باغ وبهار کل

ورد دیکر بحرف اندازی عرفی درستایشکاری شیخ الاسلام ایرانی زاده محمد اسعد افندی

فیض نوروزیله بولمش رنک وبوی یار کل
وقتیدر عرض ایلسون بلبللره دیدار کل

آب وتابی اولقدر سرشار درکیم عالمک
کوستر هر کوشه دن خار سر دیوار کل

موسم اردبهشتک بلسه رضوان رونقن
باغبانلردن کلو ساسردی برمقدار کل

دیده‌لر روشن دیو بلبل نواساز طرب
چشمن آچدقجه کورر هر نرکس بیمار کل

عارض خویکردهٔ دلبرکبی پرآب وتاب
جوشش شبنمله اولمش مطمح انظار کل

برسلم تازه درحسن بهاریله چمن
طره سنبل خط بنفشه غنچه لب رخسار کل

دیده نرکس تن سمن قد سرو سینه یاسمن
نالهٔ عاشق هزار و خندهٔ دلدار کل

تازه لنسه وجهی وارشمدی زلیخای زمان
اولدی حسن یوسف آسا رونق بازار کل

ژاله‌لردن کوش بکر غنچه‌یه منکوش ایچون
دانه دانه انتخاب ایلردر شهوار کل

لاله سرخ اولمش قزارمش خجلتندن ارغوان
تاب رنک روی آلن ایلمش اظهار کل

مست اولوب کلبسترنده نازیله خوابیده در
نالهٔ بلبلدن اولمز صبحه دک بیدار کل

چین زلف دلربا دنمی خطادنمی کلور
آلمش انفاس صبادن نافهٔ تاتار کل

قطره قطره ژاله‌لرمی اشک بلبلمی عجب
مقدم خورشیده ایلردرکبی ایثار کل

یا کلاب افشانمیدر خاک رهٔ اقبالنه
بر عنایتکاره تعظیم ایلیوب هربار کل

شیخ الاسلام فلکسا ثریا پایه کیم
باغ قدرنده کل خورشید بیمقدار کل

نامداسش فخر عالم اسعد صاحب کرم
طبعی کلزار هم هم ذاتیدر مختار کل

جوهر کل مستفیض شبچراغ لطفیدر
نور فضلندن اولور کنجینهٔ اسرار کل

برهمای اوج رفعتدر که بولماز سایه سن
اولسه ده دست صباده جعفر طیار کل

سروی یادر کل ایدوب چرتله فیض خامه سی
رشک امضاسیله ایلر داغ دل اظهار کل

برکل خشک اولسه آغشته کلاب لطفنه
آچیلور هر برکی اوزره صد طراوتدار کل

طبعی ایتدکجه کلستان معانیدن کذر
دست کلچین خیالن بوس ایدر صدبار کل

کلشنی شیخی کبی دورنده صفوتیاب اولوب
دانهٔ شبنمدن ایتمش سبحهٔ اذکار کل

سرورا هم رونق ذات کریمک اولمسه
بویله اولمازدی جهانده زیور دستار کل

پرتو مهر ضمیرک دوشسه کلزار اوستنه
زین ایدر روی زمینه سایهٔ ازهار کل

باغ نیشابور خلقکدن کلور پیک صبا
بو جهتدن ایتدی کسب مایهٔ عطار کل

عقل اول جوهر ادراککه ثانی دکل
عنصر پاکک کلستان کاله چار کل

نوبهار همتکدر رونق افزای جهان
بعد ازین هر برک خشکن ایلسون اشجار کل

کلشن افلاکه ایلرسک تبسمله نظر
عرض ایدر سعد اختران ثابت وسیار کل

تربیت بخش اولسه تلطیفک نهاد آذره
سر فتیل شمعه دن ایلر کشاده نار کل

نامیه تاب عتابک کورسه اماکیم اولور
اخکر طاقتکدر ازمرغ آتشخوار کل

کلستان عالمک کوردک هزاران کللرین
طینت پاککدر آنجق وار ایسه بیخار کل

همتکدن فیض آلورسه ساحهٔ طبعم کبی
کونه کون ایلر شکفته صحن سنبلزار کل

بن اوده صافم بهارستان اوصافکده کیم
کلشن ذهنمده اولمش صورت افکار کل

بر نزاکتله خبر آلدم دهان غنچه‌دن
ایلمش رنکینیٔ کفتارمه اقرار کل

بولدی کلکشت مصلاسنده شیرازک بنی
نخل طبعمدن قوپاردی عرفی فخار کل

بنده تلمیح ایلدم تعریض ایله بو مصرعن
بلبل از باغ ما بکرفته در منقار کل

طبع پرنیزنکمک رنک فسونن مشق ایدوب
چوب خشک اوزره تپورمش خامهٔ سحار کل

نظم رنکینم یازلسه جابجا اوراقنه
دست رغبتده اولور مجموعهٔ اشعار کل

شاهد زیبای مضمون استه‌سم بو باغدن
غنچه‌لردن عرض ایدر افکارمه ابکار کل

کلستان عشقه بر رنکین غزل یازدم بنه
عندلیب ازبرلیوب کوش ایلسون تکرار کل

بویله آب وتابله لعل رخک کلنار کل
کلبن حسنک آچار سیراب آتشبار کل

کللی دیبالر کیوب کلدکجه صحن کلشنه
پایکه ریزان اولور ای سرو خوش رفتار کل

حلقه حلقه رویکه پیچیده کیسوی سیه
بونه کلشندر که اولمش آشیان مار کل

لعل نابک عشقنه نوش ایتمکیچون دمبدم
ایلمش هر غنچه سن برساغر سرشار کل

تاب خجلتدن قزارمزدی بوکونه چهره سی
نازنینم کل یوزکدن ایتمسیدی عار کل

روی آلك اوزره جای بوسه كوردم جابجا
كلستانكدن قوپارمش قورقرم اغیار كل

نوبهار كامرانیدر كلوب بو باغدن
سنده آلمازسن نیچون ای وهبی ناچار كل

عارفم بر كل یتر باغ تمنادن بكا
همچو كلچینان نخواهم زین چمن بسیار كل

بعد ازین ورد دعای دولتك از برلیوب
بلبل شوریده آسا ایلمم تذكار كل

هرشبی فیروزروزی اوله نوروز شرف
نه چمنده مهر و ماه اولدقچه پرانوار كل

این نیز با خواهشكاری تبدیل طریق خواجكانی بشیخ الاسلام مشار الیه معروض كشته بود

اول قطب پرشرف كبی تابنده اختری
كورمشمی نه فلكده عجب چشم مشتری

آفاقه اول ستارهٔ اسعد ویر رهنمان
دور قمرده كوكبهٔ زیب و زیوری

رونده آفتاب و قمر كبی منجلی
انوار مهر و شفقت و الطاف كستری

تشریف ایدنجه مقدم صدر مشیختی
تبجیل ایچون سپهر ایدوب اظهار چاكری

كند و قماش اطلسنی كهنه در دیو
فرش ایتدی زیر پاینه كالای عبقری

عنقای مغرب همی زیر بالنه
شفقتله آلدی یعنی چرخ مدوری

حامی همم ولی نعم مشفق امم
بالانشین مسند افتا و سروری

محیی دین حضرت اسعد افندی كیم
روح جهان سمی جناب پیمبری

بیضاوی زمانه كه اول خلعت بیاض
بوملت سفید كه اولور رونق و فری

اولدر عماد دین قوی الاساس اولان
تأیید ایدوب مبانی شرع مطهری

حال اهلی جمله ماضی و مستقبلی بیلور
آنجق زمانك اشته بو ذخیرهٔ مصدری

مالك اوررتبه فضله همان بوحنیفه دن
فهم و شعوری باعث تحسین اشعری

كشاف مشكلات علوم و فنونكم
محجوب اولوردی برزمنه كلمهٔ زمخشری

فخر ایتسه ابن حاجبه جای عجب دكل
ادنی ملازمان بس پردهٔ دری

اولسه شمیم فضلی غزالی یه عطرسا
شم ایلمك خطادیر ایدی مشك اذفری

ایلر نكات حكمت اشراقی منجلی
اشراقیانه لمعهٔ قلب منوری

موروث خاندانی ایمش دایهٔ علوم
اسرار فضل والدنك اولدی مظهری

هر نكته سنده نیجه معانی بیان ایدر
طرز بدیع نطقله حسن اداگری

شایسته در كلام درربارنی همان
درج ایتسه سلك درهٔ صحاحنده جوهری

وجه منیر وجههٔ مهر التماسنی
شمس و قمر مباحثنه یازمش اختری

كوهرشناس چرخ ایدر اقرار كورمش
بونه صدفده ذاتی كبی پاك كوهری

ذو النون مصری نیل عفافنده نون دیسم
قولم بحق سورهٔ نون شبهه دن بری

فتوای اولدی جامه سی اهل مظالمك
فتواسی ایلمه امر ایده لی نهی منكری

لوح اوزره هر اشارتنی ثبت ایدر قلم
تدبیریدر موافق حكم مقدری

جاروب آستانی اولور شوق بالله
مرغ همای دولت و اقبال شهپری

ازادهٔ نیاز اولوب افلاكه ناز ایدر
احسانك اسیری اولان عبد احقری

سیراب رشحهٔ همی اولسه خضر اگر
ایلردی باغ عمرنی نوعیش اخضری

برزر دو نقیره نگاه ایتسه لطفله
یاد ایلمز وجوهله كبریت احمری

اكسیر خاكپاینی ارباب كاف آلوب
ایتمكده توبهٔ هوس كیمیاگری

ای قطب چرخ اعظم فضل و كرموری
وی برج لطف و مرحمتك مهرانوری

والله بر نظر یكی عالمده كورمدم
كشت و گذار ایدوب نیجه اقلیم آخری

برسرمه بولمدم بنه خاك دركی كبی
دور ایتدم اصفهانده كی خاك سپهلری

كیم كوردی سندن اوزكه بوعالی مقامده
برقدردان معرفت و اهل پروری

وصاف ذات پاكك اولان افتخار ایدر
چون وصفك اولدی مایهٔ فخر سخنوری

عفوه قرین اولورسه برازبنده فخر ایدوب
محسود شاعران ایده یم نظم كمتری

اول حسردم كه طبعمك اقلیم نظمده
عرفی و محتشم كبی دارنیجه چاكری

طوتدی سرنده شوکت وخاقانی زمان
دیوانم اولدی جمله سننک زیب افسری

نزد عربده اولدی مسلم عجمده هم
نهج بلاغت سخنم تازی و دری

ایقاد شمع فکری مراد ایلسم نه شب
روشن چراغ بزمم اولور روح انوری

تار قلم الده عصای کلیم وش
چشم حسوده گوستر اسلوب اژدری

حسان عصر وابن زهیر زمانه یم
تحسین ایدر کلامی سحبان و بحتری

تکرار اوقورسه شعرمی ارباب ذائقه
تشخیص ایدر حلاوت قند مکرری

تقسیم اولنسه حصهٔ عرفانه جاه اگر
دوشرمی سهممه ابدی شق دفتری

بو جمله ایله صفر ید اولمق روا میدر
ایتدی قضا محاسبه ده عذراوری

بن ناتوانه کیم باقر اولسه ده پرهنر
درویش التزام ایدر کن توانگری

نقد هنرله کام آلنورمی عوامدن
صراف خامی چکمه میزانه زری

شاگرد ناپسندم اولان نیجه خواجگان
استاد چیقدی جاهله دربا که مفخری

برسکه صورت ایله کلاه ایتدیکم بکا
درویشک اولدم آه افندم قلندری

تنگ ایلیوب جهانی خراسانی باشمه
گزدم عراق وچین وخراسانی سرسری

لطفک جلاگری عنایت ایله مدد
صاف ایتسون آینه کبی قلب مکدری

بو ذرهٔ کمینه یی رفع ایله خاکدن
ای مهر شفقتیله ضیابخش خاوری

قیلسون گیاه خشکمی باران همتک
مانند برگ سنبل تر تازه و طری

بولدم ینه گهرسی بر بیبدل غزل
دریای مدحکده ایدر کن شناوری

دامن فشان ناز اولیجق جنگی دلبری
بردن طوتشدی عاشق زارک اتکلری

اوجقته بر جمیله گورنجه پسرلری
طاقدم عجمده باشمه عشقیله تللری

آیینه ایچره عکسنی سیر ایلین صانور
گیرمش درون شیشه یه سحر ایله پری

فیض حیات دمایهٔ عمر ابد بولور
آغوشه کیم چکرسه او درج مصوری

بنت عنبله مغبچه لی بزمه چکسم آه
غافل بولنسه پیر مغان ایله مادری

طبعکده یوق مجال تکاپو بو عرصه ده
یک سورمه وهیبایتر اول اسب لاغری

بس در شکایت فلک و عرض معرفت
حقه تضرع ایله کلدی دعایری

اولدقچه مهر و ماه سپهر اوزره برقرار
صدرنده دائم ایلسون الله او سروری

اولسون همیشه صون الهیده مستدام
توفیق حق رفیقی و اقبال رهبری

❀ صحتنامه برای مشار الیه ❀

درگه حقه اولوب ناصیه فرسای سجود
طورمیوب شکر و سپاسی قیلدم نامعدود

نیجه شکر ایتمیه لم کیم او خداوند کریم
نعم لطفی ایله قیلدی جهانی خشنود

حمد لله که مزاجنده ولی النعمک
اعتدال اولدی بدیدار و تغیر نابود

گلشن عافیت و صحته ویردی رونق
گل کبی تاب و طراوتله او پاکیزه وجود

نیجه دلخسته اندوهه اولور چاره رسان
آنی ده حفظ ایدر الطافی ایله حی ودود

مظهر خیر دعای ضعفا درذاتی
اثر ضعف وجودنده اولور ناموجود

صدق و اخلاصله انفاس دعای عالم
شبهه سز ایلدی تا درگه رحمانه صعود

نخل امید جهاندر اوله سرسبز دوام
سایهٔ رأفتی بو باغده اولسون ممدود

اوج اقبال سعادتده او نجم اسعد
اوله مانند ثریا شرف آرای سعود

دولت عمرنی مزداد ایده هردم باری
متزاید اوله دائم مرض قلب حسود

عبد داعی نظر کرده سی وهبی یه دخی
دولت عمری تمادیدر انجق مقصود

❀ نظیرهٔ نفعی در ستایشکاری شیخ الاسلام اسعدزاده محمد شریف افندی ❀

فلک ارباب استعداده شمدی یار و یاوردر
سر اهل معارف تاج خورشیده برابردر

بکمز سر برهنه بر هنرور افسر مهری
کلاه افتخاری بلکه فرق عرشه همسردر

مه نو بدر اولور شمدنکر ولی منت خورشید
کمال اربابنک آفاقه رجحانی بوگوندر در

هنرمندان عصرك نجم بختی اولقدر روشن   كه چشم زهره و پروین او طالعدن منوردر
قماش نظمیله یلدز قدر مشتری شمدی   سپهرك اطلسی دوشنده قالمش خاك بر سردر
سخن بولدی رواجن روز بازار هنردر بو   خریداری آنك برقدردان نكته پروردر
بو مدده جاهله فخر ایتمسون زرین قبا جاهل   لباس معرفت دوش هنرورده سراسردر
صفا بولمق سینهٔ ناصاف و معكوسنده نادانك   دل دانشوران محسود مرآت سكندردر
مراد مستعدان اوزره گرچه گردش دوران   خلاف عادت دیرینهٔ چرخ ستمگردر
پشیماندر مكرر اوضاعنه گردون دون پرور   كه چشم مهری بولمغه ناظر بخت هنروردر
نه كوكبدر نظارت ایلمین بو وقت مسعوده   شرف وار طالع عالمده بر فرخنده اختردر
زمان سعدت عنوان اسعدزاده در شمدی   سپهر كامرانیده طلوع سعد اكبردر

یمی فخر عالم شیخ الاسلام همم توأم
شریف النسل اعلم رونق عرق مطهردر

زمانك بو السعودی خانمان آرای اسعد كیم   سرا بنده سعاد زهره بربا نوی كشوردر
معارف خانه زادی علم ایسه موروث اجدادی   عنایت طور معتادی كریم اهل پروردر
شمیم حسن اخلاقی مطیب قیلدی آفاقی   آنك ازجمله مشتاقی گلاب و عود و عنبردر
دل و طبعی یم و كان علوم و معرفت اما   بنه نزد شریفنده هنر همقدر جوهردر
ضمیر پاكیدر مرآت فیضا فیض وجدانی   مزایای حقایق انده هر وجهیله مضمردر
فروغ مهر فضلندن زمین و آسمان روشن   نه مهر اما ضیا بخش جهان شرع انوردر
ایدردی اقتدا شمس الائمه گلسه عصرنده   اكابر جهانی شمس ضحوهٔ كبرادن اظهردر
مرجح اولدیغی اصحاب ترجیحه عیاندر كیم   فتاوای اصول اجتهاد اوزره محرردر
سزادر اولسه اكلیل سپهرك درة التاجی   بولنماز نه صدفده مثلی بر پاكیزه گوهردر
مشام دین و دولت مشكبوی شیمهٔ پاكی   سرشت مستطابی روح عنبر له مخمردر
بخور ایتمكده بزم قدسیانه شمهٔ خلقن   مه و خورشید دوران سیم و زردن ایكی مجمردر
مآل قوهٔ دراكی ذهنندن عبارتدر   مقالات ارسطودن بو قولم نقل مسطردر

كتاب

كتاب ابن سیناده او بحثه اطلاع وار   آنك قوانچه عقل اولی آندن چوق مؤخردر
سر مجرای كلكی لؤلؤ آب حیات انجق   رگ اهل فساده او نوك نیش آلود نشتردر
قضا با بنده بو حكمی جلی خطیله یازمشكم   خلاف شرعه هركیم جرأت ایلرسه مدمردر

عنایت پروردر صدرا همكار افلاك قدرا
وجود دولتك انواع فیض حقه مظهردر

سلوكك راه تقوی قول و فعلك مسند فتوی   سكا توفیق مولی دائما همراه و رهبردر
نعم دلسیر الطافك همه مسرور اعطافك   كرم درگاه انصافكده بر دیرینه چاكردر
خرد مفتون اطوارك ذكا حیران افكارك   عجب ذات نكوكارك نه عنصردر نه جوهردر
گلستان عنایت تازه روی جوی احسانك   گل صد برگ همت بوی لطفكله معطردر
دكلدر رخنهٔ ابر بهاری صحن گلشنده   سحاب شفقتك باغ جهانه سایه گستردر
عیاندر اهل حاله هیئت ماضی و مستقبل   مجرد ذات ممدوح الصفاتك خیره مصدردر
نه اكسیر سعادتمایه در خاكك درلطفك   كه هر ذره سی همقدر شمس كیمیا گردر
او اكسیره نیجه رشك ایتمسون كیم زر كر خورشید   غباری زرد رویان غمه كبریت احمردر
سن اول گنجینهٔ مجد و سماحتسنكه عندنده   جهانك حاصلی دریا و كانی شیء احقردر
سن اول مستغنی عالم كریم الطبع اكرمسن   یانكده جوهر و زر سنگ و خاكیله برابردر
عناردبابی گزسون دربدر ابواب دیگرده   درعقبنا یكده گدا اربك موقردر
بو رتبه ذلتن كیم گوردی نقدین عزیز سنك   خلاف عاده درگاهكده مطرود و محقردر
فقط نقد هنر پیرایهٔ گنج قبولكده   بو استغنای ذاتی فیض باری كرموردر
بولنماز نظم سلكك وصفكه شایسته بر گوهر   اگرچه قلزم معنیده اندیشم شناوردر
تتبع ایلیوب احكام دهری عاقبت بولدم   كتاب جفر عقلیده بو حجا اوزره محرردر
نه ذاتك كیبی بر ممدوح بیهمتا گلور عصره   نه بندك كیبی بر شاعر ظهور ایتمك میسردر
مرصع اولدیغندن گوهر مدحكله دیوانم   سر تحسین خاقانیده اكلیل مجوهردر
مدار فخر باقیدر بو السعود اوصافیدر اما   بنم ممدوحم اسعد زاده فخرم اندن اوفردر

بنم اول شهسوار عرصهٔ پهنای کراری — که بازوی بلاغتده زبانم تیغ حیدردر
بو میدانه چیقر بر پهلوان وار ایسه کلسون کیم — بلنسون رستم طبعم نه زورآور دلاوردر
دمادم زهره‌سن صدچاک ایدر سحرآفرینانک — کلیم آسا عصای خامه کیم دستمده اژدردر
دل صافی نهادم عینیدر سرچشمهٔ خضرک — دم عیسی کبی معجز کلامم روحپروردر
بولور حسن ادا مشاطهٔ فکرمله زیب و فر — خیال موشکافم شانهٔ کیسوی دلبردر
شکرریز مذاق شوق اولور کلدکجه کفتاره — سرخامه‌م مکر منقار طوطی سخنوردر
دلم فردوس معنی طبع صافم جویبار آنده — نقوش سطر اشعارم ترم امواج کوثردر
نه سوی جوی دلدندر نه منبوع طبیعتدن — بو فیضا فیض جاری جوشش دریای دیکردر
نوله محسود سیم خام ایسه هر پخته مضمونم — وجوه معرفتله روی زردم غبطهٔ زردر
معاذ الله غنای زمرهٔ نادانه رشک ایتمم — معارف رزق مقسوم اولمسی سهم مقدردر
بحمد الله بو قسمتدر بکا سرمایهٔ دولت — توانکر اولسه ده جاهل ینه ذاتنده افقردر

قصیده سویلدکجه طور نفعیده یازر اما
غزلده طبعمک وادیسی بویله طرز آخردر

دل عشاقی بند ایتمکده تار زلفی چنبردر — او زنجیرک کوروب پابسته‌سن صانمه مخیردر
رخک تقسیم نقل بوسه‌یه تشویق ایچون یاری — نوا نو بوسلکده نغمهٔ مطرب مکرردر
هوای وصلمله کاغد اوچوردم کوی دلداره — ینه آواره دل همبال پرواز کبوتردر
خیال ابروانی سینهٔ مجروح عاشقده — چکلمش کاغد آل اوستنه تصویر خنجردر
او کلرخساری پوزخضره قارشو باغه جلب ایتسم — خطی سبز اولسه ده مانع دکلکم عیش اخضردر
دکلسه قد دلبر ریشه‌کیر خاطر عالم — فضای سینه‌ده دللر نیچون شکل صنوبردر

او طفل دایه پروردک خیال لعل شیرینی
مذاق تلخ دهیده‌نه اعلا شیر و شکردر

افندم خودپسند اولدم ظهور اعتبار کله — قصورم اولسه ده معتادک اوزره عفوه مظهردر
فراموش ایلمشدم چوق زماندر شعر و انشایی — سبب تجدیده شوقه بو نکاه بهجت‌آوردر

طبیعت

طبیعت سنبل پژمردهٔ باغ غم اولمشکن — نمای التفاتک ایله شمدی برکل تردر
چراغ ایتدک ستاره‌م روشن اولدی دور لطفکده — فروغ طالعم پرتونمای شمع خاوردر
ثنا و مدحتکدر ذکر و فکرم عمرم اولدقچه — ینه حق ادای شکر نعمت نامیسردر
دعای عمر و اقبالک بحق سورهٔ اخلاص — مثال حزب اعظم صفحهٔ سینه‌مده ازبردر
اولذات البروج جاه رفعت جای مسعودک — جهان مهر و قمرله روز و شب تا کیم منوردر

هم اولسون کوکبک سعد السعود و طالعک اسعد
مصابیح شرفله تا فلک پرزیب و زیوردر

❀ نظیره بسنبلهٔ باقی درستایش مشارالیه ❀

دامن کلده آلوب دستنه مجمر سنبل — قورشمامه ایله هم اول مجمرهٔ عنبر سنبل
ایلمش بوی بهاری وار ایسه استشمام — جمله‌دن اول ایدر باغی معطر سنبل
دم عیسی‌یه بدلدر نفس باد بهار — کیف یحیی دیو آندن اثر استر سنبل
کتوروب طوبلر ایله خیلی چیچکلی کبود — پای نوروزه اولور اقمشه‌کستر سنبل
مائی اطلسلی کوزللر کبی هب فوجافوج — موج موج اولدی لب جوده سراسر سنبل
رنک و بولرله تفوق ایده‌رک ازهاره — کوکدن اینمش کبی فخر ایتمه‌ده یریر سنبل
کلشنک میل ایده‌جک ایکی کوزل تازه‌سی وار — برکل ساده رخ و برده خط‌آور سنبل
نورسان چمن ایچنده ینه خوش کورینور — نه قدر اولسه ده برتازهٔ اسمر سنبل
قطره قطره صاچیلور اوستنه کلدن شبنم — هر سحر پرچمنه کل صویی سرپر سنبل
سربسر کوش ایدوب وقف نوای بلبل — که صبا نغمه‌سی که سنبله دکلر سنبل
کج کلاهیله سیه‌پوشی ایله غنچه‌لره — کورینور خیلی لوندانه دلاور سنبل
باشنه طاقدی عمایم نظر نرکسدن — طفل نورسته کبی پک حذر ایلر سنبل
باغلنور زلف نکار اوزره قوپوب باغندن — دل سودازدهٔ عاشقه بکزر سنبل
لاله صد کونه پیاز ایتسه ینه بربرده — کچنور طرح تکلفله برابر سنبل
ساق ساقی کبی تشمیر ایده‌لی غیرت ایله — برایاغیله سورر بزمه قدحلر سنبل

دهبی

صبحدم بو یله کورنمزدی سیه مست خراب
چکمسیدی کیجه دن برایکی ساغر سنبل

بو یله کوک قندیل ایکن دفع خمار ایتمکیچون
لاجوردی قدحن هپ طولوصاقلر سنبل

جوشش سبزه ایلمیم یشل اولدقده چمن
کورینور موج سیاه یم اخضر سنبل

قارشوسنده دیکیلوب طوردیغنک اصلی ندر
شاخ کلدن برایکی غنچه می استر سنبل

برشکوفیله بهار اولماز افندم دیه رک
طبله لرله کتوروب دیزدی چیچکلر سنبل

یوز سوروب درکه والای ولی النعمه
برک سبز چمنی ایلدی زیور سنبل

شیخ الاسلام فلکجاه رفیع الشانکیم
سنبله روضهٔ قدرنده براحقر سنبل

اوشریف الندهبک ساحهٔ اجلالنده
خاکه رومال ایله کسب شرف ایلر سنبل

ایلسه میل شکوفه چمن کردوندن
مهر ومه نرکس وکل اوله هر اختر سنبل

آلسه برکره تبسمله ید شفقتنه
کل خورشید فلکدن اوله برتر سنبل

آسمانیسنه همرنک اوله لی پایه لنوب
سرفرو ایتمسه افلاکه نوله هر سنبل

اقتباس ایلیه لی لامعهٔ لطفندن
شبچراغ ایتدی قنادیلنی یکسر سنبل

یالکز بهره ور لطفی دکل خاک چمن
نفخهٔ خلقی ایله اولدی هوالر سنبل

هفت برک چمن عاطفتندن کویا
آیت سبع سنابل ایدر ازبر سنبل

نیلکون کاسهٔ کردونه دونردانه لری
اولسه یکقطرهٔ احسانه مظهر سنبل

کورسه زیاده علو همم ورفعتنی
شبکلاهن ایده تاچرخه همسر سنبل

ای کلستان کرم زیور بستان همم
بوی لطفکدن اولور غالیه پرور سنبل

شهرتی سنبل طیب اولدی نه خاصیت بو
اوله لی شمهٔ خلقکله مخمر سنبل

جمله لی برک ونوایه کرمک قیتدر
شویله طورسون کل صدبرک ایله قیتمر سنبل

سلسبیل کرمک جوششنی کوردکجه
لوله لر مشربه لر حاضر ایدر هر سنبل

بعدازین منت بیهودهٔ بری چکمز
جوی لطفک وار ایکن کرکل تر کر سنبل

سمایهٔ

سمایهٔ خامهٔ مشکین رقمک دوشسه اولور
صفحهٔ باغده هر سبزهٔ کمتر سنبل

اولسه آغشتهٔ آب همه مک خضر آسا
زنده وتازه وتر اوله مصور سنبل

نوبهار کرمک وصفن ایدرکن تحریر
چوب خشک قلم اوزره بتر تر سنبل

رونق کهنه زمینده غزل نوطرحم
آنی زیب سر ایدنلر ندر آکلر سنبل

دیه مم طرهٔ شبویه بکزر سنبل
نه چیچکدر بیلورم ای کل احمر سنبل

مشک رومی یه اکوب باشنی ای کج کلهم
زلف خمدر خمک اوصافنی سویلر سنبل

کاکل وخطلکی تعطیره کلابک بدلی
اولسه ریحان و بنفشه ایله معطر سنبل

اوجوان پرچمنی کوشهٔ دستارندن
کوستر نجه طاقنور باشنه تللر سنبل

طاغیدوب طره لرین رغمنه طوب فسلکنک
فسی اطرافنه دیزمش ینه دلبر سنبل

کوز کوره نرکسه قاپدردی غبار راین
رشک ایدوب اولسه صبایه نوله مغبر سنبل

خط سبزیله کورنلر اورخ کلکونی
کل سرخ اوزره یتشمش صانور اخضر سنبل

اولدی سودای خط وزلف سیهکاری ایله
شب فرقتده بکا بالش وبستر سنبل

شمدی خضرای دمن زیب سر غبتدر
قالدی وهبی کبی پامال ومحقر سنبل

کوردی پژمرده نما بیلدیکه سنبل زاده
اوسیه بخته همان چیقدی برادر سنبل

دود آهم بو یا نور بو یله انکچون یانه رق
سینه ده ایتمش اوجاق غیرتی مضمر سنبل

هر سحر ژاله فشان صانمه طوقندقجه نسیم
هپ آنک حال پریشاننه آغلر سنبل

سنبلستان غمک آنجق اودربی برکی
کرچه پرنشو ونما در کورینن هر سنبل

ایق التنده پاتور سبزهٔ بیکانه کبی
زیور کوشهٔ دستار ایکن اکثر سنبل

دامن کوه معارفده تبوب بیتمش ایکن
اولدی کرمازدهٔ غم اومکدر سنبل

دود آهیله دلن ایتمزایدی سنبلزار
بوچمندن اکا اولسیدی میسر سنبل

باغبانلر صوغانن سوکش او بیچاره ینه
قوروب قالمشیکن سینه ده بسلر سنبل

طبعنڭ کهنه بهارنده اوباغ هنرڭ
بولنور بویله نیچه تازه معطر سنبل

هپ آنڭ کیبی پریشانمی پشیمانمی عجب
خارزار امل دهره دیکنلر سنبل

بوبله پژمرده ایکن رشحهٔ باران هِمم
ایلمدی اول کبه خشکی نه خوشتر سنبل

قوت نامیهٔ لطف ولی النعمی
وقت سرماده یتشدردی ینه تر سنبل

ایده لم قافیهٔ خیر دعاسے تکرار
تشور لفظ ردیف اولدی مکرر سنبل

باغ اقبالنی شاداب ایده لطف باری
ویره بوکلشنه تا رونق وزیور سنبل

❀ نظیرهٔ برمضانیهٔ ثابت درستاینکاری مشار الیه ❀

خم ابروی نکاری کوزه درکن یاران
جنبشه باشلدی ابروی هلال رمضان

دل نظرباز هلال اولدی کجوب ابرودن
نرده بر ماه لقا کورسه اولور کن شعبان

وارایسه جام هلالی یه بدل در او هلال
شمدی تهلیل ایده رک سبحه چکر باده کشان

قدح باده قنادیل فروزان اولمش
آتش تریرینه روغن اولور شعله فشان

چوب تاکی نوله مسواک ایدینورسه زاهد
رند میخواره یه چوقدن بله مشدی دندان

اهل کیفڭ هله کیفیتنی هیچ صورمه
حسرت برشله افیون ایله یڭ حالی یمان

برشکر خوابه طالوب یاتدیکه تعبیر ایده مم
آچاماز چشمنی کوش ایتمیجک صوت اذان

کیمیسی شامه کیمی مغربه ایلردی سفر
برایکی خطوه یه اولمیدی اکر تاب وتوان

تاب کرما ایله کرمیت جو عیله دونر
مرغ دل سینه ده مانند کباب مرغان

قرص خورشیدی فلکڭ مغربه صاقلر یوخسه
یردی چوقدن نظر کرسنه چشمان جهان

ایتسه بر تب زده شمدی فلکه کرم نکاه
کورینور چشمهٔ خورشیدا کا عین سرطان

ضعف تن جسم لطیفه متبدل ایده لی
جملهٔ نوع ملک اولدی صانورسن انسان

لیلهٔ روزه کورنمزدے مرجح روزه
اولمسه نور سیه پردهٔ ظلمتده نهان

کشور مغربی آلدی سپه انجم ایله
شاه مشرق النه کیردی دیار سودان

چیقدی ماهیه تماشاسنه بام فلکه
کوردے ماهیتنی دون کیجه ماه تابان

برزی اما کله تصدیق ایدر امار وزه
بذل ایدرکندوسی دهره نعم بی پایان

نوله زایندهٔ عید اولسه سعید اسمی ایله
شبی آبستن قدر اولدیغی کون کیبی عیان

سال تاره بخیده انجم کبی پرنور سعود
منجلی قدر ایله آفاقه بوماه رمضان

ره یکساله یی طی ایتدی همان برکیجه ده
پیک روزه کرم حقه اولوب مژده رسان

کلدے تبریکه مکرر صوم ولی النعمی
فرحتان پرتوے روینده جلی اللمعان

اودے ولی النعمڭ مائدهٔ شفقتیدر
ایلین عالمی دلسیر نوال احسان

شیخ الاسلام شریف النسب والاکرم
فخر ایدر ذاتی ایله دولت آل عثمان

مرتضی طینت وهمنام رسول الثقلین
عمری خصلت وصدیق کرامت عنوان

احمدی خلقت ودانای محمد سیرت
بوحنیفه شیم ومالک ملک عرفان

باب علیاسی مآب علمای اعلام
ابن حاجب دخی طالبدر ایدرسه دربان

بهجهٔ روضهٔ تقوے وعلیه الفتوی
یازیلور وصفی شقایقده مثال نعمان

نخبة النخبهٔ سوددادکریم ابن کریم
جد بجد اشرف وامجد اونسیل ذیشان

سید القوم فحول علمادرکه آنڭ
درلطفنده ملازم فضلاے دوران

نسبت ذاتی ایله کسب شرافت ایده لی
رشک ایدر خاک ستانبوله دیار جرجان

دامن دولتیدر مزدحم روے وجباه
سفرهٔ نعمتیده جاے ز جام عثمان

پرتو مهر کمالندن ایدوب شرم وحجاب
ماه نوایتسه فلکدن نوله عرض نقصان

تاج خورشید ایله سرحلقهٔ بابی همسر
سرنهاده اودر دولته ماه تابان

وارمی بر مثلی جهانده دیو بویله شب وروز
مهر ومه اولمده آفاقده پویان ودوان

ابن سینا وفلاطون بیله مز حکمتنی
رأی وتدبیرینه دمبسته عقول واذهان

کهر ذاتنه همقدر اوله مز جوهر کل
عقل اول دخی بو فهم وذکایه حیران

روغن مغز هماشمع شب اقبالی
چرخ فانوس خیال اولمغیچون سرکردان

طبق مهره قیوب عقد ثریایی فلک
دستخوش ایلر ایدی قیلسه اکر زیور خوان

بیلور امانکه قبوللندن ایدر استعلا ذره اولماز نظرنده تحف کون ومکان
ذات والاسی کبی کوکب اسعدمی اولور اوج رفعتده اودر کوکبه بخش اکوان
هب قنادیل ثریا ومه ومهرنی چرخ طاق اجلالنه آویزه ایدرسه شایان
فعلیدر نهج تقی قول شریفی فتوی قول وفعلیله اودر مایهٔ امن دوجهان
منکشف اولسه بقاده حسن بصری یه ورع وزهدنی البته ایدر استحسان
شرعی تأبید مبانی ایله تأسیس ایده لی همسر عرش برین اولدی او عالی بنیان
بحر زخار دل پاکی محیط عالم قطره در قلزم افضالنه نسبت عمان
نوله فخر ایلسه علامهٔ رازی یه دخی کشف تحریر مزایاده او نحریر زمان
مایهٔ عمر ابد قطرهٔ نوک قلمی وار ایسه مجبره سی منبع آب حیوان
فیضیاب اولسه اگر رشحهٔ احساننذن غنچهٔ گلشن تصویر اولهور دخندان
اثر خلقی ویره خاکه سبکروحی باد آتشی تربیت لطفی ایدر آب روان
درشهوار اوله هردانه سی کشت املک اولسه سیراب یم شفقتی ابر نیسان
بوی اخلاقنی شم ایلیه لی بزمنده عنبر وعودی ایدر آتش غیرت سوزان
نه تجلی نه کرامت بونه تسهیل خدا نطقی برحرفله بیک مشکلی ایلر آسان
جامع الکلم بلاغتدر اولور ناطقه سی ارتجالیله زبان بند لبید وسحبان
ایلسه مشق سخن آینهٔ طبعندن اوله طوطی ده دخی حسن ادای حسان
بولنوز هرسخنده ینه صدرمز بدیع خامه سی ایتسه ده تلخیص معانی بیان

سرورا قدرشناسا ومکارمکارا
ای ایدن مرحمتی جمله قلوبی شادان

حسن نیتله در اعمال کرامت اثرک هر امورکده موفق ایدر البت یزدان
خاکپایک کبی بر سرمه صفاهانده دخی هله بن کورمدم ای مردم چشم دوجهان
نه زمان مدحتکی یازسم ایا مهر امید سر خامه م مه نو کبی اولور نورافشان
کهر مدحک امامه اوله لی نظممده بولدی مانند لآلی سخنم شهرت وشان

ذکر

ذکر اوصافک ایله سبحهٔ صددانه کبی دست ارباب کمالاتده ایلر دوران
گرچه شایستهٔ ایثار دکل وصفکده لؤلؤ انه صدف دکوهرکان امکان
کالهٔ شعرم اگر نسج حریری اولسه دوش اوصافکه حاشا نه اولور چسبان
غرض عرض معارف دکل اصل مقصود نظممله خیر دعاسی ایده رم ورد زبان
غیره کالای هنر عرض ایده مم سلطانم وار ایکن سن کبی نقاد متاع عرفان
لطفک اولمازسه خریدار قماش نظمم کورینور بندرمعناده. همچون خسران
وصف ذاتک سبب فخر سخندانیدر بوجسارتله مباهات ایده رم بنده همان
بیلورم حدمی ترک ادب ایتمم اما عفوه مقرون اولور البته بولاف وهذیان
سندن ای مفتی اعلم ایده رم استفتا شرع انصافله بو مسئله لی ایله بیان
زید وعمروک سخننده بو لطافتمی اولور یوخسه اولمزمی بنم کبی سخندان جهان
ایلدم بادیه پیما فصحای عربی عجمی اولدی یانمده شعرای ایران
فارس الخیلی بنم عرصهٔ استعدادک شهلوند سخنم شمدی بنمدر میدان
اسب تازی طبیعتله چیقوب مردانه اوینادم ملک عجمده دخی کوی وچوکان
کهر نظممی بوسلک بلاغتده کوروب دیدیلر درعدندر بلغای عدنان
شهرتم ذاتمه غالب دکل انصاف بودر فهم ایدر آنی مشاهیر معانی فهمان
دکلم سینه تهی صیت وصدای ساده پاسبان طبلی کبی کوشزد عالمیان
نیشکر در قلم ذائقهٔ خلانه صاحبه زهری کورینور چشم حسوده ثعبان
سحر وافسونی کتاب قلم کوردکده اولدیلر جمله سی انکشت تحیر بدهان
هنرم شعرله انشایه دکلدر مقصور دعوی دانشه آنجق سخنمدر برهان
عار وخجلت چکرم وهبی شاعردیسه لر کسب وتحصیل فنون ایتمشیکن نیچه زمان
لاف شاعردیو تصدیقه قرین اولمازایسه اشته انواع کتب اشته فحول دوران
امتحان ایله حضورکده بیلنسون قدرم مکرم اولمازسم افندم اوله یم باری مهان
اولدی بو نعمت دانش سبب حرمانم بنی هضم ایتمدی بردرلو کروه اخوان

یعنی یوسف کبی اوضاع سپهر ناساز
چاه غمدن چیقروب ایلمدی وضع زندان
دارمیدور شرع مروتده مساغی بلمم
بوخسه قاضی قدر بولمی حکم ایتدی همان
بن چکوب روزنی یکروزه ایچون جمله غم
غیر یلر قاضی سیر وزاوله لر طفره کنان
حسد ایتمم بیلورم جاهیله رفعت کلمز
قلب اولنسه بنه نادان اولور اما نادان
بویله افروخته کوردکجه چراغ جهلی
غیرت ایلر بنی پروانهٔ شمع حرمان
بوکه از شدر ایدن تشنهٔ جوی همتک
العطش العطش ای منبع جود واحسان
آب رویم دوکه یم نا بجل یرلرده
بنی ایلرسه بنه شفقتک ایلر ریان
اولدی برج شرف سنبله جای خورشید
شمدی بو سنبله ده نور عنایت شایان
شکوه نک وقتی دکل فخر تمدح دخی عیب
اولسون امساک سخن مهر خموشی دهان

نقل افطاره بدل برغزل انشا دایده کور
اوله مانند شکر قوت وقوت دل وجان

شوقله تا بسحر اولدم اوماهه نکران
کلدیکی دمده طلوع ایلمدی مهر رخشان
کلمدی کلبهٔ احزانمه اخشامه قریب
برکیجه بدر فلک کبی او ماه کنعان
شاهد خره کبی زاهد سالوس دخی
کوزلرین آچمش اوابرو لره ایلر امعان
ایلمش بوسه مواعیدنی وابستهٔ عید
شوق انجاز نه اولسه نوله جانم قربان
بوز یلور بلکه عقیده نره ده قالدی صیام
کلسه بزمه بو شکر لبلر ایله خنده کنان
ساعتم کلدی دیو نازایله ایهام ایتسه
بر دقیقه ایده مز صبر وتحمل یاران

وهیبا بوسهٔ عید اولمسه نقل امید
تلخی روزه یی برکون چکه مزدی رندان

وقت افطارده عرض هنر ایتمک نه دیمک
شمدیلک مائدهٔ خیر دعا در حسبان
قدرله عید سعید ایله کلوب آفاقه
نشر انوار ایده تا هر سنه ماه رمضان

مسند قدر وسعادتده هزاران مه وسال
قدر وعید ایلیه هر لیل ونهار ربن سبحان

❀ تخمیس قصیدهٔ نفعی وعرض تاریخ برای تعمیر سعادتخانهٔ شیخ الاسلام مشار الیه ❀

حبذا فرخنده دولتخانهٔ چرخ آستان
کیم آنی تبریک ایچون تا عرشه دک کروبیان
عالم بالاده بو بیتی ایدر ورد زبان
بارک الله ای بهشت آبادوی رشک جنان

صانک الله ای سرای دلکشا ودلستان

اویله علوی کیم او دولتخانهٔ کردون سمات
طاقنک زرمیخیدر اوج فلکده ثابتات
چار ارکانیله زیبنده بنای شش جهات
سدهٔ بابیله پاینده اساس کائنات

طرح مطبوعیله نازنده زمین وآسمان

باقسه عیسی ونش برآدم روزن خورشیددن
اولمیه مشهودی صحن باغنه بکزر چمن
ویردی وصفن یازمه کر فردوسی رنکین سخن
کورممشدر چرخ چارمله بهشتی سیر ایدن

بویله برروشن مقام وبویله برحرم مکان

رفعت بانیسنی تأیید ایدوب رب الانام
بو سرای ایلمش بویله سزای احترام
ساحه سی اولمش انک مالشکه ردی کرام
درکه دولت پناهی ملتجای خاص وعام

خاک پاک آستانی بوسه جای انس وجان

طبع بانیسی زهی سعد اختر ذات البروج
شمسهٔ درکاهی مهر خاور ذات البروج
قبه سی زیبنده زرین افسر ذات البروج
طرهٔ طاق ورواقی همسر ذات البروج

سایهٔ سقف بلندی خوابکاه اختران

کعبهٔ علیادینو رسه کیمسه ایتمز ریب وشک
بیت معمور ایله آثار شرفده مشترک
صدر والاقدرینک مسند طرازیدر ملک
پیش درکاهنده بر باصف نشینان فلک

زیر ایواننده پرواز ایتمه ده کروبیان

قصر باغ دلکشاسی جنت اعلامیدر
مشکبید سوی حوضی همسر طوبامیدر
وصف وردبلبلانک ورد صبح ومسامیدر
رسم کلمیخ دری کلبانک مرغ بامیدر

کلشن دهره ویرن برک ونوای جاودان

ایلمش اول خانه معمودی فیض مولوی
سینهٔ عارف کبی لبریز سر معنوی

مهروش روشن دروننده فضائل پرتوی || کنج خلوتخانه سنده علم و عرفان منزوی

|| گوشهٔ پابنده اقبال و سعادت پاسبان ||

سینه سن گرد حسددن ایتسه صاف آیینه چرخ || باقسه چشم مهر ایله آغاز ایدر تحسینه چرخ
رشکله اولمش خمیده رفعت قدرینه چرخ || راست قیلسه قدینی ایرمز ینه قصرینه چرخ

|| ایده ترکیب عناصردن مگر کیم نردبان ||

مشکسا در گرد راه پاسبانی نافه‌یه || ایتمه تشبیه اول غبار آستانی نافه‌یه
ویرمکیچون نکهت عنبرفشانی نافه‌یه || مشک اذفر برینه قورلاردی آنی نافه‌یه

|| گر صبا خاک درین ایر گورسه چینه ارمغان ||

رسم مطبوعن قیلوب معماری بویله خوشنما || احسن اشکال تاسیس اوزره وضع ایتمش بنا
همسر عرش معلا اولدیغیچون غالبا || ارتفاعن آلمغه اولمش مهندس چرخ اکا

|| مهری اسطرلاب ایدوب قیلمش شعاعن ریسمان ||

مرکز قطب جهاندر چرخ اکابر کار شوق || دور ایدر اطرافنی نشر ایلیوب انوار شوق
جبههٔ مهرنده روشن پرتو آثار شوق || چوب زرین ایله ایلر هر سحر اظهار شوق

|| اولمغه دربان درگاهی شه خاورستان ||

مطلع انوارر افتدر که آنک هر سحر || طلعت خورشید اولور روزنلرندن جلوه‌گر
روز و شب رخشنده دیوانخانه سنده نور و فر || منتظر هر گیجه چرخ پرکواکبله قمر

|| یاقمغه صحننده بر شمع مرصع شمعدان ||

آسمان همرونق بنیان معموری دکل || مهر روشن دل عدیل جام بلوری دکل
عقد پروین همسر قندیل پرنوری دکل || زیر طاقنده فروزان شمع کافوری دکل

|| اولدی زرپیکان ایله سهم سعادت درکمان ||

سعد اکبر قیلمش اول بیت شریفی مستقر || برج اسعد در ثریا طاقنی ایلر مقر
فرق گردون اوزره ویرمش فرقدانه زیب و فر || قبه سنده لوحهٔ سیمینله گلمیخ زر

|| مشتری دیر کیم فلکده ماهله ایتمش قران ||

طبع خضرآسا درون روشنی پرانجلا || حوض صافی منبع آب حیات جانفزا
عکس ایدوب باقدقچه اندن سینه‌یه موج صفا || هر رخام فرشی بر آیینهٔ عالمنما

|| هرکزین فراشی اسکندر کبی گیتی‌ستان ||

گوهر مقصودی اندن بولدیغیچون اهل جاه || آستان آسمان بنیانی ایلر پناه
وار میدر گردونده بلمم بویله روشن جایگاه || ذرهٔ نور شمسه‌سی پیرایهٔ خورشید و ماه

|| ریزهٔ سنگ مرمری سرمایهٔ دریا و کان ||

جنت آسا جای دلجودر او نوطرح جمیل || سیر چشم اولمق آنک سیرندن امر مستحیل
چشمه‌لر تسنیم و کوثر کبی صاف و بی‌عدیل || قطرهٔ آب حوضی رشک جویبار سلسبیل

|| مشت خاک رهگذاری سرمهٔ حور جنان ||

موج اورر اول حوض ایچنده جوشش روحانی کیم || مشربی صافی اهل حال وش نورانی کیم
صفوت قلبیله گل سیر ایله بو دورانی کیم || مولویدر صان او شادروان سرگردانی کیم

|| هم دونر هم اشکنی ایلر صفاسندن روان ||

درکبی هر قطره‌سی زیب کف غواصدر || بو لطافت رشحهٔ فواره سینه خاصدر
سینهٔ عاشقده عین جوشش اخلاصدر || زرکلاه هیله‌یه خود بر دلبر رقاصدر

|| بر ایاغ اوزره سماع ایتمکده دامن درمیان ||

قیلمش اول جای فرح فرسای لطف کردکار || ملجأ ارباب حاجات و ملاذ روزگار
روحپرور در رفیعی چشمه‌ساری خوشگوار || خستهٔ درد و غمه آب و هواسی سازگار

|| مبتلای قهر دهره درگهی کهف الامان ||

توتیا در گرد صحنی ماه انور چشمنه || ذره‌سی نور بصردر شمع خاور چشمنه
فردیر گردونده هر فرخنده اختر چشمنه || چکمکه میل شهابیله فلکلر چشمنه

|| دودی کحل روشنادر دودگاهی سرمه‌دان ||

جام بلورین صانور آیینهٔ سیم اندامل || پرتوندن شرم ایدر افلاک مینافاملر
انده روز روشن آسا پرضیادر شاملر || برق اورر روزنلرنده آبگینه جاملر

‖ کوسترر دنیاده جنت اولدیغن کوندن عیان ‖

تابناک شمع چراغ فیضدر گنجینه وش ‖ صفه‌سی صفوتنما صحن دل بیکینه وش
بلکه بر سیمین بدن دلبرده صافی سینه وش ‖ بر صفادار جام بللورنده کیم آیینه وش

‖ کیم باقرسه کوریور کوکلنده کی راز نهان ‖

سنبل باغی پریشان قیلدی زلف یاری کیم ‖ غنچه‌سی دلبسته ایتمشدر لب دلداری کیم
قامت بالقیسه بکزر سرو خوش رفتاری کیم ‖ بر ملوکی کلستاندر نسخهٔ کلزاری کیم

‖ جابجا مهر سلیمان رسمید را که نشان ‖

حرم ایلر طوف درکاهی عنایت طالبن ‖ بولمش اصحاب منی جای صفا هر جانبن
ناودان زر صانور دولتشنه کلک ساحبن ‖ کعبهٔ اسلامدر دیرسم سزا در صاحبن

‖ شیخ الاسلام ایلمش لطف خدای مستعان ‖

مظهر سر عوارف عارف باﷲ کیم ‖ واقف علم لدن صاحب دل آکاه کیم
روی اهل دانشه درکاهی مالشگاه کیم ‖ اول خداوند خداوندان فضل و جاه کیم

‖ علم و عرفانیله اولمش عز و دولت توأمان ‖

یعنی اسعد زاده مسندطراز مسعدت ‖ منجلی ذات شریفنده رسوم محمدت
نامدارش مفخر کونین عالی منقبت ‖ عون ملت فخرامت مستشار سلطنت

‖ عالم همت جهان مکرمت جان جهان ‖

قلزم طبعی محیط و نطقی همقدر درر ‖ درمختار رفتاواسی کهردن معتبر
نقطه درمجموعهٔ فضلنده عنوان عبر ‖ مرکز پرکار دانش قطب کردون هنر

‖ مالک ملک فضائل مفتی دور زمان ‖

حکمت آموز فلاطون ابن سینا اشتهار ‖ حل عقد رأینه وابسته هب تدبیر کار
بویله لازمدر امور سلطنتده مستشار ‖ فتنه بند هر دون مشکلکشای روزکار

‖ چاره ساز دین و دولت فیلسوف کاردان ‖

ایلمش ذات فلکجاهن خدای لایزال ‖ زیر دبالایه ضیابخش نمایان نوال

ماهتاب دولت اندن کسب ایدر نور کمال ‖ آسمان ملکه رأیی آفتاب بی زوال

‖ کلستان دهره لطفی نوبهار بی خزان ‖

موشکافی خیالی دلپسندر روزکار ‖ دقتنک تحسین ایدر مشاطهٔ زلف نکار
نظم رنکیننده حسن بکر معنی آشکار ‖ بانوی خلوتسرای فکرنه شب پرده دار

‖ نوعروس حجلهٔ رأینه صبح آیینه دان ‖

تشنه درفیاضهٔ احسانه کردون دون ‖ آنیده لبریز ایدردی اولمسیدی سرنکون
بویلدر دزوشب اولورلر خدمتنده رونمون ‖ مه سطبل رایض جوده سطل نقره کون

‖ مهر بزم ساقی بخشنده جام زرفشان ‖

ذاتیدر رونق از مسند دنیا و دین ‖ عزت و رفعت درنده پاسبان کمترین
کوشهٔ داماندر مالشکه روی و جبین ‖ جامهٔ اقبالنه دولت طراز آستین

‖ خانهٔ اجلالنه همت رواق آستان ‖

ایتسه کر نطق روانبخشیله آغاز مقال ‖ نفخهٔ عیسی اولور هر لفظنه کویا مآل
خط شعرندن بولور روی سخن حسن جمال ‖ نقطهٔ کلکی عذار شاهد معنایه خال

‖ جوهر روح کلامی قالب معنایه جان ‖

امر و نهی باعث تنظیمیدر بحر و برک ‖ آب و تاب لطفیدر پیرایه‌سی خشک و ترک
تاب خشمی شعله ایلر آبن اما کوهرک ‖ هر بولی برداغ آتشناک اولور ماهیلرک

‖ کر سموم قهری اولسه روی دریایه روان ‖

روزکار ایتمز مفاد عفو و خشمندن نکول ‖ کلشنه تاب تموز قهری کر ایتسه شمول
ایلیه کرچه شرر خاصیتن سینم قبول ‖ هر شراری قطرهٔ نیسان اولوب ایلر نزول

‖ کر نسیم لطفی کلخندن بکا اولسه وزان ‖

دادخواهان زمانه درکهکده سرورا ‖ کامیاب اولمقده در لطفکله بیچون و چرا
ایلدم بنده بوکونه عرضحاله اجترا ‖ داور دانشور اصدر الافاضل پرورا

‖ ای جهان سالار اقلیم معانی و بیان ‖

نطفكه ويرمش خدا اتا اولقدر فيض اثر
هر نه سويلرسه‌ك قلم لوح قبوله ثبت ايدر
براشارتله قيلورسن بيك فقيرى كامور
سنسن اول دارندهٔ يرليغ احكام قدر

خامه كه اولمشدر رموز آسمانه ترجمان

همتك منحل ايدلدن حال مشكل قالمدى
عقدهٔ غم سينه لردن اولدى زائل قالمدى
جويلردن ماعدا جوينده سائل قالمدى
غنچه وش آچلمدق دوركده بر دل قالمدى

نوبهار دولتك دنيايى ايتدى كلستان

كيم ايشتمش ايتديكن بو مدده شكوا كيمسه نك
تيغ جور ايتمزدلن آزرده قطعا كيمسه نك
خوفى يوق بركمسه دن دوركده اصلا كيمسه نك
شويله پرامن اولدى دورانكده دنيا كيمسه نك

جاى فتنه كوشهٔ ابروى دلبردر همان

شفقتكدر باغ دهره دايهٔ بخشش خرمى
رشحهٔ لطفكدر احيا ايلين نارغمى
يوخسه بر دمده شراره دوندروب هر شبنمى
تاب خورشيد ستم سوزان ايدردى عالمى

كرسحاب عدل وداد كه اولمسيدى سايبان

سنسن اول نبض آشنا داناى حكمت امتزاج
طبع دوات ايتدى تدبيركله تصحيح مزاج
حقهٔ رائكده برالساعه دهره بر علاج
خلق عالم سربسر بيمار درد احتياج

دهر بردار الشفا لطفك طبيب مهربان

لطف حقدر كيم جهان سيراب احسانك اوله
سوبسو حوض امل ميزاب جودكدن طوله
خضروش اولماز ميسر بو عنايت هر قوله
چشمهٔ آب حيات فيضدر طبعك نوله

كلك حلكارى اولورسه آكه زرين ناودان

كرچه ايتمزسن عروض مال وجاهه التفات
سنده جمع اولمشدر آنجق نقد علم كائنات
مستفيد انشكدر ساكنان شش جهات
شانكه نسبت افاضل مستحقان زكات

دولت فضليله سن صاحب نصاب كامران

كنج غمده بيمجال اولمشدى مكث وعوقله
طبعى تشويق ايلدم سمت ثنا كه سوقله
عشقن آرتردى كلنجه جنبشه بو ذوقله
خاطره اثناسى اوصافكده فيض شوقله

لايح

لايح اولدى عاشقانه برغزلده ناكهان

زلف ليلامى پرعنقا ميدر بو كيسوان
كيم هواسيله اوچورمش مرغ عقلن عاشقان
بلكه زنجيرين سورر ديوانه سيدر كهكشان
اولمسه مجنون عشقى اول مهك كرآسمان

نسر طائر ايلمزدى باشى اوزره آشيان

كل نظر باز تماشاردى آلك سيرنه
سرولر صف بسته قد نونهالك سيرنه
چشم عاشق سير اولورمى خط وخالك سيرنه
ديده لردر ظاهر وباطن جمالك سيرنه

دلده زخم نوك تيرك تنده داغ خونفشان

جانه كار ايتدردى تير خونفشان غمزه سن
خلقه كوسترمه بنه زخم نهان غمزه سن
بولمغيچون رخنهٔ دلده نشان غمزه سن
ديكدى نعل سينه مه چشمك سنان غمزه سن

نيزه سينى حلقه دن كويا كچردى قهرمان

چارپيلور حسنك كورن آدم تحمل ايلمز
صيدو تسخيرين عجب وارمى تخيل ايلمز
دعوتنده كرچه بركيمسه تكاسل ايلمز
خانهٔ اغيار عشاقه تنزل ايلمز

بر همادر اول پرى اما هماى لامكان

عندليب آسا اداسى اويله خوش آينده كيم
نوبهار قابليتده كل پرخنده كيم
كسب قدرت ايلمش وهبى كبى هرفنده كيم
طبع نفعى بلبل كويادر اول كلشنده كيم

غنچه وش دمبسته در آنده دهان شاعران

سايهٔ كلنخل لطفكده اولوركن مستظل
اولمسونمى بلبل طبعم ثنايه مشتغل
دلده ماننده صبا حبس نفس ممكن دكل
تاب غمدن شعلهٔ سوزان اولور اغزمده دل

اولمسم مدحكله كرسوسن كبى رطب اللسان

كورمدم ذاتك كبى عالمده ممدوح الصفات
مدحكده دل اولور الهام پذير سانحات
سينه مى لبريز ايدر فيض ظهورات نكات
باشلدقجه وصفكه باشلر هجومه واردات

شويله كيم طاقت كتورمز آنى تقريره زبان

فكر وصفك قوندى صحن دلكشاى سينه ده
قالمدى بر منزل خالى فضاى سينه ده

پرلشوب طورد قجه صدر جانفزای سینه ده   پر بو لمز کاه اولور مهمانسرای سینه ده

اولقدر اوغرار معانی کشورندن کاربان

ذاتکه تعبیر چسباندر ملک خصلت دیمک   شاعره وصفکله شایاندر مباهات ایلمک

برطنین اولوب صدای آفرین ایله فلک   ایرېشوردی کوشمه آواز تحسین ملک

مدحتکله آستانکده واروب آچسم دهان

چیقسه میدانه سنان خامه سن آلوب اله   کیمده واردر زهره کیم اول جمله یه قارشو کله

فارسان ساحهٔ نظمه ویرر بر ولوله   عرصهٔ پهناسے معنایی قیلور پر زلزله

شهسوار طبعم ایتسه رخش فکری زیرران

سرعتیله عزم میدان ایتدیکجون یاره شور   عرض رفتار تحیلان ایتدیکجون یاره شور

ساحهٔ معناده دوران ایتدیکجون یاره شور   وادیٔ مدحکده جولان ایتدیکجون یاره شور

اطلس چرخ اولسه رخش طبعمه برکستوان

طبعك اول وادیده انجق قوت جولانی یوق   غایتن بولمق نه مشکلدر ره آسانی یوق

بیك تکاپو ایتسه قطع منزلك امکانی یوق   عرصهٔ مدح وثنانك حدی یوق پایانی یوق

پیك اندیشه عجمی اولسه بی تاب وتوان

عیبدر لاف وکزاف نابجا شهدنکرد   لازم اولدی خیر ایله ختم ثنا شهدنکرد

ایلیوب باب قبوله التجا شهدنکرد   ایده لم صدق ونیاز ایله دعا شهدنکرد

تاکه مقبول اولدیغنده قالمیه ریب وکمان

تا ابده خورشید ومه طاق سپهری تابدار   روشن اولسون روز وشب اول خانهٔ رفعتمدار

ایلسون سعد وشرف هر کوشه سن جای قرار   بنیه کیم اوله اساس قصر کردون پایدار

زیور ایوان اوله اکا نجوم وکهکشان

موقع سعدین اسرتسه طرح لانه نك   بامنه قونسون هما اول خانهٔ شاهانه نك

برقرار اولدقجه بنیادی بونه کاشانه نك   اولسون ارکانی مرتب اول سعادتخانه نك

قومسون برطاشنی کرقوپسه یرندن فرقدان

تا ابد محفوظ ایده فیاض مطلق صاحبك   ایلسون جمله امورنده موفق صاحبك

خانمان علمه قیلسون زیب ورونق صاحبك   دولت عمر ایله برخوردار ایده حق صاحبك

حشره دك معمور وآباد ان اوله اول خاندان

یاپدیغی هر بیت معمور اولدی نفعی نك تمام   ایلدی تأسیس تخمیسنده وهبی اهتمام

اول سعادتخانه نکده بولدی تعمیری ختام   عقد جوهردن اکا آویزه بو تاریخ تمام

منزلن آباد قیلدی شیخ الاسلام زمان

قصیدهٔ تبریك وعرض تاریخ برای احسان خانه ازجانب همایون بشیخ الاسلام کامل افندی

بارك الله خانهٔ مسعود رفعت ارتسام   مهبط انوار فیض ایتمش آنی رب الانام

بیت معمور فلکمی کعبهٔ علیا میدر   قبلهٔ انس وملائك سجده کاه خاص وعام

منزدی هر کوشه سنده عز واقبال وشرف   صفه سنده ایلمش اجلال ودولت ازدحام

طائر رفعت سربامنده مرغ خانکی   اوج طاقنده همای سعدت طوتمش مقام

شمسهٔ زرکاری چشم مهری ایتمش خیره در   کاشی دیواری رشك کنبد فیروزه فام

عکس ایدر زیر زمیننده نجوم آسمان   ساحه سنده معدن بلور در فرش رخام

صورت ملك جهان آبادی روشن کوسترر   مهروش روزنلرندن برق اوران آیینه جام

لامکان اوجن کذار ایلردی طاق رفعتی   قبهٔ عرش معلا اولمسه اوستنده بام

چشم انجمله کوروب هرشب قنادیلن فلك   عقد پروینه اوترتیب اوزره ویرسون انتظام

نوبتیله پاسبان آستانی اولمغه   خاورستاندن کلور مهر وقمر هر صبح وشام

اویله خوشبو در هوای سنبلی باغی کیم   شمه سی ایلر دماغ غنچه دن دفع زکام

کورسه رضوان فهم ایدوب دنیاده جنت اولدیغن   کللرین حور جنانه ایلیه عطر مشام

فصل کلده نغمهٔ نوروز ایله ایلر قرار   خوشنوا بلبللری ایتدکجه تبدیل مقام

بوی مشکن شم ایدوب شبو بنك پیك صبا   سنبل خوبان چینه هر سحر ویرسون پیام

اویله کردی نهاد کرملکیدر کیم اول سرای   کوشهٔ احرامنی ایلر ملائك التثام

نامداش فخر امت ذات صدیقی صفت

حضرت كامل افندی شیخ الاسلام بنام

افتخار دین و دولت مستشار سلطنت   رای و استحسانینه وابسته تدبیر مهام
خاندان نژاد شرف محسود امجاد سلف   نسلنه خیر الخلف اول فخر اجداد عظام
کورسه گر شمس الائمه اقتدا ایلردی کیم   انفس و آفاقدن عصرنده دفع اولدی ظلام
ابن حاجب طالب دربانی درگاهیدر   ایتسه شایاندر عصام الدین او بابه اعتصام
تحفهٔ جنس کمال ایتمش اصابت سهمنه   ارث آبای کرامن ایلینجه اقتسام
نطق حکمت رمزیدر موضوع بحث منطقی   جامع الکلم اولدیغن اقرار ایدر اهل کلام
قول و فعل اجتهاد آراسنه وابسته در   حل اشکالیله کشف شبههٔ حل و حرام
اوبله تبجیل ایتدی کیم همسایهٔ عرش ایلدی   خاندان رفعتك شاهنشه گردون غلام
یعنی اول عالی سرایی ذاتنه تملیك ایله   قدر والاسن دوبالا ایلدی علوی مقام
قدردانلق جنبشنده عذر لنگك اظهار ایدوب   ایتمدی تیمور سعد الدینه بویله احترام

کامبخشا سرورا بذل کرمدر عادتك   نعمت بی منتکله سیر اولور چشم کرام

مهر لطفندن ایدرسه اقتباس نور فیض   آسمانده دور دائم ماه اوله بدر تمام
جمله یی ممنون احسان ایتمك استر همتك   بذل الطافك دل وابستهٔ عرض مرام
جانمی یاقمشدی گرچه غدر ایدوب توجیهده   ایلدك نار حسودی بنده که برد و سلام
خط کشیده منصب دیگرله دلشاد ایلیوب   همتك قیلدی بنی دورکده مسرور بکام
ابیاری کرمله ایلدك بو باغده   سنبل پژمرده یی مستغنی رشح غمام
اسب طبعم خیلی میدان آلدی یورفتار ایله   ایتمك استردادی فخریه ده عطف زمام
واصل سر منزل الهام اولور بر خطوه ده   اول سمند برق رخشه ایتمدن شد حزام
مخلصن تبدیل ایدردی مختشم کورسیدی گر   شوکت طبعم ایدنجه بویله عرض احتشام
روح جامی پر نشاط نشئه سرشار اولور   جم کبی بزم سخنده دستمه آلدقجه جام
فکر خیامی طناب ایتم اوتاغ نظمیمه   ایلسم صحن رباعیده کبی ضرب خیام

باکه

باکه بیلدرمش معارف ملکنی اقرار ایدوب   دهره قسام قدر ایتدکده تقدیر سهام
خطهٔ معنی زبانم تیغنك مقطوعیدر   کلکك سر بستمله بولدی باش قلم قیدی نظام
مالکانمدر سخن ملکی اکا الحاق ایله   ملتزم مضمون خاص الخاصی ایتدم التزام

بر غزل یازدم خط مشکین یاری یاد ایدوب   ذیل امضای خیالم اولدی مسکی الختام

وار ایکن سنده بو عنبر گبی خط مشکفام   عاشق زارك دماغندن چیقرمی فکر خام
سلسلهٔ پیوسته نسل بنی لام اولدیغن   گوستررسر حلقهٔ زلفکده کی املای لام
مست نازم چشم فتانك نیچون مخموردر   ساغر لبریز بزم عیشی ایکن لعلك مدام
زلف شبویك هوا سیله ایدن عزم سفر   تا صباح حشره دك اولسون مقیم ملك شام
حسننك یا خلقنك البته بر نقصانی وار   بر گوزل یوقدر سکا شایستهٔ تشبیه تام
آه ای وحشی غزالم گشت کوه و دشت ایله   آردیکه چوق دوشدم اما اولمدك ابرامه رام

که تمدح که تغزل بس در ای وهبی همان   قیل دعای خیر ممدوحکده بذل اهتمام

بو جهان طوردقجه طورسون خاندان دولتی   اوله پا برجا اساس جاهی تا روز قیام
باب لطفی اهل حاجاته گشاده اولسون ابد   رشکله یاقسون قپانسون چشم حساد لئام
اول سعادتگاه گردون قدری فیاض ازل   ایلسون وارستهٔ آثار حرق و التیام

منتظم سلکك دعاده گوهر تاره بخیدر   جای مسعود اوله هر دم خانهٔ مفتی الانام

❀ عیدیه بمشار الیه در ضمن تشکر خط همایون برای احسان منصب زغرهٔ عتیق ❀

جنبش ابروی جانانمی مه غرامیدر   چرخدن بو شیوه لر آفاقه استغنامیدر
بو بلدرقاشی هلالی گوستروب بیك نازایله   غرهٔ شوالی اهل روزه یه ایمامیدر
بو خم ماه نو خمیده قد کلوب تفخیم ایله   میلی پابوس جناب مفتی دانامیدر
شیخ الاسلام فلکجاه ثریا رفعتك   عیدینی تبریکه گلمش آسمان پیمامیدر

حضرت کامل افندی کیم عجب ابن کمال
فضل ودانشله مکمل ذاتنه همتامیدر

جدیدر خیر البشر اسلافیده آنڭ کبی
خصلت صدیق وفاروق ایله مستثنامیدر

ویردی. بیضاوی کوریدی بوس ایدوب داماننی
خلعت. بیضاسی زیب ملت. بیضامیدر

ذاتنی پیرایهٔ دار العلوم ایتمش خدا
نسخهٔ اکملی یاخود نسخهٔ کبرامیدر

هر کلام دلپسندی غبطهٔ در و کهر
سینه‌سی کنجینه میدر کانمیدر دریامیدر

صدر عزوجاهه تشریفی شرف پیرا ایکن
مفخر ذات بلندی مسند فتوامیدر

رفعتی آبای علوی یه مدار فخر اولور
ارتفاع شانی آنجق نسبت آبامیدر

زهدنی کورسیدی بسطامی تعجب ایلیوب
شرمله دیردی بنمده طاعتم تقوامیدر

اویله مستغنی عالم کیم یاننده فرقی یوق
سیم وزر ازیرمی آهنمی کهر خارامیدر

زیب سرمشق قضایای دبیران فلک
ذیل فتوای شریفڭ زین ایدن امضامیدر

کون کبی روشن کمالاتڭ نیجه انکار ایدر
یوخسه کورمزمی حسودڭ کوزلری اعمامیدر

خیره لنمش چشم شومی پرتو خورشیددن
بد نظر حاسد عجب خفاش نابینامیدر

کامکارا قبلهٔ حاجات قیلمش حق سنی
خاندان عزوجاهڭ کعبهٔ علیامیدر

براشارتله مشار بالبنان ایتدڭ بنی
قصدڭ آیا نوع استعدادمی ایمامیدر

والد مرحومڭ ایتمشدی افندم امتحان
دانشم محتاج استفسار واستقصامیدر

سنبلستان غمڭ برسبزهٔ پامالنی
خاکدن رفع ایلمڭ احسان نابرجامیدر

قدرمی منصبله ترفیع ایلیوب کویا دیدڭ
حیف وهبی بو هنرله جمله‌دن ادنامیدر

یتمشه یتمش بوسن وساله بو حالله
اوستنه اطفال چیقمق لایق واحرامیدر

بو امکدارڭ ثنا ذیلنده شاه عالمه
سویلدڭ کیم دولتڭ شایستهٔ اکرامیدر

صفحهٔ آمالمه خط همایون چکدیردب
دستمه صوندڭ دیدڭ آل پادشاه انعامیدر

یالکز بنده کمی ایتدم عید بر بالای عید
بو عنایت جمله اهل دانشڭ بیرامیدر

تا ابد

تا ابد روز وشب اجلالڭ اولسون قدر وعید
کائناتڭ بو دعا اوراد صبح وشامیدر

در طلب ابقای منصب امانت کاغدبیرون بقائمقام ملک محمد پاشا عرض کرده است

اولمسه لوح وقلم سرنه مظهر کاغد
عالمی خطیله ایتمزدی مسخر کاغد

ساده رولر کبی براق وسفید ایدی ولی
قالمدی رونقی کیم اولدی خط آور کاغد

بریوزی مهره لنجه نه جکر عالمده
وجهی وار قالسه اکر مهره بشندر کاغد

پرغبار ایلمسه خط عذارین ریکدان
بلکه اولمزدی قلم اهلنه مغبر کاغد

کورمسون منشئ کامل دیو قت قت بوکیلوب
کاتب نوهوسڭ عیبنی اورتر کاغد

روسیاهیٔ امل ایله قالور صفر الید
جمله اموالده دخی اولسه ده دفتر کاغد

خاتمڭ نقشن آلوب عرض نیاز ایلیه رك
حالن اعلامه ایدر داغنی محضر کاغد

صانمه بیهوده صریر قلم کتابی
سرنوشتن اوقیوب شکوه‌لر ایلر کاغد

آچیلورسه ینه بر رازشناسه آچیلور
یوخسه اسرارینی هپ سینه‌ده صاقلر کاغد

کاهی بخت سیهندن خط بطلان چکیلور
روی مسودهٔ حال دله بکزر کاغد

روزکار ایلیه‌لی بویله پریشان اوراق
کهنه مجموعه‌مزڭ اوستنه دترر کاغد

جله کشندر دیو کویا کوزینه کسدرمش
شمدی مقراض ستم سینه‌ده قرقر کاغد

دل غمخورده کبی نقش امل حکندن
داغ برداغ ایدر جسمنی یربر کاغد

اوقنور صفحهٔ رویمده نقوش هوسم
بی زبان اولسه ده حالن ینه سویلر کاغد

سرده حفظ ایلر ایدم نسخه وش ای صدر کزین
اولسه بربقعه درس ایله مقرر کاغد

دمبدم کاغدبیروندن ایچون آغلر وهبی
موج اشکندن اولور آب زده هر کاغد

مژدهٔ منصب ایله کاغد اوچورسه چرخه
مرغ آواره کبی باغلسه شهپر کاغد

یعنی جف القلم اصلا کچه مز ذو الیددن
ورق دیکر ایدوب استمز آخر کاغد

نه قدر جهل مرکب الیسه ده دستنده
بولینور برایکی اوچ دسته مزور کاغد

وهبی

❁ درزمان توقیعی شدن یکیشهر دفترداری عثمان پاشابرای مصلحتی نوشته ❁

چوق زماندر که بیلمز ایدی معنای هم — لفظ بیکانه یه دونمشدی مسمای هم
حمدلله کاو نام آور احسان ایتدی — فیض تسهیلی ایله حل معمای هم
یعنی کیم خامه سی توقیعی عالیشانک — چکدی منشور امل اوستنه طغرای هم
نه تجلی اخد ادرکف الطافنه کیم — کورینه طور کرمده ید بیضای هم
ذیل پر عصمت یوسف کبی محکم صاریلور — دامن غیرتنه دست زلیخای هم
نیجه بیچاره یه بر نطقله ایلر احیا — نطق جانبخشیدر انفاس مسیحای هم
اهل حاجاته مسیحای همم در اما — بو العجبدر که ایدر همدم سخ احیای هم

بیلورم همتنی ایلمز البته دریغ
وهبیا ایله مددسنده تمنای هم

رمضانیه درحق رائف اسماعیل پاشا برای طلب منصب کتابت شهریاری

هلال روزه کیم جنبش نما در طاق میناده — منور جبهه ده صانکیم خم ابروی دلداده
ایدر منع وصاله کاه ایما واشارتلر — آنکچون اولمش ابرولر کشیده صورت لاده
هلالکده مسلم منی واردر روزه دارانه — ظهوری صورت لاده دکل الا بو معناده
هلال ابروایدرسه کاه وصلت وقتی استغنا — آنکده رمز استهلالی واردر ذوق اعیاده
اهله مبحث نور آیتک تفسیره کلمشدر — مشار بالبنان اولمش هله کشف مزایاده
رموز سورهٔ نجم وقمردن وعظ ایدر کویا — مهارتله اوتورمش کرسیٔ چرخ معلاده
هلال اما اولوب جام هلالی یه بدل قیلمش — مبدل نعرهٔ مستانه یی تهلیل واوراده
آنی آفاقه بدر الدین شامی سمت مشرقدن — سوار ابلق چرخ ایلیوب قیلمش فرستاده
شتابیله بوشهره فرحتانی ایتمکه تبشیر — ره یکماهه دن برکونده کلدی خارق عاده
رئیس اهل عرفانک رسیدین ایلیوب تقلید — رسیده اولدی تحسین سپهر اوج اعلاده

سمی نجل ابراهیم کیم عید سعیدنده
فلک بیک جانله جدین فدایه اولمش آماده

نوازشکار سی افتله لطفی کامجویانه — معین کوستر تأثیر اسمای سماده
مزایای امور دین ودولت طبعنه روشن — بو صفوتدار میدر سیر ایله مرآت مجلاده
اولورمی ارتفاع شاننه هیچ مستوی خورشید — فروغ طبعی عین نور ایکن چشم ثریاده
ضیاسی مستعار اولمازدی بویله ماه غرانک — او رتبه انجلا اولسیدی مهر عالم آراده
بدیع نثرنه بیهوده تقلید ایتمسون نثره — که رشک شعری داغ اولمش درون نجم شعراده
ایدر اول مرتبه تزیین ابکار معانی کیم — اولور درکبی نظمی کوشواره کوش جوزاده
کلوب خاقانی وعرفی وخسرو ومحتشم شوکت — اولورلر طالب فیضی نظام ملک معناده
کلامندن علی شیر وظهیر ایتمکده استظهار — ندر بو مظهریت اول سخندان توانا ده
کتاب جوهریده کوردم الفاظ درربارین — دیزلمش سلک سطره مبحث لؤلوی لالاده
حریری شرم ایدردی طرح بیت عنکبوتندن — کوریدی نسج زرکاربسنی کالای انشاده

مکارم پرورا افتدارا ذات ممدوحک
موفق اولمش انواع فیوضات خداداده

موافق اولمسیدی صورت اندیشه که حکمت — فلاطونلر ارسطولر قالورلردی هیولاده
مآل جوهر کل مایهٔ ترکیب ذاتکدر — اکا کلی وقوفم وار کتاب ابن سیناده
جهانک چشمی روشندر فروغ حسن خلقکدن — عیاندر نور لطفک کون کبی اعیان اشیاده
آلوب آغوشه حفظ ایلردی اخکر پاره یی پنبه — سرشت مستطابک حسن الفت ویرسه اضداده
زبان خامهٔ وصاف اولوردی لال ودبسته — سرآغاز ایلمه اوصافکی تحریر وتعداده
ایدردم بن آنی ایراده صرف نقد وقت اما — نه چاره فکر مصرف شمدی غالب اولدی ایراده
درونم زخم برزخم اولدی تیر جور کردوندن — هدف ایتدی قضا بن ناتوانی طعن حساده
هنر قدرین بیلورکان عنایت اهل پرورسن — روامی جوهرم قالمق درون سنک خاراده
مثال ذره اولدم دیده دوز مهر احسانک — فروغ آفتاب اولسه نه مانع خاکه افتاده
اولورسه کوکب دری لطفک تحته ناظر — کوز آچدرمز ایدم بهرام چرخ کینه معتاده

بناشتله عجمی برنشاط آور غزل یازسم

صفا بخش اولدی یار رأفتک چون طبع ناشاده

نه کیفیت که غمدن اولمدم بر لحظه آزاده
جهانده اولمینجه تا اسیر نشئهٔ باده

نیجه خالی قالور کیم صفحهٔ دل نقش سودادن
سواد خالی اولشوخک هویدادر سویداده

نه چاره گوشهٔ ابرو ایله بر التفات ایتمز
خمیده قالدی گتدی قامتم بو یلده تمناده

نکول ایتمزدی ابرام وصالی درمیان ایتسم
اوشوخ مومیانه پک صارلسم بلکه تنهاده

ینه بر ساده رو دلبرادسن کوستر وهبی
بووجه اوزره کلامم اولسه ده مضموندن ساده

غدای روح ارباب سخندر نظم شیرینم
بولذت وار میدر گفتار طوطی شکرخاده

مزایاسی خیالم مختفی فهم فهمادن
سکوت ایلردی نفی شمدی باقی اولسه دنیاده

اولوردی بشقه نشئه نظم رنگیننده نابینک
می ناب مضامینمدن اولسه جامی پر باده

جهانده کرچه خلاق المعانی ایلمش سبقت
حقیقت اوزره آنجق بن ظهور ایتدم او معناده

ایدردم بنده خلاق معانی لفظنی مخلص
مخالف اولمسیدی نکتهٔ تکوین وایجاده

فلکده مهر دمه تحویل ایله سرگشته اولمزدی
اگر تقویم چرخی یازسه خامهم تذکره داده

نه حاجت خودفروشانه گزافه اختیار ایتمک
مقادیر هنر معلوم ایکن اول طبع نقاده

بلند ایله دعا آوازه سن افلاکه چیقسون کم
سروشان الهی اولدیلر آمینه آماده

هلال روزه تاکیم قدر وعید اخبارینی هرسال
خم ابرو ایله تلمیح ایدر بو طاق علیاده

همیشه مطلع الفجر شبی همقدر قدر اولسون
اوله هر روز فیروزی مرجح قدر و اعیاده

✱ بهاریه در ستایشکاری رئیس الکتاب مرحوم عاطف زاده عمر وحید افندی ✱

دم مسیحه بدلدر بو مدده باد بهار
حیات گلشنه بادی اثر ایدر اظهار

صبادم اوردی مگر سر کیف یحیی دن
که اولدی راحت ارواح گلبن و گلزار

زبان نامیه مجراسی گل نشئی حی
اوقورصو گبی آنی سوبسولب انهار

عجب افاضه سی واردر زخضرهٔ نیسانک
که خضر و آنه ایدر آب زندگی ایثار

بو آب وتاب وطراوت ایلمشه نوروز
سرای صحن چمنده گلوب ایدنجه قرار

چیچکلیلرله دوشندی همان زمین و زمان
سراسر اولدی شکفته شکوفهٔ اشجار

سیاه مست ایدی بلبل غم خزان چکرک
پیالهٔ گل احمردن ایتدی دفع خمار

کتاب منطق طیری تمام ایدوب ازبر
عجمی شمدی گلستان اوقورسه جمله هزار

بگل ما سمعوا اسفی نال منطقهم
یسبحون علی صنع خالق الازهار

آچلدی غنچهٔ طبع جهان بو موسمده
گزر چمن بچمن دلبران گل رخسار

طرف طرف چکیلور گلشنه سهی قدلر
دیکلدی قالدی بو حیرتله سرو خوش رفتار

نظارت ایتمکیچون چشم مست خوبانه
گوزین آچوب باقر اطرافه نرگس بیمار

چمنده ولوله انگیز شور عشق اولدی
فغان بلبل شیدا انین عاشق زار

شکسته بسته واروب سمت گلشنه برگون
تفحص ایلر ایدم بنده بر گل بیخار

نوای بلبلی گوش ایلدکده فهم ایتدم
ریاض عاطفتک بر گلی ایدر تذکار

مدیحه گویی اولوب یعنی بر همکارک
بو جمله اوقور اوصافکی علی التکرار

رئیس اهل مکارمکه بوس پایی ایله
تفاخر ایتمه ده سرتاپا کبار و صغار

سمی حضرت فاروق و مرتضی شیمه
فرید عصر و وحید زمانه فخر کبار

اولورسه نامیه سیراب رشحهٔ کرمی
ویرر شکوفهٔ بیشه نمایش جدوار

ریاض لطفنک اولسه جهانده شادابی
نمونهٔ گل فردوس اولور طراوت خار

درونی لاله گبی داغ داغ حسرت اولور
علو همت و تمکینن اگلسه کهسار

فروغ مرحمتی نور دیدهٔ امید
غبار درگهی کحل الجواهر ابصار

نهاد پاکی محیط عوالم دانش
ستوده ذات کریمی جهان حلم و وقار

علو شاننه نسبتله طاق سبع شداد
خرابه زار جهانده شکسته بر دیوار

صفای بالله عرشه ایدردی استعلا
همایه سایهٔ اقبالی اولسه جای قرار

ویرر عطارد و برجیس کاغد تلخیص
قلمله نثرهٔ نثر لطیفنک ایتسه نثار

رسیدی اولدی رسیده سپهر رفعت ایله
عجمی ماه نو ایتسه او صورتی اظهار

یازیدی خامه سی تقویم چرخک احکامن
ویرردی کردش تحویل چهره استقرار

اداره ایلسه ادوار رائی دورانی
نجومی بیمدد آسمان ایدر سیار

قمردن ایتمز ایدی عکس نورین استرداد
فلکده طبعنه خورشید اولایدی آیینه دار

مثال طاق فلک خرق والتیام اولمز
اودلده کیم اوله دست عنایتی معمار

قالوردی چینده چیقمزدی بو دیاره ابد
شمیم خلقنی شم ایتسه نافۀ تاتار

قبای عفتنه بخیه دوز اولنجه فلک
سحیل سوزن عیسایی ایلمش درکار

کتاب حکمت اشراقه باقدی ویردی جواب
ذکای طبعن ارسطودن ایتدم استفسار

ایا کریم همکار و قدردان هنر
ویا مکارم و لطفیله مفخر ابرار

سن اول شفیق شکسته دلان عالمسن
که جبر همت ایدر ذاتنکه علو تبار

درعطوفته بر رقعه ایلیوب تقدیم
ایدر امید عنایت بو عبد بیمقدار

واروب حضورکه حالم افاده ایلر ایدم
نه چاره قالمدی والله اسب و خدمتکار

بویأس و حیرت ایله بیمجال اولوب قالدم
درون خانه ده مانند صورت دیوار

شهاب ثاقبی باصدردی شعلۀ آهم
شراره پاش فلکدر بو آه آتشبار

ایدر سمندری خاکستر آتش سینه م
لهیب حوصله سوز نعامه در او شرار

مقام راحت ارواح بسته در کویا
بنم فغانمه نسبتله نالۀ بیمار

سیاه بخت و پریشان و خانه بردوشم
بو روزکارده مانند طرۀ دلدار

نه بخت ایمش مدد الله بو بخت سنکین خواب
فغان و ریزش اشکمله اولمدی بیدار

تغافل ایلدم آثار نظم عرفیدن
بو قطعه چیقدی همان حسب حال ناهموار

جهان بکشتم و دردا که هیچ شهر و دیار
ندیده ام که فروشند بخت در بازار

زمنجنیق فلک سنگ فتنه میبارد
من ابلهانه گریزم در آبگینه حصار

درخت کلشن یأسم که برک و بارم یوق
تهی دو دست امیدم مثال دست چنار

عجمی دور فلکدن دردسر دیررسه بکا
قدیمی علتیدر چرخ سفله نک دوار

النده مهر و مهی ایکی سرنکون کاسه
نه آب شفقتی نه قطرۀ مروتی وار

کناه ایمش بلی تحصیل معرفت بیلدم
سزای عفو اوله مم ایلسمده استغفار

متاع کاسد عرفانه صرف عمر ایتدم
آلور بولنمدی اوستمده قالدی آخرکار

نولایدی بنده جهانده مثال کرباسی
تدارک ایتمش اولایدم بر ایکی طوب استار

هزار غبطه اودقتک سخنورانه کیم
ندیمه مائل اولوب دردی بر پری رخسار

ندیم نامنه بر شاعر جهان وار ایمش
کمند زلفمه دوشسون الهی اول طرار

نه پیر میکده نه تازه لر آلور غزلی
زمانه نک هنری شمدی درهم و دینار

نه درده اوغرادی مرغ بریده بخت سرم
کیوب همان قفسی اولدی قالب دستار

قلنسوه یله مجنون دیوب ویرلمدی هیچ
نه منصب و نه زعامت نه بر چورک تیمار

تدارک ایتدیکم اسکی متاع سامانم
روا میدر که اوله شمدی زیور بازار

رجال دولته لایقمیدر که اخوانی
اوله اسیر مذلات زبون غیرت و عار

محل غیرت اقران دکلمیدر عجبا
که اوله اوست دخراسانی کسوت جرار

اوجاقلی زمره سی یولداش دیوب جکر غیرت
اولورسه بیرسی دلسوز محنت و اکدار

بزمده قوللغمز یوقمی شاه دورانه
طریقمزده بولنمازمی بر حمیتکار

عنایتکله اولورسه جلاپذیر مرام
قالورمی آیینۀ خاطرمده زنک غبار

عجمی پرتو شفقتله مهربان اولسه
کمینه ذرۀ ناچیزه مهر پرانوار

کمال رأفت ایله عاطف اولمسیدی اکر
جناب والد ماجد کبی همم کردار

کیم اعتبار ایدردی منیفه عالمده
قالوردی خاک مذلتده بن کبی ناچار

نوله سنک کبی خیر الخلف دخی شمدی
اصالتیله پدرسرین ایلسه اظهار

بنم کبی نیجه بیکسلری چراغ ایتدک
ندر بو لامعۀ شمع طبع رأفتکار

جناب حق سنی عالمده بیبدل قیلمش
نظیرکی آرایوب بولمدم دیار بدیار

کورنمدی کوزه خاک درک کبی سرمه
تفحص ایتدی صفاهانی لمحۀ انظار

مثال دائرهٔ حصر محامدکده سنك | اولور بدایت آغاز انتهای شمار
کمال قوت طبعیله کان امکانی | قازارسه سعی بلیغ اوزره تیشهٔ افکار
بولنمز اول کهر تابدار معنا کیم | اوله زمین ثناکه سزای بذل ونثار
نه دکلو معجزه پرداز ایسمده سلطانم | هله بو بابده بن عجزم ایلرم اقرار
او بحر معرفتم باخصوص جوش ایتسه | مداد خامهم اولور آب کوهر اشعار
فسون طبعله ماروتی چاهه حبس ایتدم | بنم او شاعر ماهر او منشیٔ سحار
کبار دولته داماد محترم دکلم | بکا کوزل کورینور بکر فکر شیرینکار
بنم او قوت ظهر سخنوران که کلوب | ایدر ظهیر زمانه بنمله استظهار
بنم لسان عربده فصاحتیله مثل | دیار روم و عجمده مسلم الاثار
سوار دلدل طبعم بکا کیم آت چیقرر | بنم بو عرصهٔ معناده حیدر کرار
کوریدی تاب می ناب نظممی نابی | اولوردی جامی فیوضات نشئه دن سرشار
سخنورانه صلا جامع کمالاتم | اورتبه لرده که طبع بلندم اولدی منار
کوروب دقایق افکار ذهنمی صائب | خطاسن ایتدی صفاهانده مو بمو اقرار
حجاب ایدوب بنی شیرازده کورنجه همان | درون خاکه نهان اولدی عرفی فخار

عدیل خمسه سید رنج بیت برغزلم
بو مدعامی نظامیده ایلمز انکار

نه بیلسون اول خط سبزک لطافتن اغیار | غبار نرم زمرد اولورمی سرمه شمار
شکسته خامه ایله سرنوشت عاشقدر | صحیفهٔ رخ جانانه ده بو خط غبار
مکر که مادر رنك آب و تاب غازه سیدر | جمال بنت عنبده بو رنك روی نکار
بولورسه باغده کرنفته آهوی | رقیب روبهه اولمزمی بر نهفته شکار

کل امیدم اولورمی کشاده ای وهبی
کلورسه کلشن دهره هزار فصل بهار

اوچورده طبعی پربال و پر آچوب بویله | قوش اولهمزسن اولورسکده جعفر طیار

مثال

مثال مرغ سحر اول حدیقهٔ همتك | دعای خیرنی صبح ومساده قیل تذکار
جهانه تاکه کلوب روز خرم نوروز | اوله طراوت ایله تازه رو کل و کلزار

نهال بختی اولوب زیب کلشن آمال
ریاض دولتی اولسون همیشه تازه بهار

قصیدهٔ کلامیه که در صدارت خلیل پاشا برای نصح واستهزای شاعران هذیان کویان عصر بامر دارادة انشاد کرده است

سخن اولدر که اوله آیت کبرای سخن | یازیله صفحهٔ اعجازده اعلای سخن
شاعر اولدر که آنك قلبنه حسان کبی | نفخهٔ روح امین ایلیه القای سخن
خسرو ملك سخن اکه دینور کیم قلمی | چکه منشور خیالاتنه طغرای سخن
ایلیه شعشعهٔ فکرتی مانند کلیم | جیب معناده نمود ید بیضای سخن
دم عیسی کبی انفاس حیات افزاسی | ایده بر نطق روانبخشله احیای سخن
خضر واسکندری سیراب ایده جوی نظمی | ایلیه آب حیاته بدل اجرای سخن
جوهر نطق کهربارے ایله عالمده | حسن صورت بوله افراد هیولای سخن
طبعی آیینهٔ اشراق اوله تاکیم اندن | منطق الطیر اوقیه طوطی و ببغای سخن
نظمنه سلك جواهرمی دینور اولمیه تك | دلی دریای هنر طبعی کهرزای سخن
بوتهٔ زرکر اندیشه ده قال اولمیجق | سیم معنی اولهمز قابل تمغای سخن
کیمیه باقمز یوزینه تاب خیال رنکین | اولمسه غازهٔ رخسار دلارای سخن
سینه مرآت مجلا کبی صاف اولمزسه | حسن صورتمی بولور آنده مزایای سخن
اولمیان حل الهی یه قرین ایلیه مز | دل پر عقده ایله کشف مزایای سخن
مجمر دلده اولورسه اثر آتش عشق | نشر ایدر رایحهٔ عنبر سارای سخن
خم اندیشه ده صهبا کبی صاف اولمیجق | نظم رنکین اولهمز زیور مینای سخن
آنی جامی کبی نابی کبی رندان آکلر | بشقه در نشئهٔ کیفیت صهبای سخن
جیش فکر ایله آلوب مملکت معنایی | کوسترر شوکت و داراتنی دارای سخن

وهبی

رزمگاه سخنه تیغ زبانن ایلر / تیزیٔ طبعله شمشیر مجلای سخن
محرم بکر مضامین اولهمز نااهلان / تقویت ویرمیجک طبعه مزایای سخن
صدف سینهٔ دریای معارفده اولور / یوخسه هر دلده بولنمز در یکتای سخن
صایه وادیلری سیران ایدرک چشم خیال / ره نارفته یی گشت ایتملیدر پای سخن
یوخسه مانند هوایی بر ایکی گفته ایله / هرزه گویان اولهمز ناطقه پیرای سخن
نیجه شاعر دیو تعبیر اولنور آنلره کیم / شب عمرنده هنوز گورمیه رؤیای سخن
شاعریت اکا اسناد مجازی یه چیقر / بلمیه اولکه حقیقتله مؤدای سخن
طالب نظم غزل علمه چالشسون اول / لیت شعری دیو ایلرسه تمنای سخن
علم و شعر ایکیسی معناده مرادفلر ایکن / برمیدر شاعر نادان ایله دانای سخن
اولا علم معانیده مهارت لازم / بیلمکه نکتهٔ سربستهٔ معنای سخن
استعارات وکنایات وحقیقتله مجاز / دائما اولمه ده درجاری مجرای سخن
احسن صورت وجه شبهی بلمیجک / نه یه تشبیه اولنور وجه دلارای سخن
فارسی وعربیدن ایکی شهبال استر / تا که پرواز بلند ایلیه عنقای سخن
ایده مانند همانسر فلکه پرواز / اوله جولانگهی تا اوج معلای سخن
شعر انکده بلی طالعی مسعود اولمز / نحس اکبرله طلوع ایتدی ثریای سخن
سبب جور فلک حسن مقال اولدی دیو / بوقدر انجق یوزمز ایتمکه شکوای سخن
برده جور ایتمسه فرضا فلک انصاف ایتسه / وارمی اکرامه سزا نکته شناسای سخن
برالای شاعرنا منتظم بدمخلص / نظم رسوایی ایله ایلدی رسوای سخن
وزن اشعاری ترازولره وضع ایتمشلر / طارتلور شمدی دکانلرده مقفای سخن
اقتفا ایلدیلر مسلک عاشق عمره / عشق وشوقیله نیجه قافیه جویای سخن
گوهری گفته سنه دوندی بوگونلرده مدد / گوهر نادرهٔ لؤلوی لالای سخن
خانهٔ طبع خرابی گیبدر یابدیغی بیت / یقدی نظمی تملندن نیجه بنای سخن
اکثری خلط کلامک هذیان محموم / عجبا طوتدیمی شاعرلری حمای سخن

علت قبض عروضی یه دوچار اولمشلر / یتشوب تنقیه لر ایتسون اطبای سخن
هر بری بحر رمل بحر هزجدن صاودروب / ریح انفاسن ایدر فورتنه فرسای سخن
چار موج اثر صرصر گفتارندن / غرق اولور صارصله رق فلک فلکسای سخن
چالشور هجوه دخی حرف هجا بلمز ایکن / صانکه مردانه اولور داخل هیجای سخن
نه مسجع نه مقفانه کلام موزون / نه مخمس نه مربع نه مثنای سخن
کیمی مانی کیمیسی وادی ترکانیده / قره اوغلان قیه باشیسی یللای سخن
می میخانه ایله مغبچه یی یاد ایده رک / اولدیلر بکری گبی میکده پیرای سخن
سوز پروانه و شمعه طولاشورلر گاهی / طوتنور غیرت ایله شمع شب آرای سخن
نوبهار اولسه بهاریه گل بلبل ایله / عاقبت کهنه بهار اولدی سراپای سخن
زلف اکلسه اوزادر بحث جنون سلسله سن / نیجه دیوانهٔ معنی نیجه شیدای سخن
ملتزم منقبهٔ قیس ایسه بلمم نه دیمک / ازدواج ایتدیمی مجنون ایله لیلای سخن
تلخ اولور صحبت شیرین ایله فرهاده دخی / بعد ازین تازه وتر اولسه ده حلوای سخن
حسنی وارمی بو قدر یوسفی تلمیح ایده رک / چاک اوله پردهٔ ناموس زلیخای سخن
صرف صرف ایلمیوب مدرسه لرده عمرین / گچینور بعض یوباز سوخته ده ملای سخن
قصهٔ شیخ عمارتدن ایچوب چوربایی / ظن ایدر قابل تأویل اوله خروای سخن
اوتدیررکا هیچ بوری گبی چاتلق قلمن / نفسی ایتسه چالاردی قبه سرنای سخن
طفل ابجد گبی تاریخ رکیکن ایده مز / بیک حساب ایتسه بنه داخل معنای سخن
اویدر روب کندو حسابنجه همان تعمیه یه / ظن ایدر یابدی او بیچاره معمای سخن
سکه لی جمله مرمرده قازار اول رقمک / ایتسه لر نقشنی داغ دل خارای سخن
بنقده درعلم معماده مزایای نکات / گورمز اول دقت نادیده لی اعمای سخن
نرخی التمشلغه ایندی هله تار لکلرک / یک اوجوزلاندی بو بازارده کالای سخن
نیجه نااهل گدا طینت سائل مشرب / جری سرمایه ایدر ایلسه املای سخن
قالمدی شاعر ایله فرقی همان جرارک / منتج جر و سؤال اولدی قضایای سخن

طالع یارلر باب کباره عزلم وار دیه رک	اولدی سائل قپوسی درگه والای سخن
کیم وفات ایتسه قازوب سنگ مزاره تاریخ	جنگ وطومارین ایدر محشره موتای سخن
حاصلی عالمی تاریخ ایله تلویث ایتدی	نیجه مردار وملوث هذیان لای سخن
جایگاه اولدی او کاغدلره بطالیه	هر قوناقده بولنور بر ایکی طوربای سخن
عیدنو کلسه همان کهنه قصیده کتوروب	یکی اسکی بولور اسباب عطایای سخن
ایلیوب شعری ورق پارهٔ اسا کیسه	رمضانده طاغیدر خلقه هدایای سخن
بو طریقیله چوکر سفرهٔ حلوایانه	نقل افطاره کتورمش کبی خرمای سخن
شاعر زبرده دیو سویلمکه عار ایده رز	اولدی رسوا بو قدر صورت زیبای سخن
قدمانک بولوب آثارینی گنجینه مثال	ایتدیلر جمله حرامی کبی یغمای سخن
سلخ والمام ونوادر دیو صکره چالشور	عیبنی ستره نیجه دزد توانای سخن
سرقت شعر ایدنه قطع زبان لازمدر	بویله در شرع بلاغتده فتاوای سخن
اویله خرد رد حل حیرت اولان بی سروپا	بوروشله اوله مزباد یه پیمای سخن
اغزینه الماز اگر قند مکرر اولسه	لفظ خاییده بی طوطی شکرخای سخن
کهنه مضمون کیوب اول جامهٔ مستعمل ایله	شیوه سن کوستره مز قامت بالای سخن
عجم آخوندی کبی بعضیسیده بک کدیو	فارسی لهجه سی اوزره ایدر انشای سخن
وضع ارکان معانیده خطاسن بیلمز	عجمیلر گچینور صائب درگنای سخن
بوده میشود وباشد وآمد شد ایله	فارسی اولدی صانور یا بیغی صاچمای سخن
ظن ایدر باغلدیغی نظمی شکسته بسته	اصفهانده اوقنور بستهٔ رعنای سخن
طوتدروب یعنی عشیران عجم پرده لرین	کره نای قلمن ایلدی شهنای سخن
هر بری فارس میدان بلاغت گچینور	لنگ ولوک اولسه نوله اسب سبکپای سخن
قوری لافیله سوزین جوی خیال ایلیه مز	ایگچینلر عجمستانه واروب چای سخن
کورسه بو هرزه لری تبرنه ذمت ایله	بقاسن سلکر ایدی اهل تبرای سخن
نه خجالتکه هنوز بر ایو تورکه بیلمز	طرز تازی ودریده ایده پیدای سخن

برعجم

برعجم بورکی کیوب باری عجم شکننده	شهر تبریزده اولسون قوجه میرزای سخن
کوی چوگان سخن بنقه ادیوندرنه دیمک	عجم آلایی کبی کوسترهٔ آلای سخن
بنقه اورنکده اولور کالهٔ زربفت عجم	رومده چیقمز آنک کبی مطلای سخن
مائل دختر مضمون عجم بوالهوسان	شیمدی مادر بخطا طوغمه ده ابنای سخن
جغجغه بچه ایکی سوز بیلسه نوالی گچینوب	دشت قپچاقده صانور کندیلی قلغای سخن
شعری بازیچهٔ طفلانه ایدن اشخاصک	کیمسی سوزابه سیدر کیمی بابای سخن
برزمانده ینه بو طرزه ظهور ایلیجک	هرزه گردان سرکوچه وصحرای سخن
قالدرم طاشلری التنده بر رشاعر وار	دیوطاش اورمشیدی ثابت ودانای سخن
شیمدی کورسیدی نه لر چیقدی او منفذلردن	قالدرملرده کزر سوری پویای سخن
خواجه یه گتسون او قوناغه بو ابجدخوانلر	باشلسون مکتبه وارسونده الف بای سخن
نو سخنلر بکا تقلید ایله یازسون سخنی	که بنم هر سخنم نسخهٔ کبرای سخن
طبعم آیینهٔ الهام فیوضات خدا	بکا کشف اولدی بو صورتله خفایای سخن
درشهوار مضامین ایله مملو سینه م	دل پرجوش وخروشم سردریای سخن
ایشیدوب شهرتمی ملک بقاده باقی	اکلامش قالمادیغن آگه بقایای سخن
بلکه فهم ایلر ایدی سوزدوزبان سخنی	کلسه عرض ایلسه نفعی بکا کالای سخن
گتدم اثبات وجود ایتمکیچون شیرازه	ایلدم عرفی فخار ایله غوغای سخن
بالتراضی وار یحق محکمه یه اولمش ایدی	قطب شیرازی علامه مولای سخن
شاهد عدلم اولوب حافظ وسعدی آنده	حکم اولندی بکا اهلیت دعوای سخن
نوله وهبی الهی دیو مشهور اولسم	هبه در موهبه دریا که عطایای سخن
چاره نه بویله قفسبند غم اولدم قالدم	طوته لم طبعم ایمش بلبل گویای سخن
طعن حساد ایله دمبسته ولال اولدم آه	ایکم اولسون بنی خاموش ایدن اعدای سخن
تنشور نصح ایسه ده لاف ایسه غوغا ایسه ده	بوقدر غلغلهٔ هوی سخن های سخن
شیمدی بر نظم دلارای نشاط آور ایله	عاشقانه اوله لم دلوله آرای سخن

وهبی

غیری فیصل ویره‌لم فارغ اولوب دعوادن
اولسون اینسه بو غزل حجت ابرای سخن

سوزیلوب نازایله اولمازسه ده گویای سخن
ینه اول چشم سخنگو ایدر ایمای سخن

دهنی حقۀ یاقوت لطافت گویا
نطقه گلسه صاچیلور لؤلؤ لالای سخن

شیوۀ قامت بالاسنی یاد ایتدکجه
یاقشور هرنقدر ایلسم اطرای سخن

بوسه وعد ایلمش اغیاره لبندن دیدیلر
آره دم آغزنی هیچ ایتمدی افشای سخن

سوزه باتسون دیوبک اوستنه دوشدم بوگیجه
صبحه دک اولمدی بر درلو پذیرای سخن

اوجفاپیشه وبای سخن فهم اما
ایلمز عاشق بیچاره‌دن اصغای سخن

دهنیالال اولورم وصف لب لعلنده
دهن تنکی دگلدر بیلورم جای سخن

آصفا عفوکه مغرور اولوب ایتدم بویله
وادی هزل ظریفانه‌ده املای سخن

رخصتک اولمسه جرأتمی ایدردم حاشا
طور فخریه ایله ایتمکه انشای سخن

متشاعرلری آنجق غرضم تربیه‌در
آگلسونلرنه ایمش رتبۀ والای سخن

قرمانلو کبی البته دلیله محتاج
کعبۀ نظمه گیدن بادیه‌پیمای سخن

یوخسه بیچاره‌لرک یوزلرینه عیب اوروب
مقصدم ایتمه دگل مسخره سیمای سخن

نیک وبد باقمه افندم ینه انعام ایله
مایۀ شهرت اولور بذل عطایای سخن

برمکیلر دخی باقمز ایدی نیک وبدینه
گلسه چولدن برالای لقلقه‌فرسای سخن

هرسن قاپدیروب احیای قلوب ایتدکجه
بحیاتک دیر ایدی معشر عربای سخن

صدر رفعتده همان دولت ایله صاغ اوله‌سن
اولسون ارباب سخن محمدت آرای سخن

دروقت انفعال ازنامردی بعض اکابر عصرش بوادی استغنا و تعریض نوشته بود

مست عشقز بویله بیهوشانه در اطوارمز
نعرۀ مستانه در گلبانک استغفارمز

برقدحله یابدی ساقی بو دل ویرانه‌یی
بویله‌تر دست مروتدر بزم معمارمز

اویلم

اویله جوش ایتدردی کیفی ساغر لبریز کیم
کاسۀ چرخ صغیر نشئۀ سرشارمز

بانگ نوشانوشله آهنگ ایدنجه جنبشه
رقص ایدر ذوق و صفادن صورت دیوارمز

سرخی خجلت چکرمی رند استغنا پسند
رنگ صهبادر بزمده گلگونۀ رخسارمز

جان ویرر بربوسۀ میگون لعل دلبره
چکمیوب ناز مسیحایی دخی بیمارمز

توبه‌یی باشنده اشکست ایلمز مینا کبی
ساغر بزمی قرارسه زاهد بدکارمز

انحنای قدکی گوسترمه فکر عذر ایله
ای فلک بو قدر سنکچون ذره دگلو بارمز

سایۀ بال همایه التجا ایتمک دگل
نازایدر سیمرغ قافه جعفر طیارمز

درج زیبای صدفده استراحتدن کچوب
تلخی دریایی چکمز گوهر شهوارمز

صانمه اسباب مباهاتی قبای جاهدر
استرز زرین نیامی تیغ جوهردارمز

کیمسه یانمزدی جهانده حال اهل دانشه
هرنفسده اولمسیدی آه آتشبارمز

گوشۀ چشم ترحمله کیم اغلردی بزه
دمبدم قان دوکمسیدی دیدۀ خونبارمز

گرچه سنبل زاده‌یز بو باغده بی رنگ و بو
گل کبی آزرده ایتمز خلقی آنجق خارمز

گاه سرده گاه دستنده طوتار قدرین بیلن
کوه والای هنرده منبت ازهارمز

ابر تیره روی گردونک دگلدر تشنه‌سی
دهنیا شاداب اولور اشکیله سنبلزارمز

شهرانگیز برای چند جوانان مشهور و ملقب استانبول در دفترداری حلیمی پاشا
برای لطیفه نوشته بود

حبذا شهر ستانبولده گروه خوبان
حسنله هربریسی ولوله‌آرای جهان

یوسفه قول اوله‌یم پادشه خوباندر
اولسون اسماعیله ده جان عزیزم قربان

رویمی زرد ایدن اول اکلنک حسرتیدر
داغدار ایتدی دلی لاله عذارم نعمان

یکی طوغمش آیه بکزر دیو شهر جبک
نره‌یه گتسه گچر آرد نه عالم شعبان

گرچه صاچلی طوریده خیلی ظریفی اما
شمدی بو عرصه‌ده دیوان آتنکدر میدان

اینسله مرسه اگر اول بصمه قیون ساعتنک
هردقیقه گریسن بنده گورسون یاران

کوش اندازه یه چوق او مجنونه کوردک اما
کلمدی آرشونه اول کالهٔ زردوز گران

سیب دش غبغبنکْ اوخشاتسه ده جیب الماسی
تازه شفتالوسنی آلمغه یوقدر امکان

قورده قاپدرمیه لم بنْ کوچجکدر قوزیلی
قیونه کیرسون امین اولسون او آفتدن امان

پنْ جفاکار دکل کرچه وفالی بیلورز
خرجنه لیک وفا ایتسه نقود یاران

شمدی غایتده تولکلندی پری چهره خلیل
کرچه بیلدر جن ایدی بوسنه اولدی شیطان

طورعشاق ایدی موسی چلبی دکانی
لیک فرعون ایمش اول اوسته سی جنکانه نمان

چون بشکطاشلی هنوز دایه قوجاغنده کرز
مهد آغوشه بلمز چوجوجقدر او جوان

سرو نازایسه طیاقجی افرلی صاووسه دخی
ینه هر کوشه ده طالب بولنور جلقز نان

بو کاقویرقلی چکرسه یاقشور دفتردار
که تتون قویروغه دائر قبه صاچمه هذیان

❀ قطعه از مطایبات شس متضمن لطیفهٔ امامیه ❀

کلدی کل جامعنه شوخ مؤذن زاده
نازیله سرو کبی قامته چون ایتدی قیام

حسن صوتن ایشیدوب آکلدیکم حسنیده وار
بایلهبازدی دونوب آردنه باقدقده امام

کوردیکم قاشلری محراب یوزی قبلهٔ نور
شاشروب قبلهسن اولدی خلجان کیرقوام

بلکه آبدستی بوزلدی دیرایدم ایتمسه کر
دوشه قالقه نه ایسه فرض صلاتی اتمام

اضطرابکْ کورهجکْ سزدی جماعت جمله
که آنکْ خاطرنه کلدی بو اندیشهٔ خام

کندوسی آردینه کچیدی تنحنح ایده رکْ
باشنی سجده یه قویسیدی او کنده اوغلام

غالبا بر حدث ایتمشکه تلاشیله چقوب
یقلوب کتدی همان صاغه صوله ویردی سلام

❀ ترجیع بند حقیقت پیوند که در ترک طریق خواجکانی نوشته بود ❀

بو سینهٔ صاف ایله عجب اهل صفایز
آیینهٔ روشنکهر عشق خدایز

ادهم کبی ترکْ ایلمشز ملکْ فنایی
شاهانه تفاخرله دیرزکیم نه کدایز

بر خرقهٔ پشمینه ایله آل عبادش
برزیب وتجمل کورینن اهل قبایز

بخت سیهکْ سایه سی تاج سرمزدر
آسودهٔ منتکشیٔ بال همایز

خاکسترمز کول صاویرر چشم حسوده
روشن نظران دیده سنه کحل جلایز

هر قامتی موزن کوزله واله وحیران
برجسته ادا مصرعه مائل شعرایز

صهبا ایله سیلابه ویروب قصر ریایی
قوردق یکیدن کوی خراباته بنایی

محو ایتمکه خامه اثرین عنبر مزدن
عشق آتشنکْ چیقدیغی یوق مجمرمزدن

خضره صوره لم چشمهٔ جانبخشنه آیا
برقطره می دوشمش دوکلن ساغرمزدن

لایقمی امل ساحه سنه یوزصوبی دوکمکْ
دور ایلیمز آبرزی کوهرمزدن

موی اوزره اولور تجربهٔ تیزیٔ شمشیر
تیغ ستم چرخ کسلمز سرمزدن

برشرح ایکن سینه ینه رهبر وخامه
سمت هنره طوغرو کیدر مسطرمزدن

آه ایتمیه لم یوخسه ایا شمع شب آرا
لرزنده اولورسن اثر صرصرمزدن

کاشانهٔ کردون یقلور آهه طیانمز
جانلر یاقه نکْ صانمه که جان ودلی یانمز

میل ایتمه دلا کنج غنا رنج وعنادر
یانکجه برابر کیده جکْ زاد بقادر

بیهوده نیچون شکوه ایدرسنکه فلکدن
سن کبی او سرکشته ده محکوم قضادر

فیاض ازلدر بیلورز مانع ومعطی
ادوار فلکْ سوزلری قول حکمادر

خلاق جهان قوللغه شایسته درانجق
کندکْ کبی برشخصه تبصبص نه بلادر

ابواب اسافلده کزوب دربدر اولماز
اول بنده که رخسودهٔ درکاه خدادر

ابنای زمان باشنه چالسون کرمن کیم
هپ قحبهٔ مادر بخطادر سفهادر

بو کلمه تحمل ایده مزدار ایسه بارکْ
قنبور فلکدر ایکی قات پشتی کبارکْ

اصحاب همم اهل کرم سربزمیندر
پس پایهٔ فرومایه اولان صدرنشیندر

آیا بو میدر اهلنه تسلیم امانت
خائن دیو بیلدکلرمز جمله امیندر

صادق دیه جك یكدو نفس صبح ایدی آنجق
دو رفلك اوزره اودخی كذبه قریندر
دعوای ریاستله كچر وقتی رجالك
صانمك بوقدر غلغله لر دعوی دیندر
سوكند دروغ ایله ایدوب كسب منافع
دیرلر كه رفاهیتمز كه یمیندر
ارباب مناصبده لیاقتمی آرارلر
تحصیل امل بلغهٔ ناچیزه رهیندر

الله قپاسون اولدی كشاده در رشوت
هم رشوته هم مرتشی وارشیه لعنت

برموره كفاف اولمز ایكی خرمن عالم
كشت امله دانه فشاندرینه آدم
سرمنزل مقصوده علایقله وارلمز
برسوزن اولور خارره عیسیٔ مریم
آخر باصیلور روینه تمغای ملامت
دینار و درم كیسه سنه كیم اوره خاتم
قاردن كبی اموالی ایله یرلره كچسون
اولكیم چالشور جمع خزائن دیوهردم
ای دل اوله كور كنج قناعتله توانكر
درهم املی خاطره كه ایتمیه درهم
برنقطه قویوب مجرم ایدرلرسنی صكره
اسرار كباره صاقن اولمه هله محرم

هم سری كشف ایلمه اخوانه حذر قیل
عالمده حقیقت اثری وارمی نظر قیل

رومال تذلل ایله پای سفهایه
لایقمی طلبكار اوله لم رتبه و پایه
اول زمره دن امید عنایت نه دیمكدر
كالای جهان دكمز ایكن ذل رجایه
بیچاره سكا مفتنه منصبی ویررلر
صراف ایله قول ایتمیجك اخذ وعطایه
هب رشوت ایله ایلدیلر دولتی برباد
بق شو علمایه وكلایه وزرایه
مستغرق ایكن نعمته شاه جهانك
حرصیله صانورسن بنه بی وایه ومایه
خائن بولور البته بو دنیاده بلاسن
ایتدكلری قالمز بیلور زور و جزایه

ممكن دكل اصلاح مفاسدلری ایواه
قهر ایلسون اول سفها زمره سن الله

بربیوه صدشوهر ایكن بوزن دنیا
همسرمی اولور همت مردانه یه حاشا

چون

چون نقد حیات اولمش اكا مهر معجل
كابین مؤجل ندر اول قحبه یه آیا
الدانمه رخ آلنه اول پیره زنك كیم
مشاطه سی ابلیس كبی ملعنت آرا
عشق ایسه مرادك سوب الله حبیبك
محبوب خدا اول نوری ای مردم دانا
لایقمی كذار ایتمیه سن جسر مجازی
خم اولدی قدك قنطرهٔ پل كبی حیفا
وهبی نه اكوب بچدیكنی بلمدك ای حیف
بومزرعه محصولی ایكن وایه عقبا

قالدی ایشمز مغفرت رب جلیله
شایان ایده عصیانمزی عفو جمیله

تخمیس غزل وهبی اول كه بطلب حكومت مغنیسا با سعدزاده عرض كرده است

میل ایدوب حسن دلاراسنه مغنیسانك
اولدم افتاده تماشاسنه مغنیسانك
قیس اولورسم نوله صحراسنه مغنیسانك
دل ویروب برصاچی لیلاسنه مغنیسانك
دوشدی كوكلم ینه سوداسنه مغنیسانك

خاك پاكنده نهاندر نیجه خاصیت خاص
میوه سی ذائقهٔ جانه ویرر لذت خاص
كوندزك لاله ستاننده كوروب عشرت خاص
بو نه نعمتدر اولور هر كیجه بر صحبت خاص
هیچ طویلمز هله بوراسنه مغنیسانك

واروب اول سوی دلارایه عیان ایت شوقم
آقیدوب اشككی ای دیده روان ایت شوقم
سنده ای آه علوزاد وزان ایت شوقم
كوه وصحراسنه ای باد بیان ایت شوقم
بیلدرا علاسنه ادناسنه مغنیسانك

طوب آهیله بولوب قلعهٔ مقصوده ظفر
بند زندان المدن اله كیرسیدی مقر
قالمدی تنده مجال ودل غمدیده ده فر
ویره لم هرنه ایسه ماحصل سیر وسفر
مژدكانی تماشاسنه مغنیسانك

منصب ارباب هوس خواهشیدر ای وهبی
معدلت اهل مروت ایشیدر ای وهبی
بویله دیرلرسه افندك ایشیدر ای وهبی
خلقنك باعث آسایشیدر ای وهبی
حق صفالر ویره ملاسنه مغنیسانك

اول همم پروعصرک نظر عدلی ایله   کتسم اول همته اکر رهکذر عدلی ایله
دیه‌لر حقمه کومش خبر عدلی ایله   دم جانبخش مسیحا اثر عدلی ایله

اولدی الحق سبب احیاسنه مغنیسانک

اوکریمک همی عالمه تأثیر ایتمش   نیجه ویرانه دلی شفقتی تعمیر ایتمش
پرتو افقی بوشهر یده تنویر ایتمش   بویله عالی همی کندویه تسخیر ایتمش

آفرین همت والاسنه مغنیسانک

❀ در طلب حکومت بولی بمشار الیه عرض کرده است ❀

خیلی صابردی فلک جادهٔ آمالمدن   بو طریق ایله ره شکوه‌یی طوتسم یولی وار
باشمه عالمی تنک ایتدی بلی ضیق معاش   وسعت حاله مدارا اولمغه اما بولی وار

❀ در حکومت طوبخانه نوشته ❀

فتح ایدر حصن امیدی طوب شاهی همم   برج بارو لرطیانمز همت مردانه‌یه
چیقمسون اما صداسی عالیه ویرمکدن صاقن   کرچه سرعتله آتلدک وهبیا طوبخانه‌یه

❀ برای تقدم ناهلان نوشته ❀

ایمزدی تفوق بکا تخمنده اولنلر   اولسیدی بمنده طیانور پشت وپناهم
کرپیشرو اهل معارف دخی اولسم   پسمانده ایدر چاره‌می وار بخت سیاهم

❀ درحق قضات زمانه نوشته ❀

اکثریا قضاتی عصرمزک   جاهل اولمزسه ده ظلوم کبی
طفرا ایله رتبه قطع ایده‌مز   اولمیان قاضی سدوم کبی

❀ این نیز درحق قضات ❀

سرلوحهٔ اشراف دخی جله کشاندر   سیروزا بچون قرق سنه ثقلت چکلورمی
بادی جکلم منتنی تذکره جینک   مظلمجی بد لهجه‌یه رشوت چکلورمی

❀ دردیوان قاضیعسکری نوشته ❀

بچمدک تازه ایکن بزدخی خلقک اوکنه   کیرده قالدق آنکچون شوفنا دنیاده

بویله در شیوهٔ احکام قضا ای وهبی   اسکیلکک غالب اولور رتبهٔ استعداده

❀ تخمیس غزل نابی مرحوم ❀

جکر خون اولدی فکر بوسهٔ فم قنده بن قنده   دلمده تازه داغ تابر اهم قنده بن قنده
لب لعلک ایچون اشک دما دم قنده بن قنده   غمکله آغلمقدن چشم پر نم قنده بن قنده

خراش سینه‌دن سرپنجهٔ غم قنده بن قنده

کباب سینهٔ خونینی نقل بزمیدر کویا   نه قانلر نوش ایدر عاشق اولان مانندهٔ صهبا
اکرچه ظاهرا ایکرنکدر دستمده کی مینا   آنک جامی طولاردی بادهٔ کلکونله اما

بنم خونیله پر ساغر جم قنده بن قنده

چچکلی کاله اولمز اطلس صهبای کلفامه   شرابی رنک برخرقه ترر ندمی آشامه
تلون کسوه سیله غیری کوه کیمدم جامه   چمنده کللره شبنم فتاده بن کل جامه

باقیلسه چشم انصافیله شبنم قنده بن قنده

اوشوخه موبمو ایتدکجه دقتله نظر چشمم   دوشوب صد پیچ وتابه دمبدم اولمقده تر چشمم
مسلسل حلقه اولجیله کردابه دونر چشمم   کوروب رویننده زلفن رشکله قانلر دوکر چشمم

صفای طرهٔ پرپیچ و پرخم قنده بن قنده

فلک مجروح شمشیر غم ایتدی جسم بی تابی   اوکلمز درده دوشدم ترک ایدوب آسایش وخوابی
آقتسم دیده‌دن وهبی سزادر بویله خونابی   براولسه حقه سی اجزا ایله کردونک ای نابی

هزاران زخم ناسوریله مرهم قنده بن قنده

مخمس. تضمین مصرع مشهور ثابت که از حکومت اردوی همایون در طلب اذن
عودت معروض شد

عهد وپیمان وفایی اوجبر کتسم   اولیای نعمی حقه امانت ایتسم
رهبر اولسه کرمک کوی مرامه کتسم   همت اولمازسه بوکونلرده نه یاپسم نتسم

دل ویرانمی یاپسکده یقلسم کتسم

سنی معمور ایده دائم اومارم باریدن   بنی آزاد ایده لطفک بوکرفتاریدن

کسم امیدی احسان همکاریدن   قورتاروب فکر مجازات ستمکاریدن

دل ویرانمی یاپسکده یقلسم کتسم

اولمیوب دفتر قسام قضایه راضی   گاه بو حالله نائب اولورز که قاضی
نفع مستقبل ایچون عمرمز اولدی ماضی   بسدر امابنی تعمیره کرم انقاضی

دل ویرانمی یاپسکده یقلسم کتسم

بنده کی خانه خراب ایلدی معمار ازل   غیره آباد اوله مز کلبهٔ برباد امل
یعنی تأسیس مبانی ایده مم کلدی کسل   دیمسونلر قولکه بونده بر اقدسکه تمل

دل ویرانمی یاپسکده یقلسم کتسم

نیجه بر ناله جانکاهله فریاد ایتسون   همتک وهبی ناشادکی دلشاد ایتسون
عمری اولدقجه دعا ایله سنی یاد ایتسون   حق سنک خانهٔ اقبالکی آباد ایتسون

دل ویرانمی یاپسکده یقلسم کتسم

❁ تخمیس غزل ندیم مرحوم ❁

عقل و فکرم غارت رفتار خوبان اولدی هپ   بر تماشا کیم حواس خمسه حیران اولدی هپ
سینه و لخت جکر سوز شله بریان اولدی هپ   عشقه دوشدم جان و دل مفت جوانان اولدی هپ

صبر و طاقت مصرف چاک کریبان اولدی هپ

حلقهٔ زنجیر زلفی ایلیوب عرض جنون   چشم جادوسی اولورکن عاشقه حیرتنمون
اول پری کوستردی برآیینه وش لوح فسون   آچمش اولدی سینه سن برکره ارام و سکون

سینه دن بلمم نه حالتدر کریزان اولدی هپ

لشکر حربی کبی فرصت آراردی هر زمان   ملک جانه بویله استیلا ایدوب شمدی همان
هر بری کویا اسیر ایتمش هزاران مسلمان   خال کافر زلف کافر چشم کافر الامان

سربسر اقلیم حسنک کافرستان اولدی هپ

بزم عیشه کلمکه اول عشوه کر ایتمشدی وعد   نوش میدن صکره هم لطف ذکر ایتمشدی وعد
لبلرندن طاتلو طاتلو کلشکر ایتمشدی وعد   کردنندن سینه سندن بوسه لر ایتمشدی وعد

جمله سندن نیلیم ظالم پشیمان اولدی هپ

عطر فتنه یله ایدوب آلوده روغن پرچمن   نازیله بوسکول کبی بوکمش اوجندن پرچمن
صارقیدر شکلنده کویا تابکردن پرچمن   بر نزاکتله آچوب فس کوشه سندن پرچمن

شویله کوسترمشکه کیم کوردیسه حیران اولدی هپ

کرچه مادرزاد در ذاتکده بو حسن لقا   جنبش و رفتاری تعلیم ایتدی دایه ک غالبا
شیرخواره طفل ایکن امانده بو خوش ادا   شیوهٔ کفتاری همشیره کمی اوکرتدی سکا

هر سوزک شیرین زبانم جانمه جان اولدی هپ

دونکی کون بزمکده حالمدن آچوب بحث عظیم   نقل ایدنجه سا که بر دهی کبی یار قدیم
هم تجاهل ایلیوب هم نازیله اولوب بسیم   سن دیمش سنکم کیمک دردیله کریان در ندیم

هپ مروتسز سنک دردکله کریان اولدی هپ

❁ تخمیس غزل سامی مرحوم ❁

صفوت سینه مرآیات تجلادندر   صور و عکس امل نقش سویدادندر
خوب و زشته نظرایت حکمت مولادندر   فرق ماهیت دل چشم تماشادندر

پرتو نیک و بد آیینهٔ سیمادندر

بی حیالق هله اظهار عناد ایتمکدر   مبحث علمی مبادی فساد ایتمکدر
جام کرمیتی افسردهٔ باد ایتمکدر   روزن خانه‌یی سرماده کشاد ایتمکدر

سردی بزم ادب خندهٔ بیجادندر

کهرم سخت دیو اولمه جهانده مغرور   حالت اسرب و الماس دکلمی منظور
ایله کیفیت خاطر شکنه وقف شعور   حاضر اول بزم مکافاته ایا مست غرور

رخنهٔ سنک سیه پنبهٔ مینادندر

بحر پرمایه ایمش سینهٔ اهل عرفان   جوهرین بذل ایله کلمز اکا اصلا نقصان
نوله کر کسب کمال ایلمه آندن نادان   صافدل تیره نهادانه اولور فیض رسان

کهر افشانی ساحل کف دریادندر

وهبیا جوش و خروش اوزره ایکن عالم آب
برکون البته ییقرندک اساسن سیلاب

ماحصل اهل خرابات اولور خانه خراب
ساميا خانهٔ برانداز دل همچو حباب

ر جوشش موجهٔ سیلابهٔ صهبادندر

در وقت رسیدن بصحرای ادرنه با معسکر سلطانی برای لطیفه. نخیری مرحوم نوشته بود

خوش کلدی بکا شهر دلارای ادرنه
استانبولی کدردی تماشای ادرنه

هر سرو قدک عکسی درونده نمایان
آیینه در انهار مصفای ادرنه

دلبرلرنک بوسهٔ شیرین لب لعلی
عشاقه دیرر لذت حلوای ادرنه

بکزر رخ خوبانّه هر وجهله کویا
صد رنکله بویا کل زیبای ادرنه

ارزان صاتر شیوه یی بی نرخ و ترازو
دلدادهٔ سوق علی پاشای ادرنه

اوغلانلیده برقزکبی دلاکه سورندک
چوقدر بلی کرمابهٔ رعنای ادرنه

دور ایلیه رک عالمی شمدی بنی وهبی
چرخ ایلدی افتادهٔ صحرای ادرنه

این هم در آنجا برای دختر کذارندهٔ نیز. نخیری افندی نوشته بود

آه جانم قزه دوشدی صچاغم کچدی مدد
کوردم اول آفتی عزم ره حمام ایلر

قومازاول دست حنایی تهی بیشنده
جای معهودنی تذکیر ایچون ابهام ایلر

نظیره بقصیدهٔ مشهورهٔ نفعی که باستان سلطان احمد اول تقدیم کرده است

اول نازنین که بوسه سی عشاقه جان ویرر
آب حیاتدن لب لعلی نشان ویرر

بر نخلزاره سایه فکن اولسه قامتی
هر شاخ بیده هیئت سرو روان ویرر

کل کبی خندهٔ لبی تصویر غنچه یه
رنک نشاط زندکی جاودان ویرر

رحم ایلمکده کل دل سنکینی عاشقه
شمشیر ابروانّه هردم فسان ویرر

افتادکان چاه زنخدانّنه ینه
شفقتله تار زلفی سر ریسمان ویرر

چینه کیدوب شمیمی صبا ایله نافه یه
بونکهت اوطرهٔ عنبرفشان ویرر

آغوش دیکرانه کیروب سینه صاف اولور
اما او بیوفا بکا کلدکده یان ویرر

شول کهنه نخله وصل اولنان نوفدان کبی
بو پیره تازه شوقی اوتورس جوان ویرر

ابروسیدر کشیدهٔ منشور حسنی کیم
طغرای پادشاه جهاندن نشان ویرر

اول پادشه که درکهنه روز و شب فلک
نوبتله مهر و ماهی ایکی پاسبان ویرر

اول پادشه که نعل شرر پاشی رخشنک
صحرا کوهه زیب ره کهکشان ویرر

یکتا سوار صحن جلادت که دستنه
تیغ و سنانی رستم ایله قهرمان ویرر

ظل اله حضرت سلطان سلیم کیم
عدلی جهانه سایهٔ امن و امان ویرر

ملکه بو کونه رونق داد و عدالتی
نه بیشس دادیان و نه نوشیروان ویرر

صحرا اسی عدلنک برهٔ آهوانّه
شیر استدکچه مادهٔ شیر ژیان ویرر

تدبیر مستعار ملکشاهه طعن ایدوب
کند و نظام ملکن اوشاه جهان ویرر

رای صوابی صورت الهام ایله همان
مرآت قلبنه نظر قدسیان ویرر

تأیید دین و دولت اوانجه مراد حق
دنیایه بویله برشه صاحبقران ویرر

صولتله کوی مهری اوتوب طوتمق استسه
کردون اوشاهه ماه نوین صولجان ویرر

قوس قزحله دستنه سهم سعادتی
زال سپهر خمشده تیر و کمان ویرر

هم تیر سینه دوزنی ایتدکچه در کمان
اوج علاده طبلهٔ مهرین نشان ویرر

خیام جیشی موکب اجلالیدر که چرخ
اجرام هفت قبه سنی سایبان ویرر

اول دمکه دست قهرنه شمشیرنی آلور
ارواح قوم جانه دخی بیم جان ویرر

شمشیر بدر اوشیر سرافکن که طعمه سن
خون رک بریدهٔ کردنکشان ویرر

چکسه اوتیغی کاهی سر کوهه خشمله
نقش پلنکه ریزشی برک خزان ویرر

کلبانک طوب ولوله انکیز سطوتی
حصن سپهره زلزلهٔ ناکهان ویرر

انجم مثال نقش سم رخش دولتی
سطح زمینه کوکبهٔ آسمان ویرر

کالای ساده نسج ایسه ده اطلس فلک
بسط نیازایله اکابر کستوان ویرر

اول رخش برق رخشی قچن زیر ران ایدوب
جولانکهنده جنبش عطف عنان ویرر

سرعتده نور باصره یی سبقت ایلیوب
بر لحظه ده دونرجر لامکان ویرر

تمکینی ساحه سنده ممکن اولسه کردباد
ذراتنه مکانت کوه کران ویرر

تحریک شهپر ایلسه عنقای همتی
اجرام قافه ورزش باد وزان ویرر

بر ذرهٔ کمینه سنی خاکپاینک
اکسیر آفتابه ویرن رایکان ویرر

تانپارهٔ عنایتیدر دهری سیرایدن
صانمک شو قرص مهرومهی خلقه نان ویرر

جوش عطاده دست گهرپاشی ویردیکن
نه ابرنوبهار و نه دریا نه کان ویرر

عالمه همدر اولمه که من سماکبی
دهره نوال نعمتی بی امتنان ویرر

لمح البصرده بی سروسامان کدالره
یکنظره سی نمایش سامانیان ویرر

برمورلنکه اینسه سلیمان وش التفات
تیمورنا مورکبی تاب وتوان ویرر

زیر جناح مسعدتنده همالره
طاق سرای رفعتنی آشیان ویرر

نورچراغ قصرسپهر ارتفاعنک
شبتابه فروکوکبهٔ فرقدان ویرر

لطف نهادی اولسه بو وادی یه فیض بخش
آب روان صفاسنی ریک روان ویرر

اما اولورسه قهری شررپاش روزکار
امواج بحره لمعهٔ آتش فشان ویرر

شاها بلندی قدری دیو آستانکه
کرچه قصائدین شعرای زمان ویرر

اما بو چاکرک کبی ای شاه نکته دان
هیچ وارمی بر قصیدهٔ معجزبیان ویرر

بن اول بقیهٔ سلفم کیم زمانه ده
هر بر سوزم جهانه بردداستان ویرر

خاقانیم که محتشمانه ادالرم
دیوان شوکت شه دورانه شان ویرر

هردم بهار فیض کلستان طبعمه
سعدیٔ ترزبان کبی صدباغبان ویرر

کلکم سواد نظمی ایله چشم صائبه
کحل جلای بیدل اصفهان ویرر

اول خواجه یم که جوهر نظممده کی رواج
نفعینک اشتهارنه کسر وزیان ویرر

روم وعجمده تحفهٔ کالای شعرمی
اهل سخن بری برینه ارمغان ویرر

روی جمیل شاهد معنایه فکرمک
رنکین اداسی غازه کبی حسن وآن ویرر

هرشب جوان طبعمه بو چرخ پیره زن
صد بکر معنیٔ سخن دلستان ویرر

فردوسیٔ خیالم اوده شیرکانه هم
بوشیوه لرله جنبش حورجنان ویرر

اول

اول بلبلم که نه چمنک باغبانلری
برنغمه می ایشتمکه بیک کلستان ویرر

طوطیٔ خوش ادای شکرخای طبعمک
هر نطقی ذوق بوسهٔ شیرین لبان ویرر

سینه مدر انجلا ایله آیینهٔ رصد
دهره جفای حکمت اشراقیان ویرر

برهان سلمی اولوب افلاکه چیقمغه
فکرم عقول فلسفه یه نردبان ویرر

بویله فرید عصر ایکن اما جفای چرخ
نه راحت درون نه آرام جان ویرر

قدم خم اولدی قالمدی کرچه تحملم
جوریله بو فلک بنه بارکران ویرر

سرنخل باغ نعمتنه زاغ قوندروب
آنجق همایه کاهجه بر استخوان ویرر

ساقیٔ دور ایدر بنی سیراب خون دل
نادان تیره طبعه می ارغوان ویرر

صد نوبهار کلسه ده بو روزکارده
برک کل امیدمه رنک خزان ویرر

وهبی یتر شکایت بخل زمانه کیم
استه مرادکی پادشه کامران ویرر

برنطقی ایله ساکه پادشاه جوانبخت
بو پیرلکده قوت بخت جوان ویرر

سیروزی کلک همتی خطیله مداید وب
بو جملهٔ کشاکش غمدن امان ویرر

عبد قدیم والد مرحومدر دیو
آزادنامه کی یازوب البت همان ویرر

برایشمیدر قضا که پادشه چاکرانه
بغداد ومصر وش نیجه کشورستان ویرر

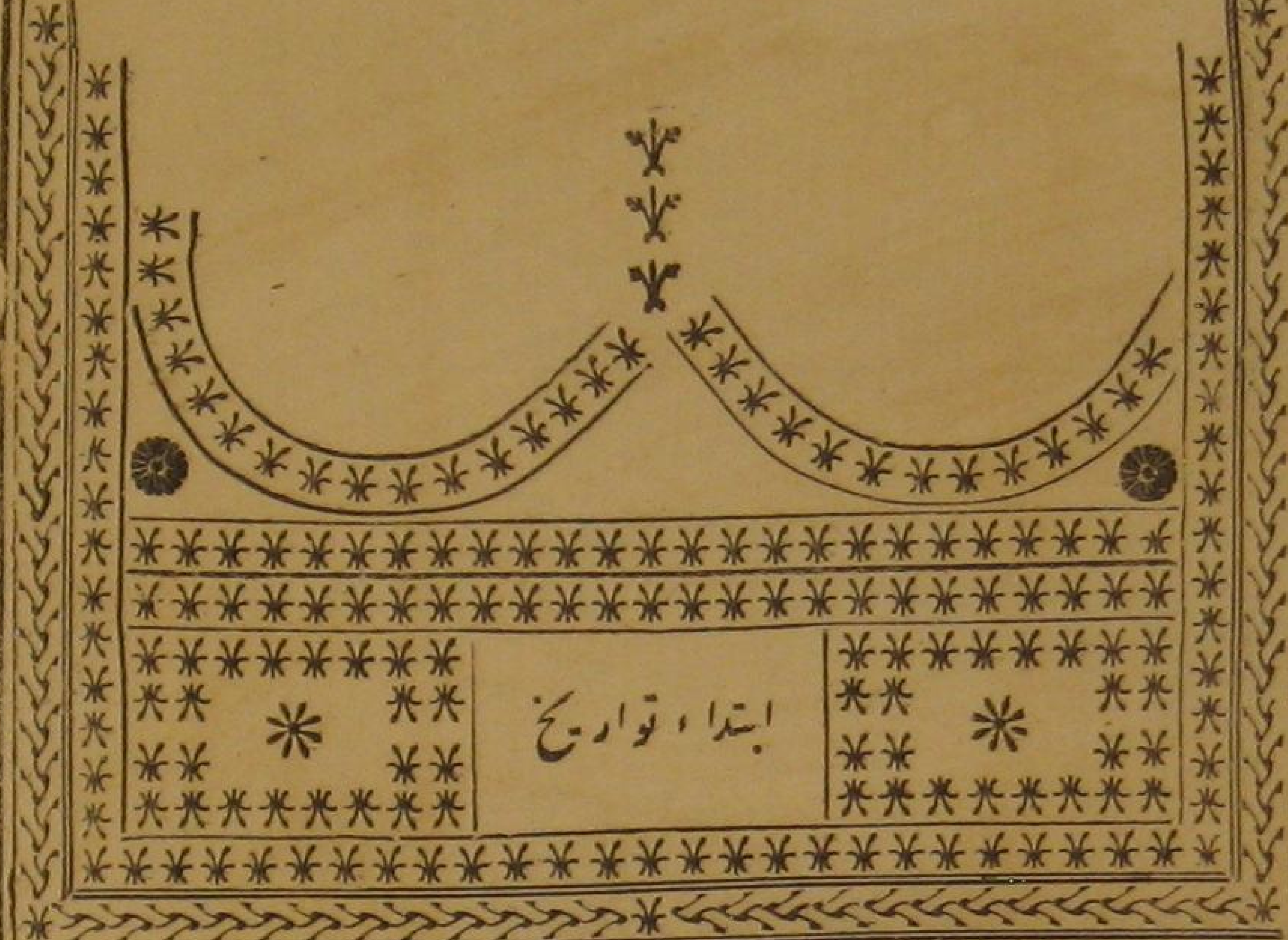
دست نیازی ایله کشاده دعایه سن
فیض اجابتن کرم مستعان ویرر

تاکیم نظام عالمه تأیید ایچون خدا
شاهانه تاج وتخت معلامکان ویرر

تختنده دائم ایلسون اول تاجداری کیم
تاج وسریر سلطنته عزوشان ویرر

منان مستعان ایده همواره کامران
اول شاهی کیم عطاسنی بی امتنان ویرر

تم

درذکر بعض تواریخ از تاریخها که اکثر او بامر و طلب برای اعاظم حضرات ملوک وسائر افاخم پسندیده سلوک نوشته بود از انجمله تاریخ جلوس حضرت سلطان مصطفی خان جنت مکان

حمد لله کیم ظهور فیض الطاف خدا — ایلدی دنیایی بویله خرم و بهجت فزا
قالمیوب زنک کدورت سینه‌لرده اکوانده — اولدی دللر جمله مرآت مصفای صفا
دیده‌لر روشن ینه بر آفتاب سلطنت — ایلدی رفع ظلام ظلم ایچون نشر ضیا
یعنی سلطان معظم مصطفی خان کریم — تخت عالی بخت عثمانی‌یه قیلدی اعتلا
منبر عرش اوزره شمدی خطبه‌سن جبریل اوقور — اول امام المسلمینه ایلیوب بسط ثنا
مقتدای عالمین ایتدی آنی رب معین — امرنه بانص قرآن اولدی واجب اقتدا
ظل یزداندر که اولمش سایه انداز امان — عالمه شهبال عدل و دادی مانند هما
عقل اول ثانی ادراک طبع پاکیدر — ذهن دراکنده وار در اولقدر فرط ذکا
رشک اسکندر دکلمی صورت داراتی کیم — صفو تیله طبعید رآیینهٔ عالمنما
لطف واحساننی کوریدی خاتم طای اگر — شرمله ایلردی طی شهرت جود و سخا
قیلدی مانند سلیمان عالمی زیر نکین — پای تختیدر شهان روزکاره ملتجا

اول شهنشاه جهانبانک خدای مستعان — ایلسون ایام عمر و دولتنک بی انتها

یازدی تاریخ جلوسن وهبیا کلک بیان
شاه ملک آرام اسلام اولدی سلطان مصطفی

❀ تاریخ دیکر ❀

شکر یزدانکیم ورای پردهٔ تقدیردن — شاهد مقصود عالم اولدی شمدی رونما
یعنی سلطان مصطفی خان ایلدی تخته جلوس — دهری دلشاد ایلدی اول مژدهٔ عالمبها
اولدی جاری جویبار عدل و دادی عالمه — کلشن ملکه طراوت ویردی بونشو ونما
شوکت واجلال و عمری دائم اولسون تا ابد — طورسون اول شاه جهان طوردقچه بو ارض و سما

افسر جمشیده یازدم وهبیا تاریخنی
پادشاه عدل فرما اولدی سلطان مصطفی

❀ تاریخ ولادت هبة الله سلطان کریمهٔ مکرمهٔ آن شهنشاه جهان ❀

مصطفی خان جهانبان معلا شانکیم — قدر وشوکتله اودر مفخر آل عثمان
اول شهنشاه فلکجاه همم فرمانک — چاکر درکهیدر جمله سلاطین جهان
ذاتیدر مهر جهانتاب سپهر شاهی — نسل والاسی دخی نور جمال اکوان
حمد لله او سپهر همم او شوکتدن — قیلدی بر کوکب دری معلا لمعان
شهبه سزموهبهٔ حضرت سبحانیدر — هبة الله ایله موسومه اولورسه شایان
مژده جیدر نیجه شهزاده‌لرک مقدمنه — هله آفاقه صفا کلدی او مهر رخشان
نیجه اولاد کرامی که بیله بویله — مستدام ایلسون اول شاهی خدای منان

وهبیا جوهر تاریخکی نثر ایت یوانه
مقدم خیرله کلدی هبة الله سلطان

❀ تاریخ جلوس حضرت سلطان عبد الحمید خان ❀

حضرت خاقان اعظم سایهٔ رب مجید — پادشاه هفت کشور یعنی خان عبد الحمید
تخت عالینجب عثمانی‌یه رونقبخش اولوب — درکهنده جمله شاهان جهان اولدی عبید

ذات ممدوح الصفاتنده پدید ومنجلی
قوت سلطان مراد وزهد سلطان بایزید

جان اتاربودمده قربان اولمغه جدی فلك
اولدی هنگام جلوسی عید بر بالای عید

عروهٔ وثقای شرع اللهه ایتمش اعتصام
قیلدی اجساد عباده شفقتك حبل ورید

قطرهٔ احسانیدر اسکندره عین حیات
عدلیدر یأجوج ظلمك منعنه سد سدید

مستعار اولمزدی آثار ضیاسی تا ابد
مهر جودندن هلال چرخ اولیدی مستفید

صیت قهر وصولتی اعدای دینك گوشنه
ایلدی القای پیغام اولی باس شدید

سرفرو ایلر او شاهك تیغ خون افشاننه
چار وناچار اشته بودملرده کفار عنید

درگه حقه توجه ایلیوب اهل قلوب
جمله ایلر بودعای خیرله گفت وشنید

ایلسون مولی سریر شوکت واجلالده
وقت مسعودین مدید وعمر واقبالن مزید

وهبیا یازدی سر آفاقه تاریخن قلم
مجد واجلال ایله سلطان اولدی خان عبدالحمید

❀ تاریخ ولادت رابعه سلطان از دختران سعد اختران شاه جهانبان ❀

حضرت عبدالحمید خان عدالت پیشه کیم
پادشاهان جهاندر بندهٔ فرمانبری

داور دارا حشم سلطان اسکندر رشیم
هر امورنده اولور خضر هدایت رهبری

پادشاه بحر وبر رایتکش فتح وظفر
خسرو پرویز وش واردر هزاران چاکری

خاکه تأثیر ایتسه بیم سطوتی لرزان ایدر
رستم واسفندیار وقهرمان صفدری

عدلی آب وتاب روی دین ودولتدر آنك
نسلیدر رونق فزای دودمان داوری

حمد لله برج اسعادندن اولدی منجلی
بدر روشن وش ینه بر آفتاب خاوری

دیدهٔ جوزا وزهره گورممش گردونده
کوکب دریدن اعلا اولمه بر سعد اختری

اسمیدر وفق مربع گیبی فال سعدت
چار شهزاده تعاقب ایلر اول مه پیکری

ذات پاکی رونق افزای موالید ثلاث
شش جهات وچار ارکانه ویرر زیب وفری

کالهٔ حسنك گورنجه اطلس گردون گیبی
نقدانجمله فلك اول ماهه اولمش مشتری

دهبیا یازدم یکانه ذاتی وش تاریخنی

ربع مسکون رابعه سلطانله بولدی زیوری

❀ تاریخ قصر معلا حضرت سلطان سلیم خانکه مجوهر هر مصرعش تاریخست ❀

معلا باب الطف وهمتی سلطان سلیم خانك
ملاذ پادشاهاندر که صفدر اولدی دربانی

خوش اعلوی بنا قیلدی بونو طرح همایونی
خورنق رونقن ویردی بلند ایوان بنیانی

بو قصر رفعت آرا عرشله همپایه درشمدی
او شاهك بویله اعلادر فلکدن رتبه وشانی

قنادیل ثریا بام قدرنده شرف پرور
صفای نور بدر اولسه روا شمع شبستانی

گلور هر دم بهار باغ حسنی وصفنه گویا
هزاری نغمهٔ نور وزاید روادی الحانی

غبار درگه اقبالنه روماله سرگردان
دل یمده یرایتمش شوق بوس پای ودامانی

قلم حیرتده وصفندن بنای سلطنتدر بو
ادب شرمنده ایلر بلکه وصاف اولسه خاقانی

ایدر آویزه وهبی طاقنه تاریخ پر جوهر
مبارك اوله نو قصر فرحبخشای سلطانی

❀ دیگر برای آن قصر معلا ❀

زهی رفعت بنه طبع سلیمی شاه دورانك
زمیننده عجب شهبیت رعنا ایلدی انشاد

ید تأییده ایله گویا او علو سه قبلهٔ اقبال
فلکدن بیت معموری زمیننه ایتدی استرداد

گوریدی نقش الوانن رخام فرش میدانن
سلردی خامه سن مانی اتاردی تیشه سن فرهاد

ایدوب باغنده گوش غنچه‌یی باد صبا تشنیف
دیمش بونده اقامت ایلرم بن هر چه باد آباد

تماشایه هزاران چشمله مشتاقدر دریا
عجبمی بینگاهنده حبابن قیلسه بی تعداد

گورلدن ساکنان عالم بالا بو رفعتله
دمادم عرش اعلادن گلور بانك مبارکباد

او قصر جنت آسایه ستایشکار اولان شاعر
سزا در ایتسه فیض روح فردوسیدن استمداد

براقدم خامه‌یی الدن بولوب تاریخن ای وهبی
بو قصر دلنشینی ایلدی سلطان سلیم آباد

❀ دیگر برای آن قصر والا ❀

شرفبخشای تخت داوری سلطان سلیم خانك
سریر رفعتی همپایهٔ عرش معلادر

سرای قدرنک هر شب او خاقان فلکجاهنک — سربامنده قندیل فروزانی ثریادر
بنه بر قصر عالی ایلدی انشا سراینده — علو همتنک بیلدردی کیم اعلادن اعلادر
مکر بو رتبه ترفیع ایتمدن بنیاد والاسن — مرادی کسر قدر واشتهار طاق کسرادر
قصورک یوق دیو اندامنی کوسترمکه دریا — او قصر دلکشایه قارشو مرأت مصفادر
هواسی روحبخش وبوی ازهار حیات افزا — نسیم باغی کویا فیض انفاس مسیحادر
جهان طوردقجه طورسون خانمان رفعت شاهی — خدادن دائما مأمول عالم بو تمنادر

سرانکشت ادبله کلک وهبی کوستردی تاریخ
بو شاهانه بنا قصر سلیم آباد والادر

❀ دیکر برای آن قصر بیهمتا ❀

ظل خدای کریم حضرت سلطان سلیم — مظهر فیض عمیم اولدیغیدر آشکار
دشمنی برباد ایدر عالمی دلشاد ایدر — ملکنی آباد ایدر اول شه جم اقتدار
شوکت واجلالله همتنک اکمالله — قیلدی بو اقبالله قصرینی رفعتمدار
تخت فلکسامیدر قصر دلارامیدر — عرش معلامیدر چرخ ایدر افتخار
کلشنی جای صفا سنبله بکزر هوا — اولدی مقام صبا آنده نوای هزار
قیلدی یم بیکران جوهر شوقن عیان — آینه وش هر زمان عکسن ایدر در کنار
شاه جهانک همین ایلیه رب معین — بختی اساسن متین سلطنتن استوار

جوهر ایله وهبیا احسن تاریخ اکا
بو اثر نوبنا قصر سعادت قرار

❀ دیکر برای آن قصر دلکشا ❀

علو همتی سلطان سلیمک — بو قصر سربلندی ایتدی انشا
زمینی دلنشین وطرحی موزون — علوک قطعه بر شهیت رعنا
موافق زرسیده طبع سلیمه — عجب شاهانه نزهتکاه والا
صفا نور تخت سلیماندر هواده — بو رفعتله کیم ایلرسه تماشا

آلور

آلور آغوشه عکسن دلپسندین — کوسترمش آیینه در پیشنده دریا
وزان اولدقجه باغنده صبادن — کلور بوی مبارک باد کویا
نه خوش صف بسته در هر جانبنده — سهی قدلر کبی سرو دلارا

بو تاریخی اوقور کیم کورسه وهبی
شه دورانه لایق قصر اعلا

❀ تاریخ صدارت عزت محمد پاشا ❀

مظهر فیض ابد حضرت سلطان حمید — که اودر ظل ظلیل کرم ولطف خدا
داور جم عظمت شاه سکندر حشمت — کورسه داراتنی شرمنده اولوردی دارا
نه شهنشاه فلکپایه که نور توفیق — جبهه سنده لمعان ایتمده در مهر آسا
او سلیمان جهان اولدی قرین آصف — ایلدی مهر همایوننی عزتله ادا
ماحصل اولمدی اسلاف سلاطین عظام — اویله بر آصف ذیشانه موفق اصلا
نیجه آصف کیم اودر حامی دین ودولت — یعنی همنام نبی حضرت عزت پاشا
مظهر عز وشرف مفخر امجاد سلف — زیور هفت صدف کوهر ذی قدر وبها
ملجأ جمله امم صدر کزین اعظم — مالک ملک کرم مخترع داد وعطا
جود واحسانی بیاننده همان طی اولنور — معن وحاتمده اولان شهرت معنی سخا
پست اولور قدر معلاسنه نسبت کردون — بلکه دربارینه ایدر نه فلکه استغنا
دست اقبالنه دوش اولمق امیدیله کلوب — شوقله مروحه جنبان کورینور بال هما
نونهال اولمده در باغ عدالت شاداب — آب شمشیری دیر نامیه وش نشو ونما
جمع اضدادی مراد ایلسه یاقوت کبی — اخکری فص نکین ایده حباب دریا
نهی آشوب ایده‌لی فتنهٔ چشم خوبان — کوشهٔ غمزه ده خوابیدهٔ بالین خفا
بعد ازین منتظم الحال اولور البته جهان — اولدی وابستهٔ تدبیر نظام دنیا
وهبیا وصف شریفنده قصورک ظاهر — ایله اخلاص درونیله همان خیر دعا
تا کواکبله مزین اوله چرخ اعظم — مهر وش کوکب بختی ویره آفاقه ضیا

صدری تشریف ایدنجه دیدیلر تاریخن
دآب عزتله وزیر اولدی محمد پاشا

❀ تاریخ سبیل خلیل پاشا در باب آصفی ❀

آب روی سلطنت عبدالحمید خانکیم آنک   جویبار منبع احساناید ر بی انتها
ساحهٔ خیراته جاری همت شاهانه سی   بولدی دورنده ریاض معدلت نشو ونما
نیت اخلاصله صدر حمید الخصلتی   اول امام المسلمینه قیلدیغیچون اقتدا
آبیاری همتله راه حقده سوبسو   جستجوی فیض ایدرباب خدادن دائما
قیلدی از جمله سرای آصفی درگاهنه   سلسبیلک عینی بردلجو سبیل نوبنا
ایلدی بوباده گویا گومش صوین سبیل   ما حصل محتاج ایدی آبه اوباب دلگشا
فی سبیل الله بوگونه خیر جاریسن گورن   طاس سیمندن ایچوب آبن ایدر بویله دعا
سعیینی درگاه الطافنده مشکور ایلیوب   آب وتاب عمر واقبالن فزون ایتسون خدا

دهیا عطشانه اشراب ایلدم تاریخنی
آب زمزم ایچ گلوب باب خلیل پاشاده ما

❀ تاریخ چشمهٔ آن سبیل بی عدیل ❀

فیض جودندن خلیل پاشای همت مشربک   اولدی بو نوچشمهٔ زیبنده رو نقشبخش باب
منبع حسن عنایتدرکه جوی شفقتی   تشنگان درگه احسانن ایلر کامیاب

کلک دهبی لوله وش تاریخنی قیلدی روان
دیردی باب آصفه بوچشمه زیب آب وتاب

❀ دیگر برای چشمهٔ ثانی آن سبیل بی مثیل ❀

بحر احسانه نسبتله خلیل پاشانک   گورنمورلجهٔ دریا قپوسنده چشمه
دربدر گزمه گل ای تشنهٔ آب همت   دارایکن صدر معلا قپوسنده چشمه

دهبیا صو گبی تاریخن اوقور تشنه دلان
جریان ایلدی پاشا قپوسنده چشمه

قطعه

❀ قطعهٔ تاریخ برای شیخ الاسلامی شریف افندی ❀

ایلدی عز وشرفله تشریف   سعد اوله مسند افتای شریف
در دوگوهر گبی تاریخ لطیف   شرعله اولدی بو فتوای شریف

❀ تاریخ شیخ الاسلامی حضرت مکی افندی در دفعهٔ ثانیه ❀

کرامتله مؤید حضرت سلطان سلیم خانک   ضمیر روشنی آیینه در الهام مولایه
اصابت اوزره در هر حالده رأی همایونی   نیجه ملهم دینلمز اول خدیو عالم آرایه
نه تأیید الهیدر که تسلیم امانتده   بولور اهلن کرامتله اوشاه معدلتوایه
یاقشدردی بو نیجه خلعت بیضای فتوایی   مقدس ذات مکی وش مکرم اهل تقوایه
طریقتک قافله سالار فضل وعلم وعرفانی   سلوکی استقامت اوزره راه شرع غرایه
سزادر گوشهٔ احرامی جای التثام اولسه   لب تعظیم زوار مقام عرش اعلایه
دوات زرنشانی نادوان زرمیدر آیا   که فیض لطفی جاری سوبسو اهل تمنایه
جهانه قبلهٔ حاجاتدر درگاه اقبالی   مطاف قدسیان دیرسم سزا اول باب والایه
شرف بولدی قدومندن ینه بو مسند عالی   بشارتله سزادر مژده جیلر گیتسه دنیایه
صفابخش اولمده دلتشنگانه زمزم لطفی   که سعی ایلر مناصحابنه احسانن اجرایه
خراب ایتمشدی دللر کعبه سن حجاج درد وغم   بد شفقتله آغاز ایلدی تعمیر واحیایه
هماوش عالمه حفظ جناح رأفت آتمشدر   نیجه آسایش ایتمز سایهٔ الطافنده همسایه
مثال بیت معمور فلک آباد اوله دائم   علو شانله اول خاندان آسمان پایه
گل شاداب ذاتن بدنظردن حفظ ایده مولی   اوله هر برمژه خار مغیلان چشم اعدایه

بشارت برله آفاقه دیدم تاریخنی ای دهبی
ینه مکی علوی کعبه گلدی صدر فتوایه

❀ تاریخ صدر روم شدن ایرانی زاده اسعد افندی ❀

حضرت اسعد افندی کیم سعود بختله   کوکب عز وشرفدر طالع مستسعدی
کلمهٔ سعد الدین اولوردی دانشندن مستفید   منتهای فضلنه نسبتله سید مبتدی

دهبی

ابن سیناو فلاطون مکتب عرفانک
خاندان دولتنده عزود فعت خانکی
مهرانور کبی صدر رومی تشریف ایلیوب
بنده وهبی کوشوارایتدم سپهرک کوشنه

اذکیادن سایکی نوآموز طفل ابجدی
فی الاصل مور وندر جاه بلند وسوددی
رشک چرخ چارمین ایتدی اوداالامسندی
جوهر فرده بدل تاریخ ایچون بومفردی

اوله اجلالی مدید وجاه والاسی سعید
صدر رومی ایلدی اسعاد ذات اسعدی

❀ تاریخ صدر روم شدن حضرت عبدالله ملا افندی عثمان افندی زاده ❀

فاضل نحریر عبدالله افندی کیم اودر
قدر والاسی شرفبخشندهٔ اجلال اولور
نور ذاتی التماع دیکراسنی محو ایدر
مایهٔ فخر عزالیدر علو رتبه سی
علم وفضلی صدر رومی ایلدی تخصیص اکا
کلشن علمه وزان اولدی صبای اعتبار
سیف شرع الله حق عدله ویردی جلا
یم تکمیله شرع آساعد النکار اولور

عزوشانیله سزای مسند رفعت رسوم
هرنه صدره ایلسه اقبال ودولتله قدوم
مهر روشن وارایکن پرتونما اولمز نجوم
ایتمده هر نطق روح افزاسی احیای علوم
اهل دانش افتخار ایتمکده بروجه عموم
شیمه‌ی صحرای جهالتده اسرباد سموم
مجلسنده قطع پیوند نزاع اهل خصوم
دارایسه اهل ستم مانند قاضی سدوم

سلک فکره وهبیا تاریخیدر درنظیم
اولدی عبدالله افندی صدر رو نقبخش روم

❀ تاریخ ولادت مخدوم آن عالیجاه درصدارت اناطولی ❀

حضرت صدر اناطولی عالیشانک
برتو نعمت ایله خاور اقبالندن
طالعی سعد اولور البته اولا کهرک
ایده حق جمله سنی برج شرفده ثابت

ذاتیدر مطلع اجلالده مهر رخشان
اولدی برکوکب دری جهانتاب عیان
مهر وماه ایتمشیدی برج سعادتده قران
مه وخورشید وثریا اوله تا نورافشان

وهبیا شعشعه باشش ایت فلکه تاریخن

حمدالله طلوع ایلدی نور عثمان

❀ تاریخ قاضی غلطه شدن مخدوم اسعدزاده که مجوهر مصرعش تاریخست ❀

حبذا مهرهمم پرور رفعت پایه
فخر جرثومهٔ امجاد کرامی اطوار
ذاتیدر بر صدف پرکهر علم وادب
مظهر سر پدر فایق ارباب عقول
ذات پرلطف وهمم زادهٔ اسعدزاده
منصب پایهٔ اعطا قلهرو نقبخشا
ذات پاکیزه سیدر مسند علمه زیور
اکا جاه غلطه لطف جلی حقدر
مجد واجلالله تشریف شرفوایه سیدر
شرف مقدم مخدومدن اعزاز اولنوب
کوکب بختنی حق ایلیه بویله اسعد
مجد اجدادعظامینه موفق اولسون

اوج اجلالده همتله شرافت مایه
مجد اجدادله مشهور وفضائل وایه
یم طبعنده معانی بولینور بی غایه
باعث فخر اولور اول پاک کهر آبایه
خلف ماجد وجد قدر وسعادتمایه
جاه اوفق غلطه مجد عطا منلایه
قیلدی بو مسند مرغوبی مکارم وایه
بلی شایسته بوکونه رتب اعلایه
دمبدم منصب ذیشانه ویرن پیرایه
بولدی حالا غلطه منصبی قدسی پایه
شهرت آرای تعززاوله بودنیایه
شان وشهرت ایله قدریله بولوب پیرایه

قدر تاریخنکی وهبی بیلور اصحاب هنر
جوهر فخرله حاجت قومدک اطرایه

❀ تاریخ ریاست مرحوم رائف اسمعیل پاشا ❀

جناب نخبهٔ جرثومهٔ ستوده نسب
کریم پاک شیم ملتجای اهل همم
رئیسی اولدی سراپاکرام کتابک
علو مرتبهٔ قدروشانی ذاتیدر
دبیر عطارد بر جیس کاغد تلخیص
طبقچهٔ زرخورشید اولور قلمدانی

سمی جدنبی میر رائف دانا
اله آلنجه قلم حرف لطف ایدر املا
اصالتیله اودر سرفراز ومستثنا
ایدر آنکله تشرف اومنصب والا
دبیر پیر فلک وصفن ایلسه انشا
رسیدنه نیجه رشک ایتمسون مه غرا

دواتی ایلدی اجرای رسم آب حیات	که رشحهٔ قلمی عالمی ایدر احیا
خدا موفق ایده هر امورده آنی	بزه فریضهٔ ذمت اکا دعا و ثنا

بشارتیله دیدم دهره وهبیا تاریخ
رئیس اهل کمال اولدی سرور رؤسا

❁ تاریخ خانهٔ عثمان پاشا در وقت دفترداری ❁

زهی دولتسرای بی عدیل باهر الاسعاد	که البته کورنلر بارک الله لفظن ایلر یاد
اساسن وضع ایدن فکر مهندس حسن صورتله	آنی اشکال تأسیس اوزره ایتمش پک کوزل بنیاد
تماشا قیلسه هفت اورنک نقش فرط حیرتدن	قالوردی صورت دیوار وش مانی ایله بهزاد
قصور ر. یقصوری غرفهٔ خلد برین آسا	مکر کیم انتخاب ایتمش ارمدن رسمنی استاد
معلا طاقی کویا لانهٔ سیمرغ دولتدر	هما اول آشیان مسعدتدن ایلر استسعاد
دکل قوس قزح تحسینله چرخ ایتمش آویزه	سربامنده بر کالای رنک آمیز نو ایجاد
نسیم جانفزایی جذب ایچون صنعتله معماری	بوکونه دلکشا روزنلرین قیلمش مهب باد
صریر باب اقبالی لسان حالله سویلر	آچلد قجه در و روزن قپانسون دیدهٔ حساد
شرف کسب ایلیوب هر لحظه تمکین مکیننددن	اودولتخانه نک آثار اشرافی اولور مزداد
جناب دفتری کامکاره مسکن اولمشکم	اودر عزو شرفله خانمان آرای استبداد
نسیل مرتضایی نسبت و همنام ذی النورین	جلید رخصلت صدیق و فاروق آنده مادرزاد
علو همتی طاق بلند عرشله همسر	عجبمی اولسه دولتخانه سی بویله فلک بنیاد
ایدر رأفتله خلقک خاطر ویراننی تعمیر	خدا ایتسون همیشه خاندان عزتن آباد
ایکی مصرعله یازدم وهبیا تاریخ تبریکن	که بنده بر مسلم بیت معمور ایلدم انشاد

اساس رفعت و اقبالنی مولا ایده آباد
بوزیبا بدل دولتسرا اسعد و مبارکباد

❁ تاریخ دیکر برای آن خانهٔ والا ❁

نه خوش رسم ایلمش استادی بوطرح معلایی	که حسن صورتی حیران ایدر چشم تماشایی

عجب طرز دلارا کیم جهانده کورمش آدم یوق	بووضع دلنشین اوزره سرای جنت آسایی
کمال حسننه تلمیح ایچون زرحلله بویله	یازر اهل قلم بالاسنه اسماء حسنایی
اورتبه مرتفعدر کیم کورنلر طاق چرخ اوزره	سربامنده بر قندیل ظن ایلر ثریایی
نه مستحسن سعادتخانه در کیم ایلمش مسکن	مکارم پیشه بر عالی همم اول جای والایی
سمی کاتب فرقان دفتردار عالیشان	که بر جیسس سپهره کلکی تعلیم ایلر انشایی
کمال فطنتی حیرتفزای عقل اولدر	ذکا و دانشی دمبستهٔ ایلر ابن سینایی
معلا آستان رفعتی کرد وندن اعلا در	علو شاننه هیچ نسبت ایتمم طاق مینایی
اساس عزت و اقبالنی تأیید ایدوب یارب	اکا یمنیله مسعود ایله بو مأوای علیایی
دعا ضمننده بر تاریخ ایچون اعمال فکر ایتدم	تماشا ایلدکده اول سرای بهجت افزایی

همان بو مصرع برجسته ملهم اولدی ای وهبی
مبارک ایلیه مولا بوزیبا بیت رعنایی

❁ تاریخ خانهٔ محصل آیدین جهان زاده در کوزلحصار ❁

زهی معمورهٔ والا که مظهر حسن ایجاده	خوشا ایوان مستثنا بولنمز مثلی دنیاده
قماش چرخ اطلس ایلسه آویزه شایاندر	ایدوب تبریک او بالاخانه کردون بنیاده
مصنع صد مجسمله نقوش زینت افزاسین	کوریدی موجب حیرت اولوردی چشم بهزاده
سزا در نغمه پرداز اولسه ایوانده بلبللر	مصور غنچه لر بکزر کل سیراب نوشاده
جهان زاده حسن بکدر بناسن ایلین تأسیس	نیجه تحسین اولنمز اول سرای بهجت آباده
زهی عالی نسب در کیم اصالت ذاتنه مخصوص	بیلور و واقف اولنلر نسبت آباد و اجداده
کوزی آیدین جهانک روشنی مهر اخلاقی	ظلوم ظلمی تبدیل ایتدی نور شفقت و داده
محصللقده محصولی رضا تحصیلیدر آنجق	دکل اموالهٔ مائل رغبت ایتمز جمع ایراده
همیشه خاندان رفعتن معمور ایدوب مولی	سعادتخانه سن قیلسون مقارن یمن و اسعاده
آچلد قجه در و روزن کشاد اولسون دل احباب	چکلسون پرده لر چشم بداندیشان و حساده

اولوب مهمان اودولتخانه یه وهبی دیدم تاریخ

جهان آباد قیلدی خانه‌سن الحق جهان زاده

❀ تاریخ دیگر ❀

سمی سبط فخر الانبیا قیلمش آنی بنیاد   بو دولتخانه اول مهر همکاره مبارکباد
دیدم تاریخ بالاسن اوله الا نزهت آبادک   جهان زاده معلا خانه‌سن قیلدی جهان آباد

❀ تاریخ ولادت دختر داماد شیخ الاسلام کامل افندی ❀

حبذا مخدوم والا شانکه حق ایتمش سزا   اقتران کوکب مفتی اعالی همته
یعنی داماد جناب شیخ الاسلام گزین   دانشی و عرفانله شایان کمال عزته
مایهٔ عز و شرف ذات رفیع القدر یدر   نسلیدرر و نقفزاهم خاندان دولته
اولدی چرخ دونابر دختر سعد اختری   کیم سزادر دایه اولسه زهره اول مه طلعته
نه صدف کویا که بر مهد صدفکاری یدر   کوکب دری دیسم لایق او کوهر قیمته
دهبیا اولسون او مهر مهلقا هر روز و شب   لمعه پاش مسعدت ذات البروج عصمته

صبحه دک انجم شمار اولدم بو شب تاریخ ایچون
ماه نو اولدی خدیجه آسمان رفعته

❀ تاریخ ولادت دختر سربوابین احمد اغا ❀

مفخر اهل معالی احمد اغا کیم او در   پرتو اقبالله خورشید برج عز و شان
اول ثریا رفعتک قدر معلاسی بلند   منجلیدر ذات مسعودنده فیض مستعان
کوکب دری کبی بر دختر سعد اختری   اولدی انوار شرفله عالمه پرتوفشان
خیر اولادا ولدیغندن ایلیوب اول شتاب   مژدهٔ تعقیب مخدومان ایله کلدی همان
حرز تعویذات ربانی نکهبانلق ایدوب   ذات والاقدرنه اولسون ملائک رقیه خوان
تا ابد قیلسون سعادتله آنی رب کریم   والدینه ایله معمور و معمر کامران

وهبیا تاریخی اول مهر منیر عصمتک
نور در اولدی رقیه نسل احمددن عیان

❀ تاریخ رفتن زلالی از استادان شعرای ازبکه بجانب بخارا ❀

زلالی سخن پرور ستانبولدن بخارایه   وطن شوقیله سیل آسا آقوب کوزدن نهان اولدی

دیدم بحر سیهدن عزم ایدنجه وهبیا تاریخ
زلالی ماوراء النهره دریادن روان اولدی

❀ تاریخ تعمیر جامع الحاج علی اغا یکیشهر آیدین ❀

بحمد الله که معمار مروت ایلدی آباد   دل عاشق کبی ویران ایکن بو جامع پرنور
آنی معمور ایدنلر نائل اولمزمی مثوباته   که تعمیر مساجد اجری قرآنده اوله مذکور
سعادتلرله سعد الله افندی حاکم بلده   ایدوب اعیان و اشرافیله برکون همت موفور
یکیدن ایتدیلر اسکی عبادتکاهی آبادان   یکیشهر اهلنک بو سعی بیهمتاسیدر مشکور
جهانده کرچه دلشاد اولدی جمله مؤمنین اما   اولور عقباده روح بانی اول دخی مسرور
عبادت اولنه مادام بو جامعده اللهه   اوله احیاسنه سعی ایلینلر خیرله مأجور

جماعت جمع اولوب وهبی اوقور جوهر کبی تاریخ
قلندی جامع حاجی علی اغانک معمور

❀ تاریخ وفات لالا محمود بک کتخدای حضرت والدهٔ سلطان سلیم خان ❀

مغفرتوا یه سی ابدی محمود بک   که آنک خصلت محموده سیدر نامعدود
خدمت پادشهان ایله بولوب عز و شرف   رتبهٔ سامیهٔ رفعته ایتمشدی صعود
اوله بر کوهر تابنده یه لالا ایدی کیم   کوکب دری کردون کبی مثلی نابود
حضرت والدهٔ پادشه دورانه   کتخدالق شرفی بخشنه دیر مشدی سعود
سیر اولوب خوان فراوان فنادن آخر   قیلدی میل نعم باقیهٔ دار خلود
ارجعی امرنه لبیک دیوب اولدی همان   واصل مائدهٔ رحمت رب معبود

کل تاریخن ایدر قطرهٔ اشکم سیراب
ساحهٔ باغ جنان اوله مقام محمود

❀ تاریخ وفات حنیفه خانم همسر حکیم باشی زاده علی پاشا ❀

صدر عالیشان علی پاشای جنت مسکنک   ایلدی بانوسرای عصمتی عدنی مکان

لانهٔ عدنه صفاسے بالله پرواز ایدر | نخل طوبی اوزره طوتدی مرغ روحی آشیان
بیوهٔ دنیای دوندن کلدی نصرت روحنه | صحبت دوشیزکان حور عینه آتدی جان
مالکی کوسترمه یارب دین احمد عشقنه | روز محشر بو حنیفه شافعی اوله همان

باب فردوسی آچوب رضوان دیدی تاریخنی
جای اعلاسی حنیفه خانمک اولدی جنان

❀ دیکر ❀

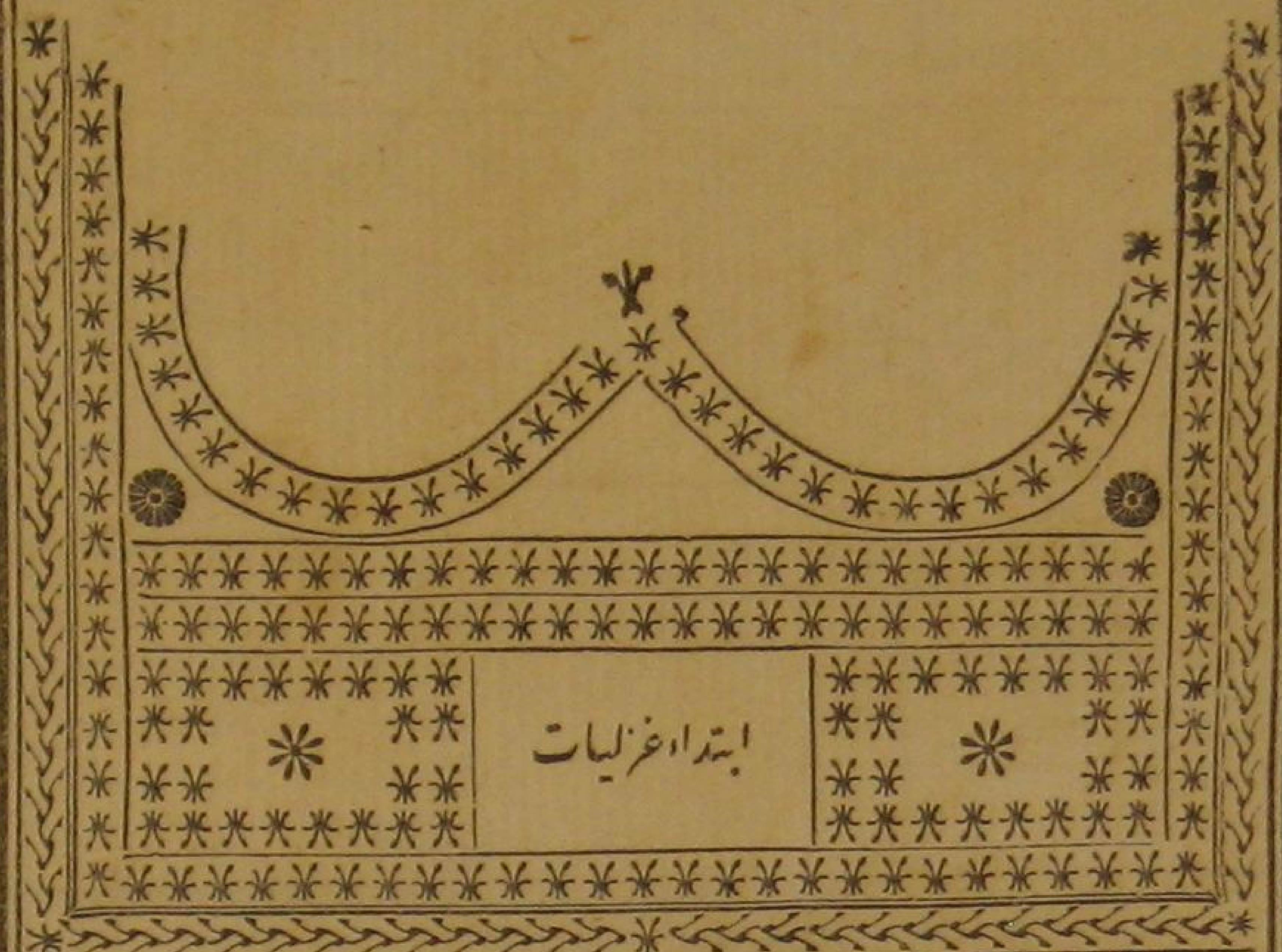
روح فردوسی دیمش اخلاصله تاریخنی | جای علیاسی حنیفه خانمک اوله جنان

❀ تاریخ وفات زوجهٔ خویش ❀

اومرحومه بلی دار السروره ایلدی رحلت | نه چاره بیت حزن اولدی مکانی قلب مغمومک

قلمدن قطرهٔ خون آقدی یازدقده بو تاریخی
مقامن ایله یارب جنت فردوس کلثومک

تم

(بسم الله الرحمن الرحيم)

يا الهى نه سويلرم بيلمم
ايتدم انفاس عمری جمله تباه
ايله آخر نفسده لطفكله
قوسلمه لا اله الا الله

حرف الالف

اول شاه حسنه بو دل ديوانه ابتدا
چيقدى تظلم ايتمكه ديوانه ابتدا
كلدن ورق ورق سبق آلدى هزار مز
ايتدى ادبله درس كلستانه ابتدا
دمسازی نوای جهانسوز عشقله
نا ای قلمده ايلدى افغانه ابتدا
اول ادای شكری كورلسون بو نعمتك
ايتمك روامى بسمله سز خوانه ابتدا

وهبى بو عرصه نك نيجه چابكسواری وار
چيقمه سمند طبعله ميدانه ابتدا

قد انار الحب فى اكباد ناجمر الغضا
وار ميدر يانمقدن اوزكه چاره باحسن رضا
فات عمری بالنوى يالهف من فرط الهوى
يوقمى آيا مدت ايام هجره انقضا
لا تلمنى بالصبا يا من لعذلى قد نوى
چونكه تاروز ازلدن بويله در حكم قضا
من اتى حول الحمى من نهج صدق ما غوى
كرچه كيم راه طلبده خيلى واسعدر فضا

فاسكى ياهين حتى تنطفى نار الجوى
وهبيا سوز محبت بويله ايتمش اقتضا

خال رخ جاى نشست اولمش سويدا بجا
اين حبة السودا بست در كشت زار دل مرا
بيهوده چكدك چون تعب بر رهنما يوقمى عجب
مانديم در راه طلب سر منزل جانان كجا
اى يوسف كلپيرهن اولسون مدد زلفك رسن
افتاده در چاه ذقن دلتشنه ام بى دست و پا
لطف ايت چيقر پيراهنى كوستر او كل كبى تنى
جان منى جان منى خواهم شوم بكتن ترا

وهبى نه بولدم همنفس نه كمسه اولدى دادرس
در راه غم همچون جرس كردم بسى فريادها

وصالك عيدنك جانيله قان خيرا نيوز جانا
بجاقدن كچمه اول خرم دمك قربانيوز جانا
ابك اول قطعه يا قوندركيم سر ايدوب خطن
دبير مشق تعليم خط ريحانيوز جانا
بو طغرا كبى قاشلر دار ايكن منشور حسنكده
نازو عتابك بنده فرمانيوز جانا
آغلار سنك بزى سنك ملامتله آغلار سن
سراى حسنكك يك ظرفه لى مهمانيوز جانا
مدد حفظ ايله زيرد امنكده صرصر غمدن
جهانك نور شمع مجلس عرفانيوز جانا
انكچون چار موج اضطرابه دوشمشز بويله
كهر دار سينه مزده معرفت عمانيوز جانا

قالورسه آدمز باقى قالور وهبى ديو بوحسه
فنا دنياده باقى كيبى بزده فانيوز جانا

نفس آل عبا الدى مكر باد صبا
كه نهالانى ايدر سبز سر دسبز قبا
هدهد شوق ايله دلداره او چوردم كاغد
بيلمم آيا كتورر مى نبأ ملك سبا
جذبه عشق و هوا عاشقه چوق رنك ايلر
وجهى وار زرد و نزار اولسه اكر كاهربا
او شهك جمله يمينده يسارنده يورر
برالاى عاشق آواره مثال غربا

وهبيا موهبه ايتمزسه جناب وهاب
اوله هب نقش مساعى امل محو و هبا

مرصع تاج جمشيده برابر در سر مينا
مى لعلين ايله مملو قدحدر افسر مينا

شب تار غمکٔ مهتاب وشمع مجلس افروزی
ضیاسی سینهٔ اساسقی فروغ اختر مینا

جمکٔ آیینی اجرایه ایتمش عهد و پیمانی
ایدر حکمن روان پیمانه لرله داور مینا

قبار چشمن کورنجه زاهد افعی نکه کویا
زمرد معدننده ندر مکر کیم جوهر مینا

یورتمز زورق صهبایی جوش عالم آبه
سبکدستی ایله رطل گران لنکر مینا

ایدر تابنده صبح آسا شب دیجور اندوهی
بیاض گردنک کوسترسه شمع خاور مینا

مثال گردن دلبر که خون عاشق ایچمشدر
اچار رنکٔ شرابی پردهٔ ناز کتر مینا

نیچه‌ما همشیرهٔ همزاد اولوردی دختر رزله
خم آبستن می اولمیدی مادر مینا

تهی قالمز دل روشن صفای عشقدن وهبی
بونی شراب ایدر اولدقجه باده زیور مینا

هر سحر روشن ایدر چشم دل زاری صبا
کتوروب باد هوا خاک رهٔ یاری صبا

بوی گلدن قفس بلبلی قویمز خالی
کنج حسرتده اوتماز او گرفتاری صبا

هنوز آچلمدی برکمسه‌یه اول غنچه لبم
دخی شم ایلمیدی بو گل رخساری صبا

بولسه چینه کتوررشمهٔ زلف سیهن
تربیت ایتمکیچون نافهٔ تاتاری صبا

طره‌سی سنبله‌ده بستهٔ زنجیر استر
وهبیا قیلمه نواسنجی اشعاری صبا

اوماه اولورسه سوار سمند استغنا
غزال مهره ایدر در کمند استغنا

خرام ناز ایله کوتاه ایده قد سروی
گلورسه باغه او نخل بلند استغنا

خط آور اولسه ده غنج ودلال ایله ایلر
هزار ساده رخی ریشخند استغنا

کمر کبی صاریلوردم دریغ اولمه‌سه کر
میانه تیغ ستم بند بند استغنا

کروه عشوه کراندن او نازنینی همان
بکندی وهبی مشکلپسند استغنا

اول عشوه‌کار کر ایتدیکی هپ ناز در بکا
ذاتنده جوری چوق ایسه ده آز در بکا

چشم آشنالق ایلمش اغیاره غمزه‌سی
ایما ایدنده صکره او غماز در بکا

مشکل دکلمی صیدی رقیبا او آفتک
کبکٔ دری ایسه سکا شهباز در بکا

پرناله ایلمین دلمی زخم سینه در
بو نغمه لرده سنی دخی دمساز در بکا

فریاد ایدنجه خار جفای زمانه دن
بیچاره عندلیب هم آواز در بکا

بن اول همای همتم اوج فلکده کیم
بال شکسته شهپر پرواز در بکا

بزم سخنده مشرب حافظله وهبیا
بو نشئه‌لی ویرن می شیراز در بکا

مست نازم نقلت بوس وکنار ایتمم سکا
بزم عیشی مایهٔ رنج خمار ایتمم سکا

سنکٔ آزارکله مینای دلم ایتدک شکست
بیلمش اول انجق آ ظالم انکسار ایتمم سکا

تشنه لب قالسمده بو کلشنده ای ابر سیه
لاله وش عرض درون داغدار ایتمم سکا

ای فلک بیهوده کوسترمه خمیده قدکی
منتم یوق قیل قدر تکلیف بار ایتمم سکا

فیض حق کبی دکلدر حاسده دیرسم نوله
وهبیم وهبی نیجه بن افتخار ایتمم سکا

بک اکری باقدی آه او قاشی کمان بکا
تیر نکاهی دیرمدی هرکز امان بکا

قیلدک رقیبی مقسم حسنکده حصه‌مند
سهم جفا میدر دوشن انجق همان بکا

شمدی نیچون معامله بیکانه طرزدر
چوق آشنالق ایلر ایدک بر زمان بکا

افتاده‌یم بلی قد موزون دلبره
شاخ ایسمده بونده دوشرمی یلان بکا

وهبی عجمی ایلر ایسم تازه اختیار
پیر اولدم اشته شمدی کرکدر جوان بکا

نیجه بن اولمیه‌یم ساکه یانه یانه فدا
کندوسن ایلر ایکن شمعه پروانه فدا

هر سر مویکه ای شوخ پریشان کاکل
دل صدچاک وش اولسون نیجه بیک شانه فدا

جانی تسلیم ایدرم کلسه خیالک دلمه
خاندان ایتسه نوله وارینی مهمانه فدا

اول فدایی رهٔ عشقم نم کیم ایتدم
عمرمک ماحصلن برشه خوبانه فدا

سنکٔ آزارنه اول طفل جفا آموزک
سرنی ایلمسونمی دل دیوانه فدا

آسیاب فلکک کردشی چیمنده دکل
ایلدم کندمی برآفت دورانه فدا

اشته قوج باشکه قربان قوزی بجاغم دیه‌رک
دم عید ایلیه‌یم جانمی جانانه فدا

زاهدک ویردیکی پیمانه شکست آور اولوب
ساقیا ایله بزه برایکی پیمانه فدا

نه صدفده بو کهر پارهٔ نظمه وهبی
اوله صد کوکب دری کبی دردانه فدا

حسنیله فلکده بنم اول مهر دلارا
کیم بندن ایدر کسب ضیا غرهٔ غرا

بن اول کل نورستهٔ کلزار جمالم
شو قمله هزار اولمه ده در صد کل رعنا

بو جسم لطیف ایله بنم روح مصور
کیم صورتمی کورممش آیینهٔ دنیا

محفوظ نهانخانهٔ کنجینهٔ حسنم
اول جوهر فردم که بولنمز بکا همتا

کویا دهنم منبع در آب حیاتک
عشاقمی یکبوسهٔ لعلم ایدر احیا

برنظره ایله غمزهٔ تاتار نکاهم
اسیرسه ایدر ملک دل عالمی یغما

وهبی بو غزل اولسون او شوخک دهنندن
عشاقه هدیه‌ینه برغنچه کل آسا

❀ حرف الباء ❀

می ایچ ابلکده کورنسون شراب ایچنده شراب
بوسوز سینه ایله دل کباب ایچنده کباب

فنون شیوه ده بو نسخهٔ لطافتسن
خطکله مصحف رویک کتاب ایچنده کتاب

ایدنجه کریه کل روی خونفشانک ایچون
کورندی چشم ترمده کلاب ایچنده کلاب

هوای زلفک ایله آهم ابره پیوسته
سماده اولدی هویدا سحاب ایچنده سحاب

بزی فراقه یاقوب اولمه غیره کرم الفت
روامی دوزخ هجران وش عذاب ایچنده عذاب

صفای عالم آبه چیقر تماشایه
درون ساغرمیدن حباب ایچنده حباب

قدح ادوست محناده بنفشه رنکه کیردب
بوکونه اولدی دوبالا خضاب ایچنده خضاب

سؤال زاهد خرطینت علفخواره
ویرلسه کاه روادر جواب ایچنده جواب

نظیره سویله دیو اهل نظمه ای وهبی

قلمله

قلمله ایله بوفصل خطاب ایچنده خطاب

کهی ابروی یاری که رخک تصویر ایدر مهتاب
هلالی شکل ایدوب رسمن دونر تدویر ایدر مهتاب

او طفل نازی سودلیمان دیو زور قسوار ایتسم
بیم پرشوری اول شب شنک جوی شیر ایدر مهتاب

ضیا کسب ایلیوب مهر رخ دلداردن هردم
بو ماهیتله چشم انجمی تنویر ایدر مهتاب

او مهرویک کوروب دیوانکان زلف شبکونن
فلکده هاله سن سرحلقهٔ زنجیر ایدر مهتاب

شب وصلنده یارک کرمی می دردسر ویرمز
طباشیر ایله دردبادهٔ تخمیر ایدر مهتاب

نقیصه ویردیکن اهل کماله دور کردونک
درایتله دهان غره‌دن تقریر ایدر مهتاب

دل وهبی اولور فرسوده کورسه سینهٔ یاری
کتان ناتوانه دوردن تأثیر ایدر مهتاب

سود یررکندویی عشاقه او طفل مکتب
کاه اخلاص اوقیوب کاه بجه امرفا رغب

جسم واحد اوله‌لم دیرمش او جانپاره سنه
قورقرم شیخی دخی اولدی حلولی مذهب

کورسه برقامتی موزوندن کوزلی سرو کبی
بکنور طوغروسی افتادهٔ شاعر مشرب

تراسی قانی ایچنه اقاجق پیر مغان
کوره‌لم برده هنوز باکره می بنت عنب

مرد ایسک بکر مضامینه چالش ای وهبی
شیوهٔ بیوه‌یه میل ایتمه مثال زینب

خونریز چشم یاره کتوردی شراب خواب
تیغ نکاهنه می ایله ویردی آب خواب

دزدیده غمزه‌سی کبی خوابیده فتنه‌لی
رذ باده کورممش اوله‌لی بلکه خواب خواب

حل ایلدم مآل شکر خوابی کیم بو شب
کلدی دهننده ایکن او لعل مذابه خواب

انجم شمار حسرت روی منیرکک
آیا کیررمی چشمنه ای ماهتاب خواب

امن و حضور امیدنی ایتمم فلکده کیم
بی باک اولورمی زیر شکسته قباب خواب

اولسه عجبمی غفلت نودولتان فزون
سنکین اولور دماغده وقت شباب خواب

وهبی مطابق اولمدی تعبیری واقعه
چوق کره ایتدی کرچه بزی کامیاب خواب

یوز سوردیکمی کورمدی دل پایه مناسب
افتاده دله اولمدی بو پایه مناسب
کیم بجدی ایسه بو چمنی سبز قبایی
بو بنجه دراول قامت بالایه مناسب
کوردکده دیدم بر چمنی طرف رخنده
سمور سیه کاکلی دیبایه مناسب
السون دل صدچاکی کهی دستنه جانان
برشانه دراول زلف سمنسایه مناسب
عشاق زحامندن اوشه سیره چیقنجه
بر یر بوله مم بنده تماشایه مناسب
وصف ایتمکه برمصرع برجسته بولنمز
اول قامت موزون دلارایه مناسب

راقاشلری مدحنده اولان نظمی وهبی
کوردی قلم یازمغه بورایه مناسب

جناب شیخ دخی نوش ایدرسه کهنه شراب
شبابی عودت ایدوب تازه لی اوپرشاب شباب
اوشرم پرور نازه زیاده در غازه
اولور عذارنه کلکونه ناب رنک حجاب
خط آوراولسه ده ابروسیدر پرستشکاه
یقلسه جامع حسنی یرنده در محراب
برایکی بوسه سین آلسم صابرنه چوق دیه رک
صایلمز ایکن اولنسه جفا و جوری حساب
کیم ایچدی بزم جهانده شراب اقبالی
تنور غمده دل زاری اولمدقچه کباب
بصیرت اوزره دراشته بو بحر محنتده
قبارکوزین ایوجه آچمدن هنوز حباب

عنانکیر امل اولمدن همان وهبی
ایدر عدم سفرین آه عمر پابرکاب

شراب دلکشادن کوردیکیم ذوق وصفادر هپ
فم مطربده کوش ایتدکلرم حسن ادادر هپ
سوب برشوخ بالاقد بلاسن بولدی دل اما
کیمی کوردمسه براویله بلایه مبتلادر هپ
خط و کیسوید بیننک عنبرسارا و مشک چین
کلام خام تعبیر و خطا اندر خطادر هپ
ایناغمه سودیکم عرض محبت ایتسه ده فرضا
کوزلر کبی احباب زمانه بیوفادر هپ

تن خاکی طیانمز روز کاره کرد باد آسا
جهانک وهبیا آسایشی محو و هبادر هپ

❀ حرف التاء ❀

اول شوخ مؤذنده ندر بو قد و قامت
کل جامعه دسمتی یوری ایله اقامت
خطی نه کوزل نقطهٔ خال ایسه یرنده
بوقدر سرمو نسخهٔ حسننده سقامت
اغیاری سر جنت کوینده کورنجه
عاشقلرینک باشنه قوپمزمی قیامت
آچمازدی کرنکارلره دست امیدی
شیخ اولسه اکر سالک اکسیر کرامت

یغمولهٔ عزلتدر اکر دار ایسه وهبی
بو دهر پرآشوبده برجای سلامت

ساقی کلنجه مجلسه ساغر بدست مست
سوردم ایاغنه یوزمی بنده مست مست
بالانشین مسند جم اولمق استرز
میخانه کوشه سنده یاتن رند پست مست
جوش و خروش اله کوپه بنزمی بولمسه
پای خم شرابده جای نشست مست
آزرده اولمه توبه شکن اولسه زاهدا
کیفیله بالکه ساغری ایلر شکست مست

بزم ازلده وهبی مستانه مشربی
ایتمش بو کونه نشئهٔ جام الست مست

دل اولمسه پروردهٔ بهزاد محبت
اولمزدی بو صورت ایله استاد محبت
بلبل سحری ناله‌ی تسبیح ایدوب الده
تسخیر کل ایچون چکر اوراد محبت
ای شوخ غم قدک ایله شرحهٔ سینهم
بربر چمن عشقده شمشاد محبت
سیلاب سرشک ایلمسه سوزش اطفا
دنیایی یاقر آه علوزاد محبت

برآفت شیرین دهنک شوقنه وهبی
اولدم ینه کوه غمه فرهاد محبت

واردامن یوسف کبی برپاک اتک طوت
اما که صقین چقمدن الدن انی پک طوت
بن بو کیجه نیتلویم اول خوان وصاله
زاهد یوری سن شبهه ایلمه روزهٔ شک طوت
طوزلو اوتوررسکره صقین قیمه کبابه
ای رندمی آشام براز حق نمک طوت
طوتقون کبی برلعبله اغیاره طوتلمه
بوپندمی ای شوخ کرک طوتمه کرک طوت

دیز کن کره جک یوق سکا بو عرصه‌ده وهبی

اسب قلمك سنده عنانن چكه رك طوت

بهار ايا ميدر اى دل فغان عشقى مزدادايت
مثال عندليب اول كلرخك باغنده فريادايت

فرات ودجله آساجوشش اشكك روانكله
اوشوخك جنت كوين بهشت آباد بغدادايت

يتر يقدك دل ويرانمى شمدنكر ديب بيب
كل اى كنج اميدم كل مدد لطفكله آبادايت

نه حاجت پادشاهم عاشقه تيغ ستم چكمك
نيچون زحمت ويرسن كندوكه اغيارى جلادايت

هجوم ايتدى درونم حصننه جيش غم دوران
مى پرزور ايله ساقى بياپى طورمه امدادايت

امان اى شوخ ترسا قيد زلفكده كرفتارم
اسير اولدمسه ده كافرمروت يوقمى آزادايت

اوتنمه كوشهٔ هجرانده بو وهبى محزونى
پيام وصلتكله كاهيجه يادايليوب شادايت

در دفترداری حلمی پاشا از بهر قيدون ساعتی امين نام بپرستارش براى لطيفه نوشته بود

كيررسه بر دقيقه قويمه اول سيمبر ساعت
صفاسندن دونردل شوقلره قاصه هر ساعت

كوروب مار منقش كبى زنجير اولمش اغيارى
امين اولمزكوكل قويمنده عقرب اولدى زرساعت

كريسى عيب اولورمى اصمه در التوندن اشلنمش
همان قالدقچه ديش ديش بندير استادى در ساعت

يابلمشمى عجب قوم ساعتندن غيرى دورانده
بوكونه دوردانمله دونر زيردوزبرساعت

كلوب اخشامه قارشو ساعتم كلدى ديمش بركون
غرديبيدرمكر اول آيلى كونلى معتبرساعت

انى براسكى ساعتجى يه كوستردم بوزوب دوزدى
ديدى سلدر افندى كهنه لنمش بو كهرساعت

صداسى چيقمدى چوقدن عجب يا كلشمى قورمشلر
بوزلدى قورقرم اويله مصنع برچالار ساعت

❀ حرف الثاء ❀

نه قهر دهر ونه چرخ ستم كردار درباعث
بوفاس وحيرتهب بخت ناهموار درباعث

بلى موى ميانه رشته بند شوق ايدم اما
اميدم كسمكه اول خنجر خونخواره درباعث

بوجوشا جوش بيهوشى ونوشانوش جام مى
صفامزدن دكلدر جوشش اكدار درباعث

كليسادن يابلمه مسجد آساخانهٔ دلدن
تصاوير كناهى محو استغفار درباعث

قفسبندى غمله عيشم تلخ اولمغه وهبى
همان طوطى كبى شيرين گفتار درباعث

خونابهٔ سرشكله ايلر شراب بحث
سوزدلمله ايلمسونمى كباب بحث

آغاز ايدوب نوايه پس پرده دن مكر
عشاق ناله سيله ايدرمش رباب بحث

برمنده چوق دوكلدى صاچلدى اوكلرخك
خويكرده عارضيله ايدنجه كلاب بحث

سنكين نهاد ايكن رخى خجايله سرخ اولور
لعل لبيله ايتد يكچون لعل ناب بحث

خطن كورنجه مغبچهٔ آتشين رخك
صاندم مجوس ايله ايدر اهل كتاب بحث

بد ربديهه كولغى الزامه در عقب
ايتمسه كيمكله وهبى حاضرجواب بحث

درونى سويلر اوشوخه دل بيچاره عبث
بوغيكن مرهم اميدى آچيلور ياره عبث

نونهالم بيلورم اوستنه قوش قوندرمز
باشنه دونمه ده مرغ دل آواره عبث

منجلى آينهٔ حسنى نظردن صاقنور
پردهٔ طره سنى چكمز اور خساره عبث

دار ميدر فائده جلاده امان ديرسكده
التيام ايتمه دلا غمزهٔ خونخواره عبث

بختمز دربزى سركشته ايدن اى وهبى
سرزنش ايتميه لم چرخ ستمكاره عبث

❀ حرف الجيم ❀

عالم آبى ايدنجه جوش صهباموج موج
تشنهٔ رندان اولور مانند درياموج موج

اولمسونمى فلك دل بحرسياه حزنه غرق
جوش خط خويكرده رويندهويداموج موج

آهم اولمش بادهٔ چين جبين دلربا
نور درياسى صبادن اولدى كوياموج موج

عكس روى آتشينك هم ارتدى جوهرك
ايتدى هم آينه ده سيمابى جاناموج موج

حلقهٔ زلفك غميله جوش ايدوب بحر سرشك
اولدى هر برقطره دن كرداب پيداموج موج

تشنكان جاهه صحراى طلبده شوقله
كور نه نور عين سراب اقبال دنياموج موج

خامهٔ موى ايتدى وهبى بلبلك مژكاننى

اولدی کلنقش افکنی دیبای معنا موج موج

مخموری غم ایتدی بزی ساغره محتاج
اولدق ینه ساقی نشاط آوره محتاج
وصف بر سیمینی ایچون یازدیغم ابیات
تا اوله صفا ویرمده کیم ازبره محتاج
دلخسته یم اول رتبه که مژکانی غمندن
اولمش رگ جانم کوره سن نشتره محتاج
زنک هوسیله صاقنوب بوزمه صفالی
مرآت دلک اولمیه روشنگره محتاج
واعظ صد قاتیله صاتر قصر جنانی
فهم ایله که جنت دخی سیم وزره محتاج
بولجه ده کشتی اگر انمایه جاهک
آسایشی تمکین کبی برلنگره محتاج

دهبی چاشوب منتسب اول باب خدایه
اولمه قپوسز کبی دردیگره محتاج

عرقچیننده اولمش طرهٔ دلدار پیچاپیچ
یاتور البت درون لانه سنده مار پیچاپیچ
میانی حده دن کچمش دیو سررشته ویرمکدن
اوشوخ سیمکش دستنده اولدی تار پیچاپیچ
دوشر اژدر کبی گویا که گنج شایگان اوزره
طلسم محکم اولمش عقدهٔ شلوار پیچاپیچ
نه ممکن طوغرو چیقمق ذروهٔ جاه معلایه
طریقک رسمی مانندره کهسار پیچاپیچ
رجالک باشی باغلو اولدیغندن امر شاهی یه
خراسانیده اولمش هیئت دستار پیچاپیچ
منار آسا اگرچه استقامت کوسترر زاهد
درونک بوقلادم اما اوناهموار پیچاپیچ

بو جسم ناتوانم نار هجر یار ایله دهبی
مثال موی آتشدیده در هربار پیچاپیچ

کوردم او مست عشوه‌لی طرف نگاه کج
سینه گشاده زلف پریشان کلاه کج
قدک الف هلال قاشن راخیال ایدوب
که راستدر مطالعه مز یعنی کاه کج
تقلید ایتمه خم ابروی یاره مه
کوستر مزایدی غره سنی بویله ماه کج
شهراه استقامته وار سالکا اول یوری
کوچدر وصول منزله اولدقده راه کج

دهبی نشانه اله طوغر دکتمدی
چیقدی مگر شو چکدیکمز تیر آه کج

ناوک غمزه سنه سینه می ایتدم اماج
چشم تاتاری ینه صبرمی ایلر تاراج
مشتری چقمم اکا شمدی بها یتمز دیر
کاله حسننه بن ویرمشیکن بویله رواج
ای گوزم نوری مدد گل کوره لم انصاف ایت
چشم بیمارک ایچون خسته دلم یوقمی علاج
چاره ساز اولمه دگل دردنه درمان اره یور
یوقلیوب نبضنی ایتدمسه کیمی استمزاج

دهبیا بوسه امید ایلمه اول مغبچه دن
کافرک ویردیکی یوقدر شه اسلامه خراج

❀ حرف الحاء ❀

کیفیجه یاپلمش هله میخانه مفرح
صهباسی نشاط آور و پیمانه مفرح
ساقی یقیلوب جام و سبو اولدی شکسته
کلدی بکا بو لغزش مستانه مفرح
عنبر درایدن قرمزی معجونی فرحزا
خطیله دکلمی لب جانانه مفرح
غمخانه می تشریف صفابخشنه دائر
بر نوخبر آلدم ینه امانه مفرح

دهبی سخنکده نه بو خاصیت تأثیر
حساده مکدر اولور اخوانه مفرح

روز عیش ایچون فلکده مهر خشاندر قدح
بزم شبده دور دائم ماه تاباندر قدح
جائز قدح معلای نشاط اولمش ینه
انجمنده برایاغیله شتاباندر قدح
صانمه کیم بیهوده در جوش حباب باده‌لی
عارض ساقی یه صد چشمیله حیراندر قدح
برمی گلگون کوروب صاندم دهان یارده
حقهٔ یاقوتده لعل بدخشاندر قدح

دهبیا الدن براقمازسه نوله رندان کیم
دستخوش خسرو جمشید دوراندر قدح

برمق قالدی حیاتمدن امان عمرم نوح
یتش ای جان عزیزم یرینه کلسون روح
درمیخانه قپانمش دوشه لم تکیه لره
عجبا برقپو آچمزمی بزه اهل فتوح
نصح ایدر زاهد بد لهجه عبث رندانه
بیلمه بو ذوقی بوزر توبه‌لی عقباده نصوح
می دوشینه بزی ایتدی خمار آلوده
ساقیا تازه لسون کیفمزی جام صبوح

نیجه بوس ایتمیه لم آغزنی نوحاک دهبی
ایلدی نطقی ایله بو غزل تازه سنوح

❀ حرف الخاء ❀

برج عقربده کونش کبی عیاندر زلف ورخ
زهرناک امابنه پرتوفشاندر زلف ورخ

عالم آخرده در عشاق بیلمز روز و شب
ظلمت ونور جهان حسن واندر زلف ورخ

سینه وکردن سمنزار بهار حسن ایسه
سنبل وکلدن عبارت کلستاندر زلف ورخ

آتش اوزره برشمامه عنبرسارا کبی
نکهت آرای مشام عاشقاندر زلف ورخ

دهبیا طاق دلمده صورتی او تخته در
برسیه پوشیده لی آیینه داندر زلف ورخ

مرید تازه سی ایلرادای خدمت شیخ
شروطی اوزره صحیح دکلمی خلوت شیخ

هنوز توبه قپوسی قپانمدی اما
قپاتدی درکه میخانه یی نصیحت شیخ

نذر اوبار عمامه او شکل سالوسی
امان امان چکلورمی افندی ثقلت شیخ

بو کهنه خرقه میدر یوخسه خارق عاده
کورلمدی یکیدن بنقه بر کرامت شیخ

رداسنی چیقروب رقص ایدردی دائره ده
اوجنکی شوخی اولیدی اکرهم الفت شیخ

سرشک توبه عاصی ایله سونردوزخ
سبیل کوثر ایسه جوشش عبادت شیخ

اونو نهالی سورسه عجبمی دهبی پیر
عصاد کلمی صوکنده مدار قوت شیخ

بوس ایدرکن لعلنی کلمز بکادشنام تلخ
لذت نقلیله اولمز بادهٔ کلفام تلخ

چاشنی منصبه سوزوارمی البت طاتلیدر
زهر عزلیله صوکنده اولمیدی کام تلخ

بدسرشتان اولدیغن کوردکی لذتیاب عیش
دوردر ذوق شکردن اولیق بادام تلخ

جان ویررکن اول لب شیرینه زاهد پند ایدر
عاشقه کلمزمی بو آهنک بیهنکام تلخ

دهبیا هرکوردیکم ارباب دولت تلخکام
اکلدم نوش ایتمدن کیم شربت ایام تلخ

❀ حرف الدال ❀

ابروی یاره بکزدیکندن هلال عید
افاقی روشن ایلدی نور جمال عید

زاهد ییمسون نواله حلواسی عاشقه
بربوسه درشکر کبی انجق نوال عید

کیم صبر ایدردی روزهٔ هجر ایله کلفته
انجامی اولمسیدی امید وصال عید

کلرکبی آچلمش او نوغنچهٔ جمال
کیمش امان امان کوره سن آل وشال عید

عرض ایتمکه الن او بوب اول شوخه دهبیا
بو نظمی ایله نقش سر دستمال عید

او خواب آلوده چشمان ستم معتاددن فریاد
که بیدار اولمدی صدناله دفریاددن فریاد

نیچون بیزار اولورسن آهمزدن شاه خوبانم
نه مانع زیردستان ایلسه بیداددن فریاد

درای کاروان سرمه ده صیت وصدا اولمز
سیه بختیسه ده چیقمز دل ناشاددن فریاد

نه سنکین دل دیوشیرینه طعنه ایتمسه کهسار
هامان ایتمزدی بلکه تیشهٔ فرهاددن فریاد

صریر خامه بیهوده دکلدر اکلدم دهبی
بنم کبی ایدرمش کسب استعداددن فریاد

امیدم زورقن چکلدم کناره هرچه باد آباد
تملق ایلمم شورو رز کاره هرچه باد آباد

هبا ایتدم تن خاکی نهادی کردباد آسا
هوای عشقله دوندم غباره هرچه باد آباد

بنه امید آبادی ایله دوشدم خراباته
اکر برباد اولور سمده نه چاره هرچه باد آباد

مثال کنج بادآور کتورسون مژدهٔ وصلی
نسیم آهی کوندر کوی یاره هرچه باد آباد

خمار آلودهٔ یأس اولدیغن برخوشجه اثر اب ایت
مبارکباده کلدکجه کباره هرچه باد آباد

بره ای بادبادی پریشانی اولور سکده
طوقن کاهی او زلف تاره ماره هرچه باد آباد

اسکندر شمدی میدان بادپای خامه کی دهبی
چیقر مردانه صحن افتخاره هرچه باد آباد

کاله حسنی کوستردی بر دساده مدد
نقد آرام دلی آلدی بر دساده مدد

طفل نازم بیکه سیره کیدنجه تنها
مردم دیده قالور اشکله دریاده مدد

جوش غم دجله کبی ایتدی آقن حسن دله ... کلدی جوشنله بلا کو ینه بغداده مدد
دادرس قالمدیمی روی زمینده عجبا ... یتشور یوقی بو قدر ناله و فریاده مدد
بولمز آلدی کر و حیله شو کافر اغیار ... یتش ای شاه جهانم مدد امداده مدد
وعدهٔ وصلت ایشتم دهنکدن باری ... کتمدن حسرت ایله تا عدم آباده مدد

قیدز لفنده اسیر اولسون ایدوب وهبی زار ... اوکرفتاری صاقن ایلمه ازاده مدد

❁ حرف الذال ❁

بوسهٔ لعلی کلور مجلس عشرتده لذیذ ... نقل اولور نشئهٔ صهبا ایله غایتده لذیذ
لکنت آمیز اداسنده اولان حالتلر ... نطق طوطی شکر کو کبی صحبتده لذیذ
وصلتندن دهن دلده حلاوت قالمش ... بکا اول ذوق کلور کوشهٔ حسرتده لذیذ
خوشکوار ایتمه ده درجام غم عزالی کیم ... نوش ایدن زهری صانور شوقله شربتده لذیذ

وهبیا ذائقه حاسری تلخ ایتدی ینه ... میوهٔ نظمک ایکن بویله حقیقتده لذیذ

چیقرسه آه دلدن اولور البت دعا نافذ ... ایدر زورکان تیری نشانه دائما نافذ
ینه سر جیوهٔ رشوتده در تأثیر البته ... دل سخت کبار جا بجا اولسه رجا نافذ
سخنده راستی بادی تیزی اثردر کیم ... سهولتله اولور می نوک هیچ کجما نافذ
قضانک ضعف دینی مانع تنفیذدر یوخسه ... قویدر شرع حق البت اولور حکم قضا نافذ

صلابت اولسه ده خار اکبی برسخت مضمونده ... اولور بو نیزهٔ سر تیز خامهٔ وهبیا نافذ

❁ حرف الراء ❁

کلک قدرت خطره بحالی ناکاه یازر ... صفحهٔ سینه مه مد الف آه یازر
وصف رویکده غزللر یازان اهل سخنک ... مطلعنده کیمی خورشید کیمی ماه یازر
کورسه بو صورتیله منشی شهنامه سنی ... ملکت عشوه ده خوبانه شهنشاه یازر

ایکیسن

ایکیسن ایتسه ده بر برده مصور تحریر ... سرو بالای قدکدن ینه کوتاه یازر
لوح مهر و قمره ابن نجیم کردون ... قلم غره ایلمز و یکه اشباه یازر
همسر شیر یازوب عشقی حیاة الحیوان ... عقل بر حیله لی دنباله روباه یازر
اوقودم متن اصول کتب دولتده ... قید حیثیت جهلی سبب جاه یازر
سینه در کاغد تسویدی دبیر چرخک ... انده نقش املی کاه بوزر کاه یازر

کاتب محکمهٔ حکم قضا ای وهبی ... قسمتم سهمی الرزق علی الله یازر

اکرچه کلشن حسنی بهار نو جوانیدر ... ینه اول وردرعنا مائل رنک خزانیدر
یازلمز صورتی دقت اولنسه قیل قلملرله ... او شوخک مومیانی بلکه حیرتبخش مانیدر
مه کنعان ایسه شهبیت حسنه مصرع اول ... او مطلعده بو موزون قامتم مصراع ثانیدر
اولور بهر بوسه سی سنبوسهٔ خوان نشاط اما ... لب جانبخش ساقی میکشه نقل روانیدر
ملکک وصف ایتسه مالکدن آچار اول دوزخی بحثی ... صانورسن هممز بانی زاهدک کویا زبانیدر
سخن سنجان دهرک تازه آثاری قالور باقی ... بو چرخ کهنه سالک کرچه هر اطواری فانیدر

عجمی غالب اولسم خصمه بو قوتله ای وهبی ... مزرکش جلد دیوانم درفش کاویانیدر

تاب فراق و کرمی هجران کلور کچر ... تب لرزه لرده نوبت هجران کلور کچر
مانند کاروان مسلسل قطار چین ... دلدن خیال کاکل جانان کلور کچر
پیکانی برکذار قالور زخم سینه ده ... هر لحظه تیر غمزهٔ فتان کلور کچر
کوردکده سرمه کلدیکن آهو نکهلرک ... صاندمکه فوج فوج غزالان کلور کچر
جوش و خروشی فرصته اولمز روده کیم ... سیل بهار کبی شتابان کلور کچر
دوشمه هوای رفعته بو روز کارده ... ایمز قرار تخت سلیمان کلور کچر

وهبی کبی اداسی خوش آینده کورمدک ... کرچه هزار رند سخندان کلور کچر

وهبی

بو سینه بلی خانهٔ سے روزنمزدر
چاه ذقن افتادهسی دلبستهٔ زلفز
خالکله قناعت ایده رز مور نهادز
خاکسترمزده کل آچار شوق عذارک
رو ی حسدی پردهٔ اخلاصله مستور
طاعت یولنه کتمکه عزم ایلدک اما

خورشید ضیا بخشی دل روشنمزدر
زنجیرلی قپو آنکیچون مسکنمزدر
پروانه سیده کیرسه الهٔ خرمنمزدر
کلخن دسخنی ای غنچهٔ تر کلشنمزدر
هب دوست یوزندن کورینن دشمنمزدر
شیطان لعین کیزلو کزر رهزنمزدر

وهبی کیره مزلشکر آشوب زمانه
ییغولهٔ عزلت که بزم مأمنمزدر

قالله حالله ایتدکچه نیاز ایکیده بر
هر قدح باشنه اولمزسه ده اول مست غرور
روز و شب مهر و مهن رشک عذار ایله فلک
قدلر وار ایکن سدره و طوبی دیه رک

که عتاب ایتدی او مهرو کهی ناز ایکیده بر
لبن اوپدرمکه ویرسیدی جواز ایکیده بر
ایتمه ده سینه سنه داغ کداز ایکیده بر
ایتمه واعظ یتشور بحثی دراز ایکیده بر

وهبیا بوس و کنار او لمشیکن دلخواهک
ایلمه لاف حقیقی و مجاز ایکیده بر

بنلرله کرچه کالهٔ رو سی بنکلیدر
کوز جیبمده خیالی حصار دورنده کیم
تار حریر کبی کوریجک موی پرچمن
بردرده دوشمه یوخسه مداوات روزکار

خط بنفشه نسجله برطوب چیچکلیدر
مردم نشین چشم امیدم بکلیدر
بیلدم او نرم خویی جوانی ایپکلیدر
تریاک اکر اولسه دخی انکر کلیدر

پامال اسب عشوه ایدن وهبیا بنی
دلبرلرک خرام لوندانه شکلیدر

افتاده لرله کرچه او مه سنلی بنلیدر
براق سینه سن کوره لی یاسمن کبی
دیرمز صفای لعل لبن خاتم اولسه ده

بنلک ایدرسه ده یاقشور چفته بنلیدر
باغنک کل سفیدنه باقسم دیکنلیدر
اصل عقیقی خوش بیلورز کیم یمنلیدر

حور جنان خیالی ایله آلمه سکی زن
واعظ بیلور یمن زن دنیاد و زنلیدر

وهبی یاقشمش اول لب جانبخشه خط سبز
کویا کناری چشمهٔ خضرک چمنلیدر

سفر برره عشقک نیچه دیاره کیدر
غبار پایک ایچون اصفهانده در نظری
نیچه فتاده یی فتراکک تازه بند ایتمش
چیقرسه حسرت ایله جانی عاشق زارک
در جحیمی کشاد ایتدی عنفله واعظ
مساعد اولسه ده کشتی بختکه ایام

کوزل آدک ایشیدوب تا کوز محصاره کیدر
امید قند لبک ایله قند پاره کیدر
نیچون او شاهسوارم بنه شکاره کیدر
حریم جنت مأوای کوی یاره کیدر
بو آتشیله اوده قورقرمکه ناره کیدر
بو روزکاری صاقن صانمه برقراره کیدر

منازل قمر بدسنے خانهٔ وهبی
کهی کلورسه ده طور مز او ماهپاره کیدر

نه تیر غمزه دن نه دیدهٔ جادو لرندندر
صفاهانده کوروب برچار ابرو یی خطن صوردم
غم موی میانی نال ایدر امادل زاری
کریزاندر غزال مشک وش وحشتله عاشقدن

بنم چکدکلرم آنجق کمان ابرولرندندر
دیدی بوچار باغک سنبل و شبولرندندر
بورتبه پیچ و تابم حلقهٔ کیسولرندندر
خطا آورلر که صحراسے خطا آهولرندندر

قفس بند غم ایامدر حیرتله لال اولمش
بو باغک کرچه وهبی بلبل خوشکولرندندر

کل ای صبا بنه اول کلعذاردن نه خبر
کورای سرشک روان کیملرک کنارنده
نسیم کلدی اباغی توزیله ای دیده
دیار حسننه کیتمش خیال جاسوسی

خزانده یده هزار بهاردن نه خبر
او سرو تازه رس عشوه کاردن نه خبر
عجب غبار سر راه یاردن نه خبر
بنه او خسرو ملک وقاردن نه خبر

بریدآه کیدوب کلمک اوزره ای وهبی
پیام وصلته دائر نکاردن نه خبر

لعلڭ خیالی دلده صفای مدامدر
تقلید ایدرسه ساعد که سیم کلچه‌سی
اون درده کیر نجه کور اول طفل نورسی
خاکستر اوله دوشسه سمندر بو آتشه

بزم جهانده می بکا سنز حرامدر
قورلر درون بوته‌یه بیلسونکه خامدر
مهر عذاری شمدی مه ناتمامدر
تاب دلمکه حوصله سوز نعامدر

نقش خیال خاتم لعل خط آورین
وهبی درون سینه‌ده پك صاقله نامدر

سوزیوق دهان یاره نه دیرسن سوزك‌ندر
کویالغن اشارت ایله ایتمده عیان
عشاقی لال حیرت ایدر ناز و شیوه‌سی
اول غنچه لب بزه آچیلورمی سن ای صبا

اول درج درنثاره نه دیرسن سوزك‌ندر
بق چشم سرمه داره نه دیرسن سوزك‌ندر
بویله کزیده یاره نه دیرسن سوزك‌ندر
بر کره آغزین آره نه دیرسن سوزك‌ندر

اعجازه واصل اولدی دیر بسکده وهبیا
بو نظم نامداره نه دیرسن سوزك‌ندر

ناز و فتنه چشم شوخنده نهفته خفته در
وصف لعلنده دویك ابیات شیرینم ینه
کل کبی آغوشن آچمق استین وار در هزار
بو العجبدر شمدی ابنای زمانڭ جنبشی

غمزهٔ فتانی بر آشوبکر آشفته در
بوسه لکده بسته بغلامش نه رنکین کفته در
کرچه کیم اول غنچهٔ زیبا هنوز نشکفته در
هپ زر و زیورله مانند زنان آلفته در

کچمش بر شاعرڭ مسلك خیالندن هنوز
وهبیا بو کوهر نظمم در ناسفته در

یار همبزم اولوب اغیار ایله پیمانه چکر
دامنن دست تمنایه دوشورمز بوخسه
عکس سرو قدنی کورمك ایچون جولرده
پردهٔ شرمی یاقر شعلهٔ عشق سرکش
سن همان قدرکی سنجیدهٔ رغبت ایده کور

عاشق زار عبث نعرهٔ مستانه چکر
چاك ایدر هر برسی شوقله بریانه چکر
جذبهٔ شوق بنی سوی کلستانه چکر
شمعی محلسده همان سینه‌یه پروانه چکر
یوسف اولسکده زمانه سنی میزانه چکر

صید

صید مرغ امله حلقهٔ دام ایتمشلر
ظاهر اهل ریا سبحهٔ صد دانه چکر

قد خمکشته ایله هاله کبی وهبی پیر
هر شب اول ماه رخی سینهٔ عریانه چکر

بنی پامال اسب ناز ایدن اول شهلوندمدر
دل مشکل‌پسندم دکمه بر محبوبه میل ایتمز
او مهرو حلقهٔ زرتار زلفن کوستروب دیرمش
علو همت استغنا ایدر حرص تملقدن

کوروب افتاده سن دیر کیم نه دوشکون دردمندمدر
مسلم نازنینم سودیکم انجق افندمدر
فلکده یوسف زرین رسنده درکمندمدر
سپهر سفله‌یه ناز ایتدیرن طبع بلندمدر

بو وادیده کچردی اسب طبعم کرچه یارانی
نه چاره وهبیا قید علایق پابندمدر

قصر کامی نه دوز یرونه شهنشاه یاپر
کوستررسم بنا صانکه فلك معماری
سرکاره کلنڭ عیبی مرامت اولنوب
جوشش اشکڭ فراوانی بیجا صانمه

آنی محکمجه یاپرسه ینه الله یاپر
دل ویرانه مزه‌ی کاه ییقر کاه یاپر
کسر و نقصانلر ینی دبدبهٔ جاه یاپر
کوی یاره کیده‌رك سیل کبی راه یاپر

وهبیا خانه خراب ستم اولدکسه نه غم
کیمسه‌نڭ یاپمدیغی ایشلری بر آه یاپر

مرغ دلی صید ایتمده شهباز جریدر
تمکینی او کلپیرهنی سینه‌یه چکمك
بدر اولدی مه رویی هلال ایسه ده ابرو
چشمنده بدیهی کورینور عین لطافت
کرمابه‌ده بو جسم لطیف ایله کورنجه
خال رخی زیر سر کیسوده نموده
ایام صیام اولسه ده اخشامه باقرمی
عنبر تله ارتدی بوکیجه شمع عروسی

رفتاره کلنجه ینه بر کبك دریدر
بو خاطره لردن برسیمینی بریدر
اون درده کیرمشکه حساب قمریدر
امانه مضمون نکاهی نظریدر
آدم بلورادستنه کویا که بریدر
انجام شب تارده نجم سحریدر
نقل لب دلبرده که عاشق سفریدر
پروانه ایله‌لیم طوتشور عشق اریدر

بو تازه زمینی بکنوب نکته شناسان | انشاد نظیره ایده لم دیرسه یریدر

وهبی کل ترکیبی غزل سویلمسونمی
خویکرده رخک وصفنه کیم وردطریدر

جشم مردمکشنه هر مژه بر تیر دیرر
زلفی آشفته سن ایلرسه ده دیوانهٔ عشق
هنوز اول طفل جفاپرور شیرین دهنک
جذب ایدن دائرهٔ وصلته زر درباری

عاشق اولدرمکه ابرولری شمشیر دیرر
ینه یابانه براقمز سر زنجیر دیرر
لذت بوسه سی ذوق شکر وشیر دیرر
خواجه بیهوده بزه نسخهٔ تسخیر دیرر

جمع دیوانه نوله کوشش ایدرسه وهبی
اوشه حسنه یازر حالنی تقریر دیرر

جشم بیماری سوزلمش عجبا خسته میدر
آلمه دیراسته سم اول نخل وفا شفتالو
کیمی کوردمسه فلکده بولنور بر دردی
کورمدک دوری چوقدن بله بر وفق مرام

بوخسه شاهین کبی صید آلمغیچون بسته میدر
میوهٔ حسننی بیلم دخی نارسته میدر
نبض عیسی عجبا صحته پیوسته میدر
شمدی آیا حرکات فلک آهسته میدر

طوطی طبعی شکرریز مقال ایتمزسین
وهبیا آینهٔ خاطرک اشکسته میدر

کالای وصل بی بدل نقد جان دکر
باقدم اول کوزیله او یوسف ملاحته
میل شعاع ایله کوزینه چکسون آفتاب
بو حسن بی بهانهٔ عالمها ایله
دکمز الی جوابنه تحریره نازدن
عشاق ایچنده بنده سنی پک نشانلمش

قیمتلو بوسهٔ لب یاقوتی قان دکر
اقلیم مصر دکل نیجه کشورستان دکر
بر سرمه درکه خاک رهی اصفهان دکر
کوردمکه یوز کورملکی یوزبیک جهان دکر
اولشوخه کرچه نامهٔ حسرتکشان دکر
تیر نکاهی جانه کلور هر زمان دکر

وهبی جمال زادهٔ رعنای طبعمه
قورقم بودرکه بد نظر حاسدان دکر

سیب غبغب تازه کیم نوبادهٔ المالیدر
اورتایه دوشدم دوکاهی میان قوللیوب
کلبهٔ تاریکمزده شمعه حاجت قالمسون
ساز چالارکن مجلسه کلمش دیکلمش منع ایچون

دیش کراسی استمز شفتالوسن المالیدر
اول قول اوغلونک کبی بوینونه قول صالمالیدر
بزده اخشاملر سنکله ای مه صبحه دک قالمالیدر
شیخ افندینک عصاسن باشنه چالمالیدر

بویله کوهرلر چیقرمق استین نظم آشنا
وهبیا بحر خیالک قعرنه طالمالیدر

کرچه زاهد طولو پیمانه یی کوردکجه دوکر
ناقه تسبیح چکر حلقهٔ ذکر اولسه ولی
کوز دکر رشکله زانویه چکر سم یاری
چکه مزایر دیکنی رفعت اهل هنرک

کندوسی بوشمی طورر کیزلو سبولرله دوکر
شیخ افندی ینه سر محفل خوبانه چوکر
کوز راغیار که اسباب صفادیزده سوکر
قوجه قنبور سپهرک بیلن اشته بوبوکر

شاهسونلر کبی باشینه دونوب بر پسرک
اولمش ایرانده وهبی اوشه حسنه نوکر

اول طره کیم سرنده سعادت نشانیدر
کچمم کذشته دردیو خط آور اولسه ده
لبریز در نشاطله کیم خاک جم هنوز
اول آفت فرنک زباندان دکلسه ده

مرغ همای حسن وبها آشیانیدر
شمدی نیاز وصلی کچرمک زمانیدر
میخانه کوشه سنده خم خسروانیدر
کافر نکاهی حال دلک ترجمانیدر

وهبی صارلمق اولمدی ممکن کمر کبی
بویله بوکن بیلیمی بلی مومیانیدر

❀ در اردوی همایون نوشته بود ❀

زلفک آشفته سنه کرچه پریشان دیرلر
نونهالم بیلورم سروی صالندرمزسن
بوغیکن ذره قدر وجه شبه اهل نظر
بوسه وعد ایتمشیدک برایکی پیمانه چکوب

خطکه میل ایدنه خیلی سوادخوان دیرلر
نیچون ایا قدکه سرو خرامان دیرلر
نه سببدن رخکه مهر درخشان دیرلر
سنی ای شوخ او پیمانه پشیمان دیرلر

نیجه پیل کچمه‌لی بر موی میان صار منیجون
بلمینلر ره عشقی بلی آسان دیرلر

بز همان مشعلهٔ آهی شب افروز ایده‌رز
ینه بو انجمنه بزم چراغان دیرلر

اشته بز شاهسواران فضای عشقز
مرد اولان وار ایسه کلسون بو کا میدان دیرلر

حضرت خیری دانای سخن پیرایه
شعرا زمره‌سی تحسینله حسان دیرلر

شهدی منشور بلاغتله اودر خاقانی
ذات والاسنه طغرای ذیشان دیرلر

بیلوردم حدمی پیرد اوله‌مم اسے وهبی
افتر ایله بکا کرچه سخندان دیرلر

دل سودازده کیسوی سیاهنده میدر
کوره‌مم بو خسته اوده زیر کلاهنده میدر

اثر سحر وفسونسازی تسخیر نظر
چشم کاهنده‌می سحار نکاهنده میدر

خال هندو یه‌می کیسویه‌می قصد عزیمتک
سفر کتک چینه‌می ای باد صباهنده میدر

چوق زماندر کیده‌لی کلمدی بیلم دل زار
کوی دلبرده‌می قالدی سر راهنده میدر

جذبه عاشقده میدر شیوهٔ معشوقده‌می
کهرباسنده‌می بو جاذبه کاهنده میدر

بری منکوب زوال دبرسی نال هلال
فلکک رونقی مهرنده‌می ماهنده میدر

قدر دان هنر البته بیلور اسے وهبی
جاهلک رفعتی ذاتنده‌می جاهنده میدر

کلنار لعلی جنت حسنک کراسیدر
جانن ویررسه عاشق انکا دیش کراسیدر

تلخابهٔ سرشک ایله آه علوفشان
عشاق شهرنک کوزل آب وهواسیدر

چشم آشنای پیک نسیم محبتک
کوینک غباری باد هواتوتیاسیدر

میناده جلوه کوسترشی دختر رزک
هر چه سرای اچنده‌کی قزلر اداسیدر

بیکانه طرز دربزه ناز و معامله
بیلم او شوخ شمدی کیمک آشناسیدر

ذاتنده احتیاجی یوق اثواب زینته
اسباب ناز وشیوه بو ینجه لباسیدر

محکم عمادی نخل برومند دولتک
اهل نیاز ساعد دست دعاسیدر

بز استناد ایلمنز استقامته
شیخک بلی طیاندیغی چوب عصاسیدر

وهبی سبب فتادکی بوته غمه
کسب ایتدیکم فنون هنر کیمیاسیدر

عشقکله هوالندم سے لانه لکم کلکور
یانمقده فراقکله پروانه لکم کلکور

بن بویله تنک وتنها سن غیر ایله الفتده
عقل ودل وجانمله بیکانه لکم کلکور

بقدکسه ده جورکله معمور ایده‌کور یب یب
ای کنج دلک کنجی ویرانه لکم کلکور

پیمانه بکف ساقی بو بزمه ایاغک بص
جام می عشقکله مستانه لکم کلکور

بن وهبی پامالم حیرت‌زده ولالم
بازیچهٔ اطفالم دیوانه لکم کلکور

بکنیمهٔ لعلک کل دیکنیمه شکردر
کویا دهنک حقه‌سی پر کلبشکردر

کریان اوله‌رق حسرت لعلکله رو دامی
خاک ده دوکه‌یم اشکمی کیم آب کهردر

حل ایلرایدی مشکلی بلکه میانک
امار اده عقده اولان بند کمردر

اشکمده کل رویکه حیران وتماشا
شبنم کبی هر قطره‌سی بر چشم دکردر

دل مرغی شتابان کلیور نامه‌می ویرمش
بیلم او پری روی صبادن نه خبردر

وصف رخ خویکردهٔ دلبرله مطرا
وهبی ینه بو تازه غزل بر کل تردر

پیرداوله حامد دخی بو زادهٔ طبعه
یاران دیه کیم نو اثر پور و پدردر

کاکلک دیوانه‌سن ضبط ایلمز زنجیرلر
قاشلرک مقتولنه حاجت دکل شمشیرلر

منکسردر خاطر عاشق نوازشدن نه سود
شیشهٔ اشکسته‌یه بیهوده در تعمیرلر

کوردی دل رؤیاده چشمکدن نکاه التفات
خیر اوله هب عینینی تلمیح ایدر تعبیرلر

شیخ افندی مائل اولمزدی او طفل نورسه
حسرت ذوق جوانی اولمیدی پیرلر

وهبیا مرآت رأیک اولسه ده صفوتنما
صورت تقدیرده حیراندر تدبیرلر

اوشوخ عاشق بیچاره‌ی درد و محنتن سویلر
دوچار اولسه طبیبه خسته البت علتن سویلر

کوکل یغماسنی ایمایدرمش کوشهٔ چشمی
بوجاق تاتاریدر رمزیله کویا غارتن سویلر
خط آورلر کذشته حسن و آنی یاد ایدر کاهی
مثال مردم مفلس زمان دولتن سویلر
امان مجلسده اول شوخ جفا آیینی سویلتمه
ستمکارانه وادیلرله اسکی عادتن سویلر
نفس آلمش مکر بر واقف سر حقیقتدن
کهی ارباب حالک قاله کلمز نیتن سویلر
زبانیلر زبانندنمی کوش ایتمش عجب واعظ
که هر کون مجلسنده نار دوزخ شدتن سویلر

اکر واقع ایسه دورانده وهبی کامن آلمشدر
می و محبوبه دائر خلق چوق کیفیتن سویلر

لعل لبک که چوشش صفا چشمه ساریدر
نشو و نماسی باغ دل زاره ساریدر
فتراک نازه باغله دل پرشکسته‌می
چون شاهباز دیدهٔ شوخک شکاریدر
جان کیبی صقله سینه‌ده داغ محبتی
ای دل بیلورمیسن او کیمک یادکاریدر
رندانک اولسه تاج سری نوله ساقیا
ساغر که بزم عشرت جم برکذاریدر

وهبی او نقطه اوستنه پرکاردر کوکل
خال سیه که مرکز حسنک مداریدر

برکیجه یاری چکوب انجمن جامه دوشور
جامه خوابه کلیجک بستر ابرامه دوشور
خواب خرکوشنه آلدانمه او طوشان بچه‌نک
طاش یاتردن کلوب اولشدیررق دامه دوشور
او پری‌یه سکابک کچدی صباغم دیه‌رک
نه یاپرسک یاپه کور خلوت حمامه دوشور
اولسون اولا دیه‌رک بوس لبک میوه‌سیچون
نونهالم بنی باره طمع خامه دوشور
خرمن حسنکی افتاده‌لره بذل ایده‌جک
دانهٔ خالکی مرغ دل ناکامه دوشور
دوشمه باشدن قره دریای هوسکاری‌یه
سیر فلک املی برکوزل ایامه دوشور

وصل ایچون اوستنه دوشمک ایسه قصدک وهبی
کوندز اولمز او مهک فرصتی اخشامه دوشور

حبش اقلیمنک خال سیاهک پادشاهیدر
معنبر کاکلک فس ملکنده توغ شاهیدر
عذارک صفحه‌سنده جابجا ارقام رسم خط
مکر عاشقلرک مسودهٔ بخت سیاهیدر

کشیده

کشیده قاشلرک ایکی قلیچ تیماریدر کویا
او خونی کوزلرک ظالم نه مردمکش سپاهیدر
خروش موج حسنک برج حوتی آلمش غرقاب
کرماه اول بحر ناز و شیوه‌ده بر فلس ماهیدر

بحمد الله که فیض معرفتله زیور عرفان
دکلدر عاریت طبعمده وهبی الهیدر

اولکه خویکرده رخک وصفنی تحریر استر
شعله‌ده موج کلاب تری تصویر استر
دست فکرنده رسنباز خیال زلفک
اول دو ابروی کشیده کبی شمشیر استر
لب و پستانچه‌لرک اممکه ایچون کریه ایدوب
طفل بی دایهٔ طبعم شکر و شیر استر
کنج دل کنج خیالکله اولور آبادان
صانمه ویرانه‌مزی کلفت تعمیر استر
نظم وصف دهنک تنک زمیندن غیری
جوهر لفظی دخی صیغهٔ تصغیر استر
چنبر زلفکه افتاده اولان عشاقک
نغمهٔ مطربیده بستهٔ زنجیر استر
سینه‌یه داغ محبتله ویرر سوز و کداز
نی کبی ناله‌ده اولکیم دم تأثیر استر

وهبیا بک طولاشور شانه کبی چاک اولەرق
دل سودازده بر زلف کره‌کیر استر

مجرد صورت ظاهرده بر کهنه قبامز دار
بزم بو چرخ اطلسدن نه بیم و نه رجامز دار
جفای یاردن جور فلکدن اغلرز هر دم
دو چشم خونفشانیله دوکیمز ماجرامز دار
کوکل مجذوبدر دلداره اما جذب ایچون آنی
برزمده عشق دیرلر بر قوی آهن ربامز دار
خطای مشکه تشبیه ایلدک اول خط یاری
کیدنجه رونق رخساری فهم ایتدک خطامز دار

بو کلک پرفسوندر وهبیا خصمی ایدن الزام
همان ابطال سحره آبنوسی بر عصامز دار

تکیهٔ عشقده دور ایله هدایه دائر
دونمه رقاص صفت سمت هوایه دائر
آسیا کیبی اولور مدخری غیره نصیب
حرکاتی اوله‌نک جمع غدایه دائر
استقامتده عصایه طیانوردی زاهد
اولمسه کردش تسبیحی ریایه دائر
کوستر نقص و زوال مه و خورشید فلک
اولدیغن جنبش وادواری جفایه دائر

کورمدک بزمکه دهره کللدن وهبی
ساغرودائره دن غیری صفایه دائر

نقوش خط وخالن رمز ایله مکنون یازمشلر
ایدنجه شاه عشقه صورت حال دلم اعلام
یازنلر صورت لیلایی ایوان مجنده
خط جامی صاوردم نقش رنک آمیز بیهوده

قلم قاشیله چشمن عینی ایله نون یازمشلر
اوشوخی باکه برقاچ بوسه یه مدیون یازمشلر
بنی برصورت دیوارده مجنون یازمشلر
پری یوشلر مکر اول شیشه یه افسون یازمشلر

نقوش خامهٔ قدرت بوزلر سردن ای وهبی
عدولر کرچه کیم حقمده کوناکون یازمشلر

نوخرامم صالنوب سیر چمنده نمی کلور
چین زلفنده بولنمزمی بو آهو نکهتک
کوستروب خضره دیسم غبغب خون افشانن
ندراول رنک عقیقی بوسهیلی قدحک

شرم بخشیء کل وسرودوسمندنمی کلور
نافهٔ مشک همان چین وختندنمی کلور
آب حیوان دخی بوچاه ذقندنمی کلور
ساقیا جوهرمی یوخسه یمندنمی کلور

لالهٔ حسرت آچار کلشن خاطرده عجب
وهبیا پیک صبا سمت وطندنمی کلور

عشاقه کرچه یوزچویررشمدی نازایدر
قاچمزدی کرچه لبلرین اوپدرمه دن اوشوخ
بوی عبیر سنبلن ایلرسه ده دریغ
همدوش قدیار اولهمز سرو خوشخرام
برج رخنده نیم قمر شکلی کوستروب
تنها آچلمه بر کیجه کلغنچه بلبله

اما خط اوراولسه دونرده نیازایدر
دللنمسون دیو صاقنور احترازایدر
تطییب ایچون فتاده لره چوق پیازایدر
بیهوده بویله قامتی طول ودرازایدر
اول مه نقاب طره سنی نیم بازایدر
وقت سحرده ناله سی افشای رازایدر

یکتاسوار عرصهٔ نظمم که وهبیا
بوقدر سمند طبعم ایله ترکتازایدر

اولکه دردهجرله همحالت یعقوب اولور
صبر ایله تنهانشین کلبهٔ ایوب اولور

کوستر شمع عسل انوار غیرت نیدوکن
زره برداناکور رسم رتبهٔ ادناده در
بیکسانه اهل جاه ازار ایدر نکبت دیو

هرکیجه روشن چراغ تربهٔ یعسوب اولور
طور معکوس زمانه غالبا مقلوب اولور
لیک بیلمز عزل اولنجه کندیسی منکوب اولور

روسیاه جرم ایسمده اشته بوریش سفید
ساحهٔ عفو خداده وهبیا جاروب اولور

قامت موزونی کیم برمصرع برجسته در
بزهمان اولمایه جق اندیشهٔ خام ایلمز
باش باشه ویرمشده کویا خونفشانلق سویلشور
قطرهٔ احسانی نابرجاده کلمش سوبسو

اوج یانهناز اصولنده میان بسته در
میوهٔ نارنج بستانی هنوز نارسته در
تیغ ابرومی انکچون سربهم پیوسته در
کاسهٔ دارون کردون وارایسه اشکسته در

باغ طبعمدن بورنکین نظمم ای وهبی بنه
تازه قوپمش نوشکفته دلکشا کلدسته در

هم ساقی وهم مطرب رنکین نغمم دار
دنیایی صفا ایله تماشا ایدرم کیم
شبنم کبی برقطرهٔ افتاده یم اما
ساقی ایاغن توبه شکنلکده بهرسه
طغرا کش منشور امل اولمدم اما
مانندهٔ نی سینه پرزخمله بویله

محبوب ایلمی ایچمدن اوزکه نه غمم دار
مرآت سکندر کبی برجام جمم دار
خورشیده تعلقله علو همم دار
واسد دینلر که ثبات قدمم دار
راقاشلرینی چکمکه یارک قلمم دار
صاحب نفسک فیضی ایله بنقه دمم دار

مات ایتدی کروه شعرایی دیو وهبی
دستمده بنم شاه عجمدن رقمم وار

سن شاه ملک عشوه سن ای نامور پسر
کوردکده رقصکی یوره کم اوینادی سدد
بویله بشر بشر طوغریدی ملک کبی
فرزند دلپسندسن ای طفل نازنین

اولسون نوکرقلر وحسنکده هرپسر
بوجنبش وروش ندرای عشوه کرپسر
مهد زمانه مادر کردون بشر پسر
بوقدر عجمده هیچ سکا بکزر دکر پسر

بابا‌ے عالمم بیلورم قدرکی سنک
یابانه اتمه سنک فلاخن کبی امان

میل ایلمم اولورسه جهان سربسر بسر
باشینه دوندیکم شه فرخنده سر پسر

تللر طاقندی باشنه وهبی کوروب سنی
بو جفته بر جمیله ای آفت نظر بسر

آه بر مغبچه غارتکرساما نمدر
آیت حسن او قنور رسم خط وخالندن
چشم بیمارے غمیله اولهلی دلخسته
سمت دیرنده دوکوب سینه‌می ناقوس کبی
تار زنار ایسه ده باعث جمعیت اولوب
وارمی اول آفت رومنک عجبا مثلی دیو

چشم کافرنکهی دشمن ایمانمدر
طرز انجیل ایسه ده معنئ قرانمدر
طبع عیسی دخی حیرتکش درمانمدر
ارغنون نغمه‌لرے ناله و افغانمدر
رشتهٔ پرچمی شیرازهٔ دیوانمدر
روم ایلی یازدهٔ موکب سیرانمدر

کوروب اول ماهی فتیل الدی قفرده وهبی
موم اولان یانمغه شمع دل سوزانمدر

❀حرف الزاء❀

خال وخطکده نیجه حسن عبارات اوقورز
کورمدک سینهٔ صافنک کبی بر نسخهٔ پاک
ساز دهرک بیلورز پرده برون اولدیغنی
منجلی اولمدی کندی شب تاریک امل
دور ابو ایله درشمدی کشاد آمال
بیلمدک علتنی ذلت اهل هنرک

ابر دانکله نکاهکدن اشارات اوقورز
دائما صورت دقت ایله مرآت اوقورز
مطربا برده اصولیله مقامات اوقورز
بو نجه کوندرکه مصابیحله مشکات اوقورز
بزهمان دربدر اولمشده فتوحات اوقورز
کرچه قانون ایله اسباب علامات اوقورز

قالمدی غیرے نکاهویه مجال ای وهبی
اوتوروب کوشهٔ عزلتده تحیات اوقورز

بنی کلشنده اچماز سیر وردو یاسمن سنسز
کل ای روح روانم جسمه کلسون ینه جانم

دیکندر هر شکوفه چشمه ای کلبدن سنسز
تن بیجانه دوندم بستر حسرتده بن سنسز

شکر کبی لبکدن طاتلو طاتلو بوسه شو قیله
نیجه آرام ایدر تنها نشین کلبهٔ احزان

مذاق آرزو تلخ اولدی ای شیرین دهن سنسز
سن انصاف ایله کل ای یوسف کلپیرهن سنسز

باقوب سرو خیال قامتکله اکلنور وهبی
ایدرسه نوخرامم کاهجه سیر چمن سنسز

اولمشدی چشم شوخنه دللر دخیل ناز
سرایت نزاکتن براینجم صودکلمیدر
اول یوسف ملاحت ایدرسه شناوری
ابر سیاه زلفی نقاب اولمسه اکر
طاقتکذارم اولدی برادنی کرشمه‌سی
وصلن نیاز ایدنجه تعلل ایدوب او شوخ
دعوای نابجای خرامی اوزاتمسون
کوردم رقیبی پاره اجار زخم سینه‌سن

جلاد غمزه‌سی بنه ایتدی قتیل ناز
هر خطوه ده کذرکهن ایلر سبیل ناز
باشدن آشار لطافت امواج نیل ناز
خورشیدر دلی دیده‌لی ایلر کلیل ناز
چوقدر بو ناتوانه مکرکیم قلیل ناز
بیمار چشمی کبی کورنمش علیل ناز
قدکمی دیکدی سرو دی چمنده وکیل ناز
پک اشلمه‌مش درون خبیثه فتیل ناز

غنچ ودلال طبع جلالے یه وهبیا
تقلید شیوه ایتدی بو نظم جلیل ناز

بوس لب یار اولمسه پیمانه چکلمز
بریانه باقوب باده کشان سفره‌لرنده
منشور ملوکک اوستنه طغرای کشیده
خم ایتمیشکن هاله کبی قدمے جوری
تا اولمیجق دسترس دامن جانان
سنجیده کهر ایلمیه کور قدرکی بو خسه
ابنای زمان پشتنه بار اولمه حذر قیل

بی مطرب ونی نعرهٔ مستانه چکلمز
زاهد چکه‌رک سبحه‌یی بریانه چکلمز
ابروے دلارا کبی شاهانه چکلمز
اول ماه بنه سینهٔ عریانه چکلمز
بارے ظلم کوشهٔ دامانه چکلمز
هر کس مه کنعان کبی میزانه چکلمز
کام المغیجون شیوهٔ حیرانه چکلمز

وهبی نیجه چکسون سنی ارباب سخن کیم
بو واد‌ے نو طرز لوندانه چکلمز

اول کلعذاره ایتمز اثر آه و زارمز
جوی درونه عکسی دوشوب سرو قدلرک
سختیٔ دهری بخت سیه چکدیر سه ده
منصب مدار رفعت الیسه جاهله برزم

چکمکده خار جور و جفاسن هزارمز
بر نخلز ارتمازه یه دوندی کنارمز
کحل جلای اهل نظر در غبارمز
معزول مالکنده عطله در افتخارمز

نخل امیدمز گل رعنا آچار همان
یکرنکدر خزان ایله وهبی بهارمز

نیچون افتاده کانه سهم لطفک جابجا دوشمز
خیال کاکلک قدرین نه بیلسون زاهد بیمغز
تقلمش زورمیدن بنده دوشدم اوستنه یارک
دوشردم پاینه جلب ایتمکه کاشانه یه اما
ایا قلندر مغبه همت ایدر دوشدکجه ساقیلر
کیرمی عشق روشن سینهٔ تاریک طبعانه
چکلمش عنکبوت آسا اگرچه کوشه یه صوفی
کروه اهل منصب وایه دار طفره در یوخسه

دوشون اقتاشی یا بر کرسکا بو یله جفاده دوشمز
سر بی دولتانه سایهٔ بال هماده دوشمز
بو فرصت بر دوشندر یوخسه بویله دائماده دوشمز
بزم سمتنه نه چاره کاه راه دلبر باده دوشمز
اورندک کیم الندن جام لبریز صفاده دوشمز
که هر برچاه تنکه یوسف آسا مهلقاده دوشمز
ولیکن دامنه مور و مکسدن ماعداده دوشمز
طریقن بکله مکله نوبت اخذ و عطاده دوشمز

بیلور کن شیوهٔ ابنای شهری شیوهٔ دهری
اوصانمز بوالهوسلکدن نیچون وهبی بابا دوشمز

جانا امید وصل ایدی جرم عظیممز
قدی بلند و حسنی مسلم کوزل آرر
اول چشم شوخدن نکه شفقت استرز
درخوشاب قلزم تلخ قناعتز
پژمرده اولدی آه ایله کلغنچهٔ امید
سوزشده یز نه غم آتش نثار ایله

نار فراقک اولدی عذاب الیممز
میل ایلمز اسافله طبع سلیممز
بیمار دن دوا طلب ایلمز سقیممز
سیراب شیر ابر هنردر یتیممز
بادسمومه دوندی نه چاره نسیممز
عنبر کبی جهانی طوتار کن شمیممز

وهبی سرور کلشنده هر جا یدرکیدر

طور

طورسون کوکلده غم کبی یار قدیممز

مطرب اگرچه پیشرونده پس استمز
ساقیده سرکشان آچق باش اداسی وار
آزرده یم خط لب کلکون یاردن
چوز نکمه کی کورنسون ایلک کبی کردنک

امانه چاره مجلس وصلت سس استمز
اول طبله پرچم اوستنه کافر فس استمز
بلبل حریم غنچه ده خار و خس استمز
جانا بو بندنا محل اوز کس استمز

وهبی کبی فلکده تجمل بدوش اولان
کهنه قبایه قائل اولور اطلس استمز

کمان ابروانی جله سن هر پهلوان چکمز
سیه مست شراب ناز در اول دیدهٔ میکون
میان سینه یه جانم دیو چکمکده در کلفت
نشان ابروانن اول شهنک منشور حسننده
کلستان بهار عمرنی بی آب و رنک ایلر
سبکروح نشاط ایتمکده در رطل کران یوخسه
مکر ارباب رفعت جمله همدوش فلکدر کیم
ایدن هر کارنی میزان انصافیله سنجیده
مثال سرو بار آور دکلسه ده بو کلشنده
اولورمی نائل ذوق جوانی وقت پیریده

که تیر غمزه سن دلدن او شوخ بی امان چکمز
غبار منت کحل سواد اصفهان چکمز
بلی عاشق اولنلر خنجر ندن بیم جان چکمز
چکرسه خامهٔ قدرت چکر طغرا کشان چکمز
اوکیم برکلعذار ایله شراب ارغوان چکمز
خمار آلود کانک نقلتن پیر مغان چکمز
بهانه ایلیوب قد خمن بار کران چکمز
بو بازار بلاده سود کورمزسه زیان چکمز
نهالم باری بیم دستبرد باغبان چکمز
اوکیم وهبی کبی آغوشنه بر نوجوان چکمز

نه ممکن پیرو اولمق شهسوار طبع خیری یه
او بر چابک رو میدان معنادر عنان چکمز

آیینه صفت صفوت ایله ساده ضمیرز
انکشت اشارتله هلال اولمه ده یز آه
بر مغبچه نک بر چمنک قیدنه دوشدک
اغیار ایله می ایچدیکن ایترسه ده اظهار

هر صورته قابل کهر نقش پذیرز
هر شهرده کرچه مه نو کبی شهیرز
زنجیر بکردن ید کافرده اسیرز
کیفیتی رعنا بیلور زرد خبیرز

چو قدن آیاغنك آلتنه شوقیله دوشندکز
سن دختر رز ذوقیله تازه لنورسك

ساقی درمیخانه ده بز اسکی حصیرز
ای پیرمغان بزده جوان سومده پیرز

اشعارمزه راغب اولورسه نوله یاران
وهبی کبی رغبت ایله مرغوب وزیرز

دهانن حرف وعد وصلته آچمله یار آچماز
شراب دلکشادن بزم میده اول کل اندامه
نیجه نطع املاده مات حیرت اولمسون عاشق
کل رعنای عیشنك نوبهارندن خزان کورمز
کشاد اولمز دلم سیر چمندن لاله و کلدن
طوترراز درونن غنچه وش اهل ادب مستور
کلید دست قدرت فتح باب مطلب ایتمزسه

بنم کلغنچهٔ امیدمی بوروزکار آچماز
کشایش کلمدکجه رازنی عشاق زار آچماز
رخندن پردهٔ زلفن اوشاه عشوه کار آچماز
اوکیم نرکس کبی بوباغه چشم اعتبار آچماز
بنی کل کبی دلبرلر آچار یوخسه بهار آچماز
مثال لاله سوز سینه سن هر داغدار آچماز
امیدم قفلنی مفتاح احسان کبار آچماز

اولور انجق کشاده وهبیا کلنخل طبعمدن
بوکونه تازه تازه کللری هر شاخسار آچماز

لبریز درشراب غمکله پیاله مز
مجذوب مهر عالم بالای عشقدر
چیقدی عدم تصوره صوك نتیجه سی
چرخك هزار پیچش ایله کچدی چنبرین

پرخون بتر فضای محبتده لاله مز
کل بسترنده ایلمز آرام ژاله مز
بحث دهانك ایدی مآل مقاله مز
برماهتابی سینه یه آلنجه هاله مز

وهبی همان ساده جه بصمه قالب دکل
تمغالیدر ختام قبولیله کاله مز

کمال اربابی کسر قدرله بی اعتبار اولمز
اولور آفاقه روشن عیب مرد کامل البته
نه ممکن زیب چشم رغبت اولمق کحل نور آسا
یاقوب نقش نکینه شویله فهم ایتدمکه عالمده

زر خالص شکسته اولسه ده ناقص عیار اولمز
که ماه ناتمام اوزره کلف پك آشکار اولمز
سیه بختانکم سختی کردوندن غبار اولمز
درونن شرح شرح ایتمینلر نامدار اولمز

فلك قدرین خمیده کوستر وهبی بیلمزکیم
اورندی تکلف کیمسه نك دوشنده بار اولمز

هرزمان بدرك نیجون نقصانن اتمام استمز
سنده بوبوسکورمه بنلر طره لر موجود ایکن
خط کافرکیشی حسنك خطه سندن قیل تراش
طبع عالمده تقاضای فساد اول رتبه کیم

غالبا اهل کمالی چرخ خودکام استمز
صید مرغ جانه غیر دانه و دام استمز
ملکتنده جیش کفری شاه اسلام استمز
مجلسنده مصلح دعوای حکام استمز

بزمه چك اول مست نازی کیفه باصدر وهبیا
پس تر وصلتده صکره چوقلق ابرام استمز

شیرین سخن لعل شکرباره سوز اولمز
ایما ایله سویلرنه زمان سرمه چکرسه
کلغنچهٔ کلزار عدم قاله کلورسه
آغزین قپایوب مهر سکوتیله عدونك

طوطی کبی بولذت کفتاره سوز اولمز
اول چشم سخنکوی سیهکاره سوز اولمز
رعنا بلورز کیم دهن یاره سوز اولمز
بو وجهله مبهوتی اشراره سوز اولمز

لال ایلدی حیرت ایله ارباب بیانی
وهبی دیه جك وارمی بو اشعاره سوز اولمز

تهی دستانه ساقی دامن رطل کران ویرمز
ایدر یکنظره ده تیغ نکاهی سینه می مجروح
کمان آغوشنه تیر سهی قدی چکوب دیرکیم
سپهر سفله پرورد لنواز سك نهاد اندر
کوروب قرص مه و خورشیدی فهم ایلدم کردون
مطالب منصبی اول رتبه درکیم بلبل زاره

آغرلق آلمدقجه دخترین پیرمغان ویرمز
بکا اول کوزلری خونی امان ویرمز زمان ویرمز
فلك بیل بوکمدکجه آدمه برنوجوان ویرمز
همایه آشیان ویرمك دکل براستخوان ویرمز
زوال ونقصی هضم ایتدرمدکجه خلقه نان ویرمز
اکل انصافی تسکیندن ویرسه فرضا باغبان ویرمز

زلال نظمی اشراب ایلدم خضره دیدی وهبی
بزم سرچشمه مز بوله حیات جاودان ویرمز

قندلب نوشین دهنن طاتمغه کلمز
شیر و شکری بر برینه قاتمغه کلمز

اخشاملمز اول بدر فلک برکیجه بزده
مهتاب کبی کلسه دخی یا تمغه کلمز

باشدن آشوب امواج جفا فرقته دوشدک
زورقچهٔ وصلی یناشوب جا تمغه کلمز

دل مرغی کبوتر کبی دوتمکده ذراما
اول طفل جفاپرورم الدا تمغه کلمز

کالای وصالی چیقروب کیزلومز اده
ای شوخ ستم پیشه بزی صاتمغه کلمز

دل سنک فلاخن کبی باشکده دونرکن
فریادمه رحم ایلمیوب آتمغه کلمز

دامانه یوز سورمک ایمش خواهش وهبی
ای خارم مزم سنده صاقن باقمغه کلمز

چکمش پیاله لرله پیاپی شراب ناز
چشم سیاه مستنی سوزدردی خواب ناز

درس نیازه اوقورسه نوله طالب وصال
خال وخطیله صفحهٔ رودی کتاب ناز

محجوبدر آچلمامش اول نازنین هنوز
قیلسه عجبمی روینه زلفن نقاب ناز

وعد وصالی دیدهٔ بیماری رمز ایدوب
دلخستکانه ویرمده شافی جواب ناز

وهبی یه مرحبامی دیر اول شوخ عشوه کار
دشنام ایکن فتاده یه انجق خطاب ناز

❀ حرف السین ❀

هلو جابله پاکیزه سیرت اولمز هرکس
بلند ایلرسه ده پروازی پادرلانه درکرکس

سوزوب چشم کبود فتنه انکیز مسیه مستن
آقن صالدی دیار صبرمه بر آفت جرکس

اوسرو سرکشم دامن فشان نازاولوب کزسون
قبای سبزین ای خیاط بویچه برابر کس

نکاه خشمناکک تیر دلدوز یله ای خونی
آچوب بر زخم تازه سینهٔ اغیاره اینلر کس

قماش وصلمه قیمت بتشمز دیر آچلمازسن
او کالای کرانقدرک بهاسن باری کوستر کس

برسیمینکی دزدیده برخوش اوخشه یم دیرکن
الم قوینکده طوتدک اسرازاد ایله اسرکس

چکوب تیغ زبانک وهبیا برهان قاطعله
امان ویرمه لسان زمرهٔ حسادی یکسر کس

کوزین آچمش بنه کلزارده شهلا نرکس
ایدر اول دیدهٔ مخموری تماشا نرکس

کوز کوره باغده اغیار ایلمی ایچد یکمی
کوشهٔ چشمی ایله ایلدی ایما نرکس

بلبله کاهجه تنها اچیلور دیسه غنچه
کوزه درکیزلوجه برکوشه دن اما نرکس

ایلیوب کاسهٔ دریوزه او زرین قدحن
ساغر کلدن اومار جرعهٔ صهبا نرکس

نظر مده بنه اول چشمی سیه مستمدر
وهبیا باغ جهان اولسه سراپا نرکس

ایره مز منزله هر بادیه پیمای هوس
کاهیجه خار مغیلانه بصر پای هوس

جابجا اولسه ده لبریزمی شوق ونشاط
اکثری زور شکندر ایله مینای هوس

هرزمان کشتیٔ امید هوا سن بولمز
کاه موج آوراولور ورطهٔ دریای هوس

کرچه پرواز بلند ایتمکه بال آچمش ایدی
لانه کیر اولدی واروب قافده عنقای هوس

چکه رم شمدی خمار غم یأس ای وهبی
بنی مست ایتمشیدی نشئهٔ صهبای هوس

جادهٔ عشقده اولسم نوله شبکرد هوس
راه خوابیده درآنده نه کزر بیم عسس

ناله ایتمک نه روا بخت سیهدن عاشق
یوغیکن قافلهٔ سرمه ده فریاد جرس

بیچه دم خانقه دهرده چشم دکوشنز
کورمدک نی کبی تأثیرلی براهل نفس

هرنه حال ایسه کمر بندکی چوزمک ممکن
ایده مم عقدهٔ شلواره تحمل اوزکس

وهبیا شمدی بود ستار مقرنس نه بلا
مرغ آزاده ایکن اولدی سرم حبس قفس

❀ حرف الشین ❀

صانمه لعل ناب میدن جابجا تبخاله لنمش
غنچهٔ تر درطراوت یاب اولمش ژاله لنمش

سینه یه نوداغلر آچدم غم رویله پرپر
ساحهٔ عشق ومحبت تازه تازه لاله لنمش

رخلری بوسه کورمه بنلرله شکلی کاله نو
بندر حسنی بو صورتله همان بنکاله لنمش

خرمن صبرم الهیب هجرک اولمش سوزناکی
شعلهٔ آهم فلکده برق دشس جواله لنمش

رند ایله محرم کورنمش هرجهتدن دختر رز
کاه همشیره چیقرمش کنددسن که خاله لنمش

کهنه نخل آسا یا تشدرمش فدای صانکه وهبی
برجوان تازه سومش پیرایکن نوساله لنمش

شاهراه بندرمعنایی آچمش ملهم غیب
سوق عرفان زیب وزیورله سراسر کاله لنمش

حیال روی برتابک دل غمخواردن گچمش
نه خورشید اولکه بو لمه برج تنك تاردن گچمش
همان موی میانك سیمدن برتاره بکزرکیم
هزاران دقیله حدهٔ افکاردن گچمش
قبای سوزنی کامه اولمز بخیه دوز انجق
امل سررشته‌سی کرچه نیچه سوفاردن گچمش
صراط مستقیمی طوغروسی دنیاده بولمشدر
اوکیم جوی کناهی جسر استغفاردن گچمش

دکلدر اختیاری تازه سومك اعتماد ایتم
اکر دیرلرسه وهبی پیر اولوب دلداردن گچمش

ساقیا بزمه صفا ساغر جمدن کلمش
غم کیدوب سینه‌یه بو شوق نغمدن کلمش
بیلمم اول کاتب نوخطمه کیم حرف آتمش
چین ابروایله بی وقت قلمدن کلمش
کورمدك اویله ملك صورتی بو دنیاده
بلکه رضوان قاچروب کوی ارمدن کلمش
دهن تنکنه اول غنچه لبك سوز صغمز
وار ایسه کلشن موهوم عدمدن کلمش

نظم وهبی‌یه جهان اولسه خریدار نوله
تحفهٔ نادره در شعدی عجمدن کلمش

کوکل زلف سیهله خال عنبر پاره باغلنمش
معقد طالعم بونجم کیسو داره باغلنمش
دل فرسودهٔ عشاق بردلبند آل اولمش
اوسربست آفتك باننده‌کی دستاره باغلنمش
کسلمز سلك پیوند علاقه تیغ و خنجرله
نطاق آرزو محکم میان یاره باغلنمش
کشاده طبع اولوب عاشق شب وصلتده سوز ایتمش
کورنجه بند شلوارینی بیچاره باغلنمش

اوترساشوخنك هب زلفنه دلبسته‌یز وهبی
نه حکمتدر جهان بررشتهٔ زناره باغلنمش

ابروسنه وسمه رخنه غازه می چکمش
چشم سیهن سرمه ایوب تازه می چکمش
نوخط کورینور صفحهٔ رخساره‌سی اما
مجموعهٔ حسنه یکی شیرازه می چکمش

اغیاره نیام ایلمش اماتن سیمین
تیغ ستمن عاشق سرباز می چکمش
مخفیجه تماشایه کلوب باده کشانی
زاهد کیجه برکوشه ده خمیازه می چکمش

وهبی بنه پیرانه ایدوب قدنی هاله
آغوشنه بر ماه لقا تازه می چکمش

می ایچمش عارض خویکرده‌سن برتاب کوسترمش
نه سحر ایتمش بنه آتش ایچنده آب کوسترمش
لطافت موج اوروب دریاچه‌سی باشندن آشمشدر
که هر برحلقهٔ زلفنده بیك کرداب کوسترمش
نکاه شوخنك مضموننی تسهیل ایچون کویا
سیه مژکانلری زیر و زبر اعراب کوسترمش
فروغ عارضی عکس ایلیوب چاه زنخدانه
درون چاه نخشبده نه خوش مهتاب کوسترمش
هزاران فتنه بیدار وار طرف نکاهنده
او مست عشوه کرچه چشمنی درخواب کوسترمش
رسیده اولدی شبنم دیدهٔ پرنمله خورشیده
انکچون پاره عاشق چشم پرخوناب کوسترمش
کیوب سجاده دلانه قارشو کهنه خرقه‌لر صوفی
کرامت صورتنده نونو اسباب کوسترمش
برهنه جامهٔ عرفاندن بعض خودآرایان
تو بن دوزمشده فرو قاقم و سنجاب کوسترمش

بنه غواص طبعم بحر معنادن چیقوب وهبی
سخن سلکنده نظمن کوهر نایاب کوسترمش

غم وار کوکلده الده شراب اولمش اولمامش
بریان اولدی سینه کباب اولمش اولمامش
خال وخطك عبارت معنای حسن ایمش
درس آلدی دل یاننده کتاب اولمش اولمامش
رنکین ایدر اودست نکارینی جام می
آلودکی ارنك خضاب اولمش اولمامش
میل عمارت ایلمز اول شاه پرستم
ملك دلم خراب و بباب اولمش اولمامش

وهبی همیشه تازه نادر در ترکبی
خویکرده روی یار مکلاب اولمش اولمامش

طاغتمش موی زلفن روی زیبایه یاقشدرمش
سیه سموری کلبنه دیبایه یاقشدرمش
نزاکتله چیقرمش صرمه تللی پرچمن اول شوخ
اوجن بوکمشده دستار مطلایه یاقشدرمش
او سرو اندامه اویدرمش بو نیجه خلعت نازی
قبای سبز فامن قد بالایه یاقشدرمش

ختام حسنه خط امضای جحتدر بیلور اما
سیه دستار صارمش آق عبا کیمش بنه زاهد
زمینه صغیوب کذب منجم چیقمش آفاقه

نه چاره خاتم لعلن او امضایه یاقشدرمش
بو اسباب ریایی شکل تقوایه یاقشدرمش
دروغ بیفروغی تاثر پایه یاقشدرمش

تناسب صنعتیله خامه سن در دست ایدوب وهبی
بنه معنایی لفظه لفظی معنایه یاقشدرمش

آشفته دلم عارض جانانه آچلمش
محجوب ایدر اما او بت پرده نشینم
آغزین قپامش پیر مغان وار ایسه شیخک
بو خانقه دهرده کل جای اقامت

شول کل کبی کیم بلبل نالانه آچلمش
نوش ایلیجک بر ایکی پیمانه آچلمش
کیم مسجدی یانده که میخانه آچلمش
بر تکیه در اول زمرهٔ مهمانه آچلمش

دزد نگهی کیردی مگر کلبهٔ جانه
وهبی بنه بوسه‌ده بر خانه آچلمش

بو بار زادم شراب لعلنه بیلم نه رنک ایتمش
هدف وش سینه‌می آجسم عجبمی پیشکاهنده
صمانورسن چرخ اطلس کله پوش عاشقاندر کیم
هجوم ایتمک دیلرمش کاروان صبر و سامانه

جناب شیخیده آلیله هم رنک فرنک ایتمش
کمان ابروسنه مژکان سر تیزین خدنک ایتمش
ستمله اول برهنه سرلره افلاکی تنک ایتمش
بنه دزد نگاه شوخنی شنک و منشنک ایتمش

او تیغ غمزه‌یی کیم کورسه سردن کچدی اما کیم
خیال طرهٔ زرتارینی وهبی چلنک ایتمش

بر برشوخی خط آور کوره‌جک اوردم باش
چشم آهو نکهک عینی تصویر ایده مز
چکمیوب منت گردونی عباپوش اولدق
طورمیوب طعن ایلمیسنامزه طاش اتمقده

وقتیدر وصلتنک ایتدم اصولیله تراش
سر مژکان غزال اولسه ده کلک نقاش
کالهٔ اطلس چرخی بیلورز کیم نه قماش
زاهد دلشکن سنک دلک باشنه طاش

عیش و نوش ایلیه کور بزم جهانده وهبی
چکمه غم اهل ریا دیرسه نه مانع عیاش

❀ حرف الصاد ❀

ساقی یتشوب مجلس رندانه قدم بص
دلدنمی چیقر نقش غم خاتم لعلک
چکمش بنه آغوشه او سیمین تنی اغیار
صید اولمز او طوشان بچه‌لی طاش یاتر ایله

جوش می پرزورک ایله لشکر غم بص
سن استریسک سینه‌مه بیک داغ ستم بص
بیچاره کوکل باغریکه وار سنک الم بص
وار کیز لو یتاغنده بر آهوی حرم بص

عیسی کبی تجریدله اول رفعته نائل
وهبی سر افلاکه یوری پای همم بص

زر خالصدر اکا واسطهٔ خلوت خاص
چله جور چکمز او کمان ابرونک
زاهدا ناف میاننده اولان جنبش ایله
پنجهٔ خاری کوروب دامن کلده فهم ایت
استعاذه ایده کور شیطنت و شرندن
تربیت بوته‌سی بدطینتی قال ایلیه مز

اوقومه یعنی او سیمین تنی تسخیره خواص
ویره الله مگر قوت سعد وقاص
اوینادر بلکه سنی کورسک او شوخ رقاص
نیش غمدن دل پاکیزه‌یه ممکنمی خلاص
دشمن کهنه اگر ایتمه ده عرض اخلاص
سیم خالصمی اولور کیرسه ده اکسیره رصاص

طبع وهبی چیقرر بویله پسندیده کهر
غوطه ایتدکجه یم فکره مثال غواص

کس رقیب کافری چنکاله اور میدانه آص
شهسوارم صید شاهین نگاهکدر کوکل
ایتمیوب اغیار ایله قطع نزاع عشق یار
غیرت مرغ شب آویزه باقوبده کندوکی
بو نمونه اولسون وبالی تار زلفه بند ایدوب
نقد عقلم آلدک اول آل متاع صبر یده

یتغلی شاه جهانم عرش استحسانه آص
لایق فتراک کورمزسنک دخی بریانه آص
سن بنه ای دل بو دعوایی در جانانه آص
قامت دلبر کبی بر نخل عالیشانه آص
بو دل آواره‌یی وار کردن خوبانه آص
ای بت کالافروشم کوشهٔ دکانه آص

وهبیا سنده بو نظم هفت بیت دلکشی
افتخار ایله جدار کعبهٔ عرفانه آص

بو ناز و روش قامت بالاسنه مخصوص	هر جنبشی رفتار دلدارسنه مخصوص
عشاق ایشیدوب عزمنی سیرانه عموما	چیقدی او شهنك راه تماشاسنه مخصوص
تخصیص ایدوب اغیاره وفارسمنی اول شوخ	قیلمش ستمك عاشق شیداسنه مخصوص
یوق فرقی بخیل ایله او اهل کرمك کیم	انعامی اوله قوم واحباسنه مخصوص

وهبی بیلیم دیرسك اکر بندهٔ خاصی
اولدر که نیازین ایده مولاسنه مخصوص

❀ حرف الضاد ❀

خلقت انساندن تحصیل عرفاندر غرض	صانمه اکل وشربله ترفیه حیواندر غرض
خانهٔ تاریك رسمنده یاپلمش سینه کیم	آنده ایقاد چراغ نور ایماندر غرض
هر ورقدن آیت توحید اوقور اهل نظر	چشم کوته بین صانور سیر کلستاندر غرض
شرق وغربه ورزش خورشیدی بودور انده	کیمسه بیلمز کرچه کون کبی نمایاندر غرض

وهبیا عرض هنرمندی دکلدر مقصدم
بو سخندن کشف رمز نظم قرآندر غرض

دیدهٔ پرخونی قیل اول چشمه سار جانه عرض	عینی ایله ماجرای عشقی ایت جانانه عرض
عرضه کیرمش دیرلر اول شاه جهانمله رقیب	قورقرم اسرار حسنك ایلمش نادانه عرض
ژاله صانمه تاب خجلیله عرقریز اولمه ده	عارض خوی کرده سن قیلمش کل خندانه عرض
محضر مهور وش حال دلم اعلام ایچون	سینهٔ پرداغی ایتدم اول شه خوبانه عرض
سوزشم برشمع بزم آرای حسنه بو کیجه	ایلدم پروانه آسا بنده یانه یانه عرض
رخلرنده کوستروب زلفن او کافر مغبچه	رشتهٔ زنار ایدر دابستهٔ ایمانه عرض

وهبیا ترفیع قدر وشانکه راغب اولور
ایله بو نظم بلندی صدر عالیشانه عرض

❀ حرف الطاء ❀

صانکه تقریظ یازر نسخهٔ رخسارنه خط	خاللرله قلم ابروسی ایدر وضع نقط

صاریلور رسم تولهٔ اول موی میانه محکم	بلبلو در خیر امور اولدیغی چونکیم اوسط
فلکه دیرمی کلك جوی سرشکی وار ایکن	کنورر عاشقی بغداد وصاله اول شط
منزل کامه کیدنلر کجه یور پیش حمزه	ایرمدی کوی مراده دل آواره فقط

یك جامور دربیلورم قوم قبو میخانه لری
وهبیا کل غلطه همتنه کیت ایتمه غلط

ساقیا جوش شراب اولسون اورتبه افراط	که اساس غمی سیلابه ویره موج نشاط
بردیکش قالدی مدد چیقمغه جانم تندن	صاپلسون سوزن مژکانن او شوخ خیاط
حسن خطیله یازلمزدی او شاهه نامه	بیلسه معناسن اکر یازدیغی اقلامك خطاط
نظر یاردن اغیاره دوشوردم زاهد	مرد اولورسه یه سندن نکادر بو اسقاط
زیب وزیورله میدر پاك نژادك فخری	باردر اسب کحیلانه کوره رخت وبساط
قیل یوری وقت ایله بار کناهی تخفیف	قیلدن اینجه بیله سنکم کجه جك جسر صراط

دار دنیاده مسافر کبی طور ای وهبی
صانمه کیم جای اقامت اوله بو کهنه رباط

باغ حسننده نه شبوی ونه ریحاندر خط	خط ریحانی ایله شرح کلستاندر خط
صفحهٔ عارض دلدارده تسوید اولنور	سرنوشت سیه عاشق نالاندر خط
دل دیوانه او سودا ایله شبکرد اولمش	کوی جانانه ده کیم شام غریباندر خط
طالع حسننی بر فال کشادن صوردم	باقوب اول روی منیره دیدی لحیاندر خط

اوقو کیم دردیکه درمان اوله خاصیت ایله
وهبیا بسملهٔ سورهٔ لقماندر خط

مرآت دله قورمی کدر ساغر نشاط	صفوت ویرر درونه اودر روشنکر نشاط
غم کلدی باصدی بوزدی طاغتدی صفامزی	کافر النده قالدی مدد کشور نشاط
میدان عیشه مطرب ودلبرله طورمیوب	ساقی ایاق ایاق یوروسون لشکر نشاط
فرق چراغه کاز مساط دکلمیدر	بی باك کیمسه کیمدی تاج زر نشاط

كيفكی وار اينه نه در ای وهبی حزين
پرنشئه نظمك اولمده شوق آور نشاط

حرف الظاء

نه ممكن كشتی اقباله اولمق ناخدا حافظ / رئيس اولسكده بويمده اولور آنجق خدا حافظ
او طفل مكتبم دكلدی حفظن خوش ادا رله / انی سوء نظردن ايله سن محفوظ يا حافظ
كتابك رازمكتومندن اولمز محفظه آگاه / نه اخلاصی بيلمز اولسه ده اهل ريا حافظ
كلام حقی هر كمدن ايشتمك استماع ايتكم / بوزلمز معنی قرآن اولورسه بد صدا حافظ

ندر بو نشئه نظم عجم جام خيالكده
مى شيرازی ايچورمش وارايسه وهبی سكا حافظ

اسرار غم لعل لبك سينه ده محفوظ / مانند گهر كيم اوله گنجينه ده محفوظ
ای شاه ستم پيشه برات غم عشقك / صندوق دل بندۀ ديرينه ده محفوظ
دلدن چيقه مز صورت زيبای خيالك / عكس اولمز اكن خانۀ آيينه ده محفوظ
دشمندن امين اولمه كيم اول زهر عداوت / البته طورر سينۀ پركينه ده محفوظ

اسباب تجمل هدف تير نظردر
وهبی اوله گور خرقۀ پشمينه ده محفوظ

دل آشفته مز ايلر خط آور تازه لردن حظ / اولنمز می بنفشه زار ايچنده ورد تردن حظ
ايچر خون دل عشاقی هر دم ايلبوب كريان / مكر اول طفل بدخو ايلمز شير وشكردن حظ
اولوب بنت عنبله مغبچه يلذوقه مستغرق / ايدر آلوده مشرب رند دختردن پسردن حظ
همان تنهاده قوربولدقچه زاهد قوينده بو خسه / النده طوتمغه مجلسده ايتمز سيم وزردن حظ

نه حلمت وهبيا محظوظ اكن هم جنسدن هر كس
نيچون اهل معارف ايلمز صاحب هنردن حظ

حرف العين

ابرولری شهبيت جماله ايكی مصرع / اول مطلعی تضمين ايله خط قيلدی مربع

دردا وستنه ذوق ايله مثلث چكوب ای دل / ساقی ايله مطربله مثنی اوله مجمع
اول غنچه لب ايچدكده چمنده می گلگون / لعلی ايله زرين قدح اولمازمی مرصع
ابر سيهی پرده چكر چشمه خورشيد / زلفن كهی كالدرسه اور خسار مشعشع

معماری انديشه ايله وهبی استاد
ياپمقده نو ايجاد نيجه بيت مصنع

عشاق گلوب كوينه زار اولسه نه مانع / پيرامن گلشنده هزار اولسه نه مانع
صهبا ايچه لم صبحه دك ای ماه سنكله / گوندز براز آثار خمار اولسه نه مانع
بو حسن ولطافتله گورركن سنی جانا / دلده هوس بوس وكنار اولسه نه مانع
سمتك بولور زمشعلۀ آهله البت / دلداره گيدركن شب تار اولسه نه مانع

ای چرخ كهن سال بوگلمش بيلك اشته
وهبيده گلوب اوسنكه بار اولسه نه مانع

كهی دربانی منع ايلر كهی اغيار اولور مانع / بزه بو باده البته بربدكار اولور مانع
مغيلان تازه گلدر رهنورد كعبۀ عشقه / برهنه پالره صانمه بو يولده خار اولور مانع
كمر بندين چوزدبچكسم اوشوخی بستر وصله / نه حل مرامه عقدۀ شلوار اولور مانع
بلايه اوغرادم زاهد گلوب بو سمته يرلشدی / عصاسيله چيقوب ده ذوقمه هر بار اولور مانع

قضايای امل منتج دكلدر بيلدم ای وهبی
تصور ايلسم ترتيبنی دركار اولور مانع

حرف الغين

ايده لی تاب رخ آلكی زيب افكن باغ / گلشنك سينه سنه لاله وگل اولمش داغ
عنبر زلف وخطكله اولان آلوده مشام / چمنك سنبل وشبو سنه ايلرمی دماغ
بنی تيغ ستمك ايتدی هلاك اما كيم / اولسون ای روح روانم او گوزل باشك صاغ
نوش صهباده جوازی كيم آرار ای زاهد / رند ميكش بوله مز ليك يا غيله مساغ
سر وسامانی اولوب اهل رسومك دستار / هر بری باشنی برقالبه ايتمش افراغ

دار میدر کازبلادن باشنی قورتارمش
بو شب تماندہ کیم یاقدی سرازادہ چراغ

کوه تمکین اوله یم دیر سنک اکرای وهبی
ایده کور پایکی پوشیدهٔ دامان فراغ

کندوسندن ایلمز دلخسته عاشق جان دریغ
ایتمسون داروی بوس لعلنی جانان دریغ

سنده الطف ایت شاه خوبانم مدد عاشقلره
پادشهلر بنده سندن ایلمز احسان دریغ

بیلمیوب بویله سیه کاسه ضیافت اولدیغن
میزبان چرخ دونه اولمشز مهمان دریغ

یوسف آساکاه چاه غمده که زندانده یم
بیلمدی شرط اخوت نیدوکن اخوان دریغ

کچدی بزم. یقراجامی ایچوب صهباسنی
وهبیا بوش قالدی جام مجلس عرفان دریغ

❁ حرف الفاء ❁

سریر مصر استغناده بر سلطاندر یوسف
بو حسن و بو ملاحتله شه خوباندر یوسف

ترازوی نظرله ایلدم سنجیدهٔ تخمین
آلنسه نقد جانیله نه ارزاندر یوسف

خیالن کوشهٔ دلدن چیقرمق خیلی مشکلدر
درون سینه ده کویا که در زنداندر یوسف

امید شاهد وصلی قومازحسرتکش تنها
بو صورتله انیس کلبهٔ احزاندر یوسف

ایدردی جبهه سالق پیشکاهنده مه و خورشید
بو شب رؤیاده کوردم او یله عالیشاندر یوسف

رقیبی کرک خونخوار اولسه ده صید ایدمز آنی
غزال وحشی صحرای حسن وآندر یوسف

صبا بوی ولادیزین کتوردی دیده لر روشن
بو کلبر اهنیله نور چشم جاندر یوسف

امانت ایلدم اللهه حفظا ایتسون خطالردن
بنم پک سودیکمچون غبطهٔ اخواندر یوسف

بو کروبی صفتلرله حقیقتده ملک اما
باقلسه ظاهرا همصورت انساندر یوسف

کسر دست امید مبتلاسن خنجر جوری
طوتوب دامانی چاک ایتمکه شایاندر یوسف

عزیز مصره جوشش نیلدر چون مایهٔ بهجت
خروش جوی اشک عاشقن جویاندر یوسف

کوروب چاه زنخدانک نیجه افتاده اولمز دل
مه نخشب دکل وهبی مه کنعاندر یوسف

عاشقک آینه آسا اولیجق سینه سی صاف
باقوب البته پری چهره لر ایلر انصاف

نور در سربسر اول مهر سپهر خوبی
مهروش طلعتی مستغنی ابط او صاف

نیزه و تیر ایله مژکانلر یدر صف بسته
چشم خونخواری ایدر خشمله ترتیب مصاف

لب جوده دیر یلور باشنه اول سرو قدک
سرفرد کرده جوانان کبی صف صف صفصاف

وهبیا غبطه ایدر دم اثر وصافه
بنده اولدم هله سلطان سلیمه وصاف

کرچه عید کاهده خوبان طرف طرف
عاشقلر اولدی سیرنه قربان طرف طرف

ای دل اوشاه عشوه کرک ملک حسننه
جاسوس فکری ایله شتابان طرف طرف

عقلم طاغلدی کوردم او مشکین طره لر
اولمش عذاری او زره پریشان طرف طرف

حیرتله باغده دیکیلوب قالدی عاشقان
چون سرو قدلر اولدی خرامان طرف طرف

نو تحفه وش بو کونه پسندیده کفته لر
وهبی هدیه کیمکه شایان طرف طرف

کشتی کامه دور کورندی کنار حیف
توندن تونه اتاربنی بو روز کار حیف

بر ایکی قطره ژاله یه دلتشته امید
قالدم مثال لاله همان داغدار حیف

کلچین بی امان قوپاروب کتدی کللری
صد ناله ایتدی بلبل شیدا هزار حیف

دشت طلبده آردنه دوشمشدی عاشقان
بر سنک نهاده اولمش او آهو شکار حیف

کان معارف اولسه ده وهبی کهر کبی
قالدی درون سنکده بی اعتبار حیف

بر طرف سرو چمن اول قد بالا بر طرف
برطرف کل یاسمن اول روی زیبا بر طرف

تازه تازه باغ حسننده لطافت کوستر ر
خط شبو بر طرف زلف سمنسا بر طرف

نو خرامانی اوزاقدن سیر ایدر افتاده لر
طورمش اعلا بر طرف کلشنده ادنا بر طرف

برطرف اولسونکه زاهد بزمزده یوق یری
برطرف رندان دیزلمش جام و مینا بر طرف

وهبیا هر نظره سی دنیا و ما فیها دکر

یکجم اول شوخ جهاندن اولسه دنیا بر طرف

جسمی ونش سینه‌سن ایتمش اوپری چهره لطیف
آدمک عقلنی آلوب ینه ایلر تلطیف

طفل نازم یوری کت مکتبه تنها بولدن
حرف اتار بلکه سکا برایکی بدلهجه حریف

رونق حسننی اول غنچه‌نک بوزمش خط
صانه‌سن نسخهٔ انجیل اولنمش تحریف

اوقومشدر او بوجه معنی تأویلاتی
رشوتی قابدی هدایا دیه‌رک شیخ عفیف

ثقلت نظمی چکلمز هذیان کو یلرک
وهبیا ایتمه تخفیف براز وزن خفیف

❀ حرف القاف ❀

نوخطلرک خیالن ایدوب فصل باب عشق
قیلدم صحیفهٔ دل زاری کتاب عشق

بربر سؤال اولنسه جوابک ندر شها
ایتدکلرک ستملره روز حساب عشق

اولسه رسیده بلکه او آیینه سینه‌یه
سیماب دلده قالمیه چوق اضطراب عشق

هر کنجه ایدر نیچه کنجینه‌لر نهان
اولکیم سرای سینه‌سن ایلر خراب عشق

مهر سپهری ذرهٔ ناچیز دش کورر
بو چشمی روشن ایلیجک آفتاب عشق

هر بیدماغی سوزشنه ایتمز آشنا
چیقمز درون دلده کی بوی کباب عشق

شاخ نباتنک اباغی التنه یاتور
وهبی مثال حافظ ایچنلر شراب عشق

سینه بر جملی بر محبوب سنتشنا بولور عاشق
آرر البته بر سررشتهٔ سودا بولور عاشق

دریغ ایتمه بمان سن نقل بوس لعل کلفامک
یساغ پادشاه اولسه ینه صهبا بولور عاشق

خیال عارضکله خوابدن اچسه کوزین ناکه
سربالینی اوزره بر کل زیبا بولور عاشق

نه چاره کندوسن بولماز اودمده فرط حیرتدن
اکرچه کاهجه اول آفتی تنها بولور عاشق

سن ای وهبی جهانده اویله بر معشوق بولمازسن
نه دم استرسه یانینده اوبی پروا بولور عاشق

کاله وصلتی بز کیرلوجه آلدق صاتدق
بو بازارلقده رقیباسنی پک آلداندق

چو

چوملکی سور مشیدک آتشه دعوت ایده‌جک
اوپری طومدی اردنده نه ایش قیشاندق

قپودان زاده‌یم فرقته بوغمشدی بزی
ذورق وصلته بر حمله‌ده قیچدن چاندق

بستر وصلته یاتمم دیو ایلردی عناد
بو کیجه یار ایله چوق عربده ایتدک یاتدق

فکر ایدوب سوزن الماس کبی مژکانن
صبحه دک خوابکه غمده حضوره باتدق

دیدی بریلدزی یوکسک کوزله دوشکوندر
طالع عشقی منجم باشیسی‌یه یوقلاتدق

صوبی پک سرت ایدی اول اوترنج بستانک
هله صو بنجه واروب اوخشیه‌رق یومشاتدق

زیرنافنده اولان کیزلو شکافک ذوقن
اچمدق کیمسه‌یه انجق قلمه چاتلاتدق

کله مزقردی کدوی میی ایتدکده شکست
زاهدک برزخی باشنده قبق پاتلاتدق

درمیخانه‌یی شحنه قپامق استر ایمش
اباغی دنک آلدرق کیزلو قپاغی آتدق

دیردی صهباچه قروب پیرمغان چاشنی حلال
بوش بولندق اینانوب کافره واردق طاتدق

حرب ایکن وادی ثابت برایودیرکن ایدوب
وهبیا انده دخی آغزسه اویناتدق

نقل اولسه بزم میده لبالب طبق طبق
بوس ایتمکه آررینه جانم طودق طودق

خویکرده اولدی بادهٔ تردن او مست ناز
ساقی مدد تیشدره کورسون عرق عرق

چشم سیه کاسه‌سی خون دلی همان
مهمان قانی کبی ایچرمش چنق چنق

پای ثبات توبه می اغزیده ایلدی
ساقئ مست بزمه کلنجه ایق ایق

وهبی بودر نظمی منکوش ایتمکه
بحر عدن اولورسه عجمی قولق قولق

صیده کتدی یانینه کلب رقیبی طاقه‌رق
قالدی افتاده‌لر آردنجه اوزاقدن باقه‌رق

کچدی پر آتشله برق کبی یانمدن
خرمن صبر وقرار دل زاری یاقه‌رق

بلکه اول سرو خرامانی کورر کلشنده
یانینه کوندره‌لم جوی سرشکی آقه‌رق

کیرمسون مجلس رندانه طیاق بص ساقی
قپویه شیخ دیکلدکجه عصاسن قاقه‌رق

وهبیا بزمه چکت اول مست شراب نازی

کجر سن سوزیکی برایکی ساغر چاقدرق

نه تماشای کل و نه چمن استر عاشق
سینه ده برمه کلبیرهن استر عاشق

وارد ماغنده شمیم خط عنبر بویک
صانمه کیم نافهٔ مشک ختن استر عاشق

اولمش افتادهٔ چاه ذقنک بیچاره
اوزادوب زلفکه دستن رسن استر عاشق

زرد اولوب کتمه ده درچهره سی التون کبی
نقد جان دیرمکه بر سیمتن استر عاشق

شعر وهبی دیه رک سکا غزل عرض ایتمش
اونزاکتله ایکدن سخن استر عاشق

اول سینه کبی کورمدم آیینهٔ براق
مرآتله کرچه اوقودم حکمت اشراق

امواج یم لطف خدا وصفه کلورمی
برقطره دکلدر نه قدر ایلسم اغراق

ازرق کوزینی کیزلودیکوب صحن چمنده
اول نرکس مخموره باقرزاهد زراق

ارباب شکم سفره باشنده سوزه باقمز
ذوقیله اوقورسک دخی صد کفتهٔ اسحاق

یاندم غم هجر کله یتشس ای شه خوبان
خنکار کلور ادلسه فزون تابش احراق

اصلاح اوله جق حالی یوق آشفته دلانک
قید سر زلفکدن ابد ایلمه اطلاق

مکتوب وصلا مکله اولورمی متسلی
دیدارکه حسرتکش ایکن وهبی مشتاق

سرنکوندر کاسهٔ کردون ایچنده باده یوق
تشنهٔ سرشار ایچون مجلس دنیاده یوق

سلسله قیدیله دمبسته مدرسلر دخی
یعنی دانشمندلرده بردل آزاده یوق

اولمه بر عنقای قاف عزلته تحسین کیم
لفظی وار دنیاده اما کندوسی معناده یوق

وارایسه پیر مغانه رهن صهبا ایلمش
زاهدی کوردم یانده سبحه و سجاده یوق

وهبیا ترتیب زاده یق ره عقبا ایچون
انده ایراد طریق واعتبار زاده یوق

رویک کبی کل جمنک آب و تابی یوق
طرز رمزینه سکا اچیلور کیم حجابی یوق

فهم ایلمز دقایق معنای خطکی
اول ساده دلکه حاشیه لنمش کتابی یوق

نقل

نقل ایلمش اوشوخ قوری چشمه صوینه
جوی صفامزکبله اولکی آبی یوق

محتاج تربیت ولی چوقدر زمانه ده
هرخانه ده نه چاره برایکی کلابی یوق

وهبی رکابنه دوشه جک شهسوار آزر
هر بر دو اسبه همتنه ارتکابی یوق

حرف الکاف

کندوکی ای دل واروب میخانه ده بریانه چک
ساقئ مستک الن طوت سفرهٔ بریانه چک

تشنه لب قالدک جکرخون ایلدی حسرت سنی
بادهٔ لعلن بولورسک باری قانه قانه چک

هاله آسا قدکی خم ایتسه ده جور فلک
هرکیجه برماه رویی سینهٔ عریانه چک

آه ای ظالم میانک سینه یه چکسمده بن
خنجر خونریزی استرسک اودمده جانه چک

دست غمدن بوکشاکشلرندر صهبا ایچوب
چکمه آه ای رند میکش نعرهٔ مستانه چک

بار دستار کرانیله چکلمز ثقلتک
سنده انصاف ایلمه زاهد کندوکی میزانه چک

بحث ایدرسه جاه توقیعه قلمکش وهبیا
ابروان یار وش طغرالری شاهانه چک

آلوردم انتقامنک چاکچاکی کریبانک
کریدی آه ظالم دستمه برکره دامانک

لبک دنیایی تسخیر ایلمشدر ای پری بیلم
خط لعلکمیدر نقشی عجب مهر سلیمانک

طاغتدی روزکار اوراقنی مجموعهٔ شوقک
مدد شیرازه بند اولسون سر زلف پریشانک

بوذر دیده نکهله غمزه لر ای آهوی وحشی
چکر لمح البصرده سرمه سن چشم غزالانک

قزل المایی طوتدی نامی سیب غبغبک کافر
یتشدی پورتقاله شهرت تاریخ بستانک

الک اودیدرسه ساقی بزم میده نقله حاجت یوق
ندر عنابدن فرقی اوانکشت محنانک

بنای عالم آب اولدیغندن توبهٔ صهبا
اولور پیمانه سیلابی اساس عهد و پیمانک

برایکی تازه سعدینک کلستانک اوقورکوردم
چیقردم معنی ذوقن بوکون سیر کلستانک

نه دیرسن وهبیا سن جمله سن کورمش کچرمشسن
می و محبوبدن غیری صفاسی وارمی دنیانک

دو شنجه چاه امیده ذقن ذقن دیه رک
کمند زلفه صارلدم رسن رسن دیه رک

اونازنین قوزیجق طفل شیرخواره ایکن
لبن امردم آیاوردم لبن لبن دیه رک

مثال سایه دوشوب پاینه او سرو قدک
کناره چکدی یوری ای دل چمن چمن دیه رک

اوشوخه جان ودلی بشقه بشقه عرض ایتدم
افندم استدیکک آل بکن بکن دیه رک

درون باغده که سینه گاه کردنی
آچوب اصولله او سیم سمن سمن دیه رک

رقیبه اولمدی نوش زلال لعلی نصیب
اکرچه قوریدی آغزی دهن دهن دیه رک

نه یاپدی ایسه هله یاپدی زاهدی دهبی
چیقردی بزم صفادن یه سن یه بن دیه رک

اولمش کوکل فتاده سی بر طفل مکتبک
معناسنی سبق ایده یورام فار غبغبک

زاهد بیلورمی قدرنی زلف سیاهنک
بو قدر سواده علمی او جهل مرکبک

اول شاه حسنه وصلتی ایچون ایتدم عرضحال
تعلیق اولندی خط حصولی بو مطلبک

آلمالی کاه ال صونوب اول نخل عشوه یه
شفتالوسن نزاکت ایله سیب غبغبک

دلبر سوب شرابی ایچوب جنبش ایتمه ده
بوقدر ریاسی دهبی آلوده مشربک

وردتر شرمنده رنک عذار کدر سنک
لاله لر صحن چمنده داغدار کدر سنک

مست نازم مهر و مه ایکی قدحدر بزمکه
نه فلک سرکشته رنج خمار کدر سنک

مو بمو آبستن آشوب اولان کیسوی شب
سایه زلف سیاه مشکبار کدر سنک

ظلمت خط سیه قیلمش احاطه سو بسو
آب حیوان اشته لعل خوشکوار کدر سنک

عکس رویک دوشمسون مراته بیلمز قدرنی
دیده حیرانیان آیینه دار کدر سنک

هر شب ای خورشید طلعت دیده حسرتکشان
صبحه دک انجم شمار انتظار کدر سنک

قنقی بلبلدر دیمش سن بویله فریاد ایلمین
کلعذارم دهبی نالان وزار کدر سنک

هر سوزنده اولسه بیک درلو یلانی شاعرک
ستر ایدر عیبن ینه حسن بیانی شاعرک

باری اوستنده سپاهیلکک بولنمز سه دخی
بر قلیج تیماردر تیغ زبانی شاعرک

بو العجبدر کیم اولورکن اکثری محجوب دوست
بکر مضمونی سور طبع جوانی شاعرک

طعن ایدرلر باده و محبوبه میل و شوقنه
خلق انصاف ایلمزمی یوقمی جانی شاعرک

خانمان عرض و ناموسی یاقر بر هجو ایله
الحذر شدتلی آتشدر لسانی شاعرک

جوهر اولسه ساده و زینله چکلمز طوغروسی
نظم ناسنجیده طبع کرانی شاعرک

دهبی وارکن افندم غیری دستاویزی یوق
یا غزللر یا قصیده ارمغانی شاعرک

کلمز ایکی نقطه سی بر یره اهل رقمک
سبب چاک کریبانی بو اولمش قلمک

ماسوا نقشنی محو ایلیه کور خاطردن
اولمسون کعبه دل صورتی بیت الصنمک

جنکده پیشرو فوج غزات اولدیغیدر
سرفراز اولمه سی عالمده همیشه علمک

اکل جنتی وصف ایتمه ده درکیم واعظ
لذتی اطعمه در مجلس اهل شکمک

دل ارباب همم شیشه کبی نازکدر
منت سختی شکسته ایدر اهل کرمک

حشمت منصب ایله غلغله ده اربابی
خلق ایدر ذوق تماشاسنی هایی وحشمک

الکک اویدر مکیچون بر غمزه بصمه آیق
لحده کیرسون یوری زاهد او مبارک قدمک

کرم اربابنه ویرمزدی عطایه نوبت
ذوقنی بیلسه بخیلان دخی بذل درمک

عرب ورومده استاد سخندر دهبی
عجمی اولدی پاینده شعراسی عجمک

دست سمتمک ایتدی کریبانمی صدچاک
رشک ایتمه نوله خرقه مزه اطلس افلاک

تاکیم ایده سن لعلکی سن بویله می آلود
زهاد دخی ریشه تاکی ایده مسواک

سوداز ده دل زلفک ایله بولدی تسلی
مارسیه اولسه نه عجب مایه تریاک

سیر اولمدی کلبوسه سنبوسه وصله
دل روزه هجر کده نیجه ایلمسون امساک

کاشانه هوش اولمدی دهبی هله روشن
تا مغز جنون اولمیجق روغن ادراک

حرف اللام

خیال زلف وردیگ گلشن سینمده سنبل گل
سرمده تازه زخم سینگ آزارک قرنفل گل

تماشای چمن هنگامیدر ای مست نازم گل
سنی گللر گبی آچسون نوای بلبل وصل گل

صبا گلشنده اولمش خندهٔ گلغنچه یادی
نسیم ناله وآهمله باری سنده ای گل گل

آلور گلبوسه‌لر زیاده روی آتشینکدن
ادیور کن عاشقک ایلرسه گلخنده تخیل گل

سکا ای آفت گلگون قبا همرنگ جنس اولماز
گینسه گالگلی گوسترسه اسباب تجمل گل

ریاض مدحتنده حضرت سلطان سلیم خانک
صانور هر نظم رنگینم تماشا ایتسه بلبل گل

طراوت بخش عالمدر نمای لطفی ای وهبی
بوموسمده آچار طبعم گبی پژمرده سنبل گل

ایتدی معنای گلستانی تأمل بلبل
منطق الطیره ایدر شمدی توغل بلبل

باغبان منتنه محنت خاره طیانور
ایده مز غارت گلچینه تحمل بلبل

جام گلفام حقیقتدن ایدر کسب انشاط
کورینورسه نه قدر مست گل وصل بلبل

یار ایله دعوی حسن ایلر ایمش شاهد گل
رنگه اوغرر اگر ایلرسه تکفل بلبل

قیزارر خجلت ایله چهرهٔ گل ای وهبی
ایتسه تقلید مقالمله تنزل بلبل

ایده‌لی طبعمی شاداب کرم شاه جهان
نظم رنگینمه دلداده اولور گل بلبل

گل گبی بولدی گشایش دل سنبل زاده
اولسه بودمده سزا مائل سنبل بلبل

لبریز ایچور میدی پیاپی پیاله گل
مست ایلیوب هزاری قومازدی بو حاله گل

بی اختیار ایدر ینه فریادی عندلیب
گوش ایلمز اگرچه بیلور آه وناله گل

سوز وگدازدن صاقینور بال بلبلی
گیرمز مثال شمع شب ارادباله گل

چشم ترم خیال رخ یاره جلوه‌گاه
آغشته در او شیشه ده آب زلاله گل

هردمده تاب عارض دلبرله تازه در
داغ درون عاشقه بکزرمی لاله گل

باغ ثنای حضرت شاه جهاندن
وهبی پر ایلدم ینه بردستماله گل

فیض نمای وصفی ایله بولدی آب وتاب
اولسون بو نوغزل سراهل کماله گل

آه اولدم ینه برقاشی کمانه مائل
تیر مژگانی نشان دل وجانه مائل

دمبدم غمزهٔ جلادنه رخصتمی ویرر
چشم خونی نگهی اولمسه قانه مائل

مائلی جامه ایله سیر ایده‌لی اولمشدر
چرخ اطلس دخی اول شوخ جهانه مائل

صاقن اول سروه طوقنمدرمه نسیم آهی
تازه در اولمیه سمت دگرانه مائل

سکا مجنون دیمسونلر عقلای دوران
اولمه لیلی ایسه ده حسن زنانه مائل

خم اولور قامتی ارکان کبارک اکثر
اوله‌رق بار چکوب شهرت وشانه مائل

قالمدی گرچه قوای بدنم ای وهبی
حرص پیریدر ایدن طبعی جوانه مائل

دارای زلف سیه خانه بدوش ونابسامان اول
پریشان ایلدک ظالم بنی سنده پریشان اول

کچرسک ای خیال یار شهراه مجیتدن
گوکل دیرلر بزم برتکیه مزدارنده مهمان اول

سر بالینمه برکره گل بو خستهٔ هجرک
باقوب ای بیوفا ایتدکلرک جوره پشیمان اول

اوصاندق اغلامش چهره‌یله اول وجه عبوسکدن
بهی صوفی ندر بو بد ادا برگونده خندان اول

نیچون ای مغبچه کاشانهٔ وهبی یه گلمزسن
اکافر گل بو شب باری هم آغوش مسلمان اول

بیچاره گوکلمی سکا ویردمسه جانم آل
رد ایتمیوب مدد آنی ای بی امانم آل

باری سلامم آلمز ایسک گوردیگک زمان
برنظره ایله خاطرم ای دلستانم آل

کالای روی الکه دل چیقدی مشتری
رنگ ایتمه آنی ویر بکا نقد روانم آل

تیر جفایه سینهٔ اغیاری قیل هدف
عشاقک انتقامنی قاشی کمانم آل

لطف ایلیوبده وهبی پیرک دعاسنی
ای پیر اولامی تازه رسیده جوانم آل

گیرمدی کیسه مزه گرچه نقود آمال
مالخولیا در ایدن جیبمزی مالامال

تشنهٔ بادیهٔ حسرت دیداره عجب
دار میدر جوی اب یار کبی آب زلال

کوه سیمینی جکر بر قیل ایله کو یاکیم
کوستر دموی میان صنعت جر انقال

خواب آرامی حرام ایتمه ده در دیده مژه
چشم جادو نکهی عینی ایله سحر حلال

دل دیوانه مے اکلندره هم بر پرده
قره سوداره اوغرا تدی خیال خط و خال

صوردم احوالنی بیجاره مکر اجول ایمش
کوردیکن سویلدی برکج نظر اول ماهه مثال

وهبیا وصف ایده رک موی میان یاری
ایلدم رشتهٔ اندیشه‌می دقتله خیال

❀ مستزاد سدایسه ❀

خرامان اول جمنلرده کل ای سرو روانم کل
کوزم یوللرده قالدی کل اجل غنچه دهانم کل

ندر بو نازو استغنا
کورن صانسون کل زیبا

هلاک حسرت دیدارک اولدم کنج فرقتده
حیات تازه ویر بو خستهٔ هجرانه جانم کل

مروت بو قیمیدر ظالم
ایدوب وصلک ایله احیا

بتر شمشیر ابرویی اوزاقدن کوستروب کجمک
درونم چاکچاک اولدی امان کسدک امانم کل

بنم ای چشمی جلادم
صار ل مرهم کبی جانا

یقلدی کندی جمله دونکی کون کوردکارک اغیار
بو شب ویرانه‌مز تنهادر ای کنج نهانم کل

یلان کبی صو قلمشکن
صفالر ایله بی پروا

نه طاشلر دیکدی غمزه ک سینهٔ عشاقه اکلرسن
تماشا ایله اوق میدانی قاشی کمانم کل

نه کلوچله چکمشلر
نه قدر تیر که دنیا

بشکطاش سمتیدر کاشانه‌مزده راحت ایلرسن
بنم ای دایه پرور طفل نازدلستانم کل

برابر صاریلوب یاتسق
قولک اولسون سکا لالا

رخک مرآتنه وهبی باقوب بر نو غزل یازمش
شکر کبی اوقو ای طوطی شیرین زبانم کل

افندم پک کوزل یازمش
لبک بوس ایلرم اما

❀ حرف المیم ❀

کل باغ ادبدر یاره تعریض وصال ایتم
عذارین رنک شرم بوسه ایله آل آل ایتم

ایدر اغیاره دزدیده نکهلر مجلس میده
حرامی کوزلرندن کوردیکم جوری حلال ایتم

طاغتم چین کیسوسن صبا دوش آه سردمله
نظام ملک حسنک فتنه خیز اختلال ایتم

بن اول لیلی نکهدن دور اولوب صحرایه دوشمده
دل آشفته‌می آلفتهٔ چشم غزال ایتم

نظر کاهم اوماهک کوشهٔ ابروسیدر انجق
فلکده غرهٔ عید اولسه ده سیر هلال ایتم

کوزم آجدم غبار آستانک توتیا کوردم
اودر چشم آشنا کحل الجواهر اکتحال ایتم

بیلورلر شاعرک بر مصرع برجسته دن قدرین
انکچون اول قد موزوندن غیری خیال ایتم

دروندلده طورسون چونکه بوقدر قیمتک اکلر
سبب سز کوهرم طاشه اوروب حسادی لال ایتم

نقیضه بخشی کردون دون درپیش ایکن وهبی
فلک همقدر بدر ایلرسه ده عرض کمال ایتم

اوزانمه مجلس تفسیر پندی سلطانم
حدیث عشق ایجالم شیخ افندی سلطانم

خط آوراولمشیکن پیچ دوشرمی ایلیه سن
بنه فتاده لره ریشخندی سلطانم

ایدر نموده رخک دانه دانه خالی ایله
درون نارده مکث سپندی سلطانم

کورنجه کردن پیوسته طره کی عاشق
الیله بوینه طاقمش کمندی سلطانم

مثال سایه یانندن کیدرمی وهبی زار
بکمنش آه او قد بلندی سلطانم

کاه وعد وکه نیاز وکاه ابرام ایلدم
نیلدمسه ایلدم یاری هله رام ایلدم

که عذارین فکر ایدوب که زلفنی یاد ایلیوب
هرنه حال ایسه بنه بوکونده اخشام ایلدم

اول هلال ابرویی بدر اولدقده جکدم سینه یه
بو فلکدن کوردیکم نقصانی اتمام ایلدم

طعن حاسدله درون سینه‌می خاتم کبی
چاکچاک ایتدمسه ده عالمده بر نام ایلدم

آغه دوشمش کن او وحشی آفت ای وهبی همان
صید ایچون ریش سفیدی بر عجب دام ایلدم

بولوب بر صرمه صاچلی جانبهاشوخ فرنک آلدم
یولنده کرچه سردن کچدم اماکیم چلنک آلدم

خيال لعلی ايله جام چشمم ايلدم پر خون
قدوم محتسبدن برایاقلی ایلدی آگاه
رقيب سكك نهادی یاد ایدنجه مجلس میده

می كلكوندن برشيشه بازی ايله رنك آلدم
تزالدن باده لی تنهاچكوب آیاغی دنك آلدم
ایدوب مینا شكنلك دستمه برایكی سنك آلدم

بودملرده عبثدر نیزه بازئ قلم وهبی
براقدم جنك اشعاری ایله طومار جنك آلدم

نقد غمدن دل بیچاره لی درهم بیلورم
فلكن برجی دلدن سپور رغم بوخسه
سحری برك كل اوزره دوكلن شبنم وش
قوندروب اهل حسد كیز نوجه برنقطه لی كیم

بوخسه عالمده نه دینار ونه درهم بیلورم
نه چیچكدر بوكلستانده سپرغم بیلورزم
غم رو یكله كوزم صاچدی بوشب نم بیلورم
اولدی همصورت مجرم نیجه محرم بیلورم

ویره مز سنك بونزاكت ايله وهبی یه جواب
ای خیالی مفخم سنی مفخم بیلورم

آرزوی دهن یار ایله معدوم اولدم
شایكان كنج وصالك ایده رك خولیاسك
تلخكام ایلدی دشنام لب شیرینی
دل فتیل آلدی فنرده اومه رومی كوروب

جوهر فرد كبی معنئ موهوم اولدم
كنج ویرانهٔ حسرتده واروب بوم اولدم
ایچمدن آه او شكر شربتی مسموم اولدم
یانغه صحن كلیساده دخی موم اولدم

ینه دردلی بن بیلورم اسے وهبی
وارمید رفانده كیم عالمه معلوم اولدم

یانكدن دفع اغیار بداندیشی اهم صاندم
لب پیمانه لی كوردكده لعل پاره پیوسته
خط آور برمركب صاچلی كاتب زادهٔ شوخك
بت فرخاره بكزر بربسر كوردم صفاهانده
سپهر سفله بردر خیلی بالاتر كورنمشدی
قوردی كشت زار آرزو یی منت خشكی

صانور سنكم ینه ای بیوفا بن سا كه كم صاندم
اكی مستانه دلبر بربر یله فم بفم صاندم
تنك ابادی كاغذ ظن ایدوب قاشنك قلم صاندم
رخك شهنامهٔ حسن اوزره تصویر عجم صاندم
مكر الحق ایمش اول باقوب عالی همم صاندم
سحاب تیره رویی صاحب ذیل كرم صاندم

ایدردی طبع پرزورك علیشیر اوستنه حمله
سنی وهبی عجمده بن كوروب شیر اجم صاندم

نیجه برخواهش آمال ایله مجبول اولهلم
من وما داعیه سن نقش ضمیر ایلمیوب
واصل بزم كبار اولمغیچون خارجدن
قابلیت اثرین محو ایده لم قابل ایسه
كرچه مشكل كورینور وضع جب انداز فلك
فصل وصل وجهت جامعه بختن آچه رق

ترك مطلب ایده لم نائل مأمول اولهلم
صلهٔ عاطفت دولته موصول اولهلم
كیره رك هر قپویه داخل ومدخول اولهلم
بزدخی جاهل مقبل كبی مقبول اولهلم
ینه دنیاده همان صاغ اولهلم صول اولهلم
بر اوموضوعه بو تقریبله محمول اولهلم

چكمیوب بزم غمك رنج خمارین وهبی
باده ودلبر ایله جنبشه مشغول اولهلم

بیلن قوجمق ایچون بر آفت غداره چار بلدم
رقیب دیو جن طوتمش كبی پر اضطراب اولمش
نه افسون ایتدی بیلمم برباقشله چشم جادوسی
متاع وصلی ویردی غیره نقد عقلم المشكن

كهی شمشیرنه كه خنجر خونخواره چار بلدم
ایشتمش كیم بن اول شوخ پری رخساره چار بلدم
كیدوب عقلم باشمدن غمزهٔ سحاره چار بلدم
زیانه اوغرادم برشاهد بازاره چار بلدم

كلوركن خانمه یاری چورمش وهبیا اغیار
ایشتدكده تلاشمدن در ودیواره چار بلدم

صانمه كیم دلولهٔ ساز یكه مفتون اولدم
كوشهٔ چشم ایله بر نیم نكاه ایتدك كیم
نوخرام صالنوردك باقه قالدم حیران
سكا ای آفت فتان ایده رم عرض نیاز

مطرب بادادیٔ شهناز یكه مفتون اولدم
فتنهٔ غمزهٔ غماز یكه مفتون اولدم
شیوهٔ قامت ممتاز یكه مفتون اولدم
كه بكا ناز ایده سن ناز یكه مفتون اولدم

نی كبی خوب نوا ایده بكك ای وهبی
نغمهٔ كلكك خوش آواز یكه مفتون اولدم

مهر رخساریبی وصف ایتمكه مطلع بولهمم
قدموزوننه برشیوه لی مصرع بولهمم

خط نوخیزنی تلمیحه اوچار ابرونڭ
سودمند اولمدی چوق شربتڭ ایچدم دهرڭ
حفظ عرض ایتمکیچون پردهٔ ناموس کبی

حسن تعبیر ایله بر نظم مربع بولهم
ینه درد دلمه باده دن انفع بولهم
نو عروس ادبه بر ایو برقع بولهم

مجلس عالمی بربرآراسم ای وهبی
هله جمعیت خاطر کبی مجمع بولهم

نشئه بخش دل اولعل میکسار مدربنم
لاله وش ساغر بکف کلدم بو بزمه ساقیا
برکل صد برگ حسنه عاشقم کیم بلبلان
بوکیجه ماهیت رسم هلالی کلدم
بوسه دن چاه زنخدانڭ پر ایتمڭ تا بلب
ناوڭ مژکانن اور دقجه نشان سینه یه
الده قالورمی سن انصاف ایت عنان اختیار
تازه مضمون قوبدی نخل خامه دن کللر کبی

بوخسه نوشانوش می جوش خمار مدربنم
جام کلکونم درون داغدار مدربنم
شرمسار صوت رنکین هزار مدربنم
چرخده تصویر نیم ابرودی یار مدربنم
خواهش خشك دل امیدوار مدربنم
اول کمان ابرو دیسیدی برکذار مدربنم
یکه تاز ناز اوطفل سنی سوار مدربنم
وهبیاسرمادخی جوش بهار مدربنم

فاکهه کرچه شتاده نار ایمش احباب ایچون
میوهٔ تر ده بو نظم آبدار مدربنم

فکر چشمڭ حلقهٔ پای قرار مدربنم
صبحه دڭ ای مه بو شب تشریفڭ ایتدم آرزو
تشنهٔ آب حیات اولمز شهید زخم عشق
کرد باد آسا کچرکن چشمکی یاد ایلدم
خانه بردوش اولدیغم زلف سیاهڭ کبی آه
آتشین رخسارڭ اوزره عنبر خالڭ سنڭ
کهنه ابریق وضوی زاهد اولسیدی شکست
نو غزللر عرض ایدوب اهل شعوره وهبیا

هر قدمده بوخسه صد آهو شکار مدربنم
دیدهٔ انجم شهود انتظار مدربنم
آب تیغ خونفشانڭ جویبار مدربنم
کحل اصفاهان او پسمانده غبار مدربنم
شیوهٔ بخت پریشان روزکار مدربنم
مایهٔ سوز درون داغدار مدربنم
دیردم ای میناشکن بو انکسار مدربنم
نو بنو اشعار فخر ایتمڭ شعار مدربنم

نخل کلکم سرفرو ایلمز بکا طوبی کبی
چارموسمده نهال میوه دار مدربنم

مصرع برجسته سرو نخل زار مدربنم
نام عنقا کوشه کیر قاف ایکن پرواز ایدر
موج عرفاندر صدف اسبابنی برباد ایدن
سختئ دورانله کامل عیار اولمز ذلیل
کوسفند لاغره قصاب اولورمی درقفا
ظلمت شبده کناهم ذکر ایدوب کریان اولور

بوچمنده طبع موزون برگ وبار مدربنم
آشیان عزلت اوج اشتهار مدربنم
سیل خامه م آب درشاهوار مدربنم
بخت سنکینم محڭ اعتبار مدربنم
حصن امن وراحتم جسم نزار مدربنم
چشمهٔ خضر اشته چشم اشکبار مدربنم

مجلس عرفانده یاد ایتسونلر ای وهبی همان
بو غزل ارباب طبعه یادکار مدربنم

دیوانه دلی زلف سیه سایه دوشوردم
لعل لبی شو قیله خروش ایلدی اشکم
بو اینجه میانیله کورلدن اوقول اوغلن
برمغبچه ادراق دلی قیلدی پریشان

شهبال همادن سرمه سایه دوشوردم
اول کوهرذی قیمتی دریایه دوشوردم
بنده قول اولوب باشمی اورتایه دوشوردم
اول مصحفی حیفا کفتر سایه دوشوردم

ویردم ینه برسنکدله کوکلمی وهبی
بیلمزلکڭ ایله شیشه می خارایه دوشوردم

برمه بیوفا در اکلنجه م
کاهجه بوی زلفنی کتورر
اول قاشی یا غمندن اولدم پیر
خستهٔ درد و محنت دهرم
بو قدر آسایشم زوکور تلکدن
قالمدی شمدی ساقی دنی دمی

یاد ایله آشنا در اکلنجه م
بو سیمدن صبا در اکلنجه م
زه کبی بر عصا در اکلنجه م
آرزوی دوا در اکلنجه م
صنعت کیمیا در اکلنجه م
زاهد بدلقا در اکلنجه م

وهبیا نان ونعمتن بیه رڭ

پادشاهه دعادر اکلنجه م

کوشهٔ میخانه ده کرچه اسیر باده یم   زاهدا انجق غم آیامدن آزاده یم
مومیان مومیاسی وصله محتاجم مدد   بر شکسته بسته بویله دردمند افتاده یم
حسرت محراب ابروکیله اولدم پایمال   محفل عشقده دوشمنش کهنه بر سجاده یم
باری بر کره صارلمق ممکن اولمزمی عجب   بویله باشدن صاوممه کیم دستارکه دلداده یم

کل کبی رنکین دکلسمده نه مانع وهبیا
خاردن پاکیزه دامانم که سنبل زاده یم

ذوق بوس لعلکی دور اولمینجه بیلمدم   نشئهٔ صهبایی مخمور اولمینجه بیلمدم
صاریلورکن یاره بیلمزدم صفای سینه سن   مرهم کافوری ناسور اولمینجه بیلمدم
قصر والا طاق رفعت بی اساس اولدیغنی   که خراب وکاه معمور اولمینجه بیلمدم
زخم انکشت اشارت آدمی نالان ایتدیکن   غره دوش آفاقه مشهور اولمینجه بیلمدم

وهبیا انجام جاهک یأس وحرمان اولدیغن
صدمهٔ عزلیله مقهور اولمینجه بیلمدم

آشفته وسرداده پیچ وخم اولیدم   تک جبههٔ یاره دوکیلن پرچم اولیدم
اشکسته اولورسمده دوشوب سنک جفایه   ساغر کبی ساقی ایله همدم اولیدم
انجق اولوب افتاده کل عارض یاره   سائر یره دوشمزدم اکر شبنم اولیدم
تیر نکهک اوردی دله باری دیدی   برکون صاریلوب یاره سنه مرهم اولیدم

ترک ایتمز ایدم جنت استانبولی وهبی
برکندم اداره ایده جک آدم اولیدم

❀ حرف النون ❀

مستعد نظر اول چشم ستمزادندن   حکمة العین اوقیوب غمزهٔ استادندن
بیم خونباشی سر خنجر فولادندن   قان آقار زخم دل عاشق ناشادندن
خندهٔ خط لب ساقی ساغر بکفی   کورسه اکلردی هلاکو خط بغدادندن

دلبر آهوی حرم اولسه ده بردامه دوشر   عالمک قورتلمز پنجهٔ صیادندن
صاحب همت مردانه یه زند دستلرک   حصه یوق قصهٔ مجنون ایله فرهادندن
کهنه داغ دلمز تازه لنور لاله صفت   نوبهارک کل نوخندهٔ نوشادندن
طبع موزون اولانک میوه سیدر عقدهٔ دل   باغده فهم ایده کور مصرع شمشادندن
دل ارباب همم کل کبی پژمرده لنور   صورت بلبلک اندیشهٔ فریادندن
دانهٔ خرمن عمر اولمده در محو وهبا   آسیای فلکک کردشی بربادندن
خلقی کریان ایده رک سعی عمارتده اولان   بیخبر درره سیلابده بنیادندن
طوق قمری یه یاقوب حلقه بکوش اولدیغنی   اکلدم بوچمنک سرو سرآزادندن

حوض صدر خنهٔ مصرف پراولورمی وهبی
کسب دستک ایکی فوارهٔ ایرادندن

چشمنده اویور فتنه ایله نازه نه دیرسن   طورماز اویارر غمزهٔ غمازه نه دیرسن
طرف نکهی مرغ دلی ایلدی نخچیر   چنک مژهٔ دیدهٔ شهبازه نه دیرسن
چکلمدی بکا غمزه او قن اتدی رقیبه   اول راستکش واول غلط اندازه نه دیرسن
عشاقه قرار ایتمشیکن دوندی مقامی   اوج ایلیه رک باشلدی شهنازه نه دیرسن
کورمشمی عجب پیک صبا اول کل رویی   دیرمزمی بزه برخبر تازه نه دیرسن
حرف آتدی ینه مطربه هم سازه طوقندی   اول زاهد بی پردهٔ ناسازه نه دیرسن

وهبی ایله کیم سویلشور ای حاسد بدکو
بویله سخن معجزه پردازه نه دیرسن

❀ تخمیس غزل فهیم ❀

تخم بر شور وشرر در سرنموده خرمنمدن   احتراز اوزره کچر برق فلک پرامنمدن
سوخته اولور ضیای مهر کیرسه روزنمدن   ای نفس بیهوده نچمه جان آتش مسکنمدن

رعشه ریز شعلهٔ آه اول نسیم شیونمدن

وادمی بر آتشکده بوسینهٔ پرتابه بکزر   ناکهان کلسه یمندر دوشسه خاکستر ایدر بر

سوز شمعدن جنت کویک صاقن ای حورپیکر   برکدای خانه سوزم شعله پیراهن چوافکر

اصل دوزخ برشرردر شعلهٔ پیراهنمدن

مهربان اولدک کورنجه کرچه بومغدوری مشفق   چاره قیدیله ولیکن چکمه هرکز زوری مشفق
باقمیوب ایلمه بریده کلسن اول ناسوری مشفق   جوشن الماس پوش ایت مرهم کافوری مشفق

احترازایت رحم زخم جسم مرهم دشمنمدن

واردرونمده فتیل عشق یک برکشته حالم   دودآهیله بویاندم حسرت بزم وصالم
لیلهٔ تاریک غمده دوردائم بی مجالم   ای چراغ چشم عاشق بنکه فانوس خیالم

جامه خوابم روشن ایله پردهٔ پیراهنمدن

آسمان حسنه سنسن اول مه خورشید منظر   کیم ایدر تاب عذارک ژالهٔ ناچیزی کوهر
شرمسارانه نکاه کرم ایدوب ای سعد اختر   تابش مهر جمالکدن عرقریزان اولم کر

کوکب واختر تراوش هپ مسامات تنمدن

دامن دشت بلاده سربزیر خاک دسکم   جوشش شوقیله بحر غمده موج بی درنکم
عاشقم قان آغلقدن بوقدر اصلا شرم و ننکم   اوقدر هجر کله دوکدم اشک چشم لاله رنکم

اولدی طوفان داغ بردل آستین و دامنمدن

لوح الهام اولمسیدی کربساط خط نظمم   نورله اولمزدی بویله اختلاط خط نظمم
وهبیا وارسلک فیضه ارتباط خط نظمم   اول فهیم مه ضمیرم کیم نقاط خط نظمم

شبچراغ ایتدم شعاع مهر طبع روشنمدن

ویرمدی بوسه کراسن لب مینوشنمدن   ذوقیاب ایتمدی اول میوهٔ مهجوشنمدن
کوپه کوندزکورین نجم شب آهنک مثال   رونه شعله دوشر جوهر منکوشنمدن
دوکیلوب طره لری کل یوزینی کوسترمز   پیچ وتاب اوزره یم اول سنبل کلپوشنمدن
قوجاغمدن کیم الور آه او طفل نازی   چیقسه برکره ایله دایه نک آغوشنمدن
نفس خشکی ایله وعدهٔ کمون کبار   خلقی سیراب امید ایتمه ده درکوشنمدن
زیور ذات کرک بوخسه قالور عریان تن   جاهلک چیقسه اودزرین قبادوشنمدن

موج خیز اولسه نه دم لجهٔ طبع وهبی
بویله کوهر چیقر سینهٔ پرجوشنمدن

اوجهتک شعشعهٔ سینهٔ براقندن   قمماشور دیدهٔ خورشید فلک طاقندن
مست ایکن بلکه ایاغن آلوررزمشربچه   ساقئ عشوه نمایی طوته لم ساقندن
افعی کاکل خمدرخم ده بیچاره بیچک   نیجه فرق ایلیه لم زهرنی تریاقندن
وصلتک کارنهفت اولمسنه وابسته   مطربک پردهٔ به صاقلمندیغی عشاقندن

صورت روی دلاراسی چیقرمی وهبی
عاشقک آینهٔ سینهٔ مشتاقندن

چکمش می محبتی لعلی شراب ایکن   عشاقی جام عشقی ایله نشئه یاب ایکن
دوشمش شکنج زلفنه برسیم کردنک   اولمش اسیر غمشه مالک رقاب ایکن
برکلرخک خیالی ایله اشک تردوکر   خویکرده رودلی غبطهٔ درد وکلاب ایکن
مخمورسی نکاهنه حیران برآفتک   چشمی شراب نازایله مست وخراب ایکن
اولمش نسیم عشقله همسیر کردباد   حسن کرانقدرله سنکین رکاب ایکن
برطفل ابجدک سبق عشقنی اوقور   معنای خط وخالی مسلم کتاب ایکن
اولمش خلیده سیخ جکردوز عشقه حیف   تاب رخیله سینهٔ عالم کباب ایکن
برلاله درهواسی ایله آه کرم ایدوب   صولمش عذاری کل کبی پرآب وتاب ایکن
اولمقده جوش عشقله دردانه پاش اشک   بونه صدف یم طلبنده حباب ایکن
برخط عنبرین ایچون اولمقده سوزناک   سودای خالی داغ دل مشکناب ایکن

محکمی نظم راشدی تنظیر وهبیا
بحث سخنده هرسوزی فصل الخطاب ایکن

دل افتادکانک ذره جه فهم ایله حالندن   صاقن بوآفتاب حسنک ای مهروزوالندن
کلوب کجدکجه حسرتخانه سن برکره تشریفک   کچر بوآرزومندک کذرکاه خیالندن
مدربوحسن صورت کلک قدرت دارا سه یارک   چیقرمش نقشنی برعالم آخر مثالندن

مثلث قیناد وب بنت عنبدن زاهد سالوس
ثلاثه عقدی ایله یک صفا ایتمش حلالندن

آچلسون گفتگوی کاکل و موی میان بحثی
او صاندق در سه دقتله مآل قیل و قالندن

می گلگون ایچرمش بر سبه پر جملی دلبرله
نه دیرسن شیخ افندی یه او تاتمز آق صقالندن

بکا دوشمزکن ساقرک غبغبله پستانی
دخی خوش گلدی ای وهبی ترنج و پورتقالندن

برمی ای ساقی بنه پر طمطراق ایتمزمیسن
ایش ایاغه دوشدی سن تشمیر ساق ایتمزمیسن

شوق رخسار یله اول مهپاره نک ای دل بو شب
نور چشمک شمع بزم اشتیاق ایتمزمیسن

یار دن اغیاری دفعه صورت حقدن گلوب
زاهدا نصح اولمق اوزره بر نفاق ایتمزمیسن

لیلهٔ وصلتده دلبرله یاتورکن ای کوکل
صبحه دک اندیشهٔ روز فراق ایتمزمیسن

ممکن اولسه می ایچوب لعل نگاری بوس ایدوب
وهبیا مشربجه اجرای مذاق ایتمزمیسن

گچدم امید بوس لب لعل یاردن
ابتسم عجمی توبه می خوشگواردن

خط غباری گرچه لب یاری قپلامش
پرنشئه یم هنوز بن او کیف غباردن

گلمز بو سویه آه او سرچشمهٔ امید
بیهوده آتشه یانه رز انتظاردن

زلف سیاهن او خشیه رق بوسه خواه اولوب
امید یاد زهر ایده رم صانکه ماردن

قالدم مثال غنچهٔ تصویر بسته لب
یوق خواهشم آچلمغه باد بهاردن

بحر طلبده ورطهٔ گردابه دوشمدن
فلک امیدی قورتاره گور بر کناردن

مفتوح ایکن همیشه در لطف کبریا
وهبی گشایش استمه باب کباردن

بولمز ینه سیر رخ پرتاب صفاسن
گلشنده ایدنلر گل سیراب صفاسن

رذ باده ایدوب اول لب شیرینی تماشا
چشمم بو گیجه گوردی شکرخواب صفاسن

اول گردن بللورده خون دل عاشق
گوستردی صراحیده می ناب صفاسن

بز ذوق قز اجرا ایده رز آتش تردن
بر حیله ایدر زاهد خشک آب صفاسن

بر

بر شوخ خط آوره ایدوب مشق محبت
سودازده دل ایلدی کتاب صفاسن

بدر برزه طاق خم ابرویه پرستش
بخش ایلیه لم زاهده محراب صفاسن

پیمانه بکف آینه سینه گشاده
ساقی ایده لم بر گیجه مهتاب صفاسن

حلواده بولور ذائقه سی لذت عیشی
صوفی نه بیلور صحبت احباب صفاسن

دیرمزمه در نظم صفاپرور وهبی
ارباب دله گوهر نایاب صفاسن

فرق ایلمز روی بتلرله. نیکلی کاله دن
توقیماش حسنی گلمش صانه سن. بنگاله دن

سینه یه مهپاره چکمک رسمینک تا صبحه دک
دون گیجه بیدار اولوب تقلیدین آلدم هاله دن

جوهر امیدیمی گلمشدر بو کیفیت عجب
فرقی یوقدر لعلنک یاقوت سیاله دن

تا صباح حشره دک بیدار اولور چشم امید
بخت خواب آلود او یانمزسه بو آه و ناله دن

رشحهٔ اشکم نما ویرمز امل گلزارنه
وهبیا گلمز طراوت برگ خشکه ژاله دن

مست ایکن اول مغبچه ایچدقده گوردک سینه سن
گورممشدک او ایله بر صافی فرنک آیینه سن

دانه دانه خال رخسارک غدای روح ایکن
چین زلفکده نهان ایتمه او مرغک چینه سن

شیشه چکدرمش ایشتدم زاهد میناشکن
قانی ایچمشده آلمش آبگینه کینه سن

عاقله لایقمی فردایی فراموش ایلمک
فکر شنبه طفلک ایلرکن تباه آدینه سن

وهبیا رفعت بولنلر زیور عرفان ایله
اطلس چرخه دگشمز خرقهٔ پشمینه سن

بوسه سین آلدم او نورسته نک ابرام ایله بن
هیوه وصله یتشدم طمع خام ایله بن

سرانگشت مخناسنی مخفیجه صقوب
یاره ایهام مرام ایلدم ابهام ایله بن

آه ایتدکجه دماغ دلی تطییب ایده رم
عنبر و مشک خط و خال سیه فام ایله بن

ذکر چشم و لب شیرینن ایدوب جانه غدا
بسلدم مرغ دلی شکر و بادام ایله بن

ایچردوب شربتنی مجلسی تلخ ایلمدن
نقلت زاهدی دفع ایلدم اکرام ایله بن

ردصوت ایلدیکن کوش ایده‌لی کهسارک
سوبلمم ردی جماده دخی دشنام ایلدبن

ایلدم سینه‌می مانند نگین داغ بدل
وهبیا نقش نکون طلب نام ایلدبن

روشن اولدی چشمه بو سینهٔ بللوردن
کیم وجود نازنینک خلق اولنمش نوردن
مطربا بر نغمهٔ سرشار استر کیم کوکل
تالب حوضه دو کلسه کاسهٔ طنبوردن
بر نشاط اولمز دماغ شوق مخمور غمک
کاسهٔ می اولسه ده خاک سر فغفوردن
کندی اولدملر که خرمن خوشه چینه وقف ایدی
دانه‌لی هر کس قاپرشمدی دهان موردن

وصف زلفک یازمق ای وهبی نه ممکن اولمهک
مسطرم اولمز سه تار کیسوان حوردن

عشاقی عیدوصلکه قربان آلوریمسن
جانا بو دمده بوسه ویروب جان آلوریمسن
بردوش ایدوب اوپای مخنای کیزلوجه
زاهد بوکونه بوینکه سن قان آلوریمسن
آلدم خبر بهاسنی کیم نقد جان ایمش
کالای وصل دلبری ارزان آلوریمسن
اهل هنرله داد وستد ایتمه ای فلک
بر بوله ویرسه جوهر عرفان آلوریمسن

وهبی غریب دوشدی سرکویکه ینه
خلوتسرای وصلته مهمان آلوریمسن

ای کوکل خط رخن کوردکجه آه ایتمزمیسن
مهری پنهان کردهٔ ابر سیاه ایتمزمیسن
بوسه تقسیم ایتسه اول مهرودیک عشاقنه
مطرباسن اوج اغازده کاه ایتمزمیسن
بونجه دمدر صورمدک حال دل بیماری
کوشهٔ چشمیله باری برنکاه ایتمزمیسن
دامن کلده شکفته تازه سنبللر کبی
کاکلک پیوستهٔ طرف کلاه ایتمزمیسن

وهبیا بوزسورمکه خاک امام اعظمه
شط کبی بغداده طوغرو عزم راه ایتمزمیسن

❁ حرف الواو ❁

سورسک یوسف آسا برمه پاکیزه دامان سو
عزیز مصر استغنا مسلم شاه خوبان سو

نظر بازرخ برتاب یار اول چشم شبنم وش
فلکده اولسه ده همتله برمهر درخشان سو
رسوم سوزش عشقی باقوب پروانه‌دن اوکرن
یا نرسکده نه مانع باری بر شمع شبستان سو
عقیده آلمغه کتدکجه لالامی بولوب فرصت
شکر کبی لب لعلک اوپوب اول طفلی پنهان سو
شب وصلتده طورمه صبحه دک اول ماهی اوپ اوخشه
کهی رخ کاه کردن کاه سینه کاه پستان سو
اوپوب برپاک صوی دلبر کرم الفت دمادم صوی
تن سیمینی خلوتکه حمامده عریان سو

حقیقی عاشق اول وهبی کچوب جسر مجازیدن
اویوب تفسیله شیطانه نه عورت سو نه اوغلان سو

یوزسورمکه ایاغکه ای سرو عشوه جو
کلزار کویکی طولاشور جوی سوبسو
رندانی پاتمه‌دن بوکلمی قبا قلنوب
ساقی دیرندن ایتمدی اول کج اداکدو
ترک اولمه برحدث ایتمش مکر ینه
کوردم جناب زاهدی تجدید ایدر وضو
آیینه نقش آلمغه طالب هر آینه
بیلمم نه یوزایله اولور اول ماهه روبرو
بر دل طولاشمسون دیو صد پیچ وتابله
شانه اورر طاررادو سر زلفی موبمو
سیر اولمدقچه تابکلو خوان وصلته
سیر جمال ایله ایده‌مم دفع آرزو

وهبی نهال کلکک سرافرازمی کوروب
طوبی عجبمی خجلت ایله ایتسه سرفرو

خط سیهکمی سر کیسوسمی ندر بو
برباغده سنبل ایله شبومی ندر بو
طاقتمی کلور آه مددکسدی امانم
شمشیرمیدر خنجر ابروسمی ندر بو
دلداده‌یم اول خندهٔ دندان نمایه
ای غنچه‌دهن حقهٔ لؤلؤسمی ندر بو
جوق دوشمشیدم آرده نه صید اولمدی کندی
وحشتله قاچر بچهٔ آهوسمی ندر بو

وهبی قلمک منبعمی آب حیاتک
جوی سخنکمی برایچم صومی ندر بو

کهنه شراب ویر بکا تازه بتازه نو بنو
تازه له کیفی ساقیا تازه بتازه نو بنو
طفل ایسه ده اوعشوه کار یوقدر المده اختیار
پیره جوان ایمش سزا تازه بتازه نو بنو

غنچه مثال تازه لر سینه ده داغی تازه لر — صحن چمنده ر و نما تازه بتازه نو بنو
نیلر ایدوب نغمه لری اکدیره اسکی دملری — ایله نوای مطربا تازه بتازه نو بنو

وادی کهنه مبتذل کل کبی اولمه لی غزل
تازه زمینده وهبیا تازه بتازه نو بنو

دیمشدم بوی خطک شم ایدوب مشک خطادر بو — مکر عنبر ایمش بیلدم مکه تعبیر خطا در بو
رقیب بد لقایه یردیررسن کند و یانکده — نه هرجایی سن انصاف ایت نه طورنا بجادر بو
کوروب چین جبینک زاهدک نقش حصیر آسا — دیدم ثقلت زمینده دوشمش بوریادر بو
کهی اشک روان که باد آهیله دونر کردون — هبای دانهٔ عمر ایتمکه بر آسیا در بو

نیچون بیهوده حاسد رشک ایدر کفتار وهبی یه
عجب بیلزمی کیم کسبی دکل داد خدادر بو

❀ حرف الهاء ❀

ایق بص ساقیا بزمه امان ال ارقه سی یرده — قدح در دست و دامن درمیان ال ارقه سی یرده
ایا قلندر قپوکده برطولودستی ایله طورمه — مدد یک دوشدم ای پیرمغان ال ارقه سی یرده
ییقلسون ارقه سی کلسون زمینه زال کردونک — یتر بو تکیه ده ایتدی جهان ال ارقه سی یرده
کولشمک کلمز الدن رستم پرزور عشقکله — دیمکدر چاره سی ای پهلوان ال ارقه سی یرده
تمنای تماشا ایله بر بر رهکذار کده — طوربی دست و پا افتادکان ال ارقه سی یرده
نه لر چکدم الکدن تیر غمزه ک جانه کار ایتدی — یتر زخم اورمه ای قاشی کمان ال ارقه سی یرده
الک قوی کوکسکه باری اوزاقدن مرحبالرله — سلامه منتظر بو ناتوان ال ارقه سی یرده
کوروب خنجر بکف بیلدم الندن قورتلش یوقدر — او مستک پایننه دوشدم همان ال ارقه سی یرده
بلی هر برهنرده دست بربالای دستا ما — ایدر وهبی یه یاران هر زمان ال ارقه سی یرده
ظهیر و دستکیرم حضرت سلطان سلیم خاندر — کلوب بندن ال السون شاعران ال ارقه سی یرده
زمین لطفنه فرش ایله تاب پنجهٔ مهرین — دونر کردسرنده آسمان ال ارقه سی یرده
کوروب بذل عطاسن زیردستان برایایه — یدعلیاسنه ایلر شهان ال ارقه سی یرده

زبردستیٔ قهرندن عدم ملکنده قالمشدر
زمینبوس تأدب قهرمان ال ارقه سی یرده

باقدم نهال قامت دلجوینه ینه — آقدم مثال جوی چمن سوینه ینه
کلدن هزار مرتبه رنکین نما ایکن — کلکونه ایله رنک ویرر روینه ینه
برشهسوار عشوه نک اولدم ربوده سی — چوکان زلفی چکدی بنی کوینه ینه
جادوی چشمی صد دل شیدایی باغلدی — کیسوسنک فسون ایله هر موینه ینه
شبومید رندربودیو چوق طاقلدیلر — سنبل بنفشه زلف سمنبوینه ینه
خویکرده اولدی شرمله الدقجه بوسه سن — میل ایتمسیدی اسکی جفاخوینه ینه

وهبی جهانی حیرت ایله اکمه ایتمکه
رخصتمی ویردی طبع سخنکوینه ینه

مشرب رنده کوره بوسه دویکدر باده — مطربا اشته بو تقسیمده تمکدر باده
مجلسه طوزلو اوتوررسه کبابی نه عجب — منکر حق مراعات نمکدر باده
حکمت بالغه دندر دیرایمش پیرمغان — آب ایکن تشنه لب خون سمکدر باده
آخر کار دوشوب کشمکشه انیقه — بزه چکدردیکی دردی چکه جکدر باده

اکلنور مجلس عشرتده عیار احباب
وهبیا تجربهٔ قلبه محکدر باده

دستنی چکدی رضاویرمدی اما بوسه — اوشهک رخصتی وارمی عجبا یا بوسه
اوپدم اوج کره ایکی بوسه نیاز ایتمشیکن — دیدی نازیله کولوب اول کل زیبا بوسه
مطربا بوسه لک ایت نغمه لی کیم دلبردن — ایده عشاق اصولیله تمنا بوسه
طاق ابروسنک اوستندن او بالا قدم — هله افتاده دله ویردی براعلا بوسه

وهبیا یار ایله درخواب اولیجق کلدی رقیب
ینه حیفا که باصلدق بوکیجه کا بوسه

اوله برشعشعه وار کیم رخ تابنده — ذره در مهر جهانتاب فلک یانده

لعل کلفامنه حسرتکش اولان عشاقڭ / غنچهٔ تازه بتر چاك کریبانند‌ه
کندم اول یوسف کلپیرهنه حسرت ایله / روز محشر کوره لر دستمی دامانند‌ه
صاریلوب مغبچه یه شوقله ایمانم دیر / هله مستانه لرڭ شبهه وار ایمانند‌ه
باب مفتوح کرم صانمه کبارڭ قپوسن / ندر اول چوبه نظر قیل کف دربانند‌ه

شکوه آمیز غزللرله نوله وهبی زار / حالن اول شاهه بیان ایلسه دیوانند‌ه

نیچون محرم ایدرسن موبموزلف پریشانه / ویرر بیگانه یه سررشته شاید ای پری شانه
فروغ عارضڭ عرض ایله تاب آورد گلسمده / یانرسه شمع سوزانه پر پروانه پروانه
نیجه صحرانورد وحشت اولمز قیس بی آرام / که خاك راه لیلی سرمه در چشم غزالانه
سپهر اوزره دکل غره همان نال اولدی رشکندن / هلال ابرولرین کوستردی برکون ماهتابانه

شکست ایتمش بهار اولدقده جام عهد و پیمانی / کتور ای ساقی گلرخ ینه وهبی یه پیمانه

مایلم بر نو نهالڭ تازه شفتالوسنه / باغ دهرڭ باقرزم آلوسنه بالوسنه
اصفهانده چار ابرو بر پسر سیر ایلدم / خطی بکزر چار باغڭ سنبل و شبوسنه
بر ستا قدره باصدی یار یلوبنی بوشب رقیب / کافرڭ طاقت کلورمی ثقلت کابوسنه
دردندانن کورن اول طفل لالا پرورڭ / ایلمز چرخڭ نظر لالاسنه لولوسنه
وجهی وار گیسوی کافر کیشنه اولسه اسیر / دل فرنکستانده باقدقچه بتانڭ روسنه
الحمد اول رنده کیم پای خم میخانه ده / باده در کف مست اولوب یارین چکر زانوسنه

چاره سی یاره صارلمقدر لبڭ امسم دیو / چونکه ای وهبی اودلدڭ خنجر ابروسنه

فریاد ایدر زلف سیهکاری کورنجه / البته قوپار غلغله لر ماری کورنجه
بر آتش اولور لوله نز اکتله امامه / بوس ایلر ایکن لعل لب یاری کورنجه
داد و ستد حسن و بها بیع وفادر / میل ایلمه هر شاهد بازاری کورنجه

بلکه

بلکه اومیانی جکرم سینه یه دیردم / کسدم املم خنجر خونخوای کورنجه

ماروت کبی چاهه کیردی شرمله یاران / وهبیده اولان خامهٔ سحاری کورنجه

کلدی نازایله رڭ بزمه سراپا شیوه / چشم مستنده اداسنده هویدا شیوه
حدنی قدنی بیلدردی ینه شمشاده / کوستروب باغده اول قامت بالا شیوه
بو قدر جنبش و نازه نیجه طاقت کلسون / بن هلاك اولدم آ ظالم نه بو حالا شیوه
مرد اودر کیم اکا غالب ایده استغناسن / کوسترر سه نقدر بیوهٔ دنیا شیوه

کلکڭ وهبی ینه بر عشوه کرڭ شوقی ایله / بر غزل یازدیکه هر لفظنه معنا شیوه

آه اوشوخ مغبچه کتدکجه بر کین اولمه ده / کافرڭ هر نظره سی غارتکر دین اولمه ده
عکس رخسار دلاراسن کوروب آیینه ده / بر رقیبم داخی کتد و اولدی خودبین اولمه ده
پیچ و تاب عشقدن آزاده سر اولمز کوکل / طره سی مادام بویله چین برچین اولمه ده
نجم بختم جمع و تفریق اوزره در کردونده کیم / که بنات النعشه بکزر که پروین اولمه ده
جام جم نوش ایله کتسون سینه دن کرد کدر / بزم عالمده صفا یوق بویله غمکین اولمه ده
قصد ایدوب صوفی شراب جامه ایدرمش مکر / رند ایله کتدکجه همرنڭ و هم آیین اولمه ده

تاب میدن عارض ساقی کافر ماجرا / چهرهٔ ایمان وهبی کبی رنکین اولمه ده

دل یک اورلدی آه او قاشی کمانه آه / تیر نکاه تیزنه اولدم نشانه آه
بر شمع حسنڭ اوستنه پروانه وش دونوب / خاکستر اولدی کتدی کوکل یانه یانه آه
ایکی قدح شراب ایله خونی نکاه اولوب / چشم سیاه مستی ینه کیردی قانه آه
صانمه شهاب ثاقب اولور چرخده لمعه پاش / چیقمقده آهم آتشی تا آسمانه آه
کزدردی خانه خانه بنی بیقرار ایدوب / شطرنج آلتی کبی لعب زمانه آه
بو قدر تحملم یتشور غیری ای فلك / بار بلامی چکمکه کلدم جهانه آه

وهبی بیلم بوکلدی غم استیاق ایله
صارلمدم کمر کبی اول مومیانه آه

ماه ایلمزدی مهر رخکله مقابله
اول شکل خوبه ایتمسه قصد مشاکله
زنجیر بسته ایلدی عشاقی کاکلک
دیوانه‌لر ایدرلر اوچنبرده ولوله
نور جبینی اوزره کشیده قلم قاشن
صاندم کورنجه سورهٔ یوسفده بسمله
بالانشین صدر اولیجق پست فطرتان
خلقه بو قاریدن آشاغیدر معامله

دوشس اولدک آه رعشهٔ پیری یه وهبیا
بنیان عمرسی یقمق ایچوندر بو زلزله

غزل بی نقطه

آگاه اوله کور دوده احوال هلاله
عالمده ولا اولمه هوسکار کماله
آوارهٔ آلام در آسوده دکلدر
اهل دل اولور ماحصل آلوده کلاله
معکوس المدد امل دهر سراسر
اولمه هوس مال آلوده ملاله
مسرور اوله هم آه دلمده کدرم وار
دلدار مساعد اولور اما که وصاله

لال اولمه دراسلم هله هر حالده وهبی
اولدکسه اگر مطلع ادراک ماله

مسمط که در شیراز نوشته بهنگام سفارت

بخش ایلدم ایرانی بن خال رخ جانانه‌یه
شیرازدن کشمیر و ختن اولسون فدا بر دانه‌یه
تصویر خوبان عجم رونقده دار الصنم
شایسته تشبیه ایلسم هر شهری بر بتخانه‌یه
بازیکران کابلی جادوشان بابلی
بیهوش ایدر جان و دلی افسون اوقور پیمانه‌یه
هر حقته بر جملی بسر برشال سرخ ایتمش بسر
سوداسی ایتزمی اثر سر ایلمین دیوانه‌یه
کرچه عراق و اصفهان اولمش مقام عاشقان
خوبان آذربایجان پک آشنا بیگانه‌یه
سیر ایتدم اصفهانی چوق سرمه‌لی خوبانی
صد آفت کاشانی جلب ایلدم کاشانه‌یه
دور ایلمکده جام جم بوکیفله غمدن نه غم
رقص جوانان عجم جنبش دیر مستانه‌یه

کیسولری سنبل کبی رخلری آچلمش کل کبی
عاشقلری بلبل کبی آتش براقسون لانه‌یه

ای شاه اقلیم جمال چون ایلچیه بو قدر زوال
وهبی ایدر فکر وصال امرک نه اول فرزانه‌یه

در حکومت رودوس نوشته

نیجه ذوق اولمیه بو شهر بهشت آساده
آره‌سه مثلنی آدم بوله‌مز دنیاده
باغ دادا ایلمش اول خیر رباطی مولی
بو کوزل بلده‌یی ترجیح ایده‌رم بغداده
برطرف زهد و ریا قیدی بقول حافظ
بونده رنگین اولنور باده ایله سجاده
دختر رزمی دیلر مغبچه می استر دل
جمله اسباب صفا ماده و نر آماده
قوجه دستی ایله باده کتورر دستاویز
نه زمان پیر مغان کلسه مبارک باده
دار ایکن غبغب و پستانچهٔ خوبان الده
کیم باقر تازه ترنجه کورینن کباده

اوبدی خوی کرده رخ اوستنده تراولمش زلفن
بولدی سنبللی صوین وهبی سنبل زاده

ندر بو زلف عنبربو او شوخک کل ینا غنده
کل و سنبل نکر بر یرده بتمش حسنی باغنده
او مشکین زلفی قوقلاتمه قرلسون بورنی اغیارک
فساد اولدیغنی بیلمز یاسمن جاناد ماغنده
کیررمی طیلسانیله درمیخانه‌دن زهاد
نیجه قویرق صالرروباهلر ارسلان یتاغنده
حسد اولرنده کیم تنها چکلمش کوشهٔ باغه
سبو زانوده دستنده قدح دلبر قوجاغنده

نه عقله اویدک اویله بردلی قانلی جوان سودک
هنوز قان طملر ای وهبی او خونینک بوچاغنده

اولمدم کرمابه‌ده یکتن او جسم پاکله
باری همخلوت اولیدم بر کوزل دلاکله
شانه‌یی کوردکده دوشدم بنده بو سوداله
زلفنه اولدم فتاده سینهٔ صد چاکله
روی پرتابک کورنجه کریه‌لر ایتسم نوله
ایردی شبنم آفتابه دیدهٔ نمناکله
جذبهٔ خورشید رفعتدن اولورمی بهره‌ور
ذره‌وش اوجه یکسان اولمینلر خاکله

سوزناک اولمقده مغز استخوانم وهبیا

شمع وش آدم قتیلی شعلهٔ ادراکله

صاقلمه مهر خنگ زلف سیاه آلتنده | قالمسون حسن عمل ابر کناه آلتنده
چیقمسون مار سیه کیبی بنا کوشکدن | بر چمک طورسون امان بویله کلاه آلتنده
آب وتاب رخکی سبزهٔ خط قیلدی تباه | کل شاداب چمن قالدی کیاه آلتنده
قدری پست اولمسه کردونده کر محبوبانک | آفتابک دخی قالمازدی ماه آلتنده
ناکهان قعر زمینه دوشر اهل رفعت | جاه محنت قازیلور رتبه وجاه آلتنده
خوشه چین املی سیله ویرر کاه فلک | آب خدعه یوریدوب کیزلیجه کاه آلتنده

فخر ایدر شوکت طبعمله سمند معنا
وهبیا اسبک اولور رفعتی شاه آلتنده

نکه تاب آور اولمز نظرهٔ روی دلارایه | شعاعندن باقلمز آفتاب عالم آرایه
بهای حسن دلبر شوق عاشقدن اولور معلوم | آلور کوزله باقنلر یوسفه باقسون زلیخایه
مجوهر خنجر یله مومیان سینه یه چکسم | مسلم طاش دیکردم بنده میدان تمنایه
تحمل کوچدر اما طورنا برجا سنه خلقک | مدار راحت عالم رهین اولمش مدارایه

آچلمز باغ وصلنده بزه اول غنچهٔ زیبا
هم آواز اوله لم وهبی هزار ناشکیبایه

نور آیتی دیدم رخنه اقتباس ایله | شمس وقمر دیسمه ده اولوردی جناس ایله
سرایت نتیجهٔ رشتهٔ طول امل دخی | کوته دکلمی اول سر زلفه قیاس ایله
باقدیجه آفتاب عذار منیرنه | آیینهٔ درونه کیرر انعکاس ایله
فریاد او طرف دیدهٔ خونی نگاهدن | ایچمکده بویله قانمزی ایکی طاس ایله
عالمده مرد او درکه زروز بوراست تیز | بردربانده اطلس کردون پلاس ایله
چرخک آلتنده غمزه دکل بچمکه کلور | همراه کشت عمر برابابی داس ایله

البت نموده ظاهر وباطنده برکدر
وهبی نه درده اوغرامشز بو حواس ایله

خالی

خالی دکلدی دل هوس ایلردی خالنه | مسکین دوغرامش قره سودا خیالنه
کلنار بوس لعلنی ویرمزسه ده دخی | تازه نهالدر یله پک بنده دالنه
یاره تراش ایتمه دیمش خط رویکی | شیخک افندی کولمه لمی صقالنه
پیمانهٔ میه قویلن آب صاف وش | مخلوط درحرامی بو عمرک حلالنه

وهبی او آفتنه یا پرسک یا بوب همان
رام ایت مرام وصله قومه کندو حالنه

ویرمزدی بوس لعل لبک ساغر اولمسه | نقل وسیله نوش می احمر اولمسه
کار ایلمزدی زخمی رک جانه دمبدم | خونریز چشمنک مژه سی نشتر اولمسه
ایتمزدی چاک پیرهنی زیر نافه دک | البته چاکچاک اوله جق بربر اولمسه
قوچمقدلوردی بلکه بیلن اول ستمکرک | بویله میانه ده خط خنجر اولمسه

کلمزدی کیفمز یله بردرلو وهبیا
بزم جهانده باده ایله دلبر اولمسه

❀ حرف الیاء ❀

مصفا کردن بللور پاره قاره بن دوشدی | اوکافور اوزره فلفلدکیبی یکپاره بن دوشدی
قلم قاشن چکرکن دست قدرت نوک کلکندن | مرکب صحراوب پیشانی دلداره بن دوشدی
بنکلی کاله بندرکاه حسنه بنقه اوزنکدر | بوجهیله قماس روی آل یاره بن دوشدی
اونخل عشوه نک خال کورنلر کردلعلنده | صانورکیم جابجا نوباوهٔ کلناره بن دوشدی
کتاب حسننک معنالری جای نظردرکیم | مثال نقطهٔ نک صفحهٔ رخساره بن دوشدی
دل افتاده مجمر وش توله پرسوز شوق اولسه | کرعنبر لرکیبی اول روی آتشباره بن دوشدی

اوشوخک خرمن حسننده وهبی دانه چین اولدق
زمین قسمت مرغ دل غمخواره بن دوشدی

فتنه نک خوابکهی کوشهٔ چشم نازی | موقظ فتنه درانک غمازی
قدنه ویردی الف زلفنه لام وفمه میم | مصحف حسننک اسرارنی بیلمه رازی

دیش بیلر چوقدن او نقل لبه مسواک بدست　　حرص پیری ایله شیخ آچدی دهان آزی
سیم بازو ایله رقص ایتمه ده یکتا دراوماه　　اوله مز زهرهٔ بازیکر چرخ انبازی
بکا چکمشکن اتار غمزه او قن اغیاره　　نکه راستکش چشم غلط اندازی
او کل اندام ایله نوش میه آغاز ایتسم　　بابله غالب اولور غلغله نک آوازی
رهکذار نده او شاهک کورینن برف دکل　　آق صودیباسنی چرخ ایلدی بای اندازی
مطربا بزمه ثقیل اولدی قدومی شیشخک　　کل اصو ایله چیقر پرده دن اول ناسازی

جمع دیوان نشاط آور ایدنجه وهبی
ایتدی شیرازه رگ موج می شیرازی

خالک غمیله ایلیه لی بنکی سن بنی　　کلدم او حاله کیم بیله مم شمدی بن بنی
نازو تغافلک نه دراي زلفی سنبلم　　سنسن بو باغ غمده پریشان ایدن بنی
حیفا کمندکا کلکه ایرمدے الم　　افتاده ایتدے آه او چاه ذقن بنی
صانمش مسخر اولدی بنی آدمه پری　　جسم لطیف یار ایله یکتن کورن بنی
او پدکده کل یوزین پدرینه باقوب دیدی　　بلبل بیلور صفامی نه بیلسون دیکن بنی
ایتدی لسان خلقده بر پارمق انکبین　　بر بوسه ویرمکیله او شیرین دهن بنی

وهبی سوزم زلال کبی خوشکوار ایکن
هضم ایلمز نیچون نه اهل سخن بنی

سنی کیم چکدی آیا خلوتهٔ حمامدن غیری　　کیم آلدی سینه یه آیینهٔ اندامدن غیری
دهانک وارمی او پمش سویلدای شیرین زبان سویله　　نزاکتله لب جام می کلفامدن غیری
نه کوردم نونهالم میوهٔ باغ وصالکدن　　ترنج غبغبک شوقیله فکر خامدن غیری
لب شیرین و چشمک عشقنه نوش ایلسم باده　　کتورمم بزمه نقل شکر بادامدن غیری
شکر خند لبک اغیاری شیرینکام ایدر اما　　بنمچون بهره یوقدر تلخی دشنامدن غیری
اولورسه آب خضرک عینی باقمم چشم رغبتله　　او صاندم منت خشک زلال کامدن غیری
عقیق آسا دل پرخونی ایتدم شرحه دار اما　　نه چیقدی ذیل اعضای طلبده نامدن غیری

هجوم طائر اقبالدن نو قصر دولتده　　نه یاپسون بوم بولمازلانه کنج بامدن غیری

کلور یوق خاطر ویرانی آباد ایتمکه وهبی
پیاپی جوش ایدن سیل غم ایامدن غیری

کوره لی خط سیهله او رخ یاسمنی　　ماتم حسنله دوش ایلدی غم یاسه منی
چیقمز اول سود قوزیسی کرچه قیوندن اما　　استمز شیر و شکر کبی لبندن امنی
شوق دندانی ایله کریه لر ایتدم حیفا　　سیم اشک اولمدی اول در ثمینک ثمنی
خاتم لعل خط آورده سن ایلر تقلید　　نوله نام آورده هر اولسه عقیق یمنی
کوروب اول سرو خرامانی کنار جوده　　بولدی سیلاب سرشکم دخی سوی چمنی
فلک اقباله رئیس ایتسه ده رغبتله فلک　　صوده دریالکنی هر کیم شناشر رسه دومنی

کل نسرین کبید رکردنی اما وهبی
قومدی بوسه منی آه او خوشبو سمنی

کل بزمه هلاک ایلمه دن غم بزی ای می　　ساقی بنه جان تازه لسون آل اله می می
هر موسمه بر تاب و طراوت ایدر اظهار　　کلغنچهٔ نوروزو چراغ شب دی می
فیض آلدی مکر خضر و مسیحا نفسندن　　کیم پیری جوان ایتمه ده درمرده لی حی می
زاهد دخی تنهاجه صفاسن چیقردی　　کیفیتنی بیلمه نه در ذوقی نه شی می
بر جام لبالبله نیجه رند کدا یے　　شاه ایتمه ده در عصره مثال جم دکی می
رقص آور ایدر شیخی دخی بزم طربده　　شوقیله یللایله لے وا هی هی می

سویلتدی بو مستانه ادا نظم صفایی
وهبی یه ینه قلقل مینا ایلمنی مے

ینه وعد وصال ایتدک دهانک اوپسم اولمازمی　　کرامسم که اب شیرین بیانک اوپسم اولمازمی
سیه کمخا ایله پوشیده لنمش کعبه درکویا　　رخکمده طرهٔ عنبر فشانک اوپسم اولمازمی
نه دراي مهر طلعت بو صباح الخیر پیشانی　　منور جبههٔ بهجت نشانک اوپسم اولمازمی
پری رویم ایشتسم کیردیکک حمامه عریان تن　　بولوب خلوتده هر عضو نهانک اوپسم اولمازمی

نکاه التفات ایتدکی بنه وهبی ناکامه
تنکر کونه چشم دلستانک اوبسم اولمازمی

آه عاشق طوقنورسه نه ضرر باد کبی
چار بلور عکسکی آیینه ده کورسه آدم
تیغ ابروسنی چکمش بنه خونی چشمک
زنه مائل اولانی طاشه طوتارمش زندان

سن صالن تازه فدانم یوری شمشاد کبی
صورتا شیشه درونده پری زاد کبی
قصدی وار قانمزی دوکمکه جلاد کبی
بیستونده کوریلان صورت فرهاد کبی

دیدی رندان عجم بسکه نه کلمش نه کلور
رومدن بو طرفه وهبی استاد کبی

غزال عشوه سنجم دام ایدرسه چین ابرویی
مؤذن زاده قد قامت کتورسه جامع حسنه
اب جوده اولور انکشت حیرت سرو بالاسی
بنه شمشیر ویرمش دست زنکی اسیه مستنه
هزاران کاروان چین ایله مشک ختن کلسه
خمارین نشئه دن اول چکرسن جام صهبانک

نکاه شوخی صید ایلر نیجه رمکرده آهویی
امام الله اکبر دیر کوروب محراب ابرویی
خرام نازی کوسترسه چمنده قد دلجویی
ایدوب پیوسته ابرو مکحل چشم جادویی
دماغمدن چیقرمم بن او زلف عنبرین بویی
دلا بزم صفاده همدم ایتمه رند بدخویی

خموش ایلر جهانی نغمه سن کوش ایتدیروب بویله
نواساز ایلسه وهبی نی کلک سخنکویی

بنه خاک ره جانانه صبادن قاپدی
چکوب آلدی الیمزدن مدد اول شوخی رقیب
چهره سن زرد نما ایتسه نوله عاشق زار
زخم دل بویله هوالندی نم یاسن مکر

سرمه سن دیدهٔ تر بادهوادن قاپدی
نعمتی کلب کبی دست کدادن قاپدی
جذبهٔ عشقی یاقوب کاهربادن قاپدی
خشکئ ابر سیهدی سمادن قاپدی

شعر او بله ربوده اوله جق نکته لرے
سخن وهبی پاکیزه ادادن قاپدی

الم ایرمز کله بادر کف خار اولدیغم قالدی
بو کلشنده همان بلبل کبی زار اولدیغم قالدی

کماله ایرمدن بدر امیدم بولدی نقصانی
قلم وش اولمدم آزاده سر بخت سیاهمدن
کشایش بولمدی کنجینهٔ کامم عزیمتله

هلال منت چرخ ستمکار اولدیغم قالدی
کریبان چاک محنت دیده خونبار اولدیغم قالدی
طلسمن محکم ایتدم زخمی مار اولدیغم قالدی

نکاه لطفنه بر کره مظهر اولمدم وهبی
او شوخک حسرت چشمیله بیمار اولدیغم قالدی

رنک شرایله رخک اولدقده کل کلی
ای غنچه لب بو باغده سن کل آچل همان
اولمش نسیم آهمز اول سرو قامتک
چوقدن اولوردی دشت جنونه قدم نهاد

آچدی حباب کاسه‌می چشم بلبلی
داغ درون عاشقک اولسون قرنفلی
همت رقیبه بادهٔ عرض تمایلی
پابسته قلمسه دلی زنجیر کاکلی

وهبی قناعت ایلمسه بر پیاز ایله
دامان کوه رغبتک اولمزدی سنبلی

غم لبکله سرشکم اقار شراب کبی
خیال لعل لبک کنج سینه ده مکنوز
نوای ناله سن اول بیوفایه دکله ده مز
زلال دشنه که بر رتبه تشنه درکه کوکل
رهین محفظهٔ اعتبار اولور هر دم
دهانه کلسه دخی دیکرانه قسمت اولور

درونی آتش هجرک یقار کباب کبی
درون کانده محفوظ لعل ناب کبی
او دلکه درد له زار اولمیه رباب کبی
او سویه آقمه ده در جوی عقل آب کبی
دلنده رازی کتم ایلین کتاب کبی
نصیب آرده نه دونده کجه آسیاب کبی

سحاب منته اولمم دهنکشا وهبی
اولورسه قطرهٔ لطفی در خوشاب کبی

طفلک اکرچه خوش کورینور دلربالغی
زردی چهره کاه ایدر جذب مرحمت
آنجق کرامت اهل عباده اولور دیمش
همشیره سی چیقرمی ایدی دختر زدخی

عاقل اولان سوزینه خوبان بالغی
عاشقلرک بو جمله درکهربالغی
شیمدی بیلندی خرقه‌لی شیخک قبالغی
پیر مغان اولمسه رندک بابالغی

اول ماهی شصتنه دوشردی دل ضعیف
برچاره ایلمیدی صقنقور بالغی

دهبی پیر طورمش اوتورمش کوزل سور
طفلك اگرچه خوش کورینور دلربالغی

کری رسمنده در طرح زمین وآسمان اکری
بوتقریبیله اکثر طبع ابنای زمان اکری

حمائل اولدیغیچون تیرلر مژکان خونریزه
مقوس قاشنه تقلید ایله اولمش کمان اکری

خرامان اولسه کلشنده اگر شوخ سهی قدم
خجالتده اکوب باشن قالور سرو روان اکری

رسوم کج نهاد یدرسزا مردان غداره
انکیچون وضع اولنمش رسم تیغ خونفشان اکری

افندم طوغرسی بورتبه ده برهمت اولمزسه
خم ایلر قامتن دهبی زارك الامان اکری

جام لعلك شوقنه مستانه ایتدك سن بنی
کاسه لیس سفرهٔ میخانه ایتدك سن بنی

بوینکه اولسون وبالی کاکلك زنجیرنی
کردنکده کوستروب دیوانه ایتدك سن بنی

پیرلکده خاطرم یقدك نه یاپدم بن سکا
عاقبت کنجم دیو ویرانه ایتدك سن بنی

زلفکه قوندرمیوب مرغ دل آواره لی
بویله مانند همای لانه ایتدك سن بنی

محرم اولدی غیریلر شمدی حریم وصلکه
آشنا ایکن نیچون بیکانه ایتدك سن بنی

یانمه دن یاقلمه دن پروانه شمدنصکره کیم
شمع رویك کوستروب پروانه ایتدك سن بنی

حسننك مجنونی ایتمشکن بنه دهبی یه دیر
عالمه لیلی کبی افسانه ایتدك سن بنی

مطرب اولسون میان بسته یلملی یالملی
نازایله رقص ایلسون برایخه بلملی یالملی

دامه دوش ایتمش بنه مرغ دل آواره لی
زلفنه بند ایلیوب برطورنه تلملی یالملی

کرچه دامنکشلك ایلردی او یوسف طلعتم
صد نیاز ایله یاپشدم ایکی اللی یالملی

ایلیوب بنیان دردومحنته وضع اساس
خانمان عشقده اولدم تملی یالملی

کرچه مشتاق اولدیغن صقلردی دهبی سینه ده
آچلنجه بزمیده اولدی بلملی یالملی

زخمناك ایتدی دروننم دیدهٔ خونخوارهسی
وار ایسه یاره صارلمقدر بولنمه چارهسی

ایلدم سنجیدهٔ میزان چشم اعتبار
بر آخر باشلی کوزل اما آلنمش طارهسی

قونمغه برنخل استغنا آرر کیم عاشقك
پك هوالنمش بنه مرغ دل آوارهسی

جام لبریز استمز صهباکشان درد عشق
ساقی بزمك لبندن مست اولور میخوارهسی

ایلمز چونکیم شکاف لب قبول التیام
غالبا تیغ زبانکده اوکلمز یارهسی

یاد ایدر وعظنده حوری قزلرین پك شوقله
شیخی رند دوست ایلمش استانبولك مکارهسی

تاب عشقیله غزلمی سویلمش دهبی بنه
نظمه سوزش ویردی بویله طبع آتشبارهسی

ویرمش خدا سلالهٔ پاشایه بکلکی
بیهوده طاقمامشلر اوملایه بکلکی

اول شهسوار اسب ملاحت قول اوغلونك
دوشمك پیاده جیانه یایه بکلکی

فخریله درمیان ایده رك فرش خانه سن
اول خودنما بکم اتار اورتایه بکلکی

آلتون اودین قزل باقرایلر بولورسه کر
صاری بك اوغلوکبی فرومایه بکلکی

ویردم بوشب قلمرو خولیایی ضبط ایچون
زیر لحافده دل شیدایه بکلکی

رب الفلق حمائلك اوفلاقده دخی
ایتمش قلاده کردن ترسایه بکلکی

بکلکچی ایتسه لرده وکالتله دهبیا
میرلیمز استمم اوقوری پایه بکلکی

جکرمی منت تلخ رحیقی بوسه مشتاقی
محمسك خطله شیرین لبی معجون عشاقی

بقول رند دردآشام طورمه بزم صهباده
ادرکأسا وناولها الا یا ایها الساقی

اولور کن پرتوندن پردهٔ شبده نهان هرکون
رخك خورشیده تشبیه ایتمه در تعبیر آفاقی

مذاق جانی تلخ زهر هجر ایتدکسه ده ظالم
صفای لذت وصلك دهانمده هنوز باقی

صراحی کبی ویردی نشئهٔ سرشار ای دهبی
بکا بزم صفاده کردن بللور براقی

سزادر دمبدم قان اغلمسك ای دیدهٔ باکی
نیچون سودك کورنجه اویله برخونریزی باکی

ادشوخنک فصل وصلنده اولان ذوق ومزایایی
جهات جامعه بخشنده ایما ایتدی سکاکی
مجرد پاک صوی برطفل ایدرسه پیر پاک ایتمسون
صاقن صویدرمه‌دن پوستنک سوب برکهنه ناباکی
کورنجه چوزمه شلوارین بوشاندی زاهدک بندی
بویاندی دوندی سوداڭیه اول جقشور لیلاکی

خرق نوش ایت شراب ایچ طوغروسی بن بیلدیکم وهبی
یوب افیون وبرشی اولمه برقنبور ترباکی

حسنله کیمدر مسلم شاه خوبانم کبی
دور یوسفدن بروکیم کلدی سلطانم کبی
شوق لعلک سینه ده حفظ ایلدم جانم کبی
رویک ایلردن صاقندم نور ایمانم کبی
فرصت ال ویرسه براقمزدم اوشوخ سرکشی
دامنک چاک ایتمینجه تا کریبانم کبی
قحبه زنلکدر یاقشمز مردوالاهمته
زیب وزیورله مزغرف شیوه لو خانم کبی

تارمار ایتدی کوکل مجموعه سن بوروزکار
وهبیا اوراق آثار پریشانم کبی

آه کیم آغزم صولاندی سیر ایدرکن صاقزی
بوسه وعدیله شکر چینردی برترساقزی
رنک صهبا ایله اولمش کل یناقلر آل آل
بیضهٔ سرخ ایدی هم کافر کیمنش قرمزی
کاکل زرتاره برجوهر ستاره بند ایدوب
صانکه ایندرمش کمند ایله فلکدن یلدزی
قورقرم کیرمزاله تا بورتقاله کوندرر
حسرت نارنج پستانی بوشو قیله بزی

مسلمانه بک یقیشمز جنبشندن آکلدم
وهبیا نصح ایتمسیدی آه او رهبان دینسزی

❀ برای بکزاده نوشته بود ❀

تماشا ایتمسه اول روح مصور شوخ ترسایی
آثار آغوشندن مریم اناتصویر عیسایی
جلیپاوش کشاده سینهٔ سیمینه صارقمش
مثال رشتهٔ زنار کیسوی سمنسایی
بکا اول ماه رومی بنقه تقویم ایلیوب اظهار
دوشوردی سال خلف وعدهٔ وصله کیبسایی
طویوردم راز عشق سینه‌می دوکمکله دنیایه
ایدوب ناقوس وش کلبانکله فریاد فرسایی
صولو مانستری سیلابه ویردی چشم کریانم
برایتدم اشک خونینم ایله قانلو کلیسایی

بخور مریمی باصدردی دودناله وآهم
کورلدن آتشین رو ینده خال عنبر آسایی

اینانمز آه او کافر ماجرا اخلاصمه وهبی
یمین ایتمسم اوپوب انجیلله تورات موسایی

باابرام بعض رجال دوات درصحرای نیشس برای ساره نام محبوبه نوشته شد که از بهر رافعه بدیوان آصفی آمده بود مبنی بلطیفه ایست

صاریلی نوجامه سیله صاره ییلسم ساره‌یی
کل کل اولسه بوسه دن اوپسم اوکلر خساره‌یی
ساره اما سانره اولمز قیاس اول مهلقا
نور حسنی روشن ایتمش سبعهٔ سیاره‌یی
آه کیم صارمز بنی من ساره‌م دیو ایهامله
بنده کوستردم اکا سینه مده قانلو یاره‌یی
خون عاشقمی حنا میدر النده الامان
جانه قصد ایلردی کوردم اول بت خونخواره‌یی
جای بلبل نخل کل سرو اوزره قمری لانه ساز
بن او نخل تازه قوندردم دل آواره‌یی
شاهد نازنده در کیم حسنی اثبات ایچون
ظالم اولدرمش یمین ایلمنیجه زنباره‌یی
عطر شاهیلر سوروب زلف سیاهن کوستره
سورمک استر ساده دل عشاقه یاغلو قاره‌یی
نقد جان استر قماش حسننه ایتمز قبول
پاره پاره ایلیوب ویردم دل صدپاره‌یی
قلبی سنک خاره دن سخت اولدیغن ایما ایچون
کاه اولور خونی کیر سبز اوستنه آل خاره‌یی
عاشقه محنت قلیجی اولدیغن قطع ایلدم
بن یتاغن ظن ایدردم کرچه اول غداره‌یی
عالمی لمح البصرده حسننه تسخیر ایدر
قیلدی جادولر پسند اول غمزهٔ سحاره‌یی
دیدهٔ لیلا نکهله طرهٔ زنجیر ایله
ایلمش مجنون هزاران عاشق بیچاره‌یی

کام الماز وهبیا اول دختر نوساله دن
ایتمینجه واسطه بر پیره زن مکاره‌یی

❀ تاریخ خاتمه بضمن ختام غزلیات ❀

حمد لله که جناب منان
قیلدی بو بنده‌یه لطف واحسان
قالمدی یعنی پریشان اوراق
بویله آثار لطافت عنوان
دور مسعود سلیم خانیده
اولدی شاهانه مرتب دیوان

لطفی اول خسرو عالی همتك ‌‌ وقت پیریده بنی قیلدی جوان

ایلدم كند و املمه ترتیب ‌‌ بی كم وكاست وقصور ونقصان

عفو ایدوب جرمی اول رب غفور ‌‌ ایلیه محو خطا و هذیان

ملهم غیب دیدی تاریخن

بولدی وهبی غزلكده پایان

✻ در ایراد بعض رباعیات مفرحه ✻

شایدكه عنایتلو افندم اوله راغب ‌‌ اشعارمی عرض ایلیه یم یوم رغائب

طوغدی كونم اول روی پر انواری كورنجه ‌‌ بخت سیهم اولدی كشاده نه غرائب

✻ دیكر ✻

كتاب حسننه خال وخطی فهرست مجلدر ‌‌ حواشی طره سی اول متن ایچون شرح مفصلدر

نتیجه مدعای حسنی شرطنجه مدللدر ‌‌ قیاس ایت كاكلن صغری وكبری شكل اولدر

✻ برای نصرت اسلام بقلعهٔ یركوكی ✻

یر یر هجوم ایله آلودم صاندی یركوكی ‌‌ كافر بوزلدی فرق ایده مز اولدی یركوكی

تنك اولدی قاره باشنه چرخ كبود رنك ‌‌ دشت بلاده خركله دوشنمدی یركوكی

✻ دیكر ✻

ای كان كرم لطف و مروت نه زماندر ‌‌ بیچاره لرك حالنه شفقت نه زماندر

كلمزمی عجب خاطره دولتلو افندم ‌‌ وهبی یه مواعید عنایت نه زماندر

✻ دیكر ✻

زمانه خلقی مجازی تملق ایلیه رك ‌‌ باقلسه صورت ظاهرده جمله مخلصدر

حقیقت اوزره در انجق خلوص وهبی زار ‌‌ بحق سورهٔ اخلاص عبد خالصدر

✻ دیكر ✻

كوشهٔ محكمهٔ عدله كجوب ای قاضی ‌‌ قسمتكده اوله كور حكم قضایه راضی

هر نه حال ایسه هله چكمه غم توقیتی ‌‌ نفع مستقبل ایچون اولمیه عمرك ماضی

دیكر

✻ دیكر ✻

عید اضحیه ده سیر ایتدم او خون افشانی ‌‌ نیم بسمل نیچه جان اولمشیدی قربانی

آه كیم احمر قانیدن ایدوب جامه سنی ‌‌ تیغ خونریز نكاهیله ایله صاچمش قانی

✻ دیكر ✻

كوزلسن بی بدلسن عشوه كار و نازپرورسن ‌‌ نه چاره نازنینم پك جفاكار و ستمكرسن

سنی كوردم حیات تازه كلدی جسممه كویا ‌‌ بنم جان عزیزم وارایسه روح مصورسن

✻ دیكر ✻

شهید اتر ایدوب سلمدی چشممده كی یاشی ‌‌ بیلمم نه مانلدر او تردامن یاشی

بدر فلكه ناز ایدر اول قاشی هلالم ‌‌ كیرمش بحساب قمر اون دردنه یاشی

✻ دیكر ✻

آه او كافر دختری پك صقدیر رفستانی ‌‌ ناز ایدر عشاقه آچمز كل كبی بستانی

چشم مستی بر نكاه شوخله ایلر خراب ‌‌ بو جهانك ملكت روم و فرنكستانی

✻ دیكر ✻

وارایسه صفا كوشهٔ میخانه ده قالدی ‌‌ فرخنده صدا نعرهٔ مستانه ده قالدی

طرف نكهك سیر ایده لی غیریه باقمام ‌‌ ساقی كوزم اول دیدهٔ مستانه ده قالدی

✻ دیكر ✻

مجموعهٔ خاطرده كتابه خط وخالی ‌‌ نقاش ازل قویمدی اول صفحه یی خالی

برگره طوتوب پاینی بر دوش ایده بیلسم ‌‌ سرتابقدم بو بیمه اولسیدی وبالی

✻ دیكر ✻

مخدوم مكرم كبی دلداده بولنمز ‌‌ دلبر بولینور كرچه كشی زاده بولنمز

طشره كوزلنده ارامه ناز و لطافت ‌‌ خوبان ستانبول كبی دنیاده بولنمز

✻ دیكر ✻

بزم آسایشمز زلف ورخ یار ایله در ‌‌ چون رفاعی ایشمز نار ایله در مار ایله در

اولقدر طالع واردن ایله یوق غوغامز ‖ هپ کشاکشلرمز چرخ ستمکار ایله در

❀ دیکر ❀

کردن دلبره تقلید ایده رک کله شکست ‖ صماتیور راحت حلقوم دیونام شکر
طاتلی طاتلی سوزیلوب چوق ازیلور بزمنده ‖ بوسهٔ لعلنه ایلر طمع خام شکر

❀ دیکر ❀

سخن غیر ایله معنایه توسلی اولور ‖ زاغ تقلید نغم ایتسه ده بلبلی اولور
وهبیا نظمکه درج ایتمه خیال دکری ‖ عاریت جامه ایله عرض تجملی اولور

❀ دیکر ❀

باب عنایتک که جهانه کشاده در ‖ یوزسوردی صد نیاز ایله کلدی بودربدر
مفتاح دست همتک ایلرسه فتح باب ‖ طورمز درون خانهٔ دلدن کدر کیدر

❀ جواب دعوت افطاریه ❀

روزه دار بوسه یم آنجق قناعت ایلرم ‖ صبحدن اخشامه دک نظارهٔ دیدار ایله
دعوت احبابه کیم ایلر اجابت وهبیا ‖ حاضر افطاریه وار نقل لب دلدار ایله

❀ در ایراد بعض مفردات منشطه ❀

ای کل رعنا صاقن اولمه هزار آشنا ‖ ایلمه داماننکی پنجهٔ خار آشنا

❀ دیکر ❀

کرچه کرم مقاسلنی چوقدن ایشتمشز ‖ اما او لفظ مبهمه معنا ویرلمش

❀ بوالیٔ بغداد عمر پاشا نوشته ❀

بلکه معمور ایدر والیٔ بغداد بزی ‖ دست احسانی ایله بعد خراب البصره

❀ دیکر ❀

فلک کویا کلکدر پیش چشم کریه ناکمده ‖ مثال شط آقوب عشقیله کتدم سوی بغداده

❀ دیکر ❀

ای هلال ابرو کوروب رخسارکه تقلیدنی ‖ روی خورشیده فلکده ماه نو خنجر چکر

❀ دیکر ❀

کسدک الیمز بند میانندن اوشوخک ‖ ای خنجر خونخوار ینه جانه طوقندک

❀ دیکر ❀

اراد قچه دل پرجوشده معنا بولنور ‖ قعر دریاده نیجه کوهر یکتا بولنور

❀ در دیوان قاضیعسکری کفته ❀

بویله درشیوهٔ احکام قضا ای وهبی ‖ اسکیلک غالب اولور رتبهٔ استعداده

❀ دیکر در قلم مکتوبی نوشته ❀

اسکی سرمایه دن اصلا ضررک یوق وهبی ‖ کهنه کالای هنر بونده سراسر سوریلور

❀ دیکر ❀

اغیار کمندم دیر ایمش طرهٔ یاره ‖ قورتلمیه الله ویره بوینی رسندن

❀ دیکر ❀

زخم جفاسی جاننه کار ایتدی عاشقک ‖ طاقت کلورمی اول شه حسنک بوچاغنه

❀ دیکر ❀

لبی شوقیله ردّ باده دخی عشاقه ‖ لعل ویاقوت کورنمزسه ده مرجان کوریور

❀ دیکر ❀

باده ودلبر صفاسن وارمیدر انکار ایدن ‖ زاهدک بیهوده در دعوای نهی منکری

❀ دیکر ❀

دور کردون ینه مهتابمزی ایتدی هلال ‖ کرچه وهبی ایدی برایلمدک کسب کمال

❀ دیکر ❀

بر طفل ستمکار ایله دل بولدی بلاسن ‖ بویله قوجه لالا کبی چکمکده جفاسن

❀ دیکر ❀

عجبمی ساعد سیمیننه نعل آچسه کیم اولشوخ ‖ کزرمی دست رغبتده کومش کلمزسه تمغایه

❀ دیکر ❀

جورکه خم ایتدی قدمی کرچه کمان کبی ‖ ظالم نشانه اولمه صاقین تیر آهمه

❀ دیکر ❀

واردر او شوخه عاشق زارک علاقه سی ‖ اغیار کافرک ندر اما علاقه سی

❀ دیکر ❀

زاهد خیال باطل ایله سبحه کرد اولور ‖ هر فکری طرز دور و تسلسل دکلمیدر

❀ دیکر ❀

تلخ ایسه ده دشنام لبک ملتمسمدر ‖ اول زهر بنم جای قرارمکمیدر

❀ دیکر ❀

دهبیا آینهٔ دلده صفا محکمی ‖ عکس خط رخ دلبرله کدر لنمشدر

❀ دیکر ❀

قونس دیلی سویلیه رک بویله قفسلرده شاقر ‖ کیم دیدی بلبله بو باغده اولسون شقراق

❀ بمعنی بیت وصاف ❀

رنج خماره دیر یمسن بیلم که اهلا مرحبا ‖ ساغر بکف ساقیلره ویردک که سهلا مرحبا

❀ دیکر ❀

نفسکی کورلمکه بر تشور آلمه دوزن ‖ آچمسونلر کوزیکی صکره بولوب بشقه دوزن

❀ دیکر ❀

تشنه سن صو یه کتور سه ینه صو سز کتورر ‖ آجی مو صلقده قوری چشمه لی سقازاده

❀ دیکر ❀

شو تنکنای جهان ایچره خلوتی موسی ‖ قمیشه کیرمکه راضی خخام زاده ایله

❀ دیکر ❀

له کسملی کوروب اودم انی اکر امامه ‖ کچدی بیک ناز ایله بر مغبچه بجلی مجلی

❀ دیکر ❀

استدم باش اورمغه بردختر نازنده یه ‖ دیدی باشک درده اوغرار سمتر قرطاشیدر

دیکر

❀ دیکر ❀

اکلادم کل ممه سندن دخی دوشیره ایمش ‖ دیدی آبونه دیمک چک الک اسرسنک کس

❀ به پلنکاه استانکوی در قزلیمانی نوشته ❀

سو بسو بحر سفیدی کشت ایدردک برزمان ‖ زورق آمالی صوقدک شمدی قزلیمانینه

❀ آنجا در لیمان چتاللر نوشته ❀

برزمان آق دکزه یلکن ایدردک اما ‖ قپانوب کشتی دل شمدی چتاللرده یاتر

❀ درعزلش از حکومت طوبخانه نوشته ❀

پاتلامش عزل ایتدیر نجه دهی دانادلی ‖ کورلدی طوبخانه میدانندهدا الک دنکلی

❀ در ذکر بعض معمیات مصنعه اش که برای تشحیذ اذهان سخنوران آورده است ❀

❀ بنام محمد و احمد ❀

صفحهٔ عشقه یازر کلکم ایکی اسم منیر ‖ اول زخرفی تکرار ایدوب آلوده مداد

❀ بنام احمد مبنی بقاعدهٔ فن جفر ❀

کرسؤال ایلر ایسک نام دلستان یاری ‖ علم جفر اوزره اشاراتمی فهم ایت باری
اول اقلیمده وار بول سکزنجی شهری ‖ یری قرقنجی محله آره دار جاری

❀ بنام محمود ❀

رسم لعل لبی خوبانه دکلمی محمود ‖ شکل دندان یرینه نقش دهندر مشهود

❀ بنام یوسف ❀

روز هجر وسفر عشقمه یوقدر پایان ‖ آه کیم دردمه جانانه بولم درمان

❀ دیکر بنام یوسف ❀

اولدم آزاده سر قید هوس دیر کن آه ‖ هوس عشق دردلده بدیدار اولدی

❀ بنام یعقوب ❀

روی یارا تمسه دل زارمی اول شادان ‖ صکره اسرسه عقوبت ایده هم بی پایان

❀ بنام عثمان ❀

ناممی بیلدم او آفت نکهتک ای دهبی || ناز ایله دیده و ابروسی اید نجه ایما

❀ دیکر بنام عثمان ❀

مهره حرف هاسی ضم ایتدم تمام || برمه صاحب حیایه چیقدی نام

❀ بنام علی ❀

بی سرو پا در فلکک کویا آزار اول دلبری || برطرفدن آفتاب و برطرفدن مشتری

❀ دیکر بنام علی ❀

عقیق اولمق نه ممکندر لب لعلکک ایله یکسان || ویررسه قافدن قافه او جوهر درینه ارزان

❀ دیکر بنام علی ❀

نام والاسنی صورنجه اکا || چشمی ایله اشارت ایتدی بکا

❀ بنام حسن ❀

عرق فشان کوریتورسه سرخم کاکل || اولور فتاده پایی دو نیم اولوب سنبل

❀ بنام حسین ❀

ایتدی لؤلؤ دیو افتاده یم خولیایه || سر حیرتزده می آه اورسم دندان

❀ دیکر بنام حسین ❀

بزم میده اولقدر پرتاب اولور کیم رخلری || بیخود ایلر حسن بی پایانی مهر انوری

❀ بنام قاسم ❀

خوش یراشمشدی قبا اول سیم اندامه ولی || قالمدی دللرده طاقت سیر ایدوب رفتارین آه

❀ دیکر بنام قاسم ❀

فا، قاف و عین لام و لام میم || عین و لامک اورته سنده فا سیم

❀ بنام طاهر ❀

شاخ طوبی سرو قد کله کلورسه بر یره || هر کورن جانا اولور البت طرفدارک سنک

❀ بنام امین ❀

میان نونهالان چمنده ن || او بالاقدی چکسیدم کناره

❀ بنام حسام ❀

حریم چشممه کلسه خیال سرو قدک || کهر فشانلق ایدر چشم ترصفاسندن

❀ بنام سعید ❀

غایت مهر ایله اول عشوه کرک عهدنده || شوق دل اولدی دوبالا نه مجبتدربو

❀ بنام اسمعیل ❀

نام والاسن خیال ایتدکجه جوش شوقله || پای اشکا ولمقده بیرون کوشه سندن دیده نک

❀ بنام فخر الدین ❀

زیر زلفنده کوروب عکس رخ جانانی || دل شکسته اولدی امل حفظ خداده اوله دین

❀ بنام اسعد ❀

صانمه کیم رام اولمیه اول سرو قد سیمین بری || فتح ایدر التون سد محکم اسکندری

❀ بنام صادق ❀

نزد جانانه مجبتله یقین اولدقجه || پای اخلاصی یوری بص سرقاف قربه

❀ بنام دهبی ❀

کوشهٔ ابروسن اول مه برطرفدن کوستروب || هم ینه ایما ایدر رمشس لادیو ابرولری

❀ بنام عصمت ❀

رو یینی عرض ایلیوب چشم و دهانک کوستر || تا اوروب دامانه ردمال ایده افتاده سی

❀ بنام محمد عزت ❀

ظلام عالمی محو ایتدی بیحد مد احسانی || همان خورشید در سیاره ایچره روی تابانی

❀ بنام رمضان ❀

او ماهک عارضنده سیر اید نجه زلف شبکونن || دیدم بر مهدر اولکیم برشبی بیک ماهه راجحدر

❀ بنام شعبان ❀

کاغذ زرکبی کوردکده او زرین کمری || بیلدم اول ماهی که وار بند میاننده برات

❀ بنام نوری ❀

سنبل زلفی ایلدی اشمام
او کلک اسمی برشکوفه ایمش

بنام زینب

صورتی زینت جهان اما
صورت زینتی نشانیدر

بنام عوض

دوشرسه جرعهٔ جام لب جانبخشی اولشو خاک
کنار حوض اولور سرچشمهٔ آب حیات افزا

در ذکر بعض الغاز لطیفه که برای تزیین خاتمه آورده است

کیمدر اول صوفیٔ صایم قائم
کیجه کوندز دونر اولمز نائم

دور اصولنده عجب ماهر در
مولوی اولدیغی پک ظاهر در

او قیوب وردنی ایتمکده سماع
ذکرنی کیزلوجه ایلر اسماع

کشف ایدر عالمه راز غیبی
یعنی بر وقته براقمز ریبی

هم چالر هم چاغرر هم رقاص
سیم تنلرله ایدر خلوت خاص

آدمه کاه اولور چهره نما
شیشه آردنده پریدر کویا

کاه اولور کیم ایکی قت جامه کیر
کاه عریان کزر اول سیمینبر

اولدی دیوانه لکی شهره تکبیر
پاسینی ایلدیلر در زنجیر

اولسه زنجیردن ازاده دلی
صرعه اوغرر هله براوزکه دلی

بویله بر دولهٔ آفتدر اول
بلکه معناده قیامتدر اول.

لغز دیکر

ندر اول قد خمیده پیر شریر
جهانی ایلمش قهر یله دلکیر

کهی بر شیر مرد مخواره بکزر
کهی بر دلبر غداره بکزر

سرابر دسنی بروسمه ایلر
دمادم جنبشی بروسمه ایلر

کهی بیل بکجیدر اول دلاور
کهی قطع طریق اهلینه یادر

کنا منده یاتور مانند اژدر
ایدر کنجینه سنده حفظ جوهر

ولیکن

ولیکن تنک و تیره خوابکاهی
کیرر جبسه که پک چوقدر کناهی

سمندر چون اکا آیین و عادت
اصارلر ایتسه ده مردانه خدمت

بیلنمز قنده در اصلا مقامی
یه هندیدر یه مصریدر یه شامی

قزلباش اولدیغی غایتده روشن
خراسان ملکنی ایتمشدی مسکن

جلادت سایه سن هر سمته صالمش
جهانی قبضهٔ تسخیره آلمش

اکرچه شعله سی دوزخ نشاندر
ولیکن کولکه سی ظل جناندر

لغز دیکر

ندر اول ساحر اعجوبه نما
ایدر اشکال غریبه پیدا

یعنی هر صورته قابل کوری نور
بر پری چهرهٔ خوشدل کوری نور

کرچه بر عاشق روشندلدر
طبعی اما زنه پک مائلدر

خوب و زشتی ارامز پاک نظر
کیمی بولسه آلوب آغوشه چکر

ینه صوفی کبیدر صاف درون
بر نفس حالن ایدر دیکر کون

بر فرنک اوغلانیدر ناز کتر
چهره پرداز دکان بر بر

بر سیمین و جلی منظری وار
سینه سنده کوری نور جوهری وار

ایله ماهه اکر عرض جمال
ایکی اوچ پاره اولور شکل هلال

روز روشنده اولور حسنی عیان
شب تاریکده مستور و نهان

ایکم اماندر اول سر عظیم
کاهجه فوشش دیلی ایلر تعلیم

ایلین فن اصولی تحصیل
او کتابیله ایدرمش تکمیل

لغز دیکر

ندر کیم اول ایکی یوزلو منافق
نمایان چهره سنده لون عاشق

کزر دنیایی هم بیدست و پادر
مقیم خانهٔ اهل غنادر

تعالی الله نه در آنده بو قدرت
ییمز ایچمز ویررد نیایه نعمت

کهی مسلم قیافتله بدیدار
کهی شکل فرنکیده نمودار

کیرر هر صورته ایتمز تحاشی
همان باشندن اکسک ایتمه طاشی

سمندروش کیروب هم ناره یانمز
تنی نازک دلی جوره طیانمز

قرلسه پاره پاره اولسه اما
ضرر کلمز اکابر درلو قطعا

عجب محبوبدر پاکیزه مشرب
ولی زندوستدر آلوده مذهب

یاتور زیر زمینده خاکه یکسان
سماده آیدر مهر درخشان

اکر کیم اولمیه‌یدی قلبی فاسد
جهانده اولمز ایدی قدری کاسد

یتر وصف ایلدک اول بیوفایی
یانکدن کتمسه ویرمز صفایی

❀ اغز دیکر ❀

ندر اول طاسباز کرم نهاد
آب رو دوکمکی ایدوب معتاد

تپه سنده اولور نموده کوزی
مرمر سخت صانکه قاره یوزی

خلوتی ظن ایدر کورن آنی
استمز لیک خرقه پوشانی

هم مجرد ایلمه ایدر الفت
هم آلور کندوسی بیچه عورت

کوندز انانله اولوب محرم
کیجه دیو و پری ایله همدم

دائما ماجراسی بی پایان
دلبری سینه یه جکر عریان

عشقله آب چشمی جوش ایلر
دوکر کاشک تر خروش ایلر

نار هجریله سینه سی سوزان
دود آهیله پر اولور اکوان

سوزناک اولسه ده صفاده مدام
صوینی بولمه ده بو فقی مرام

کوج دکل درعقب ایدر ادراک
بونی هر صاحب طبیعت پاک

❀ تاریخ اتمام دیوان ❀

حمد و شکر بی نهایه حضرت الله کریم
ویردی بو عبد ضعیفه قوت نظم کلام

وهبیا ایتدکده اتمامن میسر عون حق
یازدی بو تاریخی خامه م بولدی دیوانم ختام

تم

❀ بسم الله الرحمن الرحیم ❀

حمد او خلاقه که قیلدی احسان   بر آوج طپراغه شکل انسان
هم ایدوب لایق حسن تقویم   عقلله علمله ایتدی تکریم
شرف نطقله هم اول منان   قیلدی ممتاز کروه حیوان
قابل علم و کتابت ایتدی   صاحب رشد و درایت ایتدی
کرم و نعمتی بی پایاندر   شکری واجب نه اولویز داندر
ایلیوب لطف و عطاسن اکمال   انبیا ایتدی پیاپی ارسال
قیلدی هم آنلره تنزیل کتاب   امر و نهییله ایدوب نیجه خطاب
ایلدی راه صوابی ارشاد   قالمیه تا که ضلالتده عباد
صکره اول رب کثیر الانعام   ویروب اول سلسله یه حسن ختام
ایلدی احمد مختاری رسول   که ایده عالمی حقه موصول
ایلیه دین مبینی تکمیل   کوستره جنته دک طوغرو سبیل
که اودر مظهر اخلاق حسن   صورت و سیرتیدر مستحسن
ایلیوب اول دخی چوق سعی بلیغ   قیلدی ایفای رسوم تبلیغ

اولدی هادی برایای امم   طولدی نوریله سراسر عالم
اکا هم سائره اولسون صلوات
بولورز آنلر ایله بزده نجات

❀ درخطاب فرزند خویش ❀

بعد ذا ای ولد آکاهم   جکرم پاره‌سی لطف اللهم
ای کلستان ابده کل تر   سنبلستان نمزه سنبل تر
وی نماپرور فیض جاوید   نخل نورسته کلزار امید
وی کزیده کهر درج شرف   مهر تابنده رخ برج شرف
وی کوزم نوری سرور قلبم   عمرمک واری حضور قلبم
حمد لله که خدای منان   سنی بو بنده یه قیلدی احسان
اولدک ای ماحصل عمر عزیز   پیرلکده بکا حالت انکیز
مهروش ایلیوب اشراق و ظهور   دل تاریکمی قیلدک پرنور
نوله شکر اوزره بولنسم هرکاه   بکا مطلوبی ویردی الله
راضیم شیمه و اطوارکدن   حسن اخلاق و رفتارکدن
چون سکا جلب رضاده مجهود   اولسون الله دخی سندن خوشنود
جد بجد مایهٔ نسلک طاهر   اصل ذاتکده نجابت ظاهر
کرچه بو قدر سکا حاجت بنده   لیک وار شوق طبیعت بنده
که محامد ایله ممتاز اوله سن   لایق رتبهٔ اعزاز اوله سن
اوسبیدن بونی ایتدم تحریر   دیه سنکم اثر والد پیر
فن اخلاقده چوق قدر تألیف   نظم و نثرا اوزره اولنمش تصنیف
لیک نابی دقیقه دانک   یعنی اول پیر سخن پیرانک
پند خیریه سیدر پر معنی   دیمه یازمش نیجه مالا یعنی
کرچه تفصیل کلام ایتمشدر   باری تحقیق مقام ایتمشدر

بنده یازدم سکا بو مختصری ‎ ‎ حاضر ایتدم نه ایسه ما حضری
مختصر اولسه ده مضبوط و مفید ‎ ‎ بولنور بونده نیجه لطف مزید
گاه گاه بو کا ایله نظری ‎ ‎ بیله‌سن قدر مقال پدری
چون سنکچون یازیلوب اولدی تمام ‎ ‎ قوندی لطفیه وهبی دیو نام

سنده اولاده که نصح ایلیه‌سن
بوندن اعلالرینی سویلیه‌سن

در فضائل علم شریف

یعنی ای نور دو چشم المم ‎ ‎ درج دلده گهر بی بدلم
پدرانه سخنم گوش ایده‌سن ‎ ‎ در کبی گوشکه منگوش ایده‌سن
وارمیدر فائده‌سی دنیاده ‎ ‎ دیه‌لرده سکا وهبی زاده
ارث اولورمی اب وجدک هنری ‎ ‎ علمیدر نجل اصیلک پدری
علم و عرفان سبب رفعتدر ‎ ‎ عالم اولمق نه بیوک دولتدر
علمی اظهار ایدنجه آدم ‎ ‎ اولدی باالجمله ملائک ملزم
انبیا وارثی اولمش علما ‎ ‎ اکله کیم بونه وراثت نه غنا
مالله علمی مساوی صانمه ‎ ‎ ماله رغبتله وار و بی الدانمه
اغنیا مفلس اولور بر دمده ‎ ‎ گورمشز نیجه‌سنی عالمده
مال برنسنه که چوق دشمنی وار ‎ ‎ یولینی بکلیجی رهزنی وار
علمه سینه کبی ایله مالی ‎ ‎ صاقلسون مخزنه هر کس مالی
علما چکسه ده فرضا خسران ‎ ‎ علم سرمایه‌سی بولماز نقصان
آتشه یانسه جهان حرق اولماز ‎ ‎ قوپسه طوفان صویه ده غرق اولماز
جبر ایله حاکم ودایی آلماز ‎ ‎ قالسه میدانده خرسز چالماز
کسر و نقصان ویره‌مز بذل و صرف ‎ ‎ بوقدر انده خطر محو و تلف
بول مصرفیله اولورسه افزون ‎ ‎ بره گچسون هله مال قارون

دار عقبایه برابر گیدر ‎ ‎ هم جهانده براغور نیجه اثر
صانمه تحصیل فنون اوله جنون ‎ ‎ بو سوزی سویلمز الا مجنون
کیمیا فضل و هنردر آنجق ‎ ‎ استمز کلفت عقد زیبق
علما هب ایشن التون ایلر ‎ ‎ کیمیاگر جگرین خون ایلر
اهل علمه زرد زیور رخ زرد ‎ ‎ بوگلنور مال اشکی صرتنه درد
عالم فاسق اولنده ترجیح ‎ ‎ جاهل عابده با نقل صریح
علمک اوصافنه غایت یوقدر ‎ ‎ نه قدر سویلسم آندن چوقدر
یازدی تفصیلنی فخر رازی ‎ ‎ اوقیوب کشف ایده‌سن اول رازی
جمله‌سن ایلیه‌مم بن تقریر ‎ ‎ گوستره‌سا که حدیث و تفسیر

اولی سعی وصوسکه موهبه‌در
قوللنه جانب حقدن هبه‌در

در تعظیم استاد

خواجه‌که ایله بغایت تعظیم ‎ ‎ حق استاد عجب امر عظیم
حرف بر نکته من علمنی ‎ ‎ اکله در قیلدیغنی بنده‌سنی
قید محنتدن اولور آزاده ‎ ‎ دائما قوللق ایدن استاده
خواجه‌یه هر کیم ایدرسه آزار ‎ ‎ گورمدک اولدیغنی برخوردار

طالبه خیر دعای استاد
دو جهانده سبب نیل مراد

در سبب تقدیم بحث علم

جمله‌دن اول ایا جان پدر ‎ ‎ ایلدم علمه سنی شوق آور
که اودر جمله‌دن اقدم بیله‌سن ‎ ‎ علمی بو مرتبه مکرم بیله‌سن

اولدی چون مایه حسن اخلاق
بولسه تقدیم نوله استحقاق

❀ درعلوم نافعه ❀

لیک ای لطف خدای علام
علم نافع دیمه دراصل مرام

دخی اول علم شریف نافع
بی عمل اولمیه محو وضایع

عمل وعلم ایکیسی واحددر
صورت عکسی اکا شاهددر

سنده وارسه ترتیب علوم
آنده هر نوعی دکلمی معلوم

علم تفسیر واحادیث واصول
آدمی جنته ایلر موصول

فقه ایسه بحر عمیق عرفان
واردر آنده کهر بی پایان

❀ درعلم طب ❀

علم ابدان اکا هم توأمدر
بلکه آندن دخی چوق اقدمدر

چون صحیح اولمیجق اصل وجود
علمه بذل ایلیه مزسن مجهود

علم طبه ایده کورکیم دقت
اوله سن قادر حفظ صحت

اوقو اسلوب حکیم اوزره همان
فن تشریحه ده ایله امعان

قالمدی شمدی طبیب حاذق
اولدیلر خلقی کیدیلر یازق

اقتضا ایتسه تداوی وعلاج
اولمه اویله جهلایه محتاج

ایتمه آنکله ولی کسب معاش
خسته لرمالی ایچون چکمه تلاش

کندو دردین براغوبده آدم
نه بلاغیره سورمک مرهم

لیک اول فنی ایدرکن تحصیل
ایلمه قول حکیمی تأویل

❀ درعلم حکمت ❀

کیرلودر حکمت رب متعال
حکما سوزلری ردّ وهم وخیال

کورینور کرچه موافق عقله
اکثری لیک مخالف نقله

کوره سن شرح موافقده تمام
رد ایدر آنلری هپ اهل کلام

فلسفیاته توغل ایتمه
روز وشب آنی تأمل ایتمه

فلکیات وطبیعیاتی
انفعال وکم وکیفیاتی

اوقیوب بن دخی کیف ایتمشیدم
فلسفی مسلکنه کتمشیدم

جمله برهانلریدر ناموثوق
حکمت خالقی بیلمز مخلوق

آنی نه صاحب قانون آکلر
نه ارسطو نه فلاطون آکلر

اول اراجیف عقول عشره
صنعه حق نسنه می عقل بشره

عرضی جوهری بولسک آلمه
فکر صورتله هیولا قالمه

❀ درعلم منطق ❀

منطقه ایله ولیکن اقدام
خطا ایدر دکلمه کیم دیرسه حرام

حد ذاتنده اودر فن دقیق
که ایدر طالبن اهل تحقیق

نفع ایدر حاصلی بحث وقیاس
بیل نتیجه آنی هر علمه اساس

اولدی چون خادم انواع علوم
سنده ایت خدمت اکا ای مخدوم

❀ درمباحثه بوجه آداب ❀

بحث علم ایله بوجه آداب
طاریلوب مغلطه یه ایتمه شتاب

خصمکی ایلر ایسه‌کده الزام
ینه تطییبنه ایله اقدام

❀ درعلم هندسه ❀

اعتبار ایلمه یک هندسه‌یه
دوشمه اول دائره وسوسه‌یه

باقوب اشکاله مقرنس دیه‌رک
یه مربع یه مخمس دیه‌رک

دوشوب اول دائره افکاره
ماحصل دونمه‌سن پرکاره

خط واضلاع سوزی داعیه‌در
صانمه کیم اکلنه‌جک زاویه‌در

معرفتدر سوزمز یوق اما
بیل کتسون آنی معمار بنا

❀ درعلم نجوم ❀

چیقر رلر سنه ده بر تقویم
اولمه سن طالب علم تنجیم

رجم غیب ایتدیکیچون اهل نجوم
اولدی مانند شیاطین مرجوم

اکثری سوزلریدر کذب صریح
نه عمل بیلکده بری چیقسه صحیح

نیجه منحوسه ایدر نسبت سعد
کذبی تصدیق اولنورمی من بعد

شاهد حالی دکلمی باری
آنلرک ظاهر اولان ادباری

چوق منجم بیلورم بی پیوند
یلدزه اقچه ایچون آتدی کمند

ایتمدی موت هلاکوبی عیان
زایچه سازی زیج ایلخان

قالدی حیرتده کوروب خواجه نصیر
کوردی کیم پرده لیدر چشم بصیر

بوسعید ایتمشیدی نیجه زمان
رصداراسی زیج کورکان

بیلمدی قاتلنی یاننده
زخمی کار ایتمیجک جاننده

بالشهاده بیلورز عالم غیب
رب علامدر آنجق لاریب

ایتمه تکمیل هوس اول فنی
که آنک جمله دلیلی ظنی

بنده اول اوقومشدم اما
اعتبار ایلمدم نوعما

بیلمکه قبله ایله اوقاتی
کیبک اولماز او قدر افاقی

جغنی ایله مجسطی دیه رک
کره وسطح زمین سویلیه رک

ایلمه هیئته صرف مقدور
کوکه چیقمق کبیدر دور ادور

صورت حال خسوفیله کسوف
اولور ادنی عمل ایله مکشوف

آنی ظن ایلمه بر امر عظیم
او حسابی سکا ایتدم تفهیم

ارتفاع آلمغه بین الاحباب
رمضانه یاقشور اسطرلاب

در رمل

صنعت رمل ایسه غایت مشئوم
آنلرک قرعه سیدر فقر وسؤال

اکثر اربابی فقیر ومذموم
تخته سن باشنه چالسون رمال

اعتماد ایتمسیدر غایت عیب
که اوله بو جمله عالم غیب

در علم جفر

جفر ایسه اهل کرامت ایشیدر
آنی اشخاصه عیان ایترلر

کیم کورر اهلنی انک کیم ایشیدر
انجه ضمننده بیان ایترلر

در علم تعبیر

فن تعبیرده ابن سیرین
صادق اماکه معبرلکدن

یازدی چوق نسنه شکردن شیرین
دوشمی آز مثلر ایله برلکدن

در علم وفق

دخی اوفاقه هوسکار اولمه
معنی شمس معارف مکتوم
اربعینلر ایله خلوت نه ایمش

میل اقبال ایله ادبار اولمه
ذره جه فائده سی نامعلوم
تک د تنها او مشقت نه ایمش

اولور اولماز ایشه اسما چکمه
صدمهٔ قهر سما چکمه

در سحر ونسخه کاری

سحر ایچون تبت واردن اوقومه
اولمیوب سحر حرامه میال
اخرج اخرج دیمکیله نه چیقر

رقیه خوانلق ایله افسون اوقومه
شعره سعی ایتکه اودر سحر حلال
کیم یاپر آنیکه الله یبقر

نسخه جیلک هله یک آز مقدر
یعنی انجامی کوبک یاز مقدر

در نار نجیات

رنجدر آدمه نار نجیات
چار بیلور ایتمکه رام وتسخیر

ایلمه بیلمکه میل ونیات
قوم جنی نیجه بیچاره فقیر

دشمن آدم ایکن دیو و پری — بو قمیدر آنلره دخلك خطری
ایتمه دعوت یانیکه شیطانی — صانمه خدامك اولور روحانی

عقله صغمز قتی چوق بویله فنون
آنلره دینه سزا اشته جنون

در علم کیمیا

کیمیا علمی کیمی ایتدی غنی — سیمیا سیمه باترمز بیله‌نی
کیمیا معجزهٔ موسادر — غیره کیمسه اکا اولمز قادر
جلدکی قولی یلاندر جمله — او مجلد هذیاندر جمله
جابرك اکلمشوز بطلانن — بی نتیجه بیلورز برهانن
اصطلاحات مزخفدر هب — برالای قول مزخرفدر هب
زر و سیم آدی ایمش شمس و قمر — بویله ایماده سما دنمی ایدر
کیم بیلورز یبق رجراج ندر — موی سر دهننه محتاج ندر
بویله لافه قاپیلوب نیجه فقیر — قرعه‌دن روحنی ایلر تقطیر
مالنی ناره یاقر مفلس اولور — آلتون آدی بوزیلورده مس اولور
نه قدر آغلسه یانه یانه — چیقررلر قزلن میدانه
چوغی مأیوس اولیجق آخرکار — قلبزلکده ویرر کاره قرار
نیجه تحویل اولنور ماهیت — کارگر اولمیه بونده صنعت
حکمایه کوره بو امر محال — بلکه تجویز ایده‌مز وهم و خیال
هیچ کلورمی سکا اول هرجایی — اصل اسمی اوله‌کی مه‌آیی
بیلسن آنجق ایدرب قدیر — حجری جوهر و خاکی اکسیر
وارمی دانش کبی خالص ابریز — پاك و دیپاك محك تمیز

معدن فضل ایده الله سنی
کوزی طوق دولتی چوق قلبی غنی

در قصهٔ کیمیاجی

بیلورز دوار ایدی برکیمیاجی — علمنك صحتنه دعواجی
سود صانوردی لبن حذرایی — مایه‌یه دیرشیدی سودایی
برعرب جاریه‌یه مالك ایدی — راه سودانه کبی سالك ایدی
پوته‌کرمنه هرشب تنها — طلقی محلول ایدردی القا
قاره صویه قاریشنجه آق صو — بولنوب ایچی اولوردی مملو
اول سیه رودی سیه کس عفریت — عاقبت طوتدی مثال کبریت
عقد فرار صوینده الحق — ایتدی قطران طلومن پرزیبق
چیقدی صانکوچه اولوب سیم و زری — طوعدی آلتون صاریسی برپسری
ظرفا ایتمکیچون استهزا — کتدیلر خانه‌سنه بی‌پروا
دیدیلر چوق چالشوردك جلبی — پوته‌دن اشته چیقردك ذهبی

بولمیوب رد جوابه چاره
شرمله چهره‌سی اولدی قاره

در علم سیمیا

سیمیا ایسه خیال و اوهام — اسمی وار گرچه ولیکن قوری نام
اصلیدر شعبدهٔ موهومه — یعنی صورت ویره‌مز معدومه
حقه‌بازه یاقشور بویله فعال — اکا رغبتمی ایدر اهل کمال
بلمیوب اصلنی بعض نکبت — ابن سینایه ایدرمش نسبت
هیچ آنك عقلنه اولسونمی سزا — که اوله مائل وهم و خولیا

بویله خلط ایلر آنك اربابی
هب کوزی باغلو صانور احبابی

در علم تعویر

مغربی بیلدیکی علم تعویر — جلب مال ایتمکه دام تزدیر

شق ار ضیله دفینه بوله مز — چاتلسه یرده خزینه بوله مز

قاپدیروب مالیکی الدانمه صاقن
مغربی مال بولور صانمه صاقن

❀ قرطاسیه ❀

علم قرطاس بیلن بیچاره — اوله مى اقچه یه پاره پاره

❀ در طلسمات وحیمیا ❀

ایلمه فن طلسماته هوس — اچامزسن او طلسمی اوزکس
حیمیا آدمى محمی ایده مز — عاقل اول تهلکه راهه کیده مز
ضرب شمشیره طیانمز بولاد — عقلی کسمزلر ایدر بونده عناد

قوللنی حفظ ایدر انجق الله
ایلمه حرز طلسماتی پناه

❀ در علم اخفا ❀

اولمه آوارهٔ علم اخفا — کندیکی کوزکوره ایتمه رسوا
اصلی بوقدر بیلهسن چکمه زبان — بهدی ایلمه مقطوع زبان
سورمه مخفی ایده مز انسانی — سورمه لی آنی دین شیطانی
هیچ نه ممکندر اوله شخص کثیف — وزغه پوستی ایله جسم لطیف
بیلوردم قالمدی شبههٔ مبهم — مختفی رند جهانم فافهم

کرم اولوب اویله فنونه باقمه
کندیکی نار بلایه یاقمه

❀ در علم تصوف ❀

اوقوسك علم تصوف نه ضرر — باك بیل تصفیهٔ باطن ایدر
چون او درعلم شریف ابرار — کنج اسرار حقایق آثار
قوم صوفیه در اهل تحقیق — دل صافیلری دریای عمیق

وارد راول زمره ده چوق صاحب حال — واصل رتبهٔ اعلای کمال
نه خطا آنلره ایتمك اسناد — فعل بدعت ایله قول الحاد
صاقن اسلافه صاقن طعن ایتمه — متعصب ردشنده کتمه
ایلمه تخطئه قول فصوص — اصطلاحات اوله شاید مخصوص
هیچ یاقشمز ایله اهل دینه — افترا حضرت محیی الدینه
کورفتوحاتنی کیم اول تحریر — نیجه اسرار ایدر آنده تحریر
حقلرنده صاقن ایتمه بهتان — حاصلی ایلیه کورکف لسان
آنلره دخل ایدن ادبار اولدی — پك یبوك درده کرفتار اولدی
صانمه کیم راه شریعت بشقه — مسلك اهل طریقت بشقه
ظاهر وباطنی بیلمز جاهل — قشر ولب نکته لرندن ذاهل
ظن ایدر باطنی کیم باطلدر — کندونك رأیی ایسه عاطلدر
نقشبندیه نه پاکیزه نقوش — آنده اسرار حقیقت منقوش
خواجکان ختمی بوجه آداب — انتساب ایتمکه حقه اوباب
حالت وجد وسماع امر نهان — ینه آکلر انی صاحب وجدان
یازدی احیای علومنده امام — سکا کشف ایتمشیدم آنی تمام

آنلرك حاللرنی الله بیلور
سرلرین عارف آگاه بیلور

❀ در احوال ملاحدهٔ زمان ❀

شمدی کوردکلرك اهل تقلید — بکزه مز آنلره کر شیخ ومرید
نه شریعت نه طریقت آکلر — نه مجاز ونه حقیقت آکلر
حال صاحبلری قلت اوزره — حکم معدومه ندرت اوزره
اکثری دیش بیله یوب قربانه — کوزدیکرنذره باقر احسانه
بوکار اضیمی اولور رب خبیر — خلقهٔ ذکر اوله دام تزویر

آغلیوب خلقی ایناندرمغبچون دونه لر اقچه طولاندرمغبچون
طالعه توحیدی دیو جوش ایده لر عشقنی آججغه می نوش ایده لر
کورسه لر بر کوزل اوغلان کلیور دیه لر تکیه یه قربان کلیور
تاقیه قاپمق روشندن آگاه سکه صورتله ایده خلقه کلاه
سز ایچون ایلدیکی خذلانی حاججه بکتاشه ایده بهتانی
حاش لله ندر اول قول سخیف دیه لر ساقط اولورمش تکلیف
بولینور نیجه وجودی مذهب نیجه زندیق وحلولی مشرب
واردر اول زمره ده ضعف ایمان آنلرک عرقنه کیرمش شیطان
ینه دعوای کرامت ایلر خارق عاده نه سوزلر سویلر
اویله ملحدده کرامتمی اولور اولیا اهل ضلالتمی اولور
الحذر انلر ایله الفتدن مذهبه دائر اولان صحبتدن
تکیه دن تکیه یه ایتمه دوران اولمه اول دائره لرده رقصان
بونلرک ظاهر اولان بطلانی صانمه اسلافه ویرر نقصانی
برکوی بونلری ایلر انکار سویلمز حق سلفده گفتار
قاضی زاده سوزیده روشندر یوزی قاره ایشنه دشمندر
ینه سن ایلمه طعن وتشنیع اهلنه راجع اولور فعل شنیع
قلب درویشه طوقنمه حذر ایت فقرادر دیو حسن نظر ایت
چون اوله جذبه سی من عندالله ایتمه مجذوبه حقارتله نگاه
بیلورز آغزی ایله قوش قاپه مز آدمی یقسه ده آنلر یاپه مز
صانمه الفتلر ینی احسندر اوزاق اولمق قتی مستحسندر
خرقه وتاج کینلر چوقدر لیک بر مرشد کامل یوقدر
وار ایکن راه کتاب وسنت ایلمه غیر طریقه بیعت
یتشور سا که طریق حنفی ویردی اول مذهبه الله شرفی

دخی سر مذهبمز بو منصور قومده علم عقایده قصور
آنلرک مسلکیدر راه سلوک اولمه کمراه خطرگاه سلوک

بلکه معفو اوله نقصان عمل
اولمسون لیک عقیده کده خلل

❀ در علم موسیقی ❀

موسیقی فنیده حکمتدندر علم اصحاب طبیعتدندر
بیلورم راحت ارواح اما مایهٔ قوت اشباح اما
بته خوانلق سکا شایسته دکل سلسله ک آنلره پیوسته دکل
دیمه مطربله یاللا یله سی اولمه هر طنبوره نک اورته تلی
صاقنوب سویلمه شرقی مانی نیدوکن بیلمه هله تورکانی
طبعک ایلرسه اکر میل نوا بیل مقاماتنی بی صیت وصدا
اولمه سازنده لرک دمسازی چالدیررلر سکا شاید سازی
نایه تضییع نفس ایلمه لی اوفلیوب یعنی آسنه نیلمه لی
چالمه اویله دودکی مولانا که دینه آدیکه نیزن مثلا
پرده سزلکدر امان ایتمه کمان یاقشور سینه جوررسجی یه کمان
نه رذالت دیه لر سنطوری شهرتنک اوله یاخود طنبوری
دفکشی تحفه ده یازدم سکابن عیبدر اولمه صاقن دائره زن
نغمه ده کرچه نیجه حالت وار نیجه دقت ایده جک حکمت وار
اولیجق سمع حقیقت آگاه ایشیدر نیجه صدای جانکاه
شو قیله ولوله لی آوازه بلبلک قوندیغی چوقدر سازه
طبع انسان نیجه ایلر که قرار حظ ایده اشتر اشکسته مهار
موسیقی اولدیغنه فن جلیل یتشور قصهٔ شهزاده دلیل
یازمم اول قصه یی چون شهرتی وار آنی کوش ایتمه نک ندرتی وار

لیک سن ایلرایسک میل وهوس	دائره کده ایشیدنجه هرکس
چلبی اهل هوادر دیرلر	مائل ذوق وصفادر دیرلر
چونکه احوال زمانه در معلوم	جمله عندنده اولورسن مذموم

غیری پرده بولیجق کوشش ایله
غم ایامی فراموش ایله

در علم فراست

فن رعنای فراست نه کوزل	بیلهسن حال قیافت نه کوزل
صورت آدمی اول رب کریم	قیلدی زیبندهٔ حسن تقویم
پک بیوک نسخهٔ کبرای وجود	اوقور آنده معانی شهود
اکا دقتله اولنسه امعان	بیلنور حال سخفی انسان
ایدوب آیینهٔ ذاته دقت	کوره سن نیجه عجائب صورت

خیلی اتقان ایده جک معنادر
کورمشز آنده تخلف نادر

در ادبیات وتاریخ وسیر

ادبیات ایله تاریخ وسیر	سیرت اهل ادبدر یکسر
آنلر ایله نیجه معنا بیلنور	دهرک احوالی نه رعنا بیلنور
بیلمین بونلری پک غافل اولور	علمی وارایسه ده جاهل اولور
بیلنیوب حال جهانی بی ریب	قصه خوانلردن اینشمکدر عیب
انتساب ایلیه کورتارخه	کرسزا اولمیهسن توبیخه
اوقیوب تجربهٔ الامصاری	کشف وتحقیق ایده کور اسراری
چوقدر انواع حکایات وعبر	که صفا ایله ایدر دفع کدر
نه صفادر بیلهسن حال امم	جمله مضبوط اوله احوال امم
اولهسن واقف اطوار دول	سکا معلوم اوله اسرار دول

جنک وصلحک بیلهسن فائده سن	دولتک اوکرنهسنک قاعده سن
حال عالمدن اولوب یعنی خبیر	اولهسن صاحب رأی وتدبیر
نه زمان درج دهانک آچهسن	بزم عرفانه کهرلر صاچهسن
ایشیدنلرده صفالر بوله لر	باقه لر آغزیکه حیران اوله لر
فهم ایدوب نیک وبد اسلافی	آندن آکاه ایدهسن اخلافی
مستشار اوله شایان اولهسن	نایل مرتبه وشان اولهسن
جمله مسموعکی تدقیق ایده کور	سلفک حالنه تطبیق ایده کور
هر قفادن ایشیدوب بر آواز	دهنک ایلمه شاشقن کبی باز
نکته دانه کوره حق الانصاف	چکلورمی قوری بوش لاف وکذاف
هر سوزک اصلنی ادراک ایله	ذهنکی دغدغه دن پاک ایله
نیجه بیلکچ کچینر عاقللر	بیلدیکین بیلمدیکین ناقللر

کندوبی واقف احوال صانور
هذیانن ایشیدنلر اوصانور

در شعر وانشا

شعر وانشا هنرک اعلاسی	یعنی هر معرفتک رعناسی
شعرا طالعیدر سهم الغیب	شعره طعن ایلمه درغایت عیب
نه صفادر سخندان اولمق	زیور مجلس عرفان اولمق
شاعر ماهره سلطان دیرلر	شان ویروب صاحب دیوان دیرلر
بالخصوص اوله فضایل پرور	فیض اسرار علومه مظهر
شعرینی ایلیه علمه تطبیق	بیله مفهوم معانی دقیق
یعنی صفوت ویروب آیینه سنه	بکر معنالی چکر سینه سنه

سویلیه طوطی کبی کفتاری
اوله همقدر شکر اشعاری

❀ در علم معما ❀

اوله هم علم معماده بنام
چیقره دانش و عرفان ایله نام

بو قدر آنك كبی برفن لذیذ
ذهن اهل دلك ایلر تشحیذ

ملك ایرانده بغایت مقبول
بیلمین شاعر اولور بك مدخول

بونده نادر بو اینور اربابی
بیلورز آدی چیقن احبابی

بدر كدن انی تحصیل ایده كور
بیل مزایاسنی تكمیل ایده كور

شعرك انواع فنونی مرغوب
انده وار شیوۀ حسن محبوب

شعره چوقدر حسد ایلر نكبت
كه اودر براله كیرمز دولت

شعر وهبی اولور اما
سعیله كسب اولنورمش انشا

هله خوش بیلدیكمز معنادر
بولینور منشی شاعر نادر

آنی جمع ایلمش اشته وصاف
طرز اعجازده حق الانصاف

اكا تقلید ایدن اهل انشا
اولور البته حقایق پیرا

كرچه لاف هنر ایلر چوقدر
لیك وصافی بیلور هیچ بوقدر

بدرك سعیله اولمش اكاه
اوقوبندن آنی ان شاء الله

شعر و انشا ایكیسی توأمدر
لیك انشا دخی بك الزمدر

طرز انشاده نه خوش طور جدید
كهنه وادیلری ایتدك تجدید

ویسی ونركسیدر كار قدیم
شمدی متروكدر اطوار قدیم

كندك ایجاد ایده كور آثاری
چكهم بصمه قالب كفتاری

فن امثاله ایدرسك همت
كلور انشای كلامه قوت

فارسی و عربیت لازم
یعنی آنلرده مهارت لازم

بو العجبدر هله ابنای زمان
كورمشز چوق متعصب نادان

فارسی كویی قزلباش صانور
صائب و شوكتی اوقورسك اوصانور

عربی كرچه هنردر سوز یوق
فارسی لیك شكردر سوز یوق

اولمه

اولمه سن اویله درونی ساده
اقتدا ایلیه كور استاده

❀ در حسن خط و املا ❀

صفحۀ خطده اوقو اسراری
سر لوح و قلم آنده جاری

حسن خطله كوره نور كاغد خوب
برقلم قاشلی خط آدر محبوب

نه هنردر یازه سن احسن خط
حرف آنه خال دلارای نقط

بوندن اعلا اولهمی یعنی هنر
دیزه سن سلك سطوره كوهر

هم آنكله اولنور كسب معاش
قلم اربابی ایدر آنی تراش

بلی انواع نقوشك كوزلی
حسن خط اولدیغی مشهور و جلی

سعیكی ایلمه اما مقصور
ساده خط ایلمز اتمام قصور

حرف ذهن ایلیه كور املایه
سنی اول واصل ایدر معنایه

كرچه نحوی اوقدك كافیه ده
علم خطه ایو بق شافیه ده

تا كه تصحیح ایده سن املاسن
بیله سن یازدیغنك معناسن

اولیجق خبط و خطا املاده
حسن خطدن نه چیقر معناده

لیك اولمز ایسه املاده غلط
اوقنور اولسه ده خطك اوسط

كتبه آلسه ده جاهل خطاط
قلمیله ایده مز منشق نشاط

خط تعلیق ایله هر خواهشنی
بعضیلر صاغلدی كرچه ایشنی

باقمه اویله یازیجی نقاشه
یازه كه تخته یه كاهی طاشه

اولمه سن تخته و طاش نقاشی
ایتمه لرده سنی تخته باشی

❀ در بازیچۀ نرد و شطرنج ❀

لعب و لهو ایله چو دنیا مشحون
استمز عاقل اولان غیری اویون

چرخ دون قوردی عجایب دوزنی
الدادر لعبی ایله مرد و زنی

جمله بازیچه سیدر ظل وخیال
کوله جك اینلری بی اصل ومثال

ذهنکی لعبله قیلمه حیران
براوبون ایلمسون سا که جهان

نه روادر نده صاحب خانه
خانه سن لعبهٔ صبیانه

نرده کوردم ایسه نرد وشطرنج
مبتلاسنده هویدا صدرنج

زار درکاری اولورمی دلشاد
قالمه ده مهره بشنده نراد

دوشر عقلنی قید دوششه
شش وبش فکری ایله پنج وششه

نیجه‌سی بر بوله اولمش محتاج
قوری تخته اوزرنده یاتور آج

دخی شطرنجدر ادباره قرین
آنی اکلنجه ایده معزولین

اومنصوبه‌سنه اسم وصفات
طمعه یه چیقمه ایمش یاخود مات

تعجیبسی دخی ماهر کچنور
فرزی طرح ایتمکه قادر کچنور

تخته باشینه کچوب شاهانه
فیل سورر آت چیقر میدانه

خیلی فرزانه ایدر دعوایی
بکیلورسه کوره سن غوغایی

قیرادر کرچه رخی خجلت ایله
طورمزاو نیاربنه کرمیت ایله

کش کشه صرف ایدر امانفسی
قبانور پردهٔ اچمازده سی

اوعالی براغوب آخر کار
صلح اولور قیمه چاره ناچار

صیصه ودماهرنی سیر ایتدك
یعنی چوق ماهرنی سیر ایتدك

اکثری آلت شطرنج مثال
خانه به خانه کزر روز ولیال

صانکه حلاج ایدی حق الانصاف
اوکیدی کندی جهاندن صحاف

نه روا بویله اوبونه طالهسن
آت ذکریله پیاده قالهسن

باخصوص اوله قمار مردار
خون خز بردشی الده درکار

کرچه شطرنجده چوق صنعت وار
نیجه عبرت آله جق حالت وار

براوبوندر اکا عالم بایلور
بیلمسی نوع هنردن صایلور

لیك ادمانی دکلدر مقبول

که

که ایدر آدمی غایت مشغول

❀ درمنع مناهی وفسق وعصیان ❀

اکلدك ملعبه در چونکه جهان
سنی الداتمیه بازیٔ زمان

اولمه کیم نفس وهوایه مغلوب
اولهسن نزد خداده محبوب

اوغرامه ساحهسنه عصیانك
امر ونهیین طوته کور مولانك

فسق وعصیان سبب نکبتدر
اجتناب ایلیه جك حالتدر

حال ارباب معاصی مشکل
توبه کار اولمسی عاصی مشکل

خدمت خالقه ایلمه تقصیر
خلق ایچنده کورینور خوار وحقیر

اتقا اوزره اولان اهل صلاح
ایکی عالمده بولور فوز وفلاح

صورت حصر ایلمه در نص جلی
متقی زمرهسیدر جمله ولی

❀ درمنع تعصب وریا ❀

لیك بر زاهد سالوس اولمه
خلقه ثقلت ایله کابوس اولمه

دین فروش اولمه صاقن صاتمه ریا
بوریا اوزره قالورسك فرضا

چهره کی قیلمه تعصبله عبوس
دیمه سونلر بونه شخص منحوس

کوستروب کاهجه طرح کلفت
ایله اقران ایله حسن الفت

کورینه روی بشاشتسنده
ایلیك کاه نه مانع خنده

اغلامش چهرهلی صوفی نه بلا
جنته کیرسه ده کولمز فرضا

کل کبی کاه آچل یارانه
بلبل اول باغچهٔ عرفانه

نه صفادر اولهسن مرد ظریف
اوله خلقك کبی خلقکده لطیف

خوش ادا خوشدل وخوش روی اوله کور
یره کلدکجه محل کوی اوله کور

❀ درآداب سخن ❀

لیک آداب ایله سویله سخنی
بوش بوغازلق ایله آچمه دهنی
بد زبان اولمه نکو گفتار اول
قول لین ایله بی آزار اول
گورینور گرچه زبان جرمی صغیر
لیک سویلمکدن اولور جرمی کبیر
غفلت ایلمه بر فرده خطاب
که ایدر گوهه دخی رد جواب
بعض مجلسده سراپا گوش اول
یعنی چوق سویلمیوب خاموش اول

ایله اول سوزیکی اندیشه
صکره دن دوشمیه سن تشویشه

❀ در منع کذب ❀

حرفکیر اولمه ظرافت صاتمه
سوزیکه کذب ودروغی قاتمه
شاعر اولسکده یلاندن حذر ایت
طوغری یولدن ره صدقه گذر ایت
دهن کاذب اولور زهر افشان
بر درالماده یلان ایله یلان
آتشه یانسه ده بیت کذاب
ایناتوب کیمسه گتورمز اکا آب
مرتکب خصلتیدر اویله صفات
صدق اولور واسطهٔ فوز ونجات
نه سعادت سکا صادق دیه‌لر
اعتماد ایتمکه لایق دیه‌لر

مجلس آرالق ایچون والحاصل
اولمه تزیین کلامه مائل

❀ در منع اصطلاح پردازی ❀

بیلورز چوق متشدق چلبی
نازکانه آچیلوب غنچه لبی
گوزینی قاشنی برخوش سوزه رک
اوینادوب باشنی آغزین بوزه رک
اصطلاح اوزره تکلم ایلر
باقوب اطرافه تبسم ایلر
سوز بیلور ناطقه پرور گچینور
خیلیدن خیلی سوز آگاه گچینور
بی محل فقره یه آغاز ایلر
ظن ایدر کیم هنر ابراز ایلر
جوش ایدر صانکه یم عرفانی
اصطلاحات بوغاریا دانی

گوسترر کندویی قاموس لغات
سویلیوب نیجه عربجه کلمات
ربط ایدوب گاهیجه مخلوط کلام
فارسی خلطنه ایلر اقدام
اکثری بسمه قالب رابطه‌سز
اصل معناسی غلط ضابطه‌سز
ایدر الفاظ غریبه آهنگ
صانه‌سن وانقولیدر یا فرهنگ
کندویی تا که ثنا ایلیه‌لر
مصطلح بر چلبیدر دیه‌لر
اهل ذوق ایسه صفاسن چیقرر
هر کلامنده خطاسن چیقرر
گرچه خوشدر بیلورز ربط کلام
لفظ ومعناده اوله حسن نظام

اصطلاحاته قاپلمه اما
طوغرودن طوغرو گرک حق ادا

❀ در منع استهزا ونمیمه ❀

کیمسه‌یی ایتمه صاقن استهزا
گورمه حقک قولنی هزله سزا
خوب در گرچه لطافتله مزاح
اولمیه لیک مؤدی سلاح
گورمشز اولدیغنی هزل وشقا
اصدقایه سبب بغض وشقا
مجلسک مجلس عرفان اولسون
هر گورن شوقله حیران اولسون
یعنی هر لفظک اوله بر معنی
ارتکاب ایلمه مالا یعنی
گلمسون سمکه ارباب نفاق
شخص نمام رذیل الاخلاق
کیمسه‌یی فصل ومذمت ایتمه
اهل غیبت ایله الفت ایتمه
غیرینک ذم ایدن شخص دنی
بیلکه مدح ایلمز البته سنی
حذر ایتکم او مقوله نکبت
کندو قولن سکا ایلر نسبت
گورمشز کیم چوغنک افسادی
اولدی انواع شقاقه بادی
نقل مجلس ایدیجی شخص لئیم
شبهه‌سز ثانی شیطان رجیم

ظاهر حالده وسواس اودر
صورت ناسده نسناس اودر

در منع حوادث

دائره کده هذیان سویلتمه
خانه کی ایتمه حوادث خانه
دولته دائر آچلمه صحبت
بزه آنجق یاقشور خیر دعا
دار نیجه حدینی بیلمز نادان
ناسزا خلط کلامه مائل
دور ابواب ایدر اول بی ناموس
سوزلری خارج اطوار ادب
اهل جاهی اوتوروب هزل ایلر
بولدیغی یرده ایدر اکل طعام
گرچه اوگمز اومشللو نکبت
انلری مجلسکه اوغراتمه
التفات ایتمه گولوب یوزلرینه
اصلی یوق سوزلری مجنون سویلر
یاغلی کسبتلی مدا هنلردن

اولور اولمازه یلان سویلتمه
سکا لازم دکل اول افسانه
منعنه ایله اوساعت غیرت
ایلسون آنی مؤید مولا
بی ادبلک ایله سویلر هذیان
بیلمه ده حقه دکلدر قائل
گندو باشینه جهانه جاسوس
عالمه نشر اراجیفه سبب
کیمینی نصب وکیمین عزل ایلر
ییدیکی ایچدیکی واالله حرام
دوشش اولور دام بلایه البت
سوزلرین بربوله آلوب صاتمه
اعتبار ایلمه هیچ سوزلرینه
صورمه هر بردلیدن اصلو خبر
پهلوانسک چکه بیلسک دامن

اویله دلال مصیبت چوقدر
عرض وانصاف وحیاسی یوقدر

در ادبار ان دولت

بولینور نیجه بفیض عالم
طاق اقبالدن اولمش دوشکون
النه دامن دولت گیرمز
تسلیت دیر کیچون سینه سنه

بی سبب دشمن ارباب نعم
گچینور دولته گویا کوسکون
قبضهٔ شوقنه فرصت گیرمز
چاره امیدی ایله کینه سنه

اولا باشلیوب آه وداهه
جمله سی اهل خیانت دیه رک
آنلرک یعنی بکمز ایشنی
فرصت ال ویرسه بداندیش وظلوم
مدبرا ماکه مدبر گچینور
گندو زعمنجه ویرر دهره نظام
ظن ایدر آنی نیجه ظاهر بین
اوالیسه مرتکب ومفسد در
او مقوله متجاسر قوال
بی محابانه جسارتلر ایدر
یوریوب فصل کبار عصره
بیلورز اویله هزاران منحوس
آغزین آچدقچه مصیبت سویلر
پک یقین اولدی قیامت دیه رک
گاه مهدی چیقر که دجال
اولسه اقبالله اماشادان
دکلمه اویله گریه اقوالی
سمنکه اوغراسون سواقرین

طعن ایدر زمرهٔ اهل جاهه
گندوسن صاحب امانت دیه رک
صیقلور جانی صیقر هم دیشنی
صدمهٔ عزلله اولمش مظلوم
مثلی یوق ظنی ایله بر گچینور
ایده رک رابطه سز خلط کلام
قصدی غیر تکشی دولت ودین
رأی وتدبیری دخی فاسددر
منقرض اولدی دیو جمله رجال
سوز ایله قیلمغیچون دفع کدر
طاشش آثار نیجه معلا قصره
سوزنی بیلمز اولنجه مأیوس
طور میوب سویلر او نکبت سویلر
کور نور نیجه علامت دیه رک
ییقلور دیر بو جهانی فی الحال
عمر دنیایی ایدر بیپایان
اوغراسون باشنه سواحالی
شرلرندن سنی حق ایتسون امین

اویله ادبار ایله ایتمه الفت
قرینه وارمه اولورسه جنت

در موانست کرام ناس

احترام ایله شریف النسبه
اختلاط ایتمه فرومایه ایله

صاحب عرض ووقار وادبه
مبتذل زمره سی بس پایه ایله

ناس ايله ايلمه چوق استئناس
جستجو ايلمه ياران و جليس
ناسزا بزمه صاقن كتمكدن
كاه احبابه زيارت ايله

اولمه موسوم نشان افلاس
كتب فاخره وش وارمى انيس
قدرك محو وهبا ايتمكدن
ليك اطوارنه دقت ايله

سز چكك شايبهٔ استثقال
قالقه كورطورمه اوتورمه فى الحال

❀ در منع تصدر ❀

وارديغك يرده كوزتمه صدرى
اولمه خانكده دخى صدرنشين
واراليسه جوهر ذاتكده كمال
يوغيسه مايهٔ فضل و هنرك

پست اولور طالب صدرك قدرى
كوشه يه چكمه اولوب فخرآيين
جايك اولسه نه ضرر صف نعال
وارميدر فائده صدر اولسه يرك

ذاتكى ايله سزاى رغبت
كچوررلر سنى صدره البت

❀ در تواضع ❀

دائما خلقه تواضع كوستر
متواضع اوله نك رب رفيع

روى دل طورنى هركس استر
رتبه وقدرنى ايلر ترفيع

❀ در منع كبر شيطانى ❀

كبر و عنوان ايدن اهل تلبيس
حضرت آدمك اول اولعين
ايلدى عجب و غروره آهنك
متكبرلر اولور بويله حقير
ليك هر شخصه تملق ايتمه
سكا كبر ايليه نه كبر ايتمك

لايق لعنت اولور چون ابليس
اولمدى سجده سنه سر بزمين
صكره اولادنه اولدى يوزه ونك
كبره راضى دكل اول رب كبير
طور ذلتله تخلق ايتمه
صدقه ويرمه كبيدربى شك

خوبدر وضع و وقار و تمكين
اولهسن جمله‌دن التدن امين

❀ در لباس اديبانه ❀

اولسه ده فخره سزا اسبابك
زر و زيور يا قشور نسوانه
اهل ايجانه نظافت لازم
كيمه سفليت ايله كيرلو لباس
ايتمسون حدى تجاوز آنجق
كوركى صانمه سبب عنوانه‌در
مايهٔ فخر اولهمز ثوب حرير
صاريغك اولميه طرز سفها
چيقردب سرديسنى دستارك
تيج ياقشمز يكى چيقمه زينت

اويدر اقرانكه هر اثوابك
جامهٔ مرد كرك مردانه
جامه‌ده يعنى طهارت لازم
پاك اثوابه نظر ايلر ناس
سفها ذيلنه اولمه ملحق
قورى بر پوستكى حيوانه‌در
بازبلاغتله حريره يه نظير
الكيله باشكه صارمه بلا
قيلمه سرگشته ادا رفتارك
قدما طورنه ايله رغبت

ستر ايدر عيبنى انسانك هپ
نه كوزل جامه ايمش ثوب ادب

❀ در منع كشف عيوب ❀

كاه تحديث نعم ايت اما
اولمه جاسوس عيوب عالم
الحذر كيمسه‌يى قيلمه تعييب
قيلمه نقصان وجوده خنده
عيب ديكردن ايدوب غض بصر
صورت حالنه ايلر امعان

ايلمه تزكيهٔ نفس اصلا
هر كسك حالنه الله اعلم
كلمسون باشكه اول عيب عجيب
يوخسه معيوب اولورسن سنده
كندو عيبن كورر اصحاب نظر
كورر آيينهٔ زانوده عيان

ستر عيب ايتمه‌ده علام غيوب

نه دیمك سن ایده سن كشف عیوب

✽ در حلم وانصاف ✽

چونكه انصاف ایمش نصف الدین
صفت حلمه چالش اولمه غضوب
كرچه حلم اولدی پسندیده نما
ینه آدمده حمیت لازم

منصف ومعتدل اول خیره قرین
حق سنی قیلمیه تا كیم مغضوب
اولمیه حلم حمارے اما
بعض حالاتده غیرت لازم

واردر اسماء الهیده صبور
اولدی بر اسمیده اما كه غیور

✽ در صبر وعفو جمیل ✽

صبرے اعلا بیلور ز تلخ اما
كظم غیظ ایله دخی عفو جمیل

ینه اولمازمے نیجه درده دوا
اولدی ممدوح خداوند جلیل

مشكل اما كه بشرده بو خصال
مكر اقدار ایده رب متعال

✽ در غیرتكاری ✽

آدمی غیرت ایله بعض امور
باخصوص ایده شماتت اعدا
خاطره عفوی كتورمز غیرت
عفوا كرچه ایو نام آلمقدر
اولمیه رخصت اكر نوعما

انتقام آلمغه ایلر مجبور
اكا طاقت كتورلمز اصلا
انتقام آلمغه ایلر همت
انتقام آلمه ده كام آلمقدر
منتقم اولمز ایدے نام خدا

ایلیوب دشمن ایله دفع جدل
صبر ایله عفو ایده بیلسك نه كوزل

✽ در لذت انتقام ✽

لیك ال ویرسه موافق فرصت | انتقام آلمه ده واردر لذت

نه صفا دشمنی مقهور ایتمك | دل غمخورده‌یی مسرور ایتمك

ممكن اولدقجه چالش عفوه ولی
حسن اخلاقن اودر پك كوزلی

✽ در منع حسد ✽

كیمسه نك نعمتنه ایتمه حسد
كلخن سینه سن ایلر پر دود

كه سنی منعم ایده رب صمد
دائم آتشده یانر قلب حسود

غبطه یه وار ایسه ده نوع جواز
علم وتقواده ولیكن اوله آز

✽ در توقیر اهل علم ✽

اهل علمی بولوب ایله توقیر
یوز سوروب آینغنه اكرام ایت
كوركنه بوركنه باقمه اصلا
پوستی صرتنده كرز حیوانك
خاك ایچنده در وكوهر بولینور
نیجه بول یكلی مفخم كوردك
اویله چوق قوجه قاوقلی جهلا
كوره‌نور خیلی عجیب الهیكل

تا ایده علمكی الله توقیر
جلب دعوات ایچون اقدام ایت
عرف وظرف آدمی ایتمز اعلا
علمی صدرنده اولور انسانك
كه نكده دیدیلرار بولینور
مجلس بحثنده مفخم كوردك
باشنه صاردی تعظمله بلا
مبحث علمی آچنجه باشی كل

اویله جاهللره سن اولمه قرین
اوزاق اول لكیم اوله سن حقه یقین

✽ در توقیر پیران ✽

كوركجك پیرلری اكرام ایت
زور پروازدیر ره تیره كمان
یعنی پیران ایله ایله الفت

احتیاجی وار ایسه انعام ایت
بودر آكاه مثل پیر وجوان
نصح وپندنده بولورسن قوت

آنلرك تجربه‌سی اقوادر   نیجه‌سی اهل دل و دانادر
گرم و سردین چكه‌رك دورانك   آگلامش نیدوكنی دنیانك
نطقنه تشنه لب اول قائمه صاقین   گوشه مشدرجكه‌سی صانمه صاقین
كهنه تقویم دیو بده آتمه   بو نامشدر دیو مفته صاتمه
قدی خمگشته‌لری گورمه حقیر   چون كماندر سبب قوت تیر
سوزینی ایتزایسكده اصغا   ایتمه معتوهی دخی استهزا

ایله پیرانی بغایت توقیر
سنیده پیر ایده اول رب قدیر

❀ در تعظیم ابوین ❀

پدر و مادره تعظیم ایله   یعنی افراطله تكریم ایله
الحذر اولمیه‌سن اهل عقوق   كه اودر اكبر ارباب فسوق
اف دیمه باشكه اورسه فرضا   دائما ایلیه‌گور جلب رضا
وار ایمش جنت اعلا یرده   یعنی تحت قدم مادرده
بیله‌سن ادعیهٔ ام وابی   اولدی مانندهٔ دعوات نبی
كیم دعا آلسه بولور فوز و فلاح   بددعا سن آلان اولمز افلاح

والدینه سوزمز یوق اما
آرامه غیریده آثار وفا

❀ در كیفیت خویشان و حسد ایشان ❀

وارایسه خویش و تبارك ساتر   اولمه چوق دائره‌سنده دائر
تجربه ایلمشوز عالمده   واربو خصلت كه بنی آدمده
بر برینه حسدی ظاهردر   اقرباده هله پك باهردر
بو سوزم صانمه تهی اعلا بل   بللودر وقعهٔ قابیل هابیل
اقربانك حسدیدر مشهور   خصمی خصمی بیلور اهل شعور

عم و غم بر یازیلور املاده   فرقی بر نقطه در آنجق ساده
خالی خالی دیدیلر شفقتدن   غافل اولمه بو سخفه حالتدن
هب عقاربدر عقارب بیله‌سن   بر برینه متقارب بیله‌سن
مشفق و مخلصی نادر بولینور   بیك ایچنده ایكی یا بر بولینور
اغنیاسی وارایسه فاسد اولور   فقراسی دخی پك حاسد اولور
بو سفه نصح پدردر كه همین   دادركدن هله‌سن اولمه امین
دوشروب غیرته چار و ناچار   اكثری قومن ایدر درده دوچار
بیلورز نیچه كبار دولت   صدر پیرای مقام رفعت
اقرباسیله بلاسن بولدی   انلر ایتدی اوجزاسن بولدی
سكا ایتدم بو قدرجه افهام   قیل تواریخه نظر آنكله تمام
لیك سن حسن موالات ایده‌گور   اقربا ایله مواخات ایده‌گور
آنكله مفهوم اولی القربابی   ایلمه كندوكی پك هرجایی
صله در موصلهٔ رحمت رب   قطع رحم ایتمك اولور بعده سبب
اقربا اولسه ده فرضا دشمن   اجنبیدن ینه البت اهون
اولیجق بغض و عداوت دركار   ایتمه بیگانه یه كشف اظهار
آنلرك عیبنی قیلمه افشا   عاقبت راجع اولور قبحی سكا
بو العجبدر هله احوال زمان   بیوفا اولدی سراپا اخوان

اودرم حضرت منان و غنی
ایتمسون آنلره محتاج سنی

❀ در انجاز وعد ❀

وعد لطف ایلر ایسك از ایله   لیك موعودكی انجاز ایله
وعد عرقوب دكلدر مرغوب   صكره خلفیله اولورسن محجوب
بعض ذات ایلیوب اظهار همم   وقت عزلنده ایدر وعد كرم

اولیجق نائل جاه واقبال — ایدر انجازنی ترک واهمال
عیبدر اوله مواعید دروغ — شمع جاهنده قوماز نور فروغ
صادق الوعد اولور اهل همت — شیمه‌یی اول زمره‌ده واردر قلت

اوجدیلر قافهم اصحابی
صانکه عنقادر انک اربابی

❀ در وعد معزولین ❀

وعد معزول ایله اوله مسرور — بیلکه انجازی ایمش دورادور

اصلی یوق وعدهٔ محجوبانه
اومه رنجی کتورر انسانه

❀ در منع از دور ابواب برای طلب رزق ❀

رزق ایچون ایلمه دور ابواب — در احسان خدا نعم الباب
یوزیکی سوراولور کاهه — قیل خشوع ایله نیاز الله
دائما حقه توکل ایله — فیض باری‌یه توسل ایله
غیره باقمه وار ایکن لطف خدا — اکا محتاج تمون شاه وکدا
بیله‌سن جمله‌سی عبد عاجز — اوله مز رزقکه کیمسه حاجز
ظاهرا غیر یسیده اوله سبب — لطف واحسان خدانکدر هپ
کرچه اسبابه تشبث لازم — اعتقادک اوله اما جازم
که حقیقتده خدادر رزاق — اوایدر حالمه آنجق ارزاق

غیری‌سن مانع ومعطی صانمه
ظاهر حاله باقوب الدانمه

❀ در ادای شکر نعمت ❀

شکرین ایفا ایده‌کور مولانک — قدرنی کلیه رق احسانک
شکر ایدر نعمتی غایت افزون — کافر نعمت اولور پک ملعون

خالقک

خالقک نعمتی بی احصادر — خلق آنک شکرنه اولمز قادر
حق شکری ایده‌مز یعنی انام — شکر الله دیمکله اتمام
شکر اودر کیم نعم اظهار ایده‌رک — عجز وتقصیرنی اقرار ایده‌رک
فقرایه ایده‌سن انعامی — مستحقه قیله‌سن اکرامی
صحتک شکری عبادت ایتمک — خسته‌لر حالنه شفقت ایتمک
شکری وار بشقه‌جه هر اعضانک — عقلی ایرمز بوکه هر انسانک

ایتمش احیاده غزالی تفصیل
اوقیوب آکله نذر شکر جمیل

❀ در مهمان نوازی ❀

شکری ایفا ایله خوش اوصاف اول — بذل نعمت ایده‌رک مضیاف اول
دائما مطعم اولان منعم اولور — مکرم اولمزمی اوکیم مکرم اولور
دیشدن آرتردیمه‌دن اصل مرام — ایلمکدر فقرایی اطعام
ایده‌کور خانه‌که کلسه مهمان — سفره‌کی خوان خلیل الرحمان
شرط اکرامه رعایت ایله — عرض اخلاص ومحبت ایله

یاقشورمی ادب انسانه
ترش رو کوستریله مهمانه

❀ در اطعمهٔ خسیسان ❀

چقروب اطعمه‌کی پاک ونفیس — اوله ما محصلت اشخاص خسیس
پیشلستان ایله بعض یاران — ساحهٔ سفره‌سن ایلر بستان
زیورخوانی بقول خمسه — چار موسمده اصول خمسه
بی‌یه‌دیر لذتنی مدح ایده‌رک — یاقشور خمس مبارک ایمک
جمله بدرایحه ونا ماکول — بی‌یه مزآج بولنان شخص اکول
رمضانده نه ایسه غیرت ایدر — جابجا قوشولرین دعوت ایدر

طوبر مجلسی یاغلی چوره که   بقلوا ایلمه نه سوزوار بوره که
قابقجاق کیرلو قلابسز الای   آره یرده چکر اتباعه قلاے
بویله خلقی طویر صدره کچر   آجی مطبوخ کبی قهوه ایچر
صاودیریر بد قوقولو دود سیاه   چبوغندن ایدر آدم اکراه
خاندان اهل ضیافت کچینور   صاحب سفرهٔ نعمت کچینور
اولمه اویله رمضان مضیافی   ذوقی وارمی ایده لم انصافی

هر زمان اولملیدر بذل نعم
بویله در قاعدهٔ لطف وکرم

❀ در منع خست ❀

احتراز ایلیه کور خستدن   کندوکی قورتارا او سفلیتدن
نیکنام اولمه ده در مرد کریم   متهم خست ایله شخص لئیم
زنده در تا ابد اهل کرم   دخی سطے اولمدی نام حاتم
بخل ایله اولدیغیچون پک مردود   کیرمدے مصحفه نام نمرود
صاحب انعام ایدر جلب قلوب   هم اولور نزد خداده محبوب
سبب عزت اولور جود وعطا   خلقه شیرین کورینور اهل سخا
ظنت اربابی اولان شخص دنی   ظن ایدر کیم اوله مالیله غنی
مال ایله آدمے ایتمز اغنا   اولا کلمیجک قلبه غنا
چشم حرصی طویرر خاک آنجق   موت ایدر چرکن آنک پاک آنجق
اهل خست هله پک نکبت اولور   خلق ایچنده قتی بی قیمت اولور
منتج خیر اوله مز آماے   دوستی یوق دشمنه صاقلر مالی
قاریشوب غیریسنک قسمتنه   صانکه صاقلر قرینه عورتنه
هیچ دوشنمز که کیرسه اوانک   ییه لر عورتی یفعلیه رکا
کنج ایکن حرصی ایدن مایهٔ جان   کندوسی پیر اولور حرصی جوان

ریشهٔ

ریشهٔ نخل کهنسال مثال   کوکلنور حرصله طول آمال
حرص پیری یه اولور صکره دوچار   اوبلا عمره سورر آخر کار
باخصوص اوله مثال اشعب   طمع آلوده دنی المشرب
طویه مز یرسه بتون دنیایی   تشنه در ایچسه دخی دریایی
جمع مال ایلمه دن اصل مآل   هرنه ایسه یه حرام ویه حلال
چون تمتعلر فاهیستدر   دار دنیاده براز راحتدر
یوخسه بیهوده ندر اویله بلا   که ایدوب مال خبیثی پیدا
اوله لر انکیچون برزخده   یاقه لر جانلرینی دوزخده

اولسه ده نقد کثیری موجود
ینه آنلر فقرادن معدود

❀ در بیان سخاوت ومنع از اسراف وسفاهت ❀

بسط کلی ایسه ده نامقبول   الیکی بوینکه ایتمه مغلول
اقتصاد اوزره کرک یعنی سخا   اولمیه واصل طور سفها
چونکه نهی ایتدی خدا اسرافی   نه روا ایلیه سن اتلافی
مال موجودی ایدوب محو وهبا   یاقشورمی کیه سن صکره عبا
صاچه رق اقچه کے ناحق یرده   اولمه محتاج صاقن نامرده
بیله سن دشمنی چوقدر مالک   صکره نامنتظم اولور حالک
صورت حال جهانی فهم ایت   طور ابنای زمانی فهم ایت
طال قادقله باشنک اوغرار درده   اویله ثقلت چکلورمی سرده
خلقه بیک درلو کلاه ایتمشلر   نیجه دستار قاپوب کیتمشلر
علت آکله وشش اول کیدیلر   نیجه میراث یدیلر یدیلر
بوقدر انصاف وحیاسی خلقک   چوقدر اویله سفهاسی خلقک
اکل ایدرماسلکے اولجه تمام   صکره ویرمز کوره بجک یولده سلام

طاتلو طاتلو ایچر بی پروا آجی سوزلرله ایدر استهزا
احتراز ایله او ناکسلردن لاشه یه قونیجی کرکسلردن
بو لیجق اهلنه ایله کرمی خلقه بیهوده طاغتمه درمی
صدق واخلاص ایله ویر کیم صدقات مالکه عمرکه کلسون برکات

سکا اول رب کریم ومنان
عشر امثالنی ایلر احسان

❁ در کیفیت جراد واعطای صدقه بفقرای صابرین ❁

لیک وار نیجه حیاسز جراد اتخاذ ایلمش اول صنعتی کار
کندویه باب سؤالی آچمش یوز صوین یرلره دوکمش صاچمش
کیمسه دن شرم وتحاشی ایتمز قپویه دیکمه عصایی کیتمز
بعضیسی مکه مدینه عربی اکثری مصری وشامی حلبی
کیمی ساپس کیمیسیدر عکام صاری نوب شمله بورونمش احرام
کسوت جری تمام اویدرمش حاجی فشفش دیو نام اویدرمش
ظاهرا دیرسه ده شیأ لله آلور البته اوخواه ونا خواه
جر نفع ایتمده در لیل ونهار یعنی جرار دکلدر جبار
ال اچار اولمسه داخی محتاج قارنی طوق اولسه ینه کوزلری آچ
بعض اعمی کوری نور پایی شکست طولاشور کاسهٔ دریوزه بدست
طوتدیغن جر ایله تجریم ایلر بلکه شیخی بو فنی تعلیم ایلر
بدصدا بویله دلنجی یه تمام خرکدادیر نظر فاسد اعجام
بعض جرارده شاعر کچینور جر اثقالده ماهر کچینور
طاغیدر خلقه مزخرف تاریخ اولهرق لایق لوم وتوبیخ
ایشیدن یونس الهیسی صانور بدادا سن کورن آدم اوصانور
سوزلری برچورک اقچه ایتمز جائزه آلمسه قالقوب کیتمز

آنلرک آلدیغیدر دفع بلا یقلوب کیمکیچون اول ثقلا
سنی مدح ایتمکیچون جراره صاقینوب ویرمیه سن بر پاره
اولیجق کرچه خلوص نیت نائل اجر اولنور بی منت
لیک انعامه سزادر او فقیر که قالوب دست ضرورتده اسیر
آتش فقر ایله سوزان اولمش جکری درد ایله بریان اولمش
صبر ایله تاب وتوانی کیدیلور تیغ یأسیله امانی کسیلور
ینه سترده چالشور احوالن عرض ایدر رب کریمه حالن
او تانورجر وسؤال ایلمکه سفره باشنده اوتورمز یمکه
سرنی کیمسه یه فاش ایلمیه مز آج یاتور آغزین آچوب سویلیه مز
باخصوص اوله عیال واولاد ایده لر نان طلبیله فریاد
اراپوب بویله فقیر ناکام دائما ایله عطا وانعام
صدقه اشته بوکونه احسان صدفه دوشمه کبیدر نیسان

بویله الطافه موفق اوله سن
اجرنی ایکی جهانده بوله سن

❁ در اعتبار برسوم شرع شریف ❁

اخذ واعطاده بوجه تدقیق ایله هرکاریکی شرعه تطبیق
ایتمه تخفیف رسوم شرعی قیل امور کده همیشه مرعی
دیر آنکله ایشیکه استحکام اولمه محکوم کرده حکام
ایله شرعی سنداته رغبت مدعی یه چیقرر سن حجت
اهل تزویره نهایت یوقدر شاهد زور الیه غایت چوقدر

احتراز اوزره بولون اولمه امین
اقتضا ایتمه ولی ایتمه یمین

❁ در شهادت ❁

حاکمه وارمه شهادتله صاقن
شاهد حقی بیلور کن خصما
نه روا بویله خجالت چکه‌سن
کز دیروب تزکیه ایچون یوره‌لر
سکا اولدقده ولیکن محصور

کزمه بیهوده رذالتله صاقن
بیلان شاهدی دیر بی پروا
اوتانوب صکره ندامت چکه‌سن
دوسته دشمنه حالک صوره‌لر
آثم اولمه اوزمان ایتمه قصور

التزام ایتمه ایلمک دعواسن
باشکه آلمه جهان غوغاسن

❀ در منع وصایت ووکالت وکفالت ❀

نه تصدی وصایت ایله
الیکه مال یتیمی آلمه
صاحبندن قلان اول مال خبیث
حق ایتامه رعایت کوجدر
آنلره صبر ایده مز مرد شفیق
نه قدر ایلر ایسه‌کده عفت
بیوک اولدقده چکر دعوایه
دیرکه برکشته ایدوب حالمزی

نه وکالت نه کفالت ایله
نار سوزان جحیمه طالمه
دامن پاککی ایلر تلویث
اعتدال اوزره وصایت کوجدر
کوزلری یاشلی اولور قلبی رقیق
کلیوب اکثر نه امنیت
باشلیوب ناله وواویلایه
طمعندن یدی هپ مالمزی

یعنی انجامی ندامتدر بیل
بلکه بادی غرامتدر بیل

❀ در وکالت ❀

دخی رسوا اولور حال وکیل
اوکزوب خلقله غوغا ایلر
نیجه اولماز که جهانده رسوا
سینه‌کی آینه‌وش صاف ایله

که یاتوب کندو صفاسنده اصیل
نیجه شرت ایله دعوا ایلر
دیه‌لر اشته وکیل دعوا
بونه صورت کوروب انصاف ایله

کوزی طوق طوری ایکن اطوارک
آج دعواجیلق اولمق کارک

❀ در کفالت ❀

بوندن اولدی کوریمور حال کفیل
بی سبب کندوبی مدیون ایلر

آخرک دینی ایله زار و ذلیل
عاقل ایتمز بونی مجنون ایلر

بو بلاده متحاشی اشخاص
مالنی نفسنی ایتمزمی خلاص

❀ در منع تولیت وجبایت ❀

دخی اولمه متولی جابی
واقفک شرطنی ایفا ایده مز
اکل ایدر غله ونقد وقفی
بی تکلف ییه‌رک مالی کبی
قوینی دفترلی اوجابی نه بلا
سوبسو جمع کرایه طولاشور
آنلرک اکثر ایدر خانه خراب

بهره مند اولمازانک اربابی
جهت اربابنی ارضا ایده مز
ییقلور سه یاپه مز بر سقفی
وقفی برباد ایدر حالی کبی
رفع اولوب شرم وحجابی نه بلا
جابور ایشلرده کزر پک بولاشور
ملک عقباده اولور وقف عذاب

ارتکاب ایلمه بو حالاتی
اتقا ایله بیلوب واواتی

❀ در حیا واستغنا ❀

الحذر اولمه کدا چشم و دنی
بیلورم تجربه ایله اعلا
پرده‌سی صیرقا ولاندر منکوب
زن طبیعتر اولور ضربه سزا
طبعه البته اولور مایهٔ زین

قلبک اولسون هله غایتده غنی
جالب رزق ایدوکن استغنا
سز ایدر حرضی مرد محجوب
دست جریلده درسوط حیا
صفت مادح ذی النورین

رزقه مانع دیسه لرده فرضا
مؤمنک خصلتیدر شرم وحیا

بی حیالق سببی وارمی منفور
اوادب بزلکی ظن ایتمه حضور

حدذاتنده کیم اولمازسه ادیب
فلکک سیلهسی ایلر تأدیب

❀ درقرض ودیون ❀

آدمی عالمه ایلر رسوا
بیحیالر ایله اخذ واعطا

ایله دادوستدکده دقت
اولمه افتادهٔ دام محنت

سنی بیهوده طولاندرمیهلر
کوکلکی صکره بولاندرمیهلر

قرض مقراض محبتدربیل
قاطع رشتهٔ الفتدربیل

ایتمه احبابکه داخی اقراض
کسمهسون آرهکزی اول مقراض

اولااولسه دخی مستحسن
صکره چرکن کورینور قرض حسن

اقتضا ایتسهده سن آلسک قرض
وعدهسی بوقدر اداسن بیل فرض

یوق ربادهیله خیر وبرکت
اویله مردار ایشه اولسون لعنت

مالک اولسه نه قدر بیپایان
بولورار باحله کسر ونقصان

سن دخی کیمسهیه ایتمه دینی
شانکه ویرمه اوکونه شینی

الامان دینه هوسکار اولمه
سجن محنتده کرفتار اولمه

روح فاحشله چکوب خسرانی
ایتمه ایل مالی ایله عنوانی

رومی مدیونده قالمز رونق
مبتلا ایلمسون کیمسهیی حق

ادمرم کیم سنی حفظ ایده خدا
اقتضا ایتسه ضرورت اما

کلفت دینه ده اولسک مجبور
قیلمه وقتیله اداسنده قصور

صاقن اول بارهتحمل ایتمه
هیچ اداسنده تکاسل ایتمه

آلیجق نیتک اولدقده ادا
سکا امداد ایدر البته خدا

اهل دینه یاقشور اول خصلت
که ایده دینن ادایه همت

اولکه صاغ ایلمش آکش ویرنش
چورک ایلربیلهسن صاغلم ایشن

سوزینک صاحبی اهل غیرت
اقچه بولمقده چکرمی زحمت

فهم ایدوب نحن قسمنا سرین
دوشنوب حکمت مولی سرین

رزق مقسومه قنا عتدر اهم
هم درهم ایله اولمه درهم

سن همان قسمتکه اول قانع
اولهمز رزقکه کیمسه مانع

❀ درمنع ازبیت المال ومال میری ❀

صاقلمه خانهکه بیت المالی
ایله صندوقکی آندن خالی

کیرمسون کیسهکه مال میری
اولمه مسؤل سؤال میری

استخوان پارهٔ مار اشته او مال
زخمی افزونتر اولور هضمی محال

سنی محتاج قوماز حضرت رب
قیل همان اطیب اموالی طلب

آه کیم کسب حلال اولدی عسیر
عفو ایده جرممزی رب قدیر

باخصوص ایتمیه بلکه اتمام
مصرف شهر ستانبولی حرام

ینهسن ایلیه کورکیم عفت
بولهسن مالده خیر وبرکت

یعنی ترک ایتمه رسوم ورعی
خلقک اموالنه قیلمه طمعی

❀ درمنع ظلم ❀

الیکه کیرسهده فرضا فرصت
ایلمه ظلم عباده جرأت

چون خدا اولمدی ظلام عبید
نه دیمک ظلم ایده بر عبد عنید

آسمانه چیقر آه مظلوم
برده راحتمی یاتور شخص ظلوم

آدمک مالی قالور دنیاده
حق عبده نه دیرر عقباده

❀ درحب جاه ❀

	جاهنی جاه بیلوب دنیانك	اولمیك اوستنه دوشمه آنك
	حب جاهه دوشن ارباب محن	کندویه حاضر ایدر چوق دشمن
	کرچه لازم سبب امر معاش	آزوچوق ایتمکیچون دفع تلاش
	لیك سن ظلمه هوسكار اولمه	اولدیغك کارده غدار اولمه
	حق سنی ایلدی چونکیم قاضی	سنده اول حکم قضایه راضی
	عدل واحسان ایله مشکور اوله کور	یقمیوب عالمی معمور اوله کور
	یاقمه منصبده واروب اطرافی	قومه الدن نه ایسه انصافی
	قاضی جنت اولور صاحب داد	دوزخه طوغری کیدر اهل فساد
	مسلکك اولمیه وادی عوام	که اولور عینی ایکی کوزلو هوام

علما سلسله سی اجدادك
نه روادیوه ده اولمق آدك

❀ در منع تبدیل طریق ❀

	اولمه تبدیل طریقه مائل	میمنت یوقدر اولورسن سائل
	باشمه کلدی پشیمان اولدم	چوق زمان زار وپریشان اولدم
	معتبر اولمشیکن دولتده	بنه آزرده ایدم کلفتده

کورمدم حاصلی برکون راحت
قهقری ایلمینجه رجعت

❀ در طریق علما ❀

	موصل راحت اولور نوعما	قالدی دولتده طریق علما
	نقش اعضالر ایدر کرچه فقیر	بنده اما اولنورلر توقیر
	علمه تعظیمله آل عثمان	آنلرك جاننه چون ویردی امان
	پیرلکده بولورلر دولت	لحده وارنجه دکدر راحت
	منصبی ادنه لکی یرده یاتر	بلمم آخرده واروب نرده یاتر

اولسه

اولسه ده کاه دوچار تغریب
ینه ترجه کتورورلر نه غریب

❀ در طریق خواجکانی ❀

	خواجکانلق دیمش اول نابی	شمدی سد ایلدیلر اولبابی
	کثرتی مانع اولوب عزتنه	سبب اولدی چوغنك ذلتنه
	صدقه منصبی اهل سائل	صاحب اقبالیده ظل زائل
	اکثری دائره سن بسلیه مز	دفتری اولسه ده چالوب ییه مز
	سروسامانی خراسانیدر	مفخری خواجهٔ دیوانیدر
	آجلغندن اوتنی صاتسه مثال	قالسه راجل ینه دیر نحن رجال
	بعضسی مائل اولوب عنوانه	چالیجق عیدده مهترخانه
	فخر ایدر خیلی معنون کورینور	سیرایدن خلقه مطنطن کورینور
	پك بیوك غلغله ایلر اظهار	ایشیدن اولدی صانور دفتردار
	اولسه مصرف عیدیله ملول	دوردن خوشجه کلور صوت طبول
	باشنه کیدیکیدر قوری قفس	متواتر اولان ایرادی نفس
	مال صرافله در عنوانی	دیره سی اوستی ایله ارکانی
	آتلر خنثله پر کوکبه در	اصلی یوق برقوری بوش دبدبه در
	مایهٔ دینه ضروری محتاج	بورجه کیرمزسه نه چاره قالور آج
	کلیجك وقت ادای دینی	خسته یم دیر قپایوب مابینی
	بقاسینه دیکلورسه قره بت	دیه مزچیق یقلوب کیت بره ایت
	خواه وناخواه مدارا ایلر	دیننه وعده تمنا ایلر
	دیرکه یقلشدی هله توجیهات	بوبلادن بولورز غیری نجات
	یاعطیه آلورز یا منصب	دیره لر بلکه براعلامنصب
	بویله لافیله کچر اوقاتی	کوزه در لیلهٔ توجیهاتی

ویرر البته کلنجه بیرام
اوستونه باشنه برخوشجه نظام

لیلهٔ دعوتی آلدقده خبر
موم دونماسی ایدر تا بسحر

قولاغی سسده کوزی درده قالور
دعوت اولمزسه باشی درده قالور

حرم دائره سندن اوتانر
اوزمان نیک وبدی خوشجه تانر

ارتکابانه پشیمان اوله رق
نقشبند غم دوران اوله رق

قیلوب ارکان صلاحیله نماز
خواجکان ختمنه ایلر آغاز

کاه منجم اراوب که رمال
آجدیرر بختی ادیجون کاهجه فال

رفته رفته طاغیلور اعوانی
طورمیوب بلکه کیدر غلمانی

دوش اولوب چاره سی یوق بررنجه
نرد وشطرنجی ایدر اکلنجه

یوزی یوقدر که واره صرافه
یکیدن دین ایدر نور اضافه

غیری محذور نه یوقدر پایان
هپ بازارسم طاریلور چوق یاران

اول خراسانی یوک آقتدر
صانمه کیم باش چکه جک ثقلتدر

از قضا اوغرادی باشم درده
چوق زمان بنده کتوردم سرده

مرغ جانه ایدوب الله امداد
او قفسدن بنی ایتدی آزاد

❀ در ترک عنوان وهضم دوات ❀

طوغری یول ایستیجک حق توفیق
آدمی بسلیه مز زاد طریق

هرطریقک شرفی ذات ایله در
صانمه کیم رخته در آت ایله در

دخی لازمدر اوله قوت بخت
شخص بدبختک اولور ایشلری سخت

حاصلی مائل عنوان اولمه
فکر شهرتله پریشان اولمه

نه ایسه هضم ایده کوردولکی
تاکه راحت ییه سن نعمتکی

بیله سن عالمی دار محنت
بونده ممکنمی کمال راحت

صانمه آسایش ایدر برفردی

بولنور هرکسک البت دردی

❀ در عدم آسایش اهل جاه ❀

اهل جاهک هله هیچ راحتی یوق
دوشنوب عزلنی امنیتی یوق

بلکه اتباعی ایدر ذوق وصفا
کندونک چکدیکی ایدر جور وجفا

لطفله عالمی ممنون ایده مز
هرکسک خواهشی اوزره کیده مز

باخصوص اولدی زمانه غدار
سویلانور حقنده یوز بیک گفتار

ایسندرسه اولور البت غمناک
غیرت ایتمزمی درونن صدچاک

بویله محنتله کچر ایامی
دوشنور کیم نه اولور انجامی

سکر منصبله یاتورکن سرمست
جام اقبالی اولور کاهی شکست

باخصوص اکثر یدر دون همت
یوده کجه اولوب اهل عظمت

بیلدیکی یار صدیقن اودر
اسکی احباب شفیقن اودر

عار ایدر آنلر ایله الفتدن
اجتناب ایلیه رک صحبتدن

یانه کیرسه ده باقمز یوزینه
التفات ایلمز اصلا سوزینه

قطرهٔ همتن ایتمز تسویغ
ایدر آلدن کلان احسانی دریغ

سفهایه قاپیلوب منصبده
انجق آنلر یاپلور منصبده

کندوسی عالمه ایلر رسوا
قازانور باشنه بیک درلو بلا

یعنی بردرلو موفق اوله مز
اراوب راه صوابی بوله مز

کیده جک صکره الندن فرصت
ایدر اظهار ندامت قت قت

لیک فرصت ینه کیرسه الینه
نام احبابی آلمز دیلنه

طوتر البت ینه اسکی صوینی
چیقه ده جانی دکشمز خوینی

بیلورز اولدیغی نیجه اهل نعم
صکر بویله کسعیدن اندم

ینه فرصت بولیجق کالاول
ایلدی طورنی غایت مختل

عصرک انواع کبارین کوردک
نیک وبد صورت کارین کوردک

عفت اربابی سلامت بولدی
گوشهٔ عزلده عزت بولدی

حفظ ایدن عرض و وقار وشانن
کارنک گورمدی هیچ خسرانن

یعنی بیهوده دکلدر هر کار
هر کسک کسب ایدیدر ادبار

بی سبب کیسه یه قدر ایتمزلر
طردو حسرتکش صدر ایتمزلر

جاه اربابنه عفت لازم
صانمه کیم مایهٔ دولت لازم

جاهدن مقصد اولان عزتدر
جمع مال ایتمک ایسه تهمتدر

عفت اربابی اولان صدرنشین
ایکی عالمده اولور خیره قرین

مرتکب طینت اولان صاحب جاه
رتبه و قدرین ایدر محو و تباه

لطفله ایلمین جذب قلوب
نزد حقده دخی اولمز محبوب

نه ایسه جمله سی بی راحتدر
چکدیکی برقوری بوش غمتدر

گوشهٔ دامن امید رجای شفاه
کیزلو کیزلو چکر امایته آه

ظاهر ادبده و حشمتی چوق
باطننده کدر و محنتی چوق

غبطه ایتمه باقوب اهل جاهه
دوشمه اول قعری بولنمز چاهه

ذروهٔ جاه دکل جای قرار
یوجه رتبه علم فرق منار

پک خطر درحذر ایله لب بام
اولمه خواهشگر اعلای مقام

متوسط اوله حال و مالک
ارامه پک اوته سن اقبالک

نور عینم بونی فهم ایله یقین
اولمه عنوانه باقوب ظاهربین

❁ در اتصاف اصناف بعدم انصاف ❁

بعض اصناف ایدر اما راحت
هیچ چکلمز ایله ذل حرفت

بو قدر انلرده معزز بر فرد
چون یکت باشیلری باش نامرد

نیجه سی نقد حیل صرافی
نیجه سی اولمش اغر خفافی

خواجکیلرده عجائب دولاب
آچدیلر خلقی طولاندرمغه باب

صنف

صنف اصنافده بو قدر انصاف
یعنی نادر بولنور سینه سی صاف

ایده رک حیله یه حرف مجهود
آنلرکه عقلی اولور عقل یهود

بذل ایدر طامعنه مقدورے
اوسته دن اویله آلور دستوری

کذبی سرمایه ایدوب حیله لی کار
دوشر دامنه انواع شکار

نظری درهم و دیناردهدر
چیقه جق ایکی گوزی کارده در

مشتری آکلسه بولدن چویرر
یوورکه دیرالنه قهوه ویرر

حاجی آغا دیو اکرام ایلر
کندو زعمنجه آتی رام ایلر

مدحه آغاز ایده رک کالاسن
چیقر رصانکه اکا اعلاسن

صکره دیرکیم ایوطوتقون بولدم
اولایوب توی کبی برقاض بولدم

نیجه سی شکل تعصبده گزر
سورمه لی گوزلرینی خوشیجه سوزر

آچمز اول بسمله سز دکانی
آلدادر بوسه ولی شیطانی

کورینور گرچه بیلنده مسواک
دهنی کذب ایله اما ناپاک

اوقیا فتله نه جانلر یاقمش
آتشن حیله یه چاقمق چاقمش

لیشلن بسط زمین ایلیه رک
واردیغی بیته یمین ایلیه رک

مال صویلرسه یلاندر بیله سن
اصلی یوقدن هذیاندر بیله سن

صانمه سندن یکادر بازاری
کندونک اورتاغیدر سمساری

اویله مکری قتی مشکل یوتمق
اکسکن یعنی تمامه طوتمق

اوکا زامابیلور زحیله صتان
پاک سرمایه سنه کذبی قتان

دائما محتسبی یاننده
چوروودرماسلنی دکاننده

نه رواعرضی اولان تجاره
ضم ایدوب حیله لی کسب دکاره

چکه رک فائده ذکر ایله زبان
خلق ایچنده اوله پک حالی یمان

عاقبت الحق ایدوب پایه سنی
کدی یه بو کلده سرمایه سنی

صکره دکاننه دوشه فاره
یاریلوب باشی اوله صدپاره

ماحصل اکثرینک حالی بودر / ارتکاب ایتدیکی افعالی بودر
اولسه ده هرنقدر انصافک / پک ایناغه سوزینه اصنافک
چونکه سندن او تجارت ایلر / صانمه کیم ساکه صداقت ایلر
سن آنی صادق ایدرسن تخمین / ییه جکدر اداسه کیرلو چمین
آنلر احبابنی بر بوله صتار / ایشینه سودجی کبی چوق صوقتار
ویرمه هب مالنی آلمه ویره سی / قپودن طشره چیقرا ولترەسی
لامحاله سنی مغبون ایلر / کچرر دفتره مدیون ایلر
عبیدر عاقله مغبون اولمق / صوکی پشیمانلغه مقرون اولمق
غبن فاحش هله پک موحشدر / بیلمک آلش ویریشن چوق ایشدر
بیل حسابک چکر ایسکده تعب / کیم تغرر اولور افلاسه سبب

قوللنان عیشی ایچون عقل معاش
چکمیه ضنک معیشتله تلاش

❀ در احتراز از حیله کاران و خائنان ❀

سمینکه اوغرامسون شخص محیل / کیرمسون دائره که اویلەر ذیل
خدعه انجق یراشور کن جنکه / بویامق خلقی سزامی رنکه
جمله ارباب حیل مدبر اولور / حیله سی بک چوغه سورمز طویلور
بوغیکن دلکی کبی حیله کذار / ینه پوستی صویلور آخرکار
آکله سک کیمده خیانت اثری / قربنه وارمیوب اول دوروبری
یلر اوکمز اوکرده مکروه / بوله مز ثروت وسامان وشکوه
اکثری مفلس اولور خائنلر / دائم آردنجه کزر دایئلر
آنلرک اولدیغیچون ذاتی خبیث / برایشه کیرسه ایدرلر تلویث
خائن اولدیغی سیدن فاره / دیدیلر بق شو صچن مردار
بلمم آیا نه زماندر بو زمان / صانکه بر بنقه جهان اولدی جهان

آرایان اهل امانت بولمز / کیمسه ارباب صداقت بولمز
آزمایش ایله اولدی معلوم / صدق واخلاص اثری در معدوم
اکثر ابنای زماندر حاسد / ظاهره باقمه درونی فاسد
کذبه حمل ایتمه کلامم قطعا / یار صادق بولمزسن اصلا
اعتبار ایتمه مداهن سوزینه / باک ایتندر توکرسک یوزینه
خلقی باشدن چیقرر هب اوکرده / پک ملوث اولور اویله مکروه
نیجه غافللری مغرور ایده رک / اصلی یوق مدحله مسرور ایده رک
چاره سز درده دوچار ایتمشلر / یوب ایچوب طاغیلوب کیتمشلر
اغلادر آدمی یوزه کولیجی / سرخوشک کریه سیدر مکر هیچی
ایلیوب دقت ایله ذهنکی تیز / دوستدن دشمنی ایله تمییز
پک خطردر ایوفهم ایله که سن / کورینه دوست بوزندن دشمن
دشمنی دوست اولور صانمه صاقن / عرض اخلاصنه الدانمه صاقن
خواب خرکوشنه اولمه مغرور / صواویور دشمن اویومز مشهور
ایوکون دوستی ایله یار اولمه / بیوفانا کسه غمخوار اولمه
کیمسه یه ایتمه عداوت اظهار / شاید اول دوستک اولور آخرکار

حالک آکلتمه دخی دوستکه سن
کیده رک بلکه اولورسن دشمن

❀ در منع از کشف راز ❀

غنچه وش رازکی صاقله مکنون / کل کبی ایتمه صاقن کشف درون
چاتلادرسرکی خلقه احباب / دوکیلور شیشهٔ اشکسته دن آب
چالشوب سن اوله کور مرد کتوم / صاقله اسرارنی خلقک مکتوم
عیبدر آدمه کشف اسرار / ارتکاب ایتمز آنی صاحب عار
سنی بر کیمسه بیلوب یعنی امین / ویره رک دقت ایله بلکه یمین

دردنه بولمغیچون بر درمان	راز پنهانن ایده سا که عیان
هیچ مرد تمیدر ایتمك افشا	عرض وانصافه یاقسم حاشا
بودر ارباب خیانت کاری	صانمه اصحاب امانت کاری
مو بموسرنی خلقك آره مه	شانهٔ فکر یله باشلر طاره مه
باخصوص ایتمه نهانك اظهار	اولمغه محرم اسرار کبار
فوندرر لرسکا بر نقطهٔ کم	مجرم اولدی بیلورز چوق محرم
ایلمه عقلی هوایه مغلوب	عاقلانه اولور ایشلر مرغوب
عقلکی ایله همیشه اعمال	طورمه جبریه وقدریه مثال

عقلله اولدی مشرف انسان
قالمه مانند بهایم حیران

❀ در مشورت امور ❀

لیك پك عقله ده مغرور اولمه	مشورت ایلمه دن دور اولمه
بکه نوب عقلن اولنلر خودبین	قالدیلر کنج ندامتده حزین
قلبی وحیله اولان مشرق نور	اولدی شاورهم ایله چون مأمور
متفاوت اولور البته عقول	مشورتله بیلنور رهر معقول
مشورت جمع عقول ایتمکدر	شرطیده حقی قبول ایتمکدر
مستشارك اوله اما که امین	صاحب تجربه وصاحب دین
حقی بر وجهله کتم ایلمیه	کندویه نافعنی سویلمیه
ایلیه راه صوابه ارشاد	ایتمیه یعنی اموری افساد
بوده نادر بولینور عالمده	قالمامش صدق ووفا آدمده
ادایوب بول نه ایسه ایوسنی	بولمزسن بیلورم احسننی
حقی بیلدکده ولی ایتمه عناد	اولمه غیرت ایله بادئ فساد
ایتمیوب رأی خطاده اصرار	عودت ایت راه صوابه تکرار

اولور

اولور انسانده نسیان وخطا	عیب ظن ایتمه آنی سن اصلا
مجتهدلرده دخی واقع اولور	رجعت ایتمك بیلهسن نافع اولور
ایشلرکده متوکل اوله گور	راه حقه متوسل اوله گور
لیك معلوم دکلدر تقدیر	ایتمه تدبیرده اصلا تقصیر

اولهسن مظهر توفیق خدا
ایلیه خیره موفق مولا

❀ در تدبیر امور بیت ❀

ایله تدبیر امور بیتك	گور تماميله قصور بیتك
منتظم اولملیدر خانه همین	بیت شاعر کبی تا اوله متین
ویرمین خانه سنه حسن نظام	گوره مز روی صفا وآرام
دائره کی اولسه بیوك حدکدن	بیل احاطه ایدهمزسن آنی سن
صکره پرکار کبی دونملیدر	هر گورن ویرانی دونمش دلیدر
بولهسن حاله مناسب خانه	چوق طیانمز تز اولور ویرانه
منتظم اولمغیچون احوالك	دائما تسویه ایله حالك
مصرفك اویدوره گور ایراده	تا که عمدن اولهسن آزاده
لیك اولاد وعیالی قومه آج	ایلمه غیریه اصلا محتاج
آنلرك رزقنی الله ویرر	نه وزیر ونه شهنشاه ویرر
امتنان ایتمه عیاله حذر ایت	رحم وشفقت ایله حسن نظر ایت
بیلمیوز حالمزی عقباده	خوش گچینمك ایو در دنیاده

ماحصل دائره کی اولسون مضبوط
خانه کی ایله نظامه مربوط

❀ در امر ازدواج ❀

ازدواج امری ایله امر خطیر	آنده وار در نیچه محذور کثیر

عقلا آنده تجربه ایلر
اکثری میل تسری ایلر

چونکه هر کسده طبیعت بشقه
خواهش نفس و محبت بشقه

اختیار ایت آنی کیم رعنادر
چوق تصرف گتورر معنادر

بونده بن اکلادیغم رأی صواب
اخذ منکوحه بقول ماطاب

گرچه یوق حر و کنیزکده وفا
بولمدم جاریه‌ده لیک صفا

نه نساسنده لطافت بولینور
نه اداسنده نزاکت بولینور

اولسه ده حسن جمالی معلوم
حسن اخلاقی دکلدر مجزوم

بلکه بر خانه برانداز چیقر
اودیکی باشکه بر کونده ییقر

چون قارشدی مورده‌لی بغدانلی
آزدر جاریه نامی شانلی

باخصوص الدن اله گزمش اوله
آچیله پرده‌سی گل گبی صوله

طولاشوب یعنی اسیر بازارین
ویره دلاله متاع عارین

اولسه ده ناز و اداسی مقبول
پاک طبع ایلیه مرآتنی قبول

عجمیسی دخی حیوان گبیدر
یابمه برصورت بیجان گبیدر

نه بیلور حسن نظام داری
الی گیرلی عجمی مرداری

تربیت ایلیه مزاولادی
اومشلو دیلی طاتسز دادی

عادت جاریهٔ اهل صفا
جمع انواع جواری اما

تازه‌دن تازه‌یه ایلر ذوقی
طورماز آرتر گیجه کوندز شوقی

آنلرک اکثری شهوانیدر
طینت و خلقتی حیوانیدر

بو اعاظیم کباره یاقشور
صاحب ملک و عقاره یاقشور

که اوله مائل تکثیر نسب
کثرتن ظن ایده اولاده سبب

ولد ایسه کرم هادیدر
کثرت زن سبب حادیدر

سنده میل ایلر ایسک گورجیه بق
واردر آنلرده حقیقت الحق

آنلرک مرد و زنی اصدقدر
اعتبار ایلمکه الیقدر

ایتمیوب

ایتمیوب جاریه‌یه حصر امل
کشی زاده اله بیلسک نه گوزل

مالنه حسننه ایتمه رغبت
عرضنه دیننه ایله دقت

ثیبات اولسه دخی معموره
اله گور باکرهٔ باکوره

شبهه‌سز باکره‌در مستحسن
درناسفته‌در البت احسن

بکر آرارکن پدرک معناده
ثیب آلمه قوجه شاعرزاده

عورتک مالنه اولسون لعنت
مال ایچون عورته اولمه عورت

چلکه کرمیت ایله دردعجوز
پک صوقدر بیله‌سن بردعجوز

سم قاتل دیدیلر پیره زنی
اولیه مکر دهنه بدبو دهنی

مکر مکاره‌دن ایله حذری
ایتمه اول سمته احاله نظری

اولمه خواهشگر خضرای دمن
حسنله اولسه دخی تازه چمن

آنلرک کیدی ایمش کید عظیم
حفظ ایده جمله‌یی اول رب رحیم

سعتری فاحشه وش موحشدر
اوده بر اویله معظم الیشدر

سورترک مالنی دلاکه ویرر
پاک اثوابنی ناپاکه ویرر

قالمیوب جامه ایرر انجامه
صونوب صکره گیرر حمامه

اوچقورین بولمز اولور چقشورک
بشمالن قوشانور ناطورک

سو بچینک صوکی حمام انه‌سی
یکدر آندن بله ایتام آنه‌سی

عورته ویرمه حذر قیل رخصت
که آنک چوغی اسیر فرصت

آنلره ایتمه اموره محرم
چیقمسون طشره‌یه هیچ صوت حرم

رخصت فاحشه‌در اول رخصت
که گوره کار رجالی عورت

ماکیاندن کلیجک بانک خروس
اولوب اول خانه‌نک اهلی مأیوس

شوم داد باری جزمیله تمام
باشنی کسمکه ایلر اقدام

مرد ایشینه قارشورسه نسوان
چاره سن گورملیدر بویله همان

عرض اسلامه یاقشمز حاشا
زن کفار اولور اویله رسوا

ارتكاب ايلمز اهل غيرت
كه ايده اهلنه دائر صحبت
شكره لايقمى لسانه دوشمك
نعمت عرضه كوبكلرا دوشمك
بعضلر يازدى عذاب نارى
ناسزه آتشه بكزر قارى
چون خدا قيلدى رجالى قوام
اولمه مغلوب زن بد فرجام

سنى مأمون و موفق ايده حق
خانه كه غالب مطلق ايده حق

❀ در حسن الفت بهمسايه ❀

سد و بند ايلمه باب دارى
تا اوله جاركه لطفك جارى
ايله جار جنبه عرض خلوص
نشر ايدوب آب مروت مخصوص
كرچه رضا سنه بو قدر چاره
بنه سن ايتمه اذيت جاره
قومشونك اكثرى آچ كوزلو اولور
پك كه طينتده طوق سوزلو اولور
حالكه ناظر اولوب منظره دن
كوزه دورلر قپودن پنجره دن
لامحاله ويرر آنلر البت
طبعه مانند حواله ثقلت
هر نه ايسه حسدين دفع ايده كور
حسن الفت روشنده كيده كور

فقرا سن طويروب نعمت ايله
اغنيا سيله كورش عزت ايله

❀ در احوال خدمه ❀

طور اتباعكه ايله دقت
كه بوله قوكشولرك امنيت
اهل عرض اولمیجق خدامك
نيجه ممكندر اوله آرامك
سفهاى قپويه اوغراتمه
اويله چركابه حذر قيل باتمه
مشكل اولدى بله جمع اشباع
اتباع اوزره هوايه اتباع
نه بلادر سفهاى خدمه
كوندرر آدمى ملكك عدمه
بولنان يخنى قپاندر اكثر
قاب قاچ اربابى قپو قاپوكزر

آيلغه

آيلغه يللغه ايلر خدمت
اره مز حق وسه نعمت
نه قدر ايلر ايسك لطف وكرم
ايدر انلر ينه كفران نعم
منصب اولدقده قپارلر پاره
اولورق خدمته پاره پاره
عزل اولنجه يانكه كلمزلر
اوزمان بلكه سنى بيلمزلر
اتفاق ايلسه لر ملعنته
جمله‌سى يكدل اولور مفسده‌يه
ويرمكه سوزلرينه استحكام
قلچ اتلرده اوپرلر انعام
ملك ايرانده نه لر چكدم آه
ايتديلر مالكم محو و تباه
اكثرى بويله خيانتله كزر
آدمك باغريني محنتله ازر
امتنان ايليه رك خدمتنى
فصل ايدر سفره كشك نعمتنى
اوكمز آنلرده بلى چوق سوزينور
علت فقر ايله مسكين كورينور
طورر البت كوزينه نان ونمك
كوراولور شبهه مى واراويله كوپك
خاينى اوغرادر الله قهره
بولور ارباب صداقت بهره
هله صادقلرى پك نادر اولور
آنلرى بولمغه كيم قادر اولور
آق ييق ديرلر آنك كهنه سنه
فخر ايدر تازه سى بلمم نه سنه
بعض كيمسه ارايوب كنج بولور
خانه سنده صانه سن كنج بولور
عيبدر عرضى اولان انسانه
صقالن بولدره براوغلانه
اوله هر حالى پسنده مقبول
قاله اقران ارا سنده مدخول
چوقدر اويله سفهايه قاپلور
بقيلور عرضى صانوركيم ياپلور
ظاهرا دوست طوتار محبوبى
چارميخ ايلمه در مطلوبى
مدبران كاريدر اول ناپاكى
مكر اوبار دن ايتمز باكى
قتى مردار در اول فعل خبيث
دامن عصمتى ايلر تلويث
بولنور عشق حقيقى پك آز
هب علاقه كورينن رسم مجاز
نظر پاك اولورسه مطلوب
خوبدر سير جمال محبوب

اولسه ده مائل حسن ممتاز	اولمز ارباب نظافت بچه باز
نه لوزلر خدمه اولسه تمیز	حیز ناپاکدن ایله پرهیز
چوقدر اویله یغن یولدرمش	چهره‌سن دوزکون ایله‌صولدرمش
برجوانسال خط آور کچینور	پیر پرورده‌سی دلبر کچینور
کوسترر شیوهٔ خیزانه‌سنی	اکدیرر همشره‌وآنه‌سنی
بزه لازم دکل اول کونه لعین	غیری یرلرده طاغسون تعیین
ابن خلدون حقایق پرور	یعنی اول صاحب عنوان عبر
درده تقسیم ایدوب خدامی	بیلدیرر لایق استخدامی
بری هم عاقل وهم صادقدر	اعتبار ونظره لایقدر
آنی هر برآراین صانمه بولور	پادشهلر دخی کوچ مالک اولور
برسی هم خائن وهم احمقدر	جمله‌سندن هله بوآلچقدر
برسی صادق احمقدر هم	آنیده ایتمه دیمش مستخدم
بریده خائن اولور عاقل اولور	حسن وقبحی ینه عقلیله بولور
اختیار ایت آنی استخدامه	بویله تحریر ایدر اول علامه
هرنه ایسه ایدوب امعان نظر	ارتکاب ایتمیلیدر اهون شر
ایلمه ارناودی استخدام	کلخنیدر یری ولسون حمام
پاک ظن ایتمه عربکیرلیلری	اوملوث یقه‌سی کیرلیلری
هوس ایتمه خدمه چوقلغنه	طورسه‌لرده بوحاجی طوقلغنه
ایتمه خدامی اموره محرم	ایریلورده یاپشور دشمنه هم
استمالتله کولوب یوزلرینه	اعتماد ایلمه چوق سوزلرینه
بک خطادر اناعورت سوکمه	طاریلورسک قپودن سوردوکمه
کتخدا عقلنه اولمه محتاج	اچمسونلر کوزیکی سن کوزک آچ
مصرف ایتمه وکیل خرجی امین	چوغی خائندرایدرصکره یمین

مرد غافل کورر البته زیان	ایل ایله طوتیلور یعنی یلان
کلمن ایجاعه ایدنلر دقت	اولدی دسبر نوال راحت
لیک امکداره رعایت ایله	صادقه سنده صداقت ایله
هله هر درلو قصوره باقمه	جانی یانمشلری نارە یاقمه

چاره یوق چکمه لی چار وناچار
قوماسن حق سنی بی خدمتکار

❁ در تحذیر از مکیفات ❁

حفظ ایدوب دائره‌کی والحاصل	اولمه پک ذوق وصفایه مائل
جام عشرت ایله مدهوش اولمه	جمع ایدوب عقلکی بیهوش اولمه
بقلور طورمز ایاقده سرمست	شیشهٔ عرض ایدوب یعنی شکست
انفعال ایتسه دخی چوق یاران	کیف ایچون کم یازه‌جق کلک بیان
باده نک جمله بیلور حرمتنی	استه مم آچمغه کیفیتنی
ای اوغول ام خبایثدر می	فسقی تولیده سبب پیدر پی
شعرا باده‌یی ایلرسه ده یاد	تشنهٔ عشقی ایدر جمله مراد
ساقی ومغبچه معناسی مجاز	بیلور ارباب حقیقت نیجه راز
صانمه صهبای بهاری چکلور	مهرجان کبی خماری چکلور
مسلمانه کوره درنا مسعود	مشرب پیرمغان شرب یهود
کاسه ده باده‌هوادن باده	خرمن عقلکی دیرمه باده
ییلمیوب حدن ایدن نوش شراب	حد شر بیله چکر صکره عذاب
هم عرق اولدی مقطر جیفه	صانمه کیم آنی مطهر جیفه
عنبر ید یدی چوق بیچاره	اولمه بدرایحه‌لی مرداره
طالدیروب کندوکی عیش ونوشه	خم صهبا کبی کلمه جوشه
اولمسون سرخوش ایله باشک خوش	آنلر ایله کوروشلمز قوری بوش

کتوروب مشربکه شاید شوق	ایده لر میکده لر یولنه سوق
آنلرک صحبتی خلط وهذیان	کتورر طبعکه صکره غثیان
الحذر آنلر ایله الفتدن	ذوقیاب اولمه سن اول عشرتدن
نه بلا در بله برش وافیون	که ایدر آدمی سست ومجنون
بنکی کتم ایلیه مز اسرارین	شیره کش طاتلو صانور کفتارین
تلخ اولور ذائقهٔ ادراکی	شکر ایلرسه دخی تریاکی
بقیلورسن بله میخور اولمه	دخی تریاکی قنبور اولمه
مبتلا در نظر فاشمدی . تتون	بوی اکرام ویرر قهوه توتون
عادت ایت قلت استعمالی	ضررندن اوله طبعک خالی
ایتمه قلیان کبی دائم غلیان	ایشیکی ایلمه عالمده طمان
قهوه خانه بوجاغنده قوقمه	اویله سفلی یره باشک صوقمه
یاقشورمه اوله اهل عرفان	ذل ایله کوشه نشین دکان
ناتراشه اوله شایسته مکر	سرکرانی دکان بربر
توتونه بوغله رق نیجه دنی	قیپانوب بورنی قوررهم دهنی
جابه جا قهوه یه پک جانی چکر	اوتوروب ثقلت دکانی چکر
آنلرک اکثری آواره اولور	صقالی صاری دیشی قاره اولور
خوشنجه برکیف ایدی انفیه خبیث	ایتمه ریش وبروتی تلویث

آکلدک اشته بو کیفیاتی
آدمک کیفی کرکدر ذاتی

❀ درمنع قوشبازی ❀

سخنی ایلدک اما تطویل	ایده لم برایکی سوزله تذییل
عبث اولمه حذر قیل مشغول	سندن آنجق بودر اشته مأمول
بولینور نیجه هوای شهری	چکمه مش دردوبلای دهری

کوزی باغلو قوشه بکزر اکثر	مرغ عقلن اوچوروب قوش بسلر
کزدیررالده قناریه قفسی	قصیلور شوقله قوش کبی سسی
یم دوکر قوشلرینه دانه صاچر	دانهٔ عقلنی یابانه صاچر
طوتدیغن بسلیوب ایتمز محتاج	براغور یوریلرین لانه ده آج
قوشی قوشیله صانور کیم ایده صید	صکره بردامه دوشر اول لاقید
بو قدر انصافی نیجه انسانک	قوشجه جانینه قیوب حیوانک
قفسه بلبلی محبوس ایلر	بوی کلدکده آنی مأیوس ایلر
بیلمسه قوش سودی ایله فضا	ینه بیچاره ایدر واویلا
عندلیب ایده قفسده فریاد	نه روادر ایشیدنلر اوله شاد
آنلر ارباب هوازمره سیدر	عقلی اوچمش سفهازمره سیدر
سربام اوزره ده چیقسه قوشباز	اوله مز حاصلی بالا پرواز
بلبلی کوش ایده کور کلشنده	غنچهٔ طبعک اوله پرخنده

صانمه کیم قوش دیلنک لذتی وار
طوطیدر شاعر شیرین کفتار

❀ درمنع شکوفه کاری ❀

بویله بیهوده عمللر چوقدر	مبتلاسی ینه نهایت یوقدر
وار نیجه تازه آچلمش چلبی	لاله جیلکله طاقنمش لقبی
ایلیوب طرح شکوفه فکرین	صاقسی صایمقله اونوتمش ذکرین
دیکمکه سوکمکه عقلن ویرمش	صانه سن قعر زمینه کیرمش
باغبان کاریدر او کندوکی چک	دیمسونلر سکاکیم بونه چیچک
دهنک قیلمه صوغان . بخشنه باز	ایتمسونلر سکا بیک درلو پیاز
نوبهار اولسه چیقوب کلزاره	قیل تماشا آچیلان ازهاره
صنع باری یه بوجه دقت	سنبل وکللری سیرایت قت قت

باغ عرفانده سنبل اوله کور   سن او کلشنده آچیل کل اوله کور
دیه‌لر اشته بو سنبل زاده   تازه کلدر چمن اجداده
دیلرم حقدن ایا نجل نجیب   باغمزده اوله سن سنبل طیب
فضلله شهرت جدک بوله سن   ثانی شارح اشباه اوله سن

سنی معمور و معمر ایده حق
لطف و انعامنه مظهر ایده حق

خاتمه

خوش بیلورسنکه ایا نجل خبیر   بونی بر هفته ده ایتدم تحریر
باخصوص اولمشیدم پک خسته   نوله یازدمسه شکسته بسته
حال بیمار دکلمی معلوم   اولدی بویله هذیان محموم
ویرمدم حسن نظام ترتیب   عین تسویدی بو اسلوب غریب
شاعرانه یازیلوب بعض نکات   موجب ضحک ضروری کلمات
ایلدم نیت تنشیط قلوب   پندنامه‌م اوله تاکیم مرغوب
وار ایسه سهو و خطا و هذیان   اومرم اوله قرین غفران
ایتدم حاصلی تطویل کلام   بودر آنجق بکا اقصای مرام
که بیلوب تخلیه و تحلیه‌یی   ویره سن ذاتکه خوش تربیه‌لی
بوله سن رونق خلق حسنی   هر کورن ایلیه تحسین سنی
خالقک سودیکیدر شخص خلوق   اکا ایتزمی محبت مخلوق
اوقوییک جان ایله احیای علوم   حسن خلق آنده سراپا معلوم
ایله اخلاق علائیه نظر   بول نصیر یده کی معنایه ظفر
دار بو فنده کتب نامعدود   اکثرین بزده بولورسن موجود
لیک بو پیر جوان طبع و حقیر   پیر و سائق تقدیر قدیر
دور ایدوب خیلی زمان دنیایی   آکلدم نیجه خفی معنایی

چوق زمان محرم اسرار اولدم   همدم زمرهٔ ابرار اولدم
نیجه خدمتده اولوب مستخدم   ایلدم فهم خفایای امم
ایدوب اطوار زمانه دقت   نیجه حالاتدن آلدم عبرت
کرم و سردین چکرک کردونک   دورنی سیر ایله چرخ دونک
قالمدی کورمدیکم عالمده   وقت اقبال و زمان غمده
ماحصل کهنه سوار عصرم   واقف شیوهٔ کار عصرم
یعنی چوق نسنه‌یی اعلا بیلورم   کیزلو معنالری رعنا بیلورم
اکله کیم بو یازیلان کفتاری   اکثری تجربه‌مک آثاری
غیریلر بویله دقایق یازمز   یازسه ده عصره موافق یازمز
فهم ایدوب قدرنی وجدانکده   حرز جان ایلیه سن یانکده
سکا بو پاک نصیحت بندن   استرم طوتمغه همت سندن

پندمی ایتمه صاقین محو و هبا
دیمه کیم لاف نصیحتجی بابا

تاریخ لناظمه

شبهه سز قوت انطاق الهیدر کیم   کلک وهبی بونی بر هفته ده ایتدی اتمام

اولدی تاریخیده خال رخ زیبای خیال
احسن و جمله لطفیه نو بولدی ختام

تم طبع هذا الدیوان * بعون الله الملک المنان * بمطبعة صاحب السعادة
الابدیه * ببولاق مصر المحمیه * فی اواخر شهر رمضان المبارک
سنة ثلاثه و خمسین و مائتین بعد الالف
من هجرة من له العز
والشرف